

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14'üncü Toplantı

31 Ekim 2017 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

2.- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga'nın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

3.- Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Hacı Ali Özel'in, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

4.- Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

5.- Kamu Denetçiliği Kurumu Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç'un, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

6.- Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

7.- *Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu*

III.- AÇIKLAMALAR

1.- *Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider'in, CHP Sözcüsü tarafından Cumhurbaşkanlığı hakkında Anayasa'ya, TCK'ya, ahlaka ve adaba aykırı haksız ve edepsiz isnatta bulunulduğuna ve bunun CHP üyelerince yahut sözcüsten derhâl, ivedilikle ve şeddeli özlü kınanması gerektiğine, aksi takdirde görüşmelerin devam edemeyeceğine ilişkin açıklaması*

2.- *İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Hükümet sıralarında yasama, yürütme ve yargı temsilcilerinin yan yana oturmasının kuvvetler ayrılığına aykırı olduğuna, Komisyon Başkanına bu konuda gerekli tedbirleri alması için tavsiyede bulunduğuna ve 5 kurum bütçesinin aynı anda görüşülmesini eleştirdiklerine ilişkin açıklaması*

3.- *İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in, Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

4.- *İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bağımsız bir kurum olduğu için sunumu Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın yerine Kurum Başkanının kendisinin yapması gerektiğine ilişkin açıklaması*

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleleri*

- a) *Türkiye Büyük Millet Meclisi*
- b) *Cumhurbaşkanlığı*
- c) *Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı*
- ç) *Sayıştay Başkanlığı*
- d) *Kamu Denetçiliği Kurumu*
- e) *Başbakanlık*
- f) *Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği*
- g) *Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu*
- ğ) *Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı*
- h) *Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği*
- ı) *Diyanet İşleri Başkanlığı*
- i) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı*
- j) *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu*

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in birinci bölümde yer alan bütçeler üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan'ın ikinci bölümde yer alan bütçeler üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve TMSF'nin sağlık harcamalarıyla ilgili Sayıştay Raporuna ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

14'üncü Toplantı

31 Ekim 2017 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.06'da açılarak beş oturum yaptı.

Birinci bölümde yer alan bütçelerden:

TBMM Başkanı İsmail Kahraman,

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga,

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Hacı Ali Özel,

Kamu Denetçiliği Kurumu Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç,

Tarafından, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861);

Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş tarafından, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri,

Hakkında birer sunum yapıldı.

Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider, CHP Sözcüsü tarafından Cumhurbaşkanı hakkında Anayasa'ya, TCK'ya, ahlaka ve adaba aykırı haksız ve edepsiz isnatta bulunulduğuna ve bunun CHP üyelerince yahut sözcüsünce derhâl, ivedilikle ve şeddeli özürle kınanması gerektiğine, aksi takdirde görüşmelerin devam edemeyeceğine,

Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç, İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in birinci bölümde yer alan bütçeler üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Garo Paylan, Hükümet sıralarında yasama, yürütme ve yargı temsilcilerinin yan yana oturmasının kuvvetler ayrılığına aykırı olduğuna, Komisyon Başkanına bu konuda gerekli tedbirleri alması için tavsiyede bulunduğuna ve 5 kurum bütçesinin aynı anda görüşülmesini eleştirdiklerine,

İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel, Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin,

Cumhurbaşkanlığının,

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının,

Sayıştay Başkanlığının,

Kamu Denetçiliği Kurumunun,

2018 yılı bütçeleri ile 2016 yılı kesin hesapları ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin,
Cumhurbaşkanlığının,
Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının,
Sayıştay Başkanlığının,

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 yılı bütçeleri ile 2016 yılı kesin hesapları kabul edildi.

İkinci bölümde yer alan bütçelerden:

Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ,
Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ,

Tarafından, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında birer sunum yapıldı.

Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan'ın ikinci bölümde yer alan bütçeler üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve TMSF'nin sağlık harcamalarıyla ilgili Sayıştay Raporuna,

İstanbul Milletvekili Garo Paylan, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bağımsız bir kurum olduğu için, sunumu Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın yerine Kurum Başkanının kendisinin yapması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başbakanlığın,
Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin,
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun,
Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığının,
Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliğinin,
Diyanet İşleri Başkanlığının,
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının,
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun,

2018 yılı bütçeleri ile 2016 yılı kesin hesapları ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Başbakanlığın,
Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin
Diyanet İşleri Başkanlığının,
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2018 yılı bütçeleri ile 2016 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 03.01'de toplantıya son verildi.

31 Ekim 2017 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.06

BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Meclis Başkanımız, Değerli Sayıştay Başkanımız, Cumhurbaşkanlığımızın Değerli Genel Sekreteri, Millî İstihbarat Teşkilatının Değerli Müsteşar Yardımcısı, Kamu Denetçiliği Kurumu Sayın Başdenetçisi, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 14’üncü Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizin birinci kısmında Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı ile Kamu Denetçiliği Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Sunumlarına başlamadan önce Sayın Meclis Başkanımız, bürokrat arkadaşlarımızın arka sırasından başlayarak kendilerini tanıtmalarını rica edeceğim.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Sayın Meclis Başkanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Meclis Başkanım.

II.- SUNUMLAR

1.- TBMM Başkanı İsmail Kahraman’ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Sayın Başkan ve üyeleri, kurumlarımızın değerli yönetici ve mensupları, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve bugün başlamakta olan 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı görüşmelerinin ve aynı zamanda 2018-2020 dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı’nın ve kurumlarımızın 2018 yılı bütçelerinin şimdiden hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ediyorum.

Bütçe Komisyonumuzun Sayın Başkanı ve değerli üyeleri, değerli basın mensupları; bildiğiniz gibi birinci yasama yılında hain bir darbe girişimine maruz kaldık. “FETÖ” denilen melun yapılanma tarafından teşebbüs edilen darbe girişiminde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millî İstihbarat Teşkilatı, Ankara Emniyet Müdürlüğü, Gölbaşı Polis Özel Harekât Merkezi, TÜRKSAT Uydu Merkezi ve İstanbul’da 15 Temmuz Şehitler Köprüsü gibi devletimizin en hayati merkezleri ve Muğla gibi bazı yerleşim yerlerinde saldırıya maruz kaldık. Gözü dönmüş hainler tarafından F16 uçakları, helikopterler, tanklar ve zırhlı araçlar kullanılarak gerçekleştirilmek istenen darbe girişimi, devlet-millet iş birliğiyle boşa çıkartıldı, Türkiye Büyük Millet Meclisi o gece önemli

bir imtihan verdi. İstiklâl Harbi'ni bizzat yöneterek “Gazi”lik unvanı alan Meclisimiz, o gece darbeye karşı duruşu ve demokrasimizi yaşatmak için verdiği mücadeleyle ikinci kez “gazi” unvanı almayı hak etti.

Devletimizi parçalamak, millî egemenliğimizi ve demokrasimizi ortadan kaldırmak maksadıyla girişilen bu kalkışma hareketinin bastırılmasında, liderliği Cumhurbaşkanımız Muhterem Recep Tayyip Erdoğan yürütmüştür. Cumhurbaşkanımızın davetiyle meydanları dolduran aziz milletimiz, asker üniforması giymiş teröristlere büyük bir ders vermiştir. Böylece, ihanet şebekesi mensupları kısa sürede derdest edilerek devletimiz büyük bir kaostan kurtarılmıştır. Sizleri, o gece bu çatı altında bulunan arkadaşlarımızı ve bulundukları şehirlerde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın davetiyle, parti farkı olmaksızın meydanları dolduran aziz ve necip milletimize yönelik önderlik eden, silah arkadaşı olarak nitelendirdiğim milletvekillerimizi bir daha tebrik ediyor, selam ve takdirlerimi sunuyorum.

250 insanımızı şehit verdik, 2.193 yaralımız oldu. Milletimizin birliği, vatanımızın bütünlüğü ve darbelerle “hayır” demek için seve seve canlarını veren şehitlerimizin ruhları şad, mekânları cennet olsun. Gazilerimize acil şifalar diliyorum. Allah milletimize ve devletimize bir daha böyle kara günler göstermesin. Bu vesileyle bütün şühedaya ve geçmişlerimize tekraren rahmetler niyaz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz ihanet gecesi atılan bombalar ve kurşunlar sebebiyle en fazla tahribata maruz kalan yerlerden biri de Türkiye Büyük Millet Meclisi Külliyesi olmuştur. Genel Kurul binası, ziyaretçi kabul binası ve ön bahçede oluşan tahribat, başlatılan çalışmayla kısa zamanda onarılmış, yürütülen restorasyon çalışmaları büyük oranda tamamlanmıştır. Bu kapsamda, ana binada bombanın düştüğü bölgeler tadilat ve bakımları yapılarak güçlendirilmiştir.

İç bahçede bomba düşen bölgenin etrafı şeffaf bir camla kapatılmış, mevcut durum muhafaza edilerek ziyaretçilerin görebileceği hâle getirilmiştir.

Meclisimizdeki ilk avizeleri hibe eden Çek Cumhuriyeti'yle yapılan protokol kapsamında, avizelerin bir kısmı restore edilmiş bir kısmı da orijinaline uygun olarak yenilenmiştir.

Şeref holüne açılan kapıların tadilatı yapılmış, merdiven korkulukları yenilenmiştir.

Kulislerde yetersiz olan havalandırma ve aydınlatma problemleri çözülmüştür. Yıpranmış olan halı ve mobilyalar yenilenmiş ve televizyon sayısı artırılmıştır. Kulisler, milletvekillerimizin kullanımı için daha rahat hâle getirilmiştir.

Genel Kurul salonuna engelli vatandaşların rahat ulaşmasını sağlamak için engelli asansörleri yerleştirilmiştir.

Sığınaklarda, daha önce depo olarak kullanılan mahaller boşaltılarak gerekli bakım ve onarım yapıp Sığınak Yönetmeliği'ne uygun olarak yeniden düzenleme yapılmıştır.

Zemin epoksi yapılmış, jeneratör, kesiksiz güç kaynağı, su deposu, sağlık odası, anons merkezi, ilaç ve gıda stok yerleri, mutfak, tuvaletler ve iletişim odaları ilave edilmiştir.

Kulis bahçelerinde patlama etkisiyle zarar gören bahçe mobilyaları yenilenmiş olup milletvekillerimizin yararlanması için her iki tarafa da daha önce olmayan yaz kış kullanılabilecek oturma mekânları oluşturulmuştur.

Ana binada bulunan ahşap pencere ve panjurlar yenilenmiştir.

Ana binanın birinci bodrum katına kadınlar için özel bir bölüm de olan 400 kişi kapasiteli yeni bir mescit inşa edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonundaki eskiyen ses ve elektronik sistemler yenilenip günümüz ihtiyaçlarına uygun hâle getirilmiştir.

Külliye dışında bulunan telefon santrali külliye içerisine alınmış ve yedekli yeni bir santral kurulmuştur. Tüm telefon cihazları yenilenmiştir.

Ziyaretçi Kabul Binası'nda bombanın etkisiyle tahrip olan bütün mahaller onarılıp yeniden tefriş edilerek tekrar kullanılabilir hâle getirilmiştir.

Ziyaretçi Kabul Binası'nda, gelen ziyaretçilere daha rahat ve hızlı hizmet verebilmek, engelli vatandaşlarımızın geçişlerini daha kolay hâle getirebilmek için eski üst arama kabinleri ve Dikmen Nizamiye'de bulunan ilk arama ve kontrol kabini yenilenmiştir.

Siyasi parti grup salonlarında bulunan koltukların tadil ve tamirâtı yapılmıştır.

Nöbet kulübeleri ve nizamiye binalarının cepheleleri kurşungeçirmez hâle getirilmiştir.

Nizamiye girişlerine, güvenliğin artırılması gayesiyle, uzaktan kumandayla kontrol edilebilen mantar bariyer ve yol kesici bariyerler konulmuştur.

Bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi binamızın projesi Avusturyalı Mimar Holzmeister tarafından çizilmiş, yarışma jürisi ve Kemal Atatürk tarafından 1937 yılında kabul edilmiştir. Ekonomik şartlar ve İkinci Dünya Harbi'nin araya girmesiyle bitirilememiş; inşaat, Demokrat Parti devrinde, 1960 yılında tamamlanmıştır. Ne hazindir ki binanın kullanımı 27 Mayıs 1960 darbesini yapan cuntaya, Millî Birlik Komitesi'ne nasip olmuştur.

Aralıklı yapılan onarım ve bakımlardan en mühimi içinde bulunduğumuz bu 26'ncı Dönemde yapılmış, bina ve eklentileri tamamen elden geçirilmiştir.

Yürütülen bakım, onarım ve yenileme çalışmalarında Türkiye Büyük Millet Meclisine mali desteği Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği vermiştir. 15 Temmuz darbe girişimi karşısında milletimizin hassasiyetleri doğrultusunda bizimle dayanışma örneği sergileyen GYODER'e teşekkür ediyorum.

Külliye içinde yürütülen tadilat çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda, bombalanmadan sonra zarar gören halıların yenilenmesi işinin ihalesi yapılmıştır, imalat aşamasındadır; külliye içerisinde bulunan 8 adet asansörün genişletilmesi ve yenilenmesi işinin ihalesi yapılmıştır, imalat aşamasındadır. Zarar gören ve ekonomik ömrünü tamamlayan ahşap kapıların yenilenmesi ve onarılabilecek olanların tespiti için keşif ve metraj çalışmaları devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, 15 Temmuz ihaneti milletimizin hafızasında derin yaralar açmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı olarak, darbecilere karşı açılan davalara müdahil olduk. Hukuk Hizmetleri Başkanlığımız bu mevzuda takibi ve koordinasyonu yürütmektedir.

Eli kanlı, sinsî ve hain şebeke mensuplarının açtığı yaranın unutturulmaması için Dikmen Caddesi tarafındaki bahçede anıt müze yapılması planlanmaktadır. Bu doğrultuda, Milli Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulu ile Müze Komisyonu tarafından yürütülen çalışmalar devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa değişikliği neticesinde milletvekili sayısının 600'e çıkması sebebiyle ilave oda ve koltuk ihtiyacı doğmuştur.

Günümüz sivil savunma şartlarına uygun bir sığınağa ihtiyacımız olduğu aşîkârdır. Genel Kurul çalışmaları her şart altında, kesintisiz yapılabilmelidir. Her türlü afete ve saldırılara karşı donanımlı ve fonksiyonel bir sığınak elzem hâle gelmiştir ve yeni bir bina yapılması kararı alınmıştır.

Sığınaklar, savaş, deprem, sel, doğal afetler ve nükleer saldırılar gibi durumlarda kullanım için hazır olması gereken mekânlardır.

İhtiyaçların karşılanması için eski Halkla İlişkiler Binası'nın olduğu yere yeni bir bina yapılması planlanmaktadır.

Yeni binanın, Ana Bina'nın mimarisi, görünümü ve üst kot yüksekliğiyle uyumlu olarak inşa edilmesi planlanmaktadır. Binanın altında otopark alanları bulunacaktır.

Bina içerisinde, Genel Kurulun acil durumlarda, güvenli bir şekilde toplanabileceği yeni bir mekân planlanmaktadır.

Kulislerdeki yoğunluğu azaltmak ve girişi kontrol altında tutmak için fonksiyonel ve çok gayeli komisyon toplantı salonları, okuma salonları, bahçeli restoran ile milletvekilleri için uygun mekânlar oluşturulması düşünülmektedir.

Binayla ilgili mimari proje hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Milletvekillerimiz ile Başkanlık Divanımızın görüş ve önerileri alınarak projeye nihai şekli verilecektir.

Eski Cumhurbaşkanlarımızdan rahmetli Turgut Özal'ın Başbakanlığı döneminde arka bahçemizde bir cami inşa edilmişti. İhtiyacın büyük bir kısmına cevap veren bu camiyi Meclise kazandıran merhum Turgut Özal'ı rahmetle yâd ediyorum. Bu caminin tarihi ve kültürel varlık sayılması noktasında Ankara Mimarlar Odası tarafından açılan dava, Danıştay Genel Kurulunca oy birliğiyle reddedilmiştir. Meclisimizin yıl ortalaması olarak günlük ziyaretçi sayısı 3 bin civarındadır, bu sayıya Meclis personelimiz dâhil değildir. Durumumuz dikkate alındığında yeni bir camiye ihtiyacımız olduğu aşîkârdır. Mevcut caminin durumunun yeniden ele alınması, ihtiyacın nasıl karşılanacağı konularında bir karara varılması gerekmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Sayın Başkanı ve üyeleri, bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi milletimiz adına yasama ve denetim faaliyetlerini yürütmekte ve milletimizi temsil görevini yerine getirmektedir. Bu doğrultuda, 26'ncı Dönemde Meclisimiz yoğun bir mesai sarf etmiştir. Yaptığımız önemli çalışmalardan ilki 1982 Anayasası'nda yapılan köklü değişikliktir. Bilindiği gibi, 1982 Anayasası 177 maddedir, ilk değişikliğin yapıldığı 1987'den günümüze otuz yıl geçmiştir. Bu süre zarfında 19 ayrı tarihte değişiklikler yapılmıştır, toplamda maddelerde 184 kere değişikliğe gidilmiştir. Son değişiklik 21 Ocak 2017 tarihinde kabul edilmiş, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylamasıyla yürürlüğe girmiştir. Son yapılan değişiklikle 3 Kasım 2019'da yapılacak seçimlerden sonra Türkiye'miz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçmiş olacaktır.

27'nci Dönemden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarını yasama ve denetim odaklı yürütecektir. Yeni sistemde kuvvetler ayrılığı ilkesi gereği olarak kanun teklifleri milletvekillerimiz tarafından verilecek ve milletvekillerinin yasama faaliyetlerine daha etkin bir şekilde katılımı sağlanacaktır. Böylece ülkemiz, millî iradenin güçlendirildiği, halkın tercihlerinin ön plana çıkarıldığı bir sisteme kavuşmuş olacaktır. Yeni sistemin en önemli hedeflerinden biri de yönetimde istikrarı temin etmektir. İnşallah Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle ülkemiz bir daha hükûmet krizleri yaşamayacaktır.

Türkiye'mizde darbeler dönemi kapanmıştır. Halkın iktidarı demek olan "Demos Kratos" yani demokrasi ile hukukun üstünlüğüne dayalı Türkiye Cumhuriyeti devletimiz, inşallah, ilelebet payidar olacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığımız önemli düzenlemelerden bir diğeri de 5 Mart 1973 tarihinde kabul edilen İç Tüzük'teki değişiklikler olmuştur. 27 Temmuz 2017 tarihinde yapılan değişiklikle yasama faaliyetlerine hız kazandırmak gayesiyle Genel Kurulun çalışma usul ve esasları yeniden belirlenmiştir.

Bu yasama yılında yapmamız gereken çalışmaların başında uyum yasalarının çıkarılması gelmektedir. Sistemin sağlıklı bir şekilde işlemesi için uyum yasalarını bu dönem içinde çıkarmalıyız, çalışmalar partiler arası uyum içinde yürütülmelidir.

Ayrıca, milletvekillerinin hakları ve yükümlülüklerine ilişkin değişik kanunlarda yer alan hususlar tek kanun altında toplanmalıdır. Ortak akıllı kullanarak, demokratik diyalog ve konuşma kanallarını açık tutarak çalışmalarımızı yürüteceğimize inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, 26'nı Dönem İkinci Yasama Yılında Genel Kurul ve Komisyonlarımızın yaptığı çalışmalar konusunda da sizlere açıklamalarda bulunmak istiyorum.

Yasama ve denetim hizmetleri kapsamında, Başkanlığa 91 kanun tasarısı sunulmuştur. 43 kanun tasarısı Genel Kurul gündemine girmiş olup toplam 281 kanun tasarısı kanunlaşmıştır. 120 kanun tasarısı ilgili komisyonlarda, 80 kanun tasarısı ise Genel Kurulun gündeminde bulunmaktadır. 1 kanun tasarısı ise bu yasama yılında Hükümetçe geri alınmıştır.

454 kanun teklifi sunulmuştur. 12 kanun teklifi Genel Kurul gündemine girmiş olup 14 kanun teklifi kanunlaşmıştır. 1.765 kanun teklifi ilgili komisyonlarda, 3 kanun teklifi ise Genel Kurul gündeminde bulunmaktadır. 3 kanun teklifi, teklif sahibi milletvekilleriince geri alınmıştır. Bazı kanun tasarısı ve teklifleri birleştirilmek suretiyle 290 kanun kabul edilmiş ve 35 Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı alınmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 25'inci Dönemden 268 kanun hükmünde kararname intikal etmiştir. 26'nı Dönem Birinci ve İkinci Yasama Yılından da 28 kanun hükmünde kararname intikal etmiştir. Toplam 296 kanun hükmünde kararnameden Birinci Yasama Yılında 2'si, İkinci Yasama Yılında ise 22'si Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurulun gündemine girmiştir. Bunlardan 5'i kanunlaşmıştır. Hâlen 270 kanun hükmünde kararname ilgili komisyonlarda bulunmaktadır.

Denetim faaliyetleri kapsamında, 303 sözlü soru önergesi verilmiştir. Bu önergelerden 1'i mükerrer olduğundan işleme konulmamış, 8'i gelen kâğıtlara girmeden önce geri alınmış, 3'ü ise Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 291 sözlü soru önergesinin 107'si cevaplandırılmış olup 184 önerge Genel Kurul gündeminde yer almaktadır.

9.440 yazılı soru önergesi verilmiştir. Bunlardan 155'i mükerrer olduğundan işleme konulmamış, 21'i gelen kâğıtlara girmeden geri alınmış, 551'i ise Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 8.713 önergeden; 1.102'si süresi içinde, 2.516'sı süresi geçtikten sonra cevaplandırılmıştır. Süresi geçtikten sonra cevaplandırılanlar hariç olmak üzere 3.349 yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlarda ilan edilmiştir. 1.744 yazılı soru önergesi hâlen işlemdeedir.

783 Meclis araştırması önergesi verilmiştir. Bunlardan 25'i Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 758 önergeden 755'i Genel Kurul gündeminde yer almaktadır. Meclis araştırması açılması kabul edilen 3 önergeyle 3 ayrı Meclis araştırması komisyonu kurulmuştur.

11 genel görüşme önergesi verilmiş olup önergeler Genel Kurul gündeminde yer almaktadır.

6 gensoru önergesi verilmiştir. Bu önergelerden 1'i Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle iade edilmiş olup 5 gensoru önergesinin ise gündeme alınması Genel Kurul tarafından reddedilmiştir.

Diğer yandan, 2016 yılı dış denetim raporları kapsamında Sayıştay tarafından Eylül ayında Genel Uygunluk Bildirimi, Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu, Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu ve 174 adet kamu idarelerine ilişkin denetim raporu olmak üzere toplam 179 adet Sayıştay raporu Başkanlığımıza sunulmuştur.

Tutanak Hizmetleri kapsamında; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 121 birleşim ve 620 oturumunda 1.042 saat 34 dakika çalışma yapılmış, bu çalışmalara ilişkin 66.195 sayfa tutanak tutulmuştur. Ayrıca, ihtisas komisyonları ve Meclis araştırması komisyonlarında 881 saat 38 dakika çalışılmış olup bu çalışmalarda toplam 12.246 sayfa tutanak tutulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının kabulleri ve basın toplantısı, Başkanlık Divanı, Danışma Kurulu ve diğer görevlerde de 140 saat 56 dakika çalışılmış, bu çalışmalarda da toplam 2.265 sayfa tutanak tutulmuştur.

E-tutanak Projesi kapsamında, milletvekillerimizin Genel Kurul ve komisyon toplantılarında yaptıkları konuşmaların e-postalarına gönderilmesine devam edilmektedir.

Ayrıca, milletvekillerimizin Genel Kurul ve komisyon toplantılarında yaptıkları konuşmaları, yasama ve denetim çalışmaları ile idari teşkilatın faaliyetlerini içeren belgelerin yer aldığı taşınır belleklerin hazırlıkları devam etmektedir. Bunların yanı sıra, görme ve işitme engelliler için seslendirmesi ve işaret diline çevirisi yapılan tutanak özetleri Meclisimizin internet sayfasında yer almaktadır.

Görüntülü ve Sesli Tutanak Projesi çalışması başlatılmış olup, bu projenin 2018 yılı sonuna kadar tamamlanmasıyla tutanakların verilme süresi yaklaşık yirmi dakikadan beş dakikaya inecektir.

Dış İlişkiler ve Protokol Hizmetleri kapsamında, devletlerarası ilişkilerin gelişmesinde parlamenter diplomasinin rolü her geçen gün artmaktadır. Bu çerçevede ikili ve çok taraflı ilişkilerimizin güçlendirilmesine katkıda bulunmak gayesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi geçtiğimiz yasama yılında, diğer ülke parlamentoları, parlamenter asambleler ve uluslararası kuruluşlarla temaslarını yoğun biçimde sürdürmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye olduğu 12 parlamenter asambleyle bölgesel ilişkiler, Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu da Avrupa Birliği nezdindeki ilişkiler yeni bir hız kazanmıştır. Önceki dönemde kurulmuş olan 131 dostluk grubu, parlamenter diplomasini ilişkilerini zenginleştirmiş ve Türkiye'nin etkinlik coğrafyasının genişlemesine katkı sağlamıştır. Bu çerçevede İkinci Yasama Yılında toplam 235 uluslararası faaliyete iştirak edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Dönem Başkanlığını 2017 yılının Temmuz ayında devretmiştir. Küresel iş birliğine verdiğimiz önemin bir göstergesi olarak Avustralya, Endonezya, Kore, Meksika ve Türkiye'den oluşan MİKTA'nın Meclis Başkanları toplantısına da İstanbul'da ev sahipliği yapmıştır.

Bilgi ve bilişim hizmetleri kapsamında Genel Kurul salonu, ana bina ve ziyaretçi kabul binasında bilişim altyapısı yenilenmiş ve sistem sürekliliği sağlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisine yönelik siber saldırılar uzman personel tarafından tespit edilip önlenmiştir. Siber güvenlik duvarı "Firewall cihazı" ve altyapılar iyileştirilerek yenilenmiştir. Kurum içi "web sitesi" yerel ağ yenilenmiştir. Genel Kurul Salonu içinde, internet erişiminin iyileştirilmesi için kablolu erişim denetleyici cihazı ve bağlantı noktaları kurulmuştur. Bu sayede Genel Kurul salonu içinde yüksek hızda internet sistemi milletvekillerimizin kullanımına sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi televizyon yayını; yeni nesil kodlayıcı ve yayım cihazları konularak tüm cep telefonları ve masa üstü bilgisayarlarda izlenebilir hâle getirilmiştir.

ASELSAN İHTAR Anti-drone Sistemi test amaçlı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulmuştur.

Elektronik belge yönetim sistemiyle ilgili test çalışmaları devam etmektedir, kasım ayında uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır.

Araştırma hizmetleri kapsamında yasama faaliyetlerine bilgi desteği sağlamak ve milletvekillerimizden gelen bilgi taleplerini karşılamak üzere kitap, rapor, bilgi notu, bilgi derleme ve doküman derleme türünde 392 çalışma gerçekleştirilmiş, Avrupa Parlamento Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi aracılığıyla çeşitli ülke parlamentolarından gelen 77 adet bilgi talebi de karşılanmıştır.

2017 yılında 35.027 okuyucuya kütüphane hizmeti verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi koleksiyonuna 4.463 yeni kitap eklenmiştir. 172 kitap dijitalleştirilerek elektronik kitap sayısı 4.886'ya ulaşmıştır.

Basın, yayın ve halkla ilişkiler hizmetleri kapsamında; 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Türkiye Büyük Millet Meclisinde hasar gören yerlerde yerli ve yabancı basın mensuplarının 113 canlı yayın ve anons çekimi ile milletvekilleriyle yapmış oldukları programları takip edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi televizyonundan 790 saat Genel Kurul çalışmaları canlı yayınlanmıştır.

Siyasi parti grup toplantıları 68 saat TBMM TV ve internetten canlı yayınlanmıştır.

Genel Kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonundan yayınları yapılan İç Tüzük değişikliğiyle yeni yasama döneminden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışma saatlerine göre sürdürülmektedir. Genel Kurulun gece saat 21.00'den sonra devam eden çalışmaları Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu tarafından resmî internet sitesi ve mobil uygulamalar üzerinden canlı yayınlanmaya devam edecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu Haber Merkezinden 58 saat haber yayını yapılmıştır.

Meclis Bülteni 11 sayı olarak ve toplamda 50.440 adet baskı yapılarak yayımlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Basımevi'nde gündem, kanun tasarısı ve tekliflerinin yanı sıra, geçen tutanak özeti ve benzeri konularda 8 milyon 392 bin 94 sayfa basım yapılmıştır.

405.615 vatandaşımıza ziyaretçi kabul ve yönlendirme hizmeti ile 1.844 vatandaşımıza "Halk Günü Tanıtım Hizmeti" verilmiştir.

Kurtuluş Savaşı Müzesi'ni, Birinci Büyük Millet Meclisi binasındaki müzeyi 254.270 kişi ziyaret etmiştir.

Sayın milletvekilleri, Meclisimize emanet edilen tarihî mirasın korunması, yaşatılması ve tanıtılması gayesiyle yürüttüğümüz çalışmalar da devam etmektedir. 1 Ocak-20 Ekim 2017 tarihleri arasında saray, müze, köşk ve kasırlarımızı yurt içi ve yurt dışından 825.430 kişi ziyaret etmiş, ve bu ziyaretçilere rehberlik hizmeti verilmiştir. Dolmabahçe Sarayı başta olmak üzere, saray köşk ve kasırları TBMM Başkanı, Devlet Başkanı, Parlamento Başkanı, Başbakan ve Başbakanlardan oluşan 72 heyet ziyaret etmiştir.

Beykoz Kasrı restorasyon ve düzenleme çalışmaları tamamlanarak ziyarete açılmıştır.

Aynalıkavak Kasrı Musiki Müzesi sergi vitrinleri yapımı ve düzenlemesi tamamlanarak ziyarete açılmıştır.

Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü -Reşat Efendi Köşkü eski adıyla- veliaht dairesi ve Mefruşat Dairesi restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Hereke Halı ve İpekli Dokuma Fabrikasının Müze Fabrikaya dönüştürülmesi işi tamamlanmıştır. Kurtuluş Savaşı Müzesi'nin Birinci Büyük Millet Meclisi binasındaki restitüsyon ve restorasyon projeleri tamamlanmıştır. Yalova Atatürk Köşkü ve sosyal tesis binalarının güçlendirilmesi işi büyük oranda tamamlanmıştır. Dolmabahçe ve Beylerbeyi Sarayları ile Florya Atatürk Köşkü, Aynalıkavak, Küçüksu, Beykoz ve Maslak Kasırlarında bakım ve onarım çalışmaları devam etmektedir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, 2018-2020 dönemine ait bütçe tasarımızla ilgili değerlendirmelere geçmeden önce 2016 yılı kesin hesap sonuçları ile 2017 yılı bütçemize ilişkin kısa bilgiler vermek istiyorum.

2016 yılı bütçemiz 840 milyon 29 bin Türk lirası olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan aktarmalarla birlikte 895 milyon 45 bin 869 Türk lirası olmuştur. Yıl sonu itibarıyla bu rakamın 825 milyon 566 bin 400 lirası harcanmış, yaklaşık yüzde 92 oranında gerçekleştirme sağlanmış olacaktır.

2017 yılı bütçemiz 981 milyon 589 bin Türk lirası olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan aktarmalar ve ödenek ilaveleriyle birlikte eylül sonu itibarıyla toplam ödenek 1 milyar 43 milyon 552 bin 480 Türk lirası olmuştur. Bu ödenegin eylül ayı sonu itibarıyla 648 milyon 584 bin 838 lirası, diğer ifadeyle yaklaşık yüzde 62'si harcanmıştır.

Sayın milletvekilleri, şimdi de 2018 yılı bütçe tasarımızla ilgili olarak kısa bir bilgi vermek istiyorum. 2018 yılı Bütçe Tasarısı 1 milyar 255 milyon 124 bin Türk lirası olarak Komisyona sunulmuştur. 2018 yılı Bütçe Tasarımızın dağılımına bakıldığında, personel giderleri yüzde 49; Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi giderleri yüzde 6,3; mal ve hizmet alımı giderleri yüzde 13; cari transferler yüzde 12,5; sermaye giderleri yüzde 19, sermaye transferleri ise binde 2 oranında ağırlığa sahiptir. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olan Kamu Denetçiliği Kurumuna hazine yardımı olarak 22 milyon 703 bin Türk lirası pay ayrılmıştır. Bu tutar toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 2'sini oluşturmaktadır.

2018 yılı bütçesinde 2017 yılı başlangıç ödenegine göre yüzde 27,9'luk yani yaklaşık 273 milyon 500 bin liralık, revize bütçe ödenegine göre ise yüzde 20,3'lük yani yaklaşık 211 milyon 571 bin lira artış söz konusudur. Bu artışın temel sebeplerini kısaca özetlersek, milletvekili ödenek ve yollukları, personel maaşları, tedavi giderleri, mal ve hizmet alımları, elektrik, su, yakıt ve telefon giderleri gibi cari gider kalemlerindeki yaklaşık 145 milyon lira artışla; yeni hizmet binası yapımı ile büyük onarım, donatım, makine teçhizat, bilişim giderleri gibi yatırım, sermaye kalemlerindeki 128 milyon 500 bin Türk lirası artıştan kaynaklanmaktadır.

Sayın Başkan, saygıdeğer Komisyon üyeleri; bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişme, küreselleşme, demokrasinin ve katılımcılığın artan önemi, milletvekillerinin kurumdan beklentilerindeki değişim gibi hususlar kurumumuzda anlayış, hedef, araç, yöntem ve işleyiş değişimlerini de gerekli kılmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin teknolojik imkânlardan en iyi şekilde faydalanarak daha etkin, verimli ve hızlı hizmet üretebilmesi için bu alandaki çalışmalarımıza büyük önem veriyoruz. Bu kapsamda 2018 yılı bütçe hedefimiz yasama yetkisini kullanan değerli milletvekillerimizin çalışma şartlarını iyileştirmek, yasama sürecini ve kalitesini geliştirmek olacaktır.

Sonuç olarak 2018-2020 dönemi bütçe tasarısı 2018 yılı 1 milyar 255 milyon 124 bin Türk lirası, 2019 yılı için 1 milyar 310 milyon 221 bin 380 lira, 2020 yılı için de 1 milyar 256 milyon 754 bin 20 lira olarak öngörülmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2017 yılı bütçe uygulaması ile önümüzdeki üç yıllık döneme ait bütçe tasarımızla ilgili açıklamalarda bulundum. Bu çerçevede bazı proje, rakam ve bilgileri sizlerle paylaştım. Bu konudaki detaylı bilgiler sizlere dağıtılan kitapçıklarda yer almaktadır.

Sözlerimi sonlandırırken, aramızdan ayrılan ve beka âlemine yolcu ettiğimiz Gaziantep Milletvekilimiz Abdulkadir Yüksel Bey'i rahmetle anıyor ve milletimizi temsilen Gazi Meclisimizde görev yapmış ve ebediyete intikal etmiş olan bütün milletvekillerine de rahmetler diliyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin ihtiyaç duyduğu hizmetlerin yürütülmesi gayesiyle yaptığımız çalışmalarda sizlerin de gereken desteği sağlayacağınız inancıyla 2018 yılı bütçemizin hayırlı olmasını niyaz ediyorum, siz değerli milletvekillerimize saygılarımı ve en iyi dileklerimi sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere, Cumhurbaşkanlığımız Genel Sekreteri Sayın Fahri Kasırga’ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kasırga.

2.- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga’nın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA - Sayın Başkan, değerli üyeler, değerli misafirler, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti’nin en yüksek temsil ve idare makamı olan Cumhurbaşkanlığının 2018 yılı bütçesini takdim etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum.

Öncelikle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın sizlere sevgilerini ve başarı dileklerini iletmek istiyorum.

10 Ağustos 2014 tarihinde yapılan seçimle tarihimizde ilk defa doğrudan halkın oylarıyla göreve gelen Cumhurbaşkanımız, bulunduğu makamın gereklerine uygun bir tempoda çalışmalarını sürdürmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın göreve başlamasıyla birlikte faaliyet ve etkinlik alanı hızla genişleyen Cumhurbaşkanlığı, kurumsal yapısını da buna uygun şekilde genişletmiştir.

15 Temmuz darbe girişiminde uğradığı saldırının ardından, Beştepe Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’ni artık “gazi” bir mekân olarak da ifade ediyoruz.

Beştepe’deki Külliye’miz ile Cumhurbaşkanlığının uhdesindeki diğer birimlerimiz, devletimizin en üst düzeydeki temsil mekânları olarak, misyonlarına uygun şekilde yönetilmektedir.

Rutin kamu görevlerinin yürütüldüğü birimlerimiz yanında, milletimizin tamamına hizmet veren camimiz, kültür ve kongre merkezimiz, Çankaya’daki müzelerimiz faaliyetlerine devam ediyor.

Ayrıca, yine bu kapsamda projelendirilen, ülkemizin en büyük kütüphanesi ile çok amaçlı toplantı salonunun inşası da hızla sürüyor. Cumhurbaşkanlığına tahsis edilen tarihî mekânlardaki çalışmalar da aynı şekilde devam ediyor.

Bilindiği gibi, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylamasıyla kabul edilen Anayasa değişikliğiyle birlikte, ülkemiz 2019 yılında yeni bir yönetim sistemine kavuşacaktır. Önümüzdeki yıl, her bakımdan yeni dönemin hazırlıklarının yürütüleceği bir yıl olacaktır. Bu konuda, Türkiye Büyük Millet Meclisimizle birlikte Cumhurbaşkanlığımıza da düşen önemli görevler bulunuyor. Ülkemiz için tarihî bir dönüm noktası olacağına inandığımız Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişin hazırlıklarını en ideal şekilde yürütmek için elimizden gelen tüm gayretleri göstereceğiz.

Türkiye’nin bu geçiş sürecini Meclisimizle ve Hükümetimizle iş birliği içinde, en doğru şekilde gerçekleştirmesi hususunda şimdiden hazırlıklara başladık. Uyum yasalarından Cumhurbaşkanlığının yeni teşkilat yapısına kadar her konuda, partilerimizin ve milletvekillerimizin görüşlerine, tekliflerine, tenkitlerine açık olduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Cumhurbaşkanlığı bütçesinin, bilhassa Beştepe’deki Külliyeimize taşındığımızdan beri zaman zaman tartışma konusu yapılmasından üzüntü duyuyoruz. Medyada bu çerçevede yer alan haberlerin neredeyse tamamı maksatlı ve yanlış. Daha önce defalarca açıklama yapılmış olmasına rağmen, birbirinin benzeri maksatlı haberlerin yapılmaya devam edilmesi art niyet ürünüdür.

Cumhurbaşkanımızın, dolayısıyla Cumhurbaşkanlığının çalışmaları, tüm milletimizin, tüm dünyanın gözü önünde cereyan etmektedir. Neredeyse günün yirmi dört saati, yılın üç yüz altmış beş günü kesintisiz çalışan bir Cumhurbaşkanlığının bulunduğu gerçeğini kimsenin inkâr etmeyeceğine inanıyoruz.

Böyle bir kurumun bütçesinin de, faaliyet yoğunluğuna uygun şekilde oluşması kaçınılmazdır. Cumhurbaşkanlığının bugünkü bütçesini, daha önceki dönemlerle mukayese ederek buradan bir eleştiri üretmeye çalışmak, her şeyden önce, yapılan işleri, verilen emekleri görmezden gelmek demektir. Şundan emin olunuz: Cumhurbaşkanlığına tahsis edilen bütçenin her kuruşu bu paranın milletin parası olduğu, içinde garibin, yetimin hakkının bulunduğu hakikati göz önünde bulundurularak sarf edilmektedir.

Bütçe giderlerimizin en önemli bölümünü oluşturan yatırım kalemi ülkemize ve milletimize bırakılacak kalıcı eserlerin inşasında kullanılmaktadır. 2018 yılı bütçemiz 845 milyon 365 bin TL'dir. Bu rakamın yaklaşık 140 milyon lirası personel ve Sosyal Güvenlik Kurumu giderleri, 199 milyon lirası mal ve hizmet alımı giderleri, 14 milyon lirası da cari transfer kalemindedir. Bütçenin kalan 491 milyon lirası ise sermaye giderleri başlığı altında ifade edilen yatırım harcamalarından oluşmaktadır. Dikkat edilirse bütçede personel ve SGK ile mal ve hizmet alımı giderleri bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 9 civarında artış göstermiştir. Bütçenin neredeyse yüzde 60'ı ise yatırım kaleminden oluşmaktadır.

Şu anda camimiz ile kongre ve kültür merkezimize gelen her vatandaşımız nasıl bunlarla ilgili takdirlerini ifade ediyorlarsa kütüphanemiz ve çok amaçlı salonumuz için de aynı olumlu tepkileri alacağımızdan eminiz.

İstanbul'daki önemli yatırımlarımız ise Yıldız Sarayı ile Huber Köşkü'ndeki çalışmalardır. Hâlen İstanbul'daki resmî kabullerin önemli bölümünün gerçekleştirildiği Yıldız Sarayı'ndaki Mabeyn Köşkü gelen herkesin hayranlığını ifade ettiği bir eser durumundadır. Diğer üniteleriyle birlikte Yıldız Sarayı'nın tamamı hizmete girdiğinde Türkiye Cumhuriyeti devletinin en prestijli mekânlarından biri olacaktır. Çalışmalarının süratle devam ettiği Huber Köşkü'nü de en kısa sürede İstanbul'a ve ülkemize kazandırmış olacağız.

Ayrıca, önceki cumhurbaşkanlarının büro, güvenlik, sağlık hizmetleriyle adlarına kurulan müze ve kütüphanelerin yapım, işletme giderlerinin de yine Cumhurbaşkanlığı bütçesinden karşılandığı malumlarımızdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de Cumhurbaşkanımızın Ekim ayı itibarıyla 2017 yılında yaptığı faaliyetlere ilişkin kısa bir bilgilendirme yapmak istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız bu yıl içinde Ankara ve İstanbul hariç 38 farklı ilimize 50 ziyaret gerçekleştirmiştir. Yıl içinde resmî heyet olarak 1.100 kişiyi kabul etmiş, 50 açılış törenine katılmış, 21 resmî yemeğe, 20 vatandaş buluşmasına iştirak etmiştir. Düzenlenen resmî yemeklere 1.555 kişi, resepsiyonlara 1.745 kişi, toplumun her kesiminin davet edildiği iftar yemeklerine de 3.173 kişi katılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız yurt dışında 20 farklı ülkeye 25 ziyaret gerçekleştirmiştir. Ülkemizde ise toplam 22 yabancı devlet ve hükümet başkanı ağırlanmış, bunların dışında 76 yabancı misafir kabul edilmiş, 40 büyükelçi de zatiîlerine güven mektuplarını sunmuşlardır.

Bu yıl Cumhurbaşkanlığı 30 proje ve organizasyonu himaye etmiştir. Bilindiği gibi, Cumhurbaşkanlığının himayesi sadece prestij amaçlıdır, hiçbir maddi yardım veya katkı içermemektedir.

Kongre ve Kültür Merkezimizde yapılan 21 programın 15'ine bizzat Cumhurbaşkanımız da iştirak etmişlerdir. Meclisimiz gibi Cumhurbaşkanlığımız da milletimizin dertlerine, sıkıntılarına, şikâyetlerine çare aradığı bir hacet kapısı durumundadır. Vatandaşlarımız yıl içinde Cumhurbaşkanlığına çeşitli kanallarla yaklaşık 840 binin üzerinde görüş ve şikâyet bildirmiştir. Bunlardan mevzuata uygun olanlar

ilgili kurumlara iletilerek takibinin yapılması sağlanmıştır. Doğrudan Cumhurbaşkanımıza ulaştırılmak üzere gelen 8.200'ün üzerindeki başvurudan iletişim bilgisi olmayan ve mevzuata aykırı istek içerenler dışındaki tüm taleplerle ilgili gereken işlemler yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye büyüdükçe, güçlendikçe, önümüzdeki fırsatlar ve sorunlar arttıkça, Cumhurbaşkanlığı makamının yükü de ağırlaşmaktadır. Hamdolsun bu yükü layıkıyla omuzlayan ve başarıyla taşıyan bir Cumhurbaşkanına sahibiz.

Biz de bütçemizi, ülkemizin ve milletimizin çıkarlarını en üst düzeyde gözetecek şekilde, hizmet verdiğimiz makamın vakarına, itibarına, gereklerine uygun olarak kullanmanın gayreti içindeyiz.

Ayrıntıları, Komisyonunuza takdim edilen kitapçıkta yer alan bütçemizin Cumhurbaşkanlığımıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Genel Sekreter.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Sayın Hacı Ali Özel'e söz veriyorum.

Hacı Ali Bey, buyurun.

3.- Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Hacı Ali Özel'in, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

MİT MÜSTEŞAR YARDIMCISI HACI ALİ ÖZEL – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri ve kurum temsilcileri; sözlerime başlarken şahsım ve teşkilatım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarihi çok geçmişe dayanan Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı Cumhuriyet Dönemi'nde, 6 Ocak 1927 tarihinde “Millî Emniyet Hizmetleri” adıyla kurularak faaliyetlerine başlamıştır. 22 Temmuz 1965 tarihli ve 644 sayılı Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu'yla Millî İstihbarat Teşkilatı olarak, 1 Ocak 1984 tarihinde yürürlüğe giren 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu'yla Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı olarak yapılanmıştır.

Bilindiği üzere, 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nda Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının temel görevinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bütünlüğüne, varlığına, bağımsızlığına, güvenliğine, anayasal düzenine ve millî gücünü meydana getiren bütün unsurlarına karşı içten ve dıştan yöneltilen mevcut ve muhtemel faaliyetler hakkında millî güvenlik istihbaratını devlet çapında oluşturmak ve bu istihbaratı gerekli makam ve kuruluşlara ulaştırmak olduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına tevdi edilen görevlerin modern teknik ve usuller kullanılması suretiyle ifa edilebilmesi amacıyla başlatılan fiziki ve teknik altyapı yatırımları 2018 yılında da devam edecektir.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına personel giderleri için 905 milyon 208 bin TL, Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri için 94 milyon 498 bin TL, mal ve hizmet alım giderleri için 239 milyon 490 bin TL, sermaye giderleri için 1 milyar 96 milyon 339 bin TL olmak üzere toplam 2 milyar 335 milyon 535 bin TL ödenek teklif edilmiştir. 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı başlangıç ödeneği 1 milyar 995 milyon 692 bin TL olup 2018 yılı bütçe tasarısı ödeneği 2017 yılına göre yaklaşık yüzde 17 oranında artmıştır. 2018 yılı bütçe tasarısı ödeneklerinin harcama kalemlerine göre dağılımı da kısaca şöyledir: Personel giderlerinin toplam bütçe içindeki payı yaklaşık olarak yüzde 42, mal ve hizmet alım giderlerinin toplam bütçe içindeki payı yaklaşık yüzde 10, sermaye giderlerinin ise toplam bütçe içindeki payı yaklaşık yüzde 46 oranını teşkil etmektedir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bütünlüğüne, varlığına, bağımsızlığına, güvenliğine, anayasal düzenine ve millî gücünü meydana getiren bütün unsurlara karşı içten ve dıştan yöneltilen mevcut ve muhtemel tehditlerin bertaraf edilmesine yönelik görev ve faaliyetlerini geçmişte olduğu gibi bundan sonra da sürdürecektir.

Sözlerime son verirken 2018 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni eder, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayıştay Başkanımız Sayın Seyit Ahmet Baş'a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Baş.

4.- Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanı ve saygıdeğer üyeleri; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda sırasıyla mevzuatla Sayıştaya verilmiş olan yetki ve sorumluluklar, 2017 yılında gerçekleştirilen denetim, yargılama, görüş verme faaliyetleri, 2016 yılı denetim programı, 2016 yılı kesin hesabı, 2018 yılı bütçe teklifi ve 2017 yılı bütçe gerçekleştirmeleri hakkında bilgi sunmak istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek, sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak, mahalli idarelerin hesap ve işlemlerini denetlemek ve kesin hükme bağlamak, kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini kanun çerçevesinde kamu işletmelerinin denetimlerini yapmakla görevlidir.

Sayıştay denetimi, kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarına dayanak oluşturan ve ihtiyaç duyulan her türlü belgenin değerlendirilerek güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Sayıştay bu kapsamda yürüttüğü faaliyetlerde şu hususları gözetmektedir: Anayasa ve yasalarla kendisine verilen görev, yetki ve sorumluluklarını sürekli gelişim anlayışıyla dünyadaki gelişmeleri de izleyerek en etkin şekilde yürütmeye çalışmaktadır. Yüce Meclis adına yaptığı denetimleri dürüst, ön yargıdan uzak ve tarafsız bir biçimde, aynı zamanda uluslararası denetim standartlarına uygun bir şekilde planlayıp yürütmeye çalışmaktadır, kamu mali yönetiminin saydamlığına ve hesap verilebilirliğine katkı sağlamaya çalışmaktadır, denetimlerde bilişim teknolojilerinden azami ölçüde yararlanmakta, denetim raporlarını ve kapasitesini sürekli geliştirme çabası içindedir, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve kamuoyu ile denetlenen kurum ve kuruluşların beklenti ve ihtiyaçlarını da dikkate almaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2016 yılı denetim programı kapsamında 5018 sayılı Kanun'a tabi 44 genel bütçeli idare, 111 özel bütçeli idare, 2 sosyal güvenlik kurumu, 9 denetleyici ve düzenleyici kurum ile 5018 sayılı Kanun'a tabi olmayan 8 diğer kamu idaresine ilişkin olarak toplam 174 adet Sayıştay denetim raporu genel uygunluk bildirimisiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve ilgili kamu idarelerine de gönderilmiştir.

Mahalli idarelere ilişkin olarak 31 il özel idaresi, 30 büyükşehir belediyesi, 16 büyükşehir belediyesi, 35 il belediyesi, 55 ilçe belediyesi ile 4 mahalli idare şirketi ve birliği olmak üzere toplam 171 adet Sayıştay denetim raporu meclislerinde görüşülmek üzere ilgili idarelere gönderilmiştir.

Kalkınma ajanslarına ilişkin olarak: 2016 yılında tüm kalkınma ajansları denetlenmiş ve kalkınma ajansları genel denetim raporu hazırlanmıştır.

Kamu işletmelerinin denetimine ilişkin olarak 75 adet Sayıştay denetim raporu aralık ayı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ile ilgili kamu idarelerine gönderilecektir.

2016 yılında ilişkin olarak yürütülen denetimler sonucunda düzenlenen raporlardan 2016 yılı Genel Uygun Bildirimi 12 Eylül 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 2016 yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, aynı yıla ilişkin faaliyet genel değerlendirme raporu, mali istatistikleri genel değerlendirme raporu genel uygunluk bildirimisiyle birlikte aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Kalkınma ajansları genel denetim raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Ayrıca, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca kara yollarında can ve mal güvenliğini sağlamak, düzenli ve güvenli trafik akışını temin etmek amaçlarıyla belediyeler tarafından kurulan elektronik denetim sistemleri denetlenmiş, denetim sonucunda elektronik denetim sistemine dair Sayıştay raporu hazırlanmış ve ilgili kurumlara gönderilmiştir. Denetimler sonucunda hazırlanan raporlar mevzuat çerçevesinde yasal süresi içinde Sayıştayın web sitesinde yayımlanmaktadır.

2016 yılı denetimleri sırasında tespit edilen kamu zararına ilişkin hazırlanacak yargılamaya esas raporlar ise mevzuat uyarınca 2017 yılı Kasım ayı sonuna kadar hüküm tesis edilmek üzere Sayıştay yargılama dairelerine sunulacak olup hüküm sonucu düzenlenecek ilamlar, Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililerine tebliğ edilecek, yargılama sonucunda daireler ve temyiz kurulunca verilen yargı kararları Sayıştay web sitesinde yayımlanacaktır.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca siyasi partilerin mali denetimi için Sayıştay, Anayasa Mahkemesine yardım etmekte, bu kapsamda düzenlenen inceleme raporlarını Anayasa Mahkemesine sunmaktadır. Anayasa Mahkemesi, bu raporlar üzerine siyasi partilerin mali denetimini yaparak karara bağlamakta ve verilen kararlar Resmi Gazete’de yayımlanmaktadır.

2016 yılı denetim programı kapsamında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli cetvellerde sayılan kamu idarelerinden 47 genel bütçeli kamu idaresinin 44’ü, 152 özel bütçeli kamu idaresinin 111’i, 9 düzenleyici ve denetleyici kurumun tamamı olmak üzere...

BAŞKAN – Sayın Başkan, size çağrı yaparken de süreyle ilgili bilgi vermiştik, bütçe görüşmelerine davet çağrısında. Ama siz bunu okuyarak geçiyorsunuz, bu bir saatimizi alır. Aynı şekilde, Kamu Denetçiliği Kurumumuz için de aynı şey söz konusu.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Özetleyeyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayıştayın ayrı bir önemi var Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayıştay önemli Sayın Başkan.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sosyal Güvenlik Kurumlarının tamamı, 31 il özel idaresi, 35 il belediyesi, 30 büyükşehir belediyesi ve bu belediyelere bağlı 16 idare ile 55 ilçe belediyesi olmak üzere mahalli idareler bütçesinin yüzde 74’ü denetlenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Paylan, burayı size devredeceğim bir gün; sen de rahatlayacaksın, ben de rahatlayacağım yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gün gelecek devran dönecek.

BAŞKAN – Yok, ben 23 Nisanda yapacaktım o işi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devran dönecek Sayın Başkan.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Toplamda, genel yönetim bazında baktığımızda ise hacim olarak denetim oranı yüzde 88,2’dir. Sayıştay kapsamında bulunmayan 8 kamu idaresi ile 4 mahallî idare şirketi ve birliği denetlenmiştir.

Diğer taraftan, 2016 yılı denetim programı kapsamında, 72 kamu idaresi için düzenlenen performans denetimi raporu da 345 kamu idaresi raporuyla birleştirilmiştir. KİT denetim raporlarında ise 75 adet kamu işletmesi raporu kasım ve aralık ayları içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayıştay Başkanlığı ile UNICEF Türkiye Ofisi arasında UNICEF tarafından kamu idarelerine sağlanan fonların denetiminin yapılmasına ilişkin olarak 17/4/2017 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. İş birliği protokolü kapsamında UNICEF tarafından sağlanan kaynakların projelerde öngörülen amaçlar doğrultusunda sağlıklı bir şekilde kullanılıp kullanılmadığının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Geçtiğimiz süre içerisinde bilgi sistemlerinden daha etkin yararlanmak amacıyla kurumumuz bünyesinde bilgi sistemleri analiz grubu kurduk. Söz konusu grup sayesinde kamu idarelerince gönderilmesi gereken bilgilerin elektronik ortamda alınarak analiz edilmesi, muhasebe ve muhasebe dışı verilerin denetimlerde veri olarak kullanılması ve denetimlerde etkinliğin artırılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, merkezî yönetim bütçesinin önemli bir kısmının personel harcamalarından oluştuğu dikkate alınarak öncelikle personel harcamalarının analizi yapılmış, kullanıma hazır hâle getirilmiştir.

Diğer taraftan, belediyelerin büyük bir çoğunluğundan, büyük belediyeler başta olmak üzere, KEP adresleri üzerinden elektronik ortamda veriler alınmış, tasnif edildikten sonra denetimler öncesinde denetime gidecek ekiplere verilmesi sağlanacaktır.

Sayıştay ilamlarının takibi amacıyla 2017 yılından itibaren bir ilam takip modülü geliştirilmiştir. 2017 yılına kadar Sayıştay ilamlarının infazının takibi manuel ortamda gerçekleştirilmekteydi.

Ayrıca, 2016-2019 Ulusal E-devlet Stratejisi Eylem Planı’na göre kamuda e-devlet projelerinin etkin denetiminin sağlanması eylemi, sorumluluğu kurumumuza verilmiştir. Bu sorumluluğun yerine getirilmesi amacıyla kurumumuzda bilgi sistemleri denetim grubu oluşturulmuştur. Söz konusu grup vasıtasıyla gerek bilgi sistemleri projelerinin denetimi gerekse oluşturulmuş olan bilgi sistemlerinin gelebilecek muhtemel risklere karşı denetlenmesi ve kurumlara öneriler sunulması amaçlanmaktadır.

Sayıştay Genel Kurulu 6085 sayılı Kanun çerçevesinde sayılan görevlerini yerine getirmekte olup 7/9/2017 tarihli oturumunda genel uygunluk bildirimini görüşerek kabul etmiştir. Söz konusu genel uygunluk bildirimi diğer raporlarla birlikte yüce Meclisimize gönderilmiştir. Rapor Değerlendirme Kurulu 2016 yılı raporlarıyla ilgili olarak 345 adet Sayıştay denetim raporu ile 75 adet kamu işletmesi raporuna görüş vermiştir. Ayrıca, bahsi geçen genel denetim raporlarına da görüş vermiştir. Daireler Kurulunda ise 135 adet yönetmelik görüşülmüş ve söz konusu yönetmeliklere görüş verilmiştir. Sayıştay yargılama daireleri 345 adet kamu idaresi denetim raporuna görüş vermiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; uluslararası ilişkiler çerçevesinde yüksek denetim kurumlarının uluslararası ve bölgesel organizasyonlarıyla sıkı bir iş birliği içerisindeyiz. Bu bağlamda Uluslararası Sayıştaylar Organizasyonu (INTOSAI), Avrupa Sayıştaylar Organizasyonu (EUROSAI), Asya Sayıştaylar Organizasyonu (ASOSAI), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Organizasyonu Sayıştayları Organizasyonu (ECOSAI)’nin üyesiyiz. Sayıştay, EUROSAI, ECOSAI ve ASOSAI’nin yönetim

kurulu üyeliklerini sürdürmesinin yanında ECOSAI'nin 2016-2019 dönemi için Yönetim Kurulu Başkanlığına yeniden seçilmiştir. Kurumumuz 2014 yılı Haziran ayından beri yürütmüş olduğu EUROSAT Birinci Başkan Yardımcılığı görevi süresi sonrasında 2017 yılı Mayıs ayında İstanbul'da gerçekleştirilen 10'uncu EUROSAT Kongresi ile üç yıllığına 2017-2020 yılları için Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilmiştir. Kurumumuz bünyesinde EUROSAT Genel Kurulunun ve başkanlık sürecinin başarılı bir şekilde yürütülmesi amacıyla ayrı bir birim oluşturulmuştur. ECOSAT Başkanlığına seçildiğimiz dönem içerisinde 2016 yılında Ankara'da düzenlenen ECOSAT Genel Kurulunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gözlemci statüsü daimi üyeliğe çevrilmiştir. Böylelikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ECOSAT bünyesinde daimi üye olarak kabul edilmiştir. Kurumumuzca ikisi uluslararası kuruluşlar olmak üzere 22 adet iş birliği mutabakatı zaptı protokolü imzalanmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2016 yılı kesin hesabına ilişkin olarak 2016 yılında 225,6 milyon lira toplam ödeneğin 203 milyon lirası harcanmış, 22 milyon lirası iptal edilmiştir. Söz konusu ödeneğin 135 milyon lirası personel, 16,9 milyon lirası Sosyal Güvenlik Kurumu giderleri, 36 milyon lirası mal ve hizmet alım giderleriyle, 14,7 milyon lirası sermaye giderlerinden oluşmaktadır. Kurumumuzun 2016 yılı harcamalarına ilişkin denetimi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca görevlendirilen komisyon tarafından hazırlanan denetim raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında 11/10/2017 tarihinde görüşülmüştür. Denetim raporuna göre kesin hesap cetvellerinde gösterilen gelir-gider ve rakamların doğru ve denk olduğu, ödenek üstü harcama yapılmadığı, mali faaliyetlerle ilgili olarak alınan kararların ve yapılan işlemlerin mevzuat çerçevesinde yürütüldüğü kanaat ve sonucuna varılmıştır.

2017 bütçe tahminine gelince, 257,4 milyon lira kurumumuza tahsis edilmiş olup 235,4 milyon lira harcama tahmini yapılmaktadır. 2018 yılı bütçemiz ise: 2018 yılında 276,7 milyon lira ödenek öngörülmüş olup 160,5 milyon lirası personel, 20,1 milyon lirası Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi, 61,4 milyon lirası mal ve hizmet alım giderleri, 33,8 milyon lirası ise sermaye giderlerinden oluşması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayıştay kamu idarelerinin kalkınma planlarında öngörülen amaçlarından başlayarak kurumsal stratejik planlarının, yıllık performans programlarının ve faaliyet raporlarının mevzuata uygun olarak hazırlanmasına, uygulanmasına ve sonuçlandırılmasına, iyi işleyen bir iç kontrol mekanizmasının oluşturulmasına, kamu mali yönetim sisteminin gereksinimlerini düzgün bir şekilde karşılayacak mekanizmaların işlerliğine ve denetim bilincinin yerleşmesine katkı sağlayarak kamu idarelerinde hesap verme sorumluluğu ve şeffaflığın gelişimini hedeflemekte, iyi bir kamu yönetimine hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

2018 yılı bütçe teklifimizi takdirlerinize bırakıyor, yapacağınız katkılar için şükranlarımı ifade ederek hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumu Kamu Başdenetçisi Sayın Şeref Malkoç'a söz veriyorum.

Sayın Malkoç, buyurun lütfen.

5.- Kamu Denetçiliği Kurumu Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç'un, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Teşekkür ederim efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanı ve değerli üyeleri, kurumlarımızın kıymetli yöneticileri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumlarınız olduğu üzere, Kamu Denetçiliği Kurumu Anayasa’nın 74’üncü maddesinde yer alan ve yine 6328 sayılı Kanun’la tüzel kişilik bulan, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı ve vatandaşın, insanların şikâyeti üzerine idarenin denetimini yapan bir kurumdur.

Kamu Denetçiliği Kurumunun çalışması içerisinde “İnsanların en hayırlısı insanlara en fazla faydası dokunandır.” inancı ve “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesiyle hizmetlerini sürdürmektedir. Kamu Denetçiliği Kurumunun çalışmaları idarenin hizmet kalitesinin artırılmasına, iyi yönetim ilkelerinin yerleştirilmesine, insan haklarının geliştirilmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, insanların hak arama kültürünün yaygınlaşmasına, hesap verebilir, şeffaf ve insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkıda bulunmak amacıyla çalışmalarını beş yıldan beri sürdürmektedir.

Daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından dört yıllığına seçilen Nihat Ömeroğlu ve arkadaşları kurumun kuruluşunu, personel alımını ve bina donanımlarını tamamlamış, geçen yıl Aralık ayında görev süreleri sona ermiştir. Yine geçen yıl Aralık ayında ben ve 5 denetçi arkadaşım Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bu göreve seçildik.

Kamu Denetçiliği Kurumunun en zayıf, en sıkıntılı tarafı kurumun yeni olması ve kamuoyu tarafından yeterince bilinmemesidir. Bizim geçen yıl sonuna doğru yaptırmış olduğumuz araştırmada “kamu denetçiliği” veya “ombudsmanlık” diye vatandaşa sorulduğunda “Duydum.” diyenlerin oranı yüzde 20 civarındadır. “Peki, ne iş yapar?” diye sorulduğunda da tahmini yorumda bulunanların oranı da yüzde 10 civarındadır. Biz bunu artırmak için hemen, 2017 yılının başında kurumda bir basın danışmanlığı oluşturduk. Ayrıca, kurumsal iletişim birimini ihdas ettik. Düzgün başvurunun yapılması ve hızlı karar alınması için hem elektronik ortamdaki çalışmaları hem de kurumun iç işleyişini yeniden düzenledik.

Bunlar içerisinde en önemlisi ve kamuoyunu yakından alakadar eden, önemli ölçüde de takdir kazanan husus, kurumun kararları arasına, yönetmeliği değiştirerek “dostane çözüm” kararını ilave etmek oldu. Bunun faydasını şurada gördük: Bize bu yıl içerisinde yapılan 12.543 başvurudan 1.666 tanesini dostane çözüme bağladık.

Tabii, Kamu Denetçiliği Kurumu netice itibarıyla tavsiye kararı veriyor. Bu kararların takibi için de yine değişikliklerle beraber araştırma ve takip bürosunu kurduk.

Kurumun tanınması için İstanbul ve Ankara’da basın mensuplarıyla değişik zamanlarda görüşmelerimiz oldu. Hemen hemen her hafta bir radyo veya televizyon programı oldu. Gazetelere, dergilere mülakatlarımız oldu.

Kurumun önemli kararlarını da basın danışmanımız aracılığıyla habere dönüştürdük. Bunun kuruma etkisi şu şekilde oldu: 2016 yılında kurumun basında 4.200 haberi yer almıştı, 2017’nin Ekim ayı itibarıyla basında yer alan haberimiz 20 bine çıktı.

Yine, Kamu Denetçiliği Kurumu tavsiye kararı verdiği için, evet, gücünü Anayasa’dan ve yasadan alıyor ama bu yasal gücünün yanı sıra en önemli gücü kamuoyuyla irtibatıdır. Sivil toplum kuruluşlarıyla, işçi sendikalarıyla, memur sendikalarıyla, kadın örgütleriyle, engelli örgütleriyle, tümüyle dayanışma içerisindeyiz ve çalışmalarımızı beraber yürütüyoruz.

Yine, kurumun ufkunu açmak, hizmet kalitesini artırmak için üniversitelerle dayanışmamız var. Bu anlamda 12 üniversiteyle karşılıklı görüşme ve çalışmalarımız var.

Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, başta Sayın Başkanımız İsmail Kahraman Bey olmak üzere İnsan Hakları Komisyonu, Dilekçe Komisyonu ve milletvekili arkadaşlarımızla görüşmelerimiz sürüyor. Milletvekili arkadaşlarımıza ben bu süreç içerisinde 3 tane mektup yazdım. Birinde

milletvekilliğinin yorucu bir iş olduğunu, kendilerine vatandaşların müracaatlarında vatandaşların önemli bir kısmının sorunlarını çözmek için bize yönlendirebileceklerini, gönderebileceklerini ifade ettim. Diğerlerinde de yayınlarımızı gönderdim.

Yine, çalışmalarımız arasında, kadın sorunlarını ve kadın haklarını, insan haklarını dikkate alan, 37 kadın örgütünün katıldığı bir çalıştay yaptık. Bu çalıştayı kitap hâlinde basıp yayımladık.

16 Nisan referandumuyla birlikte Türkiye sistem değişti, parlamenter hükûmet sisteminden Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildi. Biz bir denetim kurumu olduğumuz için, Cumhurbaşkanlığı sistemine 2019'da geçişte denetimin önemini vurgulamak ve denetim kurumlarının bu konuda hazırlıklı olmalarına dikkat çekmek için bir çalıştay düzenledik. Bu çalıştayın açılışını Meclis Başkanımız Sayın İsmail Kahraman yaptı. Üniversitelerden, Sayıştaydan, Danıştay başkanlarından birçok katılım oldu. Ayrıca, sorunlarla ilgili olarak idarelerle sürekli toplantı hâlinde oluyoruz çünkü dostane çözüm arıyoruz, uzlaşma arıyoruz. Burada da epey ilerleme oldu. Farkındalığın artırılması hem de vatandaşın hak arama kültürünün yaygınlaşması için illerde programlar yapıyoruz. Valiyi, ilin müdürlerini, belediye başkanlarını ve belediyelerin amirlerini çağırıp muhtarlar ile sivil toplum örgütlerini bir araya getirip serbest kürsü kuruyoruz. 20'ye yakın ilde bu programı gerçekleştirdik. Uluslararası alanda da dünyadaki bütün ombudsmanlarla yazışma hâlindeyiz. Asya Ombudsmanlar Birliği, Avrupa Ombudsmanlar Birliği, İslam Ülkeleri Ombudsmanlar Birliği, Akdeniz Ülkeleri Ombudsmanlar Birliği başta olmak üzere 7 ombudsman ağının üyesiyiz. Büyükelçiliklerle temasımız sürüyor. 2018 yılının başında Avrasya ombudsmanlar birliğini kurmak için İstanbul'da bir toplantı yapacağız. İki tane uluslararası toplantımız oldu. Birisi, Türkiye'de göç ve mülteci durumunda olan 3,5 milyon Suriyelinin sorununu dile getiren toplantıydı. Buna 35 ülkeden 50 insan hakları savunucusu veya ombudsman katıldı. 2-3 Mart tarihleri arasında yaptık bunu, Ankara'da oldu. Diğeri 25-26 Eylül tarihleri arasında İstanbul'da oldu. Yine buna da 50 ülkeden 80 ombudsman veya insan hakları savunucusu katıldı ve her iki uluslararası programın açılışını da Sayın Cumhurbaşkanımız yaptılar, Sayın Meclis Başkanımız da katıldılar.

Yayınlarımız konusunda ise özellikle rehber kitapçığını on binlerce bastık, bütün muhtarlara, sivil toplum örgütlerine gönderdik. Bize nasıl başvuracaklar, kurumun işleyişi nasıl, hangi sürede çözüm buluyoruz... Bunun yanı sıra, bülten yayınlıyoruz, hakemli yayımlanan Akademik Ombudsman Dergi'miz var, çalışmalarımızı kitap hâline dönüştürüyoruz ve özel raporlarımız var.

Bu anlattığım çalışmaların neticesinde, 2016 yılında toplam başvuru 5.516 iken bu yılın ekim ayı itibarıyla başvuru sayımız 12.507'ye ulaştı. Öyle tahmin ediyoruz ki yıl sonu itibarıyla bu sayı 15 bini geçecektir. Yani aynı personel, aynı bina, aynı para, aynı imkânlarla geçen yılın 3 katı kadar, arkadaşlarımız grupta çalışmışlar.

Buna ilaveten, 2018 yılında bu çalışmaların yanı sıra planladığımız bazı hususlar var; sivil toplum örgütleriyle daha çok sempozyum, panel ve benzeri programlar yapmak, üniversitelerde ortak projeler yapmak, Türkiye'de bulunan bütün üniversitelerde hakkaniyeti ve hak arama kültürünü yaygınlaştırmak için ombudsmanlık kulüpleri kurmak ve yine planladığımız bir çalışma da -özellikle Avrupa'daki seçimlerde şunu gördük: Irkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığı yaygınlaşmaktadır; bundan en fazla mağdur olan da zayıf olan insanlardır, özellikle oradaki Türk vatandaşları ve diğer Müslüman kesimdir- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar aracılığıyla, Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla öncelikle Avrupa'da 8 ülkede Türk sivil toplum örgütlerini, kanaat önderlerini bir araya getirip o ülkelerin ombudsmanlarıyla, vatandaşlarımızın hakları ihlal edildiğinde hangi yollardan nasıl müracaat edecekleri konusunda onlara hem yayın konusunda hem de bilgi konusunda destek vermektir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; diğer detaylar ve rakamlar yayınladığımız konuşma metninde olduğu için, süreyi de dikkate alarak ona değinmeyeceğim.

Geçen yılki bütçemiz 20 milyon 322 bin TL'ydi, bu yıl 22 milyon 903 bin TL. Bunun yaklaşık yüzde 54'ü kamu harcamaları ve SGK giderlerine giriyor.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Usule dair, bütün AK PARTİ Grubu olarak söz istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Hepiniz sırayla mı konuşacaksınız?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hayır ama belki devamı da gelebilir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bizce mahzuru yok Sayın Başkanım, konuşsun arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Malkoç.

Bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

Değerli hazırun, şimdi müzakerelere geçiyoruz.

Önce her gruptan birer arkadaş, ondan sonra da söz istemlerine göre diğer arkadaşlarımıza sırasına göre söz vermeye devam edeceğim.

Usul hakkında bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Gizligider.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider'in, CHP Sözcüsü tarafından Cumhurbaşkanlığı hakkında Anayasa'ya, TCK'ya, ahlaka ve adaba aykırı haksız ve edepsiz isnatta bulunulduğuna ve bunun CHP üyelerince yahut sözcüsünce derhâl, ivedilikle ve şeddeli özürle kınanması gerektiğine, aksi takdirde görüşmelerin devam edemeyeceğine ilişkin açıklaması

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sunumlar için teşekkür ediyoruz başta kıymetli Meclis Başkanımıza.

Efendim, Türkiye Cumhuriyeti büyük bir devlettir, dünyadaki bütün devletler gibi yasama, yürütme ve yargı erklerinin toplamından oluşur. Yargı malum, bağımsızdır ve Anayasa'mıza göre, 104'üncü maddeye göre Cumhurbaşkanımız devletin başıdır. Yani bağımsız yargı dışındaki bütün devlet organlarının nihai başı, başkanı Cumhurbaşkanımızdır. Biz, bugün birazdan Cumhurbaşkanlığımızın bütçesini konuşmaya başlayacağız. Bundan önce, geçtiğimiz hafta sonu, Cumhuriyet Halk Partisi parti sözcüsü tarafından Cumhurbaşkanımız hakkında Anayasa'ya, Türk Ceza Kanunu'na, ahlaka ve adaba aykırı bir şekilde ve ahlaka ve adaba aykırı bir içerikle haksız ve edepsiz bir isnatta bulunulmuştur. Kendilerinin özlemini çektiğini düşündüğümüz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyin usulü bu?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Usul nerede?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Müsaade buyurun efendim, müsaade buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hangi usulü tartışıyoruz?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl bir usul bu?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Müsaade buyurun. Birazdan söz alın ve cevap verin, lütfen cevap verin.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, usule gelin lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Biz buna müsaade etmeyeceğiz size.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Nasıl müsaade etmeyeceksiniz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl yapacaksınız?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Özlemlerini çektiğini düşündüğümüz faşist diktatörlük iftirasının, hakaretinin Cumhuriyet Halk Partisi kıymetli üyeleri yahut sözcüsü tarafından derhâl ivedilikle ve...

BAŞKAN – Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – ...şeddeli bir özürle kınanması gereğini hatırlatmak istiyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bunu bütün grubumuz adına istiyorum. Aksi takdirde bu görüşmeler verimli bir şekilde devam edemez.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, böyle devam edemeyiz.

BAŞKAN – Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Buyurun Sayın Başkanım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Burada siyasi şov mu yapıyor, bütçe mi görüşülüyor!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Temiz bir dille konuşmaya davet etmeniz gerekiyor Sayın Başkan.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Dilimizin neresi kirli acaba? HDP’ye ne olmuş? (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, gürültüden bir şey duymuyorum ki.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – “Diktatör” diyenlerin dili mi temiz acaba?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu hangi usul acaba!

BAŞKAN – Gürültüden bir şey duymuyorum ki hepiniz bağıriyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ahlaksız, edepsiz ne demek!

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Faşist diktatörlüğü özleyenler burada özür dilemek zorundadır. Sayın Cumhurbaşkanımıza bu isnadı yapamazsınız ve buna izin vermeyeceğiz. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.23

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.30****BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)****BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)**

BAŞKAN – Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız, değerli milletvekillerimiz; 14’üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezekereleri

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi*
- b) Cumhurbaşkanlığı*
- c) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı*
- ç) Sayıştay Başkanlığı*
- d) Kamu Denetçiliği Kurumu*

BAŞKAN - Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi sırasıyla söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkanım, bu Meclisin değiştirilmeyen bazı kuralları vardır, bu Meclisin her zaman saygı duyulan bazı gelenekleri de vardır. Meclisteki bütün tartışmaların taşınarak kirli bir dille tartışılmayacağı yerler de vardır. Bunların başında da Plan Bütçe Komisyonu gelir. Plan Bütçe Komisyonunun üyelerini belirli şeyleri yapmaya zorlayarak “Bunları yapmadan burada görüşemezsiniz.” şeklindeki bir ifadeyi şiddetle reddediyoruz, kınıyoruz. Eğer böyle bir düşüncemiz varsa bu tartışmaların ve konuşmaların hepsini de burada keseriz, bitiririz bu olayı, kendi kendinize ne yapıyorsanız yaparsınız. Ne demektir, nasıl bir mantıktır böyle bir mantık? Böyle bir mantıkla mı başlanır Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesinin görüşülmesine? Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisi buysa, bunu kabul ediyorsanız, benim burada yerim yok, bizim burada yerimiz yok, muhalefet partisi olarak, ana muhalefet partisi olarak Cumhuriyet Halk Partisinin burada yeri yok çünkü biz böyle bir demokrasiyi, böyle bir Parlamente’yu tanımıyoruz, görmüyoruz, bilmedik de zaten. Şimdiye kadar buradaki bütün çalışmalarımızın hepsi karşılıklı saygı içerisinde geçti, böyle bir şey yaşamadık. Burada, nasıl katkıda bulunuruz, ne yaparız, nasıl geliştiririz diyerek sabahlara kadar çalışıp on dakika içerisinde 6 tane bütçeyi konuşup onun kesin hesaplarını ibra edip böyle bir çalışmayı sürdüreceğiz, arkasından şöyle bir çalışmaya da şöyle bir konuşmayla başlayacağız.

Kınıyorum, ciddi anlamda kınıyorum. Böyle bir şeyi bu Komisyon hak etmiyor. Hele Meclis bütçesinin konuşulacağı bir yerde, Cumhurbaşkanlığı bütçesinin konuşulacağı bir yerde bunları kesinlikle kabul etmiyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Cumhurbaşkanına yapılan hakareti de kınayın o zaman.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burası yeri değil onun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, burası yeri değil.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Kirliliği nerede var ya, kirliliği nerede var?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Burası yeri değil.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Bakan...

BAŞKAN – Sayın Gizligider...

Lütfen arkadaşlar ya!

MUSA ÇAM (İzmir) – Bugün grup toplantınız var. Grup toplantısında çıkıp konuşsunlar. Burası mı bunun yeri?

BAŞKAN – Sayın Çam, müsaade edin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Grup toplantınız var bugün, çıksınlar orada konuşsunlar, cevap versinler.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Her şeyi burada konuşuyorsunuz ya.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sizin sözcünüz millî iradeye...

BAŞKAN – Sayın Gizligider... Sayın Savaş...

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, biz de konuşacağız.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Her şeyi burada konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Her şeyi getiriyorsunuz buraya ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, biz de konuşacağız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Eğer “Bu tartışmanın yeri burası.” diyorsanız, ben de onu söylüyorum net olarak, burası değil, biz burada bunu yapmayız, yapmayız. Bu, nerede tartışılacaksa orada tartışılır, Genel Kurulda tartışılır, halkın önünde tartışılır, her yerde tartışılır ama burası değildir yeri. Nasıl zorlarsınız böyle bir insanı kalkıp da “Böyle bir tavırdaki bulunacaksınız.” diye?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Zorlama yok Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, lütfen...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ya, millî iradeye saygı duymayan bir anlayış bu.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Kardeşim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mustafa Bey, yeri burası değil, yeri değil burası.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sen de saygı duyacaksın, burası da millî irade. Sadece sizinki mi millî iradedir?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sadece senden ibaret mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Buyurun Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bundan sonra yeniden gündeme dönüp de derli toplu bazı şeyler yapabilir miyiz, bilmiyorum. Şu andan itibaren kullanılacak veya bir şekilde kişilerle asla ilişkilendirilmeyecek sözler için başlangıçtan da özür diliyorum çünkü kendimizi toparlayamayacağız, öyle gözüküyor.

Hâlbuki, buraya gelirken çok somut olarak şunu, geçen sene dile getirdiğimiz bir hususu dile getirerek konuşmaya başlamak istiyordum: Biz, Plan Bütçe Komisyonu olarak, dolayısıyla Parlamento olarak görevimizi ihmal ediyoruz bu tür görüşmelerde demiştik. Hatta, gelecek sene bütçesinde, inşallah, bu konuda bir adım atılacağı konusunda da bazı temenniler almıştık.

Biz görevimizi ihmal ediyoruz Sayın Başkan. Anayasa'nın 164'üncü maddesine göre, "Kesinhesap kanun tasarıları malî yılın sonundan başlayarak, en geç yedi ay sonra, Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur." Bu, Anayasa hükmüdür. Sayıştay uygunluk bildirimi de kesin hesap kanun tasarılarının verilmesinden itibaren en geç yetmiş beş gün içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Anayasa'ya göre mali yılın bitiminden itibaren yedi ay içerisinde verilmesi gereken kesin hesap kanun tasarıları üzerinde biz ne işlem yapıyoruz? Ne işlem yapıyoruz? Hiçbir işlem yapmıyoruz, görmüyoruz bile onların hiçbir tanesini.

164'üncü madde "Kesin hesap kanun tasarıları, yeni bütçe kanun tasarısıyla birlikte Bütçe Komisyonunda ele alınır ve görüşülür." diyor. Bütçe gündemi ne zaman başlıyor? Mali yıldan yetmiş beş gün önce. İki buçuk ay da bütçe görüşmeleri devam ediyor. Yapar size dokuz buçuk ay. Geriye kalır iki buçuk ayımız bizim. İşte bu iki buçuk ay Anayasa'mıza göre kesin hesap kanun tasarılarının Plan Bütçe Komisyonunda ya da oluşturacağı alt komisyonlarında incelenmesi gereken süredir. Burada bir sürü hesaplar geliyor, değişik hesaplar geliyor. O hesapların ne anlama geldiğini bu raporları yazanlarla bire bir konuşarak görüşeceğimiz süredir. Yapıyor muyuz? Hayır.

Birazdan kesin hesap kanununu oylayacaksınız, eller kalkacak incek ve bu olay bitecek. Sadece üç tane rakam konuşulacak burada. Bu görev ihmalidir. Gelecekte buranın demokrasi tarihini inceleyenler bu konuşmaları duydukları andan itibaren bu görev ihmaline karşı demokrasi kendisini nasıl savundu diye bakacaklar. Bir devlet, anayasasına göre hesap verme sistemini işletemiyorsa bu, görev ihmalidir. O nedenle bu konunun bir defa daha tutanaklara geçmesini istedik. Bunu çok önemsiyoruz. Hesap vermeyen bir devletin bütçesinin ibrasının Anayasa'ya aykırı olduğunu söylüyoruz. Israrımız budur. Kesinlikle bu yetmiş beş günlük süre başlamadan önceki o iki buçuk aylık süre içerisinde kesin hesap kanun tasarılarının bu Komisyonunda incelenmesi gerekir, Anayasa bunu söylüyor. Bizim de her defasında, her yıl söylediğimiz olay bu.

Değerli milletvekilleri, biz bu Komisyonunda her şeyi acımasızca eleştiririz. Eleştirilerimizin bazıları gerçekten yapıcıdır, bir şeyler sunmaya dönüktür, bazıları da tamamen kamuoyunun, toplumun sıkıntılarını dile getirmeyi amaçlar. Ama bütün bunların hepsinin bu süre içerisinde dile getirilmeyeceğini hepimiz de kabul ederiz zaten. Ancak bugün burada ben çuvaldızı herkese saplamaya çalışırken Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak iğneyi de kendimize batırmamız gerektiğini söyleyeceğim. Sayın Meclis Başkanıyla bizim bu çatı altında tanışıklığımız neredeyse çeyrek asırdır vardır. Dolayısıyla bu olay ve bu eleştirilerin tamamı kurumsaldır, bunu özel olarak belirtmek isterim.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bizler 15 Temmuzda asla küçümsenmeyecek, iğrenç bir saldırıyla karşı karşıya kaldık ve demokrasinin mabedi ciddi anlamda yara aldı. Biz şu çökük tavanla, kırık pencereleriyle bu Komisyonunda çalışma yaptık. Hatta "Bu nedir ya! Film gibi, film dekoru gibi." dedik. İnanılır bir olay gibi değil ama, gelecek nesillerin kolay olay anlayacağı bir şey değil ama çatısı sarkmış, penceresi çatlamış, patlamış, bombalanmış bir salonda siz Meclis görüşmeleri yapıyorsunuz. Bu kutsaldır, bu değerli bir çalışmadır, bunu müthiş şekilde önemsemek gerekir. O şekilde çalışmaların yapılmış olduğu bir mekânda, bir alanda bu şekilde tartışmaların yapılmasını, biraz önce yaşadığımız tartışmaların yapılmasını ben bir türlü kavrayamıyorum açık söylemek gerekirse.

Şimdi, Meclis binası bombalanmış, ciddi hasar görmüş mabet dediğimiz yer. Buna karşılık, büyük bir hızla buralarda, hatta onarılmadan önce çalışmaya başlanılmış. Değerli arkadaşlar, birden bire, biz buranın onarılması falan filan derken bir de baktık ki eski halkla ilişkiler binalarının hepsi, onlar da yok edilmiş. Şimdi, Meclisin bombalanması, Meclisteki yıkıntılar az mı geldi de biz tuttuk onları da apar

topar yıktık? Acelemiz neydi? Neyi kaçıırıyorduk, ne halletmeye çalışıyorduk? Şuna kulaklarımla tanık oldum: Yabancı basın mensupları gelmişler, buraları falan geziyorlardı, ben de kulak kabartıyordum, açıkça casusluk yapıyordum, ne konuşuyorlar acaba falan diye. O sırada koş a koş a bir Fransız geldi, Fransızca olarak “Asıl bombalanan yerleri gizliyorlar, onlar arkada, onlar arkada.” dedi. Vallahi de billahi de bunu söyledi. Yani insanlar oraların da bombalandığını, asıl bombalanan yerlerin orası olduğunu... O zaman müdahale ettim “Bir dakika, bir dakika, yok öyle bir şey, burada bombalanan olay Meclisin gerçek mabedidir, orası bombalandı, diğerleri zaten planlanmış olan bir yıkımdı galiba.” dedim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu şekildeki kararların Mecliste alınmasının süreçleri vardır, Mecliste alınmasının süreçleri vardır. Bu yıkımlar hangi kararlar üzerine yapıldı? Bu Mecliste bulunan her milletvekilinin Meclis kararlarından doğrudan ve dolaylı olarak sorumluluğu, aynı zamanda da yetkisi vardır. Şimdiye kadar yapılan bütün değişikliklerin hepsinde, temel değişikliklerin hepsinde bu Meclisin fikri alındı. Bazen Başkanlık Divanındaki kararların yeterli olmayacağını da görmemiz gerekiyor. Böyle bir şeyi de kabul edemeyiz zaten, bu olmaz.

Şimdi, oradaki camiyle ilgili olarak bir sürü söylenti çıkmaya başladı. Sayın Başkan “Değerlendirilecektir.” ifadesini kullanarak aslında bu konuda ciddi bir tolerans bıraktı. İnşallah bu olay bununla kalır.

Değerli arkadaşlar, yeni bir cami yapmak istiyorsanız yapın, nereye istiyorsanız gidin yapın. Bir camiyi niye yıkıyorsunuz siz? Cami yıkmamanın anlamı var mı? Yetersiz de olabilir, küçük de yapılmış olur. Daha önceden yapılmış olan Mimar Sinan’ın o mescitlerini “Bunlar çok küçük, işe yaramıyor.” diye yıkabilir misiniz? Burası da Meclisin ilk camisi, yapılmış, biraz önce şükranlarınızı sunduğunuz rahmetli Turgut Özal tarafından getirilmiş, yarışma projesiyle, yarışmalı bir proje sonucunda yapılmış. Gittiniz mi bilmiyorum, sabahleyin gelirken bir daha uğradım, sabahleyin gelirken oraya gittim. Ben Meclisteki o caminin açılışında vardım değerli arkadaşlar, Şimdi gittim, yüreğim parçalandı. Olur mu böyle bir şey ya, olur mu böyle bir şey? Meclisin bütün alt katlarındaki mescitlerin hangisinden daha az kaliteli ki orası? Pırıl pırıl bir cami, tertemiz bir cami ama şimdi halıları naylonlarla kapatılmış, kapıları, şunları bunları açık, bir süre sonra camları falan da kırılacak, içeride fırtınalar esmeye başlayacak. Kabul edemeyiz, bu, kendimize batırılması gereken iğnelerden sadece bir tanesi. Bunun bu şekilde olmaması gerekiyor. Cami mi yapmak istiyorsunuz? Yapın değerli arkadaşlar, yapın, bir cami daha yapın, iki tane daha yapalım, ne olacak yani ama niye yıkıyorsunuz burayı, niye yıkıyorsunuz? Yani oradaki cami, yan tarafa yapılan o iğrenç Halkla İlişkiler Binası’ndan daha mı kötü?

Değerli arkadaşlar, öyle bir felaket yaşanmışken, öyle bir bombalama yapılmışken, burada çalışılacak odalarda teller aşağı doğru sarkarken hemen kullanılabilir bir alandı orası. Açık mekân esasına göre projelendirilmiş bir binadır, hemen anında istediğiniz kadar yer açarak orada istediğiniz kadar çalışma alanı yaratabilirdiniz, yaratılabilirdi de zaten. Altındaki garajıyla, sunuyla bunuyla başlı başına bir binaydı. Madem demokrasinin mabedinde demokrasi mücadelesi vermeye çalışıyoruz, böyle bir şeyi nasıl ortadan kaldırır da arkasından sağa sola sıkışır bir vaziyette bunları yaparsınız?

İçime sinmeyen bir şeyi de söylemeden asla geçmeyeceğim, şu yapılan onarım. Nedir Allah aşkına, Sayın Başkan, o aynalar orada ya, mermerli salonlardaki o aynalar, aynaların üstündeki televizyonlar nedir? Otel dekorudur. Şu aşağılardaki hangi otele giderseniz gidin ha babam ayna kullanırlar. Mermer alt, üstüne ayna. Hamam soğukluğunda mı geziyorsunuz, otelde mi geziyorsunuz, belli bir olay değil. Onun yanına, ikide bir her kata, Senatonun üst balkon çıkışlarının önüne, öbür taraftaki protokol girişlerinin karşısına birer de buzdolabı koymuşuz. Ne yapıyoruz yani oralarda? Millete oturup da yiyecek içecek mi sunuyoruz? Meclis koridorları, kulisleri misafir ağırılanacak, misafirlere bir şeyler yedirecek bir yer mi?

Değerli arkadaşlar, bizim demokrasimiz eşitlik, kardeşlik ve dayanışma esaslarına dayanır. Bu, demokrasinin oluştuğu ülkelerde de böyledir, daha sonradan demokratik rejimleri kabul edenler de bu ilkeler çerçevesinde yola çıkarlar. Eşitlik, kardeşlik ve dayanışma; en sert muhalefette de bu amaçla hareket edilir ama en sonunda kardeşlik konusuna gelinir. “Ulusal çıkarlar söz konusu olduğu zaman gerisi teferruatır.”ın altında dayanışma yatar. Eşitlik; eşitlik de işte buraya halkın oyuyla seçilerek gelmiş bütün milletvekillerinin hepsinin aynı statüde olduğudur. Birilerine belirli bir süre için görev verildi diye arkasından onları alıp da başka milletvekillerinin yararlanamadığı bazı haklardan yararlanamazsınız; bu olmaz, bunun adı “demokrasi” olmaz o zaman. Herkes bakan da olur, Meclis Başkanı da olur, Başbakan da olur, her şey olur; bittiği andan itibaren milletvekilidir, bütün milletvekillerinin hangi hakları varsa ondan yararlanır. Eski Meclis başkanlarına, eski başbakanlara ayrıcalık tanınan dünyada başka bir Meclis yoktur. Onlara Meclis dışında istediğinizi yapabilirsiniz, özel kanunlar çıkarırsınız korunmalarıyla, barınmalarıyla vesairesiyle ilgili; ayrı. Meclis içerisinde olmaz. Bizim Meclisimizde bir daimî senatörlük müessesesinin ihdas edilmeye çalışıldığını geçen Komisyon toplantısında söyledik, Sayın Başkan olmadığı için bunu bir defa daha tekrar ediyorum. Geçmiş Meclis başkanlarının hepsine saygım da sonsuzdur, hepsini de inanılmaz derecede severim de, sevdiklerim bu kadardır. Şimdi, Meclis başkanlarının hepsine Meclis içerisinde odalar ve çalışma kadroları vererek götürüyoruz; olmaz. Neye göre yapıyoruz bunu ve niye yapıyoruz?

Değerli arkadaşlar, çok rahatsız eden bir konuyu daha söylemek zorundayım: Mevcutta, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, milletvekili olarak gelip de Meclisin çalışmalarına değişik kademelerde katılan milletvekilleri kesinlikle ve kesinlikle özel bir statü sahibi olmazlar Meclis Başkanı dışında. Dolayısıyla, bu insanlara diğer milletvekillerinin kullanmadığı bazı hakları siz veremezsiniz; verilmeye kalkılırsa bu iş bozulmaya başlar, çökmeye başlar.

2012 yılında, birdenbire bir Başkanlık Divanı kararıyla bir şey oluşturulmuş, Başkanlık Divanındaki kâtip üyelere vesairelere birdenbire müthiş ayrıcalıklar; 2 kat personel, kırmızı plakalı arabalar, şu kadar konuşma hakkı, bu kadar daha konuşma hakkı, şu kadar benzin, bu kadar benzin ha babam dolaşın ortalıkta diye. Nedir bu? Kimin haberi oldu 2012 yılında Başkanlık Divanının böyle bir değişiklik yaptığının? Ve bu sessiz sedasız yerleşti. Ya, 2012 yılına kadar böyle bir olay var mıydı? Var mıydı yani? Şimdi niye var? Niye bazı milletvekilleri oturup da orada bazı işlemler yapıyor diye ayrıcalıklı da şurada bu çalışmalara katılanlar ayrıcalıklı değil?

BAŞKAN – Başkanlık Divanını kastediyorsunuz herhâlde.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Başkanlık Divanını kastediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Meclis Başkanlık Divanı; Komisyon Başkanlık Divanı değil, yanlış olmasın.

BAŞKAN – Meclis Başkanlık Divanı, evet.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, ben, buranın demokrasi mabedi olduğunu... Rahmetli Demirel’in lafıdır, benim lafım değildir; “Demokrasinin mabedi.” dediği bir yerde, milletin seçtiği ve eşitlik ilkesine göre burada herkesin aynı haklara sahip olarak bulunduğu bir mabette bulunmayı arzu ediyorum. Milletvekilliği budur. Belirli bir süre sonra, milletvekilleri, mevcut statülerine dayanarak farklı şeyler yapmaya başlıyorsa o burada değişir. Burada bürokrat yoktur; burada belirli kariyer ilkelerine göre özel olarak yetiştirilip de kendisine unvanlar verilen, arabalar verilen, lojmanlar verilen, bilmem neler verilen yoktur. Her hak bütün milletvekillerinin hakkıdır. Bu uygulamayı sürdüremezsiniz. “Bir kere yapılmış, ilanihaye gitsin.” diyemezsiniz; gitmez. Bütün bunlara kesinlikle ve kesinlikle bakmak zorundasınız değerli milletvekilleri.

BAŞKAN – Evet, Ocak 2012’de oldu herhâlde o değişiklik.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet, 1 Ocak 2012 yılında 12 sayılı Başkanlık Divanı Kararı’yla böyle bir şey verilmiş. Bu ne yani Anayasa hükmü mü? Oradaki arkadaşlarımızla bizim ne alıp vereceğimiz var ne de bir karşıtlığımız var. Bugün onlar var, yarın başkaları var. Bu, bu şekilde devam ettirilemez.

Şimdi, bizim Meclisimiz kesinlikle şaşaalarla, debdebelerle vesairelerle üyelerini ayırıştıran bir Meclis statüsünde asla görülmemelidir değerli arkadaşlar. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesini görüşüyoruz.

BAŞKAN – Toparlayabilir miyiz lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Saygıyla karşılıyoruz, çabalarını, yaptıklarını, bunların hepsini söylüyoruz ama burada bir şeyi daha söylemeden bitiremeyeceğim sözlerimi.

Değerli arkadaşlar, biraz önce söyledim, bir iğrenç kalkışmayla, darbe kalkışmasıyla karşı karşıya kaldık. Bu Meclisin içerisinde bir sürü dostluk grubu var değişik ülkelerle. Bu dostluk grupları diğer ülkelerin parlamentolarıyla çok yakın ilişkilerde falan bulunmayı gerektiriyor. Ben şimdiye kadar bu dostluk gruplarının, bu Parlamentonun çatısı altında kurulmuş dostluk gruplarının işlevinin ne olduğunu bilmem. Ben de üyeyim galiba çünkü başvurdum birkaç tanesine, şimdiye kadar bir Allah’ın kulu “Ya, dostluk grubunun üyesi, gel de şunlarla beraber bir iki konuşalım ya da şöyle bir şey yapalım.” demedi, toplanmadı da. Ve böyle bir kalkışmaya maruz kalmış bir ülkenin Parlamento üyeleri olarak gidip o ülkelerden dostluk kurdukları ülkelerin parlamentolarından hiçbir tanesi destek istemedi. O zaman ortaya çıkmayacaktınız da dostluk olarak siz bunu niye kurdunuz? Ama büyük bir şaşkınlıkla şimdi Sayın Başkanın konuşmasının içerisinde bu dostluk grubu üyelerinin müthiş çalışmalar yaptığını görüyorum. 131 tane dostluk grubunun 235 uluslararası faaliyetine iştirak ettiklerini okuyorum. Ben varlığını daha şimdiye kadar... Ya, “Gelin bir toplanalım.” bile denmemiş; iki tane komisyonun mu, üç tane ülkenin galiba üyesiyim -üçer taneye üye olunuyor bildiğim kadarıyla- daha hiç birisini görmemişim. Kim gitmiş, uluslararası faaliyetin hangisine iştirak etmişler, buralarda ne olmuş, oralarda olan olaylarla ilgili getirip de Parlamente’ya bir rapor mu sunmuşlar ve bizler bunlardan yararlanarak ilişkilerimizi birazcık daha mı geliştirmişiz? Ne bu dostluk grupları?

Değerli arkadaşlar, bazı kavramları... Süreyi fazla zorladığının farkındayım, o nedenle kesiyorum.

BAŞKAN – Grup sözcülerimize yani birer konuşmacıya o toleransı tanıyoruz zaten biliyorsunuz efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Başkan, sağ olun.

Dolayısıyla Meclis olarak bizim bu bütçeleri gönül rahatlığıyla onaylayabilmemiz için artık bu ilkelerine uymamız gerekiyor. Meclis bütçesinin denetlenmesiyle ilgili olarak Meclis Denetleme Kurulunun -ki varlığı hâlâ devam ediyor İç Tüzük’ümüze göre, kaldırılmadı- denetim yetkisinin kullanmasının zorunluluğunu da burada belirtiyorum.

Kesin hesap kanunlarını görüşemiyoruz, kesin hesap kanunları üzerinde bir şey yapamıyoruz. Meclisle ilgili olarak kurulmuş olan özel denetim sistemi hiçbir şekilde ortalıkta yok. Meclis, en azından kendisini yöneten insanlara verdiği yetkilerin nasıl kullanıldığını denetlemek zorundadır diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, yeni bir sataşmaya mahal vermeden...

BAŞKAN – Hayır, efendim, müsaade ederseniz artık konuşmalara geçtik.

Teşekkür ediyorum.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bu konuda açıklama yapmak istiyorum. Sataşma var.

BAŞKAN – Yok, sataşma yok, şu an söz veremem.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, yeni bir sataşmaya izin vermeyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, ben de size konuşma izni vermeyeceğim yani değişen bir şey yok.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ve bu konuda “kirli dil” iddiasını mikrofonlar vasıtasıyla açıklamak zorundayım ama yeni bir sataşmaya izin vermeyeceğim.

BAŞKAN – Açıklarsınız, size söz vereceğim. AK PARTİ Grubu adına da dördüncü olarak siz söz alırsınız, zaten sizin ışığınız yanıyor, o sözü de size veririm, orada söyleyeceğinizi ifade edersiniz.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in birinci bölümde yer alan bütçeler üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Ben sadece bu bütçe ve kesin hesap görüşmelerine ilişkin olarak bir iki hususu vurgulamak istiyorum:

Sayın Meclis Başkanımız, Sayın Temizel'in açıklamalarında, doğru, şöyle ki: Geçtiğimiz görüşmelerde de bu gündeme geldi. Anayasa gereği bütçe ve kesin hesap tasarıları Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduktan sonra Komisyonumuzda birlikte ele alınıyor ve Genel Kurula da birlikte raporlanıyor, buna ilişkin amir hükümler var. Ancak bu Sayıştay raporlarının incelenmesi, görüşülmesi ve bunun nasıl bir sonuç doğuracağına ilişkin olmak üzere orada bir belirsizlik söz konusu. Bununla ilgili olarak geçmişte Plan ve Bütçe Komisyonunun altında 2 tane daimî alt komisyon kurulmasına ilişkin bir konsensüs oluşmuştu yani bütçe daimî alt komisyonu ve kesin hesap daimî alt komisyonu ve kesin hesaplara ilgili gelen Sayıştay raporlarının da bu daimî alt komisyonda görüşülmesi. Ancak bu, maalesef, İç Tüzük meselesi, uzun süre görüşülmesine rağmen kaldı ve bu komisyonlar kurulamadı ve bu komisyonlar kurulduktan sonra da Kesinhesap Alt Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonunun bununla ilgili olarak nasıl bir hareket izleyecek, nasıl bir raporlama yapacak bununla ilgili bir belirsizlik sürüyor.

Yeni Anayasa değişikliğiyle beraber malumunuz 162, 163 ve 164'üncü maddeler kaldırıldı ve 161'inci maddede birleştirildi. Birleştirilen 161'inci maddede gene kesin hesap kanun tasarısının bütçeyle birlikte Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulup Komisyon birlikte ele alınıp Genel Kurula raporlanacağı orada yazıyor. Ancak önemli bir değişiklikte mevcut Anayasa'mızda yani şu an meri Anayasa'da Meclisin organize olmasına rağmen iktidar komisyon olarak tanımlanan ve 40 üyesinin 25'i iktidar partisi grup veya gruplarından, 15 üyesi de muhalefet grup veya gruplarından oluşacağı belirlenmiştir. Yeni yapılmış olan 2019'da yürürlüğe girecek Anayasa'da bu ayırışım ortadan kaldırılıyor ve buna ilişkin herhangi bir hüküm belirlenmedi ve yasama yetkisi de bütçe kanun tasarısı dışında tamamen Türkiye Büyük Millet Meclisine geçtiği için de komisyonların ve özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunun yasama kapasitesinin ciddi manada artırılması gerekmekte. Bunun için de -daha önce söyledik, ki ben burada kayıtlara girmesi için söylüyorum- ciddi manada uzmana ihtiyacımız var efendim. Yani uzman yardımcılara ihtiyacımız var. Bu 3-5'le değil, önümüzdeki süreçte bütün Türkiye Büyük Meclisi, sadece üyelerimize değil diğer milletvekillerimize de yasama süreçlerinde yardımcı olunabilmesi açısından mutlaka Plan ve Bütçe Komisyonunun uzman yasama kapasitesinin ciddi manada artırılması gerekiyor. Bunu pek çok kez Genel Sekreterimizle de paylaşmamıza rağmen hâlâ bu konuda mesafe alabilmiş değiliz efendim. Bir uzmanın yetişmesi asgari iki sene. Bunu da takdirlerinize arz ediyoruz. Onun için süratle, ciddi manada Bütçe Başkanlığının, Plan ve Bütçe Komisyonunun yasama kapasitesinin güçlendirilmesi için uzman takviyesi gerekmekte, bunu da, bu hususu da size arz etmiş olayım bu vesileyle ve tutanaklara geçirmiş olayım.

Sayın Paylan buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle bir usul sözü almak istiyorum.

BAŞKAN – Yani süreyle ilgili bir... Dedğim gibi grup sözcüsüyle...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır Hayır, yalnızca kısa bir usul sözü alacağım, talebimi belirteceğim.

BAŞKAN – İki bir arada.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır hayır, onunla ilgili değil de sizin kararınıza göre devam edeceğim efendim.

BAŞKAN – Usul tartışması mı isteyeceksiniz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, evet.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- *İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Hükûmet sıralarında yasama, yürütme ve yargı temsilcilerinin yan yana oturmasının kuvvetler ayrılığına aykırı olduğuna, Komisyon Başkanına bu konuda gerekli tedbirleri alması için tavsiyede bulunduğuna ve 5 kurum bütçesinin aynı anda görüşülmesini eleştirdiklerine ilişkin açıklaması*

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onunla ilgili bir açıklama yapıp usul tartışması isteyeceğim, sizin kararınızı isteyeceğim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli kurum başkanlığı temsilcileri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Sayın Başkan, 2015 yılında milletvekili oldum ve 2015 yılından beri de Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim ve üç yıldır bu oturumda hep buraya geliyor devlet temsilcilerimiz ve onları izliyorum, Komisyonumuzun hâline bakıyorum ve aynı talepte bulunuyorum biliyorsunuz Sayın Başkan.

Şimdi, burada yasama kurumumuzun Başkanı var, Değerli Başkan burada, hemen yanında fiili yürütmenin temsilcisi burada, Değerli Kasırga burada, hemen sağına baktığımızda yargı kurumunun çok önemli bir başkanı burada, ön sırada yani yasama, yürütme, yargı yan yana oturuyor şu anda. Şekil şartımıza baktığımızda burada “Başkanlık” yazıyor, bizim önümüzde “Komisyon Üyeleri” yazıyor orada da ise Sayın Başkan hemen önünüzde “Hükûmet” yazıyor, siz de bakabilirsiniz, Sayın Sayıştay Başkanı size de söylüyorum, hemen önünüzde “Hükûmet” yazıyor. Oradaysa devletin bir birlikteliğini görüyoruz yani bir devlet fotoğrafı var. Şu fotoğrafı keşke çeksek, koysak tam bir devlet fotoğrafı orada, bir ada. Yani...

BAŞKAN – Yani Başbakan ve Cumhurbaşkanı bütçelerinde o yazıyı oradan kaldırmamız lazım. Arkadaşlar notunuzu alın da.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Elbette. Ama bunu üç yıldır söylüyorum bakın, üç yıldır söylüyorum.

BAŞKAN – Ben atlamışım, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, mesele şu, bu çok önemli ama siz hep “yapacağım” diyorsunuz, “Gerekli tedbirleri alacağım.” diyorsunuz ama.

Bakın “kuvvetler ayrılığı” diyorsak Sayın Başkan, sizin orada oturmamanız lazım, gelip bizim yanımızda oturmanız lazım. Açıkça söyleyeyim, siz sonuç olarak AK PARTİ’li değilsiniz, AKP’li değilsiniz artık, artık bu Meclisin, bütün partilerin ve yasama organının Başkanı’sınız. Yani yasama organının başkanı olduğunuz için ben öncelikle sizin oradan kalkmanızı talep ediyorum “Hükûmet” yazıyor çünkü orada. Kuvvetler ayrılığı diyorsak ayrı ayrı oturmanız gerekiyor.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN - Ben kalkayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, bence ayrılmanız gerekiyor. Yani kuvvetlerin ayrılması gerekiyor, şekil, şart bunu gerektirir. Bakın orada kuvvetler birleşmiş. Yasama, yürütme, yargı fiili yürütme ve yargı birleşmiş. Şimdi bunlarla ilgili ben Sayın Başkana gerekli tedbirleri alması için tavsiyede bulundum.

BAŞKAN – Şimdi alıyorum, bantlıyorum hemen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, “bantlıyorum” değil. Mesele şu: Kuvvetlerin... Mesela, yargıya ayrı bir yer göstermemiz lazım. Niye, açıkça söylüyorum, yasamanın ortada oturduğu bir yerde yargı, koskoca bir yargının Başkanı hemen sağında...

BAŞKAN – Sayıştay, Meclis adına denetim yapan bir kurumdur, ikisini birbirinden ayıramıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, yargıya “bağımsız” ve “tarafsız” dediniz, eklediniz.

BAŞKAN – Doğrudur, doğrudur, hiç sorun yok. Meclis adına denetim yapar ve Meclise raporlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bağımsız ve tarafsızsa bu görüntüyü vermemiz gerekiyor. Fiili yürütme anlamında da o şey var, bununla ilgili tedbirlerinizi merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Sekreterimiz ile MİT Müsteşarımızı belki o fotoğraftan çıkarmamız gerekebilir ama...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayıştay orada, Sayıştay üyeleri sağınızda kaldı Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayıştay orada da oturuyor arkadaşlar, merak etmeyin.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Her yer Sayıştay.

BAŞKAN – Sayıştayla ilgili arkadaşlarımız burada, sağ tarafta, Sayıştaş güçlü bir biçimde temsil ediyor her zaman, bütün yasama süreçlerinde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz bununla ilgili tedbirleri alacağınızı söylemişsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi bantlatıyorum, tedbir alıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Komediye döndü her şey ya.

BAŞKAN – Kapatınız değil mi arkadaşlar?

Arkadaşlar, görüyorsunuz, pratik olduğunuz zaman her soruna çare bulabiliyorsunuz.

Basın mensubu arkadaşlar, lütfen, yerimize geçelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu yeterlidir mi diyorsunuz yani tedbir anlamında?

BAŞKAN – Şöyle: İnşallah önümüzdeki süreçte Sayın Meclis Başkanımızın da himmetleriyle Plan ve Bütçe Komisyonu daha rahat bir çalışma ortamına kavuştuğunda, biraz da bu bütçe süreçlerini yayabilirsek, doğrudur Meclis Başkanlığımızı ve Sayıştayın bütçesini diğer kurum bütçelerimizden ayrı bir günde görüşürüz, ayrı bir oturumda görüşürüz; bu sorunu da ortadan kaldırırız. Önümüzdeki yıl bütçesinde bunu yapacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, beş kurumun aynı anda görüşülmesiyle ilgili de eleştirmiştik sizi biliyorsunuz. Bu kadar önemli kurumları bir arada görüştürmenizi eleştirmiştik.

BAŞKAN – Doğru söylüyordunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bunu da değerlendirecektiniz.

BAŞKAN – Ben değerlendirdim efendim, eleştirilerinizde haklı olduğunuza karar verdim ama yapacak bir şey olmadığı için devam ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

Süremini yeniden başlatırsanız, devam edeyim.

BAŞKAN – Süreyle ilgili sorunuz yok.

Bakın, grup sözcülerimize söyledim yani birer grup sözcümüz partilerimizden, zaten süreyle ilgili bir problem yok.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi

b) Cumhurbaşkanlığı

c) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

ç) Sayıştay Başkanlığı

d) Kamu Denetçiliği Kurumu

BAŞKAN - Buyurun

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, gerçekten, hassaten öneriyorum yani bir yasamayı ayrıca, yürütmeyi ve yargıyı ayrıca konuşmalıyız. Böyle yan yana fotoğraf, devletteki kuvvetler ayrılığı fotoğrafını vermez, kuvvetler birliği fotoğrafını verir.

Bir şey daha var Sayın Başkan, bakın, Değerli Başkan, hemen arkanıza bakın Allah’ınızı severseniz, yalnızca erkekleri görüyorsunuz. Bakın, “devlet” dediniz, erkek devlet.

BAŞKAN – Hanımefendiye orada ayıp vallahi yani ben görüyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir arkadaşımız var ama yalnızca erkekler, erkek devlet.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Burada mı bulunsun?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet.

Bakın, bir şey daha var, iki yıldır gördüğüm bir gelişme var; devletimiz gittikçe, gerçekten bürokraside böyle bir şey yoktu, artık tek tip bıyık devleti olmaya başladı. Yani tek tip bıyık devleti. Herkeste, bakın bürokrasiye bakın...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Senin de bıyığın var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beka bekleyen sanki o tip bıyık bırakmak zorunda hissediyor. Bakın, iki yıl önceki fotoğrafı koyalım, burada bıyıklı oranı yüzde 5’te, yüzde 10’da kalırdı şimdi yüzde 90, yüzde 95’e çıkmış durumda ve tek tip bıyık. Yani her şeyde tek tipe doğru gidiyoruz.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sakalın bile var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kuvvetler tek elde birleşiyor ve orada da tek bir tip oluşuyor yani beka bekliyorsan o tipe uygun bulunman lazım. Bu, kuvvetlerin birleşmesinin bir sembolü olarak görülüyordu.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bu, bütçe konusu mu?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Peki, bunun yeri burası mı Başkan? Az önce bana diyordunuz, bunun yeri burası mı yani? Moda programı mı bu ya, nedir bu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Osman Bak çok bağırdı Bakan oldu, Çavuşoğlu aynı şekilde Bakan oldu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kuvvetler ayrılığını her anlamda göstermeliyiz Sayın Başkan. Kuvvetler ayrılığını her anlamda şeklen de olsa göstermemiz lazım ama tabii ki esası da göstermemiz lazım; bu eleştirilerimi size sunacağım.

Sayın Başkan, Cumhuriyetimizin 94’üncü yılını idrak ettik iki gün önce. Ancak, biliyorsunuz, tabii ki adının cumhuriyet olması çok önemli ama mesele yalnızca cumhuriyet değil, adını cumhuriyet koymak da değil, 94 yıl önce de öyle değildi, bugün de öyle değil. Cumhuriyetimizin pek çok demokrasi meselesi var; mesele, demokratik cumhuriyeti tahkim etmektir Sayın Başkan, bunu her anlamda tahkim etmek bizlerin boynunun borcudur.

Şimdi, bakıyorsunuz, parlamentolar niçin var? Tarihi anlamda niçin olmuş? Yani gücü kullanan kral ya da padişahların gücünü dengelemek ve denetlemek için olmuş. Bazen meclisler esas güç olmuşlar; yürütme meclis içinden çıkmış ve esas güç olarak meclis hâkim olmuş, bazen de meclise karşı yapılan darbelerle -Türkiye tarihinde de bu var- güç meclisten alınmış, başka ellere doğru götürülmüş. Bu kuvvetlerin esas olarak dengelenmesi ve denetlenmesi demokrasinin ana meselesidir. Bu anlamda da elbette bir yürütme olacak ama parlamento, bu anlamda o yürütmeyi dengeleyip denetleyemiyorsa o parlamento şekli bir parlamentodur. Mesela, bugünkü şartlarda olduğu gibi, maalesef, Parlamentomuz bir noter hükmüne indirgenmiştir Sayın Başkan.

Bakın, üç yıla yakın süredir Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği yapıyorum -iki yıl geçti- ve burada, Meclis üyelerinin verdiği tek bir teklif görüşülmedi; hep Hükûmet teklifleri gönderiyor, “Tartışmalarınızı yapın, mührü basın gönderin.” diyor. Bu şekilde bir Meclisle karşı karşıyayız.

BAŞKAN – Tam da bunun için referandum yaptık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, ama pratikte bununla ilgili hiçbir adım atamadık.

BAŞKAN – Tam da bunun için referandum yapıldı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sen de inanmıyorsun Başkan ama söyle bakalım.

BAŞKAN - Sadece bugün için değil, geçmişte Plan ve Bütçe Komisyonuna baktığınızda, yüzde 95, burada Hükûmetten gelen kanun tasarılarının görüşüldüğünü görüyoruz; yüzde 5, milletvekilidir, o da iktidar partisi milletvekilleri.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bundan sonra muhalefetin teklifleri görüşülecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, siz Meclisin her üyesinin hakkını, hukukunu korumakla mükellefsiniz. Öyle değil mi? Her üyesinin.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, ne kadar meraklısınız muhalefette kalmaya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İyi bir muhalefet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama maalesef, bir AK PARTİ’li gibi davranıyorsunuz yani yürütme ve yargı bazı kararlar alıyor ve buna karşı, Meclis üyelerinin itibarını korumak için maalesef iki yıldır neredeyse hiçbir şey yapmadınız. Benim ömrümde gördüğüm en taraflı, en sansürcü, en antidemokratik Meclis Başkanı oldunuz maalesef.

Bakın, bir kanun teklifi gönderiyoruz. Ya, içinde, mesela “kötü muamele iddiaları” diyoruz veya soru önergesinde...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bu kirli bir dil efendim, kirli bir dil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır. “...kötü muamele” iddiaları diyoruz.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - İşte, bu dil kirli.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu arkadaş ilk kabine değişikliğinde bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ve bununla ilgili, siz, “Karalayıcı bir dil kullanıyorsunuz.” diye geri gönderiyorsunuz.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İsmimi bilmiyorsanız söyleyin Mehmet Bey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Soru önermeleri gönderiyoruz. Bakın, sayısını da verdiniz, 3 binden fazla...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben biliyorum ismini. Osman Bak’ın yolundasın, hayırlı olsun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sen neyin yolundasın?

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın konuşmacının insicamını bozuyorsunuz, Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Özür dilerim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, 3 binden fazla soru önermesini...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Orası başladı.

BAŞKAN – Sayın Demir, siz de hoş geldiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, siz de bozmayın insicamı.

BAŞKAN - Buyurun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Senin yolun nere ya? Yirmi sene önce nereydi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, 3 binden fazla soru önermesine...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Malkoç’un yolundayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Allah Allah...

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanım, herhâlde siz varsınız diye bu hareket var çünkü normalde çok daha sükût içerisinde geçer yani bizim görüşmelerimiz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Olmuyor mu?

BAŞKAN - Olmaz efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ben mi bozuyorum insicamı?

BAŞKAN – Bana öyle geldi efendim, demişim.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın “3 binden fazla soru önermesine cevap verilmedi.” diye sizi arıyoruz, “Soru önergelerimize cevap verilmiyor.” diye yürütmeden...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – 3 binden fazla önergeye cevap...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, beklemede olanlar var, gelmiyor, bir yıl sonra geliyor, keyfekeder veriliyor, kalitesiz cevaplar veriliyor, sorduğumuz soruya cevap verilmiyor, bütün bunlar var ve bununla ilgili herhangi bir şekilde çıkıp “Ey yürütme, böyle yapamazsın. Benim vekilimin verdiği soruya doğru düzgün cevap ver.” demediniz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Tekitler yaptım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, tenkit yaptınız...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – “Tenkit” değil, “tekit”; güçlendirme.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Tekit...” Tamam efendim, tekrar... Ama sizden, çıkıp “Benim milletvekilimin sorusuna cevap vermekle yükümlüsün.” diye, yürütmeye herhangi bir şekilde -kamuya açık- herhangi bir şey duymadık Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Tabii, ben diktatör değilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, diktatör değil, siz bir gücün başkanısınız...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ben yazı yazarım.

GARO PAYLAN (İstanbul) - ...yürütmeyi dengelemek ve denetlemekle sorumlu bir gücün başkanısınız.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ben buna göre hareket ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, ona göre hareket etmelisiniz. Bakın, kuvvetler ayırımına...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu, terazi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet ama bakın, terazi kaçtı, terazi yürütmeye kaçtı.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Kaçmaz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Terazi, yürütmeye kaçtı efendim. Ama bunu dengelemekle ilgili de sizin tavır almanız gerekir.

Bakın, ben size hemen bir örnek vereyim: Van’da Bedia Milletvekilimle beraber seyir hâlindeyken sivil bir araçla -yanımızda Meclis çalışanlarımız var, 2 de Meclis çalışanımız- yol üstünde, nasıl olduyorsa bir Jandarma binbaşıya istihbarat vermişler “Çevirin bunun yolunu” diye, seyir hâlindeyken bir Jandarma binbaşı bizim önümüze arabayı kırarak, bakın, seyir hâlindeyken kırarak, bir yanda sivil silahlı insanlarla içinden inerek -hepsi sivil- yolumuzu kesti silahlarla, “Durun, inin aşağı, bilmem ne.” Dedik ki: Burada bir provokasyon var, öldürecekler bizi. Böyle bir şey zannettik. Meğerse bir Jandarma binbaşıymış ve bizi orada yarım saate yakın alıkoydu, bizi tanıdığı hâlde, biliyor çünkü seyir hâlindeyken çevirmiş. Dedik ki: “Bakın, biz milletvekiliz. Bunlar, yanımızda oturanlar da Meclis çalışanlarımız.” Kimliklerimizi gönderdik. Buna rağmen, bizi orada yarım saate yakın alıkoydu, videoları da basına sızdı.

Size telefon açtım Sayın Başkan, dedim ki: “Bakın, bu milletvekiline karşı yapılan bir darbedir.” Eğer ki o hareket bir AKP milletvekiline yapılmış olsaydı, o jandarma binbaşı herhâlde şu anda FETÖ’cülükten çoktan ihraç edilmişti yani bir hafta bulunmuştu, şu anda görevinde değildi, belki Fizan’a sürülmüştü. (Komisyon sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bu doğru bir ifade olmadı. Türkiye’deki FETÖ’yle mücadeleyle ilgili olarak bu şekilde bir ifadeyi kullanmanızı doğru bulmuyorum; kayıtlara geçsin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eyvallah geçsin.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Aklındakini mi söylüyorsun?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Aklında...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bilinçaltı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mesele şu: Ben size telefon açtım Sayın Başkan, dedim ki: “Bakın, bu milletvekilinin itibarına yapılmış bir darbedir.” Herhangi bir vekilimize yapılsaydı aynı tepkiyi vermeniz gerekirken benim telefonumu dinlediniz, sonra bir dönüş dahi yapmadınız, idari bir soruşturma açılmasıyla ilgili herhangi bir talimatta bulunmadınız. Yani bakın, milletvekiline yapılan darbe...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Hafızanızı biraz zorlayın, anında müdahale ettim, size de neticeyi söyledim. Hemen Valimizi aradım, size hiçbir şey söylemediklerini, yanınızdaki kişilerin kimliklerini ve sabıka durumlarını araştırmak zorunda olduklarını söylediler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclis çalışanları efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bir ihbar aldıklarını söylediler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclis çalışanı kimliklerini gösteriyorlar efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ben sizi tekrar aradım ve söyledim, ben gereken hassasiyeti gösterdim.

Zabıtlara geçiyor diye bu açıklamayı yapıyorum. Ben bu tip hadiselerde asla ihmal yapmam ve sizinki de orada yanlış, niçin? “Ben milletvekiliyim.” Milletvekilisiniz, tamam ama yanınızdaki kişi kimdir?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclis çalışanı efendim, kimliğini gösteriyor.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Kim? O çalışan kim? O çalışan ne yapıyor?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya yapmayın, Meclis kimliğini gösteriyor efendim, yapmayın.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yok öyle şey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, bakın, bunlar Sayın Başkan...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yok efendim, “Ben yanımda adam taşıyorum, ben de milletvekiliyim, kimse dokunamaz.” böyle bir hukuk yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, mesele şu...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – PKK bayrakları var mıydı orada?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Çalışanların hepsi terörist diye işten atıldılar!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen siz bir...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Böyle bir layüsellik yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, mesele şu... Elbette...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yanınızdakine hüviyet soruyorlar ve siz göstertmiyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sonuç olarak bir asker, bakın, bir asker sivil olarak gelip bir Meclis milletvekilini çevirebiliyorsa, yarım saat alıkoyabiliyorsa...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Alıkoymadı sizi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Alıkoydu efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Siz beklediniz o adamlar için.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nasıl “Beklediniz.”? Şoförümü alıkoyunca ben nasıl gideceğim efendim?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Neyse, huzurunuzu işgal etmek istemiyorum.

Buyurun, siz devam edin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mesele şu: Bakın, bu tip hadiselere yol verirsiniz, bugün bize, yarın size. Olsun istemem ama oluyor maalesef.

Bugün bir muhalefet milletvekiline bunu yaptırırsınız, gözünüzü yumarsınız ama maalesef, tarih hep şunu göstermiş...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yummadım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kötülüğe yol verdiğiniz sürece o kötülük sizi de bulur efendim. Maalesef bulmuş da, ya darbelerle hep bulmuş da maalesef.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Garo Bey, ben böyle bir ihmale girmedim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Maalesef diyorum.

Peki, ihmale girmediniz efendim...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – İkimiz biliyoruz bunu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Herhangi bir soruşturma açılmadı bu şahısla ilgili.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bak, ikimiz bunu biliyoruz, ben size defaatle konuştum, tekrar döndüm.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, mesele şu: Ben diyorum ki bakın, seyir hâlinde çevrildim, bir kontrol noktasında değil.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bulunduğunuz noktada, güneydoğudaki...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beni tanıyordu kendisi, bilerek yaptı. Bakın, bilerek yaptı diyorum. Bakın, bilerek yaptı diyorum. Bilerek yaptı yani milletvekilleri olduğunu bilerek yaptı, seyir hâlindeyken çevirdi diyorum ve yarım saat alıkoydu diyorum yani kimlikleri gösterince bırakmadı.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Siz beklediniz arkadaşlarınızı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben yürüyecek miydim efendim?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Onların hüviyetleri alındı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben yürüyecek miydim efendim?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ama o bekleme onun beklettiği değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, ben yürüyecek miydim, onu söyleyin. Şoförümü alıkoyarken nasıl gideceğim?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Neyse, huzuru fazla işgal etmek istemiyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Her neyse...

Ben devam edeyim efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ben bilahare cevap vereceğim efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben devam edeyim efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Zamanınızı kesmeyeyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, dokunulmazlıkların kaldırılması sonrası Meclise darbeler yapıldı, bu milletin iradeleri rehin alındı, tutuklandı ve bununla ilgili de siz... Bakın, Cemil Çiçek -ki eleştirdiğimiz bir Meclis Başkanıdır- bununla ilgili, bir milletvekilinin vekilliği düşürülürken de gelmesine rağmen fezlekeleri okutturmada çünkü uyduruk sebeplerle –siz de biliyorsunuz, bir yıl dört ay- uyduruk cevaplarla, FETÖ’cülerin hazırladığı iddianamelerle verilen mahkûmiyetlerle Mecliste milletvekillerinin milletvekilliği düşürüldü. Tutuklu milletvekilleri hakkı hukukuyla ilgili size taleplerde bulundular, “Ben yasama görevimi yerine getiremiyorum.” diye, onlarla ilgili hiçbir şey yapmadınız, hiçbir açıklamada bulunmadınız.

TBMM BAŞKANI İSTANBUL KAHRAMAN – Buna da cevap veririm.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, Meclisin itibarı bir bütündür, iktidarıyla muhalefetiyle bir bütündür. Siz bugün muhalefete yapıyor diye gözlerinizi kapatabilirsiniz ama Meclisin itibarı maalesef bu tip adımlarla tarumar ediliyor. Ben iki yıldır milletvekiliyim Sayın Başkan. Size telefon açtım. Ben tutuklu ve hükümlülere ziyaret etme hakkına sahip değil miyim iktidar, muhalefet milletvekilleri gibi? Evet, değil mi? İki yıldır 368 dilekçe gönderdim Adalet Bakanlığına, 368. Tek bir tutuklu, hükümlüye ziyarette bulunamadım. Size bununla ilgili telefon açtım, “Adalet Bakanının keyfiyetidir efendim.” dediniz. Hiçbir şey yapmadınız Sayın Başkan.

Bakın, benim eş genel başkanlarımı, milletvekillerimi muhalefet milletvekilleri gidip ziyaret ediyorlar, bana selam gönderiyorlar, biliyor musunuz? Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili ziyaret ediyor, bana selam gönderiyor. İnsanlık için, siyaset için değil yani, insanlık için. Ben neden

milletvekillerimi ziyaret edemiyorum diye, niye bu milletvekilleri ziyaret etmesin diye tek bir adım atmadınız Sayın Başkan. O açıdan açıkça söyleyeyim: Benim hayatımda gördüğüm en antidemokratik –benim hayatımda gördüğüm- Meclis Başkanı oldunuz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yani iki yıllık hayatınızda?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, 45 yaşındayım efendim. 45 yıllık hayatımda gördüğüm en antidemokratik Meclis Başkanı oldunuz. Umarım yeni dönemde aday olmazsınız efendim çünkü daha demokratik bir Meclis Başkanını bu Meclis gerçekten hak ediyor. (Gürültüler)

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Temiz dil nerede, temiz dil?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar.

Sayın Paylan, konuşmanız içerik ve üslup olarak... Lütfen... Karşınızda Sayın Meclis Başkanınız var.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Sayın Başkan, ben, tabii, cevapları topyekûn vereceğim.

BAŞKAN – Vereceksiniz efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – O zaman bu beyanları cevaplandıracağım.

BAŞKAN – Peki efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ama bu genç kardeşime, arkadaşıma, pardon, tavsiye ediyorum, biraz daha lisanını düzeltsin.

Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Üslubum biraz sert olabilir ama...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Başkanım, hep böyle.

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...bir hakarete bulunmadım Sayın Başkan. Üslupla ilgili. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, bakın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani açıkça söyleyeyim: Az önce bir AK PARTİ milletvekili konuştu. Herhâlde onunla ilgili bir şey söylemediniz ama her neyse...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Konuştu, ne dedi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan Meclisimize geliyor salı günleri grup toplantıları için. Şimdi, sonuç olarak o bir partinin, siyasi partinin, Sayın Başkan, Genel Başkanındır buraya geldiğinde. Fakat belli zamanlarda Cumhurbaşkanı olarak da gelebiliyor, farklı şapkaları var ama siz onu hep Cumhurbaşkanı protokolü olarak karşılıyorsunuz. Oysa buraya, bakın, bir siyasi partinin grup toplantısını yapmak üzere geliyor. Siz şeref kapısından kendisini halılar dizerek alıyorsunuz, etrafına bantlar çekiyorsunuz, orada bir izdiham oluyor. Zaten taraftarlar grubu filan geliyor onların grup toplantısına.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Taraftar ne demek ya? Millet, millet.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Millet o, millet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ve şöyle söyleyeyim. Bununla ilgili konuşmuştuk yani grup toplantılarının bir stada çevrilmemesiyle ilgili birtakım öneriler olmuştu, biliyorsunuz. Yani bunlar, işte, biliyorsunuz, sloganlar atılıyor, grup toplantılarının bir stat gibi olmaması için önerilerimiz olmuştu ama ne hikmetse oluyor. Şimdi siz bir siyasi partinin genel başkanına ayrı bir protokol uyguluyorsunuz,

diğer siyasi partilerin genel başkanına bu protokolü uygulamıyorsunuz Mecliste grubu olan. Bu bir ayrımcılık değil midir Sayın Başkan? Yani ben grup toplantıma geçerken, inanın, o bantlar çekiliyor ya, orta koridora o bandı çekiyorsunuz, ben oradan geçemiyorum. Etrafa koruma orduları geçmiş, tam AK PARTİ grup toplantısından sonra bizimki var, ben oradan geçemiyorum diğer tarafa, geçmek için mücadele etmem gerekiyor. Bu anlamda, bu protokol konusunda bütün partilere eşit mesafede olmanızı âcizane öneririm size. Eğer ki Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı şapkasıyla da geliyorsa, hani Meclis açılış töreninde olabilir, o zaman bu protokolü belki uygularsınız ama bir siyasi partinin genel başkanı olarak geldiğinde bütün siyasi parti genel başkanlarına davrandığınız gibi protokol uygulamanız gerektiğini düşünüyorum.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Sizin kanaatiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, dün, bir seçilmiş Balıkesir Belediye Başkanının düştüğü hâli gördük. Maalesef –onurlu bir duruş sergiledi ama- düştüğü hâli de gördük. Seçilmiş bir belediye başkanına yapılan darbeyi gördük, yerel bir darbedir o. Bakın, birtakım darbelere yol verdikçe siyasette, denge ve denetim anlamında, gücün billurlaşması anlamında, bugün Balıkesir Belediye Başkanına olur, yarın Meclise olur. Birtakım milletvekillerine darbe vurulurken ses çıkarmayabilirsiniz ama o darbelerin bütünü genel bir darbe bulutunun içinden geçtiğimiz gerçeğini maalesef değiştirmiyor Sayın Başkan.

Şimdi biraz da Cumhurbaşkanlığıyla ilgili konuşmak istiyorum. Aslında birleşik bir konuşma bu. Bir ülkede elbette bir yürütme olacak Sayın Kasırga ancak monarşilerde de, krallıklarda da yürütmeler var ve illa cumhuriyet olması gerekmiyor bir ülkenin demokrasisi olması için. O gücün yürütmeye ne kadar verildiği ve nasıl dengelendiği, denetlendiği esastır demokrasi olabilmemiz için. Elbette ki seçilmiş bir Cumhurbaşkanı var ve dedi ki seçilirken: “Ben alıştığınız cumhurbaşkanlarından olmayacağım.” ve ona göre bir pratik oluşturdu. Ama, yine de mevcut bir Anayasa’mız var. Bu Anayasa da değişti ama 2019 Kasımına kadar -siz öyle öngörüyorsunuz seçimleri- bu mevcut Anayasa devrede ve ona göre de bütün güçlerin bu gerçekliklere göre davranması ihtiyacı var demokratik bir devlet olabilmemiz için, iki gün önce idrak ettiğimiz cumhuriyetin 94’üncü yılında demokratik bir devlet, cumhuriyet olduğumuz gerçekliğiyle ilgili adımlar atabilmemiz için. Maalesef Sayın Cumhurbaşkanı eleştirilere kapalı ve kendisini dengelemek, denetlemek isteyen her kuruma maalesef darbe vuruyor. Şu anlamda söylüyorum: Mesela, yasamamız şu anda itibarını maalesef kaybetmiş durumda, yargı dediğimiz... Bakın, bir örnek vereyim Sayın Kasırga: Şimdi, üç ay önce -örnek olarak söylüyorum- hak savunucuları biliyorsunuz, bir anda Büyükkada’da basıldılar, polis baskınına uğradılar, insan hakları nasıl savunulur toplantısı yapıyorlardı bunlar yani olağanüstü, OHAL dönemlerinde insan hakları nasıl savunulur toplantısı yapıyorlardı.

MEHMET ŞÜRKÜ ERDİNÇ (Adana) – Büyükkada’da...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Büyükkada’da.

O günlerde manşetler atıldı hemen, işte “Yeni Gezi planlıyorlardı, yeni darbe planlıyorlardı, bilmem ne ajanları oradaydı, Alman ajanları oradaydı.” filan inanılmaz efsaneler yaratıldı. Sayın Cumhurbaşkanı dosyada gizlilik kararı olmasına rağmen hemen bir açıklama yaptı birkaç gün içinde ve dedi ki: “Onlar Gezi’yi planlıyorlardı, darbeyi planlıyorlardı.”

Sayın Başkan, hepsi benim arkadaşlarımdı çünkü ben bir insan hakları savunucusuyum, ben otuz yıllık bir insan hakları aktivistiyim, otuz yıldır insan hakları aktivizmi yapıyorum ve onlar da bildiğim...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İtiraf kötü oldu be.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, 28 Şubat sürecinde, açıkça söylüyorum, ben üniversitede bunun mücadelesini verdim, başörtülü arkadaşlarım üniversiteden atılırken biz kapıda eylemleri o arkadaşlarımızla birlikte yaptık “Başörtüsüne yapılan bu zulümdür.” diye. AK PARTİ kapatılma

davası açıldığında o arkadaşlarımızla birlikte mücadele verdik “AK PARTİ’nin kapatılması yanlıştır, demokrasiye vurulan bir darbedir.” diye ve her türlü hak ihlalinde o arkadaşlarımızla birlikte mücadele verdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Berabermişsiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Senaryo, senaryo...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ancak o manşetler sonrası, o zelil manşetler sonrası Sayın Cumhurbaşkanlığı çıktı, dedi ki: “Onlar darbe planlıyordu, Gezi’yi planlıyordu.” Ne oldu üç ay sonra? Üç ay sonra bu arkadaşlarımız mahkemeye çıktılar -o pespaye iddianamede hiçbir şey yoktu, hiçbir delil yok, hiçbir şey yok çünkü- adli kontrol şartı olmadan serbest bırakıldılar hepsi, adli kontrol şartı dahi olmadan çünkü iddiada bir şey yok, delil yok, hiçbir şey yok, hak savunucu arkadaşlarımız ve ne oldu? Sayın Schröder buraya geldi diye basına yansıyan hikâyelerle işte “Öyle talimat gitti de öyle bırakıldı.” diye ülkemiz ne duruma düştü.

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen toplayalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim ama müdahaleler yapıldı.

BAŞKAN – 20’nci dakikada uyardım sizi de.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, on gün önce de Osman Kavala tutuklandı; biliyorsunuz bunu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bütçeyle ne alakası var?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Osman Kavala sivil toplum için çok önemli bir mücadele insanıdır ve dosyayla ilgili gizlilik kararı varken, bakın, dosyayla ilgili gizlilik kararı varken üçüncü gününde Sayın AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Cumhurbaşkanı geldi burada grup toplantısında Mecliste...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) - Osman Kavala’yı savunmak sana mı kaldı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, müdahale edecek misiniz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) - Ediyoruz, işte müdahale ediyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, Sayın Osman Kavala’yla ilgili gizlilik kararı varken tuttu “O haindi, şuydu, buydu, şöyle iş birlikleri yaptı, darbe planlıyordu, bilmem ne...” diye açıklamalar yaptı. Bakın, Osman Kavala da benim otuz yıllık arkadaşım çünkü o da insan hakları mücadelecisi, hak savunucusu.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - 15 yaşında mı arkadaştınız ya?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ve şunu söyleyeyim: Büyük bir hatanın içindeyiz Sayın Kasırğa. Bakın, birileri altımızı oymak istiyorsa inanın, emin olun bu tip davalar üzerinden kuruyorlar. Eğer kripto FETÖ’cüler varsa hâlâ yargının içinde, eğer yine başımıza çorap örmek isteyenler varsa emin olun bu tip operasyonlarla, bu tip davalarla bize operasyon yapıyorlar. Niye biliyor musunuz? Ben Amerika’dan geliyorum. Orada çok iyi çalışıyorlar bu devletin altını oymak isteyenler. Neyle oyuyorlar biliyor musunuz? Bu tip sembol davalarla oyuyorlar, işte “Af Örgütünün temsilcisi Türkiye’de tutuklandı, Osman Kavala Türkiye’de tutuklandı, gazeteciler tutuklanıyor, akademisyenler tutuklanıyor.” diye bir algı yaratıyorlar ülkemizle ilgili ve Sayın Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Siz yapıyorsunuz. Elimizde var, PAB’a gönderdiğiniz şeyler elimizde, imzalarınız var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu konuda Sayın Cumhurbaşkanının etrafındaki hani o manşetleri atan gazeteciler var yalnızca. Bakın, eskiden başka gazeteciler de vardı, Cumhurbaşkanını eleştirebilirlerdi, şimdi -isim vermeyeceğim burada ama- o manşetleri atıp siyaseti manipüle etmek isteyen gazeteciler var yalnızca ve etrafında yalnızca güvenlikçi kafayla bakan danışmanları var Sayın Cumhurbaşkanının da. Bakın, eleştirilmeyen her güç hata yapar. 15 Temmuz öncesinde de bunu gördük, “Darbe gümbür gümbür geliyor.” diye defalarca buradan uyardık.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Söylediler mi size?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nereden biliyorduk, nereden biliyorduk?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Biliyordun, paylaşmışsın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çünkü Ceylânın’da 2 polisimiz öldürülürken o istihbaratı verenlerin kimler olduğunu biliyorduk, darbe dinamiğini hazırlayanlar olduğunu biliyorduk, barış sürecini bozanlar olduğunu biliyorduk. Bütün bu Ankara Garı, Suruç, havalimanı patlamalarına yol verenlerin Millî İstihbarat Teşkilatı içinde çetelenen yapının farkındaydık...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Nereden öğreniyorsun bunları?

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...çünkü bir devlet içinde ancak darbe şartları devlet içinde yaratılır. Devlet içinde bu suçlara yol veren yapılar vardır. Bunlarla ilgili eleştiriler yapılamazsa devlet hatalar yapar. 15 Temmuzdan önce çağrımızı yaptık, “Gelin demokratik siyasete dönelim.” dedik ancak dinlenmedi. Maalesef yeni hazır kıtalar bu anlamda darbe dinamiklerini bizler aleyhine hazırlıyorlar ve bununla ilgili de operasyonlar yapıyorlar, hepimize operasyonlar yapıyorlar ama demokratik siyaset kurumu bununla ilgili uyanabilmiş değil, yeni darbe dinamikleri devrededir, bunu böyle bilelim. Eğer ki güç bu anlamda dengelenemezse, basın özgür olmazsa, Meclis özgür olmazsa, yargı özgür olmazsa ve sivil toplum örgütleri özgür olmazsa yürütme tekrar hatalar yapacaktır etrafını sarmış güvenlikçi unsurlarla. Sayın Cumhurbaşkanının ve makamın bu anlamda dengelenmesi ihtiyacı vardır. Etrafında yalnızca ona “Padişahım, çok yaşa.” diyenler değil, onu eleştirebilen insanların olmasından bu geçer, eleştirebilen insanların olmasından geçer. Bu eleştirilerin yapılabilmesi için de yargının da Meclisin de bu anlamda itibarının tazelenmesi, basına gerekli özgürlüklerin sağlanması ihtiyacı vardır.

BAŞKAN – Sayın Paylan, son cümlelerinizi alayım lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, ya, çok müdahaleler yapıldı yani bu anlamda birkaç...

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Bir şey yapmadık, sabahtan beri konuşuyorsun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir iki dakika daha müsaade edin, bitireyim.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, biraz Ombudsmanlıkla ilgili de birkaç bir şey söylemek istiyorum.

Sayın Başkan, ombudsmanlık kurumu demokrasilerde çok önemli bir kurumdur ve devlet belli dönemlerde olağanüstü şartlar yaşayabilir ve o dönemlerde de hak ihlallerini daha çok yapar, insan hakları ihlallerini daha çok yapar olağanüstü dönemlerde çünkü bir travma yaşıyordur, o travmadan çıkmakla ilgili özgürlük-güvenlik dengesini kuramıyordur o devlet, o anlamda yalnızca güvenlikçi bakışa hapsolmüştür, o noktada ombudsmanlar devreye geçer, belli sembol davalarla ilgili açıklamalar yapar kamuoyuna dönük, kamu otoritesini uyarır, ağıktan uyarır, “Bak, bu kadarını yapamazsın. Evet, bir olağanüstü hâl yaşıyor olabiliriz ama bu hak ihlallerini de bu şekilde yapamazsınız.” der ve devlete bir denge verir.

Ama önceki Ombudsmanımız da öyleydi maalesef, maalesef siz de... Ben açıkça söyleyeyim, dokuz aydır, on aydır görevdesiniz, sizin tek bir kez “Ya, iyi ki Başkan böyle bir açıklama yaptı, helal olsun, burada bu hak ihlaliyle ilgili sembol bir açıklama yaptı ve burada yürütmeye bir denge

verdi, bir ayar verdi.” dediğimiz tek bir açıklamanızı görmedik. Ve bu anlamda sizden bir umut da yok hak ihlalleriyle ilgili. Gelen hak ihlalleri başvurularını geri çeviriyorsunuz, “Gidin OHAL Komisyonuna.” diyorsunuz. Ve diğer konularda da pek çok hak ihlali var, bununla ilgili herhangi bir açıklama yapmıyorsunuz. Sayın Başkan, ombudsmanlık dezavantajlı gruplar ve bireyler için vardır, iktidar için yoktur ama siz bir AK PARTİ’li gibi davranıyorsunuz. Zaten AK PARTİ’lisiniz, ayrı, eski milletvekilisiniz ama o gömlekten sıyrılmamanın bir şartı var yani dezavantajlı gruplarla ilgili açıklama yapmak, sembol davalarla ilgili açıklama yapmak...

BAŞKAN – Hâlen bir milletvekili, bir düzeltme yapayım da.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hâlâ milletvekili misiniz?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Değilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, nasıl milletvekili? Olamaz ki, nasıl olacak?

BAŞKAN – Değil mi? Nasıl olmuyor?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nasıl olacak ya?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – “Milletvekili” diyor, “partili” demiyor, “milletvekili”.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Milletvekili mi kendisi?

BAŞKAN – Değil misin Sayın Başkan?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Yok.

BAŞKAN – Ha, pardon, pardon. Sayın Malkoç, birden daldım, kusura bakma, pardon, pardon.

Sabahtan beri hep Meclis Başkanımıza konuşuyorsunuz da hâlâ oradasınız diye...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Epey yoruldun Başkan.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yoruldun sen.

BAŞKAN – Gel, biraz değişelim, gel.

Çok uzun olunca konuşmalar yoruyor, toparlarsanız...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, o anlamda size çağırım -bilmiyorum, yapmadınız bugüne kadar ama âcizane onu yapmanızı tavsiye ederim- özellikle sembol davalarla ilgili, hak ihlalleriyle ilgili gerçekten duruş sergilemeniz sizin itibarınızı, kurumunuzun itibarını ortaya koyacaktır. Yoksa “Kapımın önüne araba park etti. Bununla ilgili bana ceza kestiler...” Bununla ilgili karar vermeniz... Allah’ımızı severseniz, bu da önemli ama esas olarak dezavantajlı gruplarla ilgili, bireylerle ilgili, gadre uğrayanlarla ilgili açıklamalar yapmanız esastır Sayın Başkan.

MİT’le ilgili de iki cümle etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, son olarak MİT’le ilgili iki cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biliyorsunuz geçen yıl Başbakanlıkla görüşüyorduk bütçenizi, bir anda, Meclisin iradesi dışında, bakın, burada tartışılmadan bir kanun hükmünde kararnameyle MİT alındı, Cumhurbaşkanlığına bağlandı. Ya, bu tasarruf olacaksa bile niye Mecliste tartışılmıyor, niye bu kanun hükmünde kararname bugüne kadar buraya gelmedi? Maalesef işte keyfiyet buralarda bir yerde Sayın Başkan. Bakın, Millî İstihbarat Teşkilatı içinde her zaman devlet içindeki belli güçlerin, bu milletin iradesi dışında olan belli güçlerin yapılanmaları vardır. Darbeden önce de bu oldu. Darbeden önce de oraya bir yapı yerleşti ve siyaseti manipüle etti ve bununla ilgili net bir soruşturma açıldığına dair herhangi bir şey biz duymadık yani yine kimler yapılanıyor orada, öncesinde yapılanma belliydi, istihbaratı manipüle eden, yanlış bilgiler veren, Sayın Davutoğlu’na “Ceylânpınar’da polislerimizi şu

öldürdü.” deyip savaşı başlatan, çatışmaları başlatan bir dinamik vardı ve hepimizi bu hâle getiren bir dinamik vardı. “Temizlik” tabirini kullanıyorsunuz ama bu hatayı yapan güçler bu temizliği yapamazlar. Belki oraya yerleştirdikleri yeni kişiler de başka bir gücün ekseninde olabilir Sayın Başkan. Bu anlamda, darbe yaşamış ve darbeyi okuyamamış, darbe dinamiğini okuyamamış bir Millî İstihbarat Teşkilatımız var ve bununla ilgili gerçek muhakemeyi yapamamış bir MİT var ve hâlâ aynı MİT Başkanı orada görev yapıyor yani bununla ilgili... Veya darbe yaşamış bir ordumuz var, darbeye yol açılmış içinden, ordumuzun başında hâlâ aynı kişi var. Yani, bununla ilgili hata yapmış siyasetçiler, hata yapmış Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanı, hata yapmış Genelkurmay Başkanı; bunları okuyamamış ve milletimize bu musibeti yaşatmış kişilerin mi bu dinamikten bizi çıkarmasını bekliyoruz? Kandırılmış yapıların tekrar kandırılmayacağına dair irade ancak Mecliste çıkacak iradedenden geçer.

BAŞKAN – Sayın Paylan, toparlayalım artık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son cümlemi ediyorum.

BAŞKAN – Son cümle, lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz yaptığımız hatalardan ders çıkarmazsak arkadaşlar, bununla ilgili öz eleştirimizi yapamazsak emin olun üç vakte kadar; üç gün olur, üç ay olur, üç yıl olur; aynı çorabı başımıza yine örerler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Başkanımız, değerli Komisyon üyeleri, Cumhurbaşkanlığı, MİT, Sayıştay ve Kamu Denetçiliği Kurumunun değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumumuzla ilgili sözlerime başlamak istiyorum. Kamu yönetiminin iyileştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumunun yıllık faaliyet raporları Komisyonunda görüşülüp Genel Kurul gündemine girdiği hâlde görüşülmektedir. Ne yazık ki, kurumun kurulduğu tarihten bu yana hiçbir raporu görüşülmemiştir. Kurumun kamu yönetimiyle ilgili şikâyetlere ilişkin hazırlayıp gönderdiği yıllık çalışma raporları Mecliste itibar görmemiş, önemsenmemiş, görüşülmemiştir. Bu dönem ise 2013, 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait dört adet yıllık raporun tamamı Komisyonunda tek bir rapor hâline getirilerek Genel Kurul gündemine alınmıştır; hâlen gündemin 90’lı sıralarında beklemektedir. Kurumun çalışmalarına ilişkin raporların bu şekilde ötelenmesi konunun önemi ve ciddiyetiyle bağdaşmamakta, kurumun da motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Kurum kamu yönetiminin hukuka uygun ve kamu yararı doğrultusunda işlemesi yönünde uyarıcı, gözetici fonksiyon icra edecektir. Bu kadar önemli işleve sahip kurumun kendisine bağlı Meclis tarafından sahiplenilmemesi üzücüdür.

Değerli Başkanımız sunumunda bizlere bazı bilgiler verdi, 2017 yılında 20 Ekime kadar 12.507 şikâyet geldiğini ve bunlarla ilgili 145 tavsiye kararı alındığını, 250 ret, 56 da kısmen tavsiye kısmı ret, idarenin bunlardan 74’üne uyacağını söyledi. Yani genel anlamda da baktığımız zaman, yüzde 53 bir uyma söz konusu.

Bu tür gelişmeler olumlu gelişmeler ama yeterli mi? Yeterli değil. Kurumun daha etkin hâle getirilmesi için -ki yeni cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine göre de belki bazı kanunda değişiklikler de gerekebilir- daha etkin çalışması için gerekli düzenlemeler yapılmalı.

Bir de bu hak arama kültürünün yaygınlaştırılması ve farkındalığın artırılması konusundaki çalışmalarınızı biz de çok önemli görüyoruz. Bu anlamda, bu kültür hakikaten yaygınlaştırılmalı, hak aramayla ilgili farkındalık da toplumda oluşturulmalı.

Evet, Sayın Meclis Başkanım, Meclisimizle ilgili bazı tespitlerimi, eleştirilerimi ifade edeceğim. Maalesef, öteden beri, ki bütün görüştüğümüz, burada görüştüğümüz kanun tasarıları ve teklifleriyle ilgili muhalefet şerhlerimizde de ifade ettiğimiz üzere, kaliteli, sağlık bir şekilde yasama faaliyeti sürdürülmemekte. Mevzuatın amir hükümlerine rağmen tasarıların düzenleyici etki analizleri olmadan Komisyonumuza, Meclisimize sunulmakta.

Yine, onca verilen söze rağmen sıkça başvurulanan “torba kanun” uygulaması, hukukun güvenlik ilkesini, dahası hukukun kendisini altüst etmiş bulunmakta Sayın Başkanım. Daha yeni, yine bir torba tasarı görüştük Komisyonumuzda, şu an Genel Kurulda görüşülmeye başlanacak. Tam 127 maddelik, 60 küsur kanunda değişiklik yapan hemen hemen her konuya giren bir tasarı. Ki Mecliste, biliyorsunuz, konusunda uzman ihtisas komisyonlarımız var, o komisyonlarda görüşülmesi gereken birçok madde, maalesef torba içinde yine bizim Komisyonumuza geldi ve bizler kendi uzmanlık alanımız olmayan konularda burada karar almak durumunda kaldık.

Meclisin denetim fonksiyonu da layıkıyla gerçekleştirilememekte. Bunu her sene ifade ediyorum, ki kendimi de bir mensubu olarak gördüğüm Sayıştayın raporları maalesef içeriği daraltılmış bir şekilde ve kamu zararına ilişkin tespitleri çıkarılmış olarak Meclise gönderilmekte. Yıldan yıla raporlara bazı özet bilgiler konuyor ama tam istediğimiz şekilde bir denetim raporu maalesef sunulmamakta. Aslında Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisi için denetim yapmakta yani Türk milleti adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapmakta. Bu anlamda da, denetim sonuçlarını mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisiyle tümüyle paylaşması gerekir diyorum.

Tabii, Komisyonumuzda, biraz önce Sayın Başkanımız da ifade etti, kesin hesap görüşmeleri ve bütçe görüşmeleri aynı anda gerçekleştiriliyor. Bundan da verimli bir sonuç alamıyoruz. Kesin hesap ve Sayıştay raporlarının görüşülmesinin ayrı bir komisyonda yapılması gerektiği yıllardır dile getirildiği hâlde, bu yönde de maalesef bir mesafe alınabilmiş değil.

Yine, gündem dışı konuşmalara güncel ve tatminkâr cevaplar verilmiyor Genel Kurulda. Araştırma komisyonu raporlarının genel görüşmesi maalesef yapılmıyor. Sözlü soru uygulaması yine etkisiz. Dilekçe Komisyonu raporları, Sayıştayın raporları –biraz önce ifade ettim- Kamu Denetçiliği Kurumu faaliyet raporları Genel Kurulda görüşülmemekte.

Ki Sayın Başkanım, cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte malum Hükümet sistemimizde köklü bir reform gerçekleştirdik. Bu reforma paralel olarak mutlaka kamuda, başta Cumhurbaşkanlığımız olmak üzere, teşkilat kanunlarında birçok düzenleme yapılması gerekiyor ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usul, esaslarını belirleyen İç Tüzük’ünün de yeni hükümet sistemine göre mutlaka bir an önce değiştirilmesi ve kabul edilmesi gerekiyor. Görüş olarak birkaç konuya değinmek istiyorum Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Bu değişikliklerle, mesela, bir kesin hesapları inceleme komisyonu kurulmalı. Biraz önce Sayın Başkanımız ifade ettiler, Meclisin kurumsal ve idari kapasitesi mutlaka güçlendirilmeli. Yine, başka ülkelerde örneklerini görüyoruz yani Bütçe Başkanlığı bir anlamda gelecek tasarıların, tekliflerin etki analizini yapabilecek düzeyde personel takviyesiyle, uzman takviyesiyle güçlendirilmeli. Yine, yasamanın yürütme üzerindeki denetimini kuvvetlendirmesiyle ilgili hususlar İç Tüzük değişikliğinde dikkate alınmalı. Danışma Kurulunda siyasi partilerin etkinliği mutlaka artırılmalı ki komisyon başkanlık divanlarında da bize göre muhalefet temsilcilerinin yer alması sağlanmalı. Meclisin idari teşkilatının da yeni ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

Sayın Başkanım, personelle ilgili de bazı konuları ben burada daha önce de ifade ettim, yine ifade edeceğim. 24’üncü Yasama Döneminde çıkarılan teşkilat kanunumuz var. Bu kanunla emekli ikramiyesi artırılarak personele emeklilik dayatması yapıldı ve emekli olamayanların norm fazlası sayılarak gönderileceği tehdidiyle çalışanlar genç yaşta emekli olmaya zorlandılar. Çok sayıda yönetici şahsa bağlı kadroya alınarak atıl bırakıldı ki son uygulamada birimlere dağıtıldı ama yine yeterince

değerlendirildiği söylenemez. Yöneticilik görevlerine dışarıdan atamalar yapılıyor. Bu, kurum çalışanlarının bir anlamda önünü tıkamak ve şevklerini kırmak anlamına geliyor. Mümkün olduğunca yönetici görevlere o birimlerde yetişmiş arkadaşlarımızın gelmesini sağlayacak bir düzen kurulmalı.

Yine, bir alt komisyon üyesi ve komisyon üyesi olarak görev yaptım bu Meclis teşkilat kanununda. Sayın Başkanım, bunu bizatihi size burada da ifade etmek istiyorum, bu Komisyonunda tüm siyasi partiler yani burada o teşkilat kanunuyla ilgili yaptığımız çalışmada şu kanaate vardı: Yardımcı hizmetler sınıfında çalışan arkadaşlarımız var Mecliste. Bunların “geneli idare sınıfına alınması” diye biz tasarıya bir madde koymayı düşündük önce ama “Bu diğer kamu kurumları açısından bir de kanun tekliği açısından bu uygun olmaz. Komisyonun tüm siyasi partilerin bu konudaki bu görüşünü Meclis Başkanlık Divanıyla paylaşalım, Meclis Başkanlık Divanına yetki verin, bir madde yazalım, o maddeye göre Meclis Başkanlık Divanı bunu yapsın.” görüşü yapıldı ama o öyle kaldı yani kanunda verilen yetki bu yardımcı hizmetler sınıfındaki arkadaşlarımızın genel idari hizmetlerine alınmasına ilişkin konu öyle kaldı. Yani, emsalleriyle aynı işi yapıyor, üniversite mezunları var, hatta daha ileri yüksek öğrenim masterı var ama bakıyorsun, yardımcı hizmetler sınıfında, maalesef, özlük hakları itibarıyla da emsallerine göre çok düşük bir ücret almak durumunda.

Yine, Mecliste 4/C statüsünde çalışan personel de, aynı işi yapan, aynı hizmeti yürüten emsallerine göre mali ve sosyal haklara sahip olmaksızın istihdam edilerek mağdur ediliyor. Yani, bu genel, kamuda da bir problem ama bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde de bunu yaşıyoruz. Bu, teşkilat kanunuyla ilgili görüşmelerde şunu dedik: “Türkiye Büyük Millet Meclisi tüm kamuya da örnek olacak şekilde, bu 4/C statüsünde çalışanlarla ilgili soruna buradan çözüm getirelim, diğer kurumlar da bunu örnek alsın.” ama o da öyle maalesef kaldı. Daha da ötesi geldi, taşeron uygulaması, Türkiye Büyük Millet Meclisinde taşeron işçi çalıştırılması uygulaması. Yani, insan onuruna yaraşır, düzgün işleri sunması için örnek olması beklenen Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir nevi kölelik sistemini andıran uygulamayla taşeron işçi çalıştırması asla kabul edilemez. Taşeron çalışanlar tüm kamuda olduğu gibi Mecliste de âdeta bir alt sınıf muamelesiyle çalıştırılmakta, psikolojik ve sosyal olarak ayrı bir çalışan grubu oldukları tüm ağırlığıyla kendilerine hissettirililmektedir. Yani bu bir emek sömürsüdür, bu mutlaka sona erdirilmeli. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu konuda da tüm kamuya örnek olmalıyız. Yani mevcut kamuda ve kendi teşkilat kanunumuza göre statü itibarıyla memurdur, işçidir yani mevcut düzenlemelere göre çalıştırma yapmanın daha doğru olacağını ifade ediyorum. Zaten bu konuda da yargımızın verdiği birçok karar var. Bu taşeron işçilerin işe başladığı günden itibaren aslında kamunun işçisi olduğu, yapılan işin hileli bir düzenleme olduğu yönünde çok sayıda yargı kararı da var. Yani tüm bunlar dikkate alınarak Mecliste, en azından diğer kamuya da örnek olma açısından, gerek 4/C’liler gerek yardımcı hizmetler gerekse taşeron işçilerle ilgili adım atalım diyorum. Biz bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi olarak da gerekli desteği, katkıyı veririz.

Sayın Başkanım, daha önceki aldığımız bilgilerdeki hemen hemen herkesin eleştirdiği Yeni Halkla İlişkiler Binaımız -yani kimisi AVM’ye benzetiyor kimisi kamu hastanesine benzetiyor- bir gerçeklik var ki yani dokuya uymuyor. Yani Ana Bina ile Halka İlişkiler Binasına baktığımız zaman mimari açıdan gerçekten çok çirkin bir görünüm söz konusu. Yani burada 170 milyon liralık bir harcama yapıldığı daha önce ifade edilmişti, acaba bu koruma kurulları böylesi bir garabete nasıl müsaade verdi, nasıl izin verdi, bu konunun cevabını bugüne kadar alamadık.

Bu Yeni Halkla İlişkiler Binası açıldıktan sonra eskiler önce çürümeye bırakıldı Sayın Başkanım gözümüzün önünde, bekliyordu binalar. Bu 15 Temmuz hain teşebbüsünden sonraki çalışmalarda bunların yıkıldığı ki yerine yeni ihtiyaçlara uygun bir şekilde ve bizatihi sizden aldığımız bilgiyle hem de Ana Binayla mimari açıdan uygun binalar yapılacağı yönünde yine milletvekili ihtiyacına binaen bilgiler aldık. Ama bu konuda -sunumunuzda da çok kısa geçti Sayın Başkanım- yani bu 15 Temmuz sonrası Mecliste yapılan inşaat, onarım, bakım çalışmalarıyla ilgili yine biz şunu gördük: İşte, “Milletin

Meclisini millet yapıyor.” gibi ifadelerle Gayrimenkul Yatırım Ortaklığının katkısından filan bahsettik. Yani kabaca harcama itibarıyla ne yapıldı? Ki camiyle ilgili bildiğim kadarıyla bir mahkeme kararı nedeniyle herhâlde yıkıma geçilmedi. Yeni, daha görkemli, daha Meclise uygun bir cami yapılması düşüncesi var herhâlde. Bu konuda da bizleri aydınlatırsanız, Komisyonumuza bilgi verirsiniz memnun olurum.

Diyeceğim şu Sayın Başkanım: Yani şu bir buçuk yıl -ki iş de uzadı, çoğu zaman çamur içinde, toz içinde burada çalışmalara gelmek durumunda da kaldık- içerisinde neler yapıldı, biraz daha ayrıntısına girebilirsek yani bir de ne kadar harcama yapıldı? Bu konularda bizleri bilgilendirirseniz memnun olacağım.

Ben bütçelerimizin hayırlı sonuçlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kalaycı.

Sayın Gizligider, buyurun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında söz alma niyetimiz yoktu ama küçük bir düzeltmeyi öncelikle yapacağım. “Kırlı dil” iddiasını söyleyenlere iade ediyorum çünkü zabıtları da getirttim, çok kibar bir dille şunu istirham ettik çünkü kendilerine onun yakıştığını düşünerek ve burada yaklaşık iki yıldır sürdürdüğümüz çok centilmence hukuka binaen bu “kırlı dil” iddiasını reddediyorum. İnsanların tecrübelerine, yaşadıklarına, konularına olan saygımız farklı yorumlanmasın.

Devamında “didaktik dil”i de reddediyorum. Yani birilerinin bize kendilerince koydukları statüden birtakım didaktik dayatmalar yapmalarını reddediyorum ve devam edeceğim.

Şimdi efendim, birkaç hususu paylaşmak istiyorum: Öncelikle, dostluk grubu başkanlıkları meselesiyle ilgili Sayın Temizel’in söylemini çok faydalı buluyorum, çok doğru buluyorum ama paylaşmam da gerekir ki o arkadaşlarımıza ve kendimize de haksızlık olmamalı, ben de bir dostluk grubu başkanlığı görevini ifa ediyorum. Özellikle 15 Temmuz ve sonrasında bu dostluk grubu başkanlıkları, Kıymetli Başkanım, çok ciddi görevler ifa etti. Bildiğim kadarıyla, tamamımız olmak üzere ilgili Meclislere ve Meclis grup başkanlıklarına -ki bazılarında aslında Türkiye’yle ilgili dostluk grubu başkanlığı kurulmadı, gecikenler de var bunlarda- 15 Temmuzun ne olduğunu, neyi ifade ettiğini, Türkiye açısından ve sadece Türkiye değil, İslam dünyası açısından da neyi ifade ettiğini paylaştık. Ayrıca benim dostluk grubu başkanı olduğum grupta da kıymetli bir büyüğümüz de, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilimiz de -karşımda duruyor- onlar da var ve birlikte büyükelçilikleri ziyaret ettik, onların bize iadeyi ziyaretleri oldu ama tabii katılım noktasında istenen yakalanmış veya yakalanamamış olabilir. Ayrıca bu FETÖ’nün ihanet okullarıyla alakalı olarak okulları bulunan ülkelerde dostluk grubu başkanlıkları vasıtasıyla ciddi bir bilgilendirme yaptığımızı düşünüyorum ve bu, zaman zaman Dışişleri Bakanlarının görüşmelerine de konu oldu. Şahit olduğumuz birkaç hususu paylaşmış olayım.

Yine Saygıdeğer Meclis Başkanımıza bir hususu arz etmek isterim izninizle efendim. Bu yurt dışı komisyonlarımız var yurt dışı işleriyle alakalı; işte Parlamentolar Arası Birlikten tutun, Avrupa Birliği Komisyonundan tutun vesaire devam ediyor gidiyor. Biz de bunlardan birinde görev yapıyoruz. Şahit olabildiğimiz kadarıyla Kıymetli Başkanım, Türkiye’yle ilgili yurt dışında çıkan haberlerin bu komisyonlara ulaşımıyla ilgili sorunlar var. Eğer şöyle bir birimimiz var ise veya harekete geçirebilirsek çok doğru olacağını düşünüyorum: Yani içinde “Türkiye” geçen, “Turkey” geçen veya “Parlamento” ifadesinin geçtiği... Yani mesela “Google Alerts” diye bir uygulama var, oraya herhangi bir kelime yazarsanız tüm “web”de yani uluslararası dolaşımda bu kelime geçtiğinde otomatik düşüyor. Bu,

bir büro hizmeti doğrultusunda yapılabilir ve paylaşılabılır çünkü bazen şunu görüyoruz uluslararası toplantılara gittiğimizde: Mesela gözümüzden kaçan bir haberle bir anda orada karşılaşabiliyoruz Kıymetli Başkanım. Bunu ilginize arz etmek istiyorum.

Bir de çok yakın zamanda bu başladı, belki altı ay veya bir senedir bu gözlemlenmeye başladı. Bu yurt dışı komisyonlarıyla alakalı olarak burada görevli arkadaşlarımızın ilgili büyükelçilikler tarafından biraz daha dikkatle değerlendirilmesi gerekir. Bu kadarını paylaşayım Saygıdeğer Başkanım, ayrıntılarını size arz etmek istiyorum. Bu konuda çünkü yer yer sıkıntılar yaşıyoruz, bazen bu lojistik oluyor, bazen basit bilgi oluyor, bazen de bilgi eksikliği oluyor ki en önemlisi belki de bu bilgi eksikliği olacaktır.

Bunu arz ettikten sonra Kamu Denetçiliği Kurumuyla alakalı şu fikrimi paylaşmak istiyorum ben de on yılı aşkın avukatlık yapmış bir kardeşiniz olarak: Çok önemli bir misyonu ifa ediyor Kıymetli Başkanım çünkü biliyorum, sayılar da var, onun detaylarına girmeyeceğim ama yargıya giden dava sayısı bu konuda düştü. Ayrıca şu bir güzellik oldu: Birkaç yönetmeliğe de kaynak oldu yani Kamu Denetçiliği Kurumunun vermiş olduğu birkaç karar mevzuat uygulamalarına sebep oldu ve kanuni birkaç değişikliğe de sebep oldu; onların da ayrıntısı, dökümü var. Bunu son derece önemli buluyoruz ama şöyle bir şeyi de gözlemliyoruz, onu da paylaşmak istiyorum meslektaşlarımızdan da gelen bir tenkit olarak, bir katkı olarak: Hız noktasında, sürat noktasında sanırım biraz daha ivediliğe ihtiyaç var Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvuruların cevaplanması noktasında. Bunu ilginize sunmak istiyorum.

Yine tabii kendisi burada olsa daha iyiydi, bir sataşma değil ama bir gözlemi paylaşayım. Saygıdeğer Meclis Başkanımızın da katılımıyla evvelki hafta Saint Petersburg şehirde Parlamentolar Arası Birlik toplantısında idik. Tabii Kıymetli Başkanımızı uğurladıktan sonra toplantılar devam etti ve Genel Kurul faaliyetleri kapsamında ki çok büyük bir katılım vardı, 96 Meclis Başkanı vardı, 132 ülke fiilen o toplantıda oradaydı. Tabii çok önemli bir tespit bana göre, Türkiye yine en önemli gündemlerden biri yani çok ilginç, Suriye'nin de gündemi, hiç alakasız ülkelerin de gündemi. Bunlara biz tabii anında orada karşılık vermeye çalışıyoruz ama ilginç şeylerle de karşılaştık. Mesela, HDP'nin başvurularının ve içeriğinin neler olduğunu anlatırsam daha az önce konuşan Sayın Paylan bence yorumlarını düzeltmek zorunda kalacak. Şu ilginçti: Türkiye aleyhinde kim varsa, hangi devlet kendisini ne şekilde tanımlıyorsa, hangi topluluk varsa HDP'yle dirsek temasında.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Neymiş?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Önergeler verildi yani HDP'nin verdiği önerenin çok benzerini başka bir ülke daha verdi. Şimdi, o zaman aklımıza farklı farklı şeyler geliyor. Darbe dinamizminden bahsedenler, burada ülke bütünlüğünden bahsedenler ki bunu elbette bizim kuvvetlendirmemiz lazım. O zaman, önceden bu bilgiler birilerine mi gidiyor acaba? Yani bu tespiti, bu eleştirimi ve bu gözlemimi de paylaşmak istiyorum.

İnşallah bütçe toplantılarımız -belki biraz hararetle başladı ama bunları mutlaka paylaşmak zorundaydık- hayırlara vesile olacaktır.

Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, konuşmada bize yöneltilen bir sataşma var.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Burası Genel Kurul değil, sataşmaya cevap yok.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Yeri burası değil.

BAŞKAN – Siz mi cevap vereceksiniz? Sayın Paylan'a yönelikti. Sayın Paylan gelince veririm.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Grup toplantısına gitti.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Grup toplantısına gitti.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sıcağı sıcağına konuşalım.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sıcağı sıcağına konuşamadık Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sırayla vereceğim bununla ilgili.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – O zaman bu mahfuz mudur?

MUSA ÇAM (İzmir) – Mahfuzdur.

BAŞKAN – Tabii, tabii, söz hakkınız mahfuzdur, onda bir sıkıntı yok.

Sayın Temizel, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- İzmir Milletvekili Zekerîya Temizel’in, Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, biz burada “Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü tarafından derhâl, ivedilikle yanıtlanması talebiyle...” diye bir cümle kuruluşuyla karşı karşıya kaldık.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Doğru değil.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Tutanaktan okuyorum.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Devamını da okur musunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Orada kesiliyor.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Devamında kınama istiyorum. Devamı, bir alt.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet. “Bunu bütün grubumuz adına istiyorum.”

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – “...seddeli bir özürle kınanması gereğini hatırlatmak istiyorum.” Doğru mu?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – “Derhâl ve ivedilikle, usulüyle kınanmasını istiyorum.” Bizim böyle bir usulümüz yok. Herhangi birisinin, sokakta konuşan, dışarıda konuşan, halk partisi adına konuşan birisinin burada Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü tarafından veya üyeleri tarafından bunlarla ilgili olarak özür dilenmesi diye bir usulünüz var mı sizin? Böyle bir şey olur mu daha doğrusu?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Usulü siz belirlemeyeceksiniz ya. Biz kendi fikrimizi özgürce söyleyeceğiz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, “ya”lı, “ma”lı konuşmaları ben hayatımda duymadım, muhatap olarak da hatta almadım.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Aynı didaktik söylem, aynı yukarıdan bakış, lütfen Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, lütfen...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ama bütün bunların ötesinde, şurada bir şey söylemeye çalışıyoruz, söylemeye çalıştığımız olay o: Hele kalkıp da buradaki insanların hepsine “Özlemini çektikleri faşist diktatörlük...” diye...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – O şahıs için söylüyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hangi şahıs için söylüyorsunuz?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – O cümleyi söyleyen şahıs için söylüyorum. “Özlemini çektigi...”

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Burada nasıl özür dileyecek? Olanı söylüyorum size.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Burada olmayan bir kişi için ne konuşuyorsunuz ki?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bu benim yorumum. Cumhurbaşkanı orada mıydı o cümleyi söylerken?

BAŞKAN – Sayın Gizligider...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, biraz önce direkt olarak sözcü ve buradaki Cumhuriyet Halk Partisi tarafından cevap verilmesini isteyip arkasından da “faşist diktatörlüğü özleyenler” dediği andan itibaren...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hayır, hayır.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – ...ve “burada özür dilenmesi” denildiği andan itibaren bu temiz bir dil değildir. Hayatı demokrasi mücadelesiyle geçmiş insanlara kesin olarak böyle bir suçlama falan yapılamaz. Olmaz böyle bir şey, bunu söyledik. İşte tutanak, işte cümleler.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Okumuyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi

b) Cumhurbaşkanlığı

c) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

ç) Sayıştay Başkanlığı

d) Kamu Denetçiliği Kurumu

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu var mı?

Sayın Çam, süreniz on dakika.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bunu hatırlatmakta şey yok yani değil mi, on dakikayı?

BAŞKAN – Biz hatırlatalım da...

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii ki yaklaşık olarak bir buçuk saatlik bir sunum gerçekleştirildi, Meclis Başkanımız, Sayıştayımız, MİT, Cumhurbaşkanlığı ve Kamu Denetçiliği dâhil olmak üzere yaklaşık olarak bir buçuk saatlik bir sunum gerçekleştirildi. Şimdi, biz on dakikayla, 2018 yılı bütçesiyle ilgili değerlendirme yapacağız.

Öncelikle -Kamu Denetçiliğiyle ilgili- Sayın Başkan, başarılar dileriz yeni görevinizde. Özellikle üniversite sınavlarıyla ilgili yapmış olduğunuz açıklamalardan memnuniyet duyduğumuzu belirtmek isteriz. Yani ülkemizde hâlen üniversite sınavıyla ilgili ciddi usulsüzlükler, haksızlıklar, zaman nedeniyle sınava yetişemeyenlerin mağduriyetleri nedeniyle bir açıklama yaptınız, teşekkür ederiz ama bu sorunu çözmiyor. Maalesef, sorunları çözecek ciddi adımların atılması gerekiyor. O nedenle Kurumunuzun, Kamu Başdenetçiliğinin bu konuda daha aktif olması gerekiyor ve özellikle mağdur olan insanlara karşı çok daha iyi bir yaklaşım sergilemeniz gerekiyor. Sadece iktidar partisi denetiminde bir kamu denetçiliği doğru bir denetçilik değildir, daha bağımsız olması gerekiyor. Mağdur olan, mazlum olan, haksızlığa uğrayan herkesin yanında bir tavır sergilemeniz gerekir diye düşünüyorum.

Sayıştayla ilgili: Sayın Başkan, size de görevinizde başarılar dileriz. Genel Kurulda oylarımız sizlere de nasip oldu. Başarılar dileriz. Tabii ki Sayıştayın özellikle raporlarına ulaşmakta biraz geciktik, geç geldi bize, yeteri kadar inceleyemedik ama özellikle Sayıştayımızın hazırlamış olduğu raporlar daha -gerçekten vatandaş adına denetlediğiniz için bütçeleri- çok açık ve net olmalı. Zaman zaman okuduğumuz raporlarda geçiştirildiğini görüyoruz. Bunu, bu raporları hazırlayan arkadaşlarımızı zan altında bırakmak için söylemiyorum. Geçmiş yıllarda hazırlanan Sayıştay raporlarına göre daha muğlak cümleler kullanıldığını görüyoruz. Bu konuda kimin hangi eksikliği, kusuru var ise bunların çok net bir şekilde ortaya koyulması gerekiyor. Sayıştayımızdan bunu bekliyoruz.

MİT’le ilgili vallahi söyleyecek bir şey bile bulamıyorum. Genelkurmay Başkanlığıyla, MİT Müsteşarlığıyla ilgili söyleyecek bir şey bulamıyorum. Bu ülkede 15 Temmuz darbesi yapıldı. Altlarına hakim olamayan aylarca, belki bir yıl boyunca bu ülkede darbe teşebbüsü hazırlıkları yapılmış, MİT Müsteşarlığının haberi olmamış, bilgi olmamış, istihbarat olmamış. MİT Müsteşarımız da o gün -sonradan aldığımız bilgilere göre- Diyanet İşleri Başkanı ve bir başka kişinin de olduğu bir yemekte beraberler. Bu nasıl bir iştir, haberleri olmaz? Aylarca süren, günlerce süren böyle bir çalışma yapılıyor, MİT Müsteşarlığının bundan yeteri kadar bilgisi, istihbaratı yok.

Genelkurmay Başkanına zaten söyleyecek bir sözümüz yok. Emir erinden tutun en yakınına kadar herkes bu işin içerisinde, nasıl haberi olmamış? Ona söyleyecek bir sözümüz yok.

İkincisi, bilmiyorum, öğrenmek de isterim: Dünyanın hangi ülkesinde bir MİT müsteşarı veya hatırla istihbarat daire başkanı -bu AK PARTİ’den oldu diye söylemiyorum, CHP de olur, MHP de olur, HDP de olur, başka parti de olur, hiç önemli değil- herhangi bir siyasi partide milletvekili aday olacak ve tekrar aynı görevine geri gelecek.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Özel bir kanun.

MUSA ÇAM (İzmir) – MİT Müsteşarlığı herhangi bir kamu görevi değil. Evet, seçimlerden önce kamu görevi gören bürokratlar görevlerinden istifa ediyorlar, seçilmedikleri takdirde görevlerine geri dönüyorlar. Çok makul, çok doğru ama bir istihbarat örgütünün en üst kademesindeki bir şahıs herhangi bir siyasi partiden aday oluyor, sonra Cumhurbaşkanı “Benim onayım alınmadan oldu.” diyor. Adaylığını geri çekiyor ve tekrar aynı görevine geri geliyor. Rica ederim arkadaşlar ya, bu dünyanın hangi ülkesinde bir istihbarat örgütü başkanı böyle bir konumda olur, böyle bir görevi tekrar geri getirilir? Gerçekten merak ediyorum. Dolayısıyla orada ciddi bir sıkıntının olduğunu da söylemek isterim.

Cumhurbaşkanlığıyla ilgili -Gizligider sabah dile getirdi- evet, sözümüz açıklamalar yapmıştır. Sözümüzün açıklamalarına karşı AKP sözcüleri -bugün grupları var, grup da dâhil olmak üzere- parti sözcüleri, grup başkan vekilleri çıkıp onların cevabını verecektir. Belki vermişlerdir bile. Zaten aldığımız habere göre de cumhuriyet savcılığı Sayın Tezcan’la ilgili soruşturmayı da hemen başlatmış.

Ama şunu söylememiz gerekiyor: Tabii ki Gizligider kardeşimizi de anlayışla karşılıyorum, Cumhurbaşkanlığının Genel Sekreteri burada, Meclis Başkan Vekili burada, üst kadrolar burada...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Çam, hakikaten yakışmıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi Gizligider arkadaşımız böyle bir konuşmayı...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hakikaten yakışmıyor yani.

BAŞKAN – Hoş bir üslup değil. Gerçekten hoş bir üslup değil ama.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, böyle bir konuşmayı gerekli görmüş olabilir.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Çam, gerçekten kirli dil olur bu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben bir şey söylemedim. Bitirmedim bak, bitirmedim. Bitirmedim daha.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Kirli dil bu olur yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir konuşmayı gerekli görmüş olabilir, olabilir ama kendisinin de söylediği gibi Plan ve Bütçe Komisyonunun kendisine uygun bir adabı, bir usulü de var. Biz bunu hep...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Siz çizeceksiniz sınırları, biz ona uyacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bütün ağır eleştirilerimize rağmen hep bunu burada koruduk ve kolladık. Ben altı yıldır buradayım, olan arkadaşlarımız da bilirler burada.

16 Nisanda bir referandum yapıldı, ocak ayında da Anayasa Komisyonundan geçti. Binali Yıldırım ve AK PARTİ milletvekillerinin imzasıyla tasarı geldi, Komisyonda tartışıldı ve referanduma gitti. 317 AKP milletvekilinin, 81 il başkanının, belediye başkanının, il yöneticisinin, ilçe yöneticilerinin, bütün teşkilatın 16 Nisana kadar olan süreç içerisinde bir referandum kampanyası yapması, “evet”in çıkması için elinden gelen bütün çaba ve gayreti göstermesi asli görevleridir, söyleyecek hiçbir sözüm yok. Çünkü partili bir Başbakan ve AKP Grubu imzasıyla bir Anayasa değişikliği yapılıyor. Bu kampanyaya bizzat, bütün güçleriyle katılıp bu kampanyayı yapmaları görevleridir, söyleyecek hiçbir sözüm olmaz ama 2014 yılında halkın oyuyla seçilmiş bir Cumhurbaşkanının bu Anayasa referandumunda tarafsız kalması gerekmiyor mu arkadaşlar, tarafsız kalması gerekmiyor mu?

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Gerekmiyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Neden gerekmiyor, niçin gerekmiyor?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tarafsızlık için yemin edildi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tarafsızlık üzerine namus ve şeref üzerine yemin etti, Anayasa açık ve net.

Şimdi, eğer bir Cumhurbaşkanı, tarafsız olması gereken...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Neyin tarafsızlığı üzerine?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bakın, söylüyorum; başbakanın, bakanların, milletvekillerinin, partinin bütün teşkilatlarının bu referandumu yapmaları görevleridir, söyleyecek hiçbir söz yok ama tarafsızlığı üzerine namusu ve şeref üzerine yemin etmiş bir Cumhurbaşkanının meydan meydan gezip miting yaparak “evet” oyu istemesi kabul edilebilir bir tutum ve davranış değildir arkadaşlar. Devletin parasını, pulunu, uçağını, araç gerecini kullanarak...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Devlet için yapıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – ...meydan meydan gezip Anayasa referandumu için “evet” oyu istemesi doğru mudur?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Doğrudur.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tarafsız mıdır bu, arkadaşlar? Değildir.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sorduk, millet “Doğru.” dedi.

MUSA ÇAM (İzmir) – O zaman başkalarına bu sözleri söyleme fırsatını verirsiniz ve konuşulur o zaman.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Siz de konuştunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Anayasa değişikliğiyle ilgili buraya 21 madde geldi, 3 madde çekildi, 18 madde referanduma gitti. Bu 18 maddenin 2 maddesi referandumdan sonra hemen yürürlüğe girdi. Bir tanesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu -Hâkimler ve Savcılar Kurulu- ve üyelerinin seçimiyle ilgili, derhâl yürürlüğe girdi; Cumhurbaşkanı atadı, Meclis seçti, yürürlüğe girdi. Diğeri ise partili cumhurbaşkanı yani Anayasa değişikliğinden sonra Cumhurbaşkanı gitti, kendi partisine üye oldu ve bir süre sonra da Parti Genel Başkanı oldu.

Şimdi, arkadaşlar ya, bu kadar taraflı olan bir Cumhurbaşkanı... Artık yani ben şahsen söylüyorum, bunu bir nezaketsizlik olarak kabul etmeyin. Cumhurbaşkanı değil, karşımızda Recep Tayyip Erdoğan AKP Genel Başkanıdır, bu kadar.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – O kadar değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Cumhurbaşkanlığı konusunda, tartışılır, insanların vicdanında tartışılır, tartışılıyor zaten, bu nedenle saygı konusunda ciddi sorunlar var. Evet, Recep Tayyip Erdoğan 2014 yılında yüzde 52’yle Cumhurbaşkanı seçildi, severiz sevmeyiz, halkımız seçti, başımızın üstünde yeri var, söyleyecek bir sözümüz yok; ne zamana kadar, bir sonraki seçime kadar ama tarafsızlığı üzerine Anayasa üzerine ettiği yemine uymak koşuluyla. Ya arkadaşlar, sabah kalkıyoruz, Cumhurbaşkanı ona laf atıyor buna laf atıyor, ona hakaret ediyor buna hakaret ediyor, ona küfrediyor buna küfrediyor, ona talimat veriyor buna talimat veriyor. Böyle bir Cumhurbaşkanı olur mu arkadaşlar ya? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Ne hakareti?

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir Cumhurbaşkanı olur mu arkadaşlar ya? Biz bugüne kadar böyle bir şey görmedik, duymadık.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Nerede küfür var ya?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ya “Küfür ediyor.” derken hakaret ediyor yani.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Nerede hakaret var?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ne hakareti?

MUSA ÇAM (İzmir) – Talimat veriyor, “Biz talimat verdik, yargıya talimat verdik, gereği yapılacak.” diyor yani.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Ama “küfür” diyorsun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar ya? Bir Cumhurbaşkanı sürekli, her konuda, her konuda konuşur mu ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Cumhurbaşkanı hiçbir yerde küfretmez, onu yapan sizsiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dolayısıyla, Cumhurbaşkanı tarafsızlığını resmen yitirmiştir arkadaşlar, resmen yitirmiştir. Esas mesele, bu ülkede Cumhurbaşkanının...

BAŞKAN – Sayın Çam, mikrofonunuz kapandı, bir saniye; ek süre veriyorum, lütfen tamamlayın.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dolayısıyla, Sayın Cumhurbaşkanının 2019’a kadar Cumhurbaşkanı yönetim tarzıyla yönetmesi, 2019 referandumundan sonra, yeni sistem neyse ona göre ayak uydurması gerekiyor ama alan alan miting yapıyor, istediği gibi tek başına yönetiyor arkadaşlar. Bu, kabul edilebilir bir tutum ve davranış biçimi değildir. Bunu şiddetle reddediyoruz arkadaşlar, bu doğru biçim değildir.

Sayın Meclis Başkanımız, size de geçmiş olsun dilekelerimizi bir kez daha iletiyoruz, aramızda gördüğümüz için de memnunuz, mutluyuz ama size ciddi eleştirilerimiz var. Arkadaşlarım, özellikle yasamayla ilgili, torba kanunlarla ilgili... Bakın, geçtiğimiz hafta burada on gün çalıştık, on günün üzerinde, bir torba kanun geçti, önümüzdeki hafta veyahut da yetiştirse bu hafta içerisinde o torba kanun aşağıda Genel Kurula gelecek ve bütçe dönemi başladı. Şimdi, düşünün orada görevli olmamız gereken Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, bizler burada bütçe görüşmelerini yapacağız arkadaşlar. Doğru bir şey mi arkadaşlar, söyleyin ya? Geçen hafta görüştük torba kanunu. Bu kanunun sahibi bizleriz, bizim aşağıda olmamız gerekiyor, geneli üzerinde, maddeleri üzerinde bizler konuşacağız, o müzakereleri yürüteceğiz ama biz aşağıda olamayacağız çünkü biz burada olacağız, burada bakanlıkların bütçelerini görüşeceğiz. Böyle bir yasama görevi olmaz Sayın Başkan, olmamalı. Daha kaliteli bir yasama süreci

olmalı, kanunlar o şekilde buraya gelmeli ve öyle müzakere edilmelidir. Dolayısıyla yasama görevi itibarıyla gerçekten altı yıldır çok kötü bir süreç yaşıyoruz. Altı yıldır burada bu torba kanunları görüşmekten bıktık. İlgili ilgisiz, bizim Plan ve Bütçeyle hiç yakından ve uzaktan ilişkisi olmayan birçok madde buraya geliyor ve biz bunlarla ilgili ihtisas alanımızın dışında olan konular dâhil olmak üzere fikir beyan etmek durumunda kalıyoruz. Bu, doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen tamamlar mısınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Her taraf yıkılıyor, yapılıyor, şu yapılıyor. Sayın Başkan, bu Meclise yakışır işlerin olması gerekir, mimari olarak, yapı olarak, her şey olarak gerçekten buna uygun olması gerekiyor.

Yaklaşık kırk dakikalık bir sunumunuz oldu, birçok şeye değindiniz ama Meclisle ilgili burada çalışan bir ton personel var, memur var, işçisi var, taşeronu var, osu var, busu var bunlarla ilgili bir tek cümle etmediniz Sayın Başkanım. Ama burada gerçekten çalışanlar arasında farklı ücretler alan, farklı konumda olan onlarca insan var. Sayın Başkan hoşgörünüze sığınarak onları da o sorunları da dört beş madde hemen söylemek istiyorum.

Siz bugün Meclis Başkanısınız, önümüzdeki hafta kasım ayına giriyoruz, kasım ayının ortalarına doğru yeni seçimler yapılacak, görev alırsınız almazsınız ama bununla ilgili de ciddi sıkıntılar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Özellikle idari kadro unvanları arasındaki maaş uçurumu, personelin ücret durumları incelendiğinde yönetici ve uzman kadrolar ile personel arasındaki maaş farkının rahatsız edici boyutta olduğu görülecektir Sayın Başkan. Ayrıca, milletvekili personeli ile kurum personeli arasındaki ücretler teşkilat personelinin huzursuz edecek, yıllardır emek verdiği kurumda kendisini değersiz hissetmesine neden olacak kadar açılmış durumdadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi idari teşkilatında personel ücretlerinde çalışma barışını tesis edecek ve ücret adaletini giderecek bir skala çalışması mutlaka yapılmalıdır. Milletvekili personellerinin tazminatları, bununla birlikte milletvekili yardımcı personeli olarak ağıktan atanan personelin maaşlarından işsizlik sigortası kesintisinin yapılmaması nedeniyle işten ayrıldıklarında işsizlik maaşı alamaması ve kıdem tazminatının yok sayılması da düzeltilmesi gereken önemli bir sorun olarak karşımızda duruyor Sayın Başkan. Yani sizin danışmanınız bugün eğer sözleşmeliyse siz “Çıkın, senden memnun değilim.” diye gönderdiğiniz anda bir kuruş kıdem tazminatı alamayacak Sayın Başkan ve bu büyük bir haksızlık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, son sözlerinizi alalım, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – İki madde...

İdari teşkilat personelinin 666 sayılı Kararname’ye tabi olmasından sonra kuruma başlayan personel, özel hizmet tazminatı alamamalarından kaynaklı ücret düşüklüğü nedeniyle başka kurumların sınavlarına girmekte ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden ayrılmaktadır. Kalifiye elemanlar artık Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışmak istememektedir bu haksızlık ve adaletsizliklerden dolayı.

4/C kadrosunda çalışan personelin kadroya alınarak personel arasındaki ücret adaletsizliğin giderilmesi, üniversite mezunu olmasına rağmen yardımcı hizmetler sınıfının yaptığı işlerde çalıştırılmaya devam edilen 4/C’li personelin ihtiyaç duyulan büro hizmetleri için öncelikli olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Toplu sözleşme Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında istihdam edilen 4/C kadrosundaki personele ek ödeneklerin verilmemesi eşitlik ilkesine aykırı bir durumdur.

Son olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personele Başkanlık Divanına 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 28'inci maddesiyle verilen "Dolu kadrolarda derece ve sınıf değişikliği, boş kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliğiyle ile sınıflar arası atama yapılabilir." ve boş kadroları bulunan personele yapılan uygulamalar gibi çalıştığı sürece fiilî görevleri aynı kalmak kaydıyla genel idare kadrosuna geçilmesi yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personelin mağduriyetinin giderilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Diğerlerini de soru-cevap kısmında soracağım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Çaturoğlu, süreniz on dakika.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli misafirler, çok kıymetli hazırun; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Ebubekir Gizligider arkadaşım çok heyecanlı bir şekilde konuştu, ben sakın sakın o konuyu konuşacağım, fazla tansiyonu yükseltmeden. Bilindiği gibi, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan sadece ülkemizin değil, İslam aleminin ve tüm mazlum coğrafyaların umududur. Onun için haricî ve dâhilî her türlü çevrelerin de hedefindedir. Onun "one minute" çıkışı, "Dünya beşten büyüktür." söylemi, küresel güçlere meydan okuyuşu onu dünya mazlumlarının umudu hâline getirmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın öncü olduğu modern Türkiye sadece kendi yapısal sorunlarını çözmeyi amaç edinmemiş, bu konuda büyük mesafe almasının yanı sıra, savaş, afet ve kıtlık gibi felaketler sonucu uzak yakın bütün coğrafyaların ve milyonlarca mazlumun umudu olmuş, onlara el uzatmıştır.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tezcan'ın Türkiye Cumhuriyeti devleti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan Beyefendi hakkında söylemiş olduğu sözleri kabul etmemiz mümkün değildir, bu büyük bir seviyesizliktir, provokatif amaçlıdır. Bu söylemde büyük bir kin ve düşmanlık hissi vardır. Eğer siyasi partilerin faşistlik ve diktatörlük tarihine bakmak gerekirse bunu CHP'nin tarihinde görmemiz mümkündür. (CHP sıralarından gürültüler) Bu millete hizmetten başka hiçbir suç olmanın merhum Adnan Menderes...

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, siyasi partilere yönelik şey yapmayın, lütfen. Sataşma konusu olabilecek duruma girmesin.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Tamam girmeyelim; biz gerçekleri söyleyelim, sataşma olur olmaz.

BAŞKAN – Tamam, siz devam edin, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Faruk Bey, bu doğru mu şimdi? Yani, yavaş sesle söyleyince doğru mu oldu?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yani, merhum Adnan Menderes'e de "diktatör" dediler ve kurulan sözde mahkemelerle, eften püften suçlamalarla ağır hakaretlere de maruz bırakılarak idam edildi. Bu açıktan veya gizli olarak da o günkü ortamda desteklendi veya alkışlandı.

Yine halkın adamı rahmetli Turgut Özal'a da aynı şekilde "diktatör" dediler. Amaçları da onu itibarsızlaştırmak ve halkın gözünden düşürmeye yönelikti. Şimdi bizim Cumhurbaşkanımıza aynı şeyi yapmaya çalışıyorlar. Oysa Türk demokrasi tarihinde faşist ilişkilere baktığımız zaman bunun CHP tarafından yapıldığını görüyoruz. Bunu şimdi söylemezsem olmaz ki, ben "parti" mi diyeyim şimdi burada?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burası kahvehane değil, çok ayıp, plan bütçeyi konuşuyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok ayıp ya, çok ayıp!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Parti ismi telaffuz ederek bunlar söylenmez.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hitler’in Nasyonal Sosyalist...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siyaseti eskiden de yapmış bir insansın, doğru değil.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, lütfen.

Bakın, burada bir sataşmaya mahal verecek cümleler kurmayın, lütfen.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yok sataşma yapmıyorum ben.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz de burayı kahveye mi çevirelim, ayıptır.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Tamam, Hitler’in Nasyonal Sosyalist Partisi ve Mussolini’nin Nasyonal Faşist Partisiyle en üst düzeyler o dönemde kurulmuştur, ben bunları söylemeyeyim mi şimdi? Bu ilişkiler o kadar ileriye gitmiştir ki...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Faruk Bey...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Kim “Faruk Bey.” dedi? Sen mi dedin?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ben söyledim.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Devam etmeyeyim mi? Ya, tarihi gerçekler var.

BAŞKAN – Bütçeye gelelim, bütçeye.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yani biraz da bütçenin tarihi gerçekliğine girerseniz...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Tabii, bitiyor bitiyor.

12 Aralık 1941’de Nazi zulmünden kaçan, Romanya’nın Köstence Limanı’ndan hareket eden Struma faciasını bilmeyen yok. Almanya’nın korkusundan biz bunları ülkemize alamadık, bu insanlar canlı canlı boğazın sularına gömüldü. Yine, dünyada hiç eşi benzeri -menendi- görülmeyen varlık vergisi, e bu da o dönemin faşizan uygulamalarından bir tanesi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Varlık vergisini dün konuşsaydınız, niye konuşmadınız? Dün Maliye Bakanlığının bütçesi vardı.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Şimdi zamanı geldi de onun için konuşuyorum.

Varlık vergisinin dünyada bir örneği yok. Sonuçta ne oldu? Ödeyemeyen gayrimüslim azınlık, tüccar ve iş adamları için Aşkale’de kamp kuruldu, bu insanların büyük bir çoğunluğu da ülkemizi terk etti gitti. Bu dönemde mütedeyyin, dinine bağlı insanlara yapılan baskı ve zulümleri, dinini öğrenmeye çalışan, Kur’an okumaya çalışan insanların cadı avına çıkar gibi ev ev nasıl arandığını...

KADİM DURMAZ (Tokat) – İnsaf ya, insaf.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – ...kıyafet kanununa uymayanların nasıl idam edildiğini bütün millet biliyor. Ayrıca, 1934 yılında İçişleri Bakanının emriyle radyoda Türk musikisinin nasıl yasaklandığını da söylemek bile istemiyorum yani bunların hepsi değerli arkadaşlar, faşizanca uygulamalardır.

Tüm bunlardan da görüldüğü gibi Türkiye Cumhuriyeti’nde yasakları koyan değil, kaldıran ve bugün bizim de en sevdiğimiz insan konumunda olan Sayın Cumhurbaşkanımıza yapılan bu saldırıları şiddetle ve nefretle kınıyoruz. Şunu bilin ki: Dün bu millet Adnan Menderes’in idamına ses çıkaramadı, o gün öyle bir olgunluğu yoktu, ancak Türkiye artık eski Türkiye değil, bugün en sevdiğimiz adamı, Cumhurbaşkanı, Genel Başkanımızı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Belediye başkanlarının idamına ses çıkarmıyor. Yeni Türkiye değil artık, bütün belediye başkanlarının idamına ses çıkarmıyor.

Ayıptır Başkanım, bunları burada konuşmayalım, lütfen.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – ...Recep Tayyip Erdoğan'ı size yedirmeyeceğiz. Buna gücünüz yetmeyecek.

Sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Bütün heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ara verelim Başkanım.

BAŞKAN – Ara vereceğim.

Sayın Kandemir...

Süreniz on dakika.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben sadece bir katkı anlamında az önce Musa Bey'in söylediklerine...

Bu tarafsızlık meselesi çokça tartıştığımız mesele.

Musa Bey tüm nezaketiyle ifade etmeye çalıştı ama ülkenin en temel meseleleriyle ilgili siyaseten oy almış birilerinin kanaat belirtmesi çok doğal, çok demokratik, sürecin içerisine katkı sağlayan, tüm dünyada da geçerliliği olan çok normal bir durum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kanaati içinde...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Şimdi, söyleyeceğim müsaade ederseniz.

Almanya'da Cumhurbaşkanı bütün tartışmaların, siyasi tartışmaların, ana siyasi tartışmaların içindedir.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İçindedir, tarafı değildir.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Müsaade ederseniz...

Bütün siyasi tartışmaların içerisinde.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Birilerinin tarafı değildir. Türkiye'de ne tarafta olduğu ortada.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Tarafıdır efendim, şöyle tarafıdır: Parlamentoda taraflar kanaatlerini ifade ederler, Cumhurbaşkanı da kendi kanaatini ifade eder. Bu kanaat bazen bir partiye uygun olur bazen bir başka partiye uygun olur. Ama siyasi mekanizmanın içindedir. Dünyanın her yerinde, İspanya'da zaman zaman bakın en son Katalonya meselesinde çok semboliktir ama önemli bir siyasi tartışma olduğu için kral çıkar kendince konuşur, ifade eder kendini ya da İngiltere'de yine aynı şekilde farklı isimler katkı sağlarlar. Yani dünyanın her yerinde mutlaka siyasi aktörler kanaatlerini ifade ederler.

MUSA ÇAM (İzmir) – Katkı ama, "Katkı" diyor. Erkan Kardeşim

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Hele hele seçilmişseniz, yüzde 52'yle seçilmişseniz sizin seçmeniniz sizden ülkenin bu en temel meselesinde ne düşündüğünüzü duymak ister, bu çok doğal bir şey. Yani bunu getirip getirip siyasi polemik konusu yapmayı bir, demokratik bulmuyorum. İki, hakikaten doğru bulmuyorum. Yani bunu siyasi malzeme yapmaya gerek yok. Bütün samimiyetimle söylüyorum bunu, bu demokratik olgunluğumuz adına önemli, kıymetli bir şey. Bunu tartışmaya gerek yok. Tabii ki sürecin içerisinde olacak, tabii ki kanaatini ifade edecek, tabii ki kanaatiyle ilgili çalışmasını yapacak. Eğer oy almışsanız seçmenlerinize karşı vazifenizdir bu, aksi problemlidir diyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kandemir.

Birleşime bir saat veriyorum 14.30'a kadar.

Kapanma Saati: 13.25

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz, kıymetli milletvekilleri; 14’üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sabahki tartışmadan sonra acaba nasıl bir üslupla hangi konulara değinelim diye bir soru işaretini koruyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada söyleyeceğim sözlerin hiçbirisi hiçbir kişiyle ilgili değildir. Genel bir konuşma yapıyoruz, kurumlarla ilgili bir konuşma yapıyoruz, olup bitenlerle ilgili bir konuşma yapıyoruz. Dolayısıyla, kimse üzerine alınmasın kişisel olarak, siyasi olarak alabilir tabii.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisinin sürekli altını çizdiğim bir problemi var.

Değerli arkadaşlarım, sizin devlet, devletin işleyişini, demokratikleşme gibi baştan beri hiçbir derdiniz olmadı. Şöyle baktınız: Bir devlet var, her şey onun elinde, çok güçlü, kimin elindeyse o devlet o, her ne isterse onu yapıyor; o hâlde, bu devleti ele geçirmemiz gerekiyor. Tabii, demokrasilerde iktidar olma ile bu söylediklerimi ayırıyorum. Ama siz devleti ele geçirdiniz, iktidara geldiniz; bu yetmedi, demokrasi işin temelinde olmadığı için, seçimle iktidara gelinir ama sürekli iktidarda kalınması gerekiyor, Adalet ve Kalkınma Partisinin en temel problemlerinden biri de bu yani muhalefet aklınızın ucundan geçmiyor. Dolayısıyla, usulüne, oyunun kurallarına uyarak sürekli nasıl iktidarda kalabiliriz; bunun peşindesiniz.

Şimdi diyeceksiniz ki “Elbette, millet bizi seçiyor; dolayısıyla, elbette biz iktidarda olacağız.” İşte, ikinci problem de burada başlıyor değerli arkadaşlarım. Biraz önce, müzakereler başlarken iktidar sıralarından bize el sallayan arkadaşın psikolojisi de buydu, sorunu da buydu. “Millet bizi seçiyor.” Ne güzel, demokraside siyasi meşruiyetin, demokratik meşruiyetin temelinde milletin seçmesi var; doğrudur ama değerli arkadaşlarım, millet sadece sizi seçmiyor ki bizi de seçiyor yani çoğunlukta olmanız her şeyi yapabileceğiniz, hatta size hukukun, kanunların, Anayasa’nın vermiş olduğu imkânların ötesine de geçerek “Konuşturmam, yaptırmam, ettirmem.” diye fiili durum yaratabileceğiniz bir sistem değil demokrasiler değerli arkadaşlar. Millet sizi seçer ya da başkasını seçer, o seçilen hukuk içinde yönetir. Dolayısıyla, sabahki tartışmanın da çözümü, gideceği yer hukuktur. Birisi yanlış bir şey söylemişse hukuka gider, hukuk onu düzeltir. Düzeltmez mi değerli arkadaşlarım? Tarafsız, bağımsız bir yargının olduğunu söyleyip durmuyor musunuz? Bir şey olduğunda, bir eleştiri geldiğinde “Hukuk, yargıda, benim bu konuda siyaseten söyleyecek bir sözüm yoktur.” demiyor musunuz? Diyorsunuz. O hâlde, hukuk bu işi çözecektir.

Değerli arkadaşlarım, bunlardan sonra ve o sert sözlerden sonra ben doğrusu korktum, o nedenle, Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle ilgili hiçbir şey söylemeyeceğim, ne olur ne olmaz.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sen korkmazsın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, korktum. Korktum arkadaşlar. Korkuyorum. Korkuyorum arkadaşlar. Devletin bütün araçlarını, aygıtlarını, mahkemesini, imkânlarını, her şeyi kullanıyorsunuz, en sert biçimde, en acımasız bir şekilde kullanıyorsunuz, korkuyorum.

BAŞKAN – İyi ki korkuyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Herkes sizden korkuyor değerli arkadaşlar, korkuyor sizden. Bunu bilin.

Şimdi, ben, Meclis Başkanıyla eski hukukuma dayanarak kendisinden korkmuyorum; dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesiyle ilgili düşüncelerimi sizinle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesini Sayın Başkan sundu, güzel şeyler de söyledi. Yani kendisi yönetiyor; dolayısıyla, eksikliklerini de satır arasındaki boşlukları da biz söyleyeceğiz, umuyoruz ki, bu söyleyeceklerimizin etkisi olacak ve önümüzdeki dönemde bu eksiklikler de giderilecek.

Bir defa, Sayın Başkan sunumunda yasama kalitesinden söz etti. İşte millî irade, milletvekillerinin öne çıkması, 16 Nisanda yapılan referandumdaki Anayasa değişikliklerine göndermeler yaptı.

Sayın Başkanım, oraya gitmeden önce iki tane önemli konu Türkiye Büyük Millet Meclisinin kaliteli yasa yapmasını engelliyor. Bu konuyla ilgili herhangi bir endişe de görmüyorum iktidar kanadında. Bu torba yasa meselesi. Herkes konuştu, kitaplar yazıldı ve yeni bir torba yasa daha şu anda Genel Kurulun gündemine gelmiş, önümüzdeki hafta görüşülecek. Böyle yasa yapılmaz değerli arkadaşlar. Bürokrasinin, sadece bürokrasinin değil vatandaşın da böyle bir ezberi olmuş. Vatandaş, sokakta herhangi bir sıkıntısı olunca geliyor “Sayın milletvekilim, yakında bir torba yasa olacakmış, şu konuyu da o torba yasaya atın.” Bürokrasi de öyle yapıyor. Nitekim, şu anda Genel Kurula iner torba yasanın görüşmelerinde burada gördük, her bakanlık, her kurum torbaya bir şeyler atmış, eksik atmış, yanlış atmış, burada bir kısmı düzeltildi, bir kısmı da olduğu gibi gitti. Böyle devam ettiği müddetçe kaliteli yasa yapmanız mümkün değil, bunun altını çizeyim.

Bir başka konu kesin hesaplarla ilgili. Arkadaşlarımız ifade ettiler, demokrasinin en temelinde bütçe hakkı vardır, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçe yapar, Hükûmete kimden ne kadar para toplayacağını, nasıl toplayacağını, bu paraları nasıl harcayacağını yetkisini verir ve kesin hesapla da bu yetkiye uygun davranıldı mı davranılmadı mı; bunun hesabını sorar, ibra eder. Sayıştay da Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olarak bu konularda yardımcı olur. Kesin hesap görüşmesi diye bir şey yapılmıyor bu Mecliste, dün de yapılmıyordu değerli arkadaşlar ama artık hiç yapılmıyor. Böyle olmaz. Milletın bize vermiş olduğu yetkileri kullanmıyoruz yani bütçe yapmak ve onu denetleme yetkisini kullanmıyoruz. Niyetleri bir tarafa bırakıyorum, bu yöntemle bu işi halletmeniz de mümkün değil, bu yöntemi değiştirmemiz gerekiyor. Ayrı bir komisyon kurulması gerekir, bir kesin hesap komisyonu. Belki de o kesin hesap komisyonunun başkanının da -yasayla hazırlanıp- muhalefetten olmasa gerekiyor ki tam bir denetim yapılsın. Bunlar yapılmadığı müddetçe gerçekten bir yola gidemeyiz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 15 Temmuzdan Sayın Meclis Başkanımız da sunumunda uzun uzun söz etti, konuşan arkadaşlar da, herkes 15 Temmuzda bir gönderme yaptı. Evet, 15 Temmuzda gerçekten Türkiye demokrasisi ciddi bir tehdit altında kaldı, canlar verildi, kayıplar oldu ve demokrasi bir şekilde kurtarıldı, halk kurtardı, tekrar siyasilerin eline verdi “Bakın, kurtardım, verdim, buna sahip çıkın.” diye bize verdi.

Değerli arkadaşlarım, bu, çok alkışlanacak bir şeydir, bu milletin 15 Temmuz gecesi ve sonrasında yaptıkları gerçekten alkışlanacak bir şeydir ama bize tekrar vermiş olduğu demokrasiyle ilgili biz ne yaptık, Türkiye Büyük Millet Meclisi ne yaptı Sayın Başkan?

Bakın değerli arkadaşlarım, OHAL ilan edildi, bize denildi ki... Biz “OHAL ilan etmenize gerek yok, bütün siyasi partiler, bu darbeye sebep olanları ortaya çıkarmanız ve devleti bunlardan temizlemeniz için ne yapmanız gerekiyorsa yasa dâhil her şeyi yapmaya, katkı sağlamaya varız, hazırız.” dememize rağmen, siz olağanüstü hâl ilan ettiniz ve “Birkaç ay, üç ay sürecek, bu gereklidir.” dediniz, ilan ettiniz. Biz karşı çıktık, ilan ettiniz; ettiniz ama ondan sonra yaptıklarınıza bakıyorum. Ondan sonra yaptıklarınız, OHAL’le beraber yaptıklarınız bize 15 Temmuzda milletin, canıyla, 250 şehit, 3 bine yakın gaziyle kurtarıp, tekrar bize, siyasilere teslim ettiği demokrasiyi, bir şekilde -mecazi anlamda söylüyorum- katledecek çalışmalar yaptınız. Neyle? Olağanüstü hâl, kanun hükmünde kararnamelerle.

Bakın, elimdedir çıkarmış olduğunuz olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameler. Bu kararnamelerle ilgili Anayasa Mahkemesinin âdeta kendisini feshedecek şekilde vermiş olduğu karar da bir garabet olarak orada duruyor. “Ben, olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamelerde kendimi görevli görmüyorum, bunları incelemem.” diye bir karar verdi ve ondan sonra, Anayasa’nın açık hükmüne rağmen, kanun hükmünde kararnamelerle, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, hani “Türkiye Büyük Millet Meclisini, milletvekillerini yasamada, denetimde öne çıkaracağız.” filan diyorsunuz ama bu kanun hükmünde kararnamelerle Türkiye Büyük Millet Meclisi âdeta feshedildi değerli arkadaşlar. Her konuda kalıcı düzenlemeler yaptınız. Anayasa’nın öngördüğü OHAL’e sebep olan konu neyse o konuyla sınırlamış olduğu OHAL kanun hükmünde kararnamelerini alabildiğine kullandınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız, son cümlelerinizi alalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Son cümle, birkaç dakika...

Türkiye Büyük Millet Meclisinin reddetmiş olduğu düzenlemeleri bile bir hafta, on gün sonra kanun hükmünde kararnameyle çıkardınız veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanı bu konuyla ilgili hiçbir şey söylemedi, “Demokratım, demokrasiyi savunacağım, millî iradeyi savunacağım.” diyor.

Bakın, bir tanesini ben söyleyeyim: Kamu bankalarını zimmetle ilgili bir düzenleme, burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda, iktidar partisinin katılımıyla da reddedildi ama bir hafta sonra kanun hükmünde kararnameyle çıkarıldı. Hele hele bu yaz aylarında, Meclis tatile gönderildikten sonra çıkarılan bir kanun hükmünde kararname var -Sayın Başkanım, bunu incelediniz mi bilmiyorum- vahim bir durum. Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırmak başka nasıl olur yani ille de silahlı mı kaldırılacak? Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldıracak girişimler oluyor bu kanun hükmünde kararnamelerle, siz hiçbir şey söylemiyorsunuz.

İç Tüzük değişiklikleriyle ilgili fazla bir şey söylemeyeceğim, Başkanım baskısı üzerimde, “Bir an evvel sus, süren bu kadar.” diyor, “Ayarlasaydın.” diyor, haklıdır ama bir konuyu paylaşıp sözlerimi biteceğim.

Sayın Bakanım, Sayın Temizel değişti, Türkiye Büyük Millet Meclisi 15 Temmuzda...

BAŞKAN – Sayın Şenal Sarıhan’ın aşağıda konuşması var, o yüzden ben sizi böyle hızlandırıyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...bombalandı, yıkıldı, birçok hasar gördü ve ister istemez bu hasarları ortadan kaldırmak için birtakım çalışmalar yapıldı, yapılacaktı, bu kaçınılmaz bir şeydi ama bunu fırsat bilerek yaptığınız işler de çok içler acısı. Sanki eskide olan her şeyi... Sizin bir özelliğiniz de yıkmak, ne varsa bozmak ama yerine de hiçbir şey kurmuyorsunuz.

Şimdi, çok basit bir örnek vereceğim. Özal'ın yapmış olduğu halkla ilişkiler binasıyla -binaları bıraktım- ana bina arasındaki koridorla, sizin yapmış olduğunuz halkla ilişkiler binasıyla ana bina arasındaki koridoru bir karşılaştırın. Ya, nedir o arkadaşlar, Anadolu Medeniyetler Yolu? Ya, cezaevi duvarlarında acemi ressamı bile bunu yapmıyor, Anadolu Medeniyetler Yolu... Ya, bu kadar estetikten, bu kadar incelikten yoksun bir zihniyet olabilir mi? Camiye geliyorum.

Değerli arkadaşlarım, Meclis Camisi, cumhuriyet tarihinde yapılan en özgün camilerden biri. Bunu ben söylemiyorum, bunu, bu konudan anlayan -ödüllü de bir cami- herkes söylüyor. Bu cami, gerçekten, Peygamber mescidinin topraktan ve yere yakın bir şekilde yapılmasından hareket eden birçok İslami konuları, değerleri sembolize eden, son derece sanat değeri olan özgün bir çalışma. Yok böyle bir şey değerli arkadaşlarım, cumhuriyet tarihinde böyle bir şey yok. Bunu yıkıyoruz. Niye yıkıyoruz? Çünkü büyük bir camiye ihtiyacımız var. Büyük, Sayın Başkanım, Sayın Kahraman, büyük... Büyükle bir şekilde kafayı bozmuşsunuz, büyük olsun. Bu cami Sayın Başkanın söylediği gibi de değil, Meclisin ihtiyaçlarını fazla fazla karşılayan bir camidir. Vakit namazlarına gidiyoruz, kaç kişi bulunuyor? Bir tek cuma namazı -teravih falan da kılınmıyor burada- cuma namazlarında da Türkiye'de hiçbir camide olmayan bir bahçesi var, o bahçenin yarısı bile dolmuyor. Dolayısıyla, Sayın Başkanın "Camiyi yıkacağız, büyük camiye ihtiyacımız var." sözü hakikaten doğru, gerçek bir söz değil.

Değerli arkadaşlarım, bu farklı bir mimari, müthiş özgün bir mimari var, manevi değerlerle ilgili de önemli bir şeyi var, bu camiyle ilgili yapılan, yazılan makaleler var. Siz, ikide bir, işte "Camileri ahrı yaptılar, yıktılar." filan diyen bir heyetsiniz, cami yıkmazsınız. Niye yıkıyorsunuz? Ben söyleyeyim psikolojiyi, eskiler yaptı. Eski yaptı. Ya, ne yaptınız yeni? Ne yaptınız? "İstanbul'a ihanet ettik." Sayın Cumhurbaşkanı ifade etti. Hani yaptığınız camiler? Çamlıca vesaire hangisi özgün? Mimar Sinan yapmış beş yüz sene evvel, özgün şeyler yapmış. Aynı şeylerin 10'uncu derece taklidini konduracaksınız...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rica ediyorum, Meclis Camisi'ne dokunmayın, bu camiye bir an evvel açın Sayın Başkan, bırakın bu psikolojiyi, bu takıntıyı bırakın lütfen.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

Sayın Sarıhan, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ben arkadaşlarımdan daha önceki açıklamalarına katıldığımı ifade ederek Kamu Denetçiliği Kurumu üzerine birkaç değerlendirme sunmak istiyorum.

Şu konuda üzgünüm, geçen yıl bütçe görüşmeleri sırasında yaptığım konuşmanın neredeyse benzerini yinelemek durumundayım, yani bir yıllık süre içinde değişen çok önemli bir şey olmadığı görüşümdüm.

Bu kurumu çok önemsiyorum, bu kurumun ülkemizin demokratikleşmesi konusuna çok önemli bir katkı sunacağını biliyorum ve bunun halkın talebi olduğunu, bu talebin de kurumsallaşmış olmasının son derece olumlu olduğunu öncelikle ifade etmek isterim ancak şöyle bir durum var: Hem konuşmayı dikkatle okumaya çalıştım hem de bütçeyle ilgili düzenlemeye bakmaya çalıştım. Sorunun şurada düğümlendiğini düşünüyorum: Kamu Denetçiliği Kurumu, bugün hâlâ tanınmayan, tanınırlığı olmayan, tanınırlığı olmadığı için de değerlendirilemeyen ve hizmete açılmayan bir kurum gibi görünüyor. Yüzde 25'in bu kurumun adını duyduğu, yüzde 19,7'sinin ise kurumla ilgili çok az bilgisi olduğu konusunda, doğrudan doğruya kamu denetçiliğinin yapmış olduğu araştırma var.

Şimdi, buradan yola çıkarak şuna dönüp bakalım: Hangi alanlarda bugüne kadar başvuru alabilmiş? Bu alanlar nerede daha yoğunlaşmış? Eğitim öğretim alanında, kamu personel rejimi alanında, çalışma ve sosyal güvenlik alanında. Birisi 26,7; diğeri 24,67; 13,50 gibi devam ediyor. Tümüü almadım ama bugün Türkiye’de en önemli sorun olan ve halkın en çok mağdur olduğu adalet, millî savunma ve güvenlik alanlarında -ki adaleti elbette yargı diye değerlendirmiyorum ama gözaltı süreçleri, cezaevi süreçleri, bunlar çok önemli sorun alanları- idare ile bireyler arasında ortaya çıkan sorunları ifade ediyor. Bu alanlarda başvurunun yapılmamış olması önemli bir problem olarak ortada duruyor.

Şimdi, personel giderlerinin çok fazla olduğunu bu düzenlemede ama buna karşılık hizmetle ilgili giderlerde alabildiğine bir azlık olduğunu görüyorum. Hizmet nasıl sunulacak, yani tanınırılık nasıl sağlanacak; bu konuda yedi aylık sürede birtakım çalışmalar yapılmış, teşekkür ederim bu çalışmalara ama esas olarak halkın içine girerek çalışmaların yürütülmesi gerektiği inancındayım. Yani büyük otellerde, lüks otellerde yapılacak çalışmalar değil, doğrudan doğruya halkın arasında yapılacak çalışmalar.

Bir şeyi daha dikkatinize sunmak isterim: Örneğin Marmara en fazla başvurunun olduğu bölge, yüzde 30,83; İç Anadolu 24,57; Doğu ve Güneydoğu, yani Türkiye’de sorunların, ihlal iddialarının en yoğun olduğu bu iki bölgemizden ise birisi sadece yüzde 7, birisi sadece yüzde 5,74. Bu bölgelere gitmenin, bu bölgelerde çalışmaları yürütmenin, Kamu Denetçiliği Kurumunun buralarda tanınması konusunda bütçemizin buna göre düzenlenmesinin herhâlde yararı, özellikle de demokratikleşme gibi bir sorunumuzun olduğu bu süreç içinde yararı son derece açıktır diye düşünüyorum.

Son olarak altını çizmek istediğim nokta, kararlarımızın daha çok ret kararı biçiminde olmasının da yine tanınırılık sorununun bir sonucu olduğu inancındayım çünkü kimlerin başvurabileceği, nasıl başvurabileceği konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları için kurumdan yararlanma, kurumun önüne haksızlıkları götürebilme olanağına sahip değiller.

Yapılan son değerlendirmede, bugüne kadar 145 tavsiye kararı, 250 ret kararı, 56 kısmen kabul kararı olduğunu belirtiyorsunuz. Oysa 14.184 başvuru olmuş. Şimdi, bu 14.184 başvurunun bu kadar az sayıda karar olarak ortaya çıkmış olması ve çoğunlukla kararların incelenemezlik, gönderme ya da kovuşturmayla yer olmadığı kararı oluşu, dostane çözümün son derece az oluşu, bu konuda hem personelin desteklenmesi hem de hizmet sunumlarına ilişkin çalışmaların daha doğru bir şekilde bütçelenmesi gerektiği inancındayım.

Son cümle dedim ama bir cümleye daha izin verin lütfen.

Sayın Çaturoğlu şöyle bir cümle kullandılar konuşmaları sırasında, dediler ki: “Ben tansiyonu çok yükseltmeden konuşacağım, hafif sesle konuşacağım.” Biliyorsunuz, hafif sesle konuşmak, çok sakin sesle konuşmak bizim yanlış, kötü ve hakaretamiz sözlerimizi örtmez. Sözün kendisinin bir anlamı ve bir önemi vardır. Konuşmaları sırasında kullandıkları sözcükler, özellikle “seviyesizlik” gibi bir değerlendirme yapması gerçekten temiz bir dil olmaktan uzaktır. Burada yaptığımız çalışma kamu için yapılan bir çalışma, halk için yapılan bir çalışma.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Şenal Hanım, sağ olun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Birbirimizi anlayarak ve kavrayarak yürütmemiz gerektiği inancındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sarıhan, sağ olun.

Sayın Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Meclis Başkanımız şahsında bütün heyeti saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Bekaroğlu Hocam az önce korkudan bahsetti. Oysa onun yetiştği kültür iklimi “Lâ havle ve lâ kuvvete illa billâh.” dedirtir. Bunu kayda geçiriyorum, bir kelim fuhşu diye kabul ediyorum.

Bir not özellikle burada söyleyeceğim, sabahleyin Ebubekir Bey kardeşimin konuşmasına verdiğiniz tepkiden dolayı. Sayın Cumhurbaşkanımız bizim liderimiz, bu yolu bize açan, önder diye kabul ettiğimiz bir isim. Ona karşı haksız bir mesnedi burada özellikle kınamak bizim vazifemizdir diye düşünüyoruz. Buna tepki niyeydi, onu anlamadım.

Sayın Temizel Bakanımız kendisinden çok şey öğrendiğim, öğrendiğimiz, hakikaten hâl diliyle de, ifadeleriyle de öğreten bir büyüğümüz. O da zannediyorum ki usulden dolayı söz almasına karşı çıktı, yoksa içerikte Ebubekir Bey’in herhangi bir fahiş hatası yoktu. Kaldı ki kelim fuhşundan uzak durmak lazım.

Korkudan bahsetti Sayın Bekaroğlu. Bir belediye başkanı, arkadaşlar, bir ilçe belediye başkanı ayaklanma çağrısında bulunuyor, halkı ayaklanmaya davet ediyor ve orta yerde “Korku iklimi var.” deniyor. Böyle bir şey olabilir mi? Orta yerde bir diktatörden bahsediliyor. Bu nasıl bir çelişkidir, tenakuzdur? Ve bir parti sözcüsü çıkıyor, ağzında hiçbir ölçü kalmadan Cumhurbaşkanımıza ağzına gelen isnatlarda bulunuyor. Bunu özellikle ben de burada söz almışken kınamak istiyorum, kınıyorum ve hepimizin, az önceki konuşmacının ifade ettiği gibi, lisanımıza, dilimize dikkat etmemiz gerektiğinin altını çiziyorum.

Değerli Başkanım, bulunduğunuz yere şekil veriyorsunuz, lezzet katıyorsunuz. Bunu, tabii siz burada olduğunuz için ifade etmek belki çok da sevimsiz kaçıyor ama bir tespit de yapmak lazım. Değil mi Başkanım?

BAŞKAN – Kesinlikle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Büyüğümüzsünüz, iftihar ediyoruz sizinle. Sizin temsil ettiğiniz Meclisimizin şu anda bütçesi görüşülüyor.

Bir tespittir ki milletvekilinin en mümtaz görevlerinden birisi kanun yapmaktır. Özellikle bütçe kanununa temel teşkil eden Komisyonumuzdaki görüşmelere yasama faaliyetlerimiz arasında en mühim yeri tutar. Hele görüştüğümüz bütçe millet iradesinin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi ise yaptığımız görev daha şerefli, daha mesuliyetli bir mahiyete bürünüyor.

Gazi Mustafa Kemal üyesi olmaktan büyük gurur ve onur duyduğumuz bu yüce Meclisin açılışını duyurduğu telgrafta Türkiye Büyük Millet Meclisinin sivil ve askerî makamların üzerinde olduğunu ifade ediyor Sayın Başkanım. Daha cumhuriyet ilan edilmeden Meclisin en üst makam ve merci olarak belirlenmesi başlı başına çok büyük bir hadise, çok büyük bir yenilikti. Türkiye Büyük Millet Meclisi için söylüyorum bunu. Devletimizin kurucusu hayatının her safhasında bu tespiti dile getirmiştir. Meclisin her türlü kurum ve kuruluşun üzerinde yer aldığını ifade etmiştir. Ancak çok uzun bir dönem bir çelişkili hâl üzere yaşadık, tenakuzlar içerisinde yürüdük. Şöyle ki: Kendilerini “Atatürkçü” olarak takdim eden askerî ve sivil vesayet odakları yüce Meclise ram olmaya bir türlü yanaşmamış, hatta onun yüksek iradesine türlü bahane ve tutarsız gerekçelerle ipotek koymayı rejim savunuculuğu olarak takdime yeltenmişlerdir. Demokrasi tarihimizi darbelerle, gizli ve açık çeşit çeşit müdahalelerle kirlenen vesayet odaklarının ve dışardan destekli hain piyonların son vahşetleri hepimizin malumu: 15 Temmuz kanlı darbe girişimi.

Milletin kalbine bomba yağdıran hainlere şerefle direnen milletvekillerimiz, başta Sayın Başkanımız olmak üzere, 2’nci kez Gazi Meclis olmanın onurlu tahtına oturmuşlar, Meclisimizin müseccel şan ve şerefini bir kere daha bütün dünyaya göstermişlerdir. Milletın şanlı destinada milletın önünde, yanında, ardında saf tutan kıymetli milletvekili arkadaşlarımızı bu vesileyle bir kere daha kutlamak istiyorum. Aziz milletimiz bilsin ki tıpkı dünyanın ayakta alkışladığı ve sonuçları karşısında ihtiramla ayağa kalktığı istiklal mücadelesinde ve 15 Temmuz şanlı destinada olduğu gibi, bundan

böyle de istiklal ve istikbalimize kasteden dâhilî ve haricî düşmanlara aynı kararlılıkla göğsümüzü siper etmeyi onurlu bir görev sayacağız. Böyle bir Mecliste bütçe yapma onurunu bize bahşeden Rabb'imize şükürler olsun. Bu yüce Mecliste tecelli eden halk iradesinden mülhem hak iradesi sonuna kadar payidar olsun istiyoruz. Meclis bütçemiz de hayırlı olsun Değerli Başkanım.

Bir başka şükür ifadesini özellikle kayda geçmek istiyorum. Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum. Sebep şu: Anayasa'nın tarif ettiği şekilde Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk milletinin birliğini hakkıyla temsil eden bir muhterem Cumhurbaşkanına sahibiz. Burada onu temsil eden Sayın Genel Sekreterimiz var, geçtiğimiz yıl da bütçeyi yaparken buradaydı. Değerli Başkanım, kendisi bir yönüyle de benim hemşehrim sayılır, yengemiz Erzurumlu olunca. Hakikaten, kendisi de bulunduğu pozisyonda hakkıyla vazife yapan iftihar ettiğimiz birisi.

Bir güzel, bir özel tespit var, müsaadenizle onu da burada kayda geçeceğim: Bir yazarımız diyor ki: "Talihin ve tarihin milletlere güldüğü anlar vardır." Bunu bir başka yazar "yıldızın parladığı anlar" diye tarif ediyor Değerli Başkanım, "yıldızın parladığı anlar..." Milletler tarihi için söylüyor bunu. Hiç şüphesiz, bunun aksi zaman dilimleri de var. İstanbul'un fethi, tarihin milletimize güldüğü andır, talihimizin, bahtımızın açık olduğu gündür, yıldızın parladığı zamandır ama Viyana bozgunu tam aksini ifade etmiştir. Sevr, talihin de tarihin de milletimize yüzünü ters döndüğü; şanlı istiklal mücadelesi, millî talihin yüzümüze güldüğü bayram anıdır. 15 Temmuz felaketi, talihimizin karardığı, hemen akabinde bir büyük destanın yazıldığı, bahtımızın açıldığı muhteşem zaman dilimidir. Yani aynı gün hem talihin karardığı ama -elhamdülillah- akabinde yıldızının parladığı gündür 15 Temmuz.

Cumhurbaşkanlığı bütçesi vesilesiyle hiç mübalağa etmeden bir hakkı teslimi vazife biliyorum. Ülkemizin son on altı, on yedi yılına vicdan penceresinden dikkatle baktığımızda göreceğimiz net ve kati manzara şudur: Bu zaman zarfında millet düşmanlarının, vesayetçilerin, iç ve dış hainlerin aleyhine ne gibi iş ve eylem varsa altındaki imza milletin adamına aittir, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a aittir elhamdülillah. Millet lehine ne varsa, hangi tarihî karar, hangi büyük eser varsa altındaki imza milletin bağrından kopup gelen bir büyük lidere Recep Tayyip Erdoğan'a aittir şükür. Bayrak hassasiyetinde, ecdat sadakatinde, inanç titizliğinde, liderlik kabiliyetinde tartışılmaz bir büyük siyaset adamının çehresi belirir karşınızda bu zaman dilimlerinde. "Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet" diye haykıran bir vatan aşığı millet evladının sesi cınlar kulaklarınızda. O sesin sahibi Recep Tayyip Erdoğan'dır. İşte, şu anda bu müstesna devlet adamının vatan nöbeti tuttuğu Cumhurbaşkanlığı bütçesini görüşüyoruz. Milletin hudutsuz sevgisi onun manevi bütçesidir. Bunun da özellikle altını çiziyorum. Kabul edeceğimiz mali bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyorum Cenab-ı Hak'tan.

Ve bir başka kurumla ilgili bir-iki not düşmek istiyorum Değerli Başkanım. Sayıştayımız... Sayıştayımız hakikaten çok hususi bir kurum. Osmanlı'dan bize miras kalan, kıtalara hükmetmiş imparatorluğumuz ile cumhuriyetimiz arasında köprü vazifesi gören cihanşümül bilgi ve birikimleri genç devletimize aktaran muazzam ve muhteşem bir kuruluşumuz, hakikaten böyle Sayıştay. İftihar kaynağımız, göz bebeğimizdir. Bu mümtaz kuruluşumuzun bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Bütçe yapma sorumluluğunu taşıyan yüce Meclisin aynı zamanda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aynı zamanda millet adına denetim yapma gibi temel görev ve sorumlulukları da bulunuyor. Yasama kadar önem taşıyan bu sorumluluğun sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesi en yüksek denetim kurumu olan Sayıştayımız ile Parlamento-Parlamento komisyonları arasındaki ilişkiler önem taşıyor. Malumunuz Hükümet, devlet bütçesinin Parlamento tarafından onaylandığı biçimde uygulanmasından sorumludur. Bunun temelinde yüce Meclisin yüksek

kurumlardan yasalar çerçevesinde istifadesi önem taşımaktadır. Özellikle KİT'ler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine tabi kuruluşların etkili bir Meclis denetiminde Sayıştayımızın oynadığı rol büyüktür. Bir yandan Sayıştayın ihtiyaç duyduğu imkânlar bakımından takviyesi, diğer yandan insan kaynakları bakımından arzu edilen seviyeye ulaşması sağlıklı bir Parlamento denetimi açısından elzemdir. Sayıştayın Parlamentonun denetim iradesi ve enerjisine pozitif katkı sağlayacağı bir rol benimsemesi millî iradenin kurum ve kuruluşlarının düzgün işlemesine katkıda bulunması hayati bir görev ve sorumluluktur, onurlu bir vazifedir. Kamunun en yüksek ve yüce sorumluluklar almış Sayıştay denetçileriyle Meclis tarafından seçilmek gibi bir mazhariyete muhatap olan Sayıştay üyelerinin faaliyetlerini bir yüksek yargıç hassasiyetiyle vicdani ölçüler içinde yapmaları büyük önem taşıyor. Meclis adına denetim yapan, kamu gücü kullanan denetçilerin denetim görevi yanında eğitici, öğretici bir anlayışla görev yapmaları gerektiği kanaatindeyim. Bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Ve tabii, Kamu Denetçiliği Kurumu. Burada yine mümtaz bir şahsiyet, Başkanımız burada, Meclis zemininde hakikaten çok katkı sunmuş, devletimize, milletimize fikirleriyle, görüşleriyle, duruşuyla bir özel isim Kamu Denetçiliği Kurumunu temsil ediyor. Kendisine hayırlı olmasını özellikle buradan ifade ediyorum. Bütçe de hayırlı olsun inşallah Değerli Başkanım.

Ve MİT... Millî bir kurum. Allah'ın izniyle çok daha mukavim bir hâle geldi bu kurumumuz, çok daha özel hizmetler yapıyor, daha da iyi olacak. FETÖ'cü imansız yapılardan arınan bütün kurumlarımız çok daha berrak bir hâl üzere yürüyorlar. Millî İstihbarat Teşkilatımızın da şu anki hâli katkı sunmanın ötesinde çok zirve bir hâldir. Bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum ve hepinize çok saygı sunuyorum.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Meclis Başkanımız, değerli kurum temsilcileri, müsteşar yardımcılarımız, Genel Sekreterimiz; bugün bütçenin genelinden sonra maddeleri üzerinde tek tek görüşmeye başladığımız bir gün. Ve o başlangıcın içerisindeki heyecanı ve birlikte çalışma ahengini yaşamadığımız sabah saatleri idi. Umarım, bundan sonra hepimiz bir şeyi söylerken bulunduğumuz ortamın, görevimizin, sorumluluklarımızın ve içeriğinde taşıdığı karşılığı iyi tartacağız, iyi ölçeceğiz ve ona göre kelimeleri birleştirip bir arada dışarı paylaşımında dikkatli olacağız.

Sayın Meclis Başkanımız, oldukça ağır bir hastalık döneminden iyileştiniz, geldiniz, buradasınız, öncelikle ben de geçmiş olsun diyorum, sağlıklı ve sıhhatli günler diliyorum. Ama bunun yanında, siz geçen sene yoktunuz, Ahmet Bey vardı, vekiliniz, gıyabınızda çok fazla eleştiriler içerisinde bulunmadık ama sizin de yanımızda beraber burada olduğunuzu görünce değerlendirmeleri birlikte paylaşmanın daha sağlıklı olacağına inanıyorum.

Öncelikle, bu torba yasayla ilgili biz sizi ziyaret etmiştik ve Meclisin çalışması, etkin yasama yapma açısından, tepki yasaları ve günü kurtarma yasaları değil, gerçek anlamda geleceği oluşturacak vizyonel bir yasamanın oluşması için torba yasanın çalışma şeklinin uygun olmadığını sizinle paylaşmıştık ve Meclis Başkanı olarak sizden bu konuda bir çözümün yaratılmasını istemiştik. Ne yazık ki bugüne geldiğimizde sadece torba yasa değil, arkadaşlarım onu söyledi, ama ben tabii bu temel yasa olarak görüşülmesi noktasında da aslında baktığımda... Önümde İç Tüzük var, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine, temel kanun olarak uygulamanın dayanaklarına baktığımda bizim şu anki temel yasa uygulamamızla bu torba yasaların hiçbir anlam ve hiçbir içerikte, dayanakta birbirleriyle örtüşmediğini görüyoruz. Yani burada sistematik bütünlük ve onun ötesinde de verilen tekliflerde maddeler arasındaki uyumdan başlayıp kendi açısından herhangi bir şekilde bu maddeye kesinlikle uymayan temel madde. Çünkü biz aşağı yukarı 130 maddelik bir torba yasa yaptık geçen hafta. Bunun içeriğine baktığınızda,

işte onlarca bakanlık, farklı farklı kanunlar ve içlerinde birbiriyle alakalı olmayan, bir taraftan motorlu taşıtlar vergisini düzenlerken diğer taraftan baktığınızda yeni işte iletişim kurumlarıyla ilgili düzenlemeler veyahut farklı birtakım değerlendirmelerle bir torba yasa. Her senenin sonunda bunu artık söyleyeceğim çıkarılan torba yasa akvaryumun çöpçü balığı gibi, “Ne kaldıysa toparlayayım, temizleyeyim.” mantığıyla yapılan bir yasama. O yüzden bunun muhakkak ve muhakkak yasama kalitesi açısından ortaya...

BAŞKAN – Ama bu farklı. Bu sefer yani yasama yılının başında yaptık efendim, sonunda değil yani, en başa aldık, bütçenin önüne aldık yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Hep yapıyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, yani öyle de ben de tabii, içinde yaşadığım düşüncelerle bunu paylaşmak isterim.

Bunu söyledikten sonra, geçen sene –dediğim gibi- gıyabınızda siz yokken bu cami olayıyla ilgili... “Gerçekten taşıdığı görüntü ve anlam ve işte tarihî değeri, artı, onun ötesindeki uluslararası bir ödüle layık görülen bir kişi tarafından yapılmış, gerçekten güzel bir cami, bunu yıkıyorsunuz.” demiştim. Tutanakları da aldım hatta bu şeye gelince. Bana “Yok öyle bir şey, nereden çıkarıyorsunuz.” diyerek Ahmet Bey epey bir karşı savunma içinde olmuştu. Ama bugün geldiğimiz noktada görüyorum ki bu konuda büyük bir ağırlıkla yıkımına doğru giden bir tercihle karşı karşıyayız.

Bu konuda arkadaşlarım çok şey söyledi, tekrardan kaçınmak istiyorum ama yani geçen sene “Hayır, yıkmayacağız.” derken bu sene “Hadi yıkıyoruz.” noktasına gelmenin tutarlılık ve proje bazında baktığınızda ne kadar bir bütünlük içerisinde düşünüldüğü sorusunu da aklıma getirmeden edemiyorum.

Diğer taraftan, tabii, şu anki halkla ilişkiler binasını hiç konuşmak istemiyorum. Çünkü ben eski halkla ilişkiler binasının o küçücük odalarında çalışmış ama huzuru ve rahatı ve netice itibarıyla baktığınızda, sıcaklığı o binada çok daha fazla yaşamış bir kişiyim. Belki burada yerimiz daha geniş, belki daha bir rahat gözüküyor ama önemli olan yer değil, oranın verdiği sıcaklık ve çalışma açısından ve içeriğindeki baktığınızda yapısal sorular, işte akan sular. Yolda yürüyorsunuz, alt katta, taslar konulmuş, su akan ve o suları toparlayan taslar şeklinde, yani bina kalitesi... Ve orada ortaya çıkan sorunlarla ilgili ,bu binayı yapan firmayla diyaloglarınız, eksiklerle ilgili ortaya çıkan şikâyetlerle ilgili bugün için geline teknik karşılaştırma ve ortaya çıkan sonuçlar nasıl olmuştur, onu da gerçekten merak ediyorum.

Siz “5 yıldızlı değil 7 yıldızlı kulisler yapacağız.” demişiniz ama Sayın Başkanım, vallahi, ben biraz turizmden de anlarım, yıldız konusunda da biraz biraz bilgim vardır. Yani aynanın üzerine bir LED ekran televizyon konulmuş 7 yıldızlıyı bırakın 2 yıldızlı otel bulamazsınız. Yani bunları kim yapmıştır? Şimdi, merak ediyorum gerçekten, bu dizaynlar, bu şeyler yapılırken ilgili firmalarda estetiği ortaya koyan, mimaride, kadınlar ne kadardır yani nasıl bir kurul oluşmuştur? O kadar estetik dışı ki... Bakıyorsunuz, bir anda biz kırmızı halıları kaldırdık, turkuza döndük. Ya, kırmızıyı niye değiştirdik yani kırmızı niye dokundu, neydi? Şimdi ben evimde bile böyle rengarenk... Halılar turkuaz, koltuklar rengarenk, bir karmaşa, bir gariplik... Yani dediğim gibi, vallahi, buna yıldız vermeye kalksam 7 yıldız falan değil, çok alt, belki de yıldızsız kalır. Özel izinle çalışacak bir turizm tesisi bile bunu yapmaz gibi düşünüyorum açıkçası.

Bir diğer olay: Sayın Başkanım, tabii, siz Meclis Başkanısınız. Bir siyasi partiden seçildiniz, o siyasi partinin yıllar içerisindeki siyasi yol yürüyüşünde etkin görevlerde oldunuz ama artık Meclis Başkanı olduğunuzda hepimizin Başkanısınız. Böyle baktığınızda, gerek soru önergeleri içerisindeki seçicilik gerek bizim anayasal yapımızla ilgili yorumlar gerek verdiğiniz beyanlarda Meclisin bugünkü

Başkanı olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, cumhuriyeti kuranlarla ilgili hassasiyetlerde dönem dönem ortaya çıkan eksiklikler bizim de ne yazık ki dönem dönem kalbimizi kırıyor veya eleştirilerimize karşılık oluşturmabiliyor.

Ki burada çalışan personelle ilgili de arkadaşlarım pek çok şeyi söyledi ve sizden istediğimiz şudur: Burada eğer demokrasinin beşiğinin oluşturulduğu bir Meclisteysek, çalışanlar açısından da onların hak ve beklentilerini onları mağdur etmeyecek şekilde ortaya koyacak talepleri değerlendirmenizdir.

Şimdi, geçenlerde Başbakanımız “Şaşaa ve debdebe dönemi bitti.” dedi, akabinde, saraydan “İtibarda tasarruf olmaz.” diye bir karşılık geldi. Şimdi, bu iki seslilik neredendir, iki seslilik niye olmuştur diye baktığımızda, iki-üç sene önce Sayın Cumhurbaşkanının bir açıklaması vardı: “Ya, artık israf ekonomisi o kadar almış başını gidiyor ki bir evde 1 araba değil, 2 araba değil, 3 araba var. Bunların önüne geçmeli.” dendi. Şimdi, bu debdebe ve şaşaa, tasarruf-israf karşılıklı ayrı değerlendirmelerin akabinde de bir anda karşımıza, işte, yüksek maliyetli arabalar, sit alanları içerisinde yazlık mini saraylar, farklı farklı harcamalar geldiği zaman... E, şimdi halka “Ya, israf etmeyin, 2-3 araba almayın.” diyor Sayın Cumhurbaşkanı, bakıyoruz, “Tasarruf olmaz itibarda.” deniyor. Büyük harcamalarla, bütçelerle, büyük rakamlarla karşımıza çıkan bir sonuç. E, kim bunun parasını ödüyor? O “İsraf etmeyin.” dediğiniz vatandaşın ödediği parayla elde edilen bütçeyle ödeniyor. O yüzden, bir kere, görüşte tutarlılık, bu tutarlılığın ötesinde de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika lütfen...

Buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - İtibar ve güven sadece oturduğunuz koltuğun yaldızlı olmasıyla değişmiyor. Çünkü, yaldızlı koltukta Merkel'le yan yana oturuldu ama şimdi baktığımızda o günkü söylemlerden, o günkü değerlendirmeden farklı bir noktaya geldik. O zaman, burada, süreklilik ve istikrarı devam ettirecek bir yaklaşımın itibarı daha da artıracığı, daha da dengeli olacağı noktasındayım.

Sayıştay açısından baktığımda, tabii, burada bir soruyu sormak istiyorum: Cumhurbaşkanlığı Gelir Faaliyet Raporu'nda gelir ve giderlerde, gelir kaleminde bir muhasebe uygulamasıyla vergi geliri gibi bir şey gözükmüyor. Bana göre böyle bir muhasebe uygulaması yanlış. Cumhurbaşkanlığının faaliyet raporunda vergi geliri kaleminin yazılması doğru değil ama onun da bir dayanaklı açıklaması vardır herhâlde, onu da arkadaşlar paylaşacaklardır.

Diğer taraftan, Sayıştayla ilgili olarak şunu söylemek isterim: Sayıştay, performans denetimi, mali denetim yapıyor; mali denetimin zararları ilgili bilgilerini rapora vermiyor, yargı raporuna veriyor. Defalarca bu yargı raporu... Yani kimler zarar ettirdi, sonucu ne oldu diye bunu beklerken hâlâ yargı raporlarıyla ilgili bizim bir bilgi sahibi olma imkânımız yok ve bunun yanında da hem kamu mali yönetim reformu hem de performans denetimleri açısından baktığımızda, Sayıştayla ilgili ortaya çıkan iyileştirilmiş ve iyi niyetli ortaya çıkan çabalara rağmen yine de adı özerk ama bütçesi yürütmece sağlanan bir Sayıştayın ne kadar özerk olabileceğini bir yerde sorgulamak ihtiyacı duyuyorum.

Diğer taraftan, MİT'e baktığımızda, MİT'le ilgili olarak söyleyeceğim şu: Bir, bu son kurulan darbeye ilgili komisyon, bu komisyonda bazı öneriler var. Yine umarım ve dilerim o öneriler dikkate alınır.

Sayın Başkanım, unuttum size söylemeyi. Şimdi, 15 Temmuz, menfur saldırıyı değerlendirirken... Bir albüm çıkarttınız Meclis olarak. O, 15 Temmuz gecesi en az iktidar partisi kadar Cumhuriyet Halk Partisinin de milletvekilleri buradaydı; grup başkan vekilleri, genel başkan yardımcıları. O albümün içinde birinin bile resmi yok, hepsine baktım. Bilmiyorum yanılıyor muyum ama birinin bile resminin yer almadığını maalesef ki gördük. Bunun da sebebini çok merak ediyorum.

Diğer taraftan, bir kanun hükmündeki kararnameyle MİT bir anda alındı Başbakanlıktan Cumhurbaşkanlığına bağlandı ve bir kurul oluşturuldu, çalışmasından, kurul toplantılarına, raporlarına kadar. Neydi peki yani Başbakanla çalışırken acaba farklı mıydı ki çalışma süreci şimdi Cumhurbaşkanlığına bağlanma ihtiyacı duyuldu ve bu Cumhurbaşkanlığına bağlanma ihtiyacıyla beraber çalışma şekli veyahut oradaki raporlama içeriği veya Milli İstihbarat milli istihbarat çalışmasının ötesinde bir çalışmaya mı geçecek?

Son olarak söylemek istediğim iki konu daha var ve bitireceğim: Kamu Denetçiliği Kurumu. Kamu Denetçiliğiyle ilgili olarak, sizin kadın sorunlarıyla ilgili yaptığınız toplantıyı -gelemedim ama- gerçekten önemsiyorum. Kitabınızı da okudum, bütün katılımcıları sağlamışsınız ama idarenin karşısında halka sahip çıkıp onun haklarını savunacak kararlılıkta olduğunuzu ve seçildikten sonra da daha özgür olduğunuzu oradaki konuşmalarınızda da söylemişsiniz. Umuyorum ve diliyorum, İnsan Hakları ve Dilekçe Komisyonu ile kurulacak olan alt komisyona gerçek anlamda bu raporlarınız ve size başvurularla ilgili sonuçları götürürsünüz ve gerçekten görevini yerine getirmeyen veya yanlış yerine getirenin hesabını sorma imkânına sahip olunur. Yoksa raporlar hazırlanır... Çünkü, maalesef -sizin döneminizde değildi herhâlde- bir rapor vardı, Anayasa Mahkemesinin kararı beğenilmedi, o zaman Ombudsmanlıktan “Anayasa’yı değiştirelim Anayasa Mahkemesinin kararını beğenmiyorsak.” diye bir rapor ve tavsiye çıktı. O zaman, umut ediyorum ve diliyorum ki o duyarlılıkta veya bu duyarlılığın içerisinde... Çünkü, Türkiye’de sizinle ilgili tabloda yapılacak çok işler var. Türkiye’nin içinde bulunduğu hukukun üstünlüğü sıralaması veyahut adam kayırma, akraba kayırma, oralarda geline sıralamalar ve onun ötesinde yolsuzlukla ilgili iddialar, bu konularda yanlış yapılacak idari birtakım uygulamaların önünde etkin çalışmalarınız daha önemli yer alacaktır.

Biraz önce arkadaşlarımız bir ifade...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Çok çok az bir şey söyleyeceğim.

Arkadaşlarımız tarafsızlık için bir şey söyledi ama bakın, ben size bir söyleyeyim mi: On küsur yıldır örtülü ödenekten 9 milyar para harlandı. Son baktığımızda, geçen seneden bu seneye 2 milyar küsura çıktı sekiz aylık, yüzde 63’lük bir artış oldu. Şimdi, bu seneki yapılan artışın altındaki sebepler neydi onu bilemiyoruz. Hatta Cumhurbaşkanlığıyla ilgili alt kalemler geçen sene Sayıştay tarafından verilirken bu sene verilmedi de ama tarafsız olunamamasının en açık göstergelerini Musa Bey saydı ama ben Yüksek Seçim Kuruluyla olan ilişkiler açısından söyleyeceğim. Benim partim veya mevcut bakanlar dahi belli bir süreden sonra hiçbir yerde siyasi konuşma yapamazlar, devlet imkânlarını kullanamazlar ama görüyoruz ki Sayın Cumhurbaşkanı seçimin son gününe kadar istediği yerde istediği açılışı yapar, istediği şekilde hiçbir kurala bağlı kalmaksızın seçim yasaklarını üzerinde hissetmez. İşte tarafsızlık ve eşitsizlik noktasında karşımıza çıkan tablo. Bunu lütfen dikkate alalım ve tarafsızlığı sorguladığımızda da hangi başlıklardan doğru olarak yola çıktığımızı değerlendirelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kürkcü...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar, Sayın Meclis Başkanı; hoş geldiniz. En önce sizin bütçenizle ilgili birkaç şey ifade etmek istiyorum, umarım ilginizi çeker.

Birincisi, bütçenizden hareket edeyim. 2017 bütçesine oranla yaklaşık yüzde 30 daha yüksek bir bütçe talep etmişsiniz, eminim ki AKP çoğunluğu size bu bütçeyi verecek. Ancak bütçede dikkati çeken şey şu: Geçtiğimiz yıla göre mal ve hizmet alımları, cari transferler, sermaye giderleri toplamı neredeyse yüzde 60 civarında artmış. Doğrusu, iki yıl arasındaki farka bakınca ben 2017 yılının Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem toplumsal hem politik hayattaki güç ve etkinliğinin geriye doğru gittiği, Türkiye

Büyük Millet Meclisinin kendi içinde ifade ve söz özgürlüğünün daha çok daraltıldığı, milletvekillerinin hak ve özgürlüklerinin daha çok kısıtlandığı bir dönemde ne oldu da bu kadar bir faaliyet artışı ima etmesi gereken bir bütçe artışını hak ettik diye düşünüyorum. Kendimi de katarak söyleyeyim, aslında Meclis böyle bir artışı hak etmedi. Çünkü aslında herhangi bir yurttaşla göre onların söyleyemediği, söylemeye cesaret edemeyecekleri ya da yasayla ihtilaf hâline düşecekleri şeyleri söylemeye en çok hakkı olan milletvekilleri bu haklarını kendi kararlarıyla bıraktılar, kendi kendilerini suçlanabilir hâle getirdiler. Böyle bir Meclis ödüllendirmeyi değil cezalandırılmayı hak eder. Fakat siz kendinizi ve Meclisi bu şekilde ödüllendirmeye çalışıyorsunuz. Bir şekilde ödüllendirmeye çalışıyorsunuz, o da, daha çok yapı ve daha çok donanım Meclise getirerek. Hakikaten, bu yapı ve donanımlarla ne yapacağımızı ben çok merak ediyorum. Çünkü aslında geçtiğimiz dönem yapılmış bir binayı yıkmayı, ondan önceki dönem yapılmış bir başka binalar toplamını yıkmayı bir görev olarak Meclis Başkanlığı önüne koymuş, bunların yerine yenisi yapılacak. Doğrusu, ne öncekini, Behruz Çinici'nin binalarını yıkmaya gerek vardı ne de bu bina madem yapıldı, bir kere daha niye yıkılsın? Bütün bunlara büyük bir meblağ harcanacak.

Ben, doğrusu, benden önce konuşan arkadaşlarımızın bu konuda söylediklerine şöyle de katılacağım: Özellikle, Behruz Çinici'nin eseri olan bu cami Ağa Han Mimarlık Ödülü almış olmasaydı da aslında Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli sivil mimari yapıtlarından biri olarak bu Meclis tarafından korunmalıydı. Ondan gayri ne yapılacaksa yapılsın ama ben öyle anlıyorum ki eski ofis binalarının bulunduğu blokun yıkılması da, sonunda bu caminin devrilmesi ve bir minareli cami kurma tutkusunun bir eseridir. Ben 2016 yılında bunun için sorduğum soruya şu yanıtı almıştım Sayın Ahmet Aydın'dan: "Bu camiyle ilgili herhangi bir şey yapılacak değildir; bu, kültür varlığı olarak tescil edilmiştir." Siz diyorsunuz ki: "Danıştay kararı var." Evet, Kültür Bakanlığı başvurmuş buna fakat bir Kültür Bakanlığı, adı içinde "kültür" olan bir bakanlığın bunun kültür varlığı olmaktan çıkartılması için yaptığı başvuruyu Meclis Başkanlığının nimet bilip bunu ortadan kaldırmaya çalışmasını ben kabul edilebilir bulmuyorum. Ne yazık ki Meclisimiz hem kültürel varlıkların savunulması ve korunması hem yurttaş haklarının savunulması ve korunması hem kendi haklarının korunması ve savunulması bakımından son derece kötü bir sınav verdi, hiçbir ödülü hak etmiyor.

Meclis üyelerimizin 10'u hapisshanededir ve Meclis Başkanlığımız bu Meclis üyelerimizin aslında olmaması gereken hapisshanededen çıkartılmaları için elinden bir şey gelmiyorsa bile oradan Meclis faaliyetlerine katılması için yapabileceği hiçbir şeyi yapmadı, onlarla temasımızı ve ilişkimizi sürdürmemizi engelledi. Masumiyet karinesi bu açıdan hiçbir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiñ geçti)

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, ek süre veriyorum.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beşinci dakikası doldu efendim.

BAŞKAN – Tamam.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Komisyon üyesi, biliyorsunuz.

BAŞKAN – Resmî olarak Komisyon üyesi değil henüz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şu anda okunuyor Genel Kurulda. Bunu konuştuk, biliyorsunuz. Perşembe günü okunacaktı, sizin AKP grup başkan vekili "Bugün vaktimiz yok." dedi.

BAŞKAN – Kiminle konuştunuz bilmiyorum ama bu benim bilgim dâhilinde değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Başkanla konuştuk.

BAŞKAN – Benim bilgim dâhilinde değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Grup başkan vekiliyle de konuşun lütfen.

BAŞKAN – Tamam, ek süre veriyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, ek süre değil, hakkı on dakika efendim. Dün konuştuk bunu ve öyle uygulandı.

BAŞKAN – Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Şimdi, esasen, olması gerekene göre hareket edelim Sayın Başkan. Kurallar o kadar önemliyse aşılmış pek çok kuraldan söz edebilirim ama öyle bir kural da yok. Her neyse, benim diyeceğim Sayın Başkan, bu açıdan sizin Meclis Başkanı olarak özgürlükçü, demokratik hakları genişleten, kültürel alana sahip çıkan, kendi denetimi altındaki varlıkların korunması için çok az şey yaptığınızı ama belki de öyle olduğu için içindeki enerjiyi eski saydığınız binaları yıkarak yenileri yapmak suretiyle ifade etmek istiyorsunuz ama sanırım bunun çok daha etkin yolları var. Bence hapisteki milletvekillerimizi serbest bırakmak için bu çabayı daha çok gösterebilirsiniz. Çünkü orada olmayı hiçbiri hak etmiyor, siz bunu benden iyi biliyorsunuz.

Cumhurbaşkanlığı bütçesi bakımından da benim en çok dikkatimi çeken şey Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki katlanarak giden artışlara rağmen örtülü ödenegin neredeyse Cumhurbaşkanlığının talep edilen bütçesinden 2 kat fazla artma ihtimalidir. Yani şu an için öngörülebilir örtülü ödenek, 2018’de birinci ayki harcamayı 12’yle çarparak bulduğum rakam 1 milyar 965 milyon lira olabilecek kadar yüksektir. Şimdi, gözünüzün önüne getirin, hesabı verilebilir, denetlenebilir, Sayıştay denetimine giren rakamın neredeyse 2,5 katına yakın bir örtülü ödenek nedir, bununla ne yapıyor?

Öte yandan, Cumhurbaşkanlığının 2018 bütçesindeki ödenegine baktığımızda bunun çok büyük bir bölümü, üçte 1’inden fazlası geçici personel hizmetleri için ödenmiş. Geçici personel kim ve bunlar ne için ödeniyor? Bunlar hakkında hiçbir bilgi yok. Esasen, Cumhurbaşkanlığının harcadığı sarfiyat kalemleri denetlenemiyor. Ama bunun karşılığında Cumhurbaşkanlığına sadece maddi değil aynı zamanda siyasi olarak da daha eşit muamele ediliyor. Cumhurbaşkanı, Birleşmiş Milletler düzenini eleştirmek için Orwell’ın Hayvan Çiftliği kitabındaki daha eşit olma iddiasını bir “sarcasm”, eleştiri mahiyetinde ifade etmişti fakat şu an Cumhurbaşkanı da Türkiye’de herkesten daha eşit. Cumhurbaşkanı, Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı olarak benimle ya da Selahattin Demirtaş’la tartışıyor, ağzına geleni söylüyor, söylesin, eleştiri hakkı madem çok geniş, kullansın ama biz çok daha mütevazı ifadelerle seslendiğimiz zaman Cumhurbaşkanına hakaretten dava açılıyor. Bu bize şizofrenik bir iklim sunuyor tıpkı milletvekillerinin olduğu gibi. Bir yandan dokunulmazlığımız var; bir yandan yargılanıyoruz, dokunulmazlığımız yok. Cumhurbaşkanı da bir yandan Cumhurbaşkanı, herkes karşısında bir üst basamakta duruyor ama öte yandan parti başkanı olarak ağzına geleni söyleyebiliyor, eş genel başkanımıza aslında masumiyet karinesini çiğneyerek, görülmekte olan bir dava hakkında görüş beyan edilemeyeceği ilkesini çiğneyerek “terörist” diyor, biz ona bir yanıt verdiğimizde, bundan ötürü davacı olmaya kalktığımızda “Davacı olamazsın.” deniyor. Bu adaletsizliğin mutlaka ve mutlaka bir şekilde giderilmesi lazım çünkü sonuçta silahların eşit olmadığı bir tartışma alanındayız. Siz bir cumhurbaşkanı seçiyorsunuz, o, üstüne millet ve devlet adına bir zırh giyiyor, sonra o zırhı giyerek, elinden silahları alınmış, eli arkasından bağlanmış olanlara yalın kılıç dalıyor. Böyle bir demokrasi olmaz ve Meclisin kendi üstüne çıkan bu durumun farkında olması lazım ama ben farkında olunmadığı kanısındayım.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, on dakikanız doldu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bitiriyorum.

Sabah konuşan, ilk sözü alan milletvekilimiz dedi ki: “Cumhurbaşkanı yargı dışındaki bütün kurumların başıdır.” Ben Sayın Meclis Başkanımıza sormak istiyorum: Millet Meclisinin de başı mıdır bu manada? Kuvvetler ayrımı hâlâ devam ediyor bütün bunlara rağmen. Kaldı ki bu yetkiler Cumhurbaşkanının eline eğer geçecekse 2019 seçimlerinden sonra geçecek. Bugün tamamen hangi yasaya göre, hangi mali kriterlere göre yönetildiği bilinmeyen bir mutlak hükümdarlık hâlini almış, hadi “diktatör” demeyelim. Böyle bir mutlak hükümdarlık... Sultan Süleyman’ın bu kadar yetkisi yoktu. Nerede yaşıyoruz? Ne oluyoruz? Ben bu açıdan Cumhurbaşkanlığı bütçesinin de aslında hesap verilemez bir bütçe olduğunu söylemek isterim.

MİT’in bütçesine gelince: Ben doğrusu 15 Temmuz darbe girişimini haber alıp problemi çözmek üzere kamu kurumlarının önüne koyamayan bir istihbarat kuruluşunun aslında aldığı parayı hak etmediğini düşünüyorum. Bu çok mu iddialı geliyor size? Doğrusu, sadece yazılı kaynakları, sadece haber kaynaklarını izlediğinizde 2015 Mayısından başlayarak Türkiye’deki darbe için Amerikalı ve Rus düşünce kuruluşları arasında “Ne zaman olacak? Kapsamı ne olacak?” tartışmasının bütün internet sayfalarında olduğunu görürsünüz. Hiç değilse onlara da bakmıyor musunuz? Ben, doğrusu, haber alınmadığı ifadesini de sahi kabul etmiyorum. Bu aslında haber alındığı fakat buna nasıl mukabele edileceği konusunun milletten gizli tutulması gerektiği için böyle söylendiğini de düşünüyorum.

Ombudsmanlıkla ilgili olarak da Şenal Sarihan arkadaşımızın söylediklerinin hepsine katılıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kürkcü.

Sayın Durmaz, süreniz on dakika.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Meclis Başkanı, Millî İstihbarat Teşkilatı, Sayıştay ve Kamu Denetçiliği Kurumunun sayın başkanları, Cumhurbaşkanını temsilen Sayın Genel Sekreter, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; 2018 yılı bütçesinin ülkemize ve tüm kurum ve kuruluşlarımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

2018 yılı Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi görüşülürken ben Sayın Başkanımızdan Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bir talepte bulunuyorum. Görev yaptığınız süre içerisinde bu Parlamente’ye hak ettiği saygınlığı kazandırma adına, uluslararası demokrasisini kurumsallaştırmış, övgüyle söz edilen ülkelerdeki gibi bir çalışma takvimi koydunuz. Bu hedeflerden ne kadarını gerçekleştirdiniz? Bu konuda heyetimizi aydınlatırsanız sevinirim.

Bir ülkedeki parlamenter işleyiş o ülkenin demokrasisinin en temel yansımasıdır. Demokrasinin temel dayanağı olan halk iradesinin tecelli etmesiyle şekillenen parlamentolar sadece basit birer yasama organı değil, ülkenin eşitlik, özgürlük, adalet mekanizmalarının da teminatı olarak değerlendirilmelidir.

Meclisimiz, Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarıyla birlikte millî iradeyi esas alarak Kurtuluş Savaşı’nı dahi Türkiye Büyük Millet Meclisinden yöneterek ülkemizin kuruluş temellerini bu çatı altında atmıştır. Ne yazık ki Gazi Meclisimiz bugün tarihinde hiç olmadığı kadar itibar kriziyle karşı karşıyadır ve yaşamaktadır. Son on beş yıldır ülkemizdeki eşitsizliklerin, adaletsizliklerin, keyfi uygulamaların tam da merkezi ne acı ki Gazi Meclis olmuştur. Muhalefetin sesinin kısıldığı, milletvekillerinin hukuku yok sayan anlayışıyla hizaya sokulmaya çalışıldığı, hatta hapishanelere kapatıldığı bu süreçte Meclisimizin saygınlığı, güvenilirliği ve temsil gücü telafi edilemez yaralar almıştır.

15 Temmuz 2016’da Türkiye Büyük Millet Meclisine ve cumhuriyetimize kasteden karanlık bir darbe girişimi olmuş ve ülke tarihinde ilk kez Meclisimiz bombalanmıştır. “Karanlık” diyorum çünkü bu darbe süreci tüm yönleriyle henüz aydınlatılamamıştır. Bu Meclis çatısı altında kurulan araştırma komisyonu ise tartışmalı bir rapor hazırlayarak âdeta bu karanlık sürecin aydınlatılmaması için yolları

döşemiştir. 15 Temmuz darbe girişiminin en önemli iki aktörü olan Genelkurmay Başkanı, MİT Müsteşarını ifadeye çağırmayacak kadar olayı ciddiyetten uzak yönetiyorsunuz. Bu durumu ülkem adına esefle karşılıyorum.

Daha da kötüsü, demokrasimizi ve Anayasa'mızı askıya almayı hedefleyen bu darbe girişiminin hemen ardından OHAL ilan edilmiştir. OHAL nedir sayın arkadaşlar? OHAL, tek adam yönetiminin kapısının aralanması ve açılmasıdır. OHAL, Anayasa'yı yok saymaktır. OHAL, hukuku ayaklar altına almaktır. OHAL, özgürlükleri keyfiyetle sınırlandırmaktır. OHAL, halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerini gasbetmektir. Bu kabul edilemez gidişat sona erdirileceği yerde beşinci kez OHAL uzatılarak âdeta hukuksuzluğu, kural tanımazlığı olağan kılmak amaçlanmaktadır.

Şu an içinde bulunduğumuz OHAL süreci demokrasiyi ve bizlerin yasama hakkını da yok etmiştir. OHAL süreci ve kanun hükmünde kararnamelerle Meclisin yasama yetkisi fiilen elinden alınmıştır. Kanun hükmünde kararnamelerle tüm yetkiler artık OHAL'indir ama Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bu konuda atmış olduğu bir adım ne yazık ki yoktur.

Değerli arkadaşlar, taşeron çalışmayı ortadan kaldıracaklarını söyleyen Hükûmet, taşeron cennetinin en büyüğünü Gazi Meclisin çatısı altında barındırmaktadır. Son olarak geçtiğimiz günlerde Başbakanın da bakanların ağzından da 2017 yılının sonuna kadar bu taşeron meselesinin çözümleneceği sözü verilmişken Meclis Başkanımızın bu konuda göreve müdahil olup bir an önce ülkedeki bu eksikliğin giderilmesi için gereğini yapmasını beklemekteyiz. Çaycısından aşçısına, temizlikçisine kadar personelinin neredeyse tamamı taşeron firmaların elemanı olan Meclis ülkemiz adına iyi bir örnek olmamaktadır. Meclisin öngörülen bütçesine baktığımızda personel giderleri bütçe teklifinin 614 milyonluk bir bölümünü oluşturmaktadır. Sözleşmeli personel ile memurları çıkardığımızda üçüncü en büyük dilimi geçici personelin oluşturduğu görülmektedir. Başka bir deyişle, esnek çalışmanın en yoğun yaşandığı iş alanı olan geçici personellik hâlen varlığını sürdürmektedir. Bu geçici personel Meclisin yoğun sömürü alanı olarak tanımlanmaktadır. Meclis kendi bünyesinde tek bir kadrolu işçi çalıştıramazken hizmetleri satın alma yoluyla taşeronlar eliyle gerçekleştiriyor. Bu da 2019 ve 2020 yıllarında da kalemin artarak devam edeceğini göstermektedir. Bu demek oluyor ki ısrarla belirtmemize ve Hükûmet kanadından da defalarca “Taşeronu bitireceğiz.” sözü verilmesine rağmen Mecliste dahi bu anlamda adım atılmayacağı ortadadır.

Taşeron kadar vahim bir başka uygulama da kıdem hakkı olmadan çalıştırılan danışmanlarımızın iş koşullarıdır. İşsiz kaldıkları an devletin herkese tanıdığı işsizlik maaşından dahi yararlanamayacaklar. Bu nasıl adalettir? Kısacası, dibine ışık vermeyen muma dönmüş Meclis yani adaleti inşa edecek bir kurumuz ama önce kendi içinde adaletsizlikler diz boyu yaşanırken seyretmektedir. Sayın Başkan, kronik birkaç sorundan biri olan bu sorunu artık bu yıl çözmek zorunda olduğumuzu size bir kez daha yeniliyorum.

Bu çalışma anlayışı demokrasiye, işçi haklarına ve ülkemizin altına imza attığı ILO sözleşmesinin ilgili hükümlerine de aykırıdır.

Adaletsizlikler bunlarla sınırlı değil. Mecliste aynı işi yapan, aynı ücreti alamayan birçok insan var. Meclisin kadrolu personeli unutulmuştur, ikinci sınıf personel statüsüne taşınmıştır. Son zamanlarda sayısı artan polis memurlarıyla bir araya gelip konuştuğumuzda, onlar da dışarıda çalışan meslektaşlarından daha zor şartlarda, mesai kavramından uzak bir şartta Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalıştırıldıklarını ifade etmektedirler.

Meclis, kendi çatısı altında istihdam edilen bir bireyin haklarını mutlak korumalı ve geliştirmelidir. Bütçelendirme bu çerçevede yapılmalı. Eşitsiz uygulamaların kaldırılması için bugünü bir fırsat olarak görüp, Sayın Başkan, müdahil olmalısınız. Boşalan kadrolara artık, böyle, sözlü sınavlarla, mülakatla alınan uygulamalar da ayrıca içimizi incitip rahatsız etmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesi içinde AKP iktidarı döneminde yapılan ve “akıllı bina” diye tanıtılan mevcut hizmet binasının sıradan bir binadan ne kadar akıllı olduğu ayrı bir tartışma ama bu da yetmemiş olacak ki yıkılırken yeşil alan olarak değerlendireceğiniz sözü verilen eski binanın yerine yeni hizmet binası yapımı için 2018 yılı bütçesinden 153 milyon TL bütçe ayrılması son derece manidardır. Mevcut Halkla İlişkiler Binası eski Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç döneminde projelendirilmiş, Mehmet Ali Şahin ve Cemil Çiçek döneminde de kullanıma açılmıştır.

Sayın milletvekili arkadaşlarım, daha üç buçuk yıldır kullanılmakta olan bu binaya milyonlarca lira harcanmışken yeniden böyle bir binanın yapılmasına şu andaki ülkemizin şartları uygun mu? Tabii ki değil. Bu emanet edilen paraları pulları, beytülmal olduğunu unutmadan, vicdani, hakkaniyetli ve sorumluluk duyarak harcamamız lazım.

Meclisin işleyişindeki sıkıntıları hepimiz yaşıyoruz. Yıllardır toplanamayan komisyonlar var. Yasama süreci torba anlayışıyla idame ettirilmekte. Bakınız, bu yasama yılının açılışını da yeni bir torbayla yaptık. Bütçe Komisyonunda görüşülen torba yasalar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde gece yarısı darbeleriyle çıkan kanunlar; bunların hepsi temsil yetkimizin de darbelenmesinden başka bir anlam ifade etmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, ek süre veriyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

Çoğu kez vatandaş o torbalarda ne olduğunu ancak yasal süreç karşısına çıkınca anlıyor, tabii bunu değiştirmek de mümkün olmuyor. Hükûmet çoğunluğu elinde bulundurmanın öz güveniyle toplumun geniş kesimlerinin beklenti ve isteklerini yok sayıyor ya da görmezden geliyor. Bu anlayış demokratik bir teamüle asla uymamaktadır ve parlamentolar çıkardığı yasalarla, çağdaş hukuk normlarıyla ülkelerine ve parlamentolarına itibar kazandırırılar fakat bu konuda Sayın Meclis Başkanımızın yeteri kadar gayretli olmadığını yaşayarak gördük.

Yine, Cumhurbaşkanlığı bütçesi bu yılın en tartışmalı bütçelerinden biri kuşkusuz. Önce, eski Cumhurbaşkanlarına şöyle bir dönüp baktığımızda -rakamları tek tek vermiyoruz ama- bu konuda, ülkenin Cumhurbaşkanlığı makamlarına saygınlığın sırça saraylarla değil, orada yaşayan insanların ülke demokrasisine, ülke gelişmesine, bu ülkedeki 81 milyon yurttaşın her birini kucaklama noktasındaki, kinden, nefretten, ötekileştirmeden uzak söylemleriyle akıllarda kalmasının daha doğru olacağına inanıyorum.

2016 Sayıştay Denetim Raporlarından bazı kalemlerin çıkarılmasından araç filosuna, mutfak giderlerinden savunma giderlerine kadar birçok kalemden dikiş tutmayan ve vatandaşın sırtına bindikçe bindirilen bir bütçe Cumhurbaşkanlığı bütçesi. Dikiş tutmayan diyorum çünkü neredeyse her yıl ek bütçe talebi söz konusu oluyor. Vatandaşa en üst perdeden tasarruf nasihat edilirken “İtibardan tasarruf olmaz.” denilip nokta konuluyor. İsrafin gerekelendiği bu bütçeye yönelttiğimiz eleştirilerse hamasi söylemlerle karşılık buluyor. Cumhurbaşkanlığı bütçesinin katlanarak büyümesinde saraya evrilen bir sürecin olması etkili olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen toparlayalım.

KADİM DURMAZ (Tokat) – O saray ki yapım süreci olsun, Atatürk’ün mirası olan Orman Çiftliği’ne inşa edilmesi olsun, arsa tahsisindeki usulsüzlükler olsun, yapının büyüklüğü, lüksü, şatafatı dün olduğu gibi bugün de tartışma konusu olmaya devam ediyor, gelecekte de devam edecektir.

Rekora doymuyor Sayın Cumhurbaşkanını. 2015'te 471 milyon harcama tutarı, 2016'da yaklaşık 3 katına çıkıyor ve şimdi daha da artırılarak devam ediyor. Şu andaki resmi rakamlar da 1 milyar 370 milyon TL olarak açıklanıyor.

Önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak bütçe kalemlerine yakından baktığımızda ciddi artışlar hepimizin de içini incitmektedir. Personel giderlerinde katlanarak bir büyüme... Örneğin, sözleşmeli personel giderleri 2017 yılı için 43 milyon 751 bin lira, bu yıl için 65 milyon 857 bin lira ya da garajda 268 araçlık dev araç filosu dururken bu daha da artıyor, 38 yeni araç alımı gündeme geliyor.

Hükûmetin Meclise sunduğu 2018 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı'ndan anladığımıza göre, Cumhurbaşkanlığının mevcut filosu yeterli gelmemiş olacak ki önümüzdeki yıl bu araç filosunu daha da büyötmeyi planlıyor. Elbette bütçede taşıt alımlarında bir fiyat sınırlaması bulunuyor ama ne hikmetse, alınacak araçlardan 8 tanesi bütçedeki fiyat sınırlamasından çıkarılmış durumdadır. Sadece içinde bulunduğumuz yıl içerisinde Cumhurbaşkanlığı bütçe kaynaklarından 46 adet yeni taşıt satın alınmıştı. Önümüzdeki yıl alınacak 38 yeni araçla birlikte Cumhurbaşkanlığının -sadece açıklanan ve bizim bilebildiğimiz kadarıyla- araç filosundaki taşıt sayısının 306'ya çıkacağını öğrenmiş durumdayız. Genel olarak bütçe verileri kamunun bu yıl araç alımında kısmi bir daralmaya gideceğini gösterse de bu durumun Cumhurbaşkanlığı için geçerli olmadığı görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, toparlar mısınız lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Yine, Sayıştaydan bu raporların daha öncelikli gelmesi ve köşeli bir şekilde, denetim sonucu verilen raporları komisyonlara zamanından önce gönderilip kamuoyuna da doğru bilgi vermemiz adına çalışma fırsatı verilmelidir diyorum. Sayıştay denetim görevini yaparken 80 milyonun hakkını, doksan dört yıllık da Türkiye Cumhuriyeti'nin vebal ve sorumluluğunu unutmamalıdır diyorum.

MİT ülkemizin en önemli, en köklü kurumlarından biri. Politik öngörüsözlük, dış politikadaki zikzaklar, ülkemizin yanı başında bulunduğu kaos ve çatışma ortamı bu yılın bütçesi üzerinde önemli anlamda etkili olmuştur. Bu iktidarla birlikte barışçıl dış politikamız terk edilmiş, komşularla çatışmalı bir dil ve siyaset ülkeye egemen kılınmıştır. İktidar, şahsi menfaati adına ülkenin kuruluş felsefesini bütünüyle altüst ederken ortaya çıkan fatura bir bütün olarak toplumca ödenmiştir. Bu konuda bir siyaset değişikliğine gitmek yerine aynı siyaset tarzının, hatta sertleştirilerek sürdürölmesi bizi üzmettedir.

Milli İstihbarat Teşkilatının bütçesi bu yıl 1,9 milyar liraydı, 2018 ödeneği 2,3 milyar lira oldu. Bütçeden aldığı pay önceki yıla göre yüzde 20'den fazla artmıştır. Birçok açıdan bu bütçe sanki bir savaşa gireceğimiz izlenimini vermektedir, bundan da üzüntü duymaktayız.

İktidarın hem iç siyasette hem de dış siyasetteki karnesi savunma ve silahlanmaya ayrılan bütçelerin büyüklüğüyle beraber ele alındığında ciddi bir anlamda kaygı duymaktayız. Örneğin, Hükûmet dillendirmese de medyada yeterli yer bulmasa da MİT son dönemde başarısız operasyonlarla gündeme gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, son cümlelerinizi alalım, lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkanım, son iki cümlem.

Uluslararası platformlarda MİT'in nasıl değerlendirildiğine baktığımızda pek olumlu bir tablo görmüyorum ve diyoruz ki: Yaşadığımız ülkede darbeyi, kalkışmayı fark edemeyen yüz yetmiş sekiz yıllık bu saygın kurumdan itibarlı bir idarecinin “Ben ülkeme karşı sorumluluğumu yerine getiremedim.” deyip -harakiri demiyoruz da- istifa ettiğine de tanık olmadık; bu da bizi son derece üzmettedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu çok yeni, oturmuş bir kurum değil. Sayın Malkoç'un bu konuda ülkemize, az önce örnek verdiği uluslararası toplantılarda itibar kazandıracak bir yola girmesi için çaba sarf edeceğine inanıyoruz, başarılar diliyoruz. İnşallah, yaşadığımız olumsuzlukları bu sene yaşamayız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Ayhan...

Süreniz on dakika.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Sayın Genel Sekreteri, Sayıştay Sayın Başkanı, Kamu Denetçiliği Kurumu Sayın Başkanı, Sayın MİT temsilcisi, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üzerinde hassasiyetle durmamız gereken iki husus; bir tanesi denetim, bir tanesi de yasama.

Şimdi bunlara gelirsek; burada, Türkiye’de, genel anlamda kurumsal yapıda meydana gelen kapasitedeki bozulma eğilimlerinin bir kısmını maalesef görüyoruz, bunu yaşıyoruz. Ben Türkiye Büyük Millet Meclisinde on senedir milletvekiliyim, iki dönemdir de bu Komisyonda üyeyim. Çok zevk aldığım iki husus var; bir tanesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin OECD, SIGMA ile birlikte yaptığı bir Akran Değerlendirmesi Raporu ki buna da Milliyetçi Hareket Partisi adına katıldım, Sayın Hamzaçebi katıldı, AKP’den de Sayın Vahit Erdem bundaydı; bu çalışmayı önemsiyorum.

Diğer bir husus da Sayın Başkanım, Kanun Yapım Süreci Sempozyumu; bunda da yine Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Akif Hamzaçebi vardı, Bekir Bozdağ Bey vardı AKP’den, Milliyetçi Hareket Partisinden de ben vardım.

Şimdi, bunlardan niçin özellikle bahsediyorum? Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi açısından ihtiyaçlara binaen birtakım çalışmalar oluyor ama bu çalışmalar lafta kalıyor, biz bunları izleme ve kullanma imkânını bulamıyoruz. Burada verdiğimiz emeklerin neticesini almak da mümkün olmuyor.

Şimdi, baktığımız zaman hani “Buralarda esasen söylenecek ne var?” dediğimiz zaman, bu raporlarda değinilen konulara baktığımız zaman “Komisyon sisteminde sıkıntı var.” diyor. Sayın Başkanımız sabah izah etti hele son değişikliklerden sonra bu komisyonların yapısında meydana gelecek değişiklikler konusunda bir an önce ne yapmak lazım? Tamamlamak lazım çünkü önümüzdeki döneme uyum sağlamak lazım. Kaliteli uzmanı kurumsal kapasiteyi geliştirme açısından yetiştirmek kolay bir iş değil -ben kendim kariyer uzmanıyım, planlama kökenliyim- bu, bu açıdan önemli. Parlamento işlerinin yönetimi çok önemli -burada değinilen hususlar- yasama, yürütme ilişkileri önemli. Diğer taraftan, yasama süreci ve yasamanın kalitesi fevkalade önemli, Parlamento ve AB’ye katılım ve diğer hususlara da baktığımız zaman bu değerlendirme önemli. Bütçe süreçleri ve kamu hesapları özellikle üzerinde hassasiyetle durulması gereken hususlardan biri; bu Komisyon olması hasebiyle de çok önemli. Ben uzun süredir de bu işle ilgili olduğum için buna da önem veriyorum ve Sayın Başkana da teşekkür ediyorum o konuda. Daha önce onunla uzlaşma imkânı bulamadığımız çok alan oluyordu, kavgaya ettiğimiz de oluyordu ama bu konudaki hassasiyeti içi teşekkür ediyorum. Bunu hassaten Komisyon üyesi olarak da ben sizden talep ediyorum Sayın Başkanım, bunu bir an önce tamamlayalım.

Burada parlamenter gözetim ve denetimi önemli, Parlamentodaki siyasi parti grupları ve milletvekillerinin ilişkileri önemli, statüleri, diğer özlük hakları, idari yönetimin de ele alınması lazım.

Esasen raporda temel kapasite sorunları var; bunlar tek tek incelenmiş. Kurumsal yapı, temel parlamenter işlevleri arasındaki belirgin dengesizlikten bahsediyor -bunu da görüyoruz- bundan etkilendiğini söylüyor. İktidar ve muhalefet arasında da belirgin bir ayrımın olduğu burada ifade ediliyor. Bu giderilebilecek bir şey ama zaman zaman hakikaten sıkıntı olduğu da oluyor.

Tabii, burada yasama sürecinde yasama kalitesine ilişkin, yasama kalitesini de tehlikeye atan etkenlerin olduğu ifade ediliyor. Kanun ve tasarı ve tekliflerinin çokluğu bir tanesi, gündemin belirsizliği, zaman baskısı, kanunların bütünüyle uyumsuz olması ve son dakika değişiklikleri gibi sorunlar. Burada ben 20-30 madde gelip 240 madde çıkan torba tasarıları biliyorum hepsi ilave olarak. Hatta bir hatıramı da ifade etmek istiyorum. Önerge imzalatılan bir milletvekili arkadaşımızın önergesinde araya bir “ve” konularak bir okla değiştirilmiş fakat çok hassasiyet gösteren teknik bir arkadaşta ve “Allah’tan korkun, hiç olmazsa değiştirdiğinizi haber verin.” dedi. Yani bunu biraz da espirole olsun, germeyeyim diye anlatıyorum ama hakikaten bu tür sıkıntılar var.

Toplum dinamik; çok çabuk değişiyor, ihtiyaçlar değişiyor, siyasal kuruma olan talepler yoğunlaşıyor. Bunların içinde düzgün olanlarını seçmek lazım. Nitekim bu son torba tasarıda biz muhalefet olarak memnun olmadığımız çok husus olmasına rağmen Komisyon Başkanı önemli bir kısmını da ne yaptı; çıkardı.

Şimdi, Sayın Başkanım, ben burada bizim muhalefet şerhimizden, müsaade ederseniz bu son torba kanunuyla ilgili bir iki ufak hususu arz etmek istiyorum. 63 ayrı kanun, hiç birbiriyle ilgisi yok, kanun hükmünde kararname çeşitli maddelerde değişiklik yapıyor. Şimdi, arkasından gidiyoruz. Bunun ne olması lazım? Bir kere, öngörülebilir olması lazım, anlaşılabilir olması lazım, ulaşılabilir olması lazım. Ben çok özür dileyerek ifade etmek istiyorum, bu önergeyi veren arkadaşlar bile –buradaki usulü bildiğimiz için rahatlıkla söylüyorum- muhtevada ne olduğunu bilmiyor. Ben mesela buraya gelen bir arkadaş, iktidara mensup arkadaşla söyledim, hani “İmza attığın önergenin altında kaç milyon gidiyor, kaç trilyon gidiyor haberin var mı?” dedim.

Şimdi, bu kadar hani hızlı bir gelişim, değişim; bu işi bir rahatlatmamız lazım, toplumun bunu anlaması lazım. Ben her gelen tasarıнын mutlaka bir alt komisyona havale edilmesini arzu ediyorum. Niçin? Toplumun tarafları, konuya taraf olan, tasarıya taraf olan, teklife taraf olan herkes sizi buluyor. Müspet de olsa, menfi de olsa sizin o konu hakkında neyiniz oluyor? Bir bilginiz oluyor.

Şimdi, tabii ki bunun bir hazırlanma süreci var, görüşülme süreci var, siyasi partilerin olaylara o günkü güncel zamana dayalı da bir bakış açıları geliyor. Burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ben başka bir komisyondayken yaşadığım bir olayı da ifade etmek istiyorum örnekle müşahhas olduğu için. Bir tasarı görüşülüyor; bir kuruma bir tane dernek dercedilmek isteniyor bir şekilde yani. Ben o kurumun daha önce kurucu yönetim kurulu üyesiyim. Geldim, dedim ki -açılımını yazmışlar derneğin- “Bu buraya olur mu? Kim bu? -Söylediler, ismi lazım değil, iktidara mensup arkadaş söyledi.- Ya, bu buraya olmaz. Bakın, bu Komisyonunda iktidar partisine mensup ticaret ve sanayi odalarından gelen beş altı tane başkan var. Kamu tüzel kişiliği var bir taraftan TOBB’un; dâhil edin buraya hiç kimse bir şey demez.” Onun üzerine arkadaşlar yüklendiler bürokrata. Bakan da yoktu, gelmemiş. Ben söz aldım “Niye bürokrata yükleniyorsunuz?” Ben de bürokrasiden geliyorum. Şimdi, “Bakan bey gelmemiş, doğru. Ee, böyle bir şeyi bürokrat savunuyor. Bir tek soru soracaksınız.” dedim. “Bu dercedilen husus veya dernek tasarı önerisi olarak sizden Bakanlar Kuruluna gittiği zaman, Başbakanlığa gittiği zaman var mıydı yok muydu; bunu sorun yeter.” dedim. Sordular “yok” dedi. “O zaman nerede dercedilmiş bu? Bakanlar Kurulunda. Niye bürokrati dövmeye kalkıyorsunuz?” dedim.

Ya, bunu ne iktidar partisini ilzam etmek için ne de bir başka şey için söylüyorum. Hani bu yasa yapım sürecini ne yapmamız lazım? Bizim bir toparlamamız lazım. Emin olun, şimdi, ben eve gidiyorum –daha önceden de tecrübeli olduğum için- evde belki çocuklar da gülüyorlar gecenin bir vaktinde en az bu kadar cilt, hiç okumasam bile mutlaka tablolarını karıştırdığım, nüfuz etmeye

çalıştığım... Hele teknik Komisyon burası rakamlara bakmak mutlaka icap ediyor. Bugün sevindim epey bir arkadaş genelın anlamında, rakam bazında da neye girdi? Olaya girmeye çalıştı. Bu önemli bir şey, işin muhtevasına bakıyoruz.

Şimdi, buradan, bu Komisyondan geçti bu tasarı. Biz her seferinde bu tür yasalarda Milliyetçi Hareket Partisi olarak arkadaşlarımız şunu mutlaka koyuyorlar. “3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun uyarınca hazırlanan Bakanlar Kurulunun 2005 tarih ve şu sayılı kararıyla uygulamaya konulan Mevzuat Hazırlama, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte konu itibarıyla aralarında bağlantı bulunmayan...” falan diye devam ediyoruz; bu vakia. Buraya gelen bakan arkadaşlar da bundan huzursuz. Hükümet çareyi nasıl buldu? Şimdi, Maliye Bakanlığının koordinasyonunda olmaya başladı. Ya, Mehmet Şimşek Bey, ilk Bakan olduğunda biz söyledik, tövbe etti “Bir daha getirmeyeceğim.” dedi. 20 maddeydi veya işte 30 maddeydi; çıktı ama ondan sonra her şey böyle çıkmaya başladı.

Ha, bu zaruretten kaynaklanan birtakım şeyler olur; muhalefet partilerinin buna tolerans göstermesi de bazı hâllerde mümkün oluyor. Görüşüyoruz, arkadaşlarımız işte grup temsilcilerini çağırıyorlar, bakan beyler içeride bir şey yapıyor. Bunu çözmemiz lazım. Şimdi, bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan, ek süre veriyorum.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada tabii, milletvekillerinin saygınlığının korunması, yasama süresinin planlı ve programlı olması, torba kanun ve temel kanun uygulamalarının kaldırılması, bazılarında Ticaret Kanunu gibi hakikaten üç yüz gün sürecek şeyi üç dört günde de çıkardığımız oldu, bunların da yapılması lazım.

Sayıştaya belki daha sonra geliriz ama Cumhurbaşkanlığı bütçesi ve kesin hesabıyla ilgili bir şeyi ifade etmek istiyorum, çok tartışıldığı için: Bazı şeylerde hassasiyet göstermek lazım. Belki de güncel gelişim nedeniyle yapılamayan birtakım şeyler var. Mesela diyor ki: “Form 3/10/2016 yılı kesin hesabı, gayrimenkul mal bakım ve onarım gideri.” Burada, harcama oranı yüzde 57,21; iptal oranı yüzde 42,8. Şimdi buna bakıyoruz, gayrimenkul büyük onarım gideri, benzer bir şey buralarda görüyoruz, harcanmıyor ama en sonunda da bir şey görüyoruz: Şurada, fonksiyonel sınıflandırmaya bakıyoruz. Mesela, diyelim ki: 01 Cumhurbaşkanlığı, 2016’da başlangıç ödeneği 434 milyon, 1.292 harcaması, gerçekleşen, yaklaşık dört katı. Ama buna rağmen 2017’de başlangıç ödeneği için 648 milyon talep etmişiz. Ağustos ayında üçte 1’ini falan harcamış vaziyetteyiz. 2018’de bütçe teklifini de 845 gösteriyoruz. Şimdi, buralara baktığımız zaman tabii bunların altında belirgin şeylere de bir izahat vererek kamuoyu önünde tartışılmasını da engellemiş oluruz. Bunları da net bir şekilde söylemek lazım.

Diğer taraftan, sürem bitmek üzere ama, Sayıştay Kanunu burada çıkarken ben Komisyon üyesiydim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hakikaten bütün siyasi partiler, üzerinde anlaştılar, gayet yoğun bir şekilde çalışıldı. Bundan da memnuniyet duydum. Hatta bir maliyeci çocuğu olarak, kendisi de maliyeci olan birisi olarak o Sayıştay denetçilerinin, Anadolu kasabalarında sabah erken gelip “Birisini parça ekmek verecek.” diye baktıkları günleri de bizzat yaşayan, hatırlayan birisi olarak söylüyorum, geldiği durum itibarıyla ben memnun değilim. Bizim adımıza denetim yapılıyor. Şayet, biz bu raporları kendimiz okumazsak “Biz bundan bir şey anladık.” diyemeyiz. Ben birtakım şeyler

yazdım, arkadaşlara danışarak da yazdım. Dış denetim genel değerlendirme raporlarına baktığımız zaman, denetlenen kurumlar tarafından pek çok yasal zorunluluğun yerine getirilmediğini görüyoruz, tespit ediyorlar. Ancak bu yasal yükümlülükleri yerine getirmeyenler hangi kurumlar, onları çok net bir şekilde ifade etmiyoruz. “Stratejik planla hazırlamayan kurumlar var.” deniyor. “Performans programı hazırlamayanlar var.” deniyor, hatta “Faaliyet raporunu hazırlamayanlar var.” deniyor. Bunlar hangi kurumlar? Bu kurumsal kapasiteler neden kifayetsiz mi, bunlara bakmak lazım.

Şimdilik benim söyleyeceğim bunlar.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ayhan.

Sayın Gaydalı, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ne garip bir tesadüf ki Plan ve Bütçe Komisyonu bende “pılav bütçe komisyonu” imajı yarattı. Bunu sorarsanız “Neden?” diye, plana pek rastlayamadım da onun için.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – O zaman niye üye olmak istiyorsun?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – İzah edeceğim merak etmeyin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Plan ve Bütçenin şahsına hakaret ediyorsun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bulaşma ya, rahat dur.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Eğer planlama olsaydı beyefendi, halkla ilişkiler binasını otuz yılını doldurmadan yıkmazdınız. Bu, plansızlığın bariz bir göstergesi.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ne alakası var şimdi Komisyonla?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Herhâlde Meclis bütçesini görüşüyoruz ve bu da Meclis kompleksi içinde yapılacak veya daha doğrusu yıkılmış binadan bahsediyoruz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Komisyonndan...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya Kürt’ü görünce ne saldırıyorsunuz hemen.

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Kürkcü lütfen.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Şimdi, otuz yılını doldurmadan bir binanın yıkılması resmen bina katliamıdır, başka hiçbir şey değildir. Planlamalar genelde on yıl, yirmi yıl, elli yıl, hatta yüz yıllık ihtiyaç projeksiyonları göz önüne alınarak yapılır. Aksi takdirde, günü kurtarmak için bugüne mahsus problemleri çözmeye yönelik yaptığınız işler planlama değil refleks olur. Planlama ve projelendirme aşamaları bir projenin en az maliyetinin ödendiği aşamalarıdır. Yapım aşamasından sonraki tadilat ve yıkımlar, yıkım maliyetlerini katlayarak artırır. Plan ve proje aşamasında yeterli araştırmalar, binaları kullanan insanlar üzerinde yapılan istatistiki araştırmalar, eskiden bu binaları kullanan insanlar üzerine araştırmalar ve hatta ziyaretçilerden anket yapılarak görüşleri alınırsa bence çok sağlıklı bir proje yapma imkânı elde edebiliriz. Günümüz teknolojisi modüler üniteler hâlinde projeler ve yapılar öngörmektedir. İhtiyaç duyulduğu zaman binaların ne yöne gelişeceği tespit edilir ve ona göre rezerv alanlar bırakılır. Ne yazık ki söylediğim örnekte bunların hiçbir tanesi yok. Bu analitik kafa yapısıyla, plan yapılmayan bütün projeler bugün karşılaştığımız gibi her yirmi otuz yılda bir yıkılıp yeniden inşaatlarla uğraşıp dururuz.

Şimdi, kayıplar kalemlerine geldiğimiz zaman, bir: Zaman kaybımız oluyor. İki: Para kaybımız oluyor. Üç: malzeme kaybımız oluyor. Dört: Emek kaybımız oluyor. Ki bu parametreler ekonomiyi doğrudan etkiler. Gelişmekte olan ülkeler de bu parametreleri çok dikkatli kullanmak mecburiyetindedir.

Diğer konuşmacılar da bahsettiler mevcut cami hakkında, aynı görüşlere ben de katılıyorum. Mevcut cami, sadece milletvekillerine ayrılabilir. Evet, cuma günleri izdiham oluyor, ben de kabul ediyorum. Bunun için yeni bir alana büyükçe bir cami yapılır, seçmen vatandaşlarıyla o camide cumayı eda etmek isteyen bütün milletvekilleri oraya giderler ama mevcudun korunmasını rica ediyorum mümkünse Sayın Başkanım.

Tabii, Cumhurbaşkanlığı sarayı için de birkaç kelimet etmek isterdim ama ne projesi hakkında ne maliyeti hakkında elimde veri olmadığından bu konuda konuşursam yanlış olur. Ama benim tahminimce, birkaç asırlık projeksiyon göz önüne alınarak bu proje yapılmakta.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gaydalı.

Sayın Taşcı, buyurun.

Süreniz on dakika.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Sayın Başkanım, çok değerli Plan ve Bütçe Komisyonunun üyeleri ve bugün itibarıyla bütçe sunmak üzere burada bulunan Meclis Başkanımız, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimiz, Ombudsmanlık Kurumu Başkanımız, Sayıştay ve Millî İstihbarat Teşkilatımızın çok değerli temsilcileri; öncelikle bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, bu bütçe günü, ilk günü. Kurumlarımızın ilk gününde, maalesef, basına yansıyan tatsız bir haberle güne başladık ve burada da sabah çok üzücü bir şekilde tartışma yaşandı. Bu, Plan ve Bütçe Komisyonunun muhabbetine, mehabetine uygun bir ortam değildi ama bir siyasi kişilik olarak, bir milletvekili olarak, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak bu yansıyan haberleri, bu söylenmiş haberleri de dile getirmeden burada teknik bir konuya, kurumlarımızın faaliyetlerine ve yapmış oldukları konulara ilişkin teşekkürlere girmeden önce... Bu ülkede milletimizin birliğini temsil eden ve bu ülkenin ekmeğini yiyen, suyunu içen ve milletin iradesiyle burada görev yapmış olan ve hukukçu kimliğiyle bir muhalefet partimizin genel başkan yardımcısı statüsüyle görev yapan, çok da takdir ettiğimiz arkadaşımızın Cumhurbaşkanımıza ilişkin söylemiş olduğu cümleler pervasızlıktır, hadsizliktir -sakın, bu kelimeler o kişiye ilişkin bir hakaret değildir- haksızlıktır, çok kabadır, gerçekten çok kötü bir davranıştır, çok kötü bir davranış sergilemiştir. Suç vardır, suç unsuru vardır; suçun dışında da ahlaki anlamda, ciddi anlamda bir zafiyet göstermiştir. Buna sessiz kalmak, bunu görmeden buradaki bütçe konuşmasına devam etmek bir milletvekili olarak içimden gelmiyor. Dolayısıyla, öncelikle kınıyoruz. Arkadaşımız, gerçekten, maksadını aştığını... Bu ülkenin birliğini temsil eden Cumhurbaşkanımıza karşı yapılan tavrı düzeltir diye ümit ediyoruz, öncelikle bunu vurgulamak isterim.

Dolayısıyla, buradan da sırasıyla kurumlarımızın bütçelerine ilişkin bir teşekkürü baştan belirtmek isterim; Cumhurbaşkanlığı kurumuyla, Cumhurbaşkanlığı müessesesiyle ilgili, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak, değerlendirmek yapmak isterim.

Burada önceliği Cumhurbaşkanlığı bütçesine vermek gerekir. Gerçekten, işte, 2014 yılında seçimle Cumhurbaşkanımızı seçtik; bütün milletimizin iradesiyle, yüzde 51'i aşan oyla seçilmiş bir Cumhurbaşkanımız var.

Ben, tabii ki, üniversite yıllarıma, Ankara'da hukuk fakültesinde okuduğum yıllara gidiyorum. Tabii ki hukuk fakültesine girdiğinizde -siyasal ve hukuk yan yana iki fakülte- devlet idaresine talip öğrenci olma ve devlete ilişkin hedefleriniz var ve kurumları tanırıyorsunuz. Biz o yıllardan itibaren Cumhurbaşkanlığı kurumuna, müessesesine, avlusuna, etkinliklerine katılma şansı bulamayan o dönemin gençlerinden birisi olarak ta ki milletin iradesiyle seçilmiş... Anayasa'daki görevlerini kullanmak yerine sembolik görevle görevlerini tamamlamış Cumhurbaşkanlarımıza hizmetleri için teşekkür ederiz ama Anayasa'da var olan yetkisini kullanmayarak Cumhurbaşkanlığı müessesesinin temsil makamı ağırlıklı olmak üzere ve milletin buluşma noktasında zayıf bir halka oluşturan Cumhurbaşkanlığının...

Milletin daha güçlü iradesiyle seçilmiş, milletin kurumlarını dizayn eden, Meclisle ilişkilerinde, siyasi partiyle ilişkilerinde, STK'yla ilişkilerinde daha güçlü bir Türkiye için daha güçlü bir aktör olarak, gecesini gündüzüne katarak bu işe talip olmuş ve milletin iradesiyle seçilmiş bir Cumhurbaşkanlığını... 2014'ten sonraki döneme baktığımızda, gerçekten bugünkü gençlere, bugünkü STK üyelerine, bugün Cumhurbaşkanıyla, Cumhurbaşkanlığı müessesesiyle buluşma imkânı yaşayan kişilere Türkiye'de herkes imreniyor, ben de imreniyorum ve takdirle karşılıyorum. Sayın Cumhurbaşkanımıza, yaklaşımı, yönetim tarzı itibarıyla teşekkür ediyoruz; Türkiye'de milletin temsilinin nasıl olması gerektiğini en güzel şekilde bize örnek olarak sunuyor.

Bugün, mahalle muhtarlarımız Külliye'ye gelmek için benden talepte bulunuyorlar. Biz de İçişleri Bakanlığına bildiriyoruz. Muhtarlarımız aralıksız bir şekilde Külliye'ye geliyor ve direkt cumhurun başkanıyla, milletin temsilcisiyle dertleşiyor, yemek yiyor, sohbet ediyor; STK'larımız hakeza, öğrenci temsilcilerimiz hakeza. Gerçekten milletin, takdir ve tebrik edilmesi gereken toplumun değişik kesimlerini iltifat ederek, ödüllendirerek, motive ederek toplumu bir birlik içerisinde ayakta tutan, zinde tutan, millete hedef gösteren bir Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanımız var. Bakıyorsunuz, işte, çok polemik yapıldı, onlara girmek istemiyorum. Bu yapılan tüm gayret ve çabanın sonucu milletin devletiyle buluşmasına bir araçtır, bir hedeftir. Gerçekten Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde camisiyle ve şimdi devam eden devasa kütüphanesiyle, konferans salonlarıyla insanların, yarın öğrencilerimizin, vatandaşlarımızın keyifle vakit geçirebileceği, keyifle, hiç problemsiz bir şekilde Cumhurbaşkanıyla görüşebileceği bir konsepti bizlere kazandırdılar. Burada, Genel Sekreterimiz başta olmak üzere tabii ki bu çalışmanın en büyük ayağını da oradaki bürokrasi kadromuz ve orada çalışan kardeşlerimiz yapıyor. Gerçekten o kadar keyifli bir ortam var ki gitmeyenlerin, gidemeyenlerin hiç problem yapmadan Külliye'ye davete icabet etmelerini buradan diliyorum.

Cumhurbaşkanlığımızın faaliyetlerine bakıyoruz: Cumhurun başkanı bu sene, 2017 yılında 35 veya 38 ile gitmiş, milletin ayağına gitmiş, milletle buluşmuş, oradaki sivil toplum kanaat önderleriyle buluşmuş ve devletimizin kurumlarının sorunlarını dinleyerek burada bakanlıklara taşımış. Bu vesileyle, ben Cumhurbaşkanlığımızın kadrolarının yapmış olduğu çalışmaya, Cumhurbaşkanımızın himayesindeki bu güzel hizmetlere teşekkür ediyorum. Tabiri caizse eleştiri anlamında, öneri anlamında bir şeyler yapabiliriz ama eleştirilecek bir husus bulamıyorum. Gerçekten aklımıza gelmeyen projelerle milletimiz çok rahat bir şekilde kendisini eminde, güvende hissediyor. Tekrar, Genel Sekreterimizin ve diğer bürokrasi kadrolarımızın emeklerine ben teşekkür ediyorum.

Meclis Başkanlığımızın bütçesiyle ilgili, 15 Temmuzdan girmek istiyorum. Evet, bir 15 Temmuz günü ve biz illerimizde, Meclis Başkanımız Meclisi bizzat açarak o gün milletin üzerine kâbus gibi çöken bu hain kalkışmanın önünde öncü olarak ve Ankara'da olan milletvekillerimiz iktidarıyla muhalefetiyle Meclise gelerek... Milletin tarihi bir şekilde hedef alındığı bu kalkışmaya karşı Meclisteki o görüntünün, o birlik ve beraberliğin ve o gece geçirilen mesainin heyecanı, ruhuyla milletimiz güç kazanmıştır. Milletimiz... Bu kalkışmayı püskürtmede Meclisimizin, Başkanımızın duruşunun büyük etkisi olmuştur; dolayısıyla, bu gayretinden dolayı Meclis Başkanımıza, bürokrasideki arkadaşlarımıza ve o gün Ankara'da ve Ankara dışındaki etkinlikte sahada, meydanda olan milletvekillerimize ben tekrar teşekkürü bir borç biliyorum.

Meclisimizin bütçesiyle ilgili değerlendirme yaptığımızda, evet, 1960'lı yıllardan itibaren Meclisimizin bize kazandırılmasında emeği olanlara da teşekkür ediyoruz, mekânları cennet olsun. Ondan sonraki çalışmalara baktığımızda -işte, bu çalışmaları inceledik- ciddi bir çalışma yapılmadığını görüyoruz. 15 Temmuzda ağır hasar alan Mecliste, buraların tedarikinde, eksikliklerin giderilmesinde Meclisin güçlü bir irade sergilediğini... Hem maddi kaynak anlamında hem irade anlamında, teknik

anlamda ciddi bir çalışmayla bugün bizlere güzel hizmet verme noktasında ciddi bir emek var, ortada bir eser var. İktidar ve muhalefet milletvekillerinin, daha doğrusu burada Meclis çalışanlarının daha huzurlu bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – ...yasama faaliyetini yürütmelerinde gerçekten, gerek idari hizmetler anlamında, yemekhanesinden kütüphanesine kadar ciddi bir çalışma var. Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada bir şeyin altını çizelim: Meclisin kültür sanat faaliyetleri kapsamına bakıldığında, ciddi anlamda, çok kolay da olmayan sempozyumların yapıldığını, İstanbul’da Saray’da yapılan çalışmaları ve orada ziyaretçi anlamındaki sayıya baktığımızda Meclisimizin, bürokrasideki arkadaşlarımızın aslında bu kalabalıkta görünmeyen çok ciddi gayretini buradan görüyoruz. Tekrar, Meclis Başkanımızın şahsında bütün kardeşlerimize, görev yapan kamu görevlisi arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Burada çok tekrar edildi, sabah Komisyon Başkanımız ve daha sonrasında vekilimiz de ifade etti: Plan ve Bütçe Komisyonunun rakamlarına baktığımız zaman, Meclisteki çalışmaların üçte 1’ine yakını bu Komisyonun çıkardığını görüyoruz. Burada, gerçekten, eğitimlerine ve emeklerine baktığımız zaman çok nitelikli uzmanlarımız var. Belki, uzmanların yetişmesi zaman alacağından, burada en fazla ihtiyacımız olan, bize de, özellikle iktidar milletvekillerine daha fazla ihtiyaç olan bir şey olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda yoğun misafir ve taleplerle karşı karşıyayız. Muhalefet milletvekilleri alınmasınlar ama gerçekten burada daha fazla katkı verme anlamında zorluk çektiğimizi... Yani burada belki bir geçişle AR-GE’deki uzmanlarımızın yoğunluğuna bakarak veya diğer yerlerdeki uzmanlarımızın yoğunluğuna bakarak Plan ve Bütçe Komisyonunun uzman sayısının ve katkısının artırılmasına ilişkin öneriye ben de katılıyorum.

Buradan tekrar teşekkürlerimi bildirerek...

BAŞKAN – Sayın Taçcı, toparlayalım lütfen.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ombudsmanlık Kurumuna ilişkin, yine öğrencilik yıllarıma gittiğimizde -yani bunu siyaseten söylemek istemiyorum- Türkiye’de hukuk kitaplarından okuduğumuz, “İsveç modeli” dediğimiz bu sistemi Türkiye’de on yıl sonra ben kurumsal olarak göreceğimi hayal edemezdim. Bugün, Allah’a şükür, AK PARTİ hükümetlerinde cesur bir şekilde hukuki anlamda kurumsal düzenlemeler, çalışmalar yapıldı. Burada birkaç şeyi söylemek istiyorum. Gerçekten biz bu kurum kurduk yani anayasal olan bir çalışmayla bu kurumun çalışmasını -kuruluşundan itibaren- gayretlerini görüyoruz. Şimdi, Başkanımız da burada. Buna ilişkin bir iki önerim olacak yani bunu soru niteliğinde ve öneri niteliğinde alabilirsiniz. Yurt dışında yaşayan Türklerimiz var, o ülkedeki vatandaşlarımızın sorunları var. Acaba bu sorunlara Ombudsmanlık Kurumu nasıl el atabilir? Yine, Yurt Dışı Türkler Başkanlığının gurbette yaşayan vatandaşlarımızı orada eğitme, oradaki sorunlarını çözme noktasında yasal sınırları nedir, ne değildir? Soru olarak bunları önermek isterim.

Yine, üniversitelerde öğrenci topluluğu oluşturarak... Çünkü hukuk fakülteleri başta olmak üzere, böyle bir kurumun yargı yükünü azaltma anlamında, Türkiye’deki kavgayı ve ihtilafı azaltma anlamında sulh yoluyla ve idari yolla çözme noktasında çok fonksiyonel bir özelliğini ve bundan sonra daha büyük özelliklerini kazanma noktasında bizim yasama olarak katkı vermemiz gerekiyor, bütçesinin yarın daha artarak daha fonksiyonel bir hâle gelmesi noktasında.

Bakınız, biz referandumla 2019’da Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiyoruz. Bugün bu kurumun -yapması gereken bence- dağınık olan kurumları, aynı işe koşan, aynı işi yapan benzer kurumları birleştirerek bir çatı altında, daha etkin, fonksiyonel görev almasını öneririm. Mesela, BİMER, CİMER gibi kurumlar ile İnsan Hakları Eşitlik Kurumu, Etik Kurulu gibi kurumların Ombudsmanlık Kurumu

bünyesinde birleşmesinde hem israfı önleme anlamında hem etkinlik anlamında hem de bugün aslında sadece illiyet bağı var gibi gözüken bu kurumun Meclisle paydaşlığının daha büyük artırılmasında somut bir şekilde bizim de yakın çalışma anlamında fırsat bulmamızda ve Türkiye’deki idari denetimin etkin bir şekilde denetiminde önemli bir misyon üstleneceğini düşünüyorum. Hani diyoruz ya burada...

BAŞKAN – Lütfen, toparlar mısınız.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım, “Toparlayın.” derken.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Tamam Başkanım.

Dolayısıyla, TBMM, yasama yeni dönemde daha bir etkin hâle gelir.

Başvuru sayısına baktığımız zaman ciddi bir artış var. Bir de resen inceleme yetkisi bu kuruma verilirse... Çünkü şikâyeteye bağlı bir inceleme yapılıyor. Dolayısıyla resen inceleme yetkisinin de verilmesinde fayda olduğunu düşünüyorum.

Bu vesileyle bütçelerimizin tekrar hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özgökçe...

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, çok kıymetli katılımcılar ve değerli basın emekçileri ve diğer çalışan arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, demin, Sayın Taşcı konuşurken hakikaten aynı Türkiye’de mi yaşıyoruz diye düşünmekten kendimi alamadım çünkü benim yaşadığım Türkiye’de OHAL bütün baskısıyla devam ediyor, avukatlar tutuklanıyor, insan hakları savunucuları tutuklanıyor, gazeteciler tutuklanıyor, binbir emekle oluşturulmuş ve onca çalışmaları boşa çıkarılmış dernekler kapatılıyor, basın susturuluyor, televizyonlar kapatılıyor, yayınevleri kapatılıyor, kreşler kapatılıyor, belediyelere kayyum atanıyor, belediye başkanları zorla istifa ettiriliyor. Ben bir milletvekili olarak hakikaten iktidar partisine mensup milletvekillerinin de temsil, denetim ve yasama görevleri sebebiyle iktidar partisinde olsa dahi bir öz eleştiri ve bizim de gördüğümüz noktadan bakabilme anlayışını geliştirebilmelerini görmek isterdim aslında ama böyle bir ortam ne yazık ki yok. Bizim en önemli görevimiz çünkü bu üçü ve biz bu üç görevimizi, temsil, denetim ve yasama görevimizi yerine getirirken öncelikle önümüzü açması gereken kurum Meclis Başkanlığı ve Meclis Başkanıdır.

Ben 1 Kasım’da milletvekili oldum, daha önce hukukçu olarak, avukat olarak çalıştım ve uzun yıllar insan hakları savunuculuğu alanında çalıştım ve buradaki ortamı çok farklı beklerdim ama iki buçuk yıldır neredeyse gördüğümüz, siyasetin konuşmadığı. Belki siyaset gerçekten konuşmadığı için biz bu noktadayız. Yani sivil ölümler var, kentlerin yakılıp yıkıldığı bir dönemden geçtik, insanların diri diri yakıldığı bir dönemden geçtik ve hâlâ yaralar sarılmadığı gibi, bunları görmezden gelen ve görmeyen bir anlayış hâkim ne yazık ki. Konuştuğumuz zaman da bize verilen en sert cevaplar ve açıkçası manipüle edilen şey, terörle mücadele edildiği şeklinde ama en başta söylemem gereken şey şu ki bu Meclis çatısı altında var olan 6 milyon seçmenin iradesi görmezden geliniyor ve hiçe sayılıyor. Halk iradesi bu çatı altındaysa eğer ve böyle görülüyorsa, görülmek isteniyorsa 6 milyon seçmenin iradesi olan Sayın Selahattin Demirtaş’ın, Sayın Figen Yüksekdağ’ın ve diğer tutuklu milletvekillerinin hapiste olmaması gerekir, esas itibarıyla milletvekillerinin yeri bu Parlamentonun içidir, bu Parlamentoda olmaları gerekir.

Sayın Başkan, bu şahit olduğum bütün tartışmalar, bugüne kadar ki yasama faaliyeti gerçek bir yasama faaliyetinden oldukça uzaktır. Hiçbir komisyonda tartışılmayan, görüşlerin alınmadığı, paydaşlarınca tartışılmadığı bir yasama faaliyeti, çok kalitesiz bir yasama faaliyeti işliyor. Evvelce de

böyle miydi acaba? Ben ilk defa milletvekili olduğum için bunu gerçekten bir daha sormak istiyorum. Evvelce böyle değildi herhâlde. Diğer partili milletvekillerinden de görüş alınır, parti gruplarından görüşler alınır, bir yasa çıkarılacaksa herkesin görüşü ve kanaati, herkesin vicdanı rahat bir şekilde yasa çıkarılır ama öyle değil şu an. Torba yasa mantığı bu Meclisi çürütmüş vaziyette neredeyse. Torba yasa mantığı, torba bütçe görüşmesine dönüşmüş yani burada Meclis Başkanının öncelikle bu soruna, bu temel soruna bir çözüm bulması gerekiyor. Örneğin, bütçe tartışması neden ilgili ihtisas komisyonlarından görüş alınarak yapılmaz ki? Yani eğer niyetimiz milletin iradesinin buraya yansması olacaksa o zaman en önemli konulardan biri olan bütçe yapma hakkının, Meclisin bütçe yapma hakkının da bütün milletvekillerinin iradesinin yansıdığı komisyonlar aracılığıyla ya da milletvekillerinin bir vesileyle katkısının alındığı ortamlar yaratılmalı. Ama bu katkıdan oldukça uzağız, hiçbir faaliyet, hiçbir düzenleme bu yol izlenerek getirilmiyor. Torba yasalar, evet, birçok yasa -üçte 1'i dedi az önce Sayın Taşcı- çok büyük oranda Bütçe Komisyonundan geçti düzenlemeler, torba yasayla geçti. Çok farklı yasaları ilgilendiren düzenlemeler, o ilgili yasaların temel kurgusunu ve anlayışını da belki bozacak biçimdeki -genellikle bozacak biçimde- değişiklikler yapılarak alelacele komisyondan geçti, daha sonra Genel Kuruldan geçti. Genel Kuruldaki tartışmalar da daha çok, muhalefetin itiraz ettiği ama iktidarın hiç konuşmadığı, sadece oylama sırasında oyladığı ve geçirdiği düzenlemeler şeklinde oldu; yasama faaliyeti işte böyle işliyor. Muhalefetin gündem yaratabildiği tek alan olan Meclis araştırma komisyonu kurma gayreti, Genel Kurula getirmeye çalıştığı önergeler ve sunmaya çalıştığı toplumun kanayan yaraları âdeta sesimizi kısmak niyetiyle İç Tüzük değişikliğine konu oldu. Şu an Meclis Genel Kurulunda muhalefetin gündeme taşıdığı konular çok kısa sürelerde -üç dakikayla sınırlandırıldığı için- neredeyse hiç tartışılmadan ve Meclis araştırma komisyonu da kurulmadan görüşülüyor. Şu ana kadar sadece zannediyorum iki ya da üç komisyon kurulabildi, o da kamuoyunun yoğun baskısı sebebiyle, iktidar partisinin bir komisyon kurulma zorunluluğu hissettiği için komisyonlar kuruldu. Yani ben merak ediyorum, gerçekten, bireysel silahsızlanmaya dair, iktidar partisinin söyleyecek tek bir lafı yok mu? Bu konuyu bile biz Meclis gündemine getirdik, o konuda bile konuşulmadı ve bir komisyon kurulmasından kaçınıldı ve aksine, cevap bile verilmedi. Bunun gibi yüzlerce konu.

İki buçuk yıldır bizler Türkiye'nin en önemli sorunlarını, iş cinayetlerinden kadın cinayetlerine, sivil ölümlerden kentlerin bombalanmasına ve çatışmaya, güvenlik politikalarına dair birçok konuda Meclis Genel Kuruluna tartışma önerileri getirdik, tek bir tanesi bile hiçbir şekilde üstlenilmedi -sorumluluk üstlenme adına söylüyorum- bu konuda cevaplar bile verilmedi. Tam aksine, bizler söylediğimiz, gündeme getirdiğimiz konularla ilgili genellikle suçlandık, manipüle edildik ve aldığımız en çarpıcı cevap da işte "Terörle mücadele ediyoruz." şeklinde oldu.

Değerli arkadaşlar, diğer arkadaşlarımız da belirtti, ben tekrara girmemek adına onlardan bahsetmeyeceğim ama yeni bina yapımı ve eski halkla ilişkiler binasının yıkımı ve Mecliste bakım onarıma dair çalışmalar sürerken özellikle -kamuoyunda da tartışıldığı şekliyle söylüyorum- gereksiz harcamalar yeniden gündeme geldi ve bariz bir şekilde tartışılan konu, büyük bir israf içerisinde olduğuna dairdir. Hem Cumhurbaşkanlığının hem de Meclis Başkanlığının faaliyetleri sonucu çok yoğun bir israf tartışması vardır. Bu israfta ilgili iktidarın, Hükümetin, Meclis Başkanlığının, Cumhurbaşkanlığının "itibar"la açıklamaktan öte açıklamalarının olması gerekir. Bu konuda kamuoyu ciddi anlamda cevap bekler hâledir.

Bu Meclis çatısı altında birlikte mesai yaptığımız emekçi arkadaşlarımız var. Onların sorunlarını nedense hiç kimse görmüyor. Daha yanı başımızda çok adaletsiz ücretlerle çalışan, çok yoğun çalışan ve birçok hakkı görülmeyen çok kıymetli emekçi arkadaşlarımız var, taşeronlar var, taşeron işçiler var burada. Taşeron konusunda bir çözüm bulunmak isteniyorsa öncelikle buradan başlanması gerekiyor. Örneğin bazı işçilerin yemekten bile faydalanamadığını öğrendik. Bu doğru mu, değil mi bunun açıklanmasını bekliyoruz, yemekten ve servisten... Hatta servislerin, tasarruf gerekçesiyle kaldırıldığı söylendi. Yani bir yandan milyonlarca liralık makam araçları alınırken bir yandan bu

emekçi arkadaşlarımızın servislerinin bile kaldırılması gerçekten izaha muhtaçtır. Nasıl açıklayacağız? Bu personellerin sorunlarını öncelikle personellerden de dinlemek gerekir. Bu Meclis Başkanımızın da görevidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz ilave süre veriyorum.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkürler.

Bir diğer konu Meclis kreşi Sayın Başkan. Milletvekillerin ve personellerin çocuklarının bakımının sağlandığı Meclis kreşi hâlâ bina ve çevre düzenlemesine sahip değildir. Bununla birlikte kreşin Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmak istendiğini biliyoruz. Millî Eğitim Bakanlığına bağlanması demek Meclisin ve Millî Eğitim Bakanlığının görevlilerinin çalışma saatlerinin birbiriyle uyumlu olmadığı için bir uyumsuzluk olacağı yönündedir çünkü Millî Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmenlerin mesai saatleri farklıdır, buranın mesai saati ve koşulları farklıdır. Bu anlamda Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmaması daha uygun olur. Yine ihtiyaç olduğu hâlde bakıcı anne alımı yapılmıyor.

Evet, İç Tüzük tartışmasına değinmiştim. İç Tüzük tartışmasının özellikle muhalefetin sesini kısma yönelik olarak yapıldığını biz biliyoruz çünkü sürelerin üç dakikaya indirilmesi gerçekten açıklanamaz bir hâl. Bizim tek konuşma alanı bulabildiğimiz yer orası, basın bize yönelik, özellikle muhalefete yönelik çok büyük bir sansür uyguluyor. Üç dakikalık konuşması olan başka parlamentolar var elbette, Avrupa’da, bir çok ülkede böyle, süreler çok kısadır ama oradaki çalışmalarda, komisyonlarda uzlaşma mekanizmalarıyla birçok yasa zaten geri planda değerlendiriliyor ve Genel Kurula geldiği anda bütün milletvekillerinin tartışmaları katedilmiş oluyor. Bizde öyle bir usul yok. Bırakın bu usulü yani böylesi bir usulün işletilmesine dair bir irade yok. Komisyonlar çalışmıyor Sayın Başkan, komisyonlar toplanmıyor, toplantıya çağrılmıyor. Tarım Komisyonu ve diğer komisyonlar, en önemli komisyonlar... Türkiye’deki birçok sorunu tartışması gereken komisyonlar toplanmıyor ve hepsini biz o komisyonların, diğer, ihtisas ve uzmanlık alanı gerektiren komisyonların konularını biz burada, bütçede kısa sürelerde tartışmak zorunda kalıyoruz ve inanın biz çoğu değişikliği gazetelerden son dakikada öğrenebiliyoruz, hangi değişikliğin geldiğine dair. Buradan alelacele geçiyor, daha sonra bakıyoruz ki bir tartışma başlamış bazen Genel Kurul aşamasında Hükümet geri adım atmak zorunda kalıyor. Yani “Her şeyin iyisini biz biliriz.” mantığı var. Asla konunun muhataplarından ve taraftarlarından görüş alma niyeti ve isteği yok.

Evet, tutuklu milletvekillerinin olması, bir yandan dokunulmazlığımız devam ederken bir yandan milletvekillerinin tutuklanması, gözaltına alınması, tutuklu yargılanmaları gerçek bir ayıptır, demokrasi ayıbıdır, insan hakları ayıbıdır, bu ülkenin ayıbıdır, gerçekten bunu böyle görmek gerekiyor. Onların yasama faaliyetlerine, denetim faaliyetlerine ulaşması kesinlikle engellenmiş oluyor. Bir yandan hızlıca bizler hakkında -bunun tartışmasını çok yaptık ama- bize yönelik yani HDP’li milletvekillerini Meclis dışına itmek için, Meclis dışına çıkarmak için topyekûn bir mekanizma var ve bu, bu şekilde işliyor. Bizleri Meclis dışına atmaya çalışan bir irade var. Bizleri susturmaya çalışan bir idare var.

OHAL koşulları hepimiz açısından bir felaket. OHAL süresinde 28 tane kanun hükmünde kararname çıkarıldı ve bunların sadece 5’i Mecliste görüşüldü ve Mecliste görüşülmeden uygulama hâlinde. Bu anlamıyla Meclis zaten çoktan devre dışı bırakılmış durumdadır. Yani şu an biz galiba kendimizi kandırıyoruz. Zaten bir yönetim var ve o kanun hükmünde kararnemelerle yönetiliyor. Biz burada ne konuşursak konuşalım dinleyen, uygulayan, üstüne sorumluluk almak isteyen bir irade ne yazık ki yok. Avrupa Birliğinin 2016 İlerleme Raporu’nda da yürütmenin Meclis tarafından denetlenmesinin hâlâ yetersiz olduğuna dair çok önemli bir eleştiri var. Sorular kısmında bunlara dair sorularımız olacak.

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Evet, benim de sürem azaldığı için... Ne yazık ki çok kısa sürelerde konuşmak durumunda kalıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Doğrudur.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Ben Kamu Denetçiliği Kurumu hakkında birkaç şey söylemek isterim.

Gerçekten, Kamu Denetçiliği Kurumu benden önceki vekillerin de belirttiği gibi kendisinden beklenen işlevi ne yazık ki yerine getirememiştir. Yani böyle bir kurum olmaktan öteye gidemedi, beklenti çok daha farklıydı. Bu kurumun görev tanımında belirlenen hususlar aslında yerine gelemedi. Seçimi, seçilenlerin kimlikleri başta olmak üzere bağımsız ve tarafsız olmayışları zaten başlı başına bir sorun alanı. “Resen çalışma işlevi yok.” diyor ama aslında idarenin her türlü eylem ve işlemleriyle tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere kurgulanmış, kurulmuş bir kurumun resen inceleme yapma görevi de olmalıdır yani bu aslında barındırır, resen inceleme görevi de olmalıdır.

Sayırsız insan hakları ihlalleri yaşandı bu ülkede son iki buçuk yılda. Sivil toplum örgütlerinin, hak savunuculuğu yapan örgütlerin bu konuda raporları var. Yani bu raporlardan da mı acaba faydalanmıyor Kamu Denetçiliği Kurumu. Yani kendine görev olarak görmemesi gerçekten büyük bir ayıp. Bu anlamda neden var hâlâ, ben anlamış değilim. Yani bu kurum neden var? Çünkü Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurular en çok galiba 2017’nin ilk altı ayı başvuru almış ama çoğunu da iade etmiş yani OHAL dönemindeki haksız uygulamalara ilişkin olan başvurular olduğu için OHAL Komisyonuna yönlendirilmiş ve zaten bunu açıkça belirtmiştir.

Evet, bir kuruma başvuruyu mağdur neden yapar? Çünkü, çözüm gücü olduğuna inandığı için bir başvuru yapar ya da güven duyduğu için yapar, bir sonuç elde edebileceğini düşünüyorsa bir başvuru yapılır.

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Eğer başvuru yoksa ciddi anlamda bu konular da tetkik edilmeli. Çoğu reddedilen başvurulardan oluşuyorsa, hiçbir görüş belirtmiyorsa, üstüne vazife görmüyorsa, yapacak bir şey yok, bu kurum işlevsiz ve bu kadar kaynak ayrılması aslında böylesi bir kuruma bence tamamen israftır diye düşünüyorum.

Cumhurbaşkanlığı bütçesinde, burada çok yüksek rakamlar olduğu göze çarpıyor. Anayasa’mıza göre, mevcut Anayasa’ya göre Cumhurbaşkanlığı bir icra makamı olmadığı için böylesi harcamalar yapması ve bütçesinin artırılmış olması anlaşılabilir bir durum değil. Özellikle bütçesinde personel giderleri çok yoğun bir alan kaplıyor. “Diğer personel” olarak ayrılan ödenek tutarı dikkat çekicidir. “Diğer personel”den kasıt nedir? Çünkü bu diğer personele ayrılan bütçe bütün personel giderinin üçte 1’ine tekabül ediyor. Bunlar kimlerdir “diğer personel” kimlerdir, bunların açıklanması gerekiyor.

BAŞKAN – Son cümlenizi alayım.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Bir de zaten temel sorun Cumhurbaşkanlığıyla ilgili. Cumhurbaşkanı aynı zamanda bir partinin genel başkanıdır ve bu iki kimlik çok ciddi bir haksızlığa ve Anayasa ihlaline yol açan yani hâlihazırda statüsü itibarıyla kendiliğinden bir Anayasa ihlaline yol açan bir durum; bir yandan Genel Başkan, bir yandan Cumhurbaşkanı. Birçok açıdan bunu görebiliyoruz. Türk Ceza Kanunu 299’a göre hakaret davalarının en çok işlendiği kurum olma özelliğini kazandı yani en önemli işlevi bu durum aslında. Şimdi, Cumhurbaşkanına hakaret suçunu düzenliyor bu madde ve bu maddenin ömründen daha fazla cezanın uygulandığını görüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özgökçe, son cümlenizi alayım lütfen.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Peki, yani siz ısrarla... Bu konuya dair ben biraz daha konuşmak isterim açıkçası, birkaç dakika daha verirseniz eğer memnun olurum Sayın Başkan çünkü bu konu artık herkesin temel görüşme konusu oldu yani Cumhurbaşkanına hakaretten, Cumhurbaşkanını eleştiren yani siyasi kimliği sebebiyle... Çünkü, o, siyasi kimlikte davranıyor, bir partinin genel başkanı gibi davranıyor. Yani, illeri ziyaret etmesi, mitingler yapması ve bu mitinglerde kendi partisine oy istemesi gerçekten bir tezat ve haksızlık çünkü Cumhurbaşkanlığını kullanarak, bu devletin imkânlarını kullanarak seçim kampanyaları yürüttü Cumhurbaşkanı ve ona yöneltilen eleştirilerin hepsi yani yapılan karikatürler dâhil, bir sosyal medya paylaşımı 299 kapsamında suç sayılıyor ve bu anlamda katalog suçlardan olmamasına rağmen insanlar tutuklanıyor. Büyük bir baskı unsuru yaratmış yani, bunu hepimizin tekrar tekrar önümüze koyup düşünmemiz gerekiyor. Yani bir ülkede bir siyasetçi eleştirilemiyorsa, konuşulamiyorsa o zaman onun yarattığı baskı ikliminin yasama faaliyetlerine de, ülkenin bütün geneline de hasrolmuş büyük bir baskısının olduğunu da kabul etmek gerekiyor. Biz bu yönüyle çok ciddi anlamda eleştiriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özgökçe, yirmi dakikayı doldurduk.

Evet, birleşime saat 17.00'ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.44

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.01

BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanımız, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri; 14’üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Bürokrat arkadaşlarımız lütfen yerlerini alsınlar.

Sayın Erdoğan, söz sizin.

Buyurun efendim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri yok galiba.

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri geliyor, onun bütçesini biraz daha arkaya alırsanız.

Buyurunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Zamanın kısıtlılığını göz önüne alarak, Cumhurbaşkanlığı bürokratları da buradayken... Yani sorularda da soracağım ama...

BAŞKAN – Genel Sekreter Yardımcımız burada ama.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam.

Bu Beştepe sarayının tefrişat ve yapım maliyetini bu sefer istiyoruz arkadaşlar. Alınan araçların modelleri ve fiyatlarını da istiyoruz size zahmet, bir de alınıp satılan uçakların tefrişat dâhil fiyatları çok önemli.

Sayıştay Başkanımız buradayken çok detaya giremeyeceğim ama ben bu Sayıştay raporlarına baktığımda böyle bir denetim raporu görmedim, ben daha kapsamlısını yazabilirim şu an belgeleri görmeden. Bunu da şu anlamda söylüyorum Sayın Başkan: Türkiye zor bir yere doğru gidiyor, bu zor yere hep beraber gidiyoruz. İşte, bu denetim eksiklikleri, şeffaflık eksiklikleri başımıza çok bela açacak ve size samimiyetle söylüyorum bunu, yıllar önce de başkalarına söylemiştik, inanmamışlardı: Buradan çok ağır suçlar çıkabilir, suçlanabilirsiniz “Bütün bunlar olurken neredeydiniz? Anayasal göreviniz var.” diye. Detayına ilgili kurum raporlarında değineceğim ama arkadaşlar, asıl bugünlere gelmemizdeki en temel şeyden bahsetmek istiyorum, sizi bilgilendirmek istiyorum bu 15 Temmuz hain darbe girişimiyle ilgili.

15 Temmuz gecesi, 21.30 saati bizim için beklenmedik, şok edici, dehşet verici bir gelişmeydi. Bütün samimiyetle söylüyorum, ne olduğu üzerine en ufak bir fikrim yoktu. Bilmiyordum, ne oluyor diye... Hatta “kimyasal saldırı” dediler falan. Ne zaman öğrendim? 23.05’te Binali Yıldırım’ın açıklamasında. “Askerin içerisinde bir grubun kalkışması.” dedi. Binali Bey 23.05’te açıklama yaptı, 23.35’te de bizim Genel Başkanımız açıklama yaptı, net bir darbeye karşı tavırla, parlamenter sistemin vurgusuyla bütün Cumhuriyet Halk Partisinin darbeye karşı olduğunu söyledi. Ondan sonra siyasal pozisyonlar gereği birçok iftira atıldı Cumhuriyet Halk Partisine ama Başkan orada; Başkanım, biliyorsunuz, ben Parlamente’ye gittiğimde de hâlâ olayı tam anlamamıştım ve biz Parlamente’ye giderken aracın önünde

duman çıkıyordu, sonradan öğrendik ki yukarıdan helikopterden kurşun atılıyormuş çünkü baktığımızda anlamıyorduk. Çatışma sesleri içerisinde Meclise girdik, bazı arkadaşlarımız da oradaydı ve gerçekten o gece oradan sağ çıkma ihtimalimi düşük gördüm, orada ölebiliriz dedim.

Şimdi, bu darbe girişimini hep beraber iyi anlamazsak darbeye ve darbecilerle mücadele edemeyiz. Arkadaşlar, uzun uzun anlatmayacağım bu darbecilerin nasıl Türk Silahlı Kuvvetleri ve devleti nasıl ele geçirdiğini. Ben Darbe Komisyonunda üyeydim ve samimiyetle bu darbenin açığa çıkması için çaba gösterdim ama Darbe Komisyonu ne yazık ki lağvedildi, en yoğun dönem 2002-2013 dönemi. Biliyorsunuz MGK kararları var, o zamanki mücadeleler var, kumpas davaları var, referandum süreci var; tek tek anlatmak, şöyledir, böyledir demek istemiyorum ama biz biliyoruz ki bu grup 2002-2013 yılları arasında devleti teslim aldı, nasıl teslim aldığını hepimiz yakın siyasal tarihten biliyoruz.

Sonra bir 17-25 Aralık operasyonu, pozisyonlar değişmeye başladı. 17-25 Aralığı vade, milat koyuyorsunuz ama 18 Aralıkta Başbakanlığın ATA uçağıyla bir yazarın gönderilmesi, yapılan pazarlıklar, bunların hepsi de bilinen şeyler, onun da detayına girmeyeyim ve geldik 15 Temmuz 2016 tarihine. Arkadaşlar, biz üç tane başlık söyledik. Dedik ki: Bu darbe öngörülmüş bir darbedir. İki: Bu darbe önlenmemiş bir darbedir. Üç: Sonuçlarından yararlanılmış bir darbedir. Öngörülmüş darbedir dedik. Değerli MİT personeli de burada. Arkadaşlar, bu Fuat Uğur'un yazılarını biliyorsunuz değil mi? Darbeden üç ay önce 26 Mart, 2 Nisan, 21 Nisan tarihlerinde Fuat Uğur darbeyi yazmış, tam ne olduğunu yazmış, hatta "Cemaatin hususileri hücreler hâlinde ordudaki subayları harekete geçiriyor." demiş. Ben bunu darbeden sonra okudum çünkü çok ciddiye aldığım bir yazar değildi açıkçası benim. "Cemaatteki hücreler harekete geçiriyor, cemaatçi subaylar da isteksiz ama tehdit ediliyorlar 'Sizi deşifre ederiz.' diye." Bakın, darbeden üç ay önce ve şunu söylüyor, diyor ki: "Devlet her şeyin farkında. Devletin birimleri, istihbarat birimleri –MİT Müsteşarlığı yetkililerine de söylüyorum-sizi takip ediyor. Siz tavuk gibi tara çıkacaksınız darbe günü ve 'Tavuk tarda sayılır.' gibi hepinizi alacaklar." Bakın, bu önemli. Şimdi, ben bilmiyorum Fuat Uğur'a herhangi bir yargı organında "Ya, bunu nereden biliyordun?" diye kimse sordu mu çünkü böylesine nokta atışı bir tahmin edilemez. Bir bilgiye dayanıyor ve tırnak içinde söylüyorum, "hususiler" diyor. O sırada darbeden sonra neyi öğreniyoruz biz? Adil Öksüz, Kemal Batmaz, Hakan Çiçek, Nurettin Oruç darbenin planlayıcıları, Ankara'da toplantılar yapıyorlar. Yanlarına bir sürü üst rütbeli subay geliyor, bunların –tabii, biz çok o ilişkileri bilmediğimiz için- biri imam, namaz kılıyorlar, evrak üzerinde darbeler planlanıyor ama ilginç bir şey var. Sayın MİT Müsteşarlığı yetkilileri bize, Darbe Komisyonuna bir yazı yazdılar, çok önemli bir şeyi söylediler. Keşke daha fazla şeyi söyleseler çünkü ancak bu şekilde mücadele ederiz, dediler ki: "Biz darbenin olacağını biliyorduk ancak askerî bölgelerde yeterince istihbarat toplayamadığımız için tam tarihi konusunda net bir tespit yapamadık." Bakın, MİT Müsteşarlığı diyor ki. "Biz darbenin olacağını biliyorduk." ve orada Genelkurmayla ilişkilerine de atıfta bulunarak diyor ki: "Askerî alanlarda -yani bunlar askerdir- istihbarat toplayamadığımız için darbenin kesin tarihi ve saatini bilemedik ve dış makamları bilgilendirdik." Sayın Genel Sekreterim, herhâlde dış makamlardan biri Cumhurbaşkanlığı makamıdır, Başbakanlık makamıdır. Bilmiyorum, Sayın Meclis Başkanım, sizi bilgilendirdiler mi bu konuda "Dış makamlar" diyerek ama şunu biliyoruz: Biz bu ülkenin ana muhalefet partisiyiz, samimiyetle söylüyoruz arkadaşlar yani parti içi özel sohbetlerden de darbeyi tahmin bile edemiyorduk biz, böyle bir şey olacağı aklımıza bile gelmiyordu. Dış makamlar bilgilendirilmiş, bilen biliyor. Ayrıca MİT Müsteşarlığının byLock'u çözdüğünü de sonradan söylediler, byLock diye bir şey varmış, MİT Müsteşarlığı bunu çözmüş ama bizim gibi insanların bundan hiçbir haberi yok ve bu arada Genelkurmay da biraz MİT'e sitem ediyor, diyor ki: "Bizim istihbarat yetkilerimiz elimizden alındı, tel örgünün dışına çıkamıyoruz –laf da budur- tel örgünün dışına çıkamadığımız için de darbenin ne zaman olacağı konusunda bizim bir fikrimiz yoktu.

Arkadaşlar, şimdi, bütün bunlardan başlık söylüyorum, detay isterseniz detayın hepsini anlatayım size. Bu darbe öngörülüyor mu? Öngörülüyor, biliyorlar, yazılarda söylemişler, öngörölmüş bir darbe. Devlet biliyor; Fuat Uğur’undan tutun, MİT Müsteşarlığına kadar. Biz öngörülen bir darbe tespit ettik. Peki, geldik 14 Temmuz 2016’ya. MİT Müsteşarlığı yetkililerine soruyorum. Özel kuvvetlerde rutin olarak katılım olmayan bir mezuniyet töreni var. Saat altıdan itibaren Sayın Hulusi Akar ile Sayın Hakan Fidan altı buçuk saat, gece on iki buçuğa kadar bahçede yanlarında kimse olmadan, bir gece öncesinde ne konuştular? Sayın MİT Müsteşarlığı yetkililerinden bu konuşmanın içeriğini merak ediyorum ve öğrenmek istiyorum değerli arkadaşlar.

Ertesi gün Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak üç günlük denetimde Ege’de. Askeriyede şöyle bir şeydir: Bizim gibi böyle çok rahat değiller, planlanmış faaliyetler kolay bozulamaz ve Salih Zeki Çolak Genelkurmay tarafından “ivedi” koduyla o darbenin olduğu günün sabahında Ankara’ya çağırılıyor. Uçağa bindiğinde orada bu darbenin 1 numaralı şeyi Hava Kuvvetlerinden olan –Neydi adamcağızın adı? Tutuklu- Orgeneral Akın Öztürk de uçakta. Beraber geliyorlar, Akın Öztürk diyor ki: “Tapu işleri yaptım.” Falan ama söylendiği kadarıyla, bakın, buraya bir soru işareti koyuyorum, Gümöldür Kampındaymış, görenler var. Ve beraber aynı uçakla Ankara’ya geliyorlar, Ankara Genelkurmay...

Şimdi, o sırada ilginç başka bir şey oluyor, Sayın MİT Müsteşarı yetkililerine soruyorum: 14.00’te size gelen pilot “Darbe olacak.” dedi mi? Çünkü Genelkurmayla, anladığım kadarıyla, aranızda bir ihtilaf var; darbe olacak dedi, demedi şeklinde. MİT Müsteşarlığı yetkililerinden bu konuda bilgi istiyorum.

Bu arada Genelkurmay yok diye de şey yapmaya çalışıyorum ama sonuçta kayıtlar açık olduğu için Genelkurmay da herhâlde bu soruları okuyacaktır. Saat 14.00’te bir pilot geliyor ve 3 cougar helikopter, 1 helikopter daha var, MİT Müsteşarına bir saldırı yapılacağı ve MİT Müsteşarının alınacağını söylüyor.

Değerli arkadaşlar, sizler istihbarat yetkilisisiniz, ben müfettişim, yani ekonomiyle ilgiliyim ama ben hemen şunu bilirim ki yani kaçırıp da fideye isteyecek değiller. Demek ki büyük bir şey var, siz saat 14.00’te bunu biliyorsunuz. 3 helikopter gelecek ve gelen adam da ciddi bir adam. Ve hemen MİT Müsteşarı Genelkurmay 2. Başkanını arıyor, saat 16.00 civarı. Sonra, MİT Müsteşarı Genelkurmay’a gidiyor ve o sırada Salih Zeki Çolak toplantıya çağırılmış, “Neden erken çağırıldığımı anlamadım.” diye kendisi söylüyor, Kara Kuvvetleri Komutanımız dönemin, “Neden erken çağırıldığımı anlamadım.” diyor. Ne görüşülüyor o sırada? YAŞ toplantısı, terfiler görüşülüyor. Öncesine bakın, darbenin olacağı biliniyor mu? Biliniyor, büyük bir askerî hareketlenme var ve saat 16.00 itibarıyla da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, daha önce de konuşmamıştım.

BAŞKAN – İlave süre veriyorum, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne oluyor? Genelkurmayda toplantılar başlıyor ve emirler yayınlandığı söyleniyor ama 16.00 itibarıyla darbenin olacağı biliniyor. O sırada, MİT Müsteşarı Muhsin Köse’yi arıyor, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürünü. “Muhsin, sana dışarıdan bir saldırı yapılırsa eğer, yeterince cephanen, adamın, tahkimatın var mı?” diyor.

Arkadaşlar, bu soru, hayatın olağan akışına uygun bir soru değildir. 18.00’de bu telefon konuşması yapılıyor ve Salih Zeki Çolak emirler yayımlandıktan, 19.30 itibarıyla birliklere emirler gidiyor, hava sahası kapatılıyor ve Salih Zeki Çolak Kara Kuvvetleri Okul Komutanlığına teftişe gönderiliyor. Salih Zeki Çolak 21.30’a kadar bir sıklet merkezi olan Güvercinlik Okul Komutanlığında kalıyor ve “Burada bir hareketlenme yok.” diyor ama ben biliyorum ki 22.00-23.30 civarında tepemizde oradaki

helikopterler uçuyordu. Bu nasıl oluyor? Bana biraz şey geliyor bu. Kimseyi itham etmiyorum ama burada kafam karışık. Yani 21.30'a kadar oradasınız ve yarım saat sonra helikopterlerin kalkabilecek seviyeye gelebilip gelmeyeceğini askerî çevreler bir düşünsün. Ve başlıyor darbe girişimi.

Peki, arkadaşlar, mesela, işte, bu Zekai Aksakallı Paşa, pasifize edildi, bilmem ne yapıldı. Darbenin önlenmesi için gerek MİT Müsteşarlığı gerek Genelkurmay Başkanlığı gerekli daha fazla adım atabilir miydi? Ölümçül soru bu. Biliyorsunuz, olacağını biliyorsunuz, byLock'tan haberinizi var, örgütleri var, Fuat Uğur bile biliyor, hareketlenme başlamış ama birliklerin çıkmasına engel olunamıyor. Ve daha kötüsü, bildiğiniz bu adamları silah başında tutuyorsunuz. Benim hayatımı riske attınız, bu Başkanın da hayatı riske atıldı. 100'e yakın milletvekiliydik, ölüyorduk az daha biz. Ve o darbeyi bastırانlar da yurtseverler, ulusalcılar, ordu içinde vuruşanlar... O devasa savaş makinaları orada şehit olan insanların kanı üzerinden durduruldu. Allah'tan kahramanca mücadele ettiler. Başımıza ne geleceği konusunda hiçbir fikrimiz yoktu. Arkadaşlar, bu önlenmeyen bir darbeydi, önlenebilirdi, bu kadar bilgi elinizdeyse bu darbeyi önleyebilirdiniz.

Geldik, darbe oldu, hep beraber direndik mi? Sayın Başkan, bizim şahidimiz misiniz, Mecliste yaptıklarımızın, o geceki sohbetlerin, can derdimizin? Bütün gücümüzle karşısına çıktık mı? Karşısında durduk mu? Durduk.

Ya, madem millî bir mutabakat vardı, niye OHAL ilan edildi arkadaşlar? OHAL ilan edildikten sonra ne oldu? 2012'de teslim ettiğiniz yargıdan 4 bin tane yargıcı ihraç ettiniz. Ya, biz vermedik, 2012'de biz karşısında mücadele ederken bize neler söylüyordunuz: "Darbeciler, postal yalayıcılar..." O Ergenekon davasında attıkları gazlar insanların derisini yüzüyordu. Biz oralaradaki mücadelelerde neler çektiğimizi biliyoruz. Bize "Darbeciler." diyordunuz.

Geldik, 178 medya kuruluşu kapatıldı. Darbeyle iş birliği olan kapatılsın ama bir sürü muhalif ya, Yön Radyoyu nereyse kapatıyordunuz ya, türkü radyosu ya. Bir sürü, 2.300 tane gazeteci işten ayrıldı, bir çoğunun da FETÖ'yle ilgisi yok; bazılarının, bir çoğunun da demeyeyim, biliyoruz ki FETÖ'yle ilgisi yok ama bir muhalif toplama hareketine döndürüldü; 113 bin gözaltı, 47 bin tutuklu, 139 bin kamu personeli idari işlem, 105 bin ihraç. Ya, devlet teslim edilmiş. Gözünüzün önünde, bilinçli, devlet teslim edilmiş, şimdi, bizim ne dememizi bekliyorsunuz? Devlet teslim edilmiş ve biz o dönem mücadele ediyorduk.

Ve geldik, en kötüsü, ya, barış istemişler ya, "barış"tan daha güzel bir kelime var mı? 312 akademisyen... Bunun içinde solcu çocuklar var, 312 akademisyen ve bu çocuklardan birisi benim yakınım: Utku Balaban, hiçbir radikal terör örgütüyle zerre ilgisi olamaz. Çocuk barış istemiş, çocuğun on aylık kızı var, eşi yurt dışında, eşi de barış imzacısı. Eşi gelemiyor, kendi gidemiyor Sayın Genel Sekreterim, çocuğunu görememiş. Çok ciddi bir çocuk, gelecekte Türkiye adına bir kazanç, ben kalitesine, birikimine bakıyorum. O gün böyle çok resmî bir konuşmada gözünden yaş geldiğini gördüm. Ne demek çocuğunu görememek? Pasaport vermiyorsunuz ya.

Sayın Genel Sekreterim, Sayın Meclis Başkanım, olmaz, bu zalimlik. On aylık kızını daha görmemiş, her gece görüntülü konuşuyor bu çocuk ve yemin ediyorum, samimiyetle söylüyorum, bu çocuk kadar yurtsever çocuk çok azdır. Bu çocuk yurtsever bir çocuktur. Yazık, günah, ya, böyle zulüm yapılabilir mi?

OHAL kararnameleleri çıkarttınız, arkadaşlar, TOKİ ihalelerinin OHAL'le ne alakası var? Mali düzenlemelerin, kış lastiklerinin OHAL'le ne alakası var, OHAL kararnameleleriyle?

Ve geldiniz, bir referandum yaptınız: “Millî irade, millî irade.” Arkadaşlar, eşit mi yarıştık? Kurban olayım, eşit yarıştık mı? Arabalarımız meydanlara sokulmadı; valiler, kaymakamlar, herkes devrede; korkunç bir para harcadınız; biz maaşlarımızdan verdik. Şimdi, “Millî irade.” denilecek bir eşit yarış var mı? Peki, sonuçta ne oldu? Bütün ülke kaybediyor; siz de kaybediyorsunuz, biz de kaybediyoruz, geldiğimiz hâl ortada.

Bu darbenin sonuçları kullanıldı. Yeni bir rejim inşası için size, bize, bu ülkenin insanına, bu memlekete, halkımıza, milletimize hiçbir faydası olmayan ve gelecekte çok pişman olacağımız yeni bir rejim inşa edildi. Arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisinin pozisyonu budur.

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öngörülen, önlenmeyen, sonuçları kullanılan karanlık bir darbe girişimiyle karşı karşıyayız. MİT Müsteşarından bu konularda bilgi bekliyoruz. Elimizde çok eksik bilgi olduğunun farkındayız, aptal değiliz ama bu eksik bilgilerle yanlış bir karar vermemek için büyük çaba gösteriyoruz. Bize gönderilen her dosyanın kaynağını araştırmaya çalışıyoruz. Elimize gelen her şeyi açıklasak gerçekten biz de zarar görebiliriz, siz de. Ama şunu yapamazsınız: Bütün bilgiyi tekelleştirip, ondan sonra, işte, siz böyle yapıyorsunuz, şöyle... Neyse bilgi, paylaşmak durumundasınız. Yargıyı etkilememek durumundasınız. Başta, bu pasaport zulmünden vazgeçmek zorundasınız.

Size samimiyetle şunu söyleyeyim: Bir dönem Fetullahçılar da kendilerini çok güçlü hissediyorlardı. Bakın, bu ülkenin gidişi itibarıyla baktığımda; ekonomik, sosyopolitik, iç güvenlik riskleri, dış politik riskler itibarıyla baktığımda, Türkiye karanlık bir noktaya gidiyor. Bugün çok güçlü olduğunuz için hesap sorulmayacağını düşünüyorsunuz ama başta bu Sayıştay meselesi olmak üzere -darbe kadar tehlikelidir o Sayıştay meselesi- bunlardan çok ağır hesaplar sorabilir. Çünkü millet aç kalırsa, milletin millî serveti elden giderse, bugün kimse konuşmıyor, anlatamıyoruz, medya da yok, gerçekten ağır bir hesap sorulabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben, tekrar söylüyorum: Biz bu yurdu, bu halkı çok seviyoruz. Umarım ki siyasi mücadele olacaktır ama hep birlikte memleketimize hizmet noktasında samimiyetle davranırız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir, buyurun.

Süreniz beş dakika.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Meclis Başkanı; öncelikle 2018 bütçesinin ülkemize, halkımıza yararlı olması en büyük dileğimiz.

Ben birkaç konuya değinmek istiyorum. Ombudsmanlık konusunda merak ettiğim, halk bu kurumu ne kadar tanıyor? Herhangi bir anket yapılmış mıdır? Halkımızın yüzde kaç bu kurumu ve görevlerini biliyor? Bunu merak ediyorum, yani gerçekten 80 milyonun kaç bu biliyor?

Ombudsmanlık sisteminin bazı kişi ve yandaşlara kadro ve koltuk yaratmak için getirildiği görüş ve düşüncesi var. Özellikle insan hakları ve ihlalleri, çevre ve doğayla ilgili hiçbir konuyu görüşmemek ve bunları çözme konusunda bir gayretinin olmadığı görülüyor. Neden? Şimdi, ombudsmanlık o kadar önemli bir konu ki gerçekten yani bu kamuoyundaki bazılarına koltuk yaratmak için yapıldığı endişesi bizleri de üzüyor gerçekten.

Sayın Başbakan geçen sene olduğu gibi, 2018 yılında başta araç alımları olmak üzere genel bir seferberlikten söz ederken Cumhurbaşkanlığı bütçesi bunun dışında tutulmaktadır. Balık baştan kokar, Cumhurbaşkanlığında tasarruf olmazsa ülkede genel bir tasarruf söz konusu olmaz, söz edilemez.

Bir Anadolu neslinin yok edildiği 15 Temmuz darbe girişimini sözüm ona okuyamayan MİT Müsteşarı, Genelkurmay Başkanı hâlâ görevinin başında. Ama, bir bankanın önünden geçti diye ya da bir bankadan EFT yaptı diye insanlar maalesef hâlâ cezaevlerinde acı çekiyorlar. Yani, sizin vicdanınıza sormak istiyorum, milletvekillerine, sayın basına ve buradaki Komisyon üyelerine; özellikle, gerçekten, binlerce bu kadar insanın acı çektiği cezaevlerinde bu konuyu, biraz önce sayın milletvekilinin de söylediği gibi, sanki okuyamayanların görevine devam etmesi çok ilginç yani buradaki insanları gerçekten üzüntüye boğan bir durum.

Şimdi, bu 15 Temmuz darbe girişimini gerçekten göremediler mi, gördülerse Genelkurmay Başkanının yayınlıyacağı bir emirle bütün birlikler durdurulabilirdi. Ben buradan soruyorum, herkesin sorması lazım: Bir Türk Silahlı Kuvvetlerinin komutanı, Genelkurmay Başkanı bir emir yayınlamaz mıydı “Tanklar yerinde kalacak, bütün birlikler birliklerinden dışarı çıkmayacak.” diye? Neden böyle bir emir yayınlanmadı?

Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Başkanı ve değerli bürokratlar ve tüm dinleyici ve katılımcılar; evet, özellikle 16 Nisan, hepimizin bildiği mühürsüz referandumun ardından başta Meclisimiz olmak üzere milletvekillerinin gerek etkinliği gerekse saygınlığının giderek azaldığına şahit oluyoruz. Partili Cumhurbaşkanlığı dönemiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisimiz ve milletvekilleri üzerinde bir vesayet oluştuğuna şahit oluyoruz. Ve bu süreçte Sayın Meclis Başkanının maalesef kendisinden beklediğimiz tarafsız olarak görev yapması gerektiği bir sürece şahit olmadık; en azından ben, kendisinin Başkanlığı döneminde iki yıldır Parlamentoda görev yapan bir milletvekili olarak söylüyorum.

Sayın Başkan, sunumunuzun çoğunluğunda ayrıntılı olarak Meclisimizdeki inşaat çalışmalarından bahsettiniz. Ancak, geçen yıl Bütçe Komisyonunda Meclis bütçesi konuşulurken sizin yerinize konuşan Sayın Başkan Vekili Ahmet Aydın şöyle söylemişti: “Türkiye Büyük Millet Meclisi ile bir sivil toplum kuruluşu olan Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği arasında Ağustos 2016 tarihinde 50 milyon liralık nakdi katkıyı içeren bir protokol imzalanmıştır. Yapılacak olan işin projesi, ihalesi, yapımı ve ödemesi gibi tüm işlemler GYODER tarafından yürütüleceğinden kurumumuza herhangi bir yük getirmeyecektir.” Şimdi burada ise siz bugün sunuş yapınca ek bütçe ihtiyacından bahsederken özellikle bu yeni bina ve inşaat çalışmalarından bahsettiniz, bu konuda ne diyeceksiniz? Özellikle, yapılacak yeni bina ya da çalışma alanları konusunda gerçekten burada hepimizin uzun saatler görev yaptığı Mecliste biz çalışanlar, milletvekilleri, işte hepimiz, görev yapan diğer çalışma arkadaşlarımız açısından bir fikir alışverişi olmuyor, hiçbir konuda danışılmadan bizim uzun süre çalıştığımız mekânlarda inşaatların devam ettiğini görüyoruz; bu konuyu gündeme getirmek istedim.

Şimdi, biz burada bütçelere bakarken, gerçekten kamu kurumlarının bütçelerinin kiminde neredeyse yüzde 50’ye varan oranlar personele ayrılıyor, Meclis bütçesinde de aynı şekilde, yüzde 50’ye yakını Meclis bütçesinin personele ayrılmış. Ama, burada benden önceki Komisyon üyelerimiz de çok dile getirdiler, Mecliste çalışan personelin özellikle sosyal hakları, memnuniyeti ve hizmet kalitesiyle ilgili önemli sorunlar var. İşte, Mecliste çalışan, birlikte görev yaptığımız arkadaşlarımız birçok sorun ve talebi dile getiriyorlar, ki zaman zaman biz bu çalışmalarını ya da bu talepleri Meclis çatısı altında da gündeme getiriyorlar. İşte, özellikle geçen hafta yeni gündeme geldi, sayın grup başkan vekilimiz, işte İstanbul milletvekilimiz tarafından Genel Kurul gündemine getirdik. Özellikle Mecliste

çalışanların sorunlarının çözülmesi için gerekli olan kadro sorunu... Ve kulislerde bizlerle birlikte bizlere, misafirlerimize gerçekten özveriyle hizmet eden arkadaşlarımız var. Bu arkadaşlarımızın bir kısmı, bugün de konuşuldu, kadrolu, bir kısmı 4/C statüsündeler, bir kısmı taşeron, bir kısmı sözleşmeli olarak çalışıyorlar, birçoğu aynı işi yapıyorlar ama farklı statülerde çalıştıkları için doğal olarak ücret ve sosyal haklar konusunda da büyük bir ayrımcılık ortaya çıkıyor. Bu gerek hakkaniyet açısından uygun değil gerekse çalışanların motivasyonu açısından ve Parlamentomuzdaki hizmet kalitesi açısından da büyük bir demotivasyonu gündeme getiriyor; bu konuyu da gerçekten, diğer kamu kurumları açısından örnek teşkil edecek olan Mecliste, bu kurumda bu adaletsizliğin de gündeme getirilmesi gerekiyor.

Diğer yandan, yine Mecliste güvenliğimizi sağlayan polislerimizin belli talepleri var, onların da bir kısmının ek ödemeleri yapılırken bir kısmına ise böyle bir ödeme yapılmadığı... Bir an önce bu konuda da eşit işe eşit ücret uygulamasının en başta Meclisimizde gündeme gelmesi gerekiyor.

Şunu da belirtmek istiyorum, sürem kısıtlı, bir soru önergesinde bulunmuştum size Sayın Meclis Başkanı, yanıtlanmaz talebiyle 25/05/2017’de şunu sormuştum: Meclisimiz tarafından hazırlanan, basımı yapılan ve milletvekillerine dağıtım yapılan yayınlarla ilgiliydi. Meclis Başkan Vekili Sayın Ahmet Aydın imzasıyla cevaplandı bu. Ve genelde yayınlar işte, malumunuz üzere, II. Abdülhamid ve 15 Temmuzla ilgili, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından basımı yapılan yayınlar yer alırken benim en çok dikkatimi çeken konu Kurtuluş Savaşı, Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili hiçbir yayın yapılmadığına şahit...

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız. Son cümlelerinizi alalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii ki.

Hiçbir yayının dağıtımının yapılmamış olması gerçekten kabul edilebilir değil; ayrımcı ve taraflı olmayan ve toplumun tüm kesimlerinin hassasiyetlerini dikkate alan Meclis Başkanlığımızın uygulamaları olmasını öneriyorum ben.

Bir de son olarak yaşadığımız bir olay vardı, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonunun Değerli Başkanı Sayın Canan Güllü, müftülöklere nikâh kıyma yetkisi verilen kanun tasarısının görüşmeleri esnasında biz milletvekilleri ve Komisyon üyeleriyle görüşmek üzere Meclise gelmek istedi ancak Meclis kapısından içeri alınmamıştı kendisi; o gün için bir krizdi ve onu çözmeye çalışmıştık. Ama, burada önemli olan özellikle kadına yönelik şiddet, cinsel istismar gibi konularda önemli mücadelelerde bulunan çok önemli bir sivil toplum kuruluşunun Başkanının Meclisimize girerken böyle bir engellemeyle karşılaşması, bu, gerçekten Meclisimizin duyarlı, kapsayıcı olması farklı görüşlerin özgürce ifade edilmesine...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Son bir dakika lütfen...

...engeller çıkarılması kabul edilebilir değil.

İzin verirseniz Başkan, kamu denetçiliğiyle ilgili de...

BAŞKAN – Yok, teşekkür ederim, süreniz bitti.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Vermiyor musunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir cümle söylesin Sayın Başkan.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Meclis Başkanımız, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben tekrarlardan kaçınarak bir eleştiri yapmaya çalışacağım. Değerli Meclis Başkanım, Değerli Sayıştay Başkanımız yanınızda 13 Eylülde Sayıştay Başkanımız sizi ziyaret etti ve bu raporları, 200'e yakın kamu denetimiyle ilgili Sayıştay raporunu size sundu, fotoğraflarınız da var. 13 Eylülden sonra bunları ben almak istedim, çalışmak istedim. Henüz Meclis çalışmaya başlamamıştı, 1 Ekimde faaliyetine geçiyor ama bunların dağıtımının yapılmasında sanırım bir mahzur yoktur çünkü evrak dağıtımı sonuç olarak, bir çalışma yapılamayacaktı. Bu evrakları alamadık, bu raporlara ulaşamadık maalesef. Meclis açıldıktan sonra ancak elimize geçebildi ki açılır açılmaz da şu 130 maddelik torba kanun devreye girdi, biz geçen hafta torba kanunu bitirebildik. Hemen arkasından bu bütçe görüşmeleri başladı. Muhalefet şerhinin yazımı, vesaire derken raporları doğru dürüst tetkik edemeden bu bütçe süreci başlamış oldu. Daha önce elimize geçmesi gerekir, Sayın Bakanım da konuşması sırasında belirttiler.

BAŞKAN – Ayın 1'inde bize geldi, biz 3'ünde dağıttık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı diyor ki: “1'inde geldi, ben dağıttım hemen.” Ama top sizde kalmış oluyor, 13'ünden 1'ine kadar siz dağıtmamış oluyorsunuz. Ama sizin bahaneniz şu: Tatilde olduğu süre içerisinde yapmayız. Ama bu evrak dağıtımından farklı bir olay değil sonuçta, raporların ilgili milletvekillerine, talep eden milletvekillerine dağıtımının yapılabilir olması lazımdı. Dolayısıyla da bu bütçe görüşmelerinin ya da kesin hesaplara ilgili görüşmelerin çok başarılı ya da istenilen seviyede olmamasının bir sebebi de bu olacaktır, onu özellikle bilmenizi isterim.

Bu görüşmelerde belirtilen Başkanlık Divanıyla ilgili ayrıcalıklar konusuna ben de katılıyorum. Oradaki milletvekili arkadaşlarımızın farklı bir statüsünün olmaması lazım.

Cami konusunda da aynı şekilde düşünüyorum, hatta bu cuma için orayı açabilirseniz de çok mutlu olurum, hep beraber orada olmuş oluruz uygun görüyorsanız da.

Diğer arkadaşlarım çok değinmediler ama ben Cumhurbaşkanlığı bütçesine biraz daha fazla girmek istiyorum, önümüzdeki dönemde Cumhurbaşkanlığının Anayasa'mıza göre alacağı yetkileri de dikkate alarak bu konuyu daha farklı bir şekilde değerlendirmemiz lazım.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuzdur, Tonyukuk, Nizâmülmülk, Çandarlı, Sokullu... Bunlar bizim tarihimizin çok önemli vezirleri, sadrazamları. Cumhuriyet Dönemi'nde de çok önemli başbakanlarımız var; çok önemli. Bizim iki bin yıllık Türk tarihimiz içerisinde iki bin yıldan beri bir sistemimiz var, bir cumhurbaşkanımız var, bir başbakanımız var; bir padişahımız var, bir sadrazamımız var; bir vezirimiz var, bir hakanımız var. Hep böyle olmuş, ikili bir sistemle gitmişiz ama geldik bu dönemde, 16 Nisanda maalesef çok garip bir karar vererek tekli bir sisteme geçtik tarihimizi inkâr ederek. Keşke ben de İbrahim Aydemir gibi böyle belagati yüksek bir konuşma yapabilsem de şurada böyle zangır zangır bu konuyu anlatabilsem. Yani üzülüyorum tabii, iki bin yıllık bir geleneğimizi bırakıp da böyle bir sisteme geçmiş olmak ve 16 Nisandan sonra özellikle yaşadığımız sıkıntıları da hesaba katarsak bundan sonra çekeceğimiz sıkıntıları düşünerek gerçekten üzülüyorum.

Bizim bugün yaptığımız işlerden bir tanesi, şu benim de on dakikalık sürem içerisinde dile getirmek istediğim konulardan bir tanesi ya da vazifelerimden bir tanesi, 2016 bütçesiyle ilgili olarak da bu kurumların, bu beş kurumumuzun yaptıkları harcamaların doğru olup olmadığıyla ilgili bazı eleştirilerde bulunmak. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle ilgili olarak bunu sadece bu süre içerisinde yapabileceğim ne yazık ki. Sayın Genel Sekreterim, geçen sene de bu konuyu konuşmuştuk, geçen yıl yeniydi, çok kötü bir mali tablomuz vardı. Bilanço biliyorsunuz bir işletmenin, bir kurumun mevcut yapısını gösterir. Varlıklarını, alacaklarını, borçlarını gösterir; bütün her tür varlığını gösterir, bir fotoğraftır. Gelir-gider tablosu da, “kâr-zarar hesabı” denir işletmelerde ona, bir yıl içerisindeki, bir dönem içerisindeki gelir ve giderlerini gösterir. Şimdi, geçen yılki bu Sayıştay raporunda belirtilen, çok olumsuz, Cumhurbaşkanlığına pek yakışmayan bir gelir-gider tablosu vardı, “faaliyet sonuçları tablosu” denmiş başlığına. Onu eleştirmiştım, siz de katılmıştınız birçok hususa, düzeltmeye de çalışmışınız.

Mesela “E” tablosuyla ilgili bu dönem düzeltilmiş ama faaliyet sonuçları tablosu ve bilançoyla ilgili olarak yine eksikler söz konusu. Ayrıca bu tabloyla sizin sunduğunuz 2016 yılı kesin hesabı arasında da, buradaki mizanlar arasında da çok paralellik bulamıyorum, bazı sıkıntılar var.

Sayın Meclis Başkanım, bizim aslında yapmamız gereken işlerden bir tanesi bu, böyle rakamlara girmemiz gerekiyor ama bunun ayrı bir seans olarak yapılması lazım yani böyle sözel eleştiriler sadece bütçeye yönelik. Bizim rakamlara girmemiz lazım çünkü 2016’da 500 küsur milyarlık bir bütçe yapılmış, uygulanmış, harcanmış; bunun hesabını sormamız lazım. Ama işte görüyorsunuz, Sayın Başkan sabahki bölümde anlattı, bunu yapmaya fırsatımız yok, mevzuat bunun için uygun değil. Yeni dönemde bunu yapabilmemiz lazım, onu da ayrı bir seans olarak yapmamız lazım.

BAŞKAN – Bütçe hakkı gereği gereken bir şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu bütün dünyada yapılıyor, bundan kaçınmanın bir gereği yok. Siz de zaten öyle bir tutum içerisinde değilsiniz diye biliyorum ama bunun da bir şekilde imkânı olabilmeli.

Sayın Genel Sekreterim, mesela bakın, faaliyet sonuçları tablosunda tüketime yönelik mal ve hizmet alımları, hizmet alımları, mesela 63 milyar 822 milyon lira; bunların detaylarını göremiyoruz. Sonra geçen yıl uçak amortismanı vardı. Dedik ki “Bu yanlış hesaplanmış.” Yine aynı şekilde var. Onu da göremiyorum. Mizanda da yok.

Geçen yıl 400 küsur milyon liralık bir amortisman bir kalemden ayrılmış. Bu sene de o devam ediyor. Onu düzeltecektiniz. Şimdi önümüzdeki dönemde bu yeni sistemde, Cumhurbaşkanlığı bütün bakanların da bağlı olduğu bir hâle gelecek. Sizin muhasebe sisteminizin çok farklı olması lazım.

Değerli Sayıştay Başkanım, bu raporun, denetçilerimiz tarafından özellikle bu mali tabloların eleştirilmesi lazım. Bu şekilde gönderilmemesi lazımdı. Çok eksikler var burada. Bu şekilde olmaması lazım.

Sayın Genel Sekreterim, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler var 7 milyon küsur, bir de hane halkına yapılan transferler. Bunlar ilgili bakanlıklar tarafından Sayın Cumhurbaşkanının talimatıyla yapılabilir, buraya alınmasına gerek yoktur diye bir eleştirim vardı geçen dönem. Yine aynı eleştiri tekrarlayacağım.

Yine, 2016’yla ilgili olarak... Bakın, 2016 başlangıç ödeneğiniz ne kadar biliyorsunuzdur. 434 milyon lira. Bitiş ödeneği ne kadar, yıl sonu ödeneği? 1 milyar 292 milyon lira, 3 misli. Şimdi, bir bütçe yapıyorsunuz 3 misli daha fazla bir ödenekle kapatıyorsunuz. Demek ki bütçe yapılmamış, hiç bütçe yapılmamış. Yani 3 misli ne demek? Yüzde 300 fazlasıyla kapatıyorsunuz. Ve bunların nerede olduğunun, nereye gittiğinin de bilinmesi lazım. Ben bazı rakamları soracağım. Mesela bunlardan genel kamu hizmetleriyle ilgili olan, bakıyorum orada bir artış var ödeneklerde, önemli bir miktar artış, ama bunların detayını göremiyoruz.

Yine, idare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetvelinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mikrofon kapanınca konuşmamızın anlamı kalmıyor.

İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetvelinde, Sayın Genel Sekreterim, tıbbi laboratuvar sarf malzemeleri grubu mesela.... Diğerlerini sormayacağım, geçen dönemki gibi taşılara girmiyorum, hakikaten gerek yok ama bu tür şeyler nedir mesela, bilgi verebilerseniz memnun olurum.

Yine, mobilyalar grubunu falan sormuyorum ama tarihî veya sanat değeri olan demirbaşlar grubu var, 13 milyon 622 binlik bir meblağ bu. Aslında Cumhurbaşkanlığının en fazla tarihî değeri olan ya da sanat değeri olan yerlerden bir tanesi olması lazım, 13 milyonu ben az görüyorum. Ama nelerdir, böyle bir resim koleksiyonu gibi ya da benzeri sanat eserlerinin koleksiyonu gibi bir durum mu söz konusu? Bunun geliştirilmesi lazım geldiğine de inanıyorum. Yani sanatçılarımızı desteklemek amacıyla aslında bu fonun -böyle bir fon varsa da- artırılması, büyütülmesi lazım.

Böyle, rakamlara girince insan sıkılıyor, mikrofonla rakamları ifade etmek... Aslında sizin ekibiniz ile bizlerin ya da Sayıştay ekibinin yan yana oturup bu rakamları görmemiz, göstermemiz, anlatmamız gerekiyor. Bu şekilde bu olmuyor da.

Sayın Meclis Başkanım, görüyorsunuz yani kesin hesapla ilgili uygun bir çalışma ortamı da yok. Hakikaten bu sorunun çözülmesi lazım.

Sonuç olarak hepimizin üzerinde bir sorumluluk var, bu sorumluluğu yerine getirmemiz lazım ama kaç yıldan beri bunu maalesef yerine getiremiyoruz ortam uygun olmadığı için, mevzuatımız uygun olmadığı için. Bu konunun bir şekilde halledilmesi şarttır.

Çok teşekkür ediyorum. Kurum bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum memleketimiz için. Başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Doğan, konuşacak mısınız?

Buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Ben Eşitlik Kurumuyla ilgili konuşmak istediğim için sunumdan sonra söz almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Anladım, ikinci şeyde.

Tamam, teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, söz taleplerinin tamamı karşılanmıştır.

Şimdi soru bölümüne geçiyoruz.

Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer değerli milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım. Ondan sonra da sırasıyla Sayın Meclis Başkanımız ve ilgili kurum başkanlarına cevap için söz vereceğim.

Geliş sırasına göre yapacağım.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Aslında bu iki konu, hem bir uyarı hem de bir öneri niteliğinde iki tane konuydu -soru olarak da algılayabilirsiniz- sabahki konuşmada maalesef zaman kalmadığından bitiremedim.

Şimdi, en önemli konumuz bizim, ombudsmanlık kurumuyla ilgili olarak yasamızın bütçelemesinin ne şekilde olacağı konusunda herhangi bir netliğe henüz sistemimizin kavuşmamış olması. Özellikle Kamu Denetçiliği Kurumunun 6328 sayılı Yasası'nın 12'nci maddesi kurumun bağımsızlığını tanımlıyor. Dolayısıyla kurumun bağımsızlığının yarattığı iki tane önemli sonuç var, hiçbir şekilde başka kurumlara hesap vermiyor. Hesap vermeyeceksiniz, işin temeli bu, bağımsızlık başka türlü sağlanmıyor. 29'uncu maddesinde de tek mali hüküm var, o da ne? Bütçe, o kadar. Bütçe diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden alınacak Hazine yardımı."

Sayın Başkan, sizin bütçenizden Kamu Denetçiliği Kurumuna belirli bir ödenek aktarılıyor. Bizim bağımsız bir kurum olan Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilişkimiz bundan ibarettir. Sizin bütçenizden belirli bir transfer yapılıyor olması o kurumun gelip de burada bütçesini bu milletvekillerinin önünde savunması, öneriler alması, eleştirilmesi veya herhangi bir şekilde ağır eleştirilere muhatap olması anlamına gelmiyor. Kurum bir tek şekilde denetlenebilir yasası gereği olarak o da Genel Kurula getirip faaliyet raporunu sunduğu zaman. Orada istediğiniz kadar eleştirebilirsiniz. Siz böyle bağımsız bir kurum kurduğunuz andan itibaren, ona verdiğiniz ödeneğin daha önceden kendilerinin hazırladıkları ilkeler çerçevesinde harcanması sorumluluğu onlara ait. Bu çok önemli bir olay. O kadarcık sorumluluğu onlara vereceksiniz artık. Dolayısıyla bana göre, 6328 sayılı Yasa'ya göre Kamu Denetçiliği Kurumunun gelip burada bütçe sunması kesin olarak yasayla uyumuyor. Bu, birinci konu. Daha yeni bir kurum sonuç olarak, üç dört bütçesini burada sunmaya çalıştı, aslında sunamadı da. Kesinlikle sadece ve sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinden oraya yapılacak transfer ödeneğinin kararını verir burası, orada biter işi, bitti. Başka türlü, kurumlara bağımsızlık sağlayamazsınız. O nedenle, Kamu Denetçiliği Kurumunun bütçesinin burada diğer bütçeler gibi görüşülmesi hem ombudsmanlık kurumunun mantığına aykırıdır hem de yasaya aykırıdır. Birincisi bu.

BAŞKAN – Doğru bir yaklaşım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – İkinci konu: Cumhurbaşkanlığına doğrudan doğruya -henüz 2019 yılı gelip de başkanlık sistemine geçilmeden- MİT'in bağlanmasıyla ilgili de... İlişkili kurum değil, bağlı kurum deniliyor. Bağlandığı andan itibaren ilgili bakan yani eski başbakan ve onunla ilgili sorumlulukların hepsini şu anda sorumsuz Cumhurbaşkanına aktarmış oluyorsunuz. Bugün için sorun yaratmıyor gibi gözükabilir ancak hukuken inanılmaz bir hata vardır diye uyarlamak istiyorum sadece. Bunun araştırılması, birazcık üzerinde çalışılması lazım. Sayın Cumhurbaşkanı şu andaki statüsü itibarıyla sorumsuzdur. MİT sorumsuz mudur? Hayır. Doğrudan bağlı bakanlık, Cumhurbaşkanlığı veya bağlı kurum olarak o sorumluluktan onun pay alması mümkün müdür? Yasalarımıza göre, evet. Bu iki konu bütçe yapılması sırasında yeniden değerlendirilmesi gereken dolayısıyla en azından temel ilkelerinin hem de bu bütçe dönemi içerisinde çözülmesi gereken iki tane husustur. Gelecekte bazı istenilmeyen sonuçların doğmasının önüne geçmek zorundasınız, bu iki uyarıyı yapmak zorunda kaldım -daha doğrusu yapacaktım zaten- ama ister soru olarak kabul edin, ister sadece uyarı olarak alın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Sekretere sormak istiyorum: Sarayın son maliyeti ne kadardır? Şu anda devam eden müştemilata harcanan para ne kadardır?

Marmaris'te Okluk'taki yazlık için harcanan paranın miktarı ne kadardır? Dün Sayın Maliye Bakanına sordum, Sayın Maliye Bakanı dedi ki: "Yarın Cumhurbaşkanlığı bütçesi var, oraya sorun." Ben de şimdi Sayın Genel Sekretere soruyorum.

Şu anda sarayda kaç personel vardır?

MİT'le ilgili bir soru soracağım: Eylül ayı başında kimi rakamlara göre 2 kimi rakamlara göre daha fazla MİT elemanının kaçırıldığıyla ilgili bilgiler dolaşmaktadır. Bunlarla ilgili, irtibat kurulmuş mudur? Bunlar nerededir? Bunların can güvenliği sağlanmış mıdır? Bununla ilgili geniş bir bilgi istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, konuşmamız sırasında sorduğumuz sorular baki, tekrara düşmemek için. Yani o konuda bir hatırlatma yaparsanız...

BAŞKAN – Onlar baki.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Ombudsmana sorayım öncelikle: Cezaevlerinden yapılan şikâyetlerle ilgili ne gibi adımlar attınız bugüne kadar? KHK’yla ihraç edilen pek çok mağdur var, on binlerce mağdur var; bunların sembolü Nuriye Gülmen ve Semih Özakça açlık grevlerinin 237’nci gününde. Bununla ilgili bugüne kadar herhangi bir adım attığınızı duymadım, bununla ilgili bir adım atmayı düşünüyor musunuz çünkü ölüm sınırındalar Sayın Ombudsman?

“Cumhurbaşkanlığı Külliyesi” diye adlandırdınız o kompleksi Sayın Kasırga. Biliyorsunuz, külliye, cami ve etrafındaki müstemilatı teşkil eder, Türk Dil Kurumu da böyle tanımlıyor. Bu tanımın bütün Türkiye’deki inanan ve inanmayan ve çeşitli inançlardan herkesi kapsadığını düşünüyor musunuz? Sayın Meclis Başkanı da benzer bir tanımlamayı defalarca yaptı, böyle bir iddiası olduğunu düşünüyorum, buraya da “külliye” demek gibi bir iddiasının olduğunu düşünüyorum. Bunun Türkiye’deki 80 milyonu kapsayıcı mı yoksa ayırıştırıcı bir tanımlama mı olduğu konusundaki yorumunuzu merak ediyorum.

Cumhurbaşkanının örtülü ödeneğindeki orantısız artışları nasıl değerlendiriyorsunuz Sayın Kasırga?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bitiyorum efendim.

Meclisteki lüks araçlarının görüntüsünün milletimizin şu andaki mevcut durumuyla çeliştiğini düşünüyor musunuz Sayın Başkan?

Sayın Başkan, 2015 Kasım seçimlerinde kamuda taşeronu kaldıracağını vadetti AK PARTİ iktidarı. Şu anda Mecliste taşeron işçilik hâkim, bu konuda adım atmayı düşünüyor musunuz?

Mecliste sözleşmeli çalışanların kıdem tazminatı hakkı gasbedilmektedir, yok sayılmaktadır; bununla ilgili bir adım atmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son bir sorum efendim.

Mecliste Türkiye’de var olan dillerle ilgili, yaşayan dillerle ilgili çok dilli bir oda yapmayı düşünüyor musunuz? Yabancı dillerle ilgili tercümanlar varken -İngilizce, Fransızca çeşitli dillerde-Türkiye’de yaşayan dillerle ilgili tercüman istihdam etmemenizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde hâlihazırda bulunan caminin sanatsal, inancaşal ve mimari açıdan özelliklerini içeren bir bilgilendirme notu. İstanbul Milletvekilimiz Sayın Mehmet Bekaroğlu’nun Sayın Başkanımıza da bir sorusu var. Ben hem bilgilendirme hem de soruya cevabı açısından Başkanlığa sunuyorum. Zaman almayayım. Sayın Başkanımıza verirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu’nun mu?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet.

BAŞKAN – Var, geldi efendim bize.

Teşekkür ediyoruz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Tamam o zaman, Sayın Başkana verirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine soruyorum: Sayın Erdoğan, Başbakanlığı döneminde en fazla ziyareti Avrupa Birliği ve ABD’ye yapmıştı. Cumhurbaşkanlığı döneminde ABD ve AB ülkelerine kaç resmî ziyarette bulundu? Çalışma ziyareti ve özel ziyaretleri ya da Birleşmiş Milletler, NATO gibi, G20 gibi kuruluşların ziyaretlerini kastetmiyorum, resmî ziyaret olarak AB ve ABD’ye kaç resmî ziyarette bulundu Cumhurbaşkanlığı döneminde?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleriyle 280 -yanlış da olabilir, bir eksi, artı olabilir- ayrı mevzuatta düzenleme yapıldı. Bunlardan 100’e yakını da hiçbir şekilde olağanüstü hâlin ilanını gerektiren sebeple ilgili değil. Anayasa gereği, bu kanun hükmünde kararnamelerin Meclise gelmesi gerekiyor. Sayın Başkana soruyorum, hangi sırayla, ne zaman getirecek bunları ve niye şimdiye kadar gelmedi?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İkinci sorum da kamu denetçiliğiyle ilgili, Sayın Malkoç’a soracağım: Sunumunun 25’inci sayfasında karar türlerine göre dağılımı gösteriyor. Gönderme kararı, incelemesizlik kararı, başvurunun geçersiz sayılması kararı falan, başvuruların yarısı bu şekilde bitiyor. Tabii, bu sizden kaynaklanmıyor, bir kısmı yasadan kaynaklanıyor, idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekiyor size gelene kadar. Ama öbür taraftan da yaptığınız araştırmada kamu denetçiliğinin tanınmadığıyla ilgili bir şey söylediniz. Gerçekten kamu denetçiliğinin bugüne kadar yapılan çalışmalarla etkili olduğu, insanlar için bir çare arama yolu olduğunu düşünüyor musunuz? Sizin döneminizi daha evvel de takip ediyordum, bir kere gördüm, o da üniversite sınavına on beş dakika geç kalanlarla ilgili bir gündem oldu. Ama bunun dışında, işte “Şu kadar bin basında yer aldık.” falan dediniz ama biz onun farkına çok da varamadık. Yani, Kamu Denetçiliği Kurumunu daha etkin hâle getirmeniz için bu başvuruların gerçekten Türkiye’nin önemli, yakıcı konularında, kamuoyunu meşgul eden konularda Kamu Denetçiliği Kurumunun bir şekilde görünmesi gerekiyor ki gerçekten insanlar güvenerek başvurabilsin. İnsan Hakları İnceleme Komisyonu yok oldu, Başbakanlığa bağlı İnsan Hakları Kurumu yok oldu, insan hakları dernekleri...

BAŞKAN – Sorunuzu alayım artık Üstat yani bu şeyi geçti.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, siz nazik bir insansınız, cümlemi bitirmedim.

BAŞKAN – Çok naziğim ama yani size beş dakika...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir nokta koyalım da ondan sonra bitirin yani.

BAŞKAN – Bakın, arkada daha 10 tane milletvekilimiz soru için bekliyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır yani kral olmayın. “Bitirelim...” Ne var yani?

BAŞKAN – Sorunuzu alayım o zaman, “...mı?” deyin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aldırmadınız ki. Soruyu soruyordum işte.

Hayretsiniz ya! Tamam yani, gelmişsiniz makamda, iyi, güzel, eyvallah ama insanların bir şeyi olsun yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sorun Sayın Vekilim. Verecek makamı, açıkladı, tutanaklara geçti.

BAŞKAN – Vereceğim ilk 23 Nisanda.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gelmeyelim buraya, muhalefet gelmesin.

Bir şey çıkarın, gelmesin muhalefet. Gerçekten, öyle işler yapıyorsunuz ki herkes gidiyor. Yani, ne zaman yani...

BAŞKAN – Ama Üstat yani, yapmayın üstat... Yani, şimdi, soru, bakın Sayın...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Milletvekillerini de kanun hükmünde kararnameyle ne zaman yasaklayacaksınız, gerçekten merak ediyorum ya!

BAŞKAN – Olur. İnşallah...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Böyle bir şey olmaz ki ya!

BAŞKAN – Siz sorunuzu sorun, sorun sorunuzu o zaman Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani, bilmiyorum, tutumunuzla ilgili, usulle ilgili...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, usulle de ilgili açarım tartışma.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Muhalefet yasaklanmıştır bu ülkede, muhalefeti istemiyoruz.” Böyle deyin, gidelim biz de işimize, gücümüze, köyümüze ya!

BAŞKAN – Biz sorunuzu sormanızı istiyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yok, sorum morum yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam, sağ olun. Belliydi zaten.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Belliydi, değil mi?

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bugün, baktığımız zaman, aynı ekonomik konuda farklı fikirler beyan eden bir saray danışmanları bir de Hükümet yetkilileri var Sayın Genel Sekreterim. Bu tablo karşısında, baktığımızda, biz de merak ediyoruz yani sarayda kaç tane danışman var? Bu danışmanların mesleki olarak dağılımları ve almış oldukları ücretler nelerdir? Çünkü bazen Türkiye’nin kritik noktalarında danışmanların bakanların önünde söz sahibi olacak şekilde beyanatlarda içinde bulunduğunu görüyoruz. Birinci sorum size. Bu aradaki korelasyon sağlıyor mu, sağlanmıyor mu veya bununla ilgili çalışmalar nasıl yapılıyor, kaç tane danışman vardır?

İkinci sorum Sayıştaya: Bugüne kadar Sayıştayın hazırladığı yargı raporları kaç tanedir, hâlen davası devam eden kaç tane rapor vardır, dava sonuçları nedir, ceza alanlar var mıdır?

Aynı şekilde, son sorum da Sayın Meclis Başkanına: Bugün içinde çalıştığımız mevcut Meclis binasının da değiştirilmesi noktasında bir niyet beyanı söz konusu olmuştu geçmişte. Bu niyetin hâlâ beyanda mı yoksa kararlılıkta mı olduğunu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İlk sorum MİT Müsteşarlığına: Sayın MİT Müsteşarlığı, darbe öncesi darbecilerin, darbeyi tezgâhlayanların bu toplantılarını takip ediyor muydunuz? Bu izlemelerinizde ne tür bilgiler, bize anlatabileceğiniz, bizi aydınlatabileceğiniz neler vardı, ne zaman başladınız? Adil Öksüz’ün kim olduğunu ve rolünü biliyor muydunuz, yani darbe öncesinde Adil Öksüz’ün bu cemaat içindeki rolünü biliyor muydunuz? Bu, Amerikan Büyükelçiliği görevlisi Metin Topuz’la alakalı, bir karşı ajan mıdır; darbe öncesinde, bu Metin Topuz’un faaliyetleri hakkında bilginiz var mıydı, bunu bize söylerseniz biz ülkemizi daha güçlü savunabiliriz. Binbaşı O.K. verdiği ifadesinde “Darbe olacak.” dedi mi ve bunun bir cemaat operasyonu olduğunu söyledi mi size?

Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine sorum: Sarayın maliyetini tefrişatıyla birlikte öğrenmek istiyorum. Aynı şekilde, bu, Marmaris’te yapılması planlanan yazlık sarayın da maliyetini tahmini olarak öğrenmek istiyorum.

Son üç yılda kaç tane uçak satın alındı, teşrifatı dâhil, maliyetleri nelerdir, modelleri nelerdir? Kiralama yapılan var mı veya başka bir kurum bütçesinden mi ödendi, Cumhurbaşkanlığı bütçesinden mi ödendi satın alınan veya kiralanan uçaklar? Bir de bunu yazılı olarak verebilirsiniz ama Cumhurbaşkanının faiz vurgusuna yönelik olarak, ekonomi danışmanları faiz, enflasyon ve kur ilişkisi konusunda nasıl bir ekonomik teorileri var, yazılı olarak gönderirlerse biz de anlamış olalım ki doğru yerde doğru şeyleri iktidar, muhalefet beraberce yapabilelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özgökçe...

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Ben de MİT Müsteşarlığıyla başlamak istiyorum. Cumhurbaşkanı Erdoğan 15 Temmuz darbe girişimini eniştesinden öğrendiğini söylemişti, hepimizin hatırladığı gibi. Fakat yakın zamanda Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek darbeyi önceden bildiğini, Melih Gökçek’in de bildiğini ifade etti. Bu bilgiler doğru mudur? Doğru ise MİT Müsteşarı neden Cumhurbaşkanına iletmemiştir ve Melih Gökçek ve Doğu Perinçek bildikleri bilgileri önceden MİT’e bildirmişler midir?

İkinci soru: Sayın İdris Baluken, bizim Grup Başkan Vekilimiz, şu an haksız yere tutuklu ve cezaevinde olmasına sebep olan dosya hakkında mütalaa verildi yakın zamanda ve örgüt üyeliğinden ceza istendi. Bu mütalaaaya dayanak olan dosya ise Mayıs 2012 tarihinde Diyarbakır’da toplanan Demokratik Özerklik Çalıştayı’na katılmakla ilgili. Aynı toplantıda eski MİT Müsteşar Yardımcısı Cevat Öneş de vardı, ona karşı bir dava açıldı mı, hâlen görevde mi, yoksa ikili bir hukuk mu uygulanıyor?

Sayın Ombudsmana sorum var: Geri gönderme merkezlerinde yaşanan hak ihlallerini son derece kaygıyla izliyoruz. Bu merkezlerle ilgili yapılan başvurularla ilgili neler yaptınız, onu merak ediyorum, açıklarsanız sevinirim.

Ayrıca, Meclis Başkanlığına: 2011’de 120’ye yakın personelin kadrosunu şahsa bağlı statüye soktuğuna dair bilğimiz var. Özel ayrıcalıklarla bahşedilen bu kadro hangi ihtiyaç üzerine düzenlenmiştir ve belirlenme kriterleri nelerdir? Altı yıldır fiili hiçbir iş yapmadıkları basına da yansıyan bu personelin Meclisin bütçesine toplam maliyeti ne olmuştur ve bundan sonrası için bu haksız ve hukuksuz kadrolaşmanın ortadan kaldırılması için bir girişiminiz olacak mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Bir soru daha var.

BAŞKAN – Son sorunuzu da alalım.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Bununla birlikte, hâlâ süregelen, Meclisteki sözleşmeli personelin kıdem tazminatı hakkını yok sayan bir anlayış devam ediyor. Mecliste çalışan sözleşmeli personelin kıdem tazminatı hakkının tanınarak özlük hakları ve sosyal güvenceleri garanti altına almaya yönelik başlatmış olduğunuz herhangi bir çalışma var mıdır? Yine, tüm personelin sendikal haklarını koruma ve desteklemeye yönelik girişimleriniz nelerdir?

Bir soru daha var: Yazılı soru önergelerinin birçoğu için iade gerekçesi olan “kaba ve yaralayıcı sözlerin” şeklinde ifade edilen sınırlamanın kriteri nedir? Bu kriterler belirlenirken hangi subjektif ölçütler baz alınmaktadır. Hoşa gitmeyen, cevabından kaçınılan veya önü kesilmek istenen, bilimsel ve

kavramsal olarak ikamesi başka kelimelerle ifade edilme olanağı bulunmayan her kelime yasak ve iade kapsamında mıdır? Bazı önergelerin de aradan ortalama bir buçuk yıl geçtikten sonra iade edilmesinin gerekçesi ve mantıklı bir izahı var mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kürkcü, bu arada, üyeliğiniz aşağıda, Genel Kurulda okundu. Hayırlı olsun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ben biliyordum, siz bilmiyordunuz Başkan, öğrenmiş oldunuz.

BAŞKAN – Ben biliyordum ama benim bilmem yetmiyor.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ama bilmez gibi yapıyordunuz.

BAŞKAN – Resmî olarak bilmem gerekiyor.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bu itiraf çok acı oldu.

BAŞKAN – Ama resmî olarak bilmem gerekiyor.

Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Peki.

Ben Sayın Meclis Başkanımıza sormak istiyorum. Elimizdeki bütçe sunuşunda Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesinden “külliye” olarak söz ediyor. Bildiğiniz gibi, külliye, merkezinde bir caminin bulunduğu, çeşitli binalardan oluşan bir binalar toplamı demek. Bu ifadeyi bu manada kullanmıyorsanız neden “yerleşke”yi tercih etmiyorsunuz? Çünkü külliyenin çok net bir konotasyonu var.

İkinci ve üçüncü sorum Millî İstihbarat Teşkilatı temsilcisine. Biliyorsunuz, Millî İstihbarat Teşkilatı darbeyle ilgili ilk resmî raporunu darbeden birkaç saat önce gelen bir ihbara dayandırmıştı. Oysa gazeteci Fuat Uğur gazetesinde yazdığı bir makalede Nisan 2016’da “Devlet ve Hükûmet kademesi her şeyi biliyor. Suç işlemeye teşebbüs etmenizi bekliyor.” diyerek kendisine ulaşan darbe duyumlarına karşı açık bir pozisyon ifade ediyor. Amerikalı neocon yani yeni muhafazakâr analist Michael Rubin de 21 Mart 2016’da “Erdoğan’a karşı bir darbe gerçekleşse başarılı olacağını biliyorum.” diyor. Daha sonra da ekimde diyor ki: “Ben bunu aslında bir analiz olarak değil, bir duyum olarak aldım.” Soru: Herhangi bir şekilde istihbaratçılıkla mesleki bir ilişkisi olmadığını bildiğimiz ya da tahmin ettiğimiz bu kişilerin bildiklerini ve onlara ulaşan bilgilerini Millî İstihbarat Teşkilatı edinmemiş olabilir mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bilmiyorsa niye maaş ödüyoruz?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bunu sormak isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gaydalı...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Benim sorum ombudsmanlıkla ilgili.

Kamu Denetçiliği Kurumuna KHK’yla açığa alınmış veya ihraç edilmiş kaç kişi başvurmuştur? Bu başvuruları KDK almıyorsa var olma gerekçesi tam olarak nedir? KDK’nın sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili aldığı başvuru sayısı kaçtır? Bunların kaç reddedilmiştir? Kabul edilenler ne şekilde sonuçlanmıştır? Kamu Denetçiliği Kurumuna kapatılan medya organları tarafından bir başvuru yapılmış mıdır? Kamu Denetçiliği Kurumuna çocuk ya da yetişkin cezaevlerinden, kadın cezaevlerinden, kadın sığınma evlerinden bir şikâyet olmuş mudur? Olduysa şikâyet ne şekilde neticelenmiştir?

Kamu Denetçiliği Kurumuna sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili olarak başvuru olmuş mudur? Olmuş ise inceleme başlatılmış mıdır? Kamu Denetçiliği Kurumuna kolluk güçlerinin sivil halka yaptığı saldırılara dair bir başvuru olmuş mudur? Olmuş ise inceleme başlatılmış mıdır?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ilişkin sorular:

Mecliste çalışan sözleşmeli personelin kıdem tazminatı hakkında tanınan özlük hakları ve sosyal güvenceleri garanti altına alınmaya yönelik başlatılmış olan herhangi bir çalışma var mıdır? Yine, tüm personelin sendikal haklarını koruma ve desteklemeye yönelik girişimleriniz nelerdir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde oluşturduğumuz ve gerçekten önemli bir kurum olan Kamu Denetçiliği Kurumu ilk başkanını seçerken de yönetim yapısını oluştururken de maalesef Avrupa Birliği kriterlerinden uzak, şeffaf, objektif ve katılımdan, kapsayıcılıktan uzak olduğu için doğal olarak ombudsman kurumunun çalışmaları da kısıtlı oldu. Ancak sizin döneminizde kısmen de olsa, Sayın Başkan, bir değişim yapmak istiyorsunuz. Fakat burada kurumun iktidar partisinden bağımsız, kamu kurumları üzerinde, çözüm odaklı ve vatandaşın gerçekten faydasına çözüm üretecek önümüzdeki dönem nasıl bir stratejiniz olacak.

Diğer bir sorum: Sayıştay raporlarına göre Cumhurbaşkanlığı bütçesinden 7 milyon 146 bin 230 TL, Başbakanlık bütçesinden de 875 milyon TL olmak üzere kâr amacı gütmeyen kuruluşlara 2016 yılında para transferi yapılmış. Bu kuruluşlar hangileridir? Hangi kuruluşa ne kadar para transferi yapılmıştır?

BAŞKAN – Sayın Demir...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ombudsmanlık için sorduğum sorular baki, onu özellikle istiyorum. Ayrıca, bölgemizde, Marmaris'te -Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine sormak istiyorum biraz önceki sorulan sorulara ek olarak- bu yazlık sarayın alanı ne kadar, kaç odalı, kaç ağaç kesilecek ve duvar yüksekliği ne olacak? Sadece Okluk değil, İngiliz Limanı da işin içine girecek mi? Bunlarla ilgili cevap bekliyorum. Bunun dışında, ayrıca, yine, yazlık sarayın dışında kışlık saray, baharlık saraylar da yapılacak mı?

Son sorum, Sayın Meclis Başkanımıza soruyorum: Son iki yıldır kaç iade edilen yazılı sözlü soru önergesi vardır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Protesto ediyorum sizi. Soru yok.

BAŞKAN – Sormuyorsunuz, protesto ediyorsunuz. Çok teşekkür ediyorum ben de size.

Evet, değerli arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

Sorular bitmiştir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sorayım ya, bir cümle.

BAŞKAN – Peki, bitmemiştir.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gerçekten Sayın Kahraman Meclis camisini yıkacak mı?

BAŞKAN – Soruyu aldık.

Evet, şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Meclis Başkanımıza söz vereceğim.

Buyurun Sayın Başkanım.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Teşekkür ediyorum.

Efendim, katkılarınız dolayısıyla teşekkür ediyorum.

Sualler birkaç noktada kesifleşmiş. Camiyi herkes soruyor.

BAŞKAN – Merak ediyoruz efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Giden de soruyor, gitmeyen de soruyor. Hiç içini görmeyen de soruyor, gören de soruyor. Cami yıkılmaz. Cami niye yıkılsın?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Çok iyi bir camiymiş demek ki.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Eğer cami ihtiyaca cevap vermiyorsa...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne ihtiyacı ya.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – ...bulunduğu arsa lüzumluysa taşınabilir, yıkılmaz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nereye taşıyacağız? Sayın Başkanım, ihtiyaca cevap vermediğini siz söylüyorsunuz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yani öküz altında buzağı derler ya... Şimdi, “Nereye taşınır?”

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım, cami boş. Bir tek cuma günleri... Dünya kadar bahçesi var.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Cami hakkında spekülasyona lüzum yok, endişe etmeye mahal yok. Bizler cami yıkmayız, cami yaparız. Yalnız tavsiyem şu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu camiyi yıkacak mıyız?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Projeyi çok methediyor arkadaşlarım. Tepeden görmediler herhâlde, içini görmediler herhâlde, yapıyı bilmiyorlar herhâlde.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gördük, biliyoruz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ben kendi kanaatlerimi söylüyorum.

Bir ibadethane olarak, herhangi bir dinin ibadethanesi olarak kullanılabilecek bir yapıda. Düşününüz, bugüne kadar Türkiye’de minaresiz bir cami yok, yalnız Mecliste var. Yerine ne varmış?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Orada minareyle ilgili servi ağacı...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yerinde servi ağacı varmış. Servide de ben hiç şerefe görmedim. Servide şerefe olur mu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Görmeyin Sayın Başkanım bir tane. Farz mıdır şerefe Sayın Başkan?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – “Efendim, neden ön taraf böyle açık?” diye soruyorlar mimarına.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Farz mıdır, var mıydı Peygamber mescidinde? Nereden çıkarıyorsunuz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Müsaade ederseniz ben konuşuyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hazreti Hamza duvardan okuyordu ezanı ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bilâl-i Habeşi o.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Olsun.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Beyefendi, ben konuşuyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Lütfen Mehmet Bey, dinleyin.

BAŞKAN – Sufle yapmayın lütfen.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Soruyorlar, “Neden ön taraf böyle su, havuz, ağaçlar.” Mimarın cevabı: “İyi ya, cenneti dünyada görsünler.” Mimari yapısı değişik.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey yok Sayın Başkan ya.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yani orada verilen bir rapor var. Sayın Bekaroğlu onu bize intikal ettirdi, soru olarak...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “İmgesel” diyor “imgesel” Sayın Başkanım, sanat danışmanlarına bir sor ya.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bitti mi Mehmet Bey?

BAŞKAN – Sayın Başkan, siz devam edin efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bitti mi Beyefendi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitti efendim, buyurun.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ha, lütfen.

Şimdi, bana, Meclise sorduğu, Başkanlığa sorduğu bir soru var ve Ankara Mimarlar Odasının yazdığı bir yazının alıntısı var. Bu, cami hadisesini kaşımamıza ya da bir meseleymiş gibi ortaya atmamıza hiç lüzum yok. Cami hepimizin, ibadethaneler hepimizin. Camiler, ibadethaneler milletlerin tapusudur ve bizim tapumuzdur. Bakın, daha yeni Ulus'ta bir cami açtık, harika bir cami. Sayısını çoğaltalım, azaltalım değil.

Bu camiden bahsederken arkadaşlarım çok hassas. Neden bilmiyorum. Orada yaptığımız 500 metrekarelik, 400 kişilik bir cami var, mescit, ona ait hiçbir beyanda bulunmadılar. Güzel de bir mescit.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Garajda cuma kılıyoruz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yani hiç mi acaba “Şu iş güzeldir.” diye bir şey denilmeyecek? Denilmesi lazım.

Benim bu noktada açıklığa kavuşturulmasını isteyen arkadaşlarıma, Bülent Bey'e, Bihlun Hanımefendi'ye ve diğer arkadaşlarıma beyanım şu: Hassasiyet hepimizin hassasiyetidir, Turgut Bey'in bir hatırasıdır, Allah razı olsun kendisinden, o zor şartlarda yaptığı bir camidir. Camiye bu kadar Meclisimizin sahip çıkması, her grubun sahip çıkması benim için çok büyük iftihar vesilesi, hepimiz için iftihar vesilesidir.

Çok teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yıkmayacağız.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Cami hadisesi yani bu mesele, yıkılma diye bir hadise, yok etme diye bir hadise mevzubahis değil ama sanat yönü, kültür yönü, tarihî bir yapı olup olmadığı yönü açıklığa kavuştu çünkü Danıştay ittifakla karar verdi: “Tarihî bir eser değildir, özelliği yoktur ve herhangi bir işlem yapılabilir, bu serbesttir.”

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Allah Allah, bir başkası da “var” diyor.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu, bilimin ortaya koyduğu bir yaklaşım.

BAŞKAN – Otuz yıllık bir tarihî eser olmadığını zaten biliyoruz efendim, onu tartışmıyoruz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bunu geçiyorum.

Bir diğer üzerinde durulan husus var, tarafsızlık hadisesi.

Değerli milletvekilleri, tecrübelisiniz, herkes tecrübeli, zaten kaçınıcı senesindeyiz, bir insan nasıl tarafsız olur ki? Tarafsız davranır, adil davranır, elinde teraziyle davranır ama bir fikri vardır, kafasını boşaltıp da mı vazifelere gelmektedir? Allah Allah! “Efendim, Meclis Başkanısınız, tarafsızısınız.” Ee... “Siz İstanbul’da Başkanlık sistemi hakkında lehte konuştunuz.” Tabii konuşurum, benim fikrim o. Ben, kendi fikrimi ifade etmek durumundayım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, o zaman bu görevi yapmayacaksınız.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Şimdi, bakınız, bizim buradaki mevzuatımıza göre, Meclis Başkanı ve başkan vekilleri siyasi faaliyetlere katılamazlar, Meclise giremezler, grup toplantısına giremezler, il divanlarına katılamazlar. Yani ne oluyor? Onu tecrit ediyorsunuz ve emekli ediyorsunuz. Neden? Böyle bir tatbikat dünyada yok, parlamenter sistemlerde olamaz. Bu, bizde yerleşmiş yanlış kanaattir. Hatırlarsanız Nihat Erim bir hükümet kurdu 1971 12 Martından sonra. Nihat Bey iyi bir devlet adamıydı, bugün Halk Partisinden istifa etti, yarın sabah tarafsız oldu ve tarafsız bir hükümet oldu. Bu mümkün mü? Genelkurmay Başkanımız istifa etti, kontenjan senatörü yapıldı, tam da tesadüf Cumhurbaşkanlığı seçimi var, aday oldu. Tarafsızlık... Öyle tuhaf tatbikatlar var ki bunların düzeltilmesi lazım. Buna bir imkânımız var, önümüzde bir imkân var. İç Tüzük’te çok şeyleri halletmeliyiz. Doğru dürüst yaşayan bir demokrasiyle bağdaşmalıyız, bir cumhuriyetle, demokratik bir cumhuriyetle iç içe olmalıyız; önleyen hükümler var. Onun için siyasi partilerimize ben birer mektup yazdım, geliniz, 2019’a yeni bir İç Tüzük’le gireceğiz, hep beraber üzerinde mütalaa ederek, bu eksiklikleri gidererek yapalım.

Şimdi, bendeniz katılmıyorum siyasi faaliyetlere. Peki ama benim beraber mesai arkadaşlarım, Meclis başkan vekilleri her toplantıya katılıyorlar, “tarafsızlık” diyen arkadaşlarımın olduğu partinin toplantılarına da katılıyorlar, hepsine; mitingine, il divanına, grup toplantısına ama hani tarafsızlık?

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Kim katılmış?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Zaten olmaz, muhal farz edilmez. Bu yanlış İç Tüzük’ün değil sadece, Anayasa’nın düzeltilmesiyle de olacak. İç Tüzük olsa düzeltilebilir, Anayasa’da bu hüküm var. Yanlış bir hüküm.

Meclisin itibarı... Efendim, dönemlerde hep bu konuşulur: “Meclisin itibarı yok.” Bal gibi var. Affedersiniz, tabir amıyaneydi. Fevkalade güzel bir Meclisimiz var. Bu toplumun en seçkin insanları bu Mecliste. Sizdeki albümde dökümü var. O dökümde her sene birbirinin benzeridir, çok yakındır, çok güzel bir tablo var. Neden bunu görmezlikten geliyoruz da demokrasi taraftarı olmayanların yanlış sürüklemesine kendimiz de önyak oluyoruz? 238 akademisyenimiz var, 507 yükseköğrenim görmüş milletvekilimiz var, 39 lise, 2 ortaokul, 2 ilkokul ve bunlar da tabii sahalalarında tanınmış ki seçilmişler. Ne var bu Mecliste de “Bizim Meclis şöyle, Meclis böyle...” Niye kötülüyoruz canım, Allah Allah?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Meclis değil efendim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Öyle bir şey yok!

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu, militarist kafaların parlamenter sisteme, Meclis sistemine karşı oluşturduğu bir propagandadır ve her meslekten –dökümü orada var, olmayan meslek yok, her meslekten- insanlar Meclisimizde mevcuttur. Onun için, lütfen, yanlışlara sürüklenerek “Meclisin itibarı yoktur.” demeyelim. Kaldı ki Meclisimiz 15 Temmuz günü o gece öyle bir imtihan verdi ki, fevkalade bir noktada demokrasiyi özümsemediğini ortaya koydu bütün partileriyle. Bunları kendi kendimize harakiri gibi yapmayalım derim.

Demokrasi, halkın hâkimiyeti. Behemehâl elzem ve demokrasinin temel esaslarından biri de kuvvetler ayrılığı. Kuvvet ayrılığını da tatbik etmeliyiz. Yeni Anayasa değişikliği bunu sağlayacaktır ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde ben inanıyorum ki -Allah ömür verecek hepinize, hepimize versin- çok iyi olduğunu göreceğiz. Türkiye, yirmi sekiz günlük, dört aylık, altı aylık hükümetler gördü. Krizlere girmeyeceğiz, yürütme ile yasama ayrı olacak. Yasama... Bütçenin tasdiki ona ait olduğu için fevkalade güçlü olacak, kanunların tamamını o yaptığı için gayet güçlü olacak. Çok hayırlı bir neticeye gideceğiz inşallah.

Bu 15 Temmuz gecesinin ruhu yaşatılmalı arkadaşlar. O gece üç parti vardı; AK PARTİ, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi. AK PARTİ'den 81 milletvekili vardı, Cumhuriyet Halk Partisinden de 16 milletvekili vardı, Milliyetçi Hareket Partisinden 10 milletvekili vardı. Bunu, milletvekillerinin sayısını 550'ye göre nizamlarsanız, oranlarsanız yüzde 20 civarında yani beşte 1 iştirak vardı. Herkes kendi vilayetindeyken çevre vilayetlerden gelen, illerden gelenlerle beraber 107 insan topların tüfeklerin altında, F16'ların, bombaların altında o Meclisteydi. Bu, ne düzenlenmiş ne öngörülmüştür ne önlenmemiştir ne de sonuçlarından faydalanılmıştır. Ben Değerli Erdoğan Bey'le tamamen ters düşünüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama benim delillerim var.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Biz, bir felaketten döndük. Mesele sadece hükümet değişikliği değildi. Yani 1960 darbesi bir hükümet darbesiydi, 1971 öyleydi, 1980 öyleydi ama bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin sona erdirilmesiydi. Cenabıhak yardım etti ve topyekûn millet bir birlik hâlinde “dur” dedi.

7 Ağustos'ta İstanbul'daki o 5 milyonluk miting, bütün partilerin katıldığı miting... Orada da gene Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, AK PARTİ Genel Başkanı, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı, Cumhurbaşkanımız, Genelkurmay Başkanı konuştular. Dört partinin katıldığı bir tebliğ, bir bildiri, bir protokol, bir beyanname neşrettik. Ne zaman? 16 Temmuz Cumartesi günü Meclisin olağanüstü toplantısında. Dört partinin dördü de imza etti. Topyekûn demokrasiyi benimsemiş bir toplum var önümüzde. Bundan sonra darbe olmaz. Bazı arkadaşlarım “Gidiş kötüyedir, tekrar olabilir...” Hayır, biiznillah, bitmiştir o dönem, o eski oyunlar, dalavereler olmayacak.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, o hâlde OHAL'i kaldıralım. Madem bitti, OHAL'e niye ihtiyaç var?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Böyle dersek, elbette ki inançla söylersek hepimiz karşı olmuş oluruz fakat “acaba” dersek olmaz, dememeliyiz. Demokrasi hepimize lazım.

Bu bina hadisesine de dokunmak istiyorum. Eski -yıkılan- A-B Blok yıkılması gereken bir binaydı. Kat yüksekliği 2,75; havalandırma yok, tesisat yok; bir beton yığını. Ve nitekim, onun mimarı, çizeni, müellifi itiraz etti; gelindi bakıldı, hiçbir mahzur olmadığına dair rapor verildi. Artı, bu son saldırı dolayısıyla da teknik ekip geldi, bir mühendis ekibi geldi üniversitelerden “Bu bina yıkılmalıdır.” dedi. Artı, kullanılması için oranın yıkılması gerekiyordu. 4 kattır, hepiniz biliyorsunuz ama 2,75 yüksekliktir tabliye dâhil. Bir katı kaldırarak, Ana Bina'yla olan yüksekliği aynı tutarak oraya inşallah güzel bir bina yapacağız. Böylece kat yükseklikleri 3,60'a gelecek, tesisatların tamamı tamam olacak.

BAŞKAN – Mevcut bu hizmet binasının hakikaten Meclise yakışmadığı noktasında bir ortak kanaat var Sayın Başkan, görünüş itibarıyla.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Neresi için diyorsunuz?

BAŞKAN – Mevcut hizmet binası.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Hayır, hayır, mevcudu demiyorum; A-B Blok olarak yapılmış yeri söylüyorum.

BAŞKAN – Onu biliyorum efendim, tamam.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mevcut bina ne olacak Sayın Başkan? AVM olarak kiraya verelim o zaman.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Şimdi şurada Bütçe Komisyonundayız. Türkiye Cumhuriyeti’nin bütçesi konuşuluyor. Gruplar kendi aralarında bir toplantı yapacaklar, odaları var mı, danışmanlarının odası var mı? Rahat bir mekânda mıyız? Çok güzel odalar yapacağız. Orada fevkalade bizi temsil eden, tatmin eden birimler meydana getireceğiz.

Benim isteğim, niyetim, inşallah ben veya bir başka arkadaşım yapacaktır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Adaysınız yani.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – A Blok vardı, onun köşesinde, eski dönem milletvekilleri için bir lokal, onun bu tarafında fevkalade güzel bir lokanta, bahçeli; dışarıdan gelenler Halkla İlişkilerden oraya geçecek, Meclisin içine girmemiş olacak. Mevcut lokantamızda alt kat duracak, üst kattaki fevkalade güzel bir kütüphane olacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mevcut yeni bina ne olacak?

BAŞKAN – Taburu yıktılar efendim, taburdaki lokantayı kaldırdılar.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Nasıl?

BAŞKAN – Taburdaki lokantayı kaldırdı Genel Sekreterlik. Nasıl olacak?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – İşte diyorum ya, bahçesi olan, arka tarafta, B Blok’un arkasında bir lokanta olacak.

Şimdi, bunları yapmak... Türkiye’nin vitrinidir Meclis -dışarıda görüyoruz, meclisleri görüyoruz-bizi temsil ediyor. 1600’lerde, 1700’lerde yapılmış Versay’ları görüyoruz; diğerlerini, Buckingham’ları görüyoruz. Daha yeni St. Petersburg’daki çarın ikamet ettiği yeri gördük.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, şimdi basın mensupları diyecek ki: “Milletvekilleri lüks içinde.” Biz buna karşıyız arkadaş. Hani, bizi karıştırmadan yazın.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen, bilahare bir basın açıklamasıyla buna karşı olduğunuzu duyurursunuz.

Sayın Meclis Başkanım, buyurun.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Efendim, ben şunu ifade ediyorum, herhangi bir milletvekili arkadaşımın vekâletiyle konuşmuyorum. İstanbul Barosuna kayıtlıyım ama kimseden vekâletname almış değilim. Ben kendi görüşlerimi arz ediyorum. Dolayısıyla, Sayın Aykut Bey, hiç endişeye mahal yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mevcut binayı ne yapacaksınız Sayın Başkan?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Kuvvetler ayrılığı demokrasinin gereği. Yeni sistemde bu kuvvetler ayrılığı olacak ve çok faydasını göreceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nasıl olacak? Pratik yok ortada Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz anlatırız size onu ayrıca.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu 7 Ağustostaki beraberliğimizi de hep sürdürmeliyiz. O akşam... Değerli Hanımefendi, siz “Bahsedilmedi.” dediniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben oradaydım, bir resmim var mı Allah aşkına?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Burada gördüğünüz sayfalar Cumhuriyet Halk Partisinin ve Milliyetçi Hareket Partisinin oradaki insanların sayfalarıdır.

BAŞKAN – Arkadaşım, benim de resmim yok orada, niye şey yapıyorsun?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Var Hanımefendi. Bir diğeri de var, güzel bir şey var o akşam için, onu da tekrar söyleyeyim, Özgür Bey’in kulağı çılasın.

Özgür Bey gömlekle geldi. Bizim İdare Amirimiz Ahmet Bey dedi ki: “Özgür Bey, biraz sonra çekim yapılacaktır, televizyonlar gelecektir. Ceketiniz olmaz, ben sana ceketimi vereyim.” Peki çünkü ben Divana 3 parti grup başkan vekilinden rica ettim, kabul ettiler. Topyekûn biz ay yıldız olarak, Türkiye olarak kurduk ve biz hep öyleyiz. Öyle olmayanlar var mı? Var olsa bile yok mesabesinde dirler. Biz bir bütünü, buna inanacağız.

Efendim, şunu söylüyorum: Siyasi partiler böyle parmaklar olabilir ama bu bilekte birliktedirler. 7 Ağustosta bunu gösterdik. Şimdi, bu, o gecedeki beyanlardır.

Beyefendi, resminiz bulundu Aykut Bey.

Ahmet Gündoğdu Bey ceketini verdi.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Basın bunu da çeksin.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, şöyle bir şey var...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, şu resme bir bak ya, bana “Resmin var.” dediği budur ya.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, benim resmim yok yani bizim orada resmimiz olmayınca ne oluyor yani?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Efendim, bir diğer husus şu...

BAŞKAN – Sayın Başkan, aslında bu albüm bizi çok kışkırttı yani biz yollarda kaldık, buralara gelemeyince bizim fotoğraflarımızın orada olmaması sanki sadece Aykut Bey orada o gece kahramanmış gibi bir görüntü verdi; bu rahatsız etti bizi yani.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yüzde 100 haklısınız. O noktada da yine yazılarımız var. Vilayetlerinizde, illerinizde her birinin meydanlardaydınız.

BAŞKAN – Yok efendim, ben Polatlı’daydım, Ankara’ya gelmeye çalışıyordum.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bilemem.

BAŞKAN – Isparta’dan Polatlı yolundaydım gece.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ama milletvekili arkadaşlarımın hepsiyle -ben onlara şimdi konuşmamda “silah arkadaşım” diyorum- hep beraberdik, topyekûn bir yumruktuk; yine öyleyiz. Dışarıdan bekliyorlar, yok “insan hakları” bilmem ne filan geliyorlar ve bana, ziyarete gelenler şöyle bir laf söylüyorlar: “Bir darbe atlattınız, çok üzgünüz.” Bu “çok üzgünüz”ü söylemiyorlar. “Bir darbe atlattınız, çok üzgünüz. Otuz beş-kırk senelik emeğimizi boşa çıkardınız.” Evet, boşa çıktı. FETÖ ya da bir başkası asla bu Türkiye’imizde bir başka darbe yapamayacaktır, yapmayacaktır.

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanım, son beş dakikanız efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Eyvah. Bu ceketini bitirmem lazım.

Ahmet Gündoğdu Bey “Bu ceketini sana vereyim, olur sana.” dedi. Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Özel Bey giyerken “Kadere bak, millî görüş gömleğini giymek de varmış.” dedi. Yok farkımız.

BAŞKAN – Ben yetişebilseydim benim ceketini verirdim. Ne olacak, demokrat ceketini giyerdi.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bizim hedefimiz Türkiye’mizin gelişmesi, esenliği ve güçlenmesidir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkanım, size bir de Che Guevara’nın ceketini giydirsek.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu arkadaşlarımdan bazıları, bana “Neden Meclis Başkanı olarak hapisteki tutuklu kişilerle ilgilenmedin.” diyorlar. Ben kuvvetler ayrılığına inanan bir insanım. Ben teşrinin başındayım. Milletvekili bu kişiler. Eğer orada bir iddia ileri sürülmüş, savcı ona bağlı olarak mahkemeye gitmiş, mahkeme tevkif etmiş, itiraz edilen mahkeme kabul etmişse ben adliyeye karışmam.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Yasama çalışmalarına müdahil olmalarını söylüyoruz Başkan.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – “Daha önceki başkanlar öyle yapmadı.” Ben öyle yapmam. Onlar yaptılar, kendilerini ilgilendirir.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bu, cevap sayılmaz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Dolayısıyla, ben teşrinin yani yasamanın başındayım, kalkıp da yargıya müdahale etmem, edilmesini de istemem, etmeyeceğim de.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Yasama faaliyetlerine katılınsınlar.” diyoruz Sayın Başkan.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Yürütmeye müdahale etmenizi istiyoruz. “O insanların Meclis çalışmalarına katılmalarının önünü kapatıyorlar, açınız.” diyoruz. Bu mahkemelerle ilgili değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yasama faaliyetlerine katılmak istiyorlar.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – O noktada, Ceza İnfaz Kanunu’muz var, o mâni oluyor, onun için olmuyor.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – E, hani olmuyordu?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Kim demiş?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz diyorsunuz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Hayır, nerede?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Mahkeme böyle tutukluyor ama hukuk “Mâni değildir.” diyor.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yok, öyle değil. Yanlış bir şey gelmiş size, yanlış bir bilgi gelmiş beyefendi.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun lütfen siz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Yanlış bir hâkim gelmiş olabilir belki, doğru.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bazı sualler var; müsaade buyursanız ben onları yazılı olarak cevaplandırayım çünkü Sayın Başkan benim müddetimin bittiğini ifade buyuruyorlar.

Çoğu mevzuza zaten temas etmiş olduk. Türkiye hepimizindir, geleceğimiz parlaktır. Çetin Altan’ın o sözünü her zaman söylüyorum: Enseyi karartmaya gerek yok. Çok öteye gideceğiz inşallah. Türkiye güçleniyor, daha da güçleneceğiz inşallah.

Efendim, değerli arkadaşlarım...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Düzeltin Başkanım, iyiye gideceğiz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Efendim?

BAŞKAN – İyiye gidecek efendim, iyiye gidecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Kötüye gidiyoruz.” dediniz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – “Kötüye gidecek.” dediniz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Daha iyiye gideceğiz, hep ileri gideceğiz, hep ileri. “Perdenin ardı perde, perdenin ardı perde/Her siper aşıldıkça hedef daha ileride.” Bu da Necip Fazıl’dan.

Evet, diğer sualler var, ben onlara müsaade ederseniz yazılı cevap vereyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok sual var.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Sayın Fahri Kasırga Bey’e, Sayın Seyit Ahmet Baş Bey’e ve Sayın Şeref Malkoç Bey’e teşekkür ediyorum. Hepinize teşekkür ediyorum. Nice hizmetler diliyorum. Allah utandırmasın, hayırlı günler nasip olsun, milletimize, devletimize zeval vermesin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Allah razı olsun verdiği cevaplardan.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, çoğu sorumuza cevap vermedi.

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanım, açıkta kalan sorular var, onların cevaplarını da yazılı olarak önümüzdeki şeyde...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bana müddet verirseniz cevaplandırırım.

BAŞKAN – Efendim yani bir on beş gün içerisinde filan cevapları...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Hayır, hayır, şimdi için bir şey verseniz suallere cevap verme bakımından...

BAŞKAN – Buyurun efendim, ne demek, Sayın Meclis Başkanım.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Dediniz ya: “Beş dakika kaldı.” diye.

BAŞKAN – Efendim yani öyle de siz “Ben şimdi cevaplayayım.” derseniz, tabii ki, biz size bir şey diyemeyiz efendim ama...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Efendim, kopya alıyorum “Yazılı daha iyi olur.” diyorlar. Toplulukta kopya uygun bir şey değildir, onun için aleniye vurdum. Mamafih, genelde verdiğimiz...

Ha, şu taşıt alım meselesi, onu söylemem lazım. Biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde herhangi bir taşıt almadık. “5 milyonluk taşıt, 3 milyonluk taşıt” böyle bir şey yok. Başbakanlığın verdiği makam aracı var, o araç tamirdeyken bir başka araç verdiler, tamir bitti, motoru indirilmişti, geldi. Şöyle bir şey de var: 19 tane hizmet aracı alınması planlanmıştı, biz bunun 9’unu çıkardık -900 bin lira ediyordu- 19’dan 10’a düşürdük, o da ömrünü tüketmiş pikaplara ve diğer araçlara aitti. Bazıları köpürtmek istiyor, bunu mevzu yapmak istiyor, gündemde olmak istiyor veya partide bir yere gelmek istiyor, o onların eksikliğidir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Külliyeye” ne diyorsunuz Sayın Başkan?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ha, “külliye” çok doğru bir kelimedir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Niye efendim?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bize ait bir kelimedir, kökü bizimdir, bizim kendi lisanımızdır, bizim “kampüs” diye bir lisanımız yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Milletin tamamını temsil etmiyor.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – “Külliyeye” Arapça yahu. “Yerleşke”ye ne oldu?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bizim “yerleşke” diye bir uydurma kelimeye ihtiyacımız yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Külliyeye” ne demek?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – “Külliyeye” demek bütün bir bina topluluğunun bir araya gelmesi demek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – “Küllîye” kimsenin kulağını tırmalamamalıdır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, efendim, Türk Dil Kurumuna bakın.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bizim içinde bulunduğumuz yer külliye, Cumhurbaşkanlığı da külliye.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Türk Dil Kurumu ne diyor efendim “külliye”ye? “Cami ve etrafındaki müstemat.” der.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Hayır Beyefendi, ibadethaneler, çevresi, kervansaray hepsine topyekûn “külliye” denir.

Personelle ilgili...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yanlış biliyorsunuz efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yok, benim bildiğim sahadır bunlar, ben yanlış bilmem, siz yanlış biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Türk Dil Kurumu yanlış biliyor o zaman.

BAŞKAN – Türk Dil Kurumunun bütçesinde bunu gözden geçireceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman değiştirin, Sayın Başkan yazsın anlamını.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Başkanım.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Efendim, bu tadilat mevzusu, ben, zannediyorum ki tadilatla kulisleri gayet iyi bir hâle getirdik.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Başkan, çok kötü kulis ya.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Muhalefet kulisinde eskiden suni ışık vardı, tabii yoktu, fuzuli bir engel vardı çünkü Millî Birlik Komitesi var iken, Senato salonuna giderken oradaki duvarı örmüşlerdi, kaldırdık, aydınlattırdık, büyüttük, genişlettik. Eksik görülebilir ama varın takdiri gerektiğine inanıyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bu tasarımları kim yaptı Başkan? Bu düzenlemeleri kim yaptı?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu tasarımları, size şunu söyleyeyim, tamamen teknik elemanlar, profesörler...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Mimar var mı aralarında?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Mimar da var, güzel sanatlardan da var ve Bilim Kurulumuz tasdik ediyor bütün projeleri.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Taşeron işçiliğe ne diyorsunuz?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Peki, vekillerin görüşünü hiç almayı düşünmediniz mi Başkan?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bu, Başkanlık Divanında konuşulan konulardır; dolayısıyla vekillerin, bütün partilerin görüşü alınmış demektir.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Başkanlık Divanının bir görüşü olduğunu biz bilmiyoruz.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Başkanlık Divanında her parti gücüne göre var ya.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bizim temsilcilerimiz öyle bir şey aktarmadılar bize.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Sorun sizin temsilcilerinizde o zaman.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın Meclis Başkanımız gereken cevapları veriyor.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – O ödeme mevzusu, 4/C mevzusu, bu taşeron meselesi umumi meseledir, hepimizin meselesidir. Tabii, şöyle bir güzel cümle var: “Meclis ki önder olmayacak ne olacak.” diye. Evet, bu noktadaki çalışma sürüyor.

BAŞKAN – Efendim, bir de, yardımcı hizmetler sınıfında çalışıp üniversiteyi bitiren kardeşlerimiz var, bunların teknik hizmetler sınıfına alınması... Biz bununla ilgili, Meclis teşkilat kanununu yaparken Başkanlık Divanına yetki verdik. O zaman ben kanunla yapıyordum. İlgili arkadaşlar, genel sekreter geldi, “Yahu, kanunla yapmayalım da Meclis Başkanlık Divanında yapalım, biz bu işi hemen halledelim.” dediler, o günden beri hâlâ halledeceğiz, böyle bir şey var efendim.

Bir de, kavas arkadaşlarımızla ilgili bir sorununuz daha var. Biz de hani bilgilerinize arz ediyoruz Sayın Başkanım.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Estağfurullah. Sayın Başkan, teşkilat kanununu A’dan Z’ye siz yaptınız.

BAŞKAN – Evet, efendim, ben yaptım, doğru.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Tatbikatını da gördünüz.

BAŞKAN – Gördüm efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bizim öncelikli kanunlarımızdan birisi bu olmalıdır. Dolayısıyla yine yan yana gelerek ve partilerden de temsilcilerle doğru dürüst bir teşkilat yasası yapmak ihtiyacındayız, o ihtiyacı inşallah gidereceğiz.

BAŞKAN – Doğrudur efendim. O dönemdeki sıkıntımızı Sayın Kumbuzoğlu gayet iyi biliyor. Biz teşkilat kanununu yaparken aslında bu bir yerde Genel Sekreterliğin bir teşkilat kanunudur ama Genel Sekreterlik hiç gelip masanın bir tarafına oturmamıştı biz bu işi yaparken.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Sayın Başkan, kavasların kıyafetlerini kim tasarladı hakikaten? Çok mutsuzlar. Kavasların şu anki kıyafetleri kötü gerçekten kim tasarladıysa...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Vallahi, yani, o hususta yine gelişme neyse ona göre hareket ederiz. Yalnız, kıyafet meselesinde de zannediyorum bir rahatlama olmuş oldu. Biz kurşun asker değiliz, kalıpta değiliz. Avrupa Birliğinde, Avrupa Parlamentosunda, diğer parlamentolarda kişiler rahatlıkla giyerler ve otururlar kendi kıyafetleriyle.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Kavaslar mutsuz.

BAŞKAN – Yani kavasların görünür olmaları önemli efendim evet ama uygun hâle gelmeli.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ona göre onlarınki, elbisesi uygun değilse, uygun bir şekle getiririz ama mukallit olmayız, biz biziz.

Bu iade edilen önergeler hakkında zannediyorum zatialinize ben hep bilgileri verdim. Bir daha eğer görürseniz “Sözlü soruya ne oldu, yazılıya ne oldu, ne kadar geri geldi?” Şunu da söyleyeyim: Arkadaşlar, “temiz bir dil” dediğimiz hadise aynı zamanda millî birlik ve bütünlüğümüze aittir. Bendeniz, Meclis Başkanı olarak benim orduma, benim polisime “faşist istila güçleri” der de bir beyanda bulunursa ben onu aşağı indirmem, onu belge hâline getirmem. Türkiye’de “kürdistan” diye bölgecilik yapılırsa, bölmek istenirse böldürmem, bu benim yetkim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Erdoğan Mecliste dedi efendim. Sayın Erdoğan iki yıl önce Mecliste söyledi.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Kim söylesin? Ben bunu... Her neyse...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Erdoğan söyledi efendim.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ha, Sayın Cumhurbaşkanımızı karşılama hadisesini söyledi Garo Bey. Tekrar karşılayacağım, her zaman karşılayacağım, o benim Cumhurbaşkanımıdır, o benim liderim, önderim, Türkiye’nin dünya çapındaki bir kişisidir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama Mecliste grup toplantısı yapmaya... Efendim, grup toplantısı yapmaya geliyor kendisi.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ne için geliyorsa, onu o bilir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir partinin grup toplantısını yapmaya geliyor.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Efendim, o, kendisi bilir. Cumhurbaşkanı gelecek ve ben Meclis Başkanı olarak bizim mıntıkamızda bütün hepiniz adına ona “hoş geldin” demeyeceğim; bu olamaz, bu, benim idrakime, hukuk mantığıma sığmaz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bütün parti başkanlarını karşılayın efendim.

BAŞKAN – Efendim, çalışın, sizin de olur Sayın Paylan.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bütün partilerin başkanlarıyla hukukum gayet iyidir, onlar da büyük yük taşımaktadırlar. Hepsine hayırlı çalışmalar diliyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Böyle bir haksızlık olmaz ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eşit davranın Sayın Başkan, eşit davranın. O da parti başkanı, o da parti başkanı...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Yok efendim, arasında fark var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne fark var efendim?

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanım...

Sayın Paylan...

Bizim biliyorsunuz bu akşam görüşmelerimizin ikinci bölümü var, hiç olmazsa 20.30’da başlamayı planlıyorum.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Bir şey daha söylüyorum: Sayın Başkanım, Sibel Hanımefendi’nin bir suali var, diyor ki: “Atatürk ve cumhuriyete ait neden yayın yapılmadı?” diye. Bana verilen notu okuyorum, ıttılanıza sunuyorum: “Milli Mücadele’de Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı, İstiklal Mahkemeleri, 100. Yılında Fotoğraflarla Çanakkale, Türkiye Büyük Millet Meclisi İngilizce-Türkçe, Fotoğraflarla Tarihi Ulus Meydanı ve Büyük Millet Meclisi Binası, Cumhurbaşkanlığı Makamı Olarak Dolmabahçe Sarayı ve Atatürk, ayrıca Meclis Bülteni’nde Atatürk ve Kurtuluş Savaşı, Birinci Mecliste Matbuat ve İstihbarat Müdüriyeti Umumiyesi” gibi makaleler var. Burada öküç altında buzağı aramayalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Ahmet Aydın’ın bana verdiği cevapta bunlar yazmıyor.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, eğer fazla bir şey kalmadıysa...

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Peki.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclis Başkanlığına aday mısınız efendim tekrar?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Ayın 12’sinde mi başlıyor bu müracaatlar?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet. Aday mısınız?

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Sizin merakınızı 12’sinde gidereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Vallahi, böyle bir bakışla aday olmayın.

TBMM BAŞKANI İSMAİL KAHRAMAN – Teşekkür ediyorum, tekrar sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

Evet, Sayın Meclis Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Genel Sekreter.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de öncelikle Sayın Temizel'in yapmış olduğu eleştiriye teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum. Belirtmiş olduğu, MİT'in Cumhurbaşkanına bağlanmasından sonra beş noktada teknik düzenleme yapılması gerektiğinin farkındayız, bunun çalışmalarını başlattık. Bu beş husustan biri de bütçeyle ilgili olan husustur. Çalışmamız devam ediyor. Bu noktada eğer bir katkınız olursa ayrıca müteşkkir oluruz.

Yine, bir teşekkür de Sayın Kuşoğlu'na yöneltmem gerekiyor. Her zaman, her yıl yapıcı eleştirileri var, bunları ciddi olarak değerlendiriyor, dikkate alıyoruz. Bir önceki yıl yapmış olduğunuz eleştiriyi değerlendirdik ve o noktada bir sıkıntı olmadığını düşünüyorum ama siz onu tekrarladınız. İzin verirsiniz bizim arkadaşlar, bütçe tekniğinde...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETER YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2017'de düzeltildi.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – O 2017 için düzeltildi ama yine de teknik konularda ben uzman olmadığım için, uygun görürseniz arkadaşlarıma o eleştirileri...

BAŞKAN – Sayın Alpaslan'ı olmazsa... Sayın Alpaslan, şu sağ tarafa alalım sizi, eğer siz cevap vermeniz gerekiyorsa, oradan verin.

Buyurun Sayın Genel Sekreterim.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Eğer lütfederseniz mutlu oluruz, müteşkkir oluruz.

Yine, sizin eleştirileriniz arasında önceki yıllarda bu bahsettiğim amortismanlarla ilgili hususu düzelttiğimizi söylüyor arkadaşlar. Bir de “Tıbbi Sağlık Merkezi ve Gıda Güvenliği merkezindeki malzemelerin ayrıntılarını görebilir miyiz?” dediniz. Gayet mümkün, onların listesini biz size sunabiliriz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın...

BAŞKAN – Sunalım o zaman efendim yani şeyden sonra.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Tabii, ben arkadaşlarımı yönlendireceğim, sayın vekilimle diyalog kuracaklar ve tavsiyelerini, eleştirilerini alacağız mutlaka, değerlendireceğiz.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Cumhurbaşkanı olduğu dönem itibarıyla Amerika Birleşik Devletlerine 6, Avrupa ülkelerine ise 17 resmî ziyarette bulundu, bizdeki kayıtlar bu şekilde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Çalışma ziyareti var.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Resmî ziyaret bunlar; 6 ve 17...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Resmî ziyaret değil Sayın Genel Sekreterim, onu da görüşürüz o zaman.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Arkadaşlarımın bana verdiği notlar bunlar onları bir daha teyit edebilirim.

Sayın Kürkcü “Cumhurbaşkanlığı bütçesinde yer alan geçici personel giderleri neleri kapsıyor?” diye bir soru yöneltti. Geçici personel, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmakta olup belli bir süre için hizmetlerinden yararlanmak üzere kurumumuzda istihdam edilen -üç ay, beş ay, bir yıl gibi- Devlet Denetleme Kurulunda görev yapan personeli ifade etmektir. Bunlara yapılan harcamalar personel giderleri arasında 1,65 oranında bir harcamayı ihtiva ediyor.

Sayın Tamaylıgil “Sarayda kaç danışman var, bunların meslekî dağılımları ve aldıkları ücret nedir?” diye bir soru sordular. Sarayda değil Külliye’de, düzeltiyorum, Külliye’imizde şu anda Sayın Cumhurbaşkanımızın 36 başdanışmanı var. Kastedilen bu olduğu için başdanışman diyorum ama danışman düzeyinde bürolarda çok sayıda hizmet eden arkadaşlarımız var. Bu başdanışman arkadaşlarımızın meslekî olarak çoğunluk itibarıyla hukukçu, ekonomi ve kamu yönetimi mensubu olduklarını biliyorum, elimde istatistik yok. Aldıkları ücret ise 6400 ek göstergeye tabi devlet memurlarının almış olduğu ücrettir. Özel bir ücret almazlar ama tabii ki Harcırah Yasası gereği... Gerçi biz Külliye’de bu arkadaşlarımıza sadece yol, uçak gideri öderiz, harcırah ödemeyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda yurt içinde ve yurt dışında biz -çok iddialı değilim, belki polis memuru arkadaşlar, korumalar harcırah da alıyor olabilirler ama- Cumhurbaşkanlığı personeli harcırah almayız.

Sayın Tamaylıgil’in bir sorusu daha vardı “Faaliyet raporunda ‘gelirler’ başlığı altında vergi kalemi görülmektedir, dayanaklarını açıklar mısınız, nedir bu?”

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Doğru bilgiler mi? Öyle bir muhasebe kaydı tutulması Cumhurbaşkanlığı hesabında doğru değil diye düşünüyorum.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Şöyle: Ben yine demin arz ettiğim gibi bu konularda teknik fazla bilgiye sahip değilim ama arkadaşlarımız “5018 sayılı Kanun ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan tebliğlere uygun olarak yapılan Gelir Vergisi stopajları, katma değer vergisi tevkifatı, damga vergisi tahsilatlarından oluşmaktadır bu kalem ve bu rakamlar hazineye aktarılmaktadır.” diye bana not verdiler.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Ben teşekkür ederim.

“Diğer personel giderleri kimi kapsamaktadır? Bütçenin üçte 1’ini oluşturuyor.” dedi Van Milletvekilimiz Sayın Ertan. Diğer personel, yine kadrosu diğer kamu kurum ve kuruluşlarında olup geçici olarak Cumhurbaşkanlığında görev yapan süreli personel yani diğerleri daha kısa süreli özellik arz eden Devlet Denetleme Kurulunda çalışan arkadaşları kapsarken, bunlar bizim Cumhurbaşkanlığımızda süreli olarak çalışan ama kadroları esas itibarıyla başka kurumlarda olan kamu personelinini...

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Maaşlarını başka kurumlardan almaları gerekmez mi onların?

BAŞKAN – Görevlendirme.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Biz bünyemize kazandırdığımız için bizde görev yaptıkları sürece maaşlarını biz ödüyoruz.

Şimdi “Personel araç ve harcamalarında savurganlık var.” Sayın Durmaz’ın eleştirisi. “Cumhurbaşkanlığı bütçesi her yıl katlanarak artıyor.” dediler. Ben konuşmamda da bu konuya aslında değinmişim, doğrudur, Cumhurbaşkanlığımızın bütçesi her yıl artıyor, önümüzdeki yıl daha da katlanarak artacaktır ama bu asla ve zinhar bir savurganlık ifadesi değildir. Kesinlikle biz -konuşmamda da ifade ettiğim gibi- bütçemizde yer alan her kuruşu bu aziz milletimizin bir emaneti, şehitlerimizin, fakir fukara insanlarımızın bir emaneti bilinciyle ve tasarruf ilkelerine uygun bir şekilde harcıyoruz. Bütçenin ve harcamaların artması yapılan yatırımlardan, hizmetlerin çoğalmasından, ilgi alanlarımızın artmasından kaynaklanmaktadır. Bu soruya vereceğim cevap bu.

Sayın Çam ve yine Sayın Erdoğan Beştepe sarayının yapım maliyeti ve tefriş maliyetiyle ilgili, geçen yıl da değindiğimiz bir soru yönelttiler. Başbakanlık tarafından yapıldı Külliye. Başbakanlık tarafından tefriş edildi. Geçen yıl Maliye Bakanımız Sayın Şimşek bu rakamı 1 milyar 370 milyon TL olarak açıklamıştı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tefriş yoktu “inşaat” demişti. Bütün her şey Başbakanlık bütçesinden mi karşılandı?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA - Şöyle: Büyük ölçekte, bütün, bir kere binanın yapım maliyetinin tamamı Başbakanlık bütçesinden karşılandı. Biz Külliye’ye taşınırken bu rakamların içerisinde tefrişin, ana tefriş malzemelerinin de olduğunu biliyoruz, doğru değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETER YARDIMCISI NADİR ALPASLAN - Doğrudur.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA - Yani biz gittiğimizde Külliye’de bütün masalar, koltuklar her şey vardı ve ihale kapsamında alınmıştı. Dolayısıyla, sonradan biz bir şeyler aldık mı? Aldık, tablo gibi, eksik olan, tanesi 1.500 dolar diye kamuoyuna deklare edilen, esasında 70-80 liradan ibaret bardaklar aldık, işte bir tanesi 1,5 milyon denen ama 5.400 liraya mal etmiş olduğumuz masalardan aldık. Bu nevi harcamalar da yaptık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Genel Sekreterim, orada eksiklik şu değil mi? Siz onu şeffaf koysaydınız, hiç kimse bunları diyemezdi. Bir yıldır “Saray maliyeti” diyoruz, öğrenemiyoruz. Bizim de vergimiz var orada.

BAŞKAN – Sayın Genel Sekreter, lütfen devam edin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Net bir rakam söylerseniz “Tefriş ve inşaat şudur.” diye...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Şimdi bakın geçen sene ilgili bakanımız açıkladı, kamuoyuna da açıkladı, burada da açıkladı, biz de burada ifade ettik, tekrar söylüyorum: Külliye’nin devlete maliyeti 1 milyar 370 milyon TL’dir, resmî rakamlar budur. Onun dışındaki harcamalarımız zaten Sayıştay denetiminden geçen ve önünüze getirilen harcamalardır.

Uçaklarla ilgili Cumhurbaşkanlığımızda herhangi bir ödenek olmadığı zaten sunduğumuz bütçe tablosunda da anlaşıyor. Biz uçaklarla ilgilenmiyoruz. Uçaklar devletin uçak havuzunda muhafaza ediliyor. Bu uçakların alımı, bakımları, onarımları, uçuşa hazır hâlde tutulmaları Başbakanlık tarafından koordine ediliyor, yalnız tabii ki uçuş planlamasıyla ilgili elbette ki Sayın Cumhurbaşkanımızın talepleri, talimatları öncelikli olarak havuz sistemine göre devletin elinde bulunan bu uçaklar tarafından karşılanıyor. Yalnız doğru bilgi vermiş olmak adına bu uçaklardan sadece iki tanesi Cumhurbaşkanlığı envanterine aktarıldı ama yine onların da bütün harcamaları, bakım, onarım ve yakıt giderleri Başbakanlık bütçesi tarafından karşılanmaktadır. Biz dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı demirbaşına her hangi bir uçak almadık, her hangi bir uçak da kiralamadık. Devletin uçak konusu çok düzgün bir şekilde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mali tablolarda görünüyor, demin söylediklerim...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Ama 2017’den sonra gözükmüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2016’da gözükmüyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – 2016’dakini, onu, düzeltilmiş olduk sayın vekilim ve müteşekkirim.

Yine, birkaç sayın vekilimiz, Erdoğan, Çam ve Sayın Demir, Marmaris’te yapılmakta olan devlet konukeviyle ilgili soru yönelttiler. Biz, orada gerçekten, rahmetli Cumhurbaşkanımız Sayın Özal zamanında yapılmış, son derece yetersiz ve eski bir konukevi vardı, onu yeniden yapıyoruz. Günün koşullarına, devletimizin ve Sayın Cumhurbaşkanımızın konuklarının, devletin üst düzeyinin ihtiyaçlarına uygun bir konukevi yapılması ihtiyacı...

BAŞKAN – Sayın Genel Sekreterimiz, biraz hızlı şekilde toparlarsanız lütfen.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Çünkü en geç 19.30’da burayı bitirmeyi planlıyorum ki, bir saat ara vereceğim, 20.30’da diğer kurumlari çağırđık.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Şöyle sayın vekilim: Biz şu anda burası için altyapı, çevre duvarı, peyzaj, dere ıslahları, güvenlik binaları, sondaj çalışmaları, etüt ve projelendirme için bir ihale yaptık, 12 milyon 125 bin TL harcadık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İnşaat dâhil mi efendim? Tahmini...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – İnşaatla ilgili bütün işlemler TOKİ tarafından yapılacaktır, TOKİ’ye yazdık. Projeler bittikten sonra ana ihale yapılacak; henüz, takdir edersiniz ki ortaya çıkmış proje ve yapılmış bir ihale olmadığından yanılıcı bir bilgi vermemek adına rakam telaffuz edemiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Sekreter.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Cevapsız sorular var efendim.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Sayın Kuşoğlu: “800 milyon ilave ödenek alındı; bu, bütçe yapılmadı anlamına geliyor.” Bunu biraz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapılmadı değil de yani yanlış yapıldı, 400 milyonluk bütçeleme yapıp da, 1.200-1.300 olunca...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Biz bunu öngörüyoruz ama bir taraftan iş devam ederken bunu projelendirmek, maliyeti hesap edip bütçeye yansıtma şansımız olmuyor. Rakamlar ortaya çıktığında biz bir iz ödenek koyuyoruz, makul bir rakam, 8-10 milyon, neyse, onu bütçede tarif ediyoruz ama yıl içerisinde gerçekleşen, ihtiyacımız olan gerçek rakam ortaya çıktığında onu ek ödenek olarak talep ediyoruz; bundan ibarettir yoksa...

BAŞKAN – Ama bu yatırımlar bittikten sonra, öngörülebilir hâle geldiğinde her şey tabii ki böyle olmayacak.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Kuşkusuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, 400 milyonluk bütçe yapıp sonra o bütçeyi 1.300’le, 1.300’e yakın bir rakamla kapatmak bütçe mantığına aykırı; onu söylemek istedim yani, doğru değil o.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Cevapsız sorular var.

BAŞKAN – Sayın Genel Sekreterim, “Cevapsız sorular kaldı.” diyor arkadaşlarımız.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Külliye konusunu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Örtülü ödenek meselesini sormuştum, konuşmamda da sorularım vardı.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Şimdi, örtülü ödenek doğrudan doğruya Sayın Cumhurbaşkanımızın devletin ali menfaatleri, gizli kalması gereken işleri ve güvenliğiyle ilgili...

BAŞKAN – Bu, yasayla verilmiş bir yetki zaten, onunla ilgili ne sordunuz ki?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Orantısız bir artış var, onu soruyorum.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Sayın vekilim, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin, örtülü ödeneğin kullanılması, harcanması vesaireyle ilgili herhangi bir tasarrufu yoktur; o, doğrudan doğruya kendi özel yasasındaki usul ve esaslara göre harcanır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başında kim var, başında?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Külliye konusunu geçen sene de konuşmuştuk, sadece...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Türk Dil Kurumu aynen şöyle diyor: “Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık, hastane vb. yapıların bütünü.”

BAŞKAN – Yani, şimdi Meclis Başkanımız burada yok diye meydana boş buldunuz Garo.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Hayır, biz geçen seneki...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mesela, külliye de bir kilise olabilir mi, bir cemevi olabilir mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var da örneği...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Var efendim, Tarsus’ta Ayana Kilisesi Külliyesi diye. Keza, Kemal Paşa Külliyesi ve yedi İlkesi diye Türkiye Büyük Millet Meclisinin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, inanan inanmayan herkesi kapsıyor mu? Kapsar mı yani külliye tabiri...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Kapsar, 80 milyon Türk vatandaşını kapsar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, o zaman, Türk Dil Kurumuna tabirini efendim bir başvuru yapın -bakın, tabirine sitesine baktım- siz yanlış yapıyorsunuz bir cami ve çevresindeki müstemilati...

BAŞKAN – Türk Dil Kurumu yarın sabah geliyor, sorarız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yanlış, 80 milyona yalan...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Sekreterimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi, MİT Müsteşar Yardımcımız Hacı Ali Özel Bey’den soruların cevaplarını rica edeceğiz.

Buyurun.

MİT MÜSTEŞAR YARDIMCISI HACI ALİ ÖZEL – Sayın Başkanım, uygun görürseniz, mezkûr sorulara yazılı cevap vermek istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın MİT Müsteşar Yardımcısı, MİT gibi konuştunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – MİT’e yakışan şekilde cevap verdiniz.

BAŞKAN – Evet, şimdi Sayın Sayıştay Başkanımıza söz vereceğim.

Sayın Baş, buyurun.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

2018 yılı bütçesiyle ilgili olarak sayın vekillerimiz kurumumuzla ilgili olarak da önemli değerlendirmelerde bulundular. Şüphesiz ki bütün bu değerlendirmeler, hesap sorma yeri Meclis olduğuna göre, biz de Meclisin hesap sorma işlevine, hesap verilebilirliğine, şeffaflığa katkı sağlamak üzere raporlarımızı Meclise sunuyoruz. 6085 sayılı Kanun çerçevesinde de uluslararası denetim standartlarını uygulayarak raporlarımızı hazırlıyoruz.

Sayın Başkan, ülkemizde, Osmanlı Devleti’nden bu yana, 1838 yılından itibaren merkezi bütçe sistematigi uygulanıyor. Merkezi bütçe sistematigine geçişle birlikte, 1838 yılında, denetim sistemi ne olmalıdır, bu konu tartışılmış ve o gün itibarıyla “Meclisi Ali Muhasebe” diye mademki devlette merkezi bir bütçe olacak bunun bir muhasebe sistemi olması ve bu muhasebe sistemini denetleyen bir de yüksek muhasebe meclisi anlamında Meclisi Ali Muhasebe kurulmuş. 1862 yılına kadar Meclisi Ali Muhasebe bu fonksiyonunu ifa etmiş. Ancak anlaşıldığı kadarıyla Meclisi Ali Muhasebe kendinden beklenen faydayı sağlayamadığı için 1862 yılında Fransa Sayıştayı örnek alınmak suretiyle Divanı Muhasebat kurumuş. Üç aşağı beş yukarı Divanı Muhasebatın yapısı 1862 yılından itibaren kurulduğu hâliyle devam ediyor. Ancak geçtiğimiz süreç içerisinde gerek Osmanlı Dönemi’nde gerekse Cumhuriyet Dönemi’nde Sayıştay denetimleri 6085 sayılı Kanun’dan önce 832 sayılı Kanun zamanında da aslında “full government account” diye tabir edilen toplam bütün hükümet bütçesinin birlikte denetlenerek tek bir rapor sunulması şeklinde cereyan etti, ta ki 6085 sayılı Kanun’a, uluslararası denetim standartlarına gelinceye kadar. Şüphesiz uluslararası denetim standartları çerçevesinde mali denetim yapılacak ancak mali denetimin temelini oluşturan yani denetimin konusu olan mali tabloların bütün kurumlarca ayrı ayrı üretilmesi 5018 sayılı Kanun çerçevesinde ancak mümkün oldu. Şüphesiz 5018 sayılı Kanun 2005 yılında yürürlüğe girmekle hemen bütün kurumlar mali tablolarını düzenler hâle gelmediler. Muhasebe altyapısının hazırlanması zaman aldı. Günümüz itibarıyla da muhasebe altyapısındaki gelişmeler günbegün gelişim kaydediyor. Maliye Bakanlığının, Maliye Bakanlığı Müsteşarıyken orada başlatmış olduğumuz Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Projesi çerçevesinde de esas itibarıyla muhasebe altyapısının daha sağlıklı hâle getirilmesi, kurumlara gerek muhasebe öncesinde gerek muhasebe sonrasında, raporlama öncesinde, raporlama sonrasında ve Sayıştayın denetimlerine hazır hâle gelecek muhasebe verilerinin detaylı olarak açılması imkân dâhilinde olacak. Maliye Bakanlığı söz konusu projeyi 1/1/2018 itibarıyla, belirli modülleri itibarıyla hizmete sunacak. Bununla birlikte Sayıştay olarak bizim de denetimlerimizde denetim öncesinde birtakım risk analizlerinin gerçekleştirilmesi, daha fazla bilgiye erişimin sağlanması, denetçinin denetim yerine gitmeden önce, ilgili kuruma gitmeden önce birtakım çalışmaları bu sistem üzerinden yapabilmesine imkân sağlanacak. İlgili kurumlar da kendi mali raporlarını, muhasebelerini bu sistem üzerinde tutabilecekleri gibi, mali raporlamaları da kendileri alabilecekler. Bugün itibarıyla Maliye Bakanlığı sistemleri üzerinde yapılan çalışmalar raporlama eksikliklerini içermekle birlikte kurumlarımız birkaç yıldır kendi mali tablolarını Maliye Bakanlığı sistemi üzerinden çekebilmekteler. Sayıştay denetimleri de kurumların bize sunmuş oldukları mali tablolar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Meclise sunmuş olduğumuz mali denetim raporları, söz konusu mali tablolara ilişkin görüş raporlarıdır. Esas itibarıyla uluslararası denetim standartları çerçevesinde yapılmakta olan denetimler sonucunda özel sektördeki benzer bağımsız denetim raporları standardına uygun, şablonuna uygun raporlar hazırlıyor olmamız gerekiyor ancak bizim raporlarımızda ilave olarak denetim bulguları da yer alıyor. Denetim bulgularına yer verilmiş olması şüphesiz Meclisin hesap verilebilirlik çalışmalarına katkı sağlamaya yöneliktir. Özel sektördeki raporlamalarda denetim bulgusu yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Material”se var yani mali tabloları etkileyecekse var, yolsuzluksa var, uluslararası standart yok diyemeyiz.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Vekilim, şöyle: Uluslararası standartlar ceza kanunlarına ilişkin olarak bir hususu tespit etmişse denetçiyi doğrudan savcılığa duyuruda bulunmakla yükümlü tutar.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Var mı efendim?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Bu hususu bağımsız denetim raporuna dertcetmesini gerektirmez. Söz konusu husus mali tablolarda gösterilmiş ise bunu mali tablo kullanıcılarının bilmesi zaten mali tablo üzerinden gerçekleşir.

BAŞKAN – Yargıya intikal etmiş bir şeyde gösteremez zaten raporu.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Mali tablodan okunabilen bir bilgi...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkan, eğer karar vericiyi etkileyecek kadar önemliyse, bunun İngilizcesi “material”se, bu raporlarda bu standarttır. Ben o konuda uluslararası belgeye sahip bir adamım.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Vekilim, ben de o standardı yazan kurumun başkanı idim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz yazmadınız, o uluslararası standart.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Uluslararası standart. Şöyle ki: Bu hususun mali tabloda görünmesi önemlidir. Önemli olan veri esasen mali tablodur. Mali tabloda görünüyorsa bu veri, ilgili veri, her neyse, yani suç teşkil eden veri mali tabloda zaten görünüyorsa denetçi “Bu mali tablo gerçeği yansıtmaktadır.” der. Denetçinin vermiş olduğu görüş, “Bu mali tablolar geçerli raporlama standardına uygun olarak hazırlanmış, doğru ve gerçeği yansıtmaktadır.” der.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, Arthur Andersen firması o yüzden kapatıldı.

BAŞKAN – Kapatıldı mı?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kapatıldı ya.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Dolayısıyla, esasen Sayıştay olarak bizim vermiş olduğumuz görüş de bu. Şüphesiz ki bu husus mali raporların, bağımsız denetim raporlarının tek sayfadan ibaret olması hususu, alandan olmayan mali tablo kullanıcıları açısından eleştiriye konu oldu. Geçtiğimiz süreç içerisinde uluslararası standartları yayınlayan kuruluşlar da bu hususu dikkate almak suretiyle mali tablolara ilişkin yazılacak bağımsız denetim raporlarında bir kısım önemlilik arz eden hususlara da yer verilmesini zorunlu tutmaya karar verdi.

İngiltere bu standartları geçen yıl itibarıyla uygulamaya karar verdi. Önümüzdeki yıldan itibaren 2017 yılı bağımsız denetim raporları da Türkiye’de mali tablolara ilişkin önemlilik arz eden hususlara bağımsız denetim raporunda yer verilmesine ilişkin standartımız da yürürlüğe girmiş oldu. Söz konusu standart uyarınca INTOSAI de kendi standartlarını düzenleyecek, önümüzdeki süreçte biz zaten denetim bulgularına kendi raporlarımızda yer veriyorduk ancak gerek risk olarak belirlenen hususlar, risklere karşılık olarak yapılan çalışmaların sonuçları, denetim bulgularının rapora yansımaları gereken kısımları ve de nihai olarak denetim görüşünü etkilemeyen bulgular denetim raporlarımızda yer alacak.

Şüphesiz, sayın vekillerimizin eleştirilerinden biri de denetim raporlarının dilinin biraz daha açık hâle getirilmesi. Tabii ki bizler teknik alandan gelen kişiler olarak bunu yeterince belki fark edemiyor olabiliriz ancak burada gelen öneriler bize ışık tutuyor. Bu anlamda önümüzdeki süreçte belki alandan olmayan birileriyle raporlar çalışmalarını sırasında bir daha gözden geçirilerek raporların daha anlaşılır hâle gelmesini sağlamak lazım. Esas olan bu raporlardan istifade etmekse istifade edilecek formata getirmek bizim görevimizdir.

Sayın Başkanım, 2016 denetimleri sonucunda 4.500 adet bulgu tespit edilmiş. 217 adet de performans bulgusu tespit edilmiş. Dolayısıyla hani Sayıştay denetimleri konusunda bir şey söylerken -gerçi henüz bugün itibarıyla bütçe görüşmelerine başlıyoruz- önümüzdeki oturularda kurumların raporlarında bu bulgular görünecek. Dolayısıyla toplamda 4.717 adet bulgu Sayıştay raporlarına yansımış. Şüphesiz, denetimler sırasında denetçiler tarafından tespit edilen, kamu idaresine sorulan ve alınan cevap üzerine bulgu olarak değerlendirilmeyen hususlar bunların tamamen dışında.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bulgunun içeriği önemlidir. Bu rakamların bir anlamı yok ki, 4.700 tane... İşte, kalemleri doğru yere koymadı, buldu mu, buldu. Hani bu doğru bir sayısal yaklaşım değil.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Vekilim, izah edeyim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Görüyoruz Başkanım, yani kırmak istemiyorum ama yani raporları biz de okuyoruz, rica ediyorum.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Diğer taraftan, belki vurgulanması gereken diğer bir husus da aslında Sayın Vekilimizin de belki belirtmek istediği bir husus, Sayıştayın denetim organı olmasının yanında yargı organı olduğu hususudur. Önceki yıllarda olduğu gibi, şüphesiz, biz mali denetim için arkadaşlarımızı görevlendiriyoruz, ilgili kurumlarda onlar denetimlerini yapıyorlar, mali denetim raporunu hazırlıyor, mali denetim raporlarımızı Meclise sunuyoruz. Aynı süre içerisinde ya da sonrasında ilgili denetçimizin tespit ettiği birtakım hususlar varsa, gerek kamu zararına ilişkin hususlar gerekse Ceza Kanunu açısından suç teşkil edeceğine ilişkin hususlar, bu hususlar varsa bunları sorgu olarak, yargılamaya esas rapor olarak hazırlayıp ilgili yargılama dairesine intikal ettiriyor. Ondan sonraki süreç ise mahkeme safahatıdır. Sayın vekillerimizin sormuş olduğu hususlar ise...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, onları bize niye raporlamıyorsunuz? Asıl önemli olan onlar. Bize raporlamanızın önünde bir anayasal engel var mı? Çok önemli bu.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Orası yargı Sayın Vekilim, orası mahkeme. Kişilerin...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz yargıya müdahale etmiyoruz, yargı şeffaftır. Bize raporlamanız...

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Ama şöyle: Yargıda esas olan beraatizimmet asıldır, kişilerin yargılamaya... Herhangi bir kamu yöneticisiyle ilgili açılmış bir mahkemeyi bizim buraya getirmemiz söz konusu olmaz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman yargının şeffaflığı ortadan kalkar.

BAŞKAN – Anayasa'ya da aykırıdır zaten bu, sizin istediğiniz husus.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Hani yüce Meclis mahkeme değil.

BAŞKAN – Meclis ama yürüyen yargı süreçleriyle ilgili olarak bir raporlama yapamaz da.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman tüm yargı gizli olur Sayın Başkan. Mesela 15 Temmuz davaları gizli olur o zaman.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Vekilim, denetçilerimiz kamu zararı iddiasında bulunuyorlar, birazdan...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, o iddiayı biz de takip etmek istiyoruz.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Birazdan, sorunuz üzerine, açıklayacağım, kaç tane olmuş, bunların tutarları neler olmuş diye. Kamu zararı iddiasında bulunuyor olmak, ilgilinin kamu zararına neden olduğu anlamına gelmez, yargılanması lazım, ilgili mahkemesinde yargılanacak, yargılama sonrasında gerek ilgili taraflar gerekse Sayıştay Başsavcılığı bunu temyize götürecek.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya muhakkak Sayın Başkanım ama siz bizim adımıza çalışıyorsunuz.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Yani bizim kararlarımızın, yargılama daireleri kararlarının tamamı temyize gider.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Meclis Başkanım, bu sizi de ilgilendiriyor çünkü Sayıştayın bu konuyu bize raporlaması...

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Temyiz kurulundaki yargılama sonucunda çıkan karar kesindir...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Gizli yargılama diye bir şey yok ki.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – ...ve bütün yargı kararları, gerek ilgili daire kararları gerekse temyiz kurulunun kararlarını biz internet sitemizde yayınlıyoruz, bunlar kamuya açık. Bütün yargı kararları internet sitesinde yayınlanıyor. Ancak gerek...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, yargı kararını yayınlıyorsunuz ama mesela kamu kararıyla ilgili bir tespit var, yargılanacak, siz onu bize de raporlamalısınız.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Yargı kararını yayınlıyoruz.

Kişi beraat etmişse bunu nasıl burada tartışma konusu yapabiliriz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman beraat edinceye kadar bütün yargı gizli olur. 15 Temmuzda beraat edecek diye mahkemeler gizli mi? Aynı yargısal faaliyet.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben şunu yorumluyorum, Anayasa 138 diyor ki: “Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.”

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, yargı yetkisinin kullanılmasıyla alakalı bir konu yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Nedir konu?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Konu şu: Sayıştay... Soruşturma gizli yürütülür. Müfettiş denetçi incelemesini gizli yapar ancak rapor yazıldıktan sonra o rapor Anayasa gereği bize yazılır ve biz bunu biliriz. Yargılaması da orada yapılır. Şimdi biz bunu bilmiyoruz, mesela bir iddia var ortada, biz milletvekilleri olarak o iddiayı görüşüp Sayıştaya derinleştirin, şunu yapın, bunu yapın gibi bir şey... Siz bizim adımıza çalışıyorsunuz. Şimdi siz bizden bunu saklarsanız bu, görevinizi kötüye kullanmanız anlamına gelir.

BAŞKAN – Evet.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Vekilim, o görev mahkemenin görevidir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, mahkeme yargılar, o ayrı mesele ama raporlama göreviniz de bizedir.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tespiti siz yapıyorsunuz ama.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Henüz yargılama olmadan kişileri...

BAŞKAN – Yargılama sonucu ortaya çıkmadan niye rapor edecek?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman öyle bir şey olur mu? Yargılama...

BAŞKAN – Zaten böyle işliyor, her zaman böyle işledi, böyle işliyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Olur mu? Denetim rapor bu.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Orada bir nüans var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kalaycı, nüans nedir orada?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Belki ben Meclis olarak bunu yargılamaya götürmene gerek yok diye karar vereceğim.

BAŞKAN – Senin o yetkin yok ki.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Niye? Benim adıma yapıyor denetimi.

BAŞKAN – Senin adına yapıyor denetimi ama senin öyle bir yetkin yok. Sen denetletirsin.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayıştay bağımsız bir kurum mu yoksa... Ona karar verin.

BAŞKAN - Buyurun.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Başkan, ben, müsaade ederseniz, diğer sorulara devam edeyim.

BAŞKAN – Lütfen devam edin siz Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olmadı yani bu, eksik kaldı.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – “Gelen mali tablolar daha özet mi oldu?” diye bir soru var, geçen yılki tablolar.

BAŞKAN – Yalnız yani beş dakika içerisinde toparlayın efendim.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Tabii.

Bütün tablolarımız yani raporlar ekinde yer alan tablolar kurumlardan bize geldiği hâliyle mali denetim raporlarının ekine konuluyor. O anlamda mali tabloların sunulmasına ilişkin düzenlemelerde ne varsa o hâliyle biz de raporlara ek yapıyoruz.

Sayın Ayhan’ın bir sorusu oldu, “Dış denetim genel değerlendirme raporunda bazı tespitler var ancak hangi kurumlarda olduğuna ilişkin bir veri yok.” dedi. Şüphesiz, dış denetim genel değerlendirme raporu Sayıştay tarafından bu dönem içerisinde yapılmış bütün denetimlerin özettir. Yani sadece genel bütçeli kurumlar itibarıyla ya da merkezî yönetim itibarıyla değil, aynı zamanda...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayıştay UYAP içinde var mı Başkanım, Sayıştay UYAP içinde mi?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Yok, değiliz, UYAP içinde değiliz.

Mahallî idarelere ilişkin hususlar da dış denetim genel değerlendirme raporumuzda var. Tabii, bu önemlilik arz eden hususlar, sistematik hatalar ve değinilmesine, Meclisin bilgisine sunulmasına değer görülen hususlar dış denetim genel değerlendirme raporunda özet olarak sunuldu.

BAŞKAN – Sayın Başkan, zaten şunu söyleyeyim: Şu bütçe görüşmelerini tamamladıktan sonra, Genel Kurula geçen ara içerisinde, sizi çağıracağız ve bu Plan ve Bütçe Komisyonundaki o yasal bilgilendirmenin şeyini yerine getiririz, bu meseleyi de derin, uzun uzadıya orada rahat rahat konuşuruz.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Çok çok memnun oluruz Sayın Başkan, çok teşekkür ederiz.

Ayrıca, müsaade ederseniz, son bir husus, Sayın Tamaylıgil’in sorusu vardı “Kaç yargılama yapıldı, ne kadar tazmin verildi?” diye. Sayın Vekilim, yargılama dairelerinde 2017 yılından 273, önceki yıllardan 302 adet olmak üzere 575 adet yargılamaya esas rapor intikal etmiş, bunun 377 adedi yine 2017 içerisinde yargılanarak ilamları düzenlenmiştir yani 377 adet yargılama yapılmış. Ayrıca, Ceza Kanunu’na göre suç teşkil eden fiillere ilişkin olarak gereği yapılmak üzere 29 adet suç duyurusunda bulunulmuş. Yine suç duyurularına da ilgili yargılama dairesinde karar verildiği için bu da bir yargılama faaliyeti. 2016 yılında gerçekleştirilen uygunluk denetimlerine ilişkin denetim gruplarınca düzenlenen 856 adet sorgu sonucunda yargılamaya esas rapor yazılmıştır yani denetçilerimiz 856 adet sorgu hazırlamış. Bunlarla mahkeme açılıyor, yargılama dairesi mahkemeyi açıyor ve bunların her biri yargılama konusu oluyor. Söz konusu sorguları esas alınarak düzenlenecek yargı raporları Sayıştay yargılama dairelerine intikal ettirilmekte olup raporlara alınan hususlar bu dairelerce yargılamalar sonucunda hükme bağlanmaktadır. Sayıştay dairelerince verilen hükümler aleyhine Temyiz Kuruluna yapılan başvurulardan 2016 yılından devreden 1.206 dosya, 2017 yılında gelen 1.283 dosya olmak üzere toplam 2.489 dosyadan 2017 yılında 851 adedi temyizden incelenerek hüküm tesis edilmiştir, 1.638 dosya ise derdesttir. Yani Sayıştay yargılama dairelerince görülmüş olan, verilmiş olan kararlar nihai karar değil, nihayetinde Temyiz Kurulundan da geçtikten sonra kesinleşmiş hâle geliyor. Başsavcılık yargılama işlemine müdahil.

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – 78 adet asıl rapor ve 198 ek rapor ile 1.379 temyiz talebine, Temyiz Kurulunda görüşülürken Başsavcılık müdahil oluyor, 1.379 adet temyiz talebine Başsavcılık tarafından görüş verilmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gerisini yazılı alalım.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sayıştay Başkanımıza teşekkür ederiz.

Şimdi Kamu Denetçiliği Kurumu Başdenetçimiz Sayın Şeref Malkoç’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Malkoç.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Teşekkür ediyorum efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkanı ve üyeleri ve kamu kurumlarımızın değerli başkan ve yöneticileri; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Kamu Denetçiliği Kurumu çok yeni bir kurum, kurulmadan önce de bir yasası Anayasa Mahkemesinden dönmüş, diğeri Cumhurbaşkanlığından dönmüş, çok aşamalardan geçerek gelmiş ve her yasada da ayrı ayrı düzenlemeler yapılmış, son 6328 sayılı Yasa da bir nevi bunların karması şeklinde olmuş. Dünyada ombudsmanlık olan ülkelerde de çok farklı düzenlemeler var, bize benzeyenleri var, benzemeyen tarafları var, Türkiye’deki biraz kendi nevi şahsına münhasır bir düzenleme. Anayasa’nın 74’üncü maddesinde şikâyet üzerine çalışacağı yazılı, burası çok açık. Yine 6328 sayılı Yasa’nın 5’inci maddesinde de şikâyet üzerine çalışacağı yazılı ama Avrupa’da birçok ülkede resen inceleme yapma hakkı da var. Şimdi, özellikle 6328 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesinde veya 5’inci maddesinde kurumun görevi tanımlanırken “İdarenin her türlü eylem ve işlemleri ile -burası önemli; bu, idare hukukunda olmaya bir kavram- tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içerisinde ve hakkaniyete dayalı olarak...” Şimdi, tutum ve davranış, hakkaniyet hukuki bir terim, kanuni bir düzenleme olarak kanunda kuruma görev verilince alan çok geniş, bununla beraber, yani bazen hani idarenin yerindelik denetimini yapma sınırlarını, hatta yetkisini veriyor. Yine 5’inci maddede incelemeyeceğimiz konuları saymış. Bunlardan bir tanesi yargının alanına giren konular, ikincisi yasamanın alanındaki konular, üçüncüsü -tabii, Anayasa değişti, bu kanun, değişmeden önce düzenlenmişti- Cumhurbaşkanımızın işlemleri ve eylemleri, diğeri de askerî operasyonlar ama askerî nitelikteki operasyonların dışında askerlerin bütün faaliyetlerini denetleyebiliyoruz. Nitekim bununla ilgili onlarca verilmiş karar var.

Efendim, bunu şunun için arz ediyorum: Sayın Zekeriya Temizel Bey kurumun bağımsızlığıyla ilgili 12’nci madde ve 29’uncu maddeye değindi. Bunlar doğru, hem yerindelik denetimi yani hakkaniyetin ne anlama geldiği, tutum ve davranışı nasıl denetleyeceğimiz ve yine mali özerklik konusunda bizim üniversitelerle, Meclis Başkanımızla, Meclisle karşılıklı çalışmalarımız var. Bir bakıma, “Hani kanun bize bu yetkiyi verdi, alanımızı genişletelim.”, biz böyle bir tutum ve davranış içerisinde değiliz.

En son mesela, Türkiye Futbol Federasyonu’yla bir tartışmamız var. Bize müracaatlar geldi, Türkiye Futbol Federasyonundan bilgi ve belge istedik. Bize yazdığı cevapta diyor ki: “Anayasa’nın 59’uncu maddesine göre Tahkim Kurulu kararları aleyhine hiçbir yargı mercisine gidilemez, dolayısıyla bizim denetimimiz yoktur.” Biz de onlara şunu söylüyoruz: “Türkiye Cumhuriyeti hukuk devletidir, denetim dışı kalan hiçbir kurum yoktur. Bizim kanunun 5’inci maddesinde Türkiye Futbol Federasyonu sayılmamıştır. Ayrıca sizin 59’uncu maddenin son hükmünde kararlarınızın hiçbir yargı mercisinin denetimine tabi olmadığı yazılı. Hâlbuki Anayasa’nın 79’uncu maddesinde Yüksek Seçim Kurulu kararlarıyla ilgili ‘hiçbir yargı mercisi’ demiyor, ‘hiçbir merci’ diyor.” Dolayısıyla buradan hareketle mesela Türkiye Futbol Federasyonu’yla ilgili böyle bir tartışmamız var.

Ayrıca, bankalarla ilgili yine, malum, kamu bankaları var. Kamu bankalarının eylem ve işlemlerinin normalde bizim denetim kapsamımıza girmesi gerekiyor. Tabii, biz Halkbank, Ziraat Bankası, Vakıfbankı denetlemeye kalkınca onların şöyle bir itirazı ortaya çıkıyor, diyor ki: “Tamam ama bankacılık ayrı bir olay, siz beni denetlerseniz ben özel bankalarla nasıl yarışacağım? Madem bankacılığı bir kamu faaliyeti olarak düşünüyorsunuz onları da denetleyin.” Ve aynı şey bu telefon şirketleriyle alakalı.

Efendim, bunlar yine sizlerin görüşleri, bize tavsiyeleri ve yine bilim adamlarımızın çalışmalarıyla netleşecektir.

Yine, insan hakları alanında veya bizim denetim yaptığımız alanda Türkiye’de kurumlar bolluğu var âdeta. Arkadaşlarım ifade ettiler, insan hakları kurulları var, BİMER, CİMER, Etik Kurulu veya Kişisel Verileri Koruma Kurumu var. Yani Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildiğinde denetim çok daha önem arz edeceği için bizim arzumuz, niyetimiz -hatta bu doğrultuda çalışmamız var- idari denetimin, bizim görev yaptığımız alandaki bütün kurumların bir çatı altında toplanması. Bu toplanma olduğu zaman hem zaman israfının önüne geçilir hem insan israfının da önüne geçilir. Umut ediyorum ki Sayın Meclis Başkanımızın da güçlü desteğiyle, Sayın Cumhurbaşkanımızla da görüşerek, Sayın Başbakanımızla da görüşerek bu konuyu halledeceğiz.

Şimdi, Zekeriya Bey değindiler, 12’nci maddede Anayasa’nın 138’inci maddesinde hâkimlere verilen bir hak bize de veriliyor, şöyle diyor:

“Bağımsızlık ve tarafsızlık

MADDE 12 – (1) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Başdenetçiye ve denetçilere görevleriyle ilgili olarak emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.” Şimdi, bunu 29’uncu maddeyle beraber düşündüğümüzde tabii kurumun alanı epey genişlemiş oluyor, bağımsızlığı da önem arz ediyor.

Bunları ifade ettikten sonra izin verirsiniz sorulara geçmek istiyorum. Ha, bir de şunu belirtiyim efendim: Çalışmalarımızla ilgili çok üzerinde duruldu, bahsettim, geçen yıl 5.500 müracaat vardı ama kurumun tanınırlığı noksanlığını gidermek için biz arkadaşlarımızla olağanüstü bir çaba sarf ediyoruz. Şehirleri dolaşıyoruz, sivil toplum örgütleriyle beraber oluyoruz, çalıştaylar düzenliyoruz...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Bir tane karar verseniz tanınırsınız.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, Sayın Sarıhan’ın belirttiği gibi sadece lüks otellerde toplantı yapmıyoruz, lüks otellerde toplantımız şundan kaynaklanıyor, kendisi de bazı toplantılarımıza katıldı: Şimdi, Avrupa Birliği çerçevesinde bize destek fonları var, bu fonlardan faaliyette bulunurken onların şartları var, diyor ki: “Beş yıldızlı otelde faaliyet yapacaksınız.” Bizim de çok hoşumuza gitmiyor ama...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şeref Bey, o şartı görebilir miyim? Avrupa Birliğinin beş yıldız şartını ben görmek istiyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – İnşallah, ben size...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öyle bir şey var mı?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Var efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir tane karar çıkartın ya.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – İzin verir misiniz?

BAŞKAN – Ayrıca, size göre lüks olan bana göre olmayabilir ya, bu göreceli bir kavram.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Arkadaşlar, tartışma konusu yapmak istemiyorum. Arkadaşlar, bakın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mütevazı salonlarda toplanıyor Avrupa Birliği efendim.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Onu yapıyoruz.

Değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Avrupa Birliği toplantıları hep mütevazı salonlarda yapıyor efendim.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – İzin vererseniz Garo Bey, arkadaşlar; biz kahvede de toplantı yaptık ve yapmaya da devam ediyoruz. Biz muhtarları ziyaret ediyoruz, biz kadın derneklerini... Türkiye’deki bütün işçi ve memur sendikalarına gittik, onlarla beraber çalışmalar yapıp program yürütüyoruz.

BAŞKAN – Kahvehanelerde ne yapıyorsunuz, ben de onu merak ettim.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim?

BAŞKAN – Kahvehanede ne yapıyorsunuz Sayın Başkan?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – İnsanları ziyaret ediyoruz, dertlerini dinliyoruz efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir fotoğraf verin oradan o zaman.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir karar verin, karar.

BAŞKAN – Siz size gelen şikâyetlere göre değil de sahaya giderek mi araştırma yapıyorsunuz? Pardon, ben gerçekten anlamaya çalıştığım için...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Şöyle efendim: Şimdi, bizim birkaç faaliyet türümüz var; bir tanesi, bize gelen şikâyetleri inceliyoruz, buna yönelik olarak karar veriyoruz.

İkincisi: Kanunda yine belirtilmiş, kanun özel rapor hazırlama sorumluluğunu yüklemiş bize. Diğer görevimiz de vatandaşın derdini dinlemek ve kurumun tanınırlığını temin etmek. Şimdi, efendim, bakın, biz Meclis tarafından seçildikten sonra kamu kurumlarından da üst düzey yöneticiler hayırlı olsuna geliyorlar, lafın arasında “Affedersiniz, sizin kurum ne iş yapıyor?” diye soruyorlardı, bunları yaşadık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir karar verin bir hak ihlaline yönelik, vallahi o zaman nasıl tanınır olacaksınız.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Garo Bey, bir tane değil, bakın, bizim bu sene yapılan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Emsal kararlar yani.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – İzin verir misiniz?

...müracaatlardan yüzde 75’ini karara bağladık. Biz böyle çalışıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Görevli değiliz.” demişsiniz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Verdiğimiz örnek kararlara geleceğim...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – İstatistikleriniz öyle demiyor Başkan, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Verdikleri karar: “Görevli değiliz.”

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Arkadaşlar, tabii, raporlar konuşmalar şimdi geldi, detaylı okuma imkânı olmamış olabilir ama bakın, bizim kararlarımızı okursanız şunu göreceksiniz: Evet, gönderme kararımız yüzde 36, incelenemezlik kararımız yüzde 33, tavsiye kararımız, kısmen tavsiyelerle beraber yüzde 2, ret kararımız yüzde 2,5; doğru ama bir karar daha var, dostane çözüm kararı, yüzde 13,5. Bunları yadırgamayın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Cezalarla ilgili Sayın Başkan, trafik cezaları, bilmem ne cezaları; ne onlar Allah'ınızı severseniz? Hak ihlalleriyle ilgili...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Ona da geleceğim, izin verin.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Hak ihlallerine ilişkin bir kararınız var mı?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, Meclisteki usulü ben biliyorum ama izin verirsiniz -ben tabii, Meclis çalışmalarında çok önceden de bulundum- sizin alıştığınız usulde olmasın da biz Kamu Denetçiliği Kurumunun üslubuyla gidelim. İzin verirsiniz öyle yapalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yazılı ver, yazılı!

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bakın, size şimdi ombudsmanlığın Avrupa'ya yayıldığı İsveç'ten bir rakam okuyacağım; bu, 2014 yılı İsveç rakamları: Başvuru 2014'te 7.228, İsveç'in nüfusu düşünüldüğünde normal. İncelenemezlik yüzde 63, ret kararı yüzde 28, tavsiye kararı sadece yüzde 7. Bizde dostane çözüm kararı...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu ülke de İsveç tabii, OHAL'i olmayan, darbesi olmayan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama İsveç tabii, hukukun üstünlüğünde dünya 1'inci, İsveç'ten bahsediyoruz ya.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Arkadaşlar, İsveç'i değiştirecek hâlimiz yok, ben İsveç'teki rakamı söylüyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İsveç hukukun üstünlüğünde 1'inci sırada olan bir ülke, biz 100'üncü sıradayız.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Biz Kamu Denetçiliği Kurumu 2017'de olağanüstü bir çaba gösterdik bütün arkadaşlarımızla ve bize gelen başvuruların yüzde 15'ini çözdük. Sabahleyin arz ettim, milletvekili arkadaşlarımıza “Size gelen vatandaşlardan problemi olanları bize gönderin.” diye mektup yazdık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nuriye Gülmen, Semih Özakça'nın durumunu ne yaptınız efendim?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Geleceğim ona da...

Sırayla mı gideyim yoksa öncelikle...

BAŞKAN – Sıradan efendim, sıradan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öncelikle efendim, sıradan değil, ölüm aşamasında olan 2 insan var, ne yaptınız, müdahale etmeyi düşünüyor musunuz?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Peki, söyleyeyim, bir dakika.

Şimdi, bakın Garo Bey, şunu söyleyeyim: Nuriye Gülmen ve Semih Özakça, bu arkadaşlarımız neyle ihraç edildi? Kanun hükmünde kararnameyle. Kanun hükmünde kararname nedir arkadaşlar? Yasama faaliyetidir. Kanunumuzda açıkça da yasama faaliyetlerine bizim bakamayacağımız söyleniyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İdarenin faaliyetleri, “kanun hükmünde” diyor, “kanun hükmünde”, nasıl yasama faaliyeti ya?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Devamını söyleyeceğim arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, devletin karşılığını bulmakla yükümlüsünüz. Mağdurları korumakla mükellefsiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başbakanlık çıkarıyor, Cumhurbaşkanlığı çıkarıyor; nasıl yasama faaliyeti ya?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, böyle bir üslup yok, böyle bir usul yok.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bizim kurumu durumdan vazife çıkarıp kanunu aşmaya zorlamayın. Kanun hükmünde kararname bütün hukuk kitaplarında bir yasama faaliyetidir, idari faaliyet...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İdari faaliyettir.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Müsaade eder misin Sayın Erdoğan?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çaresiziz Sayın Malkoç, çaresiz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Çaresiz değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kimsesizlerin kimsesi olun.

BAŞKAN – Sayın Malkoç, siz devam edin lütfen.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Peki.

Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'yla ilgili olarak bize İlhan Cihaner Bey dilekçe getirdi. İlhan Bey'e dedik ki: "İlhan Bey, bizim yasamıza göre sizin bu dilekçeyi... Yani verirsiniz, inceleriz ama bizim buna bakma imkânımız yok ama biz bunu alalım, insani olarak yapabileceğimizi yapalım." Biz ona şunu önerdik: "Bu arkadaşların avukatları var, piyasada konuşuyorlar, gazetelerde açıklamalar yapıyorlar. Bu avukatlar -vekâletleri var- bize müracaat etsin, bunu inceleyelim veya annesi, babası gelsin." İlhan Bey ne annesini ikna edebildi bize müracaat için ne de avukatlarını. İlhan Bey'den sorarsınız.

BAŞKAN – Bu neyi değiştirecekti efendim? Onlar, avukatlar müracaat etse ne değişecekti?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Şöyle efendim: Bize gerçek veya tüzel kişinin ya kendisi veya vekilinin müracaat etmesi gerekir. İlhan Cihaner bu arkadaşlarımızın avukatı değil, o açıdan söylüyorum.

BAŞKAN – Onu anladık...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Şimdi, biz buna rağmen ne yaptık? Biz buna rağmen Başbakanlıkla görüştük, Adalet Bakanlığıyla görüştük, ayrıca OHAL Komisyonu ile görüştük ve bu noktada çözüm arama gayreti içerisinde olduk.

Yine Garo Bey'in "Cezaevlerinden başvuru var mı?" diye... 2011 yılı içerisinde 111 başvuru oldu. Bunlardan bir kısmı inceleniyor, bir kısmıyla ilgili karar verdik, kararlarımızdan bir kısmına Adalet Bakanlığı uydu. Verdiğimiz 10 tane karar var, bunların bir kısmına Adalet Bakanlığı uydu, diğerleri inceleme aşamasında.

Yalnız, şu İsveç'teki durumu ben okuyacağım yine arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İsveç hukukun üstünlüğünde 1'inci sırada.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Söyledim, İsveç'in 2 katı kadar biz karar vermişiz. Onun için yaptığımız faaliyeti önemsiyorum. Kararlarımıza uyma oranına gelince: Avrupa'da ombudsmanlığın kararlarına uyma ortalaması yüzde 80; Türkiye'de kurum yeni kurulduğunda değerli arkadaşlar, yüzde 20'den başladı, bu sene biz Kamu Denetçiliği Kurumunda kararlarımıza uymak için özel takip birimi kurduk, ayrıca kararlarımıza uymayanları kamuya duyurduk, bunu da yeterli

görmedik, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları ve Dilekçe Komisyonlarına müracaat ettik, İnsan Hakları ve Dilekçe Komisyonları birlikte toplandı, kararlarımıza uymayan yöneticileri buraya çağırdı ve hesaba çekti. Ondan sonra kararlarımıza uyma oranı yüzde 53'e çıktı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz resen de inceleme yapıyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Malkoç, lütfen toparlar mısınız? Kalanlara da yazılı olarak cevap verin lütfen.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Peki, efendim.

Bedia Hanım'ın bir sorusu var geri gönderme merkezleriyle ilgili. Geri gönderme merkezleriyle ilgili çok sayıda şikâyet geldi bize, biz bu şikâyetleri alıp inceledik, hakikaten gerek barınmaları gerek tuvalet gerekse diğer ihtiyaçları açısından durumun iyi olmadığını gördük. Göç İdaresi Genel Müdürlüğüyle görüştük. Verdiğimiz tavsiye kararına Göç İdaresi Genel Müdürlüğü uydu ve şartları düzeltti bütün geri gönderme merkezlerinde ve uzun zamandan beri de geri gönderme merkezleriyle ilgili şikâyet almadık.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hâlâ dökülüyor ora. Bir daha bakın.

BAŞKAN – Sayın Malkoç, teşekkür ediyorum. Geri kalanlara da yazılı cevap rica edeceğim.

Buyurun.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Son cümlemi arz edeyim efendim.

Değerli arkadaşlar, biz şikâyet üzerine inceleme yapıyoruz, Anayasa ve kanun bize bu yetkiyi vermiş.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Özel rapor hazırlama şeyiniz var.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Utku Çakırözer Bey cezaevleriyle ilgili iki defa geldi bana, galiba Komisyon üyesi. Her ikisinde de ben şunu söyledim: Ya Allah aşkına, geliyor sun, tamam, ben seni dinliyorum ama kardeşim, kim şikâyet ediyorsa dilekçe versin. Hadi cezaevinden veremiyorsa ailesi versin de inceleyelim.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yarın Nuriye ve Semih'in annesi veya avukatı dilekçe verirse inceleyecek misiniz?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Dilekçe gelsin, inceleyeceğiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam “Dilekçe gelsin, inceleyeceğiz.” dediniz. Kayıtlara geçti.

BAŞKAN – Sayın Malkoç, teşekkür ediyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, ben de teşekkür ediyorum.

Diğer sorulara yazılı olarak, Sayın Başkanım, cevap vereceğim.

BAŞKAN – Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

İlk olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Cumhurbaşkanlığı 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Sayıştay bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Sayıştayın 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Kamu Denetçiliği Kurumunun bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli üyeler, böylece gündemimizin birinci bölümünde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Sayın Meclis Başkanım, Sayın Genel Sekreterim sizlere de teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, ikinci bölümdeki bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek üzere birleşime saat 20.45'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.35

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.44****BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)****BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)**

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Başbakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

14'üncü Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Başbakanlık, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Diyanet İşleri Başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bütçe kesin hesapları ve Sayıştay raporları ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı ve Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliğinin Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Sunumlara başlamadan önce bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, şimdi sunumunu yapmak üzere Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir Bozdağ'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Başbakan Yardımcım.

II.- SUNUMLAR (Devam)

6.- Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun kıymetli üyeleri; Başbakanlık merkez teşkilatı ile Başbakanlığa bağlı kuruluşlardan Diyanet İşleri Başkanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı, 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Sayıştay raporları ile Tanıtma Fonu Genel Sekreterliğinin Sayıştay raporlarının görüşülmesi vesilesiyle bu konularda görüşlerimizi Hükûmet olarak açıklayacağız. Şahsım ve Hükûmetimiz adına yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bilindiği gibi, Başbakanlığın görevi Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde, Başbakan ve Bakanlar Kuruluna Hükûmetin genel siyasetinin yürütülmesinde her türlü desteği sunmak, bakanlıklar arasında etkili bir iş birliği ve koordinasyon tesis etmek ve devlet teşkilatının düzenli ve uyumlu bir şekilde işlemlerini sağlamaktır.

Son dönemde Anayasa'da yapılan değişiklikle 16 Nisan 2017 tarihinde büyük bir reform yapılmıştır. Uzun yıllar parlamenter hükûmet sistemiyle yönetilen Türkiye Cumhuriyeti devletinde siyasi istikrarı sistemin zorunlu ögesi haline getirmek ve kalıcı kılmak, iktidarın oluşumunda ve değiştirilmesinde yegâne söz sahibi olarak halkı kılmak, Türkiye'nin sürekli güçlü iktidarlardan yönetilmesini sağlamak, kuvvetler ayrılığını tam anlamıyla hayata geçirmek, güçlü yasama ve güçlü yürütmeyi tesis etmek, yürütmenin hızlı karar almasını, alınan kararların hızlı ve etkin yürütülmesini temin etmek, Türkiye'yi yönetme yetkisini seçmenlerin en az yüzde 50+1'inin oyunu alan Cumhurbaşkanına vermek

ve bunun altında oy alanlara yönetme yetkisi vermemek, millî birliğimizi ve bütünlüğümüzü korumak ve güçlendirmek, kutuplaşmaları önlemek ve milletin ortak iradesinin Türkiye’yi yönetmesini sağlamak maksadıyla Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçtik.

Türkiye Cumhuriyeti devletin kuruluş yıllarında Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün yaptığı reformlar hariç doksan dört yıllık cumhuriyet tarihinin en köklü anayasal reformu bu dönemde hayata geçirilmiştir. Şimdi, yeni Hükümet sistemini öngören Anayasa değişikliğine yönelik uyum yasalarını çıkarmak için çalışma vaktidir. Hükümetimiz reformların çıkarılması kapsamında yoğun bir çalışma başlatmıştır.

Bu çerçevede, Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğümüz ve Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğümüz tarafından 15.924 adet birincil ve 17.396 adet ikincil mevzuat taranmış olup bunların TBMM’ye sevkıyla ilgili hazırlıklar yürütülmektedir. 2018 yılı bu anlamda uyum yasaları bakımından önemli bir yıl olacaktır. Şimdiden hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Tabii, Başbakanlığın pek çok faaliyeti var. Bunları burada tek tek saydığımda diğer konulara fazla vakit ayırmamış oluruz. Ben Komisyon üyelerimizin hoşgörüsüne sığınarak sadece birkaç hususu ifade etmek istiyorum.

Bugüne kadar cumhuriyet ve Osmanlı arşivinde bulunan yaklaşık 32 milyon kıymetli arşiv evrakına ait görüntü elektronik ortama aktarıldı.

E-Dönüşüm Projesi ve Bilgi Toplumu Stratejisiyle uyumlu projeler yürütülmeye devam edilmektedir.

Bürokrasinin azaltılması ve hızlanması açısından tüm devlet kurumlarının yazışmaları 31 Temmuz 2017 itibarıyla elektronik ortama taşınmıştır. Yıl sonuna kadar ise üniversiteler ve belediyelerin sisteme dâhil olması sağlanacaktır.

Devlet hizmetlerinin e-Devlet kapısına aktarılması hızlandırılmıştır. Bu çerçevede, hizmetlerin yüzde 35’i yıl sonuna, kalan kısmı ise 2018 yıl sonuna kadar elektronik ortama taşınacaktır.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nda Başbakanlık bütçesi 1 milyar 610 milyon 543 bin TL olmuştur. Artış oranı yüzde 1,65’tir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi hakkındaki görüşlerimizi değerli heyetinizle paylaşmak istiyorum.

Bilindiği gibi, İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları hakkında halkı doğru dinî bilgiyle aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmekle görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı cumhuriyetimizin öteden beri vazgeçilmez kurumlarından biri olmuştur.

Diyanet İşleri Başkanlığı, yürüttüğü hizmetlerde, İslam’ın temel kaynağı olan Kur’an-ı Kerim ve Allah’ın elçisi Hazreti Muhammed’in (SAV) sünnetini esas almaktadır. Başkanlığın oluşturduğu kurum kültürü ile adalet, samimiyet, liyakat, gönüllülük ve hesap verebilirlik değerleri benimsenmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı her türlü siyasi görüş ve düşüncenin dışında, sahih dinî bilgi ve onun doğru yorumunu merkeze alarak İslam dininin anlaşılması için gayret göstermektedir. Buna ilaveten, Başkanlık, dünya çapında İslam’ın bir bütün olarak anlaşılmasına hizmet eden, batıl amaçları için dini istismar eden odakların eline düşmekten insanları koruyan, onların özgür iradeleri ve akıllarını ipotek altına almaya karşı duran bir anlayışı da temsil etmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı dünyanın birçok ülkesinde hizmet sunan uluslararası bir kurum hâline de gelmiştir. Avrupa’dan Amerika’ya, Asya’dan Afrika’ya kadar dünyadaki bütün Müslümanlarla iletişim ve iş birliği hâlinindedir.

Başkanlığın yurt içi ve yurt dışındaki vatandaş, soydaş ve dindaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu irşat ve eğitim hizmetleri, sadece dinî açıdan değil, millî, tarihî, sosyal ve kültürel değerlerin muhafaza edilip gelecek nesillere aktarılması açısından da önem arz etmektedir. Bu konudaki hizmetlerin sonuçları, yurt dışında çok belirgin bir şekilde görülmekte ve takdir edilmektedir. Başkanlığın bu sahada yaptığı çalışmalar, ülkemizin uluslararası camiada saygınlığının artmasına da katkı sağlamaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Diyanet İşleri Başkanlığı İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları hakkında halkı doğru dinî bilgiyle aydınlatmak, Kur'an ve sünnete dayalı, dinî rehberlik ve destek hizmetini sunmak, İslam'ın kuşatıcı ve rahmet dolu mesajını etkin bir şekilde yaymak ekseninde çalışmalarını yürütmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığınca cami içinde namaz kıldırma, cami dersleri, vaaz ve irşat hizmetleri; cami dışında ise halkın geneline açık konferans, sempozyum ve benzeri çalışmalarla manevi rehberlik hizmetleri verilmektedir.

Vatandaşlarımız, müftülüklerdeki Aile ve Dinî Rehberlik Büroları vasıtasıyla ailevi problemlere dinin yaklaşımı hakkında bilgilendirilmektedir.

Eğitim hizmetleri Diyanet İşleri Başkanlığının üzerinde durduğu önemli konulardan bir tanesidir. Bir yandan Kur'an kurslarında her yaş ve seviyedeki öğrenci grubuna hizmet verilmekte, bu bağlamda Kur'an-ı Kerim'i okuma ve bazı sure meallerinin yanı sıra itikat, ibadet, ahlak ve siyer alanlarında temel dinî bilgiler öğretilmektedir. Bu öğretiler, kursa katılanların millî birlik ve beraberlik bilincini pekiştirmekte, sevgi, saygı ve dostluk bağlarını güçlendirmekte, insanların din hakkında doğru bilgi sahibi olmasını sağlamakta, toplumda bir arada yaşama tecrübesi oluşmasına da katkı sunmaktadır.

Günümüz Türkiye'si'nde din eğitimi alanında milletimiz artık hak ettiği ve beklediği özgürlüklere de büyük oranda kavuşmuştur. Daha önceden engellenmiş olan belli yaşlarda din eğitimi ve hafızlık gibi Türk toplumunda büyük değer atfedilen kurumlar yeniden hayat bulmuştur.

Okutulan ders materyalleri ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.

Kur'an kurslarında sadece vatandaşlarımıza değil, aynı zamanda İslam ülkeleri ve Müslüman topluluklardan ülkemize gelen misafir öğrencilere de "Kur'an Kursları Yurtdışı Misafir Öğrenci Programı" adıyla yaygın din hizmeti verilmektedir.

Ayrıca, imam-hatip, müezzin, kayyum, müftü, vaiz gibi Diyanet İşleri Başkanlığı din hizmetleri sınıfında görev yapanlara hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsamında kendilerini geliştirmek amacıyla bir dizi faaliyetler yürütülmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığında Dini Yüksek İhtisas Merkezleri, Diyanet teşkilatının vaizlik, müftülük ve üstü konumdaki kadrolarına insan kaynağı yetiştirmektedir. En az lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş personelin temel İslam bilimlerinde uzmanlaşması amacıyla 9 dinî yüksek ihtisas merkezinde "İhtisas Eğitim Programı" uygulanmaktadır. 2017 yılında 163 Diyanet personeli dinî yüksek ihtisas eğitimlerini başarıyla tamamlamıştır. Hâlen 682 personel alanında uzmanlaşmak için bu eğitime devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Diyanet İşleri Başkanlığı sahih dinî bilgiyi, yayınları yoluyla da yaygınlaştırma sadedinde kaynak eserlerden ilmî eserlere, çocuk kitaplarından edebî eserlere son beş yılda çok sayıda eser yayımlamıştır. İl ve ilçe müftülüklerimiz başta olmak üzere, okul, cezaevi, dernek ve şahıslara, yurt dışı müşavirliklerimize 10 milyon 284 bin 989 adet muhtelif eser ücretsiz olarak gönderildi.

Görme, işitme, zihinsel ve benzeri engelli vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için, başta Braille alfabesi ile Kur'an-ı Kerim olmak üzere pek çok kaynak eserin basımı ve dağıtımı yapılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı ayrıca radyo ve televizyon yayıncılığı yoluyla da dinimizin adalet, barış, rahmet ve sevgi yüklü evrensel mesajını toplumun tüm kesimlerine ulaştırmaya gayret göstermektedir. Bu amaçla TRT Diyanet TV, Diyanet Radyo, Diyanet Kur'an Radyo, Diyanet Risalet Radyo yayınlarını hayata geçirmiştir. 2017 yılı itibarıyla ülkemizin 205 yerleşim alanında radyo yayınları devam etmektedir. Yayın hizmetleri yürütülürken üniversitelerin ilahiyat fakültelerinde çalışan bilim insanlarından da büyük destek alınmaktadır.

Yurt dışındaki vatandaşlarımıza yönelik din hizmetlerini en iyi şekilde sunmak için yoğun çaba sarf eden Diyanet İşleri Başkanlığı, onların millî, dinî ve kültürel değerlerine bağlı kalarak bulundukları toplumla uyum içinde yaşamalarına da destek vermektedir. Başkanlık, özellikle yurt dışında doğmuş genç kuşakların İslam medeniyetine aidiyetlerini yükseltmeyi, onların dinimizi ve kültürümüzü tanıyıp benimsemelerini ve yaşadıkları ülke halkı tarafından ahlaken örnek alınan bireyler olmalarını hedeflemektedir.

Başkanlığın yurt dışı hizmetlerini koordine etmek üzere hâlen dış misyon temsilciliklerimizde 52 din hizmetleri müşavirliği, 38 ataşelik ve 12 koordinatörlük bulunmaktadır. Bugün itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı, yoğun olarak AB ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Japonya, Avustralya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Afrika, Orta Asya ve Balkan ülkelerinde bulunan vatandaş, soydaş ve dindaşlarımız için 100'ü aşkın ülkede öncelikle din hizmeti olmak üzere, insani ve sosyal yardım faaliyetlerine de katkı vermektedir.

Başkanlığın hedeflerinden biri de Müslüman ülkelerden ve topluluklardan gelen mahallî din görevlileriyle ilgili eğitim taleplerini en iyi şekilde karşılamaktır. Bu hedef doğrultusunda Müslüman ülke ve topluluklardan ülkemizde mesleki eğitim almak isteyen mahallî din görevlilerinin sayısını artırma ve en iyi şekilde eğitime faaliyetleri de devam etmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının iş birliğiyle 108 ülkeden Türkiye'ye 2.171 öğrenci ilahiyat fakültelerinde, dinî yüksek ihtisas merkezlerinde, Kur'an kurslarında ve uluslararası imam-hatip liselerinde öğrenimlerine devam etmektedir. Özellikle Uluslararası İlahiyat Programı ve Uluslararası İmam Hatip Projeleri bütün dünyada aşırılıklardan uzak, İslam'ı bir bütün olarak kavrayan din adamı yetiştirme noktasında son derece önemlidir. Özellikle bazı Batı ülkelerinin Türkiye'de yetişen din adamlarını kendi ülkelerinde çalıştırmama konusundaki eğilimleri ve kararları dikkate alındığında, bu Uluslararası İlahiyat Projesi bu engelleri aşmak bakımından da büyük rol oynamaktadır. Zira yurt dışında eğitim görmüş çocuklar, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın çocukları bu programda eğitilmekte ve daha sonra yurt dışı görevlendirmeler bunlar üzerinden yapılmaktadır. Bunun son derece önemli bir proje olduğunun bir kez daha buradan altını çizmek isterim.

Halkının büyük çoğunluğu fakir olan ülkelerde Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliğiyle vekâlet yoluyla çok sayıda kurban kestirilmektedir. Bu şekilde 2017 yılı kurban organizasyonu kapsamında Türkiye Diyanet Vakfı tarafından 257.789 hisse kurban kesimi yapılmış olup yurt içinde 260 il ve ilçe merkezinde, yurt dışında ise 130 ülkede 450 noktada toplam 1 milyon 152 bin 635 aileye kurban eti ulaştırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyanet İşleri Başkanlığı ayrıca hac ve umre organizasyonlarını yürütmektedir. 1979 yılından beri bu görevi başarıyla yerine getirmektedir. Başkanlık, hac hizmetlerinin ifasında ibadet, eğitim ve hizmet anlayışıyla nitelik ve kaliteyi öne çıkarmakta ve hacı adaylarının ve onlara rehberlik edecek din görevlilerinin eğitimine ayrı bir önem vermektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı, hacı adaylarının ibadetlerini rahat, huzurlu ve güven içinde yapabilmeleri için organizasyon kapasitesini ve teknik altyapısını sürekli güçlendirmektedir. Başkanlık, sunduğu kaliteli hizmet nedeniyle hac ve umre organizasyonu yapan diğer ülkeler tarafından da örnek alınmaktadır.

Temsil ettiği değerlerle Diyanet İşleri Başkanlığı, her kritik süreçte milletimize moral ve umut kaynağı olmuş, birlik, beraberlik ve milletin haklarının korunmasında da öncülük etmiştir. 15 Temmuz gecesi gerçekleştirilen alçak darbe teşebbüsüne karşı milletimizin yanında yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı personeli, bütün camilerden okunan salalarla halkımızı hain darbe teşebbüsüne karşı cesurca tavır almaya teşvik etmiş, okunan salalar toplumsal hafızayı ve milletin istiklal aşkını canlandırmıştır. Salalar sadece milletimizi sokaklara davet etmekle kalmamış, hain darbe girişimine kalkışanların moralini bozmuş ve kendilerine olan güvenlerinin yok olmasını sağlamıştır. Millî mücadele dönemlerinde de milleti bir arada tutan ve devletimizin kurucu değerlerinin en önemlilerinden biri olan dinin ve kendini ona hizmete adanmış olan din gönüllülerinin milletimiz için ne kadar önemli olduğu bu olayda bir kez daha anlaşılmıştır.

Bu menfur darbe teşebbüsü karşısında Diyanet İşleri Başkanlığımızın faaliyetleri bağlamında, 15 Temmuz gecesinde gerçekleştirilen kanlı darbe girişimi ve işgal hamlesinden sonra süreci değerlendirmek üzere “15 Temmuz Darbe Girişimi ve Din İstismarına Karşı Birlik, Dayanışma ve Gelecek Perspektifi” başlıklı tek gündem maddesiyle Olağanüstü Din Şûrası düzenlenmiştir. Diyanet aylık derginin ağustos sayısı “Bir Milletin Destansı Zaferi”, eylül sayısı ise “Din İstismarı” özel gündemleriyle neşredilmiştir. Hain darbe girişiminde milletin istiklali ve onuru için kendini feda eden aziz şehitlerimiz ve gazilerimizin ibret dolu hayatlarının anlatıldığı “15 Temmuz Kahramanları Belgeseli” 25 bölüm olarak yayınlanmıştır. Bu sayede bir taraftan şehitlerimize olan vefa borcumuz bir ölçüde dile getirilirken, diğer taraftan bu yiğit insanları kurşunlara karşı yürüten manevî değerlere vurgu yapılmıştır. FETÖ/PDY’nin sinsi planlarının, yöntemlerinin ve sapkın anlayışlarının tarihî karşılıklarını ortaya koyan ve 25 bölüm olarak hazırlanan “Gündeme Dair” programında ise Diyanet İşleri Başkanlığı yetkilileri ve uzman kişiler vatandaşımızın bu konularda bilinçlenmesini sağlayacak açıklamalarda bulunmuşlardır. 15 Temmuz gecesinin karanlığında yankılanan ve milletimizin sinesinde yerini bulan “Sala Belgeseli” de yayınlanmıştır. Hazırlanan içeriklerin uluslararası kamuoyunca da takip edilebilmesi için Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde FETÖ/PDY raporu, Olağanüstü Din Şûrası kararları ve DEAŞ raporu yayımlanmıştır.

Yine 33 ülkeden 120 temsilcinin katılımıyla gerçekleştirilen 9’uncu Avrasya İslam Şûrası’nda, terör örgütü FETÖ/PDY’nin dinî bir cemaat olarak nitelendirilemeyeceği, bütün bir İslam coğrafyasını aldatan çarpıtılmış bir anlayışa sahip oldukları, FETÖ ve DEAŞ’ın birbirinin zıttı gibi görünseler de aynı amaca hizmet ettikleri vurgulanmıştır. FETÖ/PDY, DEAŞ ve El Kaide gibi dinî istismar eden terör örgütleri en büyük zararı İslam’a ve Müslümanlara vermiş ve hizmeti de kendini kullananlara yapmışlardır.

15 Temmuz sonrası FETÖ/PDY’yle irtibatlı ve iltisaklı olduğu değerlendirilen personel hakkında da ayrıca disiplin soruşturmaları açmış, bir kısmını açığa almış, bir kısmını ihraç etmiştir, suçsuz bulunanları da görevine iade etmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi... Tabii benim bu rakamları okuma konusunda biraz sıkıntı var.

BAŞKAN – Genel toplam yeter efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Onun için genel toplamı söyleyeyim ben: 7 milyar 774 milyon 183 bin TL’dir. 2017 yılı bütçesine göre artış oranı yüzde yüzde 13,21 olmuştur.

Bugün Diyanet İşleri Başkanlığımız vasıtasıyla kurul üyelerimize hediyelerimiz olacak. Önceden gönderdik ama şimdi burada ilave olarak “Kendi Dilinden FETÖ-Örgütlü Bir Din İstismarı” raporu ile “Hadislerle İslam” isimli yedi ciltlik bir kitabı üyelerimize, Sayın Başkan, hediye olarak takdim ettik.

BAŞKAN – Biz odalarına dağıtacağız efendim, teslim aldık, odalarına göndereceğiz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Arkadaşlarımız kabul ederlerse memnun oluruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bana da dağıtacak mısınız?

BAŞKAN – Herhâlde sana da göndereceğiz Garo, hayret bir şey. Hiç ayrımcılık yok bizde biliyorsun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, üç dakikanız var efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamam, bitiriyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği önemli görevler ifa etmektedir. Genel Sekreterlik, Millî Güvenlik Kurulunun görevlerine yardımcı olmakla yükümlüdür. Kendisine, doğrudan Başbakana bağlı bir kuruluş olması nedeniyle de bütün bakanlıklar, kurum ve kuruluşlarca millî güvenliğin sağlanması amacıyla yürütülecek geniş bir yelpazedeki faaliyetlerin koordinasyonunu yerine getirme görevi verilmiştir ve bu görevi başarıyla yerine getirmektedir.

2018 yılı bütçesi, teklif edilen ödenek...

BAŞKAN – Bu, milyon efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – 29 milyon 158 bin TL'dir. Bir önceki yıla göre artış oranı yüzde 3,87 olmuştur.

Son olarak Sayın Başkanım, değerli üyeler; 3230 sayılı Kanun'la kurulan Tanıtma Fonu, ülkemizi yurt içi ve yurt dışında çeşitli yönleriyle tanıtmakla görevli kuruluşların kaynaklarını artırmak, Türk kültür varlığının yayılmasını sağlamak, devlet arşiv hizmetlerini müessir hâle getirmek, kamu diplomasisi faaliyetlerini desteklemek ve milletler arası kamuoyunu memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirmeye çalışmaktadır. Tanıtma Fonu da bu vazifesini başarıyla yerine getirmektedir.

Benim şimdilik arzlarım bu kadar. Arkadaşlarımızın değerlendirmesinden sonra, ayrıca sorular olursa cevaplayacağım ve değerlendirmede de bulunacağım.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize ayrı ayrı teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Başbakan Yardımcımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Başbakan Yardımcımız Sayın Recep Akdağ'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Akdağ.

7.- Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Değerli Başkanım, teşekkür ederim.

Çok değerli Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve çok değerli Komisyon üyeleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu benim 13'üncü bütçem. 12 Sağlık Bakanlığı bütçesi, bu şimdi Başbakanlık bütçesi. Şunu açıkça ifade etmek isterim ki Plan ve Bütçe Komisyonuna her gelişimde -burası bir mektep, gerçekten bir mektep- buradan çok şeyler öğrenerek gittik, katkılar alarak gittik. Umuyorum ki bu gece de inşallah bu katkıları alarak ayrılacağız. Şimdiden bütün arkadaşlarıma katkıları için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz de kısa katkı olmasını umuyoruz efendim, biraz yorulduk da.

Buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – İnşallah, kısa da olabilir ama çok yararlı olabilir de yani Başkanım.

BAŞKAN – Tabii, tabii, ben içerikten bahsetmiyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ben, müsaadenizle, Başbakanlığımıza bağlı dört kurum üzerinde konuşma yapacağım. Bunlardan birincisi Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, ikincisi Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, üçüncüsü Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, dördüncüsü de Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu.

Konuşmamın başlangıcında Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının faaliyetleri hakkında bilgi vermek istiyorum. Kısa ismiyle AFAD, doğal ve beşerî kaynaklı afetler, acil durumlar karşısında ülkemizin dirençli ve hazır olmasını amaçlayan sosyal sinir merkezlerimizden birisidir. Hepinizin bildiği gibi, bizi derinden yaralayan 17 Ağustos 1999 büyük Marmara depreminde ülkemiz büyük sıkıntılar çekmişti. AK PARTİ olarak 2002’de iktidara gelince Türkiye’nin afet, acil durum stratejisini değiştirme gereği duyduk. Daha önce afetlerle ilgili olarak görev yapan farklı bakanlıklardaki, farklı kurumları bir çatı altına getiren ve böylece Başbakanlığın otorite ve koordinasyon kabiliyetini de kullanan yeni bir kurum oluşturduk. 2009 yılında, 5902 sayılı Yasa’yla Başbakanlığa bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuş oldu.

Afet ve acil durum dediğimiz zaman üç ana alan düşünmek gerekir. Bunlardan birincisi, afete hazırlık ve riskin azaltılması. İkincisi, afet sırasında yapılacak müdahaleler. Üçüncüsü de afetlerden sonraki iyileştirme aşamaları. Doğrusu, bu dönemde AFAD olarak üzerinde ısrarla durmaya devam edeceğimiz konuların başında afetlere hazırlık konusu gelmektedir. Bunun için alınacak tedbirlerin en üst düzeylerden başlanarak, en temel düzeylerden başlanarak aşama aşama en üst düzeye çıkarılması gerektiğine inanıyoruz. Dolayısıyla, özellikle farkındalık eğitimlerinden oluşan bir setle bu hususta yaklaşık 9 milyon kişiye AFAD olarak eğitim verdik. Afete Hazır Türkiye Bilinçlendirme ve Eğitim Projesi kapsamında ailelere, okuldaki öğrencilerimize, iş yerlerindeki çalışanlara ve gönüllü gençlere olmak üzere toplamda 9 milyon kişiye afet farkındalığı hususunda eğitimler verildi. Afet yönetimi sistemimizin çatı belgesi olarak Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde ülkemizin vizyonunu ortaya koyuyoruz. Biraz önce söylediğim bu dört aşamada, bu planın kılavuzluğunda, afet yönetimi alanındaki sorumlulukları ve faaliyetleri içeren alt planlar oluşturulacaktır. Bu alt planlardan birincisi, biraz önce bahsettiğim şekilde, Türkiye Afet Risk Azaltma Planı, kısa ismiyle TARAP çalışmaları şu anda AFAD koordinasyonunda devam etmektedir. TARAP’ı 2018 yılının sonlarına doğru bitirmek planlanmıştı ama bunu nasip olursa 2018’in hemen başında tamamlayarak yürürlüğe sokmak için çok ciddi bir çalışmanın içerisine girdik. Burada, afet risklerinin belirlenmesini, her türlü tedbirin topyekûn alınmasını sağlayarak risklerin önlenmesini -azaltılması için- neyin, ne zaman, kim tarafından nasıl yapılacağını açıklayan bir plan oluşturmuş oluyoruz. Bunun bir tarafında kamu var, bir tarafında gönüllü kuruluşlar var, sivil toplum var, kuşkusuz belediyeler var. TARAP’ta afet riskleri ele alınırken bütün bu paydaşları bir yönetim perspektifinde bir araya getireceğiz. Aslında AFAD bugün de bu şekilde çalışıyor ama bunu bu şekilde bir plan çerçevesinde ele almak ve herkesin görevini elle tutulur biçimde, göstergelerle takip edecek biçimde kendisine vermek gerekiyor. İfade ettiğim gibi, bunu 2018 yılının başlarında inşallah tamamlayarak yürürlüğe koymuş olacağız.

Türkiye Afet Müdahale Planı hâlihazırda hazırlanmış ve uygulama durumundadır. AFAD’da benden önce görev alan Başbakan yardımcılarımız ve ilgili başkanlar, aslında çok akıllıca bir davranışta bulunarak önce Afet Müdahale Planı’nı hazırlamış durumdalar. Çünkü, elbette, ifade ettiğim gibi, hazırlık konusu, riskin azaltılması konusu, bir afetten sonra iyileştirme konusu çok önemli, üzerinde ısrarla durmak lazım ama her an kapımızda, Allah korusun, afet ya da afetler sebebiyle müdahale planlarının hazır olması lazım. Bunlar hazır ve Türkiye’de bir afet meydana geldiğinde bu afet planları çerçevesinde bugün hareket ediyoruz. Burada tüm Bakanlık kurum ve kuruluşlar arasındaki görev,

yetki, sorumluluklar belirlenmiş durumda. Ulusal düzeyde müdahale planları hazır ama bence bundan da daha önemlisi, 81 ilde il afet müdahale planları var. Bunlar, müdahalenin kim tarafından nasıl gerçekleştirileceğini 26 hizmet grubu altında ortaya koymuş durumda.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; hepimizin bildiği gibi, Türkiye deprem kuşağı üzerinde bir ülkedir. Bu çerçevede, artık “Ne zaman deprem olacak?” sorusu yerine “Deprem her an olabilir. Bizler ne kadar hazırız?” anlayışının zihinlere yerleşmesi gerekmektedir. Özellikle 1999 yılından önce, depremden önce yapılan binalarda büyük risk olduğunu biliyoruz. Bu hususta kamu binalarında büyük iyileştirmeler yaptık, özellikle İstanbul’da İSMEP Projesi altında çok ciddi iyileştirmeler yaptık. Ancak, şunu biliyoruz, İstanbul başta olmak üzere, 1999’dan önceki yapı stokumuzda hâlâ ciddi problemlerimiz var. Dolayısıyla, ülkemizin deprem risklerini azaltmada bir yol haritası niteliğindeki Ulusal Deprem Stratejisi Eylem Planı risk azaltma faaliyetlerimizde önemli bir yer tutuyor. Bildiğiniz gibi, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunu ve Afet Sigortaları Kanunu’yla afet risk azaltma çalışmalarına destek sunan programlar başlatılmıştır.

Haritada da görüyorsunuz, aslında, geçmiş haritayla bugünkü harita birbirine elbette çok benziyor ama mevcut harita biraz daha ayrıntılı, yerine göre ilçe bazında çalışmaları ortaya koyan ve çok uzun emeklerle, bilim insanlarının uzun emekleriyle hazırlanmış bir harita. Bu, Türkiye Deprem Tehlike Haritası yayına hazır hâle gelmiş durumda. Önümüzdeki bir iki ay içerisinde kamuoyumuza takdim etmiş olacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değişiklikler doğru mu Sayın Bakan? Yani mesela Ankara civarı eskiden riskliymiş, şimdi değil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Daha düşük risk.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Evet, tabii. Yani, bunlar daha yeni teknolojilerle ve birçok bilim insanının ve kurumun çok uzun çalışmaları sonucunda ortaya konmuş bir harita ama söylediğim gibi, biraz daha detaylar ve daha küçük faylarla ilişkili ayrıntılar da bu haritada mevcut olacak.

Ayrıca, Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik’in revizyonu çerçevesinde de sona geldik. Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği adı altında, yine bu senenin sonuna kadar inşallah, belki 2018’in ilk aylarında bu revizyon çalışmasını da bitirerek yeni yönetmeliği de yayınlamış olacağız.

Bu arada, ulusal sismik ağı geliştirilmesi kapsamında...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir soru var bu harita üzerinde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Evet efendim, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu eski harita 1997 tarihli mi Sayın Bakan? Yanlış görmüyorum değil mi? Arkadaşlar da bilgi verirse.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – 1996 tarihli.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yirmi bir yıl sonra yeniledik, öyle mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bu, tabii, birkaç sene de sürmüş bir iş aslında. Yani öyle birkaç ay içerisinde yapılabilen bir şey değil.

BAŞKAN – Yani, neticede, yirmi bir yıl sonra yenisi ortaya çıkmış, evet.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Doğru, yirmi bir yıl sonra yenisi ortaya çıkmış durumda.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ulusal Sismik Ağın Geliştirilmesi Projesi kapsamında da yer hareketini tespit eden istasyonların sayısı 950'ye ulaşmış durumdadır. Bu istasyonlar sürekli olarak ölçümler yapmakta ve bu ölçümlerle yer hareketlerini AFAD olarak takip etmekteyiz. Bu kapsamda, Türkiye Deprem Veri Merkezi Sistemi de hayata geçirilmiştir.

Burada bir noktayı özellikle vurgulamak isterim değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyelerimiz: AFAD Başkanlığı, kanunun kendisine vermiş olduğu yetki çerçevesinde deprem parametrelerini kamuoyuna resmî olarak açıklama konusundaki tek kurumdur. Kuşkusuz, bu hususta bazı enstitülerle, özellikle öteden beri Kandilli'yle çok yakın ilişkin içerisindeyiz, AFAD oradaki bilim insanlarımızla yakın bir ilişki içerisinde çalışıyor. Ancak bu husustaki ulusal otorite AFAD'dır ve AFAD, bugün bu kapasiteye de artık sahip bir kurumdur.

Depremde, biliyorsunuz, bir büyüklükten, bir de şiddetten bahsediliyor. Deprem büyüklüğü o depremin yer hareketiyle alakalı bir tanım, şiddeti ise depremin oluşturduğu ya da oluşturabileceği harabiyetle alakalı bir tabir. Dolayısıyla bu hususta AFAD'ın bu otoriteyi bundan sonraki yıllarda da ısrarla muhafaza edeceğini özellikle ifade etmek isterim.

Afet ve acil durumlara verilen tepki süresini en kısa süreye indirmeyi amaçlayan bir müdahale yapısı uygulamaya konmuş durumdadır. Zaman zaman bu işle ilgili tatbikatlar da yapıyoruz. Bu tatbikatların önümüzdeki aylarda biraz da habersiz olarak yapılması talimatını da ben arkadaşlarıma verdim. Yani iki türlü tatbikat yapılıyor biliyorsunuz. Bir kapasitenizi gözlemek için önceden haber vererek, bir de gerçek olayı bir anlamda taklit eder mahiyette habersiz tatbikatları da önümüzdeki günlerde artırarak bu meseleyi daha güçlü hâle getirmeye gayret edeceğiz.

Yine, bildiğiniz gibi, afet ve acil durum bölgelerindeki iyileştirme faaliyetleri AFAD tarafından yürütülüyor. Tabiat kaynaklı afetler nedeniyle afetzedelerin acil ihtiyaçlarını karşılamak için 2017'de valilikler emrine 89 milyon 582 bin lira, il özel idaresi ve belediyelere de 115 milyon 542 bin lira ödenek göndermiş durumdayız. Bu arada yine 2017'de Suriyelilerin işe, barınma ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması için de 1 milyar 608 milyon 332 bin lira kaynak harcamış durumdayız. Güneydoğudaki terör operasyonları sebebiyle güvenlik güçleri ve sivil vatandaşların işe ve barınma ihtiyaçlarıyla diğer harcamalar için ise 100 milyon lira kaynak kullanılmış durumdadır.

Enformasyon çağında teknolojik yöntemler, afet ve acil durumların yönetiminde kilit bir role sahiptir. Dolayısıyla afetlere müdahale ve zararları azaltma konusunda teknolojik imkânları en iyi şekilde kullanan bir kurum olmayı hedeflemiş durumdayız.

Yeni projelerimiz var. Bunlardan birisi Kesintisiz ve Güvenli Haberleşme Sistemi: 81 il Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi ile paydaş bakanlık ve kurumlar arasında, fiber optik, uydu ve telsiz altyapılarının yedekli olarak kullanıldığı, sürdürülebilir, güvenli haberleşme sağlanmasını hedefleyen bir sistem.

Ayrıca Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi de bu işin bilişim tarafında güçlü bir yazılımla bütün kaynakları etkin şekilde yönetmeyi amaçladığımız bir projemiz.

Bildiğiniz gibi 2011 yılında ortaya çıkan Suriye krizi, Türkiye Cumhuriyeti'ni sosyal ve politik bir tercih yapma durumuyla karşı karşıya bırakmıştır. Ya komşularımızın, akrabalarımızın, büyük bir risk ve çile içerisine sokulmuş olan kardeşlerimizin sınır kapılarına yığılıp terör örgütleri ve zalim bir rejim tarafından katledilmelerine göz yumacaktık ya da gönlümüzü, sınırlarımızı onlara açacaktık. Biz ikincisini tercih ettik. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla ilk günden beri "açık kapı" politikası uyguladık.

Ülkemizde bugün itibarıyla 3 milyonun üzerinde Suriyeli sığınmacı var. Bunlardan 548 bin kişi geçici barınma merkezlerine giriş yaptı ve hâlen de 29 Eylül tarihi itibarıyla 227.864 Suriyeli, 10 ilimizde kurulan 21 geçici barınma merkezinde misafir edilmektedir. Bu insanların yiyecek, sağlık, güvenlik,

sosyal aktivite, eğitim, ibadet, tercümanlık, haberleşme gibi insani ihtiyaçları da yine Hükümetimiz tarafından sivil toplumun uluslararası kuruluşların da desteği alınmak suretiyle karşılanmaktadır. Ülkemizde toplamda 3 milyon 251 bin 997 Suriyeli kayıtlı olarak bulunmaktadır.

Aynı şekilde Irak'ta yaşanan insani kriz nedeniyle de sıfır noktasında 1.161 tırda insani yardım malzemesini, bunların içinde gıda var, ilaç var, tıbbi malzeme var, buradaki insanların hiçbirini birbirinden ayırmadan, Türkmenler, Yezidiler, Kürtler, Araplar, hepsine bu yardımları, iftihar etmeliyiz ki Türkiye Cumhuriyeti olarak ulaştırdık, bundan sonra da ulaştırmaya devam edeceğiz.

Türkiye Cumhuriyeti, yine hepinizin bildiği gibi bugün dünya tarafından kabul edilmiş bir “insani yardım” hüviyeti taşıyan, bu hususta en başta gelen ülkelerdendir. Ülkemizin gayrisafi yurt içi hasılası dikkate alındığında bu çeşit insani yardımlarda dünyada bir numarayız. Öyle ki bütçesi bizimle kıyaslandığında çok çok büyük olan Amerika Birleşik Devletleri’nden sonra da -gayrisafi yurt içi hasılayla kıyaslamasak bile- dünyada 2’nci sıradayız bu hususta. Bu hususta Yemen’den Mozambik’e, Afganistan, Arnavutluk, Haiti, Sudan, Ekvador, Malezya, Sırbistan, Çad, daha birçok ülkede insani yardım operasyonları gerçekleştirdik. Şu anda bu çeşit krizler açısından dünyanın en riskli bölgelerinden biri, hepinizin bildiği gibi, Myanmar’dan Bangladeş’e sığınan Rohingya Müslümanlarının, Arakanlı Müslümanların yaşadığı bölgedir. Bu bölgeyi bizzat ben de ziyaret ettim. Dar bir alanda şu anda 600 bine yakın yeni göçmüş insan ve daha önceden de göçenlerle birlikte 1 milyona yakın insan yaşıyor. Biz bunların en az 100 binine geçici barınma merkezleri yapmak üzere Bangladeş Hükümetiyle görüşmeler yaptık, yapmaya devam ediyoruz. Bize bir yer temini hususunda elbette desteklerini istedik. Onların verdiği bir yerde bunu gerçekleştirebiliriz. Şu anda bunun planlarını yaptık. Bir ekibimiz Bangladeş’te, hemen Myanmar sınırına yakın, bu kardeşlerimizin yaşadığı yerde incelemelerini devam ettiriyorlar. Önümüzdeki bir iki ay içerisinde burada bu geçici barınma merkeziyle ilgili çalışmalara başlayacağız ama hâlihazırda sıcak yemek verilmesi, gıda kolisi dağıtılması gibi hizmetler de veriyoruz. Bu hizmetleri verirken AFAD, TİKA, Türk Kızılayı ve sivil toplum bir koordinasyon hâlinde hareket ediyoruz ve bütün bu işlerin koordinasyonunu da afet sırasında Türkiye’nin içinde olduğu gibi dışarıda da AFAD’ın koordinasyonunda gerçekleştiriyoruz.

Bildiğiniz gibi, Somali ve Filistin gibi kronikleşen insani kriz bölgelerine yardımlarımız süreklilik arz ediyor. Türkiye Cumhuriyeti devleti ve kurumları bundan sonra da mazlum ve mağdur coğrafyalarda insani yardım operasyonlarını sürdürmeye devam edecektir.

Bu arada, 18 Mart Geri Kabul Anlaşması’yla Avrupa Birliği tarafından ülkemize verilmesi öngörülen 3 milyar avroluk fonun koordinesi de AFAD tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda bugüne kadar 1,66 milyar avroluk bir fon miktarı üzerinde sözleşme yapılmıştır. Bunun 883 milyon avrosu ilgili kurumların hesaplarına aktarılmış durumdadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının amaç ve hedeflerine ulaşabilmesi için 2018 yılı bütçe tasarısında teklif edilen toplam ödenek tutarı 2 milyar 265 milyon 864 bin Türk lirasıdır. 2017 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı’nda Başbakanlık bütçesindeki toplam başlangıç ödeneği 1 milyar 248 milyon 151 bin 500 Türk lirası olup 2018 yılı bütçe tasarısı ödeneği 2017 başlangıç ödeneğine göre yaklaşık yüzde 81,15 oranında artmıştır, özellikle acil yardıma verilen yeni ödenek kaynaklı olmak üzere. Başkanlığa kanunlarla verilmiş görevlerin yerine getirilmesi için 2016 yılında kullanılan kamu kaynağı 2016 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nda yer almaktadır. 2016 yılı Başkanlığımız harcamalarının toplamı da 3 milyar 443 milyon 904 bin 222 lira olmuştur.

Müsaadenizle değerli Komisyon üyelerimiz, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuyla ilgili bütçe üzerinde konuşmaya geçiriyorum.

İnsan hakları ve eşitlik, günümüz toplumlarının ve Hükûmetimizin önem verdiği vazgeçilmez bir değerdir. Kurum, ulusal önleme mekanizması kapsamında yapılan başvuruları ilgili idarelere yönlendirip takip etmektedir. Yine, bu kapsamda ceza infaz kurumları ve nezarethane ziyaretlerine başlanmıştır. Şunu ifade etmek isterim ki 2016 Nisanında kanunu yapılan kurum Mart 2017’de kurulmuştur. Yani, aslında gelişme sürecinde, özellikle kendi teşkilatını oluşturma, çalışacak personelini belirleme, eğitimlerini yapma sürecinde, daha çiçeği burnunda bir kurumdur ama Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Türkiye’de çok önemli bir görevi icra edeceğine ben inanıyorum ve bu anlamda uluslararası kuruluşlara da ortak olmak suretiyle bu kurumumuz önümüzdeki aylarda ve yıllarda görevlerini sürdürecektir.

Kurumun, ülkemizin insan haklarının korunması ve standartlarının yükseltilmesi, ayrımcılık ihlalleriyle etkin mücadele, ulusal önleme mekanizması olarak ülkemiz sınırları içerisinde bulunan tüm alıkonulma mekânlarına düzenli ziyaretler yapacak kapasiteye ulaşması ve bu konularda etkin çalışması hedefleridir. Bu bilgiler ışığında, kurumun bütçe tasarısında teklif edilen ödenek tutarı 8 milyon 54 bin Türk lirasıdır ve geçen yıla göre yüzde 17,68 oranında ödenegi artırılmış durumdadır.

Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı’yla alakalı olarak sizlere bilgi vermek istiyorum. 2006 tarihinde kurulmuş özel bütçeli bir kamu kuruluşudur. 2017 yılında ajansa ayrılan bütçe 45 milyon 500 bin Türk lirasıdır. 2016’dan artan tasarruf edilmiş bir miktarla birlikte 2017 yılı bütçesi 50 milyon 144 bin 449 Türk lirası tutarında oluşmuştur. 2017 yılı için gerçekleşmesi düşünülen tutar 44 milyon 219 bin 520 Türk lirası olacaktır.

Ajansımız 2017 yılı içerisinde doğrudan yatırım projelerine destek ve Türkiye yatırım ortamı tanıtım faaliyetleri kapsamında birçok temas, toplantı, sunum, heyet kabulleri yapmış durumdadır. 2017 Ekim ayı itibarıyla, 2017’de 9 sektöre yönelik 6.112 istihdam sağlayan, toplam değeri 386 milyon 550 bin Amerikan doları olan projeler tamamlanmış durumdadır. Ajansın bünyesindeki proje stoğunda 24 ülkeden 112 proje yer almakta ve ajans bu projeleri Türkiye’de gerçekleştirmek için gayret etmektedir. 2017 yılı verileri ışığında, 2018 yılı tahmini bütçe kalemleri hesaplandığında da ihtiyaç duyulan bütçenin 48 milyon Türk lirası tutarında olduğu değerlendirilmiştir.

Son sunumum Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’yla alakalı. Yine, hepinizin çok iyi bildiği gibi, fonun faaliyetlerini aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür gerçekleşen rakamlarla beraber.

Mevduat sigortacılığı kapsamında fonun sahip olduğu rezerv 30/9/2017 tarihi itibarıyla yaklaşık olarak 30,9 milyar Türk lirası seviyesindedir. Çözümleme faaliyetleri çerçevesinde fon tarafından, kendisine devredilen 26 banka dolayısıyla borçlulardan yapılan kümülatif nakdi tahsilat tutarı yine 30/9/2017 tarihi itibarıyla 22 milyar 923 milyon dolara ulaşmıştır. Bu tutarın 12 milyar 351 milyon doları Hazine Müsteşarlığına, 1 milyar 418 milyon doları Merkez Bankasına, 7 milyar 472 milyon doları ise Maliye Bakanlığı başta olmak üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılmıştır. Bunların yanı sıra fon, 26/10/2017 tarihi itibarıyla, bu hain FETÖ darbe teşebbüsünden sonra Türkiye’nin 43 farklı ilindeki 1.019 adet şirkete kayyum olarak atanmıştır. Toplam 49.928 kişinin istihdam edildiği bu şirketlerin toplam aktif büyüklüğü yaklaşık 46,8 milyar Türk lirası, toplam ciroları yaklaşık 17,6 milyar Türk lirası, toplam öz kaynakları da yaklaşık 19,7 milyar Türk lirasıdır.

Değerli Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; sözlerime bu sunum itibarıyla son verirken ülkemizin daha aydınlık yarınları, vatandaşlarımızın refahı ve mutluluğu için bugünden yarını planlamanın olmazsa olmaz bir şart olduğunun bilinciyle hareket ettiğimizi, bütçemizi bu yaklaşım doğrultusunda hazırladığımızı özellikle ifade etmek isterim.

2018 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize, kurumlara hayırlı olmasını temenni eder, idarelerimizin bütçe ve kesin hesap görüşmelerine katkılarınız, gösterdiğiniz ilgi için gerek Başbakanımız gerekse şahsım adına hepinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdoğru geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başbakan Yardımcımız.

Bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleeri (Devam)

e) Başbakanlık

f) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

g) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

ğ) Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı

h) Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği

ı) Diyanet İşleri Başkanlığı

i) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

j) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

BAŞKAN – Değerli hazırun, şimdi müzakerelere başlıyoruz.

Önce her gruptan birer arkadaşa, ondan sonra da sırasıyla, isteme göre söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Sayın Temizel’in.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, kurumların 2018 bütçeleriyle beraber 2016 kesin hesap kanunu tasarılarını da birlikte inceliyoruz.

Sizlere kesin hesap kanunu tasarılarını incelediğimiz kurumların Sayıştay denetim raporlarının en sonunu yani denetim görüşüyle ilgili paragraflarını birer birer okumak istiyorum.

“Başbakanlık 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporu

Denetim Görüşü: Başbakanlığın 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.”

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporu: “Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.”

Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu Sayıştay denetim görüşü: “Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği konusunda kanaate varılmıştır.”

Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliğinin 2016 yılı Sayıştay Raporu: “Başbakanlık Tanıtma Fonunun 2016 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.”

Diğerlerini de okumuyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biz bu raporlar üzerine 2016 yılı kesin hesap kanun tasarılarını kabul edeceğimiz birazdan. Günahı da vebali de bu raporları yazan insanların boynuna olsun. Eğer bunların dışında herhangi bir şey var da bize bildirmiyorlarsa biz ne yapabiliriz ki bu durumda, ne görüşü bildirebiliriz, ne söyleyebiliriz bu faaliyetlerle ilgili?

Herkese canıgönülden tebrik ediyorum sayın bakanlarım, gerçekten tebrik ediyorum. Ama bu tür olaylar, maalesef -inşallah böyle bir olayla bu defa karşılaşmayız- daha sonra halının altından kokular gelmeye başladığı zaman ortaya çıkıyor ki inşallah böyle bir durumla karşı karşıya kalmayız diyoruz. Ancak, bu kesin hesap kanun tasarılarının bu şekilde incelenerek bitirilmesiyle ilgili sürecin artık bir son bulması gerekiyor çünkü karikatür gibi olmaya başladık.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Başbakanlığın 2018 yılı bütçesiyle ilgili görüşmeler yaparken ister istemez Başbakanlığın şu son dönem içerisindeki faaliyetlerinin de bir değerlendirmesini yapmak gerekiyor. Biraz önce Sayın Bakan bildirdiler, Başbakanlığın Anayasa ve hukuk devleti ilkeleri içerisinde devlet teşkilatını işletmekle görevli bir kurum olduğunu. Doğru, Başbakanlığımızın zaten bu olması lazım, başka bir şey olması falan mümkün değil.

Fakat, değerli arkadaşlar, biz olağanüstü hâl rejimiyle yönetilmeye başladığımız günden beri hukuk ilkeleri ve özellikle de Anayasa'ya uygunluk konusunda artık ciddi anlamda tereddüde düşmüş bir ülkeyiz. Anayasa'nın 119'uncu maddesi, çok net bir şekilde olağanüstü hâl kararnamelerinin olağanüstü hâl ile ilgili konuları düzenlemek üzere ve geleceğe dönük kalıcı herhangi bir şey bırakmamak, sistemde değişiklikler yapmama koşuluyla yetkilendirdiği bir kurum. Bunu yapıyoruz. Peki, böyle mi gidiyor olağanüstü hâl kararnameleri? Gitmiyor. Gitmediğini hepimiz biliyoruz. Bundan da çok ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalacağımızı çok somut olarak görüyoruz.

Olağanüstü hâl kararnameleriyle yapılan düzenlemelere şöyle bir göz atalım. Başlıklarını daha önce bu Komisyonunda söylemiştim, bir defa daha söyleyeyim: 1.046 tane madde düzenlemesi yapılmış. 468 madde olağanüstü hâl durumuyla uzaktan yakından ilgili olmayan, neredeyse sistemin hukuki altyapısında kalıcı değişiklikler yapan düzenlemeler. Öyle düzenlemelerle karşı karşıyasınız ki örneğin bu düzenlemelerden 678 sayılı Kararname'nin 27'nci maddesiyle cazibe merkezlerini düzenliyoruz. Cazibe merkezlerinin düzenlenmesi, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin belirli programlarına ilişkin yapılacak olan işlerle ilgili bir olay.

Yine, kamu arazilerinde irtifak hakkı kullanımı ve kullanma izni verilen tersane yatırımlarıyla ilgili düzenlemeyi 678 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 28 ve 29'uncu maddeleriyle yapıyoruz.

At yarışı lisanslarının Varlık Fonu'na -ki biz burada bunu gördük- devriyle ilgili olarak, oy birliğiyle burada bunların kanundan çıkartılması ve bu şekilde yapılmaması gerektiğine karar vermiş bir komisyonuz. Burada kanundan çıkartılan bu düzenlemeyi bir de baktık ki 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de düzenlemiştir.

Başbakanlığın -daha doğrusu Bakanlar Kurulunun ve Başbakanlığın dolayısıyla- bu tür düzenlemeler yapma hakkı vardır. Vardır, vardır da olağanüstü hâl kararnameleriyle ilgili Anayasa'nın bu sınırlamasına rağmen niye bunların üzerinde ısrar ederiz ya da bunlarla ilgili yasal düzenlemelerimizi niye büyük bir hızla Mecliste gerçekleştiririz? İşte bunun yanıtını bulamıyoruz.

Merkez Bankasının Kamu İhale Kanunu dışında alım yapmasıyla ilgili kanun hükmünde kararnameyle düzenleme yapıyoruz, OHAL kararnamesiyle. Merkez Bankasının ihalesiz olarak veya İhale Kanunu dışında işlem yapmasıyla OHAL'in ne ilgisi olabilir? Ne olabilir, yani ne çıkar?

Bazı iktisadi devlet teşekküllerinin Varlık Fonu kapsamına alınmasıyla ilgili düzenlemeyi 684 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapıyoruz. Biraz önce söylediğim konunun daha detayı. Bunlar olmaz. Bunların olması mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, burada her defasında yeniden söylüyorum. Kış lastiği kullanımıyla ilgili düzenlemeyi de burada yaptık. Kış lastiği kullanımıyla ilgili düzenlemeyi 687 sayılı Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesi'nin 2'nci maddesiyle yaptık. Muhtarların sigorta primlerinin hazineye karşılanmasıyla ilgili düzenlemeyi de burada yaptık. Resmî Gazete'nin basımıyla ilgili düzenlemeyi de burada yaptık. Gayrimenkul sertifikası ihracına ilişkin düzenlemeyi de burada yaptık. İşsizlik Sigortası prim borçlusu kurumların taşınmazlarının söz konusu borçlarıyla takasına ilişkin düzenlemeyi de burada yaptık.

Değerli arkadaşlar, biz devlet mi yönetiyoruz, hukuk devletinde mi yaşıyoruz? Doğru, Türkiye 15 Temmuzda gerçekten iğrenç bir kalkışmayla karşı karşıya kaldı. Bireysel olarak söylüyorum, partimin görüşü değildir. Bireysel olarak söylüyorum: Böyle bir kalkışma karşısında devletin olağanüstü hâl yetkilerini kullanması konusunda benim pek fazla tereddüdüm olmadı ama niye yalan söyleyeyim, yanıldım. Yanıldığımı şu anda itiraf ediyorum. Devletin böyle bir hakkı vardır, Anayasa bu hakkı vermiş, o zaman kullanılır ama Anayasa'nın verdiği ilkeler çerçevesinde kullanıldı zannediyorsunuz. Ama belirli bir süre sonra "Madem bu yetkimiz var, ben her türlü düzenlemeyi bununla yaparım." demeye başladığınız andan itibaren hukuk devleti ilkesi nerede kalıyor? İnsanların savunduğu, en azından şiddetle karşı çıkmadığı olayların böyle gümbür gümbür yıkıldığını görmesi büyük bir hayal kırıklığı yaratıyor. Neyini savunacağız şimdi bu olayların hepsinin?

Aynı olayların devamı olarak, yine olağanüstü hâl kararnameleriyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nu yani daha önceden bankacılık sistemi içerisinde mevduata güvence sağlama amacıyla kurulmuş ve belirli ilkelere göre çalışması gereken bir kurumu birden bire Türkiye'nin en büyük holdingi hâline getiriyoruz. Çalışma ilkeleri de farklı, bilgileri de farklı, birikimleri de farklı. Bu olayla ilgili olarak şimdiye kadar ulaşabildiğim sağlıklı, resmî hiçbir bilgi yok.

Spekülasyon yapmak için değil. Buralardaki çabalarımızın büyük bir kısmı ya acaba bir şeylerini düzeltebilir miyiz, buralarda korkunç şeyler olabilir mi, gelecekte bizleri çok zor durumda bırakacak, hatta devleti çok zor durumda bırakacak olaylar mı oluyor acaba; bunları bir görmemiz gerekir diye araştırdığımız bilgilere ulaşamıyoruz. Elbette kalkıp da suç ve suçtan elde edilen gelirlerle ilgili olarak, hele bir terör örgütünün faaliyetlerinin finansmanı ile ilgili olarak faaliyetler yapanlarla ilgili herhangi bir tereddüdü kimsenin yok zaten. Yok, yok olmasına da bu kadar kuruluşun hepsiyle ilgili olarak bu incelemeler hangi zamanda yapıldı, nasıl yapıldı, nasıl hızlı bitirildi ve bunlarla ilgili ne yapılıyor? Buralara atanan insanların ücretleriyle ilgili, yönetim biçimleriyle ilgili dedikodular ayyuka çıkıyor. Biz devletimizin itibarını ön planda tutan insanlarız. Ama bununla ilgili olarak somut hiçbir bilgiyle karşılaşmıyoruz. Şimdi de karşılaşmayacağız. 1.019 şirkette 19,7 milyar Türk Liralık bir varlıktan bahsedildi şimdi, ilk defa duyuyorum bu rakamı da, daha önce de görmedim.

Sayın Bakanlar, değerli arkadaşlar; Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk devleti niteliğinin tartışılmaya açılmasına hiçbirimiz izin veremeyiz, vermemek gerekiyor. Sıkıntımız bu. Hukuka aykırı. Terörden, suçtan kaynaklanmış, beslenmiş olan şirketlerle ilgili kimsenin bir sözü yok, hatta bunu göğsünüzü gere gere söylediğiniz zaman, kara para aklayan ülkeler grubunda acaba alsak mı, almasak mı denilen bir ülkeyi aka çıkartırsınız, beyaz alana çekersiniz gri alandan biz bunlarla uğraşıyoruz diye. Somut olarak bunlar ortaya konur. Bunlar yapılmıyor.

Dolayısıyla Sayıştay raporlarından bu tarafa atladığımız andan itibaren şu anda devletle ilgili bütün düzenlemelerimizin ve uygulamalarımızın, Anayasa ve hukuk dışında yürütüldüğü şeklinde bir imaj doğmaya başladı, görüntü doğmaya başladı ki bu, bizleri ciddi anlamda geleceğe dönük karamsar yapıyor. Nitekim ekonomik olarak yatırımlarını Türkiye'de yapmayı düşünen, Türkiye'nin hukuk devletini tartışmaya açan insanlar karşısında gerektiği kadar da argümana sahip değiliz. Yani onlar bunu diyor diye otomatik olarak kabul eden insanlardan değiliz, elbette ki onlara karşı da bir

şeyler söylenecek ama yok, bu konuda bilgi de yok, değerlendirilmiyor da, tartışılmıyor da. Mecliste tartışılmayan, Mecliste gerçek anlamıyla değerlendirilemeyen işte bütün bu faktörlerin hepsi de belirli bir noktaya getiriyor. Gelen raporlar da büyük ölçüde bu.

Şu anda özellikle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun yapmış olduğu değerlemeler konusu gerçekten gelecekte büyük sorunlar yaratabilecek nitelikte, gelen duyumlar inşallah doğru değildir. Çünkü bu kadar belirsizlik içerisinde bir şey öneremiyorsunuz, bir şey yapamıyorsunuz. Somut bir şey konulduğunda -ki bundan önceki bütçede oldu- “Bir dakika, bir dakika orada çok yanlış yapıyorsunuz.” diyebiliyoruz. Burada ne diyelim? Sayıştay bu raporları düzenlemiş, onun dışındaki faaliyetlerle ilgili olarak hiçbir somut bilgi yok. Daha önceden bu konuda gelip de bu Plan Bütçe Komisyonuna da bilgi verilmemiş. Kanun hükmündeki kararnamelerin uygulama sonuçlarıyla ilgili olarak Meclise gelen herhangi bir şey yok. Ne yapacaksınız değerli arkadaşlar, ne yapacaksınız? Ülkemizi korumak zorundayız. Ve yeniden hukuk devleti olmanın niteliklerinin tartışılmadığı bir ülke konumuna gelmek zorundayız. Başbakanlığın temel işlevi bu şu anda, Başbakanlığın temel işlevi bu. Biz hukuk devletiyiz. O zaman hukuka uygun şekilde yapacağınız yasalarımızı. Beklentimiz de bu, temennimiz de bu. Onun dışında bütçe kalemleri gerçekten artık ilgilendirmiyor insanları. Çünkü başlangıç ödeneklerine bakıyorsunuz, bitiş ödeneklerine bakıyorsunuz, uçurum var aralarında. Nereden karşılandı diyorsunuz? Yedek ödenekten aktarılmamış ama karşılanmış. Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesinde de var. Yedek ödenekten aktarılmadığı hâlde karşılanmış giderler nasıl karşılanır, devlette böyle bir şey olmaz ki. Bir de bakıyorsunuz ki öyle bir olayla karşı karşıyasınız.

Bunları incelemek zorundayız, bunlara bakmak zorundayız, aksi takdirde burada bakanlıkların, Başbakanlığın, kurumların bütçelerini gerçek anlamıyla görmüş olmayız. Bazı çabaların, bazı uğraşların takdire değer olduğunu şuralardaki slaytlardan da görebiliyoruz ama bizim şeyimiz, takdir etmenin yanında bütün bunların hepsinin maliyetinin acaba gerçek maliyetleriyle mi olduğunun da tartışılması. Bunlardan vazgeçerek bir Plan Bütçe Komisyonu üyeliği olmaz ki, görüşmesi de olmaz zaten.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Özgökçe Ertan, buyurun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Az önce sunumları dinledik. Ben, öncelikle, hükümet etme yetkisinin başı olması sebebiyle Başbakanlığın ülkedeki sorunların tümüyle alakalı kurum olduğunu söylemek istiyorum ve şunu hatırlatayım yine başlarken: Sayın Başbakan bu yılın tasarruf yılı olacağını söylemişti, birkaç defa tekrarlamıştı ve tasarruf edileceğini belirtmişti fakat bizim hem harcamalara hem de ekonomiye hem de dolar karşısında Türk Lirasının sürekli değer kaybetmesine bakınca aslında umulanın aksine bir durumda olduğumuzu söylemem gerekiyor.

Başbakanlık bütçesinde en çok gözümüze çarpan husus, örtülü ödenekle ilgili meseledir. 2014 yılından itibaren Sayın Cumhurbaşkanının seçilmesinin ardından yasa değişikliği yaptırarak Başbakanlıkla ortak kullanılacak olan örtülü ödenekte özellikle 16 Nisan referandumu öncesinde çok fazla bir büyüklüğe ulaşıldığı görüldü, geçen yıl 2 milyar 438 milyon lira olan Başbakanlık bütçesinin yaklaşık yarısı kadar olan 1 milyar 192 milyon liranın harcadığını biliyoruz ve 2017 yılına da çok hızlı başladı. Bu yılki artışla beraber bu örtülü ödenek harcamasının yüzde 63,1 artışa ulaştığını görüyoruz. Bunu sormak gerekiyor öncelikle. Yani bu, birçok bakanlığın bütçesinden bile yüksek bir rakamdır.

Sayın Başkan, hâlihazırda OHAL'in hüküm sürdüğü bir ülkede yaşıyoruz. Bir yılı aştı OHAL uygulaması ve OHAL'in büyük bir baskı ve şiddetle uygulandığını görüyoruz. Binleri, yüz binleri aşan sayıda kamu emekçisinin işten atılması bir gece yarısı KHK'yla ve özellikle başlangıç itibarıyla

-açıklanan şekliyle söyleyeyim- üç ayı geçmeyecek şekilde söz verilmesine rağmen 5'inci kez uzatıldı ve hâlâ daha uzatılacak gibi görünüyor. Çünkü bu yönetim altında, Sayın Cumhurbaşkanı da açıklamıştı, "Normal zamanda yapamadığımız her şeyi OHAL'le yapıyoruz." demişti. Ama ülke ekonomisi, bütçe ve bütün toplum, bütün Türkiye toplumu üzerinde çok ciddi travmalar yaratmış hâledir. Birkaç gündür sürekli artık doktorların da intihar ettiğini, insanların intihar ettiğini, bu haberlerin yaygınlaştığını görüyoruz ne yazık ki ve bütün bunlar, OHAL'in yol açtığı travmalar ayrıca.

Ben sorular kısmında da tekrar edeceğiz ama örtülü ödenekten yapılan devasa miktarlar nereye harcandı, bu konuda bilgi verilmesi gerekiyor. Yani tasarruf yılı olacağı açıklamasının ardından ortaya çıkan duruma bakıyorsunuz ki bakanlıkların, birçok bakanlığın bütçesini aşan miktarlarda harcamalar nereye yapılıyor, yani bunu görmemiz lazım. Özellikle bütçedeki açık dikkate alındığında özellikle bu Komisyonun da bilmesi gerekiyor, Türkiye kamuoyunun da bilmesi gerekiyor diye düşünüyoruz.

AFAD'la ilgili özellikle mültecilere dair açıklamaya değinmek isterim. Sayın Başbakan Yardımcısı, "2011 yılından itibaren Türkiye'ye gelen yabancılara kapımızı açtık ve bunu biz başardık." şeklinde söylüyorsunuz ama mültecilik hukukunda zaten en problemli alan yabancıların ya da dışarıdan gelenlerin "misafir" olarak tanımlanması kısmında yatar. "Misafir" olarak tanımlarsanız eğer onların statüsünü belirsiz hâle getirmiş olursunuz. Türkiye'deki en büyük problemlerden biri de bu aslında mülteci hukuku alanıdır.

Sığınma prosedürüne dâhil etmek için "sığınmacılık" statüsünün tanınması gerekiyor ve bunun bir prosedürü var yasayla da tanımlanmış. Ayrıca, Türkiye'nin, işte coğrafi çekince sebebiyle, 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi uyarınca coğrafi çekincesi olduğu için Avrupa Birliğinden gelenler hariç diğer bütün gelenler mülteci olarak sayılmıyor çünkü mültecilik bir statüdür ve belli kriterleri vardır. Şimdi, ülkemize gelen milyonlarca insanın, evini, yurdunu, barkını, anılarını, mezarlarını bırakmak zorunda kalıp ülkemize sığınmış olan insanların öncelikle bu statüsü zaten sıkıntılıdır. Ve kamplarda ülkemizde bulunan yabancıların sadece yüzde 10'u kalabiliyor, AFAD kamplarında sanırım sadece yüzde 10'u kalabiliyor. Ve bu kamplarda -geçen yıl boyunca özellikle daha fazla gündem oldu, önceki yıllarda da- en çok karşımıza çıkan haber ya da oralarından alabildiğimiz haberler cinsel istismar vakaları, şiddet haberleri ve silahlı güçlerin, özellikle IŞİD mensuplarının o kamplara gidip geldiği şeklindeki haberler düştü basına, en çok tartışma konusu olan konulardan bahsediyorum. Sivil toplum alanının denetimine açık değil ne yazık ki bu kamplar. Geri gönderme merkezleri de bunun bir parçası. Ama kamplar, özellikle kampların durumu çok vahim. Bizler de inceleme yapmak istedik parti olarak ve milletvekilli sıfatımızla Nizip Kampı'na gidip inceleme yapmak istemiştik fakat içeri alınmamıştık. Sivil toplum örgütleri de her fırsatta bu konudan şikâyetçi olduklarını ve gidemediklerini, denetim yapamadıklarını söylüyorlar ama gün geçtikçe de bu çok tatsız, çok sevimsiz haberler artıyor. Yani kapalı mekanlarda, kapalı alanlarda her türlü istismarın olabileceği de ne yazık ki bilinen bir gerçektir. Yani madem misafir, o zaman misafirlerimize nasıl davranıyoruz? Hakikaten bunun, bu konunun özellikle çok şeffaf olması gerekiyor. Yani AFAD kampında iki yılda 40 çocuk istismarı şeklinde sürekli haberler gündeme gelmişti.

Yine basına yansıyan başka bir durumdan bahsetmek istiyorum, bir Ezidi'nin verdiği bir röportaj, ismini vermek istemeyen bir Ezidi'nin. Bu insanlar hakikaten bin bir zor koşul altında ülkemize sığındılar. Kapılarımızı açtık, kamplarımızı açtık ama onların misafirlik sürelerinin bittiğini ve gitmeleri gerektiğini söyleyenlerde mi bizleriz, aynı ülkeden mi bahsediyoruz? Diyarbakır'da Şengal'den gelenlerin kaldığı kampın boşaltılmasının ardından Mardin Midyat'taki AFAD kampına yerleştirilen yaklaşık 200 Ezidi'nin kampı terk etmeleri istenmiş ve çıkmalarını sağlamak için de çadırları yıkılmış. Yani bu haber özellikle basına yansımıştı. Bu iddialar da çok vahim, yani bilgi verilmesi lazım, açıklığa kavuşturulması gerekiyor.

Mültecilik hukukunda en önemli ilkelerden biri geri göndermeme ilkesi ve açık kapı ilkesidir. Sayın Bakan, özellikle Suriye sınırına duvar örüldü. Sonrasında da, geçen yıl özellikle İran sınırına 144 kilometrelik duvar örüleceği haberini aldık, basına da yansıdı. Hatta Genel Kurulda da sorduk, duvar örüleceğine dair bilgiyi bir bakan teyit etmişti Genel Kurul salonunda. 144 kilometrelik duvarın bütçesi hangi kalemden karşılanacaktır? Ve yani hem bütçesini sormuş olayım hem de duvar örülmesi, özellikle İran sınırında -yani idam cezasının uygulandığı bir ülkedir ve geçen yıl boyunca 800'ü aşkın idam cezası uygulandı- öylesi bir ülkeyle böyle bir duvar örülmesi sığınma hukukunun neresine tekabül eder? Ve yine açık kapı ilkesi var deniyor ama bu duvarlardan geçiş çok zor, her gün sınırda sivillerin öldüğünü, öldürüldüğünü biliyoruz ne yazık ki.

Ayrıca, çok daha vahim başka bir konu var yine mültecilik hukukuna tamamen aykırı. Toplu hâlde insanların sınır dışı edildiği haberlerini alıyoruz. Van'da özellikle şahit olduğum, haber aldığım bir vakayla yakın zamanda karşılaştık. Göç idaresi müdürlüğünden bilgi almaya çalıştığımızda, özellikle hangi partiden milletvekili olduğumuz soruluyor. Yani bunu sadece göç idaresi yapmadı, birçok bürokrat veya birçok idare ne yazık ki bize bunu yapıyor, bilgi ulaşmamız engelleniyor öncelikle. 350 kişinin Van sınırından yani Van'dan otobüslere doldurulup İdlib'e götürüldüğü ve sınır dışı edildiği söylendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Devam etmeme izin verirsiniz...

Teşekkür ederim.

Bu da çok vahim bir durumdur. Biz bunu bir bürokrat aracılığıyla teyit edebilmiştik. Güvenlik gerekçesiyle sınır dışı edildiği söylendi.

Ve yine açık kapı ilkesine yani bu evrensel temel ilkeye tamamen aykırı bir durum var Türkiye'de, o da kanun hükmünde kararname. Bir kanun hükmünde kararname gereği, güvenlik gerekçesiyle ya da genel ahlak gerekçesiyle sığınmacılar, yabancılar sınır dışı edilebiliyor. Biz birkaç vakaya denk gelebilmiştik başvuru alabildiğimiz için. O insanların sınır dışı edilmesini önlemiştik ama bu çok yaygın bir hâl almış ne yazık ki. Geri gönderme merkezine gönderiliyorlar ya da biletleri alınıyor hemen ülkelerine sınır dışı ediliyorlar. Yine İranlı bir mültecinin, hatta statüsü bile mülteci olan bir kişinin yani statüsü olmasına rağmen bir mültecinin genel ahlaka aykırı davrandığı gerekçesiyle Tahran'a bileti alınmıştı yani Tahran'a iade edilse kesinlikle idam edileceğini bildiğimiz biri. Yani bu sadece karşılaştığımız bir örnek, kim bilir ne kadar çok yaşandı mı, yaşanmadı mı hani bunu öğrenmek istiyorum, bunun ölçütü nedir? Bu alanlar sivil topluma, denetime, şeffaflığa uzak olduğu müddetçe çok sayıda ihlale ev sahibi olmuş olacağız Sayın Bakan. KHK'yla çok keyfi geri göndermeler oluyor ne yazık ki.

TİHEK konusunda birkaç şey söyleyeceğim. TİHEK, evet ulusal önleme yetkisi kapsamında bir kurum. Eskiden Türkiye İnsan Hakları Kurumu vardı, sonra yapısı değiştirildi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu hâline geldi. Tasarı görüşmeleri sırasında çokça tartıştık. Özellikle bu kurumun ulusal önleme yetkisini kullanabilmesi için tamamen bağımsız ve tarafsız olması gerektiğini, insan haklarını koruyan, ayrımcılığın azaltılmasına hizmet edecek bir kurum olması gerektiğini savunduk ve bu kriterlere göre kurulması ve görev yapması gerektiğini anlattık. Bu kapsamda kurulması gereken bir kurumdu ancak yapısı itibarıyla ne yazık ki böyle bir kurum olmadığını gördük; özellikle bütçesi, iç yönetim yapısı ve karar alma organı olan üyelerinin belirlenmesi aşamaları. Bütün bunlara bakınca ne yazık ki bağımsız bir kurul olmadığını söyleyebiliriz. Üyeler atamayla geliyor. Biz, hatta görüşmeler sürerken tasarı aşamasında, komisyondayken RTÜK yapısına benzer bir yapıyla kurulması konusunda hemfikir olmuştuk, bütün partiler, Hükümet de kabul etmişti ama Genel Kurulda her nasılsa böyle bir yapıdan uzaklaşıldı ve yine atamaya benzer bir yapıda olmasına karar verildi.

Şu an bir de şunu söylemek gerekiyor: TİHEK'in gelen şikâyetleri ilgili kurumlara iletme, yönlendirme gibi bir çalışma usulü olamaz yani kendisinin zaten bu sorumluluğu alarak şikâyetleri ve ihlalleri doğrudan incelemesi gerekiyor. Ansızın, rutin ya da rutin olmayan, haber vermeksizin bu denetimleri ve incelemeleri yapması gerekiyor. Özellikle gözaltı merkezlerini, alıkonma merkezlerini, cezaevlerini, kreşleri, çocuk yuvalarını, yaşlı bakımevlerini ziyaret etmeli ve ayrımcılık riski altında bulunan her kurumu gözetmeli, değerlendirmeli ve raporlarını da açıklamalı. Yani bu anlamda güven veren ve insan hakları ihlallerini azaltmaya hizmet eden bir kurum hâline gelmelidir.

Diyanet İşleri Başkanlığına dair de birkaç belirlemede bulunacağım. Özellikle dikkatimizi çeken husus, Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesinin birçok kurumdaki fazla olduğu ve son yıllarda özellikle bütçe görüşmelerinde de çokça tartışılmıştı ve yıl içerisinde ek ödenek talebinde bulunmasıyla da oldukça tartışıldı. Yani bu konuda neden bu kadar çok bütçe ihtiyacı var henüz kamuoyu bu konuda aydınlanmış değil. Ama kurumun sorun alanlarına dair bizlerin de söylemek istedikleri hususlar var. Özellikle toplumu ilgilendiren sosyal olaylarda zamanında açıklama yapıp tavır alması gerekirken, iktidarların tutumuna göre tavır belirliyor ne yazık ki. Örneğin bir vakada, erken yaşta evliliğe dair görüş belirtmeyi Cumhurbaşkanı açıklama yaptıktan sonra yapabilişti, hâlbuki erken davranan kurum Diyanet İşleri Başkanlığı olmalıydı.

Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerinde bölgenin gerçeklikleri ne yazık ki dikkate alınmıyor. Özellikle bu bölgelerde görev yapan personel, başta Kürt dili olmak üzere -Şafii mezhebi- Kürtlerin örf ve âdetleri hakkında son derece yetersizdirler. Hiç Kürtçe bilmeyen bir imam hiç Türkçe bilmeyen bir mezraya atanabiliyor örneğin ya da tersi olabiliyor.

Benim özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına sormak istediğim bazı sorular var. Geçen sene Cizre'de ve Şırnak'ta bulunduğum dönemde özellikle dikkatimizi çeken ve defalarca sormamıza rağmen cevap alamadığımız bir konu. Cenazelere dair uygulama konusunda gerçekten bir açıklama bekliyoruz biz. Özellikle cenazeler arasında ayırım yapıp yapılmadığına dair ben buradan yanıt almak istiyorum. Bildiğiniz gibi ölümle hüküm kalkar. Bir insan öldükten sonra sadece ölmüştür yani onun bu dünyadaki hesabı burada kalmıştır ama ölümden sonra onun insan onuruna yaraşır şekilde cenazesinin defni ve bir mezar taşına sahip olması ve ardından dinî gereklerin yerine getirilmesi en tabii haktır ve bu özellikle geride kalanlar için çok önemli, vicdani bir meseledir. Bu daha çok ahlak meselesidir ama biz geçen yıldan beri özellikle bu konuda bariz bir ayırımı yapıldığını görüyorum. Ben Diyanet İşleri Başkanlığından şunu da sormak istiyorum: İnsanların cenazelerinin sokaklarda teşhir edilmesinin, cenazelere yönelik muamelenin, gözlerinin oyulmasının, kafalarının kesilmesinin anlamı nedir yani bu konuda çok sayıda kanıt var ve Diyanet İşleri Başkanlığı bununla ilgili hiçbir sorumuza yanıt vermediği gibi hiçbir açıklama da yapmamıştır.

Yine, yakın bir örnek olduğu için sadece gündeme getirmek istiyorum. Kurban Bayramı arifesinde Hakkâri'nin Tale köyünde sivil insanlar hayatını kaybetti, biri Mehmet Temel. Mehmet Temel ve 4 arkadaşıyla beraber yaralandılar silahlı İHA'dan açılan ateş sonucu. Bu kişilerin sivil ve iş sahibi, o köylü oldukları bilinmesine... Yani bu konuyu izah etmek durumunda kalıyoruz ne yazık ki, o kadar manipüle edildi ki. Valiliğin ve İçişleri Bakanlığının ilk başta yaptığı açıklamalar, onların terör işbirlikçileri olduğuna dairdi. Ne yazık ki çok talihsiz açıklamalardı. Ancak onların sivil insanlar olduğu açığa çıktı. Fakat buna rağmen, yani uygulama, manipülasyon had safhadaydı. Hâlâ daha tartışmaları sürüyor. Ölen kişi Mehmet Temel otopsi için Van'a nakledilmişti, ambulansla getirildi. Ben de Van'da olduğum için zaten hemen gittim, olayla ilgili bilgi almaya çalışıyordum. Mehmet Temel'in otopsisini yaptıktan sonra araçla Hakkâri'ye defnedilmeye geri götürülmedi. Hatta, Van Valiliği yani kayyum atanan Van Valisi bir cenaze aracı ve bir tabut dahi vermedi. Biz orada gün boyu bir tabut temin etmek için uğraştık. Fakat cenazeyi getiren araçtaki görevli polis memuru hiçbir şekilde cenazeyi geri götürmeyeceğini, bu

konuda kesin talimat aldığını –hatta şoföre de sorduk- bir dakika daha fazla kalırsa işinden atılacağını, terörle iltisaklı kişilerden sayılacağını bize söyledi ve cenazeyi geri götürmediler. Velhasıl aile bir araç temin etti, bir tabut temin etti.

Şunu öğrendik, hastanede görevli bir memur şunu söyledi: Yakın zamanda bir güvenlik toplantısı yapıldığını ve terörle bağlantılı olanlara kesinlikle araç, ambulans, tabut verilmeyeceğinin onlara aktarıldığını söyledi. Hatta köye gittiğimizde bir cami imamı gelip dua bile etmedi ve haricen yaptığımız görüşmede bize aktardığı şey Diyanet İşleri Başkanlığının bir genelge yayınladığını ve bu genelge uyarınca devletin uygun görmediği kimseye camilerin açılmayacağı, taziyelerini kuramayacakları, cenazenin camide ykanmayacağı, imamların dua etmeyeceği ve cenazelerine gitmeyecekleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tопarlar mısınız.

Buyurun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – ...bunların kesin talimat olduğu, aksi hâlde imamların da terörle iltisaklı kişilerden sayılıp işten atılacağı ya da tutuklanabileceği tarafımıza açıklandı. Bunu söyleyen bir imam ama isminin açıklanmasını istemedi.

Yani bunun gibi vakalarla çokça karşılaştık. Soru önergesi olarak da sunduk fakat yanıt alamadık.

Ölüler arasında ayırım mı yapılmaktadır? Diyanet İşleri Başkanlığının böyle bir genelgesi var mıdır? Var ise neye dayandırılıyorsunuz? Bu konuda biz açıklama bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ertan.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben değerlendirmeme öncelikle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’yla başlamak istiyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başbakan Yardımcım; Sayıştay denetim raporuna bakınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’yla ilgili çok önemli bulgular tespit ettiğini gördüm. Bunun üzerine bir faaliyet raporuna bakayım dedim fakat ne bizim odalarımıza gelmiş faaliyet raporu ki buradan da istedim, Plan ve Bütçe Komisyonundan, faaliyet raporu yok. Allah razı olsun, sizden bari bir sayfalık bir açıklama geldi.

Şimdi, bu açıklamadan yola çıkarak önce birkaç sorum olacak, sonra da Sayıştayın raporuyla ilgili konulara geleceğim.

Şimdi, baktığımız zaman mevduat sigortacılığı var öteden beri yaptığı, çözümleme faaliyetleri var bu devredilen bankalarla ilgili. Son olarak da kayyum olarak atanan şirketler var bu FETÖ’yle ilgili. Şimdi, burada sayı verdiniz, 1.019 şirkete kayyum olarak atanmış TMSF. Tabii, insan soruyor Sayın Başbakan Yardımcım, yani bunlar binlerce şirket, ne olacak bunlar? Bunların yöneticilerini nasıl atıyoruz, kayyum olarak kimleri atıyoruz, şartı var mı? Çünkü sayı çok fazla. Bazı eski milletvekili arkadaşlarımızla karşılaşıyoruz yani kayyum olduklarını söylüyorlar, oradan da biliyorum. Yani isteyen istediği yere kayyum atanabiliyor mu? Bunların huzur hakkı hakkında bir standart var mı, yoksa herkes kendi şirketinde ne karar alırsa bunu mu alıyor? Hakikaten merak ediyorum. Bir de bu şirketler ne olacak? Ortaklık konumu ki bizim görüşümüzü sorarsanız bu tabii ki hazinenin olmalı yani bu zaten devletten hortumlanarak kurulan şirketlerdi bunlar, FETÖ’nün şirketleri. Bunlar yine millete döndü ama bunu işletmeye devlet devam mı edecek, satacak mı, ne olacak? Nasıl, tasfiye mi edecek? Bu konularda bir bilgi vererseniz Komisyonumuza memnun oluruz.

Sayın Başkan, yani Komisyona şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten çok ciddi bulgular var, çok önemli Sayıştay raporunda hususlar var. Yani müstakilen bana göre özel gündemle görüşmemiz gereken durumlar söz konusu. Yani örnek vereyim: “Bulgu 1: Fon alacaklarına mahsup yapılmak üzere fon hesaplarında bekleyen tutarlardan mevzuata aykırı ödemede bulunulması.” Uzunca anlatmış, idarenin cevabı var. Sonucunu okuyayım yani idarenin cevabına da karşı zaten cevap vermiş yani son olarak diyor ki: “Fon alacaklarının tahsilini teminen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerinin tatbik edilmesi sonucunda takibi ve tahsilatı yapılmış tutarlardan 2016 yılı içerisinde toplam 196 milyon 638 bin 628,29 TL ve 8 milyon 305 bin 982 GBP tutarlarının fonun yönetim ve denetiminde bulunmayan –nokta nokta- grubu şirketlerinin yapılandırılmış kamu borçlarına binaen aktarılması ve fon alacaklarının teminatını oluşturan hak ve varlıklarda eksilmeye sebebiyet verilmesi mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.” diyor.

Diğer bulgular da var. Eğer biz bunu böyle geçiştireceksek ne oluyor, onu da size yine bu rapordan aktarayım. Şimdi, idare bulgulardan birine diyor ki cevap olarak: “Sayıştay raporlarında yer alan denetimi yapılan sonraki dönemlerin içerisinde benzer herhangi bir işlem gerçekleştirmeyen ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda da görüşülüp karara bağlanan konulara Sayıştay denetim raporlarında tekrar tekrar yer verilmesi Sayıştay Kanunu’na, denetim prensiplerine, genel hukuk mantığına ve TBMM iradesine aykırıdır.” İşi nerelere götürüyor Sayın Başkanım. Yani bu pişkinlik bana göre Sayın Başbakan Yardımcım. Daha da ötesi var.

Yine, bir bulguya o kadar ilginç cevap vermiş ki, kamu idaresi cevabında diyor ki: “TMSF’nin 2012, 2013, 2014, 2015 yılı Sayıştay denetim raporlarında da yer alan aynı bulguya tekraren 5’inci kez 2016 yılı denetim raporunda da yer verilmesinin nedeni anlaşılamamıştır. Bilindiği üzere, bu bulguya ilişkin, kurumumuzun ve Sayıştay denetim ekibinin detaylı görüşlerini içeren TMSF’nin 2012, 2013, 2014, 2015 denetim raporları TBMM’ye sunulmuştur. Buna karşın, TBMM tarafından söz konusu bulguda iddia edildiği şekilde, TMSF tarafından yapılan ödemelerin mevzuata aykırı olduğuna ve TMSF’nin mevcut uygulamasının Sayıştay raporlarındaki görüş doğrultusunda değiştirilmesine yönelik herhangi bir karar verilmemiştir. Bu nedenle, TMSF’nin bulgulara ilişkin görüş ve açıklamalarının TBMM tarafından haklı bulunduğu kabul edilmesi ve TBMM’nin iradesi paralelinde aynı bulgunun denetim raporlarına tekraren konu edilmemesi gerektiği düşünülmektedir.” Hakikaten, yani, hem uyanıklık yapıyor hem kafa tutuluyor. Yani, Sayıştay bir tespitte bulunuyor, verdiği cevapları yeterli görmüyor, Sayıştay görüşünde diyor. İdare de diyor ki: “Ya, geçen yıl da yazdın, ondan önceki yıl da yazdın bunu. Ne oldu ki? Meclis bu konuda bir karar vermedi.” Yani kendini haklı çıkarıyor. “Sen nasıl olur da tekrar yazarsın.” diyor. Yani Sayın Başkanım, biz bu bulguları eğer burada görüşmezsek olacağı bu. Yani, böyle, Meclise, Sayıştaya kafa tutan idareler de çıkar, hem de yazılı bir şekilde, raporuna da yazıyor. Tek tek bu bulguları...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaç dönemdir söylüyoruz Sayın Başkan, Başkanlık Divanının bu konuyu ele alması lazım. Çok büyük sorun oldu.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bu raporda, gerçekten, yani ben eski bir denetim elemanı olarak bakıyorum, çok ciddi iddialar var. Yani, vergilerle ilgili, personelin sağlık giderleri, Fon Kurulundan emekli olmuş, emekli olan birine iki yıl maaş devam ettirilmiş. “Efendim, işte, iki yıl boyunca kanunda ödeme var.” Ama Sayıştayın tespit ettiği şekilde, iş bulamazsa. Emekli olmuş artık adam yani iki yıl boyunca şey ödemişsin. Yani, buna benzer birçok tespit var. Ben bunlara teker teker burada görüşülüp karar verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda, Sayın Başkan, Başkanlık Divanına, tekrar, bu tür raporları özel olarak görüşmemiz gerektiğini ifade ediyor, zabıtlara bunu geçiriyorum.

Evet, FETÖ’yle ilgili... Tabii, 15 Temmuz FETÖ ihanet ve işgal teşebbüsünün ağırlığı, enkaz henüz kaldırılmış değil. Türk milleti, tarihinde eşine benzerine az rastlanır bir felaket ve suikastan son anda kurtulmuştur. Bu kurtuluş her şeyden önce Türk milletinin eseridir.

Şimdi, darbe girişimi sonrası, her alanda yuvalanan hainlerle ilgili, devletimiz, Hükûmetimiz yoğun bir çaba içerisinde. Ancak henüz, tabiri yerindeyse, tavana ulaşamadı Sayın Başbakan Yardımcım. Yani, bu ihanetin çiban başları kimler, bu, yurttan sulh konseyi isimli rezil ve hain yapılanmanın ana kadrosunu, siyaset ve bürokrasi alanındaki elebaşlarını bu millet ne zaman duyacak, bu konuda Komisyonumuza bilgi verebilir misiniz?

Bir de suçluyla suçlunun karıştığına dönük değişik şikâyetler bizlere de geldi. Tabii ki bir mağduriyet var kesinlikle demiyoruz ama bunu önlemek için de biliyorsunuz OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu da kuruldu bu tür başvuruları karara bağlamak üzere. Bu Komisyonun yeni binasını ziyaret etme imkânı da buldum Sayın Başbakan Yardımcım, yani altyapı olarak, gerçekten, hızla gerekli teknik altyapı, idari altyapı, personel altyapısı oluşturulmuş, dosyalama sistemi oluşturulmuş, inceleme aşamasına gelinmiş idi ben ziyaret ettiğim zaman. Tabii, orada Sayın Başkana da ifade ettim, yani bu işi bir pratik çözüme kavuşturmak lazım. Yani, o Komisyonun düzenleme yapma yetkisi var kanun hükmünde kararnameye göre. Tek tek kişilerininki 100 bini geçti benim bildiğim oraya başvuru ki valiliklerden gelenlerle sayı iyice daha da artmıştır. Tek tek incelemeye kalkarsa kurul, bir kişiye on dakika ayırsa yıllar sürecek. O nedenle, bir pratik çözüm, yani belli konuların, idarelerin işlem yaptığı konuların görevden ayrılmaya gerekçe olamayacağı yönünde ya da tersi, belli konuların bunların göreve başlatılmaması için somut delil sayılacağına dair bir karar alınırsa idareler kendisi otomatik işlem yapabilir. Yani, okuldur, dershanedir, suç mudur, değil midir, byLock'tur, ne bileyim, FETÖ'nün talimatçılarına para yatırmalar, bunlar tabii ki şüphe olarak dikkate alınacak konular. Yani, bunlara bir pratik uygulama getirilmesi lazım. Ben orada da ifade ettim: “Beni denetim elemanı olarak bu Komisyona aldığınızı varsayalım. A bakanlığının dosyalarını bana verdiniz. Ben, yine, bunu incelerken bir kritere bakacağım yani hangisi suç, hangisi değil, hangisi atmayı gerektirir, hangisi atmayı gerektirmez.” dedim. Bu Komisyonun bu anlamda daha hızlandırılması, çalışmaların bir an önce sonuçlandırılması açısından önemli diyorum.

Tabii, temmuz ayında o dönem Başbakan Yardımcımız Nurettin Canikli'nin bir ifadesi vardı, o gün itibarıyla şunu diyor: “111.240 kişi ihraç edildi. Bugün ihraç edilenden daha fazla o örgüte bağımlı ve örgütün talimatlarını sorgusuz sualsiz yerine getirecek kadar hem kalbini, ruhunu hem de aklını oraya teslim etmiş kamu çalışanları olduğunu biliyoruz.” Belli ki kriptoları kastediyor. Bunların tespiti ve haklarında gerekli işlemlerin yapılması konusunda bir mesafe alındı mı? Çünkü “Kamuda hâlen, atılardan daha çok kripto var.” diyor.

Son olarak, Diyanet teşkilatımızla ilgili şunu ifade edeceğim: Biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanımız 5 Ağustos 2017'de şöyle bir açıklama yapmıştı: “FETÖ ülkemizde kök salmış ve milletimizin başına bela olmuştur. Diyanetin bu konuda ciddi eksiklikleri olduğunu söylemek isterim. Diyanet bu konuda çok ama çok geç kaldı.” Bir önceki Diyanet İşleri Başkanımız Sayın Prof. Dr. Mehmet Görmez de 7 Ağustosta o veda konuşmasında şu ifadeyi kullandı: “Diyanet teşkilatı bir daha sapkın hiçbir dinî yapılanma konusunda kırk yıl gecikmiş olmanın mahcubiyetini yaşamamalıdır.” Yine, bir önceki Diyanet İşleri Başkanlarımızdan Ali Bardakoğlu Hocamız bu Komisyona verdiği bilgide “Diyanet İşleri Başkanı olarak merdiven altı bir yere karşı iyi mücadele verilmediğini söyleyebilirim. O da bizim kusurumuzdur. Bünyemize almadık ama dinî cemaatlerin yaptıkları yayınlarla ilgili, Diyanet toplumu uyarıcı görevler yapmakta çekimser davrandı. İnsanların zihinlerini ipotek altına alan dinî telkinler konusunda Diyanetin çekimser değil, net bir tavır alması gerektiğini görüyoruz.” diyor. Yine, bir röportajında da şöyle bir uyarısı var Sayın Bardakoğlu Hoca'nın: “Bazı kesim ve cemaatler FETÖ'den doğan boşluğu doldurabilmek için siyasetle kamusal alanda yaygın ve kayıt dışı dinî eğitimle kendi kapsam alanlarını genişletme hesabı yapıyor olabilir. Öyle zannediyorum ki Diyanetle uğraşmaları da bu yüzden. Dinî cemaat ve tarikatlar siyaset, kamusal alan, yaygın din eğitimi ticaretinden elini çekip kendi asli ve sivil hizmet alanlarına çekilmezse kayıt dışılıktan çıkıp şeffaf ve denetlenebilir olmazsa yeni maceralar yaşamamız kaçınılmaz görünüyor.” diyor.

Yani, şuraya geleceğim: Tabii, Diyanet teşkilatımıza başkanlık yapmış değerli hocalarımız bir anlamda gerçekleri de açıklamalarıyla ortaya koyuyorlar. Ben de şunu söylüyorum, yani Türk milleti olarak en bilgisiz olduğumuz, en cahil olduğumuz kendi değerlerimiz, kendi dinimiz. Yani bu konuda da Diyanet teşkilatımıza büyük görevler düştüğü kanaatini taşıyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, yani şunu gençlerimize soralım, hatta burada soralım, itikadi mezhebimiz nedir? Matüridiliği bilen kaldı mı, ameli mezhebimizi bilen kaldı mı? Yani, bazı konularda hem insanımızı bilgilendirme hem de sapkın fikirlerin yer etmemesi için gerekli tedbirleri alma anlamında teşkilatımıza önemli görevler düştüğünü düşünüyorum.

Son olarak Sayın Başbakan Yardımcım -tabii, zaman dar olduğu için her konuya giremiyoruz- bu, vekil imamların ve fahri Kur'an kursu öğreticilerinin talepleri var, hakikaten mağdurlar, emsalleriyle aynı görevi yapıyorlar ama aldıkları ücret çok düşük. Bir örnek vereyim: Fahri Kur'an kursu öğreticisi bir yerde çalışıyor, oraya İŞKUR elemanı gönderiliyor, asgari ücretle çalışıyor ama fahri Kur'an kursu öğreticisi 600 lira, 700 lira maaş alıyor. Yani bunu düzeltmemiz lazım Sayın Başbakan Yardımcım. Yani bunlar Diyanet İşleri Başkanlığımızın sınavlarına giriyor, başarılı oluyorlar, müftülüklerin sınavlarına giriyorlar. Yani o tür teknik anlamda da kendi yeterliliklerini bir anlamda ortaya koyuyorlar. Bunların bu şekilde... Diyanet teşkilatımıza yakışmıyor yani bir sömürü, bu emek sömürsü oluyor, bunun başka bir anlamı yok. Bunların gerekli kadroları ya da sözleşmeli yapılacaksa sözleşmeli olarak atamaları yapılmalı diyorum.

Bütçelerimizin hayırlı sonuçlar doğurmasını diliyorum. Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kalaycı.

Sayın Bostan, buyurun.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Sayın Başkan, çok kıymetli Başbakan Yardımcılarım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrasimizin güzide temsilcileri, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum. 2018 yılı bütçemizin vatanımıza milletimize hayırlar getirmesini Yüce Rabb'imden niyaz ediyorum.

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığımızın bütçesini görüşüyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığımız kurulduğu günden bu yana din alanında, din hizmetleri alanında çok mesafeler aldı. Basılı yayınlarıyla, görsel yayınlarıyla toplumumuzun dinini, imanını ve dinî bilgilerini doğru kaynaklardan edinmesi konusunda çalışmalarını yürütüyor. Ama bunlar yeterli mi? Elbette yeterli değildir. Çünkü toplumumuzda Diyanetin dışında da birçok dernek ve vakıflarda bu alanlarda denetim dışı eğitimlerin verildiğini hep biliyoruz. Onlar daha farklı bir yöntemle insanımıza yaklaşıyor yani ayaklarına gidiyorlar, bire bir insanlarla ilgilenerek bu eğitimi vermeye çalışıyorlar. Diyanet İşleri Başkanlığımız ise camilere ve Kur'an kurslarına gençlerimizin, çocuklarımızın gelmesini bekleyerek bu eğitimleri vermeye çalışıyor. Burada bir yöntem değişikliğine giderek art niyetli insanların ellerine çocuklarımızın geçmemesi için daha farklı yöntemleri kullanarak çocuklarımıza, gençlerimize ulaşacak birtakım yöntemleri geliştirmemizin tam zamanıdır diyorum.

Ayrıca, mahallelerimizde, köylerimizde ve ilçelerimizde cami sayısı günden güne artmakta ama bu yapılan camilere kadro tahsis edemiyoruz çünkü Maliye Bakanlığından istenen kadroyu Diyanet İşleri Başkanlığı anlaşıyor ki alamıyor. Bunun için köylerimizdeki birçok cami imamsız ve din görevlisi yok. Niteliksiz ve yetersiz insanlar burada din hizmeti vermeye çalışıyor. Biz hep bu şikâyetleri dinliyoruz vatandaşlarımızdan. Hatta öyle yöntemler geliştiriyoruz ki İŞKUR üzerinden buralara din görevlisi göndermeye çalıştık. Ben burada bir teklifte bulunmak istiyorum Diyanet İşleri Başkanlığına. Diyanet İşleri Başkanlığının çok güçlü bir Diyanet Vakfı var, çok güçlü kaynağı olduğunu da biliyoruz. Eğer Diyanet Vakfı ile Diyanet İşleri Başkanlığımız bir iş birliği içerisinde giderek bu mahallelerimizdeki bu din görevlisi eksikliğini onlara finanse ederek karşılayabilir mi? Bu yolu denesek ve Diyanet Vakfı

üzerinden alınacak olan din görevlilerinin yine müftülüklerce ve Diyanetçe sınav yapılarak bu eksikğin giderilmesinin ben yerinde olacağını ve din hizmetlerinin daha ehil insanlar tarafından yerine getirileceğini düşünüyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle 2018 yılı bütçemizin hayırlı olmasını Yüce Rabb’imden niyaz ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bostan.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Başbakan Yardımcılarım, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Vaktimiz sınırlı. Önemli kurumlarımız var. Onun için direkt başlayacağım. TMSF’yle başlamak istiyorum Sayın Başbakan Yardımcım. Bu, TMSF, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu garip bir kurum. Geçen yılki Sayıştay denetim raporunu da getirdim. Geçen yılda 8 bulgu var, 5’i önemli, 5’i tali olmak üzere. Çok önemli bulgular var ama aynı konular aşağı yukarı tekrar bu dönemde de gündeme gelmiş. Sayıştay tekrar aynı konularla ilgili aşağı yukarı rapor yazmış. Ama bunlar bir türlü düzeltilmiyor. Biraz önce Sayın Kalaycı da anlatmaya çalıştı. Bu TMSF nasıl bir kurumdur, belli değil. 5018’e tabi değil, Maliye Bakanlığı dolayısıyla bununla ilgili konuları takip edemiyor. Statüsü nedir, belli değil. Nasıl personel çalıştırıyor, personelin özlük hakları nedir, belli değil.

Bakın, Sayıştay denetim raporunda çok önemli bulgular var. Baştan başlayayım. Bulgulardan bir tanesi: “Fon alacaklarına mahsubu yapılmak üzere fon hesaplarında bekleyen tutarlardan mevzuata aykırı ödemede bulunulması.” Ya, bir farklı şirkete ödemede bulunuluyor, az buz da değil, 196 milyon lira, 8 milyon 305 bin pound para aktarıyor ve bunun yasal olduğunu söylüyor. Kamuda böyle bir şey olamaz. Yani Sayıştayın denetlediği bir kurumda, bir başka kuruma... Ya, bu sizin özel şirketiniz değil ki, alıyorsunuz buradan bir başka kuruma para aktarıyorsunuz. “Ben bunu aktarınca tahsilatımı daha iyi yaparım, o kurumu ayağa kaldırım, oradan para gelir.” Böyle bir şey söyleyemezsiniz. Devlette böyle bir mantalite yoktur. Böyle bir kurum olamaz. Burada değerli bürokratlar var. Hiç kimse böyle bir şeyle karşılaşmamıştır. Ve bu konuda da ısrar ediyor, “Hayır, biz farklı bir kurumuz, böyle yapabiliriz.” diyor. Devlet kurumu olarak hiç kimse böyle bir tasarrufta bulunamaz, bu suçtur Sayın Bakanım.

Bulgu iki: “Ticari ve iktisadi bütünlük ihale bedelinden mevzuata aykırı ödemede bulunulması.” Aynı şekilde, burada da 1 milyon 283 bin lira tutarındaki kamu borcunun taksitinin ödendiği tespit edilmiş, bir başka şirketin. TMSF bunların doğru olduğunu iddia edebiliyor. Böyle bir mantık olmaz devlette. Nasıl bir kurumdur bu, nasıl bir kurumdur, ortaya konması lazım. Burada çalışanların statüsü nedir, bunlar devlet memuru mu yoksa özel sektöre, ticaret hukukuna, özel hukuka tabi personel mi bunlar? Netleşmesi lazım. Böyle bir şey olamaz. Eğer öyleyse Sayıştay tarafından incelenmemesi lazım.

Bulgu üç: “TOKİ’yle yapılan protokolde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve protokol hükümlerine aykırı işlem tesis edilmesi.” Buradan da yine, aynı şekilde kamu zarara uğratılmış Bursa’daki işlemler dolayısıyla. Geçen yıl da vardı, 2015’te de vardı, ticari ve iktisadi bütünlük oluşturarak yapılan cebri icra satışlarının vergi kaybına neden olunması. Bir taraftan da bunlar var, buna benzer şekilde. 13 milyon 700 bin lira ve 5 milyon 144 bin dolar KDV kaybına sebep olmuş. Geçen yıl da aynı şekilde bir zarar söz konusuydu, vergi kaybı söz konusuydu.

Alacağın temlik yoluyla devralınan ipotek bedelinin KDV matrahına dâhil edilmemesi nedeniyle vergi kaybına sebebiyet verilmesi de ayrı bir husus. Yıllarca Sağlık Bakanlığı yaptınız, bu şekilde kamuda bir yönetim anlayışı olabilir mi Sayın Bakanım?

“TMSF personeli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tedavi ve ilaç giderlerinin bütçeden ödenmesi.” Şimdi, bu konuyu demin Sayın Başkana da iletmeye çalıştım, o da herhâlde tetkik ediyor, yıllardan beri bu konu gelir. Burada çalışanlar, TMSF’de çalışanlar bakmakla yükümlü oldukları kişilerin ve kendilerinin tedavi ve ilaç giderlerini devletin dışında ilave olarak karşılayabiliyorlar. Siz yapabiliyor musunuz bunu bakan olarak, bizler milletvekili olarak? Yok böyle bir şey, hiçbir devlet memurunun böyle bir ayrıcalığı yok. Sayıştay tarafından bu her dönem tenkit ediliyor, “Bunu yapamazsınız.” deniyor, her dönem “Biz yaparız, siz karşılamazsınız.” deniyor. Bu konuda bir karar verelim, neyse bilinsin, böyle bir kurum olamaz çünkü. Yıllardan beri de bu konu ortada kalmış.

“Emekliye ayrılan Fon Kurulu üyelerine özlük haklarının mevzuata aykırı olarak ödenmesine devam edilmesi.” Emekliye ayrılmış, özlük hakları mevzuata aykırı olarak... Özel sektörde yok bu, emekliye ayrılanlara özlük haklarının ödenmesine devam ediliyor. Nasıl bir kurumdur bu, ben anlayamadım. Yani devleti iyi bildiğimi düşünürüm ama gerçekten anlayamadım. Siz de yıllardan beri bu tecrübeye sahipsiniz, herhâlde siz de böyle bir durumla karşılaşmamışsınızdır. Var mıydı Adalet Bakanlığında Sayın Bakanım?

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığıyla ilgili olarak geçen dönem çok fazla bulgu yoktu ama bu dönem 13 bulgu var, girmeyeceğim. AFAD’ın başlangıç ödeneği 1 milyarken 2016’da 3,4 milyar harcama yapmış yani ödenek aktarımı yapılmış, harcaması 3 misli olmuş, boyutlar aşılmış. Belki personeli yeterli olmayabilir, çok ayrıntısına girmek istemiyorum, Diyanetle ilgili eleştirilerim var çünkü.

Şimdi, Sayın Başbakan Yardımcım, siz sunumunuzda Diyanetle ilgili olarak dediniz ki: “15 Temmuzdan sonra şu şu çalışmaları yaptı da onun için söylemek istiyorum.” Peki, bu çalışmaları yaptı da Diyanet İşleri Başkanlığı... Aslında söylemeyecektim çünkü daha önce böyle bir konuya girmiştim. Şimdi, yaptığı çalışmalardan bir tanesi sizin de söylediğiniz üzere 3-4 Ağustos 2016’da yani 15 Temmuzdan hemen sonra, on beş yirmi gün sonra bir din şurası toplamış Diyanet ve burada 17 maddelik kararları var Diyanetin. Madde 1: “Hiç kimse insanları kayıtsız ve şartsız kendisine bağlılığa çağıramaz. Mutlak itaat İslam’da Allah’a aittir. Bu çerçevede bir kimsenin özel seçilmiş ve yanılmaz olduğu iddiası kabul edilemez.” Bu, 15 Temmuzda olan bir iddia değil ki, bu, 15 Temmuzdan önce olan bir iddia. Şimdi, bu örgütün ne olduğunu, bir darbe yapıp yapmayacağını, siyasetçisiniz, siz tahmin edemezsiniz. Ne olup olmadığını bilmek görevimizdir, o ayrı ama darbe yapıp yapmayacağını bilemezsiniz. Yalnız, bu konuların, söylemlerinin, yaptıklarının, eylemlerinin, amellerinin İslam’a aykırı olduğunu bilmesi lazım Diyanetin değil mi? Yani buradaki tespiti 15 Temmuzdan sonra değil de 15 Temmuzdan önce olması gerekmez mi Sayın Bakan? 15 Temmuzdan önce bu tespiti yapması lazım. Bakın, sayıyor, sayıyor, çok önemli ama bir tanesi, 10’uncu madde “FETÖ dinler arası diyalog adına tevhidi parçalayan bir yapıdadır. Allah resulünün risaletini göz ardı etmek tevhide aykırıdır yani kelime-işhadete aykırı bir tutum içerisindedir, tevhide aykırıdır.” diyor ve bunu Diyanetin çok daha önce, 15 Temmuzdan önce ortaya koyması gerekirdi. Siyasetçi olarak bizler bunu söyleyemeyiz, bir bürokrat söyleyemez ama Diyanetin bu konuların üzerinde çalışan, bilen bir kurum olarak bu tespitleri 15 Temmuzdan önce yapmış olması lazım. 15 Temmuz darbe girişimi sonrası bu şûranın alelacele toplanmasının ve bu maddelerin yayınlanmasının ne önemi vardır ki?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

15 Temmuzdan sonra bu şûranın bu bildirisinin ne önemi var? Önce olması hâlinde bir önemi vardı, önce olması durumunda sizler, bizler, vatandaşlar buna karşı bir tedbir alırdık. Dinimübinisizlik diyoruz, İslam’ın hak ve hakikatlerinin gösterilmesi lazım, bunun Diyanet tarafından yapılması lazımdı, ondan sonra yapılmasının hiçbir önemi yok.

Sayıştay raporunda önemli bir bulgu yok ama daha doğrusu hiç bulgu yok ama faaliyet sonuçları tablosunda şöyle bir şey var: “Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler 10 milyon 435 bin ve diğer çeşitli gelirler.” Bunları sormak istiyorum çünkü daha önce de söz konusu olmuştu, özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı ile Diyanet İşleri Vakfının hesapları birbirine giriyor. Diyanet İşleri Başkanlığınca özellikle yurt dışında alınan bağış ve yardımlar vakıf hesabına aktarılabilir, birbirine girebiliyor. Onun için, o konuda bilgi verilebilirse memnun olacağım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun.

Süreniz on dakika.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanlar, bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başbakan Yardımcıları, Başbakanlık bütçesini görüşüyoruz ve gördüğünüz gibi ilgi son derece düşük. Sabah burada bir oturum yaptık, Cumhurbaşkanlığı, Meclis bütçesi görüşüldü, iktidar sıraları doluydu, hatta ayakta kalanlar vardı, basın ilgisini son derece yüksekti ama gördüğünüz gibi Başbakanlık bütçesi görüşülüyor ve ilgi son derece düşük. Hâlbuki 2015 Haziran seçimlerinden sonra tekrar seçime gittiniz ve Sayın Ahmet Davutoğlu başkanlığında vaatlerde bulundunuz Türkiye’ye ve Türkiye size iktidar yetkisini verdi. Bu iktidar yetkisini, biliyorsunuz, hâlâ Anayasa’mıza göre Başbakanlık kullanıyor yani siyasi sorumlu Anayasa’ya göre vatandaşlara verdiğiniz vaatler çerçevesinde Başbakanlıkta ve Hükûmetinizde. Bunun idrakinde olmanız ve buna göre davranmanız gerekiyor hâlâ, bu anlamda davranmamız gerekiyor, böyle bir tavır göstermemiz gerekiyor. Evet, Ahmet Davutoğlu bir şekilde müstafi Başbakanımız artık ama sonuç olarak Binali Yıldırım devrede, Başbakan ve siyasi sorumlu Hükûmetiniz. Ancak öyle bir durum var ki, fiilî durum öyle bir şekilde yaratıldı ki sanki bütün yetki Cumhurbaşkanında, Anayasa da sanki buna cevaz veriyormuş gibi bir tavır sergileniyor ve genel bir algı var. Değerli Başbakan Yardımcıları, yetki, sorumluluk sizlerde. Gün gelir, devran döner, siyasi sorumlu olarak size hesap sorarlar, bunu bilin. Yani başka bir yerler yetki ve irade kullanıyor diye Anayasa sınırları, çerçevesi dışında siyasi sorumluluktan siz kurtulamazsınız bu çerçevede. Öyle bakmamız gerekiyor, Başbakanın da bence buna göre bir tavır göstermesi gerekiyor. Yani açıkça söyleyeyim, Başbakanı artık haberlerde dahi görmüyoruz, bütün haberler bütün icra anlamında Sayın Cumhurbaşkanıyla başlıyor, Cumhurbaşkanıyla bitiyor. Başbakan artık var mı, yok mu, bir koordinatör bakan mı, bu çerçevede bir duruma indirgendi ve bence bu durum da millettten aldığımız yetki çerçevesinde doğru bir tavır ve algı değil.

Sayın Bakanlar, Başbakan Yardımcıları; son darbe girişiminden sonraysa tamamen güvenlikçi siyasete hapsolmuş bir siyasetin içindeyiz ve güvenlik-özgürlük dengesi anlamında maalesef kantarın topuzu inanılmaz kaçmış durumda. Evet, bir travma yaşadık ama bu travmadan çıkmak yalnızca güvenlikçi politikalara hapsolmakla olmaz ve bu girdap bizi içine çekiyor. Nasıl ki darbeden önce biz sizleri uyardık, siz bizi dinlemediniz, bir darbe dinamiği devrede dedik. Barış sürecini bozan dinamik bu darbe şartlarını hazırladı, 2 polisimizin öldürülmesi meselesinde dahi istihbaratı Başbakana yanlış bir şekilde verdi, manipüle ederek verdi ve darbe şartlarını hazırladı. Bütün bu manipülasyonlara siz inanmadınız, çok güçlü hissettiniz kendinizi ve darbeyi yaşadık. Ondan sonra bu darbeden bir ders çıkarıp bu girdaptan çıkmak olasılığı vardı, Elbette belli bir dönem olağanüstü hâl şartlarını kullanabilirdiniz. “Üç ay için.” dediniz ama bakın, bir buçuk yıla yaklaşıyoruz, hâlâ olağanüstü hâl şartlarının girdabının içindeyiz ve güvenlikçi siyaset tamamen kendini tahkim ediyor, özgürlük-güvenlik dengesi konusunda hiçbir bakış yok. Yani elbette güvenlikçi bakış devrede olabilir ama bunu dengeleyecek, bu girdaptan çıkacak özgürlükçü bir vizyon ortaya koyma ihtiyacı var ve Hükûmetiniz

bu yönde, Sayın Cumhurbaşkanının da, sizin de, Başbakanın da bu yönde bir tavır göstermesi ve bir vizyon ortaya koyması gerekir. Gerçekten bir restorasyon dönemine ihtiyacımız var ve bununla ilgili bir vizyonun olup olmadığı Hükümetinizin, ciddi anlamda merak ediyorum.

Kısa kısa konuşmam gerekiyor müdürlüklerle ilgili, o açıdan diğerlerine geçeceğim. Buna Cumhurbaşkanlığı bütçesinde uzun uzun değindim. Eğer ki bu girdap içinden çıkamazsak başımıza yeni çoraplar örebilirler, Sayın Başbakan Yardımcıları. Bakın, nasıl başımıza çorap ördüler, biz farkına varamadık; yeni dinamikler devrede olabilir. Pek çok davayla, pek çok hukuki süreçte eski adalet bakanımızı da defalarca uyardık, mesela hak savunucularıyla ilgili, siz o zaman Adalet Bakanı mıydınız bilmiyorum dört ay önce, gözaltına alındıklarında nasıl şayialar yarattılar, işte “Darbeciler yakalandı, darbe planları hazırlanıyordu.” Ya geçen hafta bırakıldılar, adli kontrol bile konulamadı. İddianameyi okudunuz mu bilmiyorum, pespaye bir iddianame ve ortada hiçbir delil yok, hiçbir şey yok, tabii ki bırakıldı arkadaşlarımız ve adli kontrol şartı dahi yok. Dört ay önce ne manşetler atıldı, “İngiliz ajanları”, “Darbe planlıyorlar”, “Yeni Gezi planlıyorlar” diye, ortada hiçbir şey yok. Ama dört ay üzerinde tepinilen bir davaydı.

Bugün de bakın Osman Kavala’yla ilgili aynı şayialar yaratılıyor ve dışarıda, yurt içinde, yurt dışında bu davayla ilgili belli algılar oluşturuluyor ve yeni bir dinamik devrede olabilir. Bu konuda siyasi sorumlu olarak sizleri uyarıyorum. Bu girdaptan çıkış, özgürlükçü, yeni bir vizyonun ortaya konmasından geçer.

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığına geçeceğim, süreçle ilgili tabii ki... Bakın, 7 milyar 700 milyon TL Diyanet İşleri Başkanlığına harcanacak.

Şu servis bitsin ben öyle konuşmak istiyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Arkadaşlar servisi hızlandıralım lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değerli Başbakan Yardımcılarım, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili konuşmak istiyorum ve Sayın Başbakan Yardımcımız İslam dininin gereklerini topluma öğretmek, doğrusunu öğretmek için bu kurumun önemiyle ilgili gerçekten çok önemli bir konuşma yaptı. Ve “dinimiz” diye tanımladı Başbakan Yardımcımız. Şimdi, bu ülkede elbette, hani bir zamanlar Hristiyanlar, Museviler çoktu, bugün azız belki ama diğer inanç topluluklarına dair kesimler ve çeşitli mezhepler... Bunlar hani sizin için çok önemli rakamlar ifade etmiyor olabilir ama bakın, demokratik toplum, bir kişi dahi olsa, tek bir kişi dahi olsa sizin dininizden olmayan, devletin makbul din olarak görmediği veya herhangi bir inançtan tek bir kişi dahi olsa ona eşit şekilde davranırsa demokratik bir devlettir. Oysa, devletimizin bir kurumu var, Diyanet İşleri Başkanlığı, ona 7 milyar 700 milyon TL de merkezî bütçeden para aktarılıyor, ancak diyor ki: “Ben yalnızca İslam dinine, o da Sünni mezhebine, Hanefilere göre inanca hizmet veririm.”

Şimdi, buna baktığımızda burada bir sorun var. Anayasa’nın başka maddeleriyle çelişen durum var. Anayasa 10 der ki: “Herkes, din, ırk ayrımı gözetmeksizin kanunun önünde eşittir.” ve “Hiçbir kişiye, zümreye imtiyaz tanınmaz.” der. “Devlet organları bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine göre hareket eder.” der Anayasa 10. Ama Diyanet İşleri Başkanlığına baktığımızda tek bir kesime dönük, tek bir inanca dönük ve hatta tek bir mezhebe dönük hizmet veriyor. Burada bir çelişki var ve bu yaman çelişki bir türlü giderilemedi.

Bu yönde Anayasa değişikliği noktasında pek çok önerilerimiz oldu. Elbette böyle bir kuruma ihtiyaç var ama mesele şu: Hani Osmanlı döneminde, baktığımızda bütün bu kurumlar, vakıflar ilişkisi çerçevesinde yerelde örgütlenen ve kendi içinde o dini örgütlenmeleri yapan kurumlardı. Her dinî topluluk, kendi cemaatleri çerçevesinde bu dinî örgütlenmeleri yapardı ve mesela bizim Ermeni Patrikhanesi bu anlamda 2.500 kiliseyi organize edebiliyordu, din insanı yetiştiriyordu, vakıflar

çerçevesinde yerelde kaynaklar ayrılabilirdi ve bu örgütlenmeyi yapabiliyordu, Rumlar öyle, Süryaniler öyle, diğer dinî topluluklar, Müslümanlar da öyle. Ama şimdi baktığımızda, tek din... Hani “Tek, tek, tek...” diyorsunuz ya, burada bir tek din bakışına tekrar tahkim etmeye çalışılan bir anlayış devam ettiriliyor. Oysa, bakın, merkezî yönetim bütçesini görüyoruz. Bu vergi herkesten toplanıyor. Bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlıyorsunuz herhâlde.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İnanan ve inanmayan herkesten toplanıyor, her inançtan toplanıyor, her mezhepten toplanıyor ve şunu da söyleyeyim yani başka bir şey daha var: Hani, her inancın günah saydığı belli şeyler vardır. Ya, rakı içenden vergi topluyorsunuz, kumar oynayandan vergi topluyorsunuz, bir havuza atıyorsunuz, sonra diyorsunuz ki: “Ben imamların maaşını buradan veriyorum.” Ve her inançtan, inanan, inanmayandan topluyorsunuz, tek bir inanca dönük bu hizmeti veriyorsunuz. Burada ben açıkça söylüyorum: Arkanızda Eşitlik Kurumu var, bakın, Eşitlik Kurumu Başkanı burada. Ben şikâyetle bulunuyorum, sizleri Eşitlik Kurumu Başkanına şikâyet ediyorum, diyorum ki: Burada bir haksızlık var Sayın Eşitlik Kurumu Başkanı. Ben hakkımı helal etmiyorum mesela. Ya, yıllarca –ben açıkça söyleyeyim- esnaf olarak da bulundum, vergi de verdim. Ya, 80 bin imama –değil mi, aşağı yukarı var- maaş veren bir devlet. Biz istemiyoruz, bakın, ayrı bir şey. Ya, 200 tane de papaz var. Niye bununla ilgili tedbir almakla ilgili bir düşüncesi olamaz. Bilmem kaç tane haham var, niye bununla ilgili düşüncesi oluşamaz? Ya, daha yeni bir düzenleme yaptınız. Müftülere nikâh yetkisi verdiniz, değil mi? Ya, ben bunu da istemiyorum, bu ayrı ama bakın, ne diyor Anayasa 10: “Hiçbir zümreye özel düzenleme yapamazsınız.” Velev ki böyle bir yetki vereceksiniz, o yetkiyi Batı demokrasilerinde olduğu gibi papazlara da vermeniz gerekmez miydi, hahamlara da vermeniz gerekmez miydi? Ama niye veremiyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü, Lozan’da tanımlanan azınlıkların ve diğer dinî toplulukların hükmi statülerini tanımadınız bugüne kadar. Doksan beş yıl geçti, Lozan’ın emrettiği statüler, bugüne kadar ne Patrikhaneyle ilgili ne hahambaşlıklarıyla ilgili tanımlanmadı ve onlar gri alanda, statüsüz olarak varlıklarını sürdürmeye çalışıyorlar. Ruhban okullarını açmadınız.

Bakın “Dindar toplum yetiştireceğiz.” diyorsunuz. Niye diğer dinî topluluklar da Hristiyanlar da Museviler de kendi cemaatlerini dindar bir toplum olarak yetiştirme hakkına sahip olmasınlar Türkiye Cumhuriyeti devleti içinde? Ruhban okulunu açmazsanız nasıl din adamlarını yetiştirecekler, nasıl din insanlarını yetiştirecekler, nasıl kendi topluluklarını din anlamında eğitecekler, tedbirlerini alacaklar, nasıl mali tedbirlerini alacaklar? Bunlarla ilgili hiçbir düzenleme yok. Hani, hep “Osmanlıcınız.” dersiniz ya, gerçekten dönüp bir bakın, nasıldı acaba orada düzenlemeler, eşitlik hukuku anlamında neler yapılmış? Eşitlik Kurumu Başkanımız, siz de bakın lütfen.

Bakın, değerli arkadaşlar, patrikhanemiz, Ermeni patrikhanesi; mesela, on yıl önce bizim patriğimiz hastalandı ve biz yıllardır “Patriğimizi seçmek istiyoruz.” diyoruz. Başvurularımızı yaptık. Patriğimizi seçmek bizim hakkımız. Beş yüz yıl boyunca biz böyle yapmışız, patriğimizi seçmişiz. Ya, bu seçim yetkimizi dahi Hükûmetiniz vermiyor. Bakın, patriğimizi seçemiyoruz. Yıllardır seçim hakkımızı istiyoruz, bununla ilgili tedbirler alınmıyor. O anlamda, hani “tek”, “tek”, “tek”, “tek” diyorsunuz. Tek din çerçevesinde bakan bir devlet –açıkça söyleyeyim- Eşitlik Kurumuna şikâyet edilmeyi hak ediyor. Ben, sizleri Eşitlik Kurumuna havale ediyorum Sayın Başbakan Yardımcıları.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Eşitlik Kurumu kime bağlı? Şiracının şahidi bozacı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şikayetimi işleme koyacaksınız değil mi Sayın Eşitlik Kurumu?

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam ama bağlı olduğunuz bakanlık sizi azletmesin efendim.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Yok, biz bağlı değiliz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bağlı değil misiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sadece bütçe veriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bütçe veriyorsunuz.

Bağlı değilsiniz. Tamam, işleme alacağınız için teşekkür ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bütçeyi de Meclis veriyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bütçeyi biz veriyoruz efendim. Şikâyeti işleme alacaklarmış.

BAŞKAN – Soru işlemini sonra yapacağız zaten, siz konuşmanızı bitirirseniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benim ilk gençliğimde TRT izliyoruz, çok iyi hatırlarsınız “Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği şöyle toplandı, Millî Güvenlik Kurulu toplantı böyle tedbirler alındı, hükûmete böyle tavsiye kararlarında bulundu.” diye haberler çıkardı. Hükûmetler de bunu emir telakki ederlerdi, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ne derse emir telakki ederlerdi. Hep haberler bu şekilde geliyordu. Biz de 1990’lı yıllardaki o güvenlikçi paradigma içinde bakardık. Ya, ne yapalım işte, böyle bir gerçeklik vardı; 1980’lerin sonu, 1990’lar böyle geçti. Ve demokratik siyaset alanını hep daraltan, özgürlükçü politikaları hep yok sayan, hep güvenlikçi bakışı hapseden bir Millî Güvenlik Kurulu gerçekliği vardı.

AK PARTİ kuruluş dönemlerinde hep buna karşı çıktı. Demokratik siyaset alanını genişletmek; bu iddiayı ortaya koydu, dünyaya da bunu anlatmaya çalıştı ve bu anlamda mesafeler de katetmeye çalıştı ancak baktığımızda, geldiğimiz noktada -maalesef diyorum- hep Türkiye’imizin özgürlük alanında daha iyi olacağını düşünen bir insan hakları savunucusu olarak maalesef son iki üç yıldır çok ciddi anlamda irtifa kaybettiğimizi düşünüyorum. Tekrar hep “Millî Güvenlik Kurulu bunu dedi, bunu yaptı, ‘OHAL’i uzatın.” dedi.” Bu emirler Hükûmet tarafından maalesef emir telakki ediliyor, Meclise hemen ertesi günü gönderiliyor bu felekeler ve anında burada kanunlaştırılıyor bir nota hükmünde.

Sayın Başbakan Yardımcıları, bu girdaptır. Millî güvenlikçi bakış, tamamen güvenlikçi bakışa hapsolmek bir girdaptır dediğim gibi. OHAL kararları, OHAL devleti olmak, OHAL’in kurumsallaşması bir girdaptır, bizi içine çeker ve eninde sonunda maalesef başımıza yeni çoraplar örülmesine yol açar.

Şimdi AFAD’a geçmek istiyorum.

BAŞKAN – AFAD’a geçerken artık biraz da toparlarsak sevinirim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanımız 2015 yılında dedi ki: “Biz -mültecilerle ilgili, sığınmacılarla ilgili- misafirlerimize 10 milyar dolar harcadık.” Biz şaşırırdık. Ben o zaman soru önergesi verdim “Ya, bu 10 milyar doları nasıl harcadınız, hangi bakanlıklar, hangi kalemler?” diye. Cevap gelmedi. 2016 yılı oldu, bakın bir yıl geçti “20 milyar dolar harcadık bugüne kadar.” dedi. Bir yıl geçiyor bakın. Bir yılda 10 milyar dolar arttı, yine şaşırırdık. Ben yine soru önergesi verdim, dedim ki: “10 milyardan 20 milyar dolara bir yılda nasıl çıktı?” Cevap vermediler. Ama bu yıl yeni bir sürprizle karşılaştık. Bu yıl Cumhurbaşkanımız daha yeni tekrarlıyor, “30 milyar dolar harcadık.” dedi sığınmacılarla ilgili, 30 milyar dolar. Ya, Allah’ınızı severseniz, Sayın Bekir Bozdağ, sizin rakamlarla a5 milyar TL yapıyor. 115 milyar TL arkadaşlar, 30 milyar dolar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Eski parayla.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi ben matematiğini yapıyorum. Bakın, siz dediniz ki: “2017 yılında AFAD 1 milyar 680 milyon TL harcadı.” Veleve ki iki ay daha koyalım, 2 milyar TL harcayacaksınız, yapar 600 milyon dolar. Beş yıldır sığınmacılar var, 3 milyar dolar yapar. Ya, başka nereden para harcadınız? Hangi bakanlıktan para harcadınız? Sağlık Bakanlığının harcaması olabilir ama 30 milyar dolardan bahsediyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Eğitim var, sağlık var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, anlıyorum ama bakın, AFAD en büyük kalemdir; ondan hiçbir şüphem yok. Yani yaklaşık olarak -takribi olarak- 3 milyar dolar -cevap vermediğiniz için bilmiyorum ama- AFAD harcadıysa. Hani, de ki “2 milyar dolar” Sağlık Bakanlığına harcadınız, ha “3” de, 6 eder. 2 milyar dolar da öbürleri harcasın, 7-8 milyar... 30 milyar dolar rakamını lütfen bize bir izah edin Sayın Bakan.

Afetlerle ilgili -bir İstanbul Milletvekili olarak hemen geçmek istiyorum- Sayın Bakan, İstanbul’umuzun neredeyse bütün deprem toplanma alanları imara açıldı. Hani, Sayın Cumhurbaşkanı da “ihanet” diye tanımladı ya, gerçekten bir deprem durumu olursa o insanların afet durumunda toplanma alanlarına AVM’ler yapıldı, başka imarlara açıldı, çeşitli müteahhitlere maalesef verildi ve afet toplanma alanlarımızın şu anda tamamına yakını dolu maalesef. Ve o daracık sokaklarda -bakın Bağcılar’ı bilirsiniz, diğer semtleri bilirsiniz- sokaklara girilemez bile. Allah korusun bir afet olma durumunda, deprem olma durumunda o sokaklara dahi giremeyeceğimiz belki günler geçecek. Bu anlamda, ivedi tedbirlerin alınması ve afet toplanma durumlarıyla ilgili bilgi vermenizi istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan, toparlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

Eğer ki bir İstanbul depremi olma durumuyla ilgili risk senaryolarınız nedir? Yani bununla ilgili simülasyonlar gerçekten yapıyor musunuz? Mesela, o girilemeyecek sokaklarla ilgili ne tip tedbirler var? Bir de “önleyici tedbir” dediniz, bunu duyduğuma sevindim. Sayın Çevre Bakanı da bunu dillendiriyor. Bu kentsel dönüşümle ilgili, bakın, gerçeklik şudur: Rant olan alanlarda kentsel dönüşüm oluyor, rant olmayan alanlarda kesinlikle olmuyor Sayın Bakan. Ve Çevre Bakanımız maalesef şu anlamda henüz bu bakışta değil. Bilmiyorum, gelecek, burada bütçesinde konuşacağız. O garibanlar -bakın, rant olmayan, hani zamanında 10 kat, 15 kat yapılmış- içinde insanlar oturuyorlar; onları yıkarsan 10 daire yerine 4 daire düşeceği için yıkılamıyor. Hükûmetinizin onlarla ilgili bir plan geliştirmesi gerekiyor yani oradaki o çürük evlerde oturan insanlarımızla, rant oluşturmamış evlerde oturan insanlarımızla ilgili kesinlikle sağlam evlere geçişle ilgili bir plan geliştirmemiz gerekiyor. Yalnızca müteahhide veren bir bakış var. Uzatmadan bununla ilgili son olarak bir konuya daha değineceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz bitti, lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, servis oldu, biliyorsunuz.

BAŞKAN – Yirmi dakika oldu zaten.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır ama servis oldu.

BAŞKAN – Bir dakika servisti, o bir dakikayı vereyim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın, ne bir dakikası.

Hemen bitiriyorum.

Türkiye Tanıtım Ajansı ve Başbakanlık Tanıtma Fonu... Sayın Başbakan Yardımcıları, bakın, 10 milyonlarca dolar para harcıyorsunuz Amerika’da, Avrupa’da tanıtım için. İnanın, artık bu tanıtımlar boşa giden paralar. Ya, dünyada herkes birbirini görüyoruz, internet çağındayız. Haber, burada olan her şey orada okunuyor. Af Örgütü insan hakları savunucularını tutukladığınız anda, isterseniz 1 milyar dolar para harcayın, Türkiye’nin bütün tanıtımı berhava olur. Bunu bilin. Ya, gazetecilerin tutuklandığı bir ülkede olma bilgisi Batı’da olduğu sürece, 100 milyon dolar harcayın hiçbir işe yaramaz. Yapmamız gereken, hukuk devleti olduğumuzu göstermektir. Bununla ilgili adımların atılması en büyük tanıtım olacaktır. Harcadığınız paralar boşa gidiyor, bunu bilin.

Son olarak da TMSF’yle ilgili “1.019 şirkete kayyum atandı.” dediniz. Bakın, ben bir baklavacıyı biliyorum mesela, kayyum atadınız. Baklavacılıktan hiç anlamayan insanı baklavacığa vermişsiniz. Yatak işinden anlamayan insan orada yatak işinde kayyum olarak duruyor. Mobilyacılıktan hiç anlamayan bir kayyum mobilyacıda duruyor. Ya, burada ülkenin kaynakları var bir holding ayarında. Sayın Başbakan Yardımcıları, şuna bir bakmanızı istiyorum. Bakın, TMSF bir kitapçık yayınlamış, bir holding gibi böyle gerçekten bayağı şaşaalı. Yelkenleri şişirmiş nereye gidiyor TMSF? Gerçekten merak ettim yani bu görüntü bana doğru gelmedi. TMSF dediğimiz Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu yelkeni şişirip bir yere gitmez yani böyle görüntülerle değil, tam tersine, Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu’nun misyonuna ve vizyonuna uygun bence tavırlar göstermesi lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ve bu holding bakışına değil, bir an önce hukuk devleti çerçevesinde bu davaların sonuçlandırılıp gerekenlerin kendi sahiplerine iade edilmesi, yoksa çok büyük tazminatlarla karşı karşıya kalabiliriz Sayın Başbakan Yardımcıları.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Değerli arkadaşlar, ben de simülasyon yapmak istiyorum.

Konuşmak isteyen arkadaşlar sisteme girerlerse en azından kaç konuşmacımızın kaldığını görebileyim.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, değerli arkadaşlar; AFAD’la ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum. Tabii, AFAD’ı eleştiriyoruz biz, eksiklikleri söylüyoruz ama önemli çalışmalar yaptığını da teslim ediyoruz.

Sayın Bakan sunumunda çok önemli şeyler söyledi, yapılan planlamaları, stratejik eylem planlarını filan söyledi. Bunlar güzel laflar, bunların bir kısmının da yapıldığına şahit oluyoruz. “İl Afet Müdahale Planları” dedi ama Sayın Bakanım, gerçekten bunları denetliyor musunuz? Ben Doğu Karadeniz Bölgesi’nde sel ve heyelan afet yerinde bulundum, kendim de buna maruz kaldım. İnanın, bir kriz yönetimi olmadığı, elleri ayaklarına dolandığı... Dünya kadar iş makinesi geldi, kim nerede nasıl kullanacak, yapamadı, büyük sıkıntı yaşandı ilk bir hafta içinde. Diğer afetlerde de muhtemelen böyle oluyor, buna dikkat edilmesi gerekir diyorum. Bir de o gelen iş makineleri filan çok ayrımcı bir şekilde, işte bizim muhtar, onun muhtar, onun şeyi, böyle kullanılıyor. Bu konulara dikkat edilsin.

Sayın Paylan’ın söylemiş olduğu iki konu benim notlarımda da var, altını çizerek geçeceğim afet meselesini. Bu depremle ilgili, gerçekten, bu sorunlu, depreme dayanıklı olmayan eski bina stokuyla ilgili özellikle rant olmayan alanlarda herhangi bir proje geliştirilmiş değil. İstanbul’un öyle semtleri var ki, biliyorsunuz yani orman gibi giriyorsunuz, çıkamıyorsunuz, oralarda hiçbir şey yapılmadı, yapılacağına dair de hiçbir şey yok. Allah korusun, bir büyük depremde -arkadaşlar da ifade ettiler- toplanma alanları da yok, başka şeyler de yok, büyük sıkıntı var. Bu konu o insanların bütçesiyle ve mevcut yasalarla halledilebilecek bir konu değildir. Bu alanda geniş kitlelere afet dönüşümü yapılabilmesi için mutlaka bir şekilde bütçeden kaynak bulunması gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bozdağ sunumunda Cumhurbaşkanlığı sistemine girdi ve şunları söyledi: Türkiye Cumhuriyeti devletinde siyasi istikrarı sistemin zorunlu ögesi hâline getirmek ve kalıcı kılmak, iktidarın oluşumunda ve değiştirilmesinde yegâne söz sahibi olarak halkı kılmak, Türkiye'nin sürekli güçlü iktidarlardan yönetilmesini sağlamak filan devam etti gerekçe olarak. Tabii istikrar yönetim için gerekli bir şeydir yani buna hiç kimse itiraz etmiyor ama gerçekten, daha başka şeyler feda edilerek sağlanan istikrarın da hiç kimseye bir anlamı yok. Bakın, iki tane anlayış var burada. Bir tanesi, istikrar filan denilerek işte halk seçecek diyor, 50+1 olacak diyor, 50+1 almayanlar yönetimde söz sahibi olmayacak; böyle cümleler söylüyorsunuz. Bu, çoğunlukçuluktur değerli arkadaşlarım, çoğunlukçuluk. Zaten işte sürekli “tek” kelimesini kullanıyorsunuz, tekten teklige gidiliyor; “bir” kelimesini pek kullanmıyorsunuz, birlik. Oysa bizim toplumumuz gerçekten çok kültürü olan, çok gelenekleri olan, farklı toplum kesimlerinin bir arada yaşadığı, yüz yıllardan beri böyle bir toplum.

Koalisyonun kötü olduğuna dair bir batıl inanç yayılıyor. Koalisyon kötü filan değil, bizim toplumumuz için, özellikle böyle parçalı bir toplum için koalisyon öyle kötü bir şey değil. O nedenle bu sürekli teklikten birliğe geçmek gerekiyor. Birlik demek, o birliğin içinde var olan farklılıkları dikkate almak, onlarla birlikte yönetmek, onların hakkını, hukukunu gözetmek demektir değerli arkadaşlarım.

Şimdi, buradan Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum. Diyanet İşleri Başkanlığı -biraz evvel Sayın Kuşoğlu ifade etti- 15 Temmuzdan sonra bir şûra toplayarak önemli kararlar aldı. “Ondan önce o kararları niye almadı?” diye sordu, sanıyorum onun cevabını siz vereceksiniz.

Değerli arkadaşlarım, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili sunum yaparken Sayın Bakanımız sürekli olarak sahih dinî bilgiye değindi. Kim şey yapacak? Diyanet İşlerinin görevi sahih dinî bilgi, en doğru olan dinî bilgiyi... Yani bir heyet çıkacak, özellikle devletin bir kurumu çıkacak, devlet adına “Sahihi, doğru olan bir bilgi budur.” diyecek ve bunu devletin yine araçlarıyla, gereçleriyle, imkânlarıyla, bütçesiyle insanlara anlatacak. İşte bu, tekçilik anlayışından başka bir şey değildir. Bu, yanlıştır değerli arkadaşlarım. Bir yerden, bir yanlışlıktan kaçarken başka bir yanlışlığa evrilmemek gerekiyor, bugün yapılan şey odur.

Bakın, Diyanet İşleri Başkanlığının hemen 15 Temmuzdan sonra toplamış olduğu şûrada alınan kararlar var. Bak, bunlardan bir tanesi “FETÖ sahte bir mehdi hareketidir.” diyor değerli arkadaşlarım. Peki, sahte olmayan mehdi hareketi hangisidir Sayın Bakanım? Bana birisi gelsin, söylesin “Bu sahte olmayan mehdi hareketidir.” Bakın, iki tane havza var, iki tane gelenek var İslam tarihinde. Bunlardan bir tanesi, bir tane hadis olduğu rivayet edilen bir cümle: “Ümmetim gelecekte 72 parçaya, fırkaya ayrılacak. Bunlardan bir tanesi haklı, diğerleri batıldır.” Türkiye’de bütün fırkalar, cemaatler, dünya kadar grup “Ben hak olanım, diğerleri batıldır.” diyor. Şimdi, bir tanesi devleti, Diyanet İşlerini yönetecek, kendisini hak ilan edecek ve bunu devlet gücüyle, devletin imkânlarıyla insanlara dayatacak, diğerleri batıl mı olacak? Oysa İslam tarihinden gelen, bu dinin içinden gelen bambaşka bir havza daha var. Bak, mezhep imamlarından Ebu Hanife Hazretleri şöyle bir şey söylemiş: “Ben bu konuda böyle düşünüyorum ve bunun doğru olduğuna inanıyorum ve bu şekilde de davranıyorum. Yanılabirim de, başkalarının söyledikleri de doğru olabilir.” Şu dehşet, şu şeye bakın yani ne büyük bir laf, ne büyük bir çoğulculuk, özgürlükçülük. “Ben böyle anlıyorum, böyle davranıyorum.” Devletin bunu sağlaması gerekiyor. Bakın, FETÖ çıktı, büyük bir yıkım yaşadık, hayal kırıklıkları yaşadık ama o sahte mehdiydi, diğerleri? Diğerleri nedir? Kim karar verecek? Devlet mi karar verecek ya da başka kim karar verecek? Gücü elinde tutanlar mı karar verecek? İktidar mı karar verecek sahte olduğuna? Mehdi düşüncesini tartışabiliyor mu? Yukarıda da diyor ki: “Hiç kimse kayıtsız, şartsız kendisine bağlılığa çağırılmaz.” Çelişkilerle bakın.

Değerli arkadaşlarım, eğer biz gerçekten çoğulcu, özgürlükçü bir yaklaşımla bütün bunları ele alamazsak zarar ederiz, bugün yaşadıklarımızın daha beterlerini yarın yaşayabiliriz. Burada devletin görevi, devlete bağlı olan kurumların görevi, suç işlemesini önleyecek, şiddet kullanmasını önleyecek, bir grubun başka bir gruba baskı uygulamasını önleyecek, devlet bütün dinlere, inançlara, mezheplere ve yorumlara eşit bir şekilde davranabilecek, onların kendilerini güvende hissetmelerini, özgürce düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlayacaktır. Niye korkuyorsunuz? Yanlışlıklardan kaynaklandı, dini istismar etti bu gruplar, siyaset de istismar etti. Niçin sizin on beş senelik döneminizin on senesi, on iki senesi bu FETÖ tarihinin en büyük atılımlarını yaptı? Göz yumdunuz, öyle gerekiyordu, yardımına ihtiyacı vardı. Siyaseten bütün bunları göreceksiniz, yoksa bir yasakçılıktan, bir yanlıştan bir başka yanlışla evrilirsek hata olur.

Sayın Paylan ifade etti, “Bizim bütçemizden, bizden para alıyorsunuz ama bize -kendisi Ermeni- bu bütçeden herhangi bir şey ayırmıyorsunuz. Bu olmaz.” diyor. Haksız mı? “Hakkımı helal etmiyorum.” diyor. Haksız mı? Helal midir, bu imamların bu şekilde Garo Paylan bunu söyledikten sonra alacakları maaş helal midir gerçekten değerli arkadaşlar? Gerçi helale, harama ne kadar bakılır, bilmiyorum. Diyanet şeyinde milyonlarca, yüz milyonlarca faizden alınan para var. Bunlara dikkat edilmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, birçok kurum var, çok kısa da zamanımız var, biraz sonra Başkan uyaracak, bana da takmış durumda. Ben esasen İnsan Hakları Kurumuyla ilgili konuşmak istiyorum, ondan sonraki zamanımı... Sanıyorum, bir on dakika daha bana zaman verecek.

BAŞKAN – Taktım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, insan haklarını savunmak çok zor bir şeydir. İnsan hakları ihlalleri genellikle kriz durumlarında, çatışmalarda, olağanüstü hâllerde artar ve insan hakları savunucularına da, gerçek insan hakları savunucularına da öyle zamanlarda iş düşer, herkes gider. Ben hayatımı insan haklarını savunmayla geçirdim, değişik dönemlerde yaşadım.

28 Şubatı yaşamışsınızdır hepiniz değerli arkadaşlarım ve bugün hapse attığımız, işte kendilerini teröre hizmetle filan suçladığımız... Sayın Cumhurbaşkanı, daha insanları yargılamadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...daha gözaltındayken insanları sanki yargılanmış, cezalarını almış, mahkûm edilmiş gibi yap. Hâlbuki o insan hakları savunucuları 28 Şubatta tek tek din dolayısıyla baskı gören insanların haklarını savunuyordu, başörtülülerin haklarını savunuyordu, sizin kapatma davanız sırasında sizin yanınızda yer almıştı değerli arkadaşlarım. İnsan hakları savunucusu olmak çok zor bir şeydir; bir tarafta devlet, bir tarafta örgüt, bir tarafta o, bir tarafta bu var. Böyle bir ortamda gerçekten ayırım yapmadan, kim olursa olsun ayırım yapmadan -ki insan hakları ihlalleri genellikle devletten, güçten, kurumlardan geliyor- onların yanında yer alıyorsunuz, devletin mücadele ettiği ekibe, gruba, terör örgütüne sizi yazıyorlar değerli arkadaşlar; çok riskli bir şeydir, hedef gösteriyorlar. İçişleri Bakanlığı bütçesini konuşacağız, İçişleri Bakanı ikide bir çıkıyor milletvekillerini, insan hakları savunucularını hedef gösteriyor. Böylesine bir ortamda insan haklarını savunmak çok zordur.

Bakın, bugün, esasen temelde insan haklarını devlete bağlı, devletten bütçe gelen kurumlar savunamaz, edemez. Nitekim Türkiye yıllardan beri bunu deniyor; bakanlıklar kurdu, başkanlıklar kurdu, kurumlar kurdu, şimdi de geldi Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu kurdu ama bunların aracılığıyla insan hakları temin edilemez, yapılamaz. Bakın, insan hakları örgütlerinin -ki bunlar

gerçekten uluslararası alanda da son derece yetkin örgütlerimizdi, söz sahibi örgütlerimizdi- hepsini karaladık, yok ettik, etkisiz hâle getirdik. İnsan Hakları Derneğinin, İnsan Hakları Vakfının durumu ortada; MAZLUMDER’İ paramparça ettik, böldük, parçaladık, şimdi devlet eliyle şey yapacağız.

Peki, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu olarak -Sayın Başkanımız burada- Sayın Başkan, gerçekten siz görevinizi yapıyor musunuz? İnsan haklarının korunmasına, geliştirilmesine, ihlallerinin önlenmesine yönelik çalışmalar, işkence ve kötü muameleyle mücadele etmek, ayrımcılıkla mücadele etmek, şikâyet ve başvuruları incelemek ve bunların sonuçlarını takip etmek, insan hakları sorunlarının çözüme kavuşturulması doğrultusunda girişimde bulunmak vesaire. Ya, sitenize bile girilemiyor, onarımda, siteniz yeniden kuriliyor. İnsan hakları ihlalleri şikâyetlerini bile değerlendirmeye almıyorsunuz, nasıl bir insan hakları kurumusunuz, gerçekten soruyorum size. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bugüne kadar ne yaptı, gerçekten bir şey söyleyebilir misiniz? Türkiye, döneminin en önemli, en yoğun insan hakları ihlallerini yaşadığı bir dönemden, bir tarih diliminden geçiyor değerli arkadaşlarım. Tabii çok büyük sıkıntılarınız var; her tarafa nüfuz etmiş, son derece kanlı bir darbe girişiminde bulunan büyük bir örgütle mücadele ediliyor, doğrudur, bu ayrı bir şey, buna hiç kimse bir şey demedi ama dünya kadar da insan hakları ihlalleri oluyor değerli arkadaşlarım. Ceza evlerinde oluyor, dışarıda oluyor, işte, 600-700 bebek içeride, o şikâyet ediyor, hâkim, savcı hemen tutukluyor. Dünya kadar sıkıntı var. TMSF’den söz ettik, dünya kadar mal müsadere edildi, el konuldu; bunlar neydi, ne değildi? Mahkeme kararları henüz yok ortada. Mahkeme kararları olmadan el konuldu, nasıl bir hukuk sistemi? Mahkeme kararı henüz yok ortada yani insanların yargılanıp gerçekten suçlu olduklarına dair bir şey ortaya çıkmadan el konuldu. Peki, İnsan Hakları Kurumu nerede, İnsan Hakları Kurumu ne yaptı, ne ediyor değerli arkadaşlar?

Bakın, bu zaman, devran döner, döner yani bu arkadaşlar. Yarın herkes bunlara ihtiyaç duyar. Ben çok iyi hatırlıyorum Balyoz ve Ergenekon günlerinden, bu FETÖ falan diye içeri atılan o kesimlerin, o gazetelerin, o televizyonların ağızlarından köpükler akıyordu, atıyorlardı, öyle müthiş bir güç zehirlenmesine kapılmışlardı, asıyorlardı, kesiyorlardı, herkese onlar yapıyordu, böyle sinek gibi... Ne oldu? Adalet ve özgürlük budur. Bir arkadaşımız ifade etti, gerçekten Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti artık son şeylerini de kaybediyor, bir daha kendisini gözden geçirmek durumundadır. Türkiye’nin ekonomisini de hak ve özgürlüklerini de uluslararası ilişkileri de iç barışımızı da OHAL’le, tekleştirerek sağlayamayız. Çoğulculuk çoğulculukla, herkesin hakkını hukukunu teslim ederek... İyi yoldaydınız değerli arkadaşlar, güzel şeyler yaptınız, teslim ediyorum, niye vazgeçtiniz? Güzel şeyler yaptığınızda her şey de güzel gidiyordu, ekonomi de güzel gidiyordu, böyle çırpınmıyordunuz; niye böyle bir şeyin içine girdiniz? Yani “İktidar için.” falan diyorsunuz ama ülke gidiyor, duvara tosluyoruz hep beraber, gerçekten duvara tosluyoruz. Onarılmayacak yaralar açılıyor insan vicdanlarında. Bunları nasıl onaracaksınız, nasıl telafi edeceksiniz, merak ediyorum değerli arkadaşlar. Bizim yaptığımız eleştiriler yani ille de böyle iktidarı eleştirelim, onlara vuralım, zor duruma düşürelim falan değil, gerçekten çırpınıyoruz arkadaşlar. Bu söylediklerimizi çılgık olarak alın. Bu ülke bizim ülkemiz. Çocuklarımız var, torunlarımız var, geleceğimiz var. İnsanların büyük çoğunluğu bu ülkede bir gelecek görmüyor, bunu fark etmemeniz mümkün değil değerli arkadaşlarım ya, ben sizi tanıyorum; tek tek gündelik hayatta son derece vicdanlı, adil davranabilen insanlarsınız ya. Bunları görün arkadaşlar ya, hiçbir iktidarla mukayese edilmez, bunların hepsi gelip geçicidir. Tarihe şöyle bir bakın değerli arkadaşlar, padişahlara, sultanlara bakın, ne oldu? Hiçbir şey olmadı. Dolayısıyla bütün bu vebal, sorumluluk sizde değerli arkadaşlarım, bizde değil, biz muhalefetiz. Düşman da değiliz, niye düşman olalım ki yani? Gerçekten samimi bir şekilde uyarıyoruz sizi, kendinize gelin ve bu ülke için bu gidişiniz gidiş değil, bu gidişi değiştirin diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

Değerli arkadaşlar, geride 10 konuşmacımız daha var yani zamanı ona göre kullanırsanız yarın sabah onda da diğer programımız başlayacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Onu on bir yaparız.

BAŞKAN – Yok yapamayız, yarın da 2 tane bütçemiz var. O zaman yarın sabah beşte çıkarız buradan.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcılarım, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, sabah ondan beri buradayız ve önemli bakanlıkların bütçelerini görüşüyoruz. Şimdi de iki bakanımız, başbakan yardımcımız var. Her ikinize de başarılar dileriz yeni görevlerinizde.

Ben öncelikle TMSF'yle başlamak istiyorum. 16 Martta o zamanın Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli TMSF bünyesinde 858 şirket bulunduğunu, bu şirketlerin toplam aktif değerlerinin 48 bin lira olduğunu söylemişti ama Sayın Bakan bugünkü sunumunda Türkiye'nin 43 ilinde 1.019 adet şirkete el konulduğu, buralarda toplam 49.928 kişinin istihdam edildiği ve bunların toplam 46,8 milyar ciroları olduğunu söyledi.

Şimdi, demokratik yönetimin olmazsa olmazlarından sayılan medya sağlıklı işlemediğinden, halk iktidarın baskısı ya da mali endişelerle yayıncılık yapan medyayla yüz yüze gelmekte ve alternatif bilgi kaynaklarından yoksun kalmaktadır. Sonuçta, kendisini temsil edecek olanları bu yetersiz ya da kirliliği ortamında belirlemeye çalışmaktadır, bu ise mevcut sistemin fasit bir daire içerisinde sürüp gitmesine hizmet etmektedir.

TMSF-medya ilişkisini ve bugünkü medya düzeninin oluşmasında TMSF'nin oynadığı rolü değerlendirebilmek için son yıllarda TMSF yoluyla el değiştiren başlıca medya organlarını dikkate almak gerekir. Televizyon kanalları: Star TV, Show TV, ATV, Skytürk 360, Showmax, TürkÇ TV, Kanal 1, ATV Avrupa, İzmir TV, Teleon, Kral TV, TV Star 2, Star Max, Kral Avrupa, Star 4, Dizi TV, Max Haber, Star 24, Yeşilçam TV, Metro TV, Fashion TV, Türkiye Nev TV, Channel AS TV diye devam ediyor. Gazeteler: Sabah, Sabah Avrupa, Yeni Asır, Takvim, Fotomaç, Akşam, Güneş, Star Gazetesi. Radyo İstasyonları: Süper FM, Kral FM, Metro FM, Joy FM, Lokum FM, Joy Türk FM, Matrix FM, Rock FM, Radyo Alaturka, Ritmo Latino Radyo, Blue Radyo, King Radyo Gold, Alem FM. Diğer Basın Kuruluşları: Star Digital, Digi Fun Club, Star Televizyon Hizmetleri AŞ, Star Medya Grubu, Park Medya Filmcilik, Medya Park Yayıncılık, Ulusal Medya Haber Ajansı. Dergiler: Cosmopolitan, Cosmo Girl falan diye devam ediyor, böyle binlerce şirket.

Yukarıda saydığım bu medya şirketlerine TMSF mevzuattan kaynaklanan yetkisi dâhilinde el koymuş, birçoğu belli bir süre TMSF şartlarında faaliyette bulunmuş, ihale yoluyla daha sonra el değiştirmiştir. Bu şirketlerin devralındıktan sonra uzun süre TMSF tarafından atanan, iktidara yakın kişiler tarafından yönetilmiş olması özellikle dikkat çekicidir arkadaşlar. Bütün bu şirketlerin yönetim kuruluna iktidara yakın kişiler atanmıştır. Yayın organlarının yaşadığı bu ara dönemde yayın politikaları da kamu adına muhalefetten uzak ve iktidarla oldukça uyumlu bir şekilde sürmüştür. Bu medya gruplarının TMSF tarafından el konulduğu dönemlerde sahibinin dolaylı da olsa devlet olması yapılan gazetecilik çalışmalarını ayrıca tartışmalı hâle getirmektedir. TMSF tarafından yeni sahiplerine satılan ve sürdürdükleri yayın politikası sonucu ortaya çıkan tiraj ve reytingle ayakta kalmaları imkânsız olan bu medya organları büyük ölçüde kamu reklamlarıyla varlıklarını sürdürmektedirler. Yani TMSF tarafından el konulan ve sonra satılan bu şirketlere iktidarla olan yakın ilişkilerinden dolayı istedikleri gibi yayın yapılmaktadır. TMSF, Türkiye'deki medya gruplarının el değiştirmesinde rol oynayarak mevcut medya düzeninin oluşumunda etkili olmaktadır. TMSF yoluyla yayın organlarının el değiştirmesi iktidara iki yönlü avantaj sağlamaktadır: Birincisi, el konulan yayın organları genel

itibarıyla Hükûmete muhalif yayın yapan medya organları olduğundan bu yolla susturulmaktadır. İkincisi ise iktidarla ilişkili iş adamları zahmetsiz bir şekilde önemli yayın organlarını elde etmekte ve iktidarın hizmetine sunmaktadır. Böylece iktidar gündem belirleme, kamuoyu algısını yönetmede geniş bir medya gücüne sahip olurken bu yolla yönetime dair önemli sorunlar da kamuoyu gündeminden uzak tutulmaktadır.

Gazetecinin ruhunda olması gereken kamu adına muhalif duruş Türkiye’de hayli zayıflamıştır. Yeni oluşum medya yapısının devlet gücünün de etkisiyle iktidara yakın yayın politikasını benimsemiş medyanın dengesiz bir ağırlığı bulunmaktadır. Bu medya gücü vasıtasıyla, toplum, yoğun bir şekilde iktidar yanlısı enformasyona maruz kalmaktadır. Bu atmosferde tarafsız ya da muhalif yayın yapan medya organlarının kendiliğinden oluşturduğu otosansür etkisi de yayınlarda kendini hissettirmektedir. Bu çerçevede medyanın genel yapısında yaşanan değişiklikler, AİHM’in ifade özgürlüğü konusunda Türkiye’yle ilgili aldığı aleyhte kararlar ve basın özgürlüğü sıralamasında yaşanan irtifa kaybı sorununu göz önüne serer niteliktedir.

Şimdi, Sayıştayın TMSF’yle ilgili yapmış olduğu birtakım tespitler var. Bu tespitlerle ilgili biraz önce Sayın Kuşoğlu söyledi, birkaç tanesini de ben söylemek isterim. Mesela, özellikle, Sayıştayın bulgularından bir tanesi, TOKİ’yle yapılan protokolda öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve protokol hükümlerine aykırı işlem tesis edilmesi. Yani TOKİ’yle birtakım protokoller yapılıyor ve bu yapılan protokollere aykırı tutum ve davranışlar var. Yine, ticari ve iktisadi bütünlük oluşturularak yapılan cebri icra satışlarında vergi kaybına neden olunması söz konusu Sayıştayın tespit ettiği bulgulardan bir tanesi. Yine bir başka bulgu, alacağın temlik yoluyla devralınan ipotek bedellerinin KDV matrahına dâhil edilmemesi nedeniyle vergi kaybına sebebiyet verilmesi yeni bir tespit. Bir başka bulgu, TMSF personeli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tedavi ve ilaç giderlerinin bütçeden ödenmesi dâhil olmak üzere... Bir başka bulgu, emekliye ayrılan fon kurulu üyelerine özlük haklarının mevzuata aykırı olarak ödenmesine devam edilmesi. Bir başka bulgu, borçlulardan mevzuata aykırı olarak vekâleten ücret adı altında para tahsis ederek fon personeline dağıtılması. Bir başka bulgu, 631 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname’yle belirlenen üst sınırın aşarak ücret ödenmesi. Bir başka bulgu, zaman aşımına uğrayarak fona intikal eden varlıkların mali tablolarda gerçek değerleriyle izlenmemesi gibi Sayıştayın tespit etmiş olduğu önemli bulgular var. TMSF bu nedenle Sayın Bakan özellikle size bağlı. Bu konuda önemli çalışmaların yapılması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Bir başka, AFAD’la ilgili... Afet, savaş, iç çatışma gibi nedenlerle zor durumda olan insanlara resmî ya da sivil kuruluşlar tarafından yardım sağlanması insani bir zorunluluktur. Özellikle çocuk ve kadınlar için gıda, tıbbi malzeme, ilaç gibi maddeleri yaşamsal önemdedir. Yardımın öncelik ve miktarlarının belirlenmesinde ülkelerin izlediği politikalar kadar ekonomik güçleri de belirleyici olmaktadır, diğer bir etken o ülkenin kendi vatandaşlarına olan sorumlulukları ve önceliklerdir. Türkiye son yıllarda insani yardımlara hız vermiştir, doğru ve uluslararası yardımlarda ciddi bir artış gözlenmektedir, bu da doğru. Bu durum genel olarak olumlu karşılanmakla birlikte ülkemizde yoksulluk sınırının altında milyonlarca insanın olması yardımların miktarı konusunda eleştirileri de beraberinde getirmektedir. 2013’te insani yardıma 1,6 milyar dolar harcayan Türkiye, ABD ve İngiltere’nin ardından en çok yardım yapan ülke olmuştur; Sayın Bakan, siz de bunu söylediniz. Yapılan yardımın ülkenin gayrisafi millî hasılasına oranına göre yapılan sıralamada ise Türkiye, dünyada ekonomik gücüne oranla en çok insani yardım yapan ülke konumundadır, doğru. OECD’ye bildirilen verilere göre Türkiye’nin 2014’te insani yardıma ayırdığı kaynak bir önceki yıla göre yüzde 10’dan fazla bir artışla 1,8 milyar TL olmuştur. Türkiye’nin 2015 yılı ortası itibarıyla dünyada en çok mülteci barındıran ülke konumuna gelmesi yapılan insani yardım miktarını da artırmıştır. Türkiye, 2010-2017 yılında AFAD kanalıyla toplam 8,5 milyar TL yardım yapmıştır; Afganistan, Somali, Myanmar, Liberya, Ukrayna, İtalya, Kolombiya, Suriye, Irak olmak üzere 29 ülkeye yardım yapmıştır. Türkiye, 2010 yılında 31,44 milyon TL uluslararası yardım

yaparken bu miktar 2016 yılında 66 kat artışla 2,10 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında, 18/8/2017 tarihi itibarıyla yapılan yardım ise 1,43 milyar TL'dir. 2017 yılında en az yardım 254,3 bin TL'yle Libya'ya yapılırken en yüksek yardım 1,40 milyarla Suriye'ye yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) - Türkiye'nin 2010-2017 arasında gerçekleştirdiği yardım miktarı değerlendirildiğinde bu süre içerisinde 28 ülkeye toplam 842 milyon TL yardım yapılırken bir tek Suriye'ye 7,68 milyar TL yardım gönderilmiştir. Bu miktar, toplam yardımların yüzde 90,35'ini kapsamaktadır Sayın Bakan.

Şimdi size özellikle sormak isterim: Özellikle bu yapılan yardımlar hangi kriterlere ve hangi marifetle yapılmaktadır, karşıdaki muhataplarımız kimlerdir ve nasıl harcanmaktadır? Bununla ilgili bilgi almak isterim.

Son olarak Diyanetle ilgili birkaç şey söylemek isterim. Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine dair de birkaç nokta şöyledir: Başkanlığın bütçesindeki artış oranının yüzde 13,20 olduğu görülüyor. Başkanlık, geçen yıl ülke bütçesinden aldığı 6 milyar 482 milyon liralık ödeneği harcadı, ilave ödenek alarak yılı 6 milyar 517 milyon liradan kapattı. Diyanet, bu yıl da toplam 6 milyar 867 milyon liralık ödeneğin 4 milyar 939 milyon lirasını 8 ay içerisinde tüketti, yıl sonuna kadar daha ne kadar harcayacak o belirsiz. 2018 yılı için de Diyanet İşleri Başkanlığı için 7 milyar 774 milyon liralık dev bir bütçe öngörülmektedir. Diyanetin dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri yapıdaki kâr amacı gütmeyen kurumlara yaptığı hesapsız nakit para aktarımı da cabası.

Diyanet İşlerinin en fazla tartışılan başkanlarından birisi şüphesiz Mehmet Görmez'di. Birkaç ay önce görevi bırakması istendi ve o da bırakarak emekliye ayrıldı, gitti ama hep skandallarla anılacak. AKP Genel Başkanı ve dönemin Başbakanı Tayyip Erdoğan'ın hediye ettiği 1 milyon liralık zırlı Mercedes'i henüz unutmadık. “İbret olsun diye iade edeceğiz.” dedi ama etmedi. Erdoğan da devreye girince “Benim için mezara dönuştü.” dediği o zırlı Mercedes'i görevi bırakana kadar kullandı. Görmez'in Gezi direnişindeki yalanları da unutulmadı. Erdoğan'ın ısrarla söylediği ve daha sonra gerçeği yansıtmadığı anlaşılan “Camide içki içtiler.” sözlerine destek veren Görmez şu açıklamayı yapmıştı: “Yaşananları anbean izledim. Üç gün içinde yaşananları anbean kameralar kaydetmiş vaziyette. Dış kameralar kırıldığı için dışarıda görüntü yok ancak iç kameralarda her şey kaydedilmiş. Ayrıca orada görevli din görevlileri, temizlik görevlileri ve şahitler dinlendi. Çok mufassal bir rapor ortaya çıktı.” Fakat hepimiz gördük ki bu açıklamaların ardından ortaya çıkan görüntüler Görmez'in yalan söylediğini ortaya çıkardı. Aynı Başkan, çocuk istismarlarına, Ensar Vakfında yaşanan gerçeklere dair ne yazık ki hiç sesini çıkarmadı. Mehmet Görmez döneminde Diyanetin ayıpları bunlarla da sınırlı kalmadı. İstanbul'a gelen IŞİD militanlarının Diyanetin Fatih'teki misafirhanesinde kaldıkları ortaya çıktı, Diyanet ise olaydan hiç haberi yokmuş gibi davranmayı seçti. 15 Temmuz darbe girişimi gecesi tüm camilerden sabaha kadar sala okunması fikrinin Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'e ait olduğu söylendi ve biraz önce Sayın Bakan da bunu teyit etti. 15 Temmuz akşamı MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'le ve Suriye muhalefetinden bir din adamıyla birlikte yemekte olduğunu ve darbe sonrası sürecin burada şekillendiğini öğreniyoruz. Görmez, bir Diyanet İşleri Başkanı olarak görevi gereği yapması gerekenleri yapmadı, dinin emrettiği iyiler, iyilikler yerine iktidarla birlikte siyasete yön vermeye çalıştı ve bu nedenle de bir gün bir siyasetçinin emriyle görevden el çektirildi. Şimdi bütçe görüşmelerini yeni bir başkanla sürdürüyoruz.

Son bir nokta, Diyanet İşleri Başkanlığının 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporu’ndan öğreniyoruz ki bütçeden bir yılda 6 milyar 482 milyon 979 bin TL ödenek alan Diyanet, İslamiyet’te haram olarak kabul edilen faiz yoluyla bir yılda 255 bin TL kazanmış. 2015 yılında da 197 bin TL faiz geliri elde eden Diyanet, geçtiğimiz yıl kira gelirlerinden 2 milyon 884 bin TL, bağışlardan 10 milyon 435 bin TL, para cezalarından 104 bin TL ve özel gelirlerden de 4 milyon 476 bin TL’yi kasasına koymuş.

Şimdi tekrar aynı noktaya geliyoruz. Sarayın “Cumhurbaşkanlığının itibarı” diyerek milyarları harcarken halka tasarruf tedbirinde bulunmayı önerenlerle birlikte aynı kayıtsızlıkla iş yapanların kimler olduğunu görüyoruz.

BAŞKAN – Lütfen toparlayabilir miyiz, rica ediyorum, lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

Bir de hesapları denetlenemeyen Türkiye Diyanet Vakfının bütçesi var. Diyanet Vakfına âdetâ bağış yağıyor. Vakfın 2016 yılı bütçesinin yüzde 90 artışla 791 milyon lira olduğunu öğreniyoruz. Acaba bu bağışların kaynağı ve artışın nedeni nedir? Vakfa bağış karşılığı ayrıcalıklar mı veriliyor, bunu öğrenmek isteriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

622,8 milyon lira harcayan vakfın 560,5 milyon lirasının “Amaca yönelik giderler” başlığı altında gösterildiğini görüyoruz. Bu amacın ne olduğuna dair açıklamayı Sayın Bakandan bekliyoruz. “Bekliyorum” derken, verilmeyeceğinin de farkındayım ama artık giderek bir kara mizah konusu olan bir kurum ve onun bütçesi üzerine konuşmak dahi geldiğimiz noktayı hep beraber düşünmeyi zorunlu kılıyor.

Sayın Başbakanlık bütçesiyle ilgili söylemeye bir şey yok çünkü artık Başbakanlık kendini lağvettiği için Başbakanlık bütçesi üzerinde özel olarak bir şey söylemeye gerek görmüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Ayyhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Sayın Başbakan Yardımcısı, Millî Güvenlik Kurulunun Sayın Genel Sekreteri ve diğer bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu vaktinde fazla vaktinizi almak istemiyorum ama lütfen bir latife olarak kabul edin. Burada çok doğru yapılan bir iş var Başbakanlık bütçesinde, 2020 yılı için hiç ödenek koymamışsınız. Yani, bu doğru yapılan en iyi iş burada şimdi, onu söylemek istiyorum. Bunu neden söylüyorum? 2016 yılı başlangıç ödeneğine baktığınız zaman 1,3 milyar TL’lik bir ödenek var. Diğer taraftan, harcamaya baktığınızda 2,4. Bu aşağı yukarı yüzde 100 fark eden bir olay. Bunun kabullenilmesi mümkün değil. Bu kadar şaşan... Zaten adı “bütçe” olmaz böyle bir şey olsa ya da olağanüstü şartların, bir savaş, vesaire, onun bütçesi olur.

2017’ye baktığımız zaman başlangıç ödenekleri 1,6; kabaca söylüyorum. E, harcama bir sene önce zaten 2,4 olmuş, bunun da gerçekçi olup olmayacağı konusunda bir fikir yürütmemiz gerekirse ağustos sonunda zaten başlangıç ödeneği aşağı yukarı yakalanmış, orada bir fark yok ama 2018 ile 2019’a baktığınız zaman da oradaki artışların da gerçekçi olmadığını görüyoruz. Bunların nereden olduğuna, nasıl olduğuna dair detaylara, sermaye giderleri vesaire, başlangıç ödeneği, harcamaya baktığınız zaman çok büyük farklılıkların olduğunu görüyoruz. Bunlara “sermaye gideri” dendiğinde gerçekten yatırım mı, değil mi, bunları ayrı değerlendirmekte fayda var, gecenin bu saatinde şey yapamayız.

Bir diğer husus da kanun bu yapım sürecinde, hakikaten, biz bu torba tasarımlarda her şeye rağmen çok büyük zorluklar çekiliyor. Sayın Bakanım, sizin de hukukçu olmanız nedeniyle sabah ben burada andım sizi. Bu Kanun Yapım Süreci Sempozyumu'nda AKP Grubunu siz temsil etmişsiniz, MHP'yi ben temsil ettim. Bu, lütfen, Bakanlar Kurulundan gelirken bu biraz daha itinalı bir şekilde gelirse burada size de sıkıntı olmaz, Komisyona da sıkıntı olmaz, daha rahat geçer diye düşünüyorum.

Bunun ötesinde, kurumlara baktığımız zaman, biraz önce arkadaşlar üzerinde durdular, özellikle bu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun raporu, gerçekten, hemen, söyler söylemez geldi ama biz onu bir haftadır arıyorduk. Ben özellikle arattırıyorum yok.

Burada da Sayıştayın raporuna baktığımız zaman, TOKİ'nin taahhüdüyle ilgili bir kavga, ticari ve iktisadi bütünlük, ihale bedelinin mevzuata aykırı ödemede bulunması, fon hesaplarında bekleyen tutarlardan mevzuata aykırı ödeme yapılması, cebri icra satışından vergi kaybı, TMSF personelinin giderlerinin bütçeden değil de diğer kaynaklardan karşılanması –öyle anlaşılıyor- emekliye ayrılanların özlük hakkı dışında ayrıca ödemeler yapılması, bir de kanun hükmünde kararnamenin üst sınırının daha fazla ücret ödeme yapılması gibi hukuk dışı birtakım işlemler var.

Ben gerçekten şunu özellikle söylemek istiyorum: Biraz önce Mustafa Bey okudu, bu Sayıştayın yaptığı denetim sonucu aldığı sorguda sorduğu sorulara verilen cevaplar hakikaten haddi aşmak. Orada ifade etti, çok net bir şekilde de söyledi. Bunun üzerinde hassasiyetle durulması lazım.

Bir de bu, bizim, hakikaten, yardımlar konusunda siz de hassasınız, sık sık rakamlar da beyan ediliyor. Ben özellikle geçen geneli görüşülürken de söyledim, bu hakikaten Suriyelilere verdiğimiz yardımları kişi başına ne kadar verdiğimizizi bilirsek onların tüketiminin de ortalamasını, bizden ne kadar millî gelirin düştüğünü... Hani, bunu bir sorgu babında değil de, Türkiye'deki hesaplara, vatandaşın durumunu ölçme açısından daha iyi değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum, öyle bakmak lazım.

AFAD'ın faaliyet raporuna baktığımız zaman, orada gerçekten önemli şeyler var. Öngörülmeyle olaylara karşı tedbirli ve hazırlıklı olmak lazım. Bu zaten en önemli şey. Eğer bunu yapabilirseniz, bunu becerebilirseniz... Önlemek en önemli şey ama öngörülmeyle olaylara karşı da mutlaka hazır olmak lazım. Orada belki Başbakanlık bütçesinde tenkidime paralel birtakım şeyler var ama o gerçekten öngörülmeyle bir şey olduğu için başka kaynaklardan oraya para aktarıyorsunuz, onu belki makul karşılamak mümkün. Burada müdahale ve riske hazırlık, müdahale planlarının hazırlanması önemli, yönetim strateji belgesi önemli. Bir de risk azaltma planı var, o da önemli.

Burada Diyanetle ilgili bir iki şey söyleyeceğim. Bugün bizim Sayın Grup Başkan Vekilimiz Mustafa Bey söyledi mi, atladı mı bilmiyorum ama söylediği bir şey var. 12 Mayıs'ta ilana çıkıldı, 23 Mayıs'ta mülakatlar gerçekleştirildi, 21 Mayıs'ta sonuçlar açıklandı, 26 Mayıs'ta sözleşmeler imzalandı. Geçici cami görevlisi olarak vazifelerine başlayan yaklaşık 4.995 imam 10'uncu günde cep telefonlarına gelen mesajla İŞKUR'a bağlı olarak toplum yararına hizmet programına kaydırıldıklarını ve burada da temizlik işçisi olarak istihdam edildiklerini öğrendiler. Bunu bugün bizim grup başkan vekilimiz söyledi de, ben detayıyla ilgili hususları paylaşmak istemiyorum, insanları da rencide edici olay. Buna dikkat etmek lazım.

Bir de ben Diyanetle ilgili şahsımın yaşadığı bir olayı ifade etmek istiyorum. Genellikle ben kamu kurumlarında –kendim de bürokrasiden geldiğim için- fazla bir talebim olmaz. Bürokratin yapabileceğini hukuk çevresinde hepimiz biliriz ama bilgi almak... Vatandaş geldiği zaman tatmin olması, üzülmeyen bir memnuniyetle dönmesi için mutlaka sizden bir netice almak istiyor. Neticede sizi de genellikle buraya çağırıyoruz ama telefon edip soruyoruz. Kurum başkanını rahatsız etmenin de bir anlamı yok. Neticede o işle ilgili insan kaynakları başkanı vesaire... Bir ay görüşemedim. En sonunda özel kalem müdürüne söyledim, dedim ki: "Sayın Başkana lütfen söyleyin, ilk gördüğüm yerde söyleyeceğim, hem de yüksek sesle söyleyeceğim."

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kimi aradınız?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bunu tenkit için söylemiyorum, bilinsin diye söylüyorum. Söylerim, ifade ederim, notlarda vardır.

Aynı anda, beş dakika sonra özel kalem müdürü herhâlde söyledi ki aradı vatandaş. Ben de görüşmek istemediğimi söyledim. Her an herkese cevap vermesi mümkün olmayabilir. Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü için eğer yurt zamanı 400 milletvekili “Bana dönmüyor.” diye konuşuyorsa biz hata ediyoruz. Neden? O gün 400 milletvekili de onu arıyor çünkü ama bu bir aylık süreye yayıldığı zaman... Türkiye Büyük Millet Meclisinde de vatandaşları temsil ediyoruz, onun da dönülmesi lazım, yapılması lazım. Anadolu’da da benzer birtakım şikâyetler var.

Ben gecenin bu geç vaktinde fazla şey yapmak istemiyorum ama bir de bu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla ilgili bu atadığınız kayyumların gerçekten şeffaf bir şekilde işleri götürmesi lazım, işe de layık olması lazım. Ya, ben uçaktan indiğimde filanca “Ben kayyum olarak atandım.” veya “Ben kayyum olarak filancayı gördüm.” öteki de kayyum atanmış gibi ifadelerle... Bu doğru değil. Buna layıkı veçhile kimse, bu işi götürebilecek kimse onun şeffaf bir şekilde de kamuoyuyla paylaşılmasında yarar olduğu kanaatindeyim çünkü binin üzerinde şirketten bahsediyoruz. Yönetim kurulu üyeleri var, denetim kurulu üyeleri var, bunların ücretleri var, bunların bu işte kabiliyetleri ne kadar, tecrübeleri ne kadar, bunları da dikkate almak lazım gelir diye düşünüyorum.

Akşamın bu vaktinde fazla yormak istemedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç’in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan’ın ikinci bölümde yer alan bütçeler üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve TMSF’nin sağlık harcamalarıyla ilgili Sayıştay Raporuna ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Müsaade ederseniz Komisyon olarak benim bir açıklama ihtiyacım doğdu hem Sayın Kalaycı’nın yapmış olduğu açıklama hem sizin yapmış olduğunuz açıklamalar hem de Sayıştay Raporu TMSF’nin bu sağlık harcamalarıyla ilgili olarak. Bu konu geçen sene de gündemimize geldi. Tabii, burada şöyle bir şey var: Sayıştay aynı bulguların tespitini tekrar yapıyor geçmiş yıllarda olduğu gibi. Kamu idaresi bununla ilgili savunmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinde geçen sene benim burada yapmış olduğum açıklamaya atıfta bulunuyor. Tabii, ona atıfta bulunurken de bunu bir ön kabul gibi söylüyor ama orada bir farklılık var. Sayıştay da yapmış olduğumuz açıklamanın ek iki fıkrasını bırakıyor, o da son fıkrasına sarılıyor, ona göre oraya bir yerleştirme yapıyor. Durum aynen şudur, müsaade ederseniz geçen seneki tutanağı okuyacağım ve bu seneki Sayıştay Raporu, onların açıklamaları ve kamu idaresinin savunmasından sonra Sayıştayın varmış olduğu sonucu takdirlerinize arz edeceğim. Çünkü takdire arzın ötesinde bir şey yapamıyorum. Diyorum ki: “Diğer konuyla ilgili bir açıklama da ben yapmak istiyorum bu sağlık bedellerinin ödemeleriyle ilgili, TMSF tarafıyla ilgili. 2015 yılı Sayıştay denetim raporlarında kamu personeli olarak istihdam edilenler ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerine ilişkin kayıt ve işlemlerinin 15 Ocak 2010 tarihinden itibaren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu çerçevesinde Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından kurumlardan devralındığı, bu kapsamda bütçelerinden Sosyal Güvenlik Kurumuna genel sağlık sigortası primi ödeyen kurumların ayrıca başka düzenlemelerle Sağlık Uygulama Tebliği’nde belirtilen bedellerin üzerine tedavi ilaç gideri ödeyemeyeceği belirtilmektedir. Öte yandan, bulguya konu TMSF ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası gibi kamu idareleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerindeki gibi bütçelerinden sağlık harcaması yapma noktasında bir engel bulunmamakta,

bütçelerine sağlık harcaması için bir kalem koyabilmekteler. Söz konusu kamu idarelerinin Sayıştay denetimi ise merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki diğer kamu idareleri gibi yargılamaya esas raporların dışında aynı usulde gerçekleştirilmekte ve Komisyonumuzca da görüşmeleri aynı usule tabi olmaktadır. Bu anlamda, Komisyon olarak da Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilen bulgular hakkında Plan ve Bütçe Komisyonu olarak doğrudan herhangi bir yaptırım yetkimiz de bulunmamaktadır." Şimdi, kamu idaresi bu bulgularla ilgili savunmasında bizim burada yapmış olduğumuz açıklamaya istinaden diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu buna karşı TBMM tarafından söz konusu bulguda iddia edildiği şekilde TMSF tarafından yapılan ödemelerin mevzuata aykırı olduğuna ve TMSF'nin mevcut uygulamasının Sayıştay Raporu'ndaki görüş doğrultusunda değiştirilmesine yönelik herhangi bir karar verilmemiştir." Hâlbuki biz zaten böyle bir karar veremeyeceğimizi söylüyoruz. "Bu nedenle TMSF'nin bulgulara ilişkin görüş ve açıklamalarının TBMM tarafından haklı bulunduğu kabul edilmesi ve TBMM'nin iradesi paralelinde aynı bulgunun Denetim Raporu'nda tekrar edilmemesi gerektiği düşünülmektedir." Biz burada bu açıklamaların TBMM tarafından kabul edildiğini, Komisyon tarafından haklı bulunduğunu ikinci paragrafta söylüyoruz. Ama Sayıştay şunu söylüyor, diyor ki: "TBMM tarafından 'Söz konusu bulgularda iddia edildiği şekilde TMSF tarafından yapılan ödemelerin mevzuata aykırı olduğuna ve TMSF'nin mevcut uygulamasının Sayıştay Raporu'ndaki görüş doğrultusunda dönüştürülmesine yönelik herhangi bir karar verilmemiştir.' denilse de Anayasa'nın 162, 164'üncü maddeleri gereğince Komisyonun asli görevi merkezî yönetim ve bütçe kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve karara bağlamaktır. Bu çerçevede Sayıştayın hazırlayacağı dış denetim genel değerlendirme raporu ile kamu idarelerine ilişkin denetim raporu da Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından değerlendirilmektedir. Buradaki değerlendirmenin bir yargıya varmak, hüküm ihdas etmek ya da karar vermek olmadığı, Komisyonun 7 Kasım 2016 tarihli Oturum'unda Başkanlık Divanınca yapılan açıklamadan anlaşılmaktadır." Yani az önce yaptığım açıklamayı söylüyorsunuz. "Tutanaklara geçen bu açıklamada Komisyonun Sayıştay Raporu'nda yer verilen bulgulara yönelik söz konusu kamu idarelerine doğrudan bir yaptırım uygulama yetkisinin bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu sebeple TBMM tarafından Sayıştay Raporu yönünde TMSF uygulamasının değiştirilmesi doğrultusunda karar verilmesinin zaten mümkün olmadığını anlamakta bir güçlük yoktur. Yukarıda açıklanan gerekçelerle 5411 ve 5510 sayılı Kanunların açık hükümleri karşısında Fon personeli için TMSF bütçesinden tedavi ve ilaç gideri yapılması hukuken mümkün değildir." diyorsunuz. Biz şunu söylüyoruz aynı zamanda... "Öte yandan bulguya konu –sizin açıklamanın yer vermediğiniz kısmı– TMSF ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası kamu idareleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerindeki gibi bütçelerinden sağlık harcaması yapma noktasında bir engel bulunmamakta, bütçelerine sağlık harcaması için bir kalem koyabilmektedirler." diyoruz. Siz buraya atıfta bulunmuyorsunuz. Son hüküm cümlelerimizde de yapılan işlemin hukuka uygun olmadığını ifade ediyorsunuz, "Hukuken mümkün değil." diyorsunuz. O zaman ben de burada şunu sormak zorundayım, bu açıklamalardan sonra: Madem burada kanuna aykırı bir işlem olduğunu söylüyorsunuz, kanuna, hukuka aykırıysa suç oluşturuyor demektir; Sayıştay bu konuda ne yaptı? Sayıştaydan bu konuda kim açıklama yapacak? Suç oluşturulduğunu iddia ettiğiniz konuyla ilgili olarak Sayıştayın ne yaptığını öğrenmek istiyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Burada aslında bir suç izafesi yok, bunu belirtmek gerekir ve bu hususlarda biz Sayıştay Denetim Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesine istinaden de TMSF bağlamında konuşursak konunun Başbakanlığa yazılması üzerine bir yazı hazırlıyoruz. Başbakanlık tarafından bu belirttiğimiz kamu zararı oluşturan ama 5018 sayılı Kanun'a tabi oldukları için bizim "kamu zararı" diyemediğimiz ve yargı kararına bağlayamadığımız hususlarda ilgili Bakanlıkların ya da Başbakanlığın denetimini isteyeceğiz.

BAŞKAN – Peki, bizim burada Komisyon olarak, Başkanlık Divanı olarak geçen sene yapmış olduğumuz açıklamada, tekrar söylüyorum: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığı için bu idareler kendi bütçelerinden hastalıkla ilgili bir sağlık harcaması yapabilmelerine engel olmadığını tespit ediyoruz, bunu söylüyoruz buradan. Ama siz raporunuzda buna hiç atıfta bulunmuyorsunuz, sadece açıklamamızın son iki paragrafına yer veriyorsunuz.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Biz açıkçası son iki paragrafın aslında Plan ve Bütçe Komisyonunun kararının özeti olduğunu düşündük ve Plan ve Bütçe Komisyonunun...

BAŞKAN – Olur mu? Oradaki son iki paragrafta Plan ve Bütçe Komisyonunun bu konuda herhangi bir şekilde bir yaptırım yetkisi olmadığını ama işin özü itibarıyla da yapılan işlemin yanlış bir işlem olmadığını ve hukuka aykırı olmadığını vurguluyoruz ama siz buna rağmen bu konudaki ısrarınızı buraya taşıyorsunuz. Madem burada hukuka aykırı olan bir şey var, bana göre suç oluşturuyor demektir.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Her hukuka aykırı işlem suç değildir ki.

BAŞKAN – Nedir?

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Yani bu kamu zararıdır, kamu zararı bizim...

BAŞKAN – Kamu zararı da suç oluşturmuyor mu?

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Oluşturmayabilir tabii ki.

BAŞKAN – Suç oluşturmuyorsa o zaman hukuka aykırı değil ve suç oluşturmuyorsa niye yer veriyorsunuz?

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN - Ama bizim raporlarımızda yer alan hususların hepsinin suç oluşturduğunu söylemek...

BAŞKAN – Bu, şu anlamı mı geliyor? Biz her sene, her bütçe döneminde TMSF’nin Sayıştay raporları gündeme geldiğinde ben 2016, 2017, 2018, 2019; böyle tutanakları okuyarak mı gideceğim, devam mı edeceğim yani?

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN - Bu tabii, Meclis iradesinin karar vereceği bir konu ama...

BAŞKAN – “Meclis iradesi” derken bir yandan da Meclisin şu anki İç Tüzük itibarıyla Sayıştay raporlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi konusunda ve bir yaptırıma götürmesi konusunda bir açıklığının olmadığını zaten hepimiz biliyoruz. Bu çerçevede içerisinde bu değerlendirmeyi Sayıştayın kendi içerisinde yapması ve kendi içerisinde bir an önce kararını vermesini gerekiyor. Komisyon olarak son kararımız da budur.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN - Sayın Başkan, şimdi, “Hukuka uygun olmayan her şey suç.” demek bir kere denetlenen kurumlara haksızlık olur ve yersiz bir itham olur. Bu bağlamda bizim böyle bir görüşümüz yok.

BAŞKAN - Bu görüşünüz yoksa da demek ki bu, kendi içerisinde görüşmeniz, düzeltmeniz ve karara varmanız, almanız gereken bir husustur. Bu şekilde idare bunu söyledi ama biz bunu söylüyoruz ve bizim açıklamamızın sadece son iki paragrafını alıp...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayıştayın hazırlamış olduğu rapor yani, siz bu konuda biraz mobbing uyguluyorsunuz.

BAŞKAN – Ben mobbing uygulamıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Mobbing uyguluyorsunuz yani.

BAŞKAN – Canım yani, o zaman Sayın Kalaycı da başka türlü mobbing uyguladı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır...

BAŞKAN – Yani Sayın Ayhan da uyguladı, siz de uyguluyorsunuz.

Tabii ki yani misal olarak söylüyorum canım yani bu, mobbing değil.

Bakın, ben şunu söylüyorum: Ortada bir bulgu var ve bu bulguya ilişkin de bize geldi değil mi Sayıştay raporları, biz de burada Komisyon olarak da Başkanlık Divanı olarak da bu konudaki bakış açımızı, şeyimizi ortaya koyduk. Yapılmış olan açıklamanın bütününe yer vererek bir değerlendirme yapabilirsiniz ama siz bunun içerisinde bir kısmını cımbızla çekip onun üzerinden bir değerlendirme yaparsanız doğru yapmazsınız; ben de bunu söylüyorum.

Eğer biz Plan ve Bütçe Komisyonu olarak bu kadarını da söyleyemeyeceksek, bu söylediğimiz de mobbing olarak anlaşılacaksa...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır söyleriz ama o zaman hesaplama noktasına gidiyor.

BAŞKAN - ...o zaman biz Sayıştay raporlarını nasıl bir kesin hesap alt komisyonu kuracağız da nasıl gerçekten objektif bir çerçeve içerisinde değerlendireceğiz? Sayın Çam, yapabilir miyiz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Yaparız, hiç merak etmeyin, yaparız.

BAŞKAN – Nasıl yapacağız? E, yapacaksak inşallah.

MUSA ÇAM (İzmir) – Getirin kesin hesabı, yaparız.

BAŞKAN – Onun için, genel çerçevede yani bu, gündeme geldiği için tekrar, geçen sene de bu konuda tartışmalar olduğu için bu konuda Başkanlık Divanı olarak ben bu açıklamayı yaptım.

Teşekkür ediyorum. Kayıtlara ve tutanaklara da geçti.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

e) Başbakanlık

f) Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

g) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

ğ) Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı

h) Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği

ı) Diyanet İşleri Başkanlığı

i) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

j) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan yardımcıları, değerli hazırun; şimdi bir açıklama yaptınız da gördüğüm, siz kendi konuşma tutanaklarını okudunuz ve Sayıştay değerlendirme raporlarını beraber karşılaştırdınız. Şey çok açık ortaya çıkıyor ki artık kesin hesap kesinlikle kurulmalı...

BAŞKAN – Kesinlikle.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – ...ve bu Sayıştay raporları değerlendirilmeli ve sizin şahsi değerlendirmenize bağlı olarak ortaya çıkan bu raporlar değil, o komisyonun...

BAŞKAN – Biz burada sadece bir tespit yapıyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, hepimiz bu tespiti yapıyoruz.

BAŞKAN – Yani bu 5018 sayılı kapsamın dışında olduğu tespitini yapıyoruz...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu tespiti yapıyoruz.

BAŞKAN – ...ve bir tespit de yaptırımımızın olmadığı tespitini yapıyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam ama siz Başkan olarak bunu yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Başkanlık Divanı olarak yapıyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani Başkan olarak bunu yapıyorsunuz. Ben bunun ne siz ne biz ne de başka, bunun sadece oluşacak bir alt komisyonla gerçek anlamda tartışılması...

BAŞKAN – Bu, ortak temennimiz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) –ve onun sonucunda hem ilgili kuruma hem Sayıştaya beraberce değerlendirmeler ışığında kararımızı dile getirmemiz lazım.

BAŞKAN – Bir de şeyi de düzeltmemiz gerek: Sadece bu alt komisyonu kurmamız da yetmiyor, kesin hesap alt komisyonu ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Sayıştayın bu noktadaki ilişkilerini de yeniden değerlendirmemiz gerekiyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – E tabii, inşallah Sayıştayla bence yakında bir brifing alacağız.

BAŞKAN – Günü belirledik, 28’inde 15.30 olarak belirledik

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O gün belirlenirse, Meclis ve Sayıştay ortak çalışma programları ve yöntemleriyle ilgili ve diyalog zeminleriyle ilgili de paylaşılmış oluruz.

BAŞKAN – 28 Kasım, onu da buradan söyleyeyim, 15.30

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, 28 Kasım?

BAŞKAN – Evet.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

Tekrar konumuza dönersek... Size yeni görevleriniz hayırlı olsun demek istiyorum ve ilk olarak İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumundaki yapılanımla sözüme başlamak istiyorum. Şimdi, baktım, Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen bir kurul ama hem İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu diyoruz hem de kurula bakıyoruz; 10 tane erkek üyesi var, 1 tane kadın. Yani, Bakanlar Kurulunun burada görevlendirdiği tamamen erkek. Allah’tan Cumhurbaşkanlığı yüzde 33 kadın kotası uygulamış da bir yerde 1 tane kadın üye atanmış ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun yapısıyla, kendi içindeki yapısıyla kendi misyonunu da ne kadar temsil ederek bir yapı ve çalışma ortaya koyuyor, onu sorgulayarak başlamak istiyorum.

Şimdi, baktığımız zaman, Türkiye’deki insan hakları ve ona bağlı uygulamalar ve karşısında bizim yüz yüze kaldığımız uluslararası yaptırımlarla değerlendirdiğimizde, gerçekten kendimizi aynada çok iyi görerek nelerde doğru, nelerde yanlış, nelerde fazla ileri gidiyoruz, nerede eksik uygulamalar var, bunlara çok objektif bakmak zorundayız. Çünkü, sonuçta hepimiz insanı insan olduğu için ve haklarıyla beraber bir gücü olduğu için değerlendiren, bu iyi niyetle bakan kişileriz.

Şimdi, Avrupa Konseyinin karar organının 2016’ya ilişkin Faaliyet Raporu’na baktığımız zaman, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği tazminat cezalarının Türkiye açısından sıralamasında Türkiye rekora koşmuş yani Türkiye 1’inci sırada ve bizden sonra gelen ülkelere baktığımızda da Arnavutluk, İtalya ve Rusya. Şimdi burada baktığımızda, hâlâ Türkiye’nin tam olarak uygulamadığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının sayısı da 1.430 olarak çıkıyor ve bu sıralamada da yine İtalya ve Rusya’yla yarışıyoruz. Şimdi, demek ki uluslararası hukuk zemininde de karşılaştırıldığında bizim bu konuda eksiklerimiz var ve umut ediyorum ve diliyorum ki İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bu konuda atılacak adımlarda hızlı ve bugünkü sonuçları ortaya çıkaran sıralamalardan Türkiye’yi

kurtaracak kararlılıkta çalışmalarını ortaya koyar. Çünkü, siz kimi zaman yapılan değerlendirmelere farklı bir şekilde “Ya, taraflı değerlendiriyorlar.” desenez bile yani bakıyorsunuz, Amerika’da Sayın Cumhurbaşkanının gittiği ziyaret sırasında aktivistlerin baskı gördüğü ülkelerle ilgili bir sıralama çıkıyor, Türkiye orada -29 ülke sanırım- onun içinde, aynı anda Birleşmiş Milletler çatısı altında bir sıralamayla karşılaşıyor. Diğer taraftan bakıyorsunuz, işte, hukuk açısından sıralama, hukukun üstünlüğü açısından, basın özgürlüğü açısından ve karşımıza çıkan tablolarda Türkiye hep gerilerde, son beş senede hızla geriye giden bir noktada. Ha, bunlara “Ya, bunlar taraflı değerlendiriyorlar.” demeden önce yani burada “Freedom House”un var, sınır tanımayan gazetecilerin sıralaması var, bunlarda acaba biz nerelerde yanlış yapıyoruz, buradaki değerlendirmeler hangi noktadadır diyerek bakmakta fayda olduğunu düşünüyorum açıkçası.

Şimdi, AFAD’a geldiğimizde... AGİT’in Göç Komitesi var, kendi alt komitesi. Ben aynı zamanda onun da -Türkiye adına Adalet ve Kalkınma Partili bir arkadaşımla beraber- alt komisyonunun üyesiyim ve bu Göç Komitesi, özellikle Türkiye gibi ve diğer Avrupa ülkeleriyle yaşanan hem gelen sığınmacılar hem onların yaşam şartları ve yapılan çalışmalarla ilgili sürekli olarak Avrupa içinde de bu çalışmaları takip edip raporlarını hazırlıyor. AFAD olarak baktığınızda -ben AFAD’ın toplantılarına da katıldım- gerçekten önemli bir çaba gösteriyorlar ama maalesef, bakıldığında, burada -Türkiye açısından- 3 milyon diyoruz ama 3 milyonun içerisinde kamplarda var olan kişilerin sayısı bu 3 milyonun içinde çok düşük bir oranı oluşturuyor. E şimdi, o kamplarda dönem dönem bazı problemler de çıktı, onlarla ilgili müdahalede de bulundu ama bizim esas bu 3 milyonu aşan göçmen, mülteci konusunda hem uluslararası ilişkiler açısından hem “insan trafiği” dediğimiz hareket açısından hem yaşam şartları hem de ülke içerisindeki haksız rekabete yol açan birtakım gelişmeler açısından veyahut alınan tedbirler açısından, ödenen maliyet açısından doğru değerlendirmelere ihtiyacımız var. Bunları toplu bir şekilde ortaya koymaz isek gerçekten -şu anda bakıyoruz- güvenlikten sosyal hayattaki paylaşımına kadar pek çok konuda problemlerle karşı karşıya kalındığı bir dönemden geçmiş oluruz.

Şimdi, geçen seneydi sanırım, yine bir torba yasada bu konuyla ilgili AFAD’da toplanan bir güç merkezi hâline dönüştüren yasal zemini hazırladık. Ama bir örnek var, mesela merak ediyorum bu konuyla ilgili. Birleşmiş Milletlerden bir fon sağlanarak sanırım AFAD 20 tane haberleşme aracı yaptırmış ve daha sonra bu araçlar kullanıma uygun olmadığı için üç yıldır otoparkta bekletilmiş. Şimdi, böyle bir uygulama olduysa veya böyle bir şey gerçekleştiyse eğer, bu kaderine terk edilen haberleşme araçları neye göre oluştu, neye göre hesabı yapıldı, sonra neye göre yanlış olduğu ortaya çıktı? Bir açıklamasını herhâlde bizlerle paylaşma imkânına sahip olursunuz.

Tabii, İstanbullu olup da deprem zamanında toplanma alanlarıyla ilgili yapılan binalaşmayı söylememek mümkün değil ama yani bunu sadece biz söylemiyoruz, ilgili birimlerdekiler de söylüyor. Gerçekten, İstanbul’a gittiğinizde deprem toplanma alanında alışveriş merkezi var. Demek ki deprem olduğunda insanlar yine tüketsin diye öyle bir yer kondurulmuş diye düşünüyorum açıkçası.

Şimdi, Sayıştay’ın AFAD raporuna bakıyorum da 13 tane madde dedik ama tamam, içerisinde muhasebeleştirmeyle ilgili birtakım problemler var, yapılması gereken yazılımla ilgili problemler var ama AFAD’ın asli vazifelerinden bir konuyla ilgili önemli bir eksik var bence, bu, denetim içerisinde çıkmış. Diyor ki buradaki saptama sırasında: “Büyükşehirler ve il özel idareleri tarafından afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin yatırımlar için ayrılan bütçeden yapılacak olan harcamaların gerçekleşmesinin esas ve usullere uygunluğunun takibinin yapılmasına ilişkin kontrol sistemi kurulmuyor. Yani AFAD sonuçta bir afet yani sadece deprem değil bu, yaşanan, işte, fırtına olur, sel olur, ki İstanbul bu sene selden de çok çekti, Türkiye’nin birçok bölgesi çekti...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tamaylıgil.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Büyükşehir belediye ve il özel idareleri tarafından, işte, bu raporlama, birlikte kontrol sisteminin oluşmasına kadar olan süreç eğer ki yapılmadıysa çok büyük eksiklik, gerçekten çok büyük eksiklik.

Bir de hizmet alımı ihalelerinde iş deneyim belgesinin güncellenmemesi... Yani işte biraz önce söyledim, “20 tane araç” dedim. Yani birtakım şeylerde hizmet alımı olsun veya mal alımı olsun, belli yeterliliğin doğru şartlarda ortaya konması lazım. Diğerlerine çok zamanım yok çünkü önemli gördüğüm diğer konularda da birkaç şey söylemek istiyorum. O yüzden bu Sayıştay raporu da dikkate alınarak uygulamada karşımızda görmemiz lazım.

Şimdi, Sayın Başkanım, Diyanetle ilgili arkadaşlarım çok güzel değerlendirmeler, farklı farklı değerlendirmeler –ki bizim grubumuzdan da arkadaşlarım- paylaştı ama ben yine –hani kadın konusuyla başladım- kadınla devam edeceğim. Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığına bir danışman görevlendirildi. Danışman beyefendi bir profesör ve erkek şiddetine maruz kalan bir kadınla ilgili “Abartmayın, size öbür dünyadan önce ceza vermeli.” gibi bir söylem dile getiriyor ve bu aynı kişi zamanında öğretmen ve asker olan kişilerle ilgili de birtakım şeyler söylediği için RTÜK tarafından ilgili kanalına ceza veriliyor ve bu dediğim konuyla ilgili de yine RTÜK tarafından... Yani “Abartmayın, size öbür dünyadan önce ceza verilecek, vermeli.” diyen kişi bugün Diyanet İşleri Başkanlığında danışman olarak görevlendiriliyor. Şimdi ben bu konuyu sizinle paylaşmak ve bunu da hatırlatmak isterim.

Diğer taraftan, bir konu daha var, bu konu da şu: Her sene Diyanet İşleri Başkanlığının ödeneklerinden... Yani bu kâr amacı gütmeyen kuruluşlar açısından 2016’ya bakıyorsunuz, 26 trilyon civarında bir rakam başlangıç ödeneği olmuş ama harcanan 103 trilyon. 2017’ye bakıyoruz, 29 küsur trilyon, sekiz ayda gelen rakam 70 küsur trilyon, demek ki o da gidecek. Şimdi, 2018 bütçesine bakıyoruz, 30 trilyon.

Ya, kime ne şekilde ne para veriyorsanız, onun doğru dürüst, bir şekilde dökümü ortadadır, bir onun dökümü... Bir de niye düşük gösterip de sonradan, işte, “Yetmiyor, yetmiyor...” Çünkü Sayın Görmez ayrıldıktan sonraydı herhâlde, bir faaliyet raporu çıktı Diyanetin, bakıyorsunuz, Diyanet “Bize bütçe yetmiyor, para yetmiyor.” diye faaliyet raporlarında söylüyor. Birincisi, “Sadece para yetmiyor, bütçe yetmiyor.” demiyor, “Ya bu camiler ve diğer yapılar özel ve tüzel kişilere ait. E bizim bir hukuki kimliğimiz yok ama buralara karşı alt çalışmayı biz gerçekleştiriyoruz.” Sanki bir yeni hukuki kimlik arayışı mı var o faaliyet raporunda gördüğüm? Bir ikincisi de, “Çift yapı var.” diyor, bunu Diyanet kendi raporunda söylüyor. İşte camilerde, ibadet yerlerinde farklı dernek ve vakıfların hâkim olduğunu, böyle olunca da çift yapı oluştuğunu, bunun da problem yarattığını. Sanki yeni -dediğim gibi- bir hukuki tüzel kimlik arayışı var gibi geliyor. Böyle bir şey var mı yok mu, onu sormak istiyorum.

TMSF’yle ilgili diğer... Ha, faaliyet raporunu okumadık, yeni geldi ama ben TMSF’nin üç aylık faaliyet raporlarını takip ediyorum. En sonda üç aylık olarak altıncı ayınki var ama daha dokuzuncu ayı getirmediler, onun için şeylerini biliyorum ama TMSF’yle ilgili de çok dikkatimi çeken, yani kanun hükmünde kararnameler içerisinde verilen, yapılan birtakım yasal düzenlemelerin ötesinde, tabii ki işte Meclise de getirdik, Mecliste de kabul gördü ama bir tanesi var ki bu son 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de ve bu kararnamede diyor ki: “Fon, TMSF’ye devredilen veya fonun kayyum olarak atandığı şirketlerde şirketin ortaklarının şirketin sahip olduğu payı oranında yeni bir şirket kurulacak ve bu yeni şirketin yönetim kurulunun oluşması ve genel kurulu ilgili bakana bağlı olacak. Şirket olarak muvafakat vermesi aranmayacak ve ondan sonra da bu şirketlerin aynı ve nakdi varlıkları yeni şirkete aktarılacak ve sonrasında da TMSF ya da işte bu şirketlerin borçlarıyla ilgili kayyum olmayan diğer ilişkili kişilerle tekrar oradan tazmin edilecek.”

Şimdi, bu bana... Buradaki tabii daha uzun da zaman kısa diye tam söylemiyorum. Yani şimdi bir şirkete kayyum veya TMSF el koymuş, ondan sonra deniliyor ki: “Bu şirket bir tane daha şirket kuracak.” O zaman aklıma ne geliyor? Bu şirket sorunlu, problemleri var. Aynı ortaklıkla temiz bir şirket

kuralım, temizleme şirketi olsun bu yeni şirket. Diğer yükümlülükler eski şirkette kalsın, yeni şirketle güzel güzel, işte biraz daha değer, sonra onu nasıl değerlendiririz... Bunun tam olarak baktığınızda hazırladığı çok farklı bir model var.

Şimdi, TMSF'nin ben bankacılık sistemiyle ilgili, bankalarla ilgili uygulamalarını ve oradaki süreçleri de takip ettim ama burada diyoruz ki işte, "Bilmem bin küsur tane şirket, şu kadar öz varlık..." Sayın Bakan, sizin sorumluluğunuzda bunlar. Ben sizin yerinizde olsam... Siz şimdi bir holding patronu gibisiniz. Çünkü baktığınızda, Forbes'ta ilk 500 kuruluş içerisinde -Türkiye'de- 2'nci sırada şu anda TMSF var şirketleriyle beraber. Siz bu şirketlerin tek tek faaliyet raporlarını, performanslarını, bu performanslara bağlı yani kayyum olarak veya işte, el konularak geçen sürede ortaya çıkan neticeleri çok iyi takip etmek zorundasınız yani bize gelen TMSF bütçesiyle TMSF'nin oradaki o külli yapısının arasında dağlar kadar fark var. Direkt olarak da tabii, yeterlilik, bu işi takip veya işte mesleki bilgi, bilmem, bunların ötesindedir çünkü bakıyorsunuz, biri baklavacı, biri yatakcı, biri buzdolapçı, biri bilmem farklı iş yapıyor ama buradaki ortak yönetim noktasında ve denetim noktasında sizin bir sistem oluşturmanızın şart olduğunu söylemek istiyorum.

Ben, yine, son olarak, bir konunun daha altını çizerek bitireceğim. Bu tanıtımla ilgili olarak baktığınızda, ya, tanıtım fonunu oluşturdunuz, tamam, ama tanıtım fonunda, ajansında... Bizim Kırkpınar güreşleri vardır. Kırkpınar güreşleri de olimpiyatlardan sonraki en etkin spor müsabakalarındandır. Edirne sizden bu sene yine destek istemiş, son iki sene desteğinizi verdiniz ama bu destekten bu 2017'de elinizi çektiniz. Niye? Nedendir şimdi bu kadar... Ve işin enteresanı da güreşler bittikten sonra karar verip "Gündeme almadık." diyorsunuz. Bu konu da çok dikkat çekici. Bunu da sizin bilgilerinize ve değerlendirmenize sunuyorum.

Bir de tabii bizim İstanbul'da çalışan yatırım ajansı gibi bir yapımız var. Şimdi, orada baktım 300 küsur milyonluk bir yatırım için, proje için işte 9 sektör demiş, gerisi çok geniş, milyon dolarlık projeler, ülkeler, o ülkelere bağlı... Ben geçen sene de söylemişim ya bu kadar geniş potansiyel varsa bu kuruluşu çok daha etkin hâle getirelim de bari o büyük projeler Türkiye'ye gelsin ama Türkiye'nin bir gerçeği var Sayın Bakan, Başbakan Yardımcıları, Türkiye'ye şu anda doğrudan yatırım maalesef ve maalesef son yıllarda azalan bir ivme içerisinde seyir gösterirken Türkiye'den 2011'den sonra yurt dışına bizim Türkiye'deki kendi yurt içi sermayemizin transferi hızlandığını görüyoruz yani biz buraya yatırım çekelim derken yurt dışına giden önemli miktarda, montanda yatırım meblağı ve yatırımcı adedi var. O yüzden -biraz önce baştan da söyledim- Türkiye'de demokrasi, hukuk ve insan hakları ve hukukun uygulanması konusunda birtakım değerlendirmeler varsa, şimdi bu şirketlere el kondu, konmadı, şöyle yapıldı, böyle yapıldı değil, hakkı hukuku doğru uygulayarak yapılanlar ya da işte Türkiye'de bir gecede şirkete el konuluyor noktasında -onun için TMSF, onun için siz çok önemli bir noktadasınız- bir değerlendirme yatırımcının ayağını frene basmasını getirir çünkü yatırımın en önemli başlığı güvendir. Güven faktörlerinde yaşanacak erozyon... Türkiye'yle ilgili isterseniz Tanıtım Ajansı kurun, isterseniz fonlar kurun ama buradaki o potansiyel projeleri Türkiye'ye getirmenin en önemli yolu Türkiye'nin şu gün içinde olduğu şartlardan daha uluslararası alandaki gücünü ortaya koyacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben de teşekkür edeceğim.

...kararlı ve doğru hedefleri, doğru uygulamaları gerçekleştirmesidir.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun bütçeniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hayırlı olsun.

Sayın Doğan, buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Başbakan Yardımcılarım, değerli hazırım; hepinize iyi akşamlar diliyorum. Size de ayrıca teşekkür ediyorum öncelikle söz verdiğiniz için.

Ben tekrara düşmemek hassasiyetiyle çok uzatmayacağım. İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuyla ilgili söz aldım. Hatırlayacağınız üzere İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu benim de üyesi olduğum AB Uyum Komisyonunda görüşüldü. Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması'nın 72 maddesinden bir tanesiydi, Türkiye'nin yükümlülüklerinden. Biz orada görüşürken aslında heyecanlanmıştık hem Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının insan hakları standartlarını yükselteceği açısından hem Türkiye-AB ilişkilerini yeniden canlandıracağı açısından ama aynı zamanda Kurumun işleyişiyle ilgili kaygılarımızı da dile getirmiştik ve geline nokta ise AB'ye bırakın vizesiz girmeyi, bugün vizeyle bile girmemiz zorlaşmış durumda. İnsan hakları ihlallerine ilişkin ise deminden beri arkadaşlarımız ifade ediyorlar, OHAL sonrası yaşanan süreç, cezaevlerinin durumu.

Ben başka bir soru sormak istiyorum burada. Eğer bu kurum konusunda Hükümetimiz samimiyse acaba neden bu Kurumun -kurulun daha doğrusu- tanıtılması konusunda hiçbir çaba sarf edilmedi? Şimdi buradan sokağa çıkalım. Burada Çankaya'da sokaktan geçen kaç kişi acaba böyle bir kurulun varlığından haberdar, bu kurul ne yapar, vatandaşlarımız hak araması konusunda acaba böyle bir kurulun varlığından haberdar mı? Bize göre bu büyük bir eksiklik ve açıkçası samimiyetsizliğin de bir göstergesi.

Öte yandan -yine Bihlun Hanım dile getirdi- hakikaten cinsiyet eşitliği manasında çok sıkıntılı sadece 1 kadının, kadın üyenin olması. Onun dışında acaba farklı aidiyetlerden, farklı inançlardan orada görev alacak kişiler var mı? Örneğin benim bir gün vekilliğim sona ererse ben orada görev alabilir miyim teorik olarak? Bunu kendime sormadan edemiyorum.

Yine, bakın, kurumun görevleri arasında diyor ki: “Ansızın ziyaretler yapmak, haber vermeksizin çeşitli yerleri ve orada insan hakları ihlalleri olup olmadığını gözlemek.” Bakın, biz vekiller olarak sürekli bu ziyaretleri yapıyoruz ve bunları kamuyla paylaşıyoruz. Dolayısıyla bu kurumun da haberi olmuştur bunlardan, işte cezaevindeki hükümlülerin hâllerinden, anneleriyle kalan 600'ü aşkın çocuktan. Bakın, bugün 500'ü aşkın avukat tutuklu. Yine cezaevlerinde LGBT'li bireylerin çok büyük sorunları var. Yani burada saymakla bitmez. Diliyoruz ki kurul daha etkin bir hâle gelir ve bunlarla ilgilenir. Biz buna katkı sunmaya hazırız. Onu da ifade etmiş olalım.

Ancak insan haklarının gelişimi bize şunu göstermiştir ki bu kurullar siyasetten bağımsız olmadıkça amaçlarını gerçekleştirmeleri çok da mümkün olmuyor ve üstelik bu kurullara katkı sunmak isteyen insan hakları savunucuları da çok büyük baskı görüyor. Yine bunu da Büyükaada davasında gördük.

Ne yazık ki mevcut iktidar “eşitlik” ve “insan hakları” kavramlarının içini boşaltmaya çalışıyor ve onları birer tabela kurum hâline getirmeye çalışıyor. Biz diyoruz ki buna bir kez daha izin vermeyelim çünkü biliyoruz ki insan yalnızca haklarıyla var ve bunun da bir bütçesi ve bir bedeli yok aslında.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kürkcü, buyurun lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar, Sayın Bakanlar, ben Başbakanlık merkezi bütçesi ve Diyanet İşleri Başkanlığı ve İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu hakkında üç parça konuşmak istiyorum.

Birincisi, bu Başbakanlık bütçesinde beni şahsen en çok ilgilendiren konu, Başbakanlık bütçesinin geçtiğimiz dönem de muhtemelen bu dönem de bütçede kendine ayrılan payın muhtemelen 2 katına yakın bir miktarı kullanacak olması. O açıdan neredeyse yüzde 100'e varan artışların aslında doğru bir hesaplama ve doğru bir denetim imkânı sunmadığını söylemek isterim. Birincisi bu. O nedenle zaten trendler belli olduğuna göre öngörülebilecek büyüklüklerin de aslında önceden ortaya konması gerekir.

İkinci mesele, örtülü ödenek meselesi. Örtülü ödeneği Başbakanlık Cumhurbaşkanlığıyla birlikte kullanıyor. Ne kadarı Cumhurbaşkanlığının ne kadarı Başbakanlığın kontrolündedir bunu çok iyi göremiyoruz fakat örtülü ödenek harcamaları da hem çok büyük artışlar gösteriyor hem de neredeyse Başbakanlığın talep ettiği bütçeden daha fazla bir örtülü ödenek var. Bu ne demek? Bu, ister Cumhurbaşkanlığı ister Başbakanlık tarafından kullanılsın yürütmenin denetlenemeyen masraflarının ve harcamalarının denetlenebilir olandan çok daha yüksek olması demek. Bu, bence Meclisin denetim görevi bakımından çok büyük bir engel. Ancak bütün bu parayla ne yapılıyor? 2016'nın 15 Temmuzundan beri ya da olağanüstü hâlin ilan edildiği 20 Temmuzdan bu yana aslında Başbakanlık Türkiye'yi yönetiyor ve bunu Meclisi baypas ederek yapıyor çünkü olağanüstü hâl kararnamelerinden çok azı Meclise getirildi kanunlaştırılmak üzere. O nedenle Başbakanlık şu an Meclisi ikame etmiş durumda ve tabii ki Avrupa Konseyine ve Birleşmiş Milletlere de bildirdiği gibi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Haklar ve Özgürlükler Bildirgesi'nde ifade edilen hakları deroge etmiş durumda. Bunun manası, aslında bu sözleşmelerle de birkaç maddesi dışında kendisini bağlı saymıyor.

Bütün bu nedenlerle, şu an, evet, Cumhurbaşkanının tekrar AKP Genel Başkanlığını ele alması dolayısıyla bir bakıma hükümet işlerinde bir numaralı rol Cumhurbaşkanı tarafından oynanıyor ama nihayet davulu da Başbakanlık taşıyor ve biz bu yüzden faturayı Başbakanlığa çıkartıyoruz yani Türkiye'yi Başbakanlık yönetiyor aslında ve hemen hemen hiçbir engele takılmadan ve olağanüstü hâlî de bu açıdan olağan bir yönetim metodu hâline getirmiş durumda.

Ben bu olağanüstü hâl meselesine bir an önce son vermediğimiz takdirde, verilmediği takdirde Türkiye'nin demokratik ülkeler, geçici olarak hakları askıya almış olsa da demokratik ülkeler arasında sayılabileceği bir kategorizasyona doğru hızla gittiğimizi görüyorum çünkü hem iş adamları hem sendikacılar Hükûmeti boşuna uyarıyorlar çünkü uluslararası alanda sadece devletten devlete ilişkiler değil, yurttaşlardan yurttaşlara, kurumlardan kurumlara ilişkiler var ve hem sendikaların hem işveren kuruluşlarının önüne olağanüstü hâl çok esaslı bir insan hakları ihlali mekanizması olarak çıkıyor. Çünkü her ne kadar bir karınca ezmez hassasiyetiyle olağanüstü hâl yürüttüğünü Hükûmet söylese bile, sonuçta kendisini İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesi'yle bağlı saymadığı her noktada her türlü şüpheyi açık ve aslında bunu sayıları 100 binlere varan ihraçlar, 10 binleri aşan tutukluluklar, hapisteki gazeteciler, hapisteki insan hakları savunucuları dolayısıyla görüyoruz. O nedenle bu olağanüstü hâlin bir an önce kaldırılmaması Türkiye'nin bir diktatörlük olarak adlandırılması konusunda kimsenin önünde herhangi bir mazeret de bırakmayacak. Ben bu açıdan uyarmak isterim.

Bu çerçevede, Adalet Bakanlığının bir uygulamasını da sizinle paylaşmak istiyorum. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, şu an hapiste olan Genel Başkanımızla ilgili olarak bir "gizli" yazılı, ibareli bir genelge yollamış ve Sayın Demirtaş için "Silahlı terör örgütüne üye olma suçundan militan konumunda tutuklu" diye tanımlayarak SEGBİS dışındaki herhangi bir araçla yargılanmaya tabi tutulamayacağına dair bir kayıt getirmiş. Ben, özellikle eski Adalet Bakanımız olduğu için Sayın Bekir Bozdağ'ın bunun aslında olmaması gerektiğini bize söylemesini istiyorum çünkü hakikaten böyle bir tanımlama olamaz çünkü hâlen yargılanmakta olan ve hakkındaki iddiaların gerçek olup olmadığını hiç değilse şeklen bile ortaya çıkarmış olan Genel Başkanımız hakkında adil yargılama hükümlerini bu şekilde ihlal eden ve kendisini bu şekilde damgalayan bir ibarenin Adalet Bakanlığının elinden çıkmamış olması gerekirdi.

Ben bir şey daha söyleyeyim. Şu saat itibarıyla, yarım saattir, Türkiye'nin sık sık olağanüstü hâli mazur göstermek için başvurduğu bir gerekçenin elden çıktığını söylemekten bahtiyarım. Fransa'da olağanüstü hâl bu saat itibarıyla kaldırılmış durumda. Yani şu an Türkiye, Avrupa'da olağanüstü hâl uygulayan tek Avrupa Konseyi ülkesi hâlidir. Bu hâlden çıkmak için bunun bir teşvik olmasını ümit ediyorum.

İkinci konu, Diyanet İşleri bütçesiyle ilgili olan husustur. Benim sizin sunumunuzla Diyanet İşleri Başkanlığı Yasası arasında bir fark gördüğümü söylemek isterim. Diyanet İşleri Başkanlığı Yasası 1'inci maddesinde görev tanımı yaparken şöyle diyor: "İslam dininin inançları, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur." Sizin sunuşunuzun 16'ncı sayfasında şunu diyor: "Diyanet İşleri Başkanlığı, İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları hakkında halkı doğru dinî bilgiyle aydınlatmak, Kur'an ve sünnete dayalı dinî rehberlik ve destek hizmeti sunmak, İslam'ın kuşatıcı ve rahmet dolu mesajını etkin bir şekilde yaymak ekseninde çalışmalar yürütmektedir."

Şimdi, bunu niçin önemsiyorum? Şunun için önemsiyorum: Birincisi, Diyanet İşleri Başkanlığına, evet, birinci cümlede, İslam'ın inanç, ibadet ve ahlak esasları hakkında doğru dinî bilgi vermek görevi verilmiş ama İslam'ı yaymak konusunda verilmemiş çünkü aslında makul bir biçimde düşünecek olursak, çok çeşitli dinlerden ve inançlardan oluşan ve çok çeşitli kökenlerden oluşan bir toplumda yaşadığımız için, işte Türkiye'de kendisini Sünni İslam'a bağlı kabul edenlerin oranı yüzde 65, Şii İslam'a bağlı sayanlar yüzde 4, Aleviler yüzde 20, mezhebe ait olmadığını söyleyen Müslümanlar yüzde 14 ve devam ediyor, Hristiyanlar ve ibadet etmeyenler... Şimdi, dolayısıyla burada Diyanet İşleri Başkanlığı bir kamu kurumu olarak bunlardan birisini eksen alarak işlem yapmaya başladığında ve diğerleri aleyhine, onların yararlandığı bu böyle kurumlar olmadan, kamu kaynağı onlara gitmeden, sadece bir tek eksenli bir çalışma yaptığında, ötekilerin aleyhine ya da onların meşruiyetini gölgeleyecek sonuçlar doğabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiç geçti)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Kürkcü.

Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Çok teşekkür ederim.

Bir başka görev olarak da Diyanet İşleri Başkanlığının işleri çerçevesinde, yurt içi ve yurt dışındaki vatandaş ve soydaşlarımıza, dindaşlarımıza irşat ve eğitim hizmetleri sadece dinî açıdan değil millî, tarihî, sosyal ve kültürel değerlerin muhafaza edilip gelecek nesillere aktarılması açısından da önemli bulunuyor. Şimdi, millî, tarihî, kültürel değerler aslında Türkiye'deki çeşitli yurttaş topluluklarına göre değişen şeyler. Türkçe konuşanlar, ana dili Türkçe olanlar ve olmayanlar için bu tanım farklı, kültürel aidiyetler, kentliler ya da kırdaki yaşayanlar için farklı, Rumeli göçmenleri ya da Toros Yörükleri veya Hemşin Lazları için bunların hepsi birbirinden farklı. Bunları tek bir renge, tek bir dokuya büründürüp, üstelik İslam'ın zarfı içerisinde sunmaya kalktığımız zaman iyi-kötü, doğru-yanlış, sevilen-sevilmeyen, güzel olan-olmayan tanımlarının hepsi de kendisine dinî bağlamlar bulacağı için, din burada birleştirici mi olur, yoksa bir gerilim kaynağı mı olur böyle kullanıldığında? Ben bunun esaslı bir problem olduğunu düşünüyorum.

Nihayet son bir nokta, bu kadar çok vazife, dinin ve Diyanet kurumunun üzerine yüklendiğinde çeşitli devlet görevleri de, örneğin hutbeler vasıtasıyla çeşitli güvenlik mesajları vermek veya yurt dışındaki örgütlerde çeşitli istihbarat işleri yapmak görevini doğrudan doğruya Diyanet imamlarına vermese bile bunların sorun olduğunu Almanya'daki DİTİB tartışmasından siz çok iyi biliyorsunuz ve bu konuda çok sert mesajlar vermenize rağmen, DİTİB Genel Sekreteri, bu konuların yanlış

anlaşıldığını, evet, böyle şeylerin de olduğunu kabul edip geri çekildi. O nedenle, ben, bu kadar çok işin bir tek bağlama, bir tek değere yüklenmesinin son derece ağır bir mesele olduğunu ve bunun, Türkiye’de geleneksel, klasik, laik, dindar şeklinde kutuplaştırılan tartışmaların çok ötesinde inancın, kendi içinde ve diğer inançlarla ilişkisinde de yepyeni sorunlara yol açabileceğini düşünüyorum. O yüzden, birlik sağlamak adına dine bu kadar çok yük yüklemenin ben aslında onun tabiatına da aykırı olduğunu düşünüyorum doğrusu.

Nihayet, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bağlamında da söylemek istediğim şey şudur, demin diğer arkadaşlarımız da söyledi: Hakikaten bu, 2016’da yeniden düzenlendi ama bu konuyu biz geçen dönemde yani 24’üncü Dönemde Mecliste tartıştık ve o zaman İnsan Hakları Kurumu olarak kurulmuş olan kurumun kurulmasının üzerinden yaklaşık üç sene geçmiş olmasına rağmen elde elle tutulur hiçbir şey yok. Bu arada, Türkiye en ağır insan hakları ihlallerine yol açan çatışmaların içerisinde geçti, binlerce insan, on binlerce insan evlerinden göçmek zorunda kaldılar güvenlik operasyonları dolayısıyla, hayatlarını kaybetti insanlar, -Bedia arkadaşımızın anlattığı gibi- cenazeleri ortalarda kaldı insanların ve ben bakıyorum, bu kurumun resen bu konularda söylediği hiçbir şey olmamış olması, aslında devlet ile toplum arasında toplumun yanını tutsun diye devletin kasten para harcamış olduğu bir kurum, toplumun yanını tutan hiçbir duruş ortaya koymadı. E, bu kadar kaynak ayırmaya ne gerek var? Devlete bu kadar çok kıymet atfedilen yerde, aslında “devlet” dediğimiz şeyin, esasen toplumun kendi kendini yönetmesi için ona hizmet eden bir kurum olduğunu akıldan çıkartırsak bütün bu işler anlaşılabilir olur. Ama mademki biz, bütün yeni kuşak hakları Türkiye’ye içirme bağlamında bu kurumu kurduk, o zaman devletin kendi kendini eleştirecek bir mekanizmayı beslemek üzere buraya kaynak aktardığını kabul edip onu teşvik etmemiz lazım ama kurum öyle bir bağlanmış durumda ki -demin şaka yollu söylediniz ama- evet, sonuç olarak, Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından üyeleri seçilen bir kurumun onun karşısında özerk olması ihtimali oldukça düşük.

Bu açıdan, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun mutlaka yeni bir aktivizmle doldurulması konusunda Meclisin inisiyatif alması ve belki de yasada yapılacak kimi değişikliklerle tüm bu hak ihlalleriyle başa çıkabilmek açısından sığınabileceğimiz bir merci olarak bir Türkiye içi mekanizmayı mutlaka kuvvetlendirmemiz gerek çünkü uluslararası alana da taşınmıyor bütün bu hak ihlalleri, deniyor ki: İç mekanizmaları tüketin. İç mekanizmalar ise haklar askıya alınmış olduğu için tüketilemiyor, böyle bir fasit daire içinde dönüyoruz. Artık bu işten çıkmamız lazım ya da bunun meşru gerekçesinin zamanı doldu. Ben, doğrusu, darbe tehdidi ezildikten sonra, artık olağanüstü hâle bizim ihtiyacımız olmadığını, geri kalanın rutin mekanizmalar içerisinde gerçekleştirebileceğini düşündüğüm için şimdi yapmamız gereken OHAL’i sürdürmek ya da güçlendirmek değil, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu daha da özerkleştirmek, ombudsmanlık kurumunu çekinmeden bütün konulara müdahil olabilecek hâle getirmek ve nihayet, Diyanet İşleri Başkanlığını bir yönetim aracı değil, bir hizmet aracı olarak donatmak ve diğer inançlar için de yeni özgürlük ve eşitlik alanları yaratmak gerektiğini düşünüyorum.

Bu çerçevede, yeniden bütün bunları düşünebileceğimiz bir tartışmayı Genel Kurul ve burası için ümit ediyorum.

Sabrınız için de teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kürkcü.

Sayın Karabıyık, buyurun süreniz on dakika.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler.

Sayın Başbakan Yardımcıları ve değerli milletvekilleri; arkadaşlarımız çok konuda görüşlerini ifade ettiler, aynı şeylere değinmeyeceğim ama bir iki şeye değinmek istiyorum özellikle de Diyanetle ilgili.

Şimdi, tabii ki bütçeler iktidarın siyasal tercihlerine göre hazırladığı ekonomik ve siyasal metinlerdir. İstediklerine öncelik verebilirler ama ben burada Diyanet bütçesindeki yüzde 13'lük artış ile Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini kıyasladığımda çok fark görüyorum yani Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde sanki çok büyük bir artış varmış gibi görünmüş olsa da aslında bu personel giderlerinin artışına dönen bütçe harcamaları, ama eğitim yatırımlarında değil. Mesela böyle kıyaslar yaptığınızda dengeli olmasını arzu ederdim.

Şimdi, Diyanet İşlerinin kesinlikle bu ülkedeki merdiven altı eğitimlere izin vermemesi gerekiyor bana göre. Yani Kur'an kursları olsun, din eğitimleri olsun, o kadar çok kontrolsüz faaliyet sürdüren yerler var ki her gün de karşımıza çıkıyor. Yani bu görev kimin? Bu görev, tabii ki, öncelikle cemaatlerin, tarikatların asla değil, derneklerin değil; bu görev Diyanetin ve Millî Eğitim Bakanlığının ama maalesef hâlen merdiven altı bir sürü kontrolsüz yer var. Bence Diyanet İşlerinin öncelikle yapması gereken şeylerden bir tanesi bu sağlıklı yapıları ortadan kaldırmak, hatta cezai müeyyideler getirmek belki çünkü bunun her gün her türlü sakıncasını görüyoruz.

Yine, hani hep "paralel" kelimesinden kaçınmaya çalışıyoruz, "paralel" kelimesi bizi rahatsız ediyor ama paralel yapılar da oluşturulmaya devam ediliyor. Mesela, bu bahsettiğim, işte, Ensar Vakfı da var onun dışında yani diğer cemaatlerden kastettim ama onun dışında da Ensar Vakfı, İlim Yayma Cemiyeti, şunlar bunlar, birtakım vakıflar var, Millî Eğitim Bakanlığı var, Diyanet İşleri var. Şimdi, hangi görev kimin ya da neden bu vakıflara bu görevler, bu sorumluluklar veriliyor, üstelik de paraları, karşılıkları bu bakanlıklardan çıkarak? Oysa bu bakanlıklar bunları çok rahat yapabilecek düzeyde. Yani buradaki paralellik de aslında son derece rahatsız edici boyutta. Bu, Millî Eğitim Bakanlığına geldiğinde de söyleyeceğim bir noktadır ama Diyanet İşlerinde de aynı şekilde paralellik söz konusu. Maalesef bir sorumluluk alanı, sorumluluk merkezi tanımlaması yok. Bir an önce bu vakıflara verilen görev ve sorumluluklardan, artı, diğer, onun dışındaki merdiven altı yerlerden de vazgeçilmeli.

Şimdi, Diyanet İşlerinin örneğin Kredi ve Yurtlar Kurumuyla protokolü var. Kredi ve Yurtlar Kurumuyla sadece Diyanet İşlerinin protokolü var yani başka bakanlıkları ilgilendirmez mi? Geçen sene burada Sayın Çağatay Bey'in sunumunu görmüştük, işte, maneviyat istasyonları vardı. Kredi ve Yurtlar Kurumunda birtakım eğitimler veriliyordu, millî ve manevi değerleri geliştirme eğitimi veriliyordu ve bir tek Diyanet İşleriyle vardı yani başka hiçbir bakanlıkla ilgisi yok mu ya da başka bir birimle, kurumla ilgisi yok mu? Yani bunların çok doğru tanımlanması lazım. Yine geldiği zaman Kredi ve Yurtlar Kurumu, aynı şeyi tüm vekillerimiz burada görecek.

Şimdi, bir başka paralellik şu: "Diyanet İslam akademileri kurulacak." deniyor ama onun öncesinde dinî yüksek ihtisas merkezleri, "ihtisas eğitim merkezi" diye bir kavram var. Şimdi, Sayın Başbakan Yardımcıları, ben uzun yıllar sosyal bilimler enstitüsü müdürlüğü yaptım, çok iyi bilirim, ilahiyat fakültelerinde 3 tane temel bölüm vardır: Felsefe ve din bilimleri, temel İslam bilimleri ve İslam tarihi ve sanatları. Şimdi, dinî yüksek ihtisas merkezlerine şöyle bir görev verilmiş: Vaziflik, müftülük yapabilmeleri için, buralara insan kaynakları sağlayabilmek için, özellikle lisansı temel İslam bilimlerinde olan, işte, başvurular alınacak ve -şu anda ülkemizde 7 ya da 9 merkez yapılmış- buralarda eğitim görecekler, ihtisas elde edecekler. Ama şu bir gerçek: Şimdi bu üniversitelerin zaten 3 ana bilim dalında da -ki en çok da temel İslam bilimlerinin öğrencisi olur- temel İslam bilimlerinde de yüksek lisans ve doktora programları var. Şimdi, üniversiteler temel İslam bilimlerinde yüksek lisans, doktora programı yapıyor. Peki, dinî yüksek ihtisas merkezleri ne yapıyor, nasıl bir titr veriyor, nasıl bir unvan veriyor? Yani onun yerine temel İslam bilimlerinin altında böyle bir şey olabilir. Bakın, gene bir paralellik, böyle, ne olduğu... Hani orada da bir şey var, burada da bir şey var. İlahiyat fakülteleri bunları gayet güzel verebilecektir. Yani böyle ayrı ayrı yapılanmaların ben anlamlı olduğunu hiç

düşünmüyorum. Bunu lütfen değerlendirmenizi rica ediyorum çünkü gerçekten bu önemli. Yani bir şey kaliteli yapılacaksa kaliteli yapılır ama birkaç yerde yapılırken bunun zaten tanımı değişir, adı değişir. Yüksek lisans, doktora programlarında da zaten bu tür şeyler var.

“Diyanet İslam akademileri” diye bir isim geçiyor. Diyanet İslam akademileri bizim ilahiyat fakültelerinden farklı mı? Öbürlerini lağv mı edeceksiniz? Yani ne farkı var? Mesela bunlar benim aklımda soru işaretleridir, bunu da sormuş olayım.

Sonra, bu yüksek ihtisas merkezleri üniversitelerin içinde değil bildiğim kadarıyla, değil zaten inceledim de şimdi ben onları. Ama ne titr verdiği de belli olmayan ya da kimler eğitmeni orada, bunlar da hiç tanımlanmış değil, bunun da altını çizmek isterim.

Diğer taraftan, her konuya girmeyeceğim ama Başbakanlık sunumunda dikkatimi çok çekti yani özellikle söylemeden de geçemeyeceğim. Konuşmamı da çok uzun tutmayacağım zaten, iki gündür ses kısıklığımdan rahatsız olduğunuzun farkındayım ama yapacağım da hiçbir şey bu konuda maalesef yok, kusura bakmayın. Şimdi, şöyle deniyor sunuş konuşmasında: “Türkiye’nin sürekli güçlü iktidarlar tarafından yönetilmesini sağlamak, kuvvetler ayrılığını tam anlamıyla hayata geçirmek...” Bizim istediğimiz zaten kuvvetler ayrılığı ama tek elden nasıl kuvvetler ayrılığı oluyor onu anlayamıyorum tabii. Yine, “Güçlü yasama ve güçlü yürütmeyi tesis etmek.” Yasama nasıl güçlü olacak tek elden o da belli değil, yani bu yanlış bir kavram. Bu zaten “Neden evet verelim?”in altındaki nedenler, reklamlar vardı, oradan alınmış güzel cümleler olmuş. Sonra şöyle diyor: “Yürütmenin hızlı karar almasını, alınan kararların hızlı ve etkin yürütülmesini temin etmek, Türkiye’yi yönetme yetkisini seçmenlerin en az yüzde 50+1’ini alan Cumhurbaşkanına vermek.” Bunun altında oy alanlara yönetme yetkisi vermemek, bu çok ağır olmuş. Yani bu, diğerlerini, yüzde 49’u yok mu saymak ya da hiç görüş almamak mı? Yani yetkisini vermemek. O kadar ağır bir cümle olmuş ki. Hemen altında diyor ki: “Millî birliğimizi ve bütünlüğümüzü korumak ve güçlendirmek, kutuplaşmaları önlemek.” Ama böyle kutuplaşır zaten, bu cümleden sonra zaten kutuplaşır. “...korumak ve güçlendirmek, milletin ortak iradesinin Türkiye’yi yönetmesini sağlamak.” Şimdi, Türkiye’nin ortak iradesi yüzde 50+1’le oluyorsa bu nasıl bir matematik yani bu mu ortak irade, diğerleri ne olacak? Bunu eleştirdiğimi bilmenizi isterim.

Diğer konular söylendiği için -notlarımda var ama- söylemek istemedim. Bir de uyumlaştırma yasalarından bahsediliyor. Bir de işte deniyor ki: “16 adet olağanüstü hâl KHK’sı çıkartılmıştır.” Yani zaten biliyoruz ki bu KHK’ların hepsi olağanüstü durumlarda alınacak kararları ifade etmiyordu yani 15 Temmuzla ilgili değildi. Bazı Meclisten geçmeyen şeyler de KHK’ların içine konu rektör seçimine kadar, şu anda aklıma ilk geliveren. Hani bu da çok böyle iyi bir şeymiş gibi 16 adet olağanüstü hâl KHK’sı... Böyle giderse zaten çok 16’lara da varır.

Peki, teşekkür ediyorum dinlediğiniz için, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Karabıyık.

Sayın Durmaz, süreniz on dakika.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, ben Şenal Hanım’a sıramı vereyim. Onun sırası geldiği zaman konuşayım.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, buyurun.

Süreniz beş dakika.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Çok teşekkür ederim.

Sürem çok sınırlı. Ben de hızla anlatmaya çalışayım. Önce Diyanet İşleriyle ilgili görüşlerimi ifade etmek isterim.

Şimdi, bildiğiniz gibi, 3/3/1924 tarihinde Şerîye ve Evkaf Vekâleti kaldırılıyor ve yerine Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluyor. Kuruluş amacı aynen şöyle: “İslam dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek.” Bu aynı düzenleme yani 1924’te yasanın düzenlenişi, kaldırılışı sırasındaki düzenleme aynen şu anda da mevcut olan Diyanet İşleri Başkanlığının görev ve yetkileri hakkındaki kanunda yer alıyor. Nedir Diyanet İşlerinin görevi? Dinle ilgili işleri düzenlemek. Oysa konuşma metnine ve yapılan işlerle ilgili özetlere baktığımızda, örneğin, şöyle bir görevi var Diyanet İşleri Başkanlığının: “Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla iş birliği yaparak meskûn mekânların estetik ve mimari açıdan iyileştirilmesi.” Şimdi, ben bunu anlayamıyorum, Diyanet İşleri Başkanlığı niye mimariyle uğraşıyor? Bu konudaki görev alanı içinde de değil, yasa dışı bir şey yapıyor.

Bir başka konu, yine aynı, sayfa numaralarını da verebilirim, 26’ncı sayfada, Diyanet İşleri Başkanlığı, FETÖ, PDY, DEAŞ’la ilgili rapor hazırlıyor. Şimdi bu da Millî Güvenlik Kurulunun herhâlde veya MİT’in görevleri arasında ya da emniyetin görevleri arasında. E çok yakında da Nüfus İşleri Yasa Tasarısı için de müftülere nikâh yetkisi verdik. Şimdi, bu kadar genişletilmiş bir görev alanı içinde yapılması gerekenlerin ne olduğu konusuna baktığımızda ben şu kaygıyı duyuyorum: Giderek toplumumuz laik bir toplum olmaktan çıkarak tamamen bütün dünya işlerini de din penceresi üzerinden, din esasları üzerinden kurmaya hazırlanıyor.

Yine, vakit darlığı nedeniyle esas alanım olan İnsan Hakları Kurumuna değinmek istiyorum. Ben ilk İnsan Hakları Danışma Kurulu oluştuğunda o kurulun başkan yardımcılığına seçilmiştim. Yasayla kurulmuştu. Sayın Ertuğrul Yalçınbayır dönemindeydi. Şimdi ihraç edilmiş olan İbrahim Kaboğlu Başkanımızdı, ben de Başkan Yardımcısıyım. Yani bu serüvenin çok yakın tanıklarından biriyim ve İnsan Hakları Kurumunun bir ulusal önleme mekanizması olarak kurulmasının çok değerli olduğunun da bilinci içindeyim. Ama biz neredeyse on beş yıldır bir adım ileri gidiyoruz, üç adım geri gidiyoruz. Son kurmuş olduğumuz bu yasanın fevkalade geri olduğunu söylemek zorundayım. Hangi nedenle geri? Bir kere kuruluş yapısı içindeki liyakat unsuru -yani 8+3’teki kurumu oluşturacak arkadaşlarım beni affetsinler- insan hakları alanında çalışmış olmak, insan hakları alanında öne çıkmış olmak. Ben 11 isme de, bakıyorum, 11 ismi de, iyi kötü bütün hayatını insan hakları mücadelesine adanmış bir arkadaşınız olarak hiçbirini -beni bağışlasınlar lütfen- tanımıyorum. Tanımıyor olabilirim, bu benim eksikliğim olabilir. Fakat beni başka bir şey kaygılandırıyor. Şimdi, bu yasayı biz 6 Nisan 2016’da kabul ettik, 20 Nisan 2016’da yürürlüğe girdi. Yine bilgilerim beni yanıltmıyorsa 27 Şubat’ta da kurul oluştu. 27 Şubattan bu yana, hadi, evet, yenidir, yeni olması nedeniyle mazur görülebilir ama Türkiye insan hakları ihlalleriyle kavruluyor, dünya kadar ihlal var. Bir eski İnsan Hakları Danışma Kurulu Başkanını ihraç etmişiz. 80 bine yakın ihraç edilmiş insan var. Cezaevleri dolu. Gözaltı merkezlerinden şikâyetler yükseliyor. Ama bizim elimizde İnsan Hakları Eşitlik Kurumunun eylemi konusunda -bir iki tane cezaevi ziyaretinde bulunmuşlar- hiçbir şey yok. Şimdi, eylemsiz ve etkisiz bir kurul oluşacaksa ne olacak sevgili arkadaşlar? Birçok arkadaşım ifade etti. Bizim kaygımız bir insanın korunması, insan onurunun korunması noktasında ama ülkemizin onuru diye de bir onur var. Bu onur da, eğer bir devlet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – ...kendi insanını, kendi yurttaşını koruyabilirse, onun haklarını koruyarak hareket edebilirse o zaman başı dik olur, başı gökte olur. Şimdi, biz birbirimizle konuşurken sanki eksik arıyor gibi düşünüyoruz ya da muhalefet hep ayırksı şeylerle bizi yıpratmaya çalışıyor gibi düşünülüyor. Oysa bu ülke bizim ülkemiz, bu insanlar bizim insanlarımız. Bu sebeple, önümüzdeki en önemli görev insanı korumak.

Şimdi, burada konuşma metninde şöyle bir düzenleme var, diyor ki: “Ülkemizin insan haklarının korunması...” Ülkelerin insan haklarının korunması olmaz arkadaşlar, insanın insan haklarının korunması olur. Ülkemizin yurttaşlarının ya da ülkemizdeki insanların haklarının korunması gibi bir görevimiz var. Hani burada hiç eşitlikten söz edilmemiş. İstanbul Sözleşmesi’nden sonra düzenlemedik mi biz bu yasayı, öyle kabul etmedik mi?

Ben hepimizi samimi olmaya, hem kendi iç hukukumuza hem de uluslararası hukukumuza, kendi insanımız için ve kendi ülkemiz için sahip çıkmaya davet ediyorum. Bu bütçeyle de gerçekten insan haklarını korumak mümkün değil. Belki aykırı bir şey söylüyorum. Çok az bir bütçe. Bu bütçeyle siz bu kurumu tanıtamazsınız, bu kurumun içselleştirilmesini, bu kurumun yararlı bir hâle gelmesini de sağlayamazsınız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Sarıhan.

Sayın Çaturoğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkanım, ben feragat ediyorum konuşmamdan. Bakanlarımıza ve kurumlarımıza başarılar diliyorum. Bütçeleri hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Durmaz, siz de mi feragat ediyorsunuz?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yok, ben çok kısa...

Önce sayın bakanlarıma, Komisyonumuzun değerli üyelerine, gecenin bu vaktine kadar takip eden duyarlı basın mensuplarına saygılar sunarak başlıyorum.

Tabii, AFAD çok önemli bir kurum. Kurumla ilgili birkaç söz edeceğim.

Sayın Bakanın bize gösterdiği o haritaya bakınca benim de yaşadığım topraklar o Kuzey Anadolu Fay Hattı’nın üzerinde Sayın Bakanım. Tokat’ta da bu kurum kuruldu fakat Tokat’ta kurulduğu yer arkadaşlar geçmişte çok büyük sel felaketlerinin yaşandığı bir derenin kenarında. Eğer o kuruma sağlıklı bir yer bulamazsak, Allah göstermesin, olası bir felaket anında hiçbir hayrı olamadığı gibi insanlarda böyle bir demoralize edecek bir yapıyı kuracak. Bununla ilgili Hükûmetin özelleştirerek kapattığı Tokat Sigara Fabrikasının yanında yine Özelleştirme İdaresinde bulunan bir arazi var, yaklaşık 12-13 dönem civarında. Burası çevre yolunun kenarında, burası üç dört ilçenin yolunun üzerinde. Buradan diğer ilçelere gideceği zaman şehir içi trafiğine girmeyecek bir bölgede özel bir yer. Buranın, bu önemli kuruma, hatta yanına Kızılay da alınıp... Şansı şurada, çok büyük tütün hangar depoları var, böyle bir AFAD’dan ekstra büyük büyük bütçeler çıkmadan da çok sağlıklı bir yapı kurulabilir. Bu anlamda, Sayın Bakanım, bunu bir ifade ederek başlıyorum.

Elimizdeki kitapçıklara baktığımızda, birçok kadronun AFAD bünyesinde dolu olmadığını, boş olduğunu gördük. Nitelikli eleman mı yok ülkemizde, yoksa bu konuda yeteri kadar çalışılmadı mı, nedir, bilemiyorum. Ama yani sizdeki verilere bakınca, 1.608 kadronun boş olduğu gözüküyor ya da atama yapılmadığı.

Tabii, bir diğeri göç ve bunlarla ilgili yaşadığımız sorunlar. Arkadaşlar, 1492’deki engizisyonlardan kaçıştan sonra en büyük göçü bu yıllarda yaşıyoruz, şu geçtiğimiz geriye doğru yıllarda. Bunun bir bölümü Suriye ve Irak’taki savaş hâli ve oradaki insanlardan ülkemize olan göçler, devamında da yine bu fayda doğuya doğru Afganistan’dan gelen, İran’dan gelen, Irak’tan gelen göçler ve bunların bir bölümüyle biz insani, vicdani sorumluluğumuzla üzerimize düşeni ziyadesiyle yaptık. Ama uluslararası kurallarla, uluslararası kuruluşlarla yeteri kadar koordine olamadığımızdan büyük maliyetlerle ülkemiz

bütçesine de yük getirdik. Yani, Birleşmiş Milletler ve uluslararası kuruluşlarla diyalog içerisinde olup en azından Suriye'yle ilgili göçlerde sınırın öbür tarafındaki düzenli kampların yapılmasını ama insani yardımların da bu ülkeden oraya gitmesini sağlayabilirdik, yapamadık.

Yine, ilimiz Tokat'ta Iraklı sayısı da yüksek, Suriyeli de var ama Afgan da var. Arkadaşlar, şöyle birazcık sordum, araştırdım, konuştum; bunların birçoğu da iş yerlerinde güvencesiz bir şekilde çalışıyor ve çalıştırılıyor. Hem ucuza çalışıyorlar, işverenlerin işine geliyor, kontrolsüz ve denetimsiz hem de uzun süreli çalıştırılıyorlar. Bunlar İran üzerinden geldiklerini ve bunun ticaretini yapan insanların olduğu... Yani, bu noktada da Hükûmetimizin daha duyarlı, daha dikkatli ve sınır güvenliğini esas alacak bir sisteme doğru da gitmeleri gerekiyor. Şimdi, böyle olup da ticaretiyle insanların geldiği ortadayken terörist grupların ya da daha farklı grupların da bunların arasında ülkemize girmesi kaçınılmazdır. Bunların birçoğunun hiçbir belgesinin, pasaportunun olmadığını da öğreniyoruz. Hâl böyle olunca işimiz biraz daha zor. Bu anlamda, hem ülke kaynaklarını verimli kullanma hem de insani görevimizi doğru yapma noktasında biraz daha alacağımız yol olduğunu zannediyorum.

TMSF 15 Temmuz FETÖ darbe kalkışmasından sonra ülkemizin birçok yerinde belli işletmelere el koydu. Bizim yöremizde de oldu. Tabii, bir milletvekili olarak bu sorunların bizlere gelmemesi mümkün değil. Bazı firmalarla görüştük, bunların bir bölümü zaten sonradan yargıyla normalleşti, sahiplerine verildi ama bir iki tanesi de kendini toparlayamadı. Buralara atanan kayyumlar liyakatten, eğitimden, iş yeri yönetmeden, üretim yapmaktan bihaber olan insanlar. Bir tanesi 5 tane işletmede yönetici. Diyelim ki bir araba satış bayisinin şeyi olmuş, oradan altına bir makam arabası tahsis etmiş satılacak araçlardan. Diğer yöneticilere birer araç daha tahsis etmiş. Araç satılacağı zaman önce satıp kendi paralarını alıp yiyor. Bunların hepsi yaşanmış vakalar. Ama TMSF'yi tebrik ediyorum. Birkaç tane şikâyet, şikâyet, şikâyet sonucu TMSF buralara görevli atadı. Hiç değilse birer temsilci geldiklerinde oralara ciddi bir şekil verip o işletmelerin batmadan insan istihdamı ve üretimi yapmasına, devamına da katkı sundu.

Şöyle bir örnek arkadaşlar: Tokat'ta bir fabrikada bir terör örgütünün bayrakları basılıyor. Bunu basacaksınız diye iş teklifi geldiği zaman, ilgili şahıs gidiyor, diyor ki vilayete: “Bana böyle bir iş geldi.” Vilayet emniyete havale ediyor. Emniyet diyor ki: “Biz bunu suç duyurusunda bulunacağız.” Zamanın hâkimi, savcılarının bunun bir suç olmadığını söylüyor, bunlar üretimi yapıyor. Beş yıl sonra, 15 Temmuzdan sonra bu işletmenin üzerine gidilip TMSF el koyuyor, birtakım sorunlar yaşıyor. Burada çalışan 600 tane işçi mağdur oldu. Şu anda o fabrika perişan durumda. Bu konularda TMSF'nin görevlendirdiği heyetlerin, yoğun işsizliğin olduğu ülkemizde böyle illeri ya da işletmeleri daha düzgün inceleyerek devam etmesinin yararlı olacağı kanısındayım.

Yine, hepimizin bildiği gibi, Diyanet, tabii, ülkemizde önemli bir kurum. Başbakanlık zaten kendini aşağı yukarı feshetme durumunda. Ama ben ülkemiz kurulduğundan bu yana... Söze başlarken de ülkemizi yöneten herkes, “Yüzde 98'i Müslüman olan ülkede...” deyip söze giriyoruz; arkadaşlar, dünyada suç oranımız Müslüman olmayan ülkelere göre daha yüksek. Ya Diyanet kuruluş amacı dışında çalışıyor ya da bizim eğitim modelimizde bir yanlışlık var. Yani bu cehalet ne bitmez ne menem cehaletmiş ki her geçen gün böyle bakıyorsunuz, insanlar çeşit çeşit suçlardan şey oluyor. Diyanet var, büyük büyük bütçeleri var ama bakıyorsunuz, cemaatler palazlanıyor, hiçbir müdahale yok ve işin garibi, hepsi dinî duygulardan yola çıkarak yoluna devam ediyor, devam ederken de akçeli işlere giriyor. Hiçbir denetim yok ve bunların hepsi sanki hükûmetlerin yardımcısı, sanki Diyanete katkı sunan bir kurummuş gibi de sunulup yerel yönetimler ya da belli bütçelerden belli paralar aktarılıyor ve kontrolsüz, denetimsiz, sağlıksız, insan temel hak ve özgürlüklerinden uzak bir şekilde de palazlanıyorlar.

Ve bu ülkede herkes vergi veriyor. Bu, herkesin verdiği vergilerden oluşan devlet bütçesinden valiler, kaymakamlar, il genel meclisi üyeleri, belediye başkanları hizmet veriyor. Ama ben Diyanete önce dinî kuralları şöyle bir belirleyip bunlara eğitim vermesini istiyorum.

Sevgili iki Bakanım, size bölgemiz Tokat'tan örnek vereyim: Gidiyorsunuz, köyün birinin yolu sıcak asfalt, öbürünün stabilizesi yapılmamış. Hâlbuki her ay oranın kasasına bu devletin gelirinden fert başına para geliyor. Bunu dağıtmakla mükellef olan insanların vicdani, ahlaki, insani, dinî bir muhasebe yapması lazım. Diyanetin bu noktada da öne çıkması lazım, bu hizmetleri de incelemesi lazım. Bu noktada da ülkemizin çok eksikleri var.

Gecenin geç vakti, bir hayli de vardı ama herkes yoruldu, bunaldı. Diliyorum ve inanıyorum, hatalardan arınmış, verimli, birbirimizi daha çok severek, insan olduğumuzu hiç unutmadan yolumuza devam edeceğimiz hayırlı uğurlu bütçeler olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Bostan, süreniz dört dakika, altı dakikasını kullanmıştınız.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Tamam.

BAŞKAN – Buyurun.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Sayın Başkan, çok kıymetli Başbakan Yardımcılarım, Komisyonomuzun değerli üyeleri; hepinize hayırlı akşamlar, hayırlı geceler diliyorum.

Başbakanlık merkez teşkilatı üzerinde kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Başbakan ve bakanlarımızın görev ve sorumlulukları Anayasa ve kanunlarla belirlenmiş. 1961 Anayasası'nda Başbakan ve bakanlarımızın sorumlulukları şu şekilde belirlenmiş: “Başbakan, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak bakanlıklar arasında iş birliğini sağlar ve hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetir. Bakanlar Kurulu bu siyasetin yürütülmesinden birlikte sorumludur. Her bakan kendi yetkisi içinde işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden ayrı ayrı sorumludur.”

1982 Anayasası'na baktığımız zaman Başbakanın görev ve sorumluluklarının, bakanların görev ve sorumluluklarının biraz daha farklılaştığını görüyoruz. 1961 Anayasası'nda Başbakan sadece hükümetten ve hükümet programlarından sorumlu olurken 1982 Anayasası'nda Başbakan hem hükümetin faaliyetlerinden sorumlu hem de bakanların faaliyetlerinden de sorumlu hâle getiriliyor. Tabii, Başbakanın görev ve sorumlulukları 1982 Anayasası'yla artırılıyor ve Başbakanlık yetkileri güçlendiriliyor. Buna göre Başbakanlık teşkilat yapısının da yeniden ele alınması ihtiyacı ortaya çıkıyor. 10/10/1984 tarihinde 3056 sayılı Başbakanlık teşkilat kanunu çıkarılıyor ve bu teşkilat kanunuyla Başbakanlığın merkez teşkilatı yeniden şekillenip görev ve birimleri yeniden teşkilatlanıyor.

Bu teşkilatlanmaya baktığımız zaman Başbakanlığın bünyesinde Kanun ve Kararlar Genel Müdürlüğü, Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü, Mevzuat Genel Müdürlüğü, Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler Başkanlığı, İdareyi Geliştirme Başkanlığı, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı, Halkla İlişkiler Başkanlığı gibi hem devletin kurumlarıyla doğrudan koordinasyon sağlayabilecek hem de özel sektörle doğrudan koordinasyon sağlayabilecek bir örgütlenme biçimine dönüştürülüyor.

Ve bu kanunla yine bu hizmet birimlerinin görevleri tek tek sayılıyor. Daha önceki teşkilat kanununda genel bir görev sayımı vardı ama bu 3056 sayılı Teşkilat Kanunu'yla her birimin görevleri kanunda yerini buluyor ve bu görevlerin her birine de ilave bir görev maddesi var “Başbakanın verdiği görevleri de yerine getirir.” diye. Şimdi, böyle bir teşkilat yapılanmasında Başbakan tam bakanların sorumluluğunu üstüne alıyor ve tüm bakanların faaliyetlerinin gözetimlerinden de sorumlu hâle getiriliyor. Yani Başbakan hem siyaseten anayasal sorumlu hem de kanunlara karşı sorumlu hâle getiriliyor. Yani güçlendirilmiş bir Başbakanlık. Ve bugüne kadar da toplumun tüm ihtiyaçlarını hızlı

bir şekilde yerine getirmeye çalıştı. Esasen bugün Başbakanlık Teşkilat Kanunu'na baktığımız zaman, bugün Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin o günlerden temelini atıldığını, o günlerden güçlü bir yürütmeyi Başbakanlıkta tesis ettiğimizi görüyoruz.

Şimdi, yine 1982 Anayasası'nda böyle, güçlendirilmiş, Anayasa ve kanunlar çerçevesinde sorumlu hâle getirilmiş, siyaseten sorumlu olan bir Başbakanın başına yine Anayasa'mızda görevleri belirlenmiş Cumhurbaşkanımızı koyduk. Cumhurbaşkanımızın görevleri var fakat sorumsuz. Ne kanunlar karşısında sorumlu ne Anayasa'ya karşı sorumlu ne de millete karşı sorumlu. Dolayısıyla sorumlu Başbakanın tepesinde sorumsuz bir Cumhurbaşkanı o demokratik yapıya uygun düşmemekteydi. Ve son yapmış olduğumuz Anayasa değişikliğiyle 1984 yılında oluşturulan Başbakanlık teşkilat yapısına uygun bir idari yapıyı kurmuş olduk.

Ve ben çift başlılıktan tek başlılığa geçerek hem siyaseten hem Anayasa hem de kanunlar karşısında sorumlu olan tek kişiyle ülkenin daha iyi yönetileceği ve bu millete daha etkin bir şekilde hizmet üretilceği inancımı taşıyorum. Bu inancımı da sizlerle gecenin bu saatinde paylaşmış oldum.

Hepinize teşekkür ediyorum. Hayırlı geceler diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bostan.

Sayın Paylan, usulle ilgili mi? Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bağımsız bir kurum olduğu için sunumu Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın yerine Kurum Başkanının kendisinin yapması gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (İstanbul) – Usulle ilgili.

Ciddi bir hata yaptığımızı düşünüyorum Sayın Başkan, değerli arkadaşlar. O yüzden bu saatte bir söz aldım. Türkiye'nin mevcut şartlarında bence en önemli kurum şu anda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu. Ve Sayın Bakan, siz de söylediniz, “Bağımsız bir kurum” dediniz. Öyle değil mi? “Yalnızca bütçesini veriyoruz.” dediniz ama bütçesini bizler veriyoruz. Ve sunumunu siz yaptınız Sayın Bakan. Yani bağımsız bir kurumun sunumunu nasıl bir başbakan yardımcısı yapabilir? Yapmaması lazım. Ve ilk başta İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanımız geldi, ayakta kaldı. Biz uyardık, ikinci sırada yer bulabildi. Hâlbuki gelip burada -bağımsız bir kurumdan bahsediyoruz ve bu kadar önemli bir kurum- kendi sunumunu kendisi yapması lazım Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Recep Bey. Yani burada ciddi bir hata yaptık Sayın Başkan. Nasıl Ombudsmanlık Kurumu gelip burada kendi sunumunu yaptıysa, sorularımızı sorduysak, cevaplarımızı aldıysak, aynı şekilde, bağımsız bir kurum, bu kadar önemli bir kurum kendi sunumunu yapabilmeliydi.

Bu anlamda, benim önerim Sayın Başkan, hiç yoksa şu anda bu hatayı giderebiliriz. Sayın Başkanımızı öne alalım. Biz pek çok sorular sorduk, yorumlar yaptık. Şimdi sorular da soracağız. Öne alalım. Kendisi de sorularımıza hiç yoksa cevap verebilsin. Gelecek sene de bu anlamda bütçesiyle ilgili de... Ben bilmiyorum bütçesini kim yazdı. Kendileri mi önerdiler, Başbakan Yardımcımız mı yazdı “Size bu kadar para düşer.” diye? Bilmiyorum artık. Ona o konuda da belki sorularımız olur. Bu konuda kendisini öne almamızı öneriyorum. Hiç yoksa sorularımıza, bu kadar sorular sorduk, cevap verilsin. Gelecek sene de kendi bütçesini gelip kendisi sunsun lütfen bu kurumumuzun Başkanı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Bunu değerlendirelim inşallah.

Bütçeler ve kesin hesaplar üzerindeki...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değerlendirelim şimdi.

BAŞKAN – Soru bölümüne geçeceğiz, cevap bölümüne geçtiğimizde değerlendirelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama belki Başkanımız hazırlar kendisi cevaplarını.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

e) Başbakanlık

f) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

g) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

ğ) Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı

h) Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği

ı) Diyanet İşleri Başkanlığı

i) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

j) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

BAŞKAN – Bütçeler ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekillerimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi soru bölümüne geçiyoruz.

On beş dakika süreyle soru işlemi yapacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama cevap verecek mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Söz veririm ya, sıkıntı yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ha, “veririz” deyin de hazır olur kendisi.

BAŞKAN – Yani her halükârda hazır olması lazım söz hakkı tanınmasak da.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Vereceğiz” dediniz, değil mi? Tamam.

BAŞKAN – İlk söz Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum Diyanete. 2002’den bugüne kadar kurumunuzda göreve başlayıp naklen başka kurumlara geçen, görev yapmış personel sayısı kaçtır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Kürkcü...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Üç sorum var.

Birincisi Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna. Gözaltı merkezlerinde ve cezaevlerinde hak ihlallerinin arttığı, çıplak arama ve işkence iddialarının çoğaldığı bir dönemde kurumunuz bu merkezlerde inceleme yapmış mıdır? Tespit ettiğiniz hak ihlalleri var mıdır?

İkinci sorum AFAD üzerine. Bakan mı artık, AFAD yöneticileri mi yanıtlar... Diyarbakır’da Şengal’den gelenlerin kaldığı kampın boşaltılmasının ardından Mardin Midyat’taki AFAD kampına yerleştirilen yaklaşık 200 Ezidi’nin kampı terk etmelerinin istendiği doğru mudur?

Üçüncüsü Diyanet İşleri Başkanlığından sorumlu Başbakan Yardımcımıza. Devletin uygun görmediği insanların cenaze tekfin ve defin işlemlerinin cami görevlilerince yapılmaması ve engellenmesi yönünde bir talimatınız var mı? Böyle bir talimatınız yoksa neden bu durumlarla karşılaşıyoruz? Varsa bunun bir gerekçesi var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kürkcü.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna soruyorum: OHAL döneminde pek çok insan hakları ihlali var. OHAL’den kaynaklı hak ihlalleriyle ilgili sorumluluk aldınız mı? Ne tip çalışmalar yaptınız?

Sayın Başbakan Yardımcılarına soruyorum: OHAL ilan ettiğinizde Hükûmet sözcüsü üç ay bile sürmeyeceğini söylemişti, bir buçuk yıla yakın süredir süren bir OHAL içinde yaşıyoruz. OHAL’i ne zaman kaldırmayı düşünüyorsunuz?

Önceki sorularımız baki, onları hatırlatalım. Değil mi Sayın Başkan, tekrarlamayalım konuşmamız sırasındaki soruları?

Şu soruyu soracağım, İnsan Hakları Kurumuna ve Sayın Başbakan Yardımcılarına ortak soru olarak soruyorum: Nuriye Gülmen ve Semih Özakça kanun hükmünde kararname mağdurdur ve iki yüz otuz yedi gündür açlık grevindeler. Sayın Recep Bey, özellikle size soruyorum, ölüm sınırındalar, bir hekim olarak size soruyorum: Bu durumla ilgili ivedi ne tedbir almayı düşünüyorsunuz? Bu 2 insanın göz göre göre ölümüne göz yumacak mısınız?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Karabıyık...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler.

Ben Diyanet İşleri Başkanlığına sormak istiyorum: Sizinle aynı işleri yapmaya çalışan, aslında sizden rol çalan, az önce konuşmamda da ifade ettiğim merdiven altı cemaatler, dernekler, vakıflar tarafından kurulan Kur’an kursları veya bunun gibi yapılanmalar, bunlara karşı bir mücadeleniz var mı, başladı mı, bunların envanteri çıkartıldı mı? Bir de şu konuda görüşünüzü merak ediyorum. Mesela benim görüşüm şudur: Yurtları MEB yapar, Kur’an kurslarını Diyanet İşleri Başkanlığı açar yani bunları vakıflara, şunlara bunlara vermek doğru değildir. Mesela sizin bu konudaki görüşünüzü almak isterim. Gerçekten bunlarla ilgili ne düşünüyorsunuz, ne yapacaksınız gelecek vadeden?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Karabıyık.

Sayın Ayar...

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geçen yıl kuruluşunu –ki bu senenin başında- tamamladığımız İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu önemli bir kurumumuz. Şu ana kadar çok aktif bir çalışma yaptığını ben de şahit olmadım. Fiziki ortamlarının çok uygun olmadığını bizzat gezerek gördüm. Aktivite kazandırma anlamında bir planınız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ayar.

Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ben de Diyanet İşleri Başkanımıza bir soru sormak istiyorum. Bu imam açıklamalarında bir mevzuat sıkıntısından bahsetmişlerdi bize, o da şu: İmamlar girdikleri sınav ya da yurt dışı görevleri süresi boyunca -yani sınav sebebiyle kazanmalar ya da yurt dışı görevine gittikleri süre boyunca- oraya atama yapılamaması ve bu konuda yönetmelikte bir hüküm olmasından bahsedilmişti. Bu konuda bir çalışma varsa onu öğrenmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gizligider.

Sorular bitmiştir.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Başbakan Yardımcımıza söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozdağ.

Süreniz yirmi dakika.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; akşam başladığımız saatten bu vakte kadar çok değerli görüşler ortaya konuldu benim şu anda sunum yaptığım kurum kuruluşlarla ilgili ve diğerleriyle ilgili. Bunlardan çok istifade ettiğimi özellikle ifade etmek isterim.

Hem konuşmalar sırasında hem de soru-cevap bölümünde sorular oldu, eğer izin verirseniz ben konuşmalar sırasında ve soru-cevap bölümünde olanlarla beraber bunları cevaplamak isterim çünkü çok önemli konular.

Tabii, Diyanetten şimdiye kadar, 2002'den bugüne kadar başka kurumlara kaç kişi geçtiğini sordu. 9.318 kişi şu ana kadar geçmiş. Bunların büyük bir kısmı öğretmenliğe geçmiştir çünkü ilahiyat fakültesi mezunları öğretmen olabiliyorlar. Öte yandan bir kısmı üniversitelere geçiş; doktorasını, yüksek lisansını yapmış olanların büyük bir kısmının ilahiyat fakültelerine, İslami ilimler fakültelerine geçtiğini görüyoruz. Diğerlerinden de farklı kurumlara geçiş var. Bütün kurumlara, kime ne kadar geçtiği de burada var elimde. Örneğin Milli Eğitim Bakanlığına 5.050 kişi geçmiş yani bunların tamamı öğretmen statüsünde geçen arkadaşlarımız. Tabii, bunlar yükseköğretimde eğitim gördükleri için daha üst görevler veya başka sınavları kazandığı zaman onların oraya geçmeleri onların hakkıdır. Daha önce izin verilmediği zaman konu yargıya gitmiş ve yargı “Bunlara izin vereceksiniz.” diye de kararlar vermiştir. O nedenle bu geçişlerin olduğunu burada ifade etmek isterim.

Cenazeye ilgili olarak devletin uygun görmediği cenazeye ilgili bir değerlendirme yapıldı. Tabii, bu daha önce de yapıldı. Tabii, Diyanet İşleri Başkanlığına bu konuda sorular da sorulmuş daha önce, buna ilişkin cevaplar da verilmiş. Örneğin ben o cevaplardan birisini burada okumak isterim: “Diyanet İşleri Başkanlığı yasaların verdiği yetki ve sorumluluk çerçevesinde ve ilgili mevzuat uyarınca inancından, görüş ve düşünüşünden dolayı vatandaşlarımız arasında ayrımcılık yapmaksızın hizmetini sürdürmektedir. Sela hizmetleri verilirken takip edilecek esaslar 06/08/2007 tarihli ve 920 sayılı 2007 Başkanlık Genelgesi'nin 20'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre cenaze için sela verilmesi dinî bir vecibe değildir. Cenaze namazının belirli bir vakti yoktur. Cenazenin teçhiz ve tekfini tamamlandığında bekletilmeden namazının kılınıp hemen defnedilmesi uygun olmalıdır. Böyle yapıldığı yani 5 vakit namazdan herhangi birinin vakti beklenmeden cenaze hazır olunca cenaze namazının kılınacağına halka duyurulması için bazı yerleşim merkezlerinde sela verilmeye başlandığı ve zamanla bu uygulamanın âdet hâline aldığı bilinmektedir. Günümüzde cenaze namazları genellikle vakit namazlarını müteakiben kılınmakta olduğundan, ayrıca sela verilmesine gerek olmamakla beraber dinen sakıncalı görülmeyen bu âdet bazı yerlerde ve yurdumuzun neredeyse tamamında hâlen devam etmektedir.” Cenaze için sela verildikten sonra ölenin kim olduğunun da minarenden duyurulması âdet, bölgelerde vefat edenin ve memleketinin söylenmesiyle yetinilmesinde bir mahsur görülüyor ve övücü ifadeler kullanılmaması, herkese eşit şekilde davranılmasına ilişkin bir genelgesi var. Öte yandan, terörle mücadele sırasında hayatını kaybeden teröristlerle ilgili zaman zaman sorunlar gündeme

geliyor bunlarla ilgili. Tabii, bu konuda Diyanet İşleri Başkanlığının söylediği musalla taşına getirilen kişinin kim olduğunu imamın araştırma görevi yok. Cenaze camiye getirildiği zaman onun görevi onun cenazesini kılmaktır ancak İslam bilginlerinin bu konuda bir fetvasından bahsediyorlar, o da devlete karşı isyan edenlerin cenaze namazının kılınamayacağına dair de bir görüş olduğunu söylüyorlar bu cevabın içerisinde. Bunu da buradan ifade etmek isterim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siyaset katmış olmuyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ben din adamı değilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz siyasetçisiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ben siyasetçiyim. Ben Diyanetin verdiği bir cevabı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devlet kurumu ama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bak, bir şey söylüyorum. Diyanet İşleri diyor ki: “Getirildi, camiye kondu. Bu kimdir, terörist midir, değil midir, bunu araştırma görevi imamın değildir.”

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama muğlak kalıyor açıklamanız.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Benim açıklamam muğlak değil, çok net. “O kılar ama İslam bilginlerinin de böyle bir görüşü var.” diyor.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Buna bağlı olarak yapmayabilir mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Terörist olduğunu biliyorsa tabii, yapmayacak demektir. Ben bir şey demiyorum, bakın, camideki işler dine göre yapılan işlerdir. Dolayısıyla, buradaki işler dinin kurallarına göre yürür, benim şeyime göre yürümüyor. Orada biz şöyle namaz kılınır, böyle oruç tutulur diye kanuna yazmıyoruz. Bunlar dinin kendi içindeki şeye göre... “Bu, bazı alimlerin görüşü.” diyor yani “Herkes böyle diyor.” anlamında değil. Bazılarının görüşü olduğuna dair de bir cevap verilmiştir, onu ben burada ifade ettim.

Ayrıca, Ertuğrul Bey DİTİB’le ilgili bir şey söyledi konuşması sırasında, Almanya’da DİTİB görevlilerinin istihbari anlamda çalıştığı, vesaire şeklinde. Bu bir iftiradır, böyle bir şey yok ve FETÖ’cülerin...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Genel Sekreter burada bir yanlış anlama olduğunu söylüyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bakın, bir şey söylüyorum. Genel Sekreterin yaptığı şey yanlış, onun yaptığı da yanlış. Orada FETÖ’cüler özellikle Diyanetle ilgili olan herkesin böyle bir şey yaptığına dair ihbarlarda, şikâyetle bulunuyorlar. Hâlâ yine şimdi başka ülkelerde de aynı ihbarı ahlaksızlar yapıyorlar ve orada işlem yapılıyor ve bunlarla ilgili Alman savcılık makamı tutuklama talebinde bulunuyor ancak Alman mahkemesi delil yetersizliğinden dolayı bunu reddetmiştir. Almanya’nın son yıllarda Türkiye’ye karşı tutumunu hepimiz yakından görüyoruz, biliyoruz. Onun için de orada bir kasıt olduğunu biliyoruz. Bizim Almanya’daki din görevlilerimizin hiçbirisi teröre, şiddete karışmadığı gibi o camilere giden vatandaşlarımızın hiçbirisi de bugüne kadar Alman hukukunu ihlal eden herhangi bir suçun içerisinde asla bulunmamışlardır, herhangi bir istihbarat faaliyetinin içinde de bulunmaları söz konusu değildir. Türkiye Cumhuriyeti devleti istihbaratını nereden, nasıl alacağını bilir ve onun gücü, kudreti kendinde vardır ve din adamları buna hiçbir zaman alet edilmez, edilmemiştir de. Bu, din adamlarımıza yapılmış bir iftiradır. Bunu buradan açıklıkla ifade etmek isterim, doğru olmadığını ifade etmek isterim.

Tabii, OHAL ilan edildiğinde üç ay dedik, ben konuştum o zaman da “İnşallah üç aydan sonra buna ihtiyaç kalmaz, hatta daha erken de bitirebiliriz.” dedik. Ancak, Türkiye’nin 15 Temmuzda karşı karşıya olduğu tehdit ve OHAL ilan edildikten sonra yapılan çalışmalar gösterdi ki bizim gördüğümüz,

buz dağının bir kısmı. Örgütün yapısı, çalışma yöntemi, takiyei esas alması ve bunların tespiti konusundaki zorluklar ve bu örgüte terör örgütü nazarıyla bakışın sonradan olması ve geçmişte böyle bir bakış, kriminal bir yaklaşım olmaması; eldeki bilgi, belge, delil durumu nedeniyle mücadelenin zaman alacağı görülmüş ve bu nedenle, bu tehdidi bertaraf etmek maksadıyla bu zamanı da dikkate alarak OHAL'in uzatılma ihtiyacı doğmuştur. Ayrıca OHAL sadece FETÖ için değil PKK ve diğer terör örgütleriyle mücadele için de kullanılmaktadır. Şu anda vatandaşımızın OHAL'den dolayı rutin hayatında bir değişiklik yoktur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ben görüşümü söylüyorum, siz söylediniz.

Terör örgütlerinin bir rahatsızlığı vardır, çünkü OHAL onlara etkin bir şekilde uygulanıyor ve onlar bundan fevkalâde rahatsızlar. Ama vatandaşın rutin hayatında, gündelik hayatında -20 Temmuzda ilan edildi- 20 Temmuzdan öncesi ve sonrası arasında bir fark olmadığını, her türlü hakkını, hukukunu kullandığını özellikle ifade etmekte fayda görüyorum. Tabii, ne zaman kalkar? Bu, ihtiyaç kalktığı zaman elbette kalkacaktır, zaruret kalktığı zaman kalkacaktır.

Ertuğrul Bey “Fransa’da kalktı.” dedi. Doğru söylüyor, kalktı ama Fransa Hükûmeti, çıkardığı yasayla OHAL’de ihtiyaç duyduğu bütün maddeleri normal yasaya taşıdı, dolayısıyla o ihtiyaç duyduğu kuralları yasaya taşıdığı için OHAL’e ihtiyacı kalmadı. Yani onların koyduğu kuralları –siz herhâlde bakmışsınızdır- biz Türkiye’ye getirsek herkes ayağa kalkar ama Fransa’da olunca demokratik oluyor, hukuk devletine uygun oluyor, yerine göre bir değişim şeyi var.

Lale Hanım sordu: Şimdi, merdiven altı din eğitim ve öğretimi yapılması fevkalade büyük bir yanlışlıktır, buna bizim göz yummamız, izin vermemiz mümkün değildir. Türkiye’de din eğitimi ve öğretimi ihtiyacı, yasalarımız çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde imam-hatip liseleri ve üniversitelerimizde ilahiyat fakülteleri, İslami ilimler fakülteleri ve ayrıca liselerimizde seçmeli Kur’an-ı Kerim ile Peygamberimiz’in hayatı ve dinî bilgilerle ilgili dersler yoluyla giderilmektedir. Öte yandan, Anayasal kuruluş olan Diyanet İşleri Başkanlığı da açtığı Kur’an kursları ve cami içi ve dışında verdiği hizmetler vasıtasıyla vatandaşımızı bilgilendirme konusunda çalışmalarını yürütmektedir.

Tabii, bunun dışında bazı sivil toplum örgütlerinin yürüttüğü çalışmalar var. Onlarla ilgili de Millî Eğitim Bakanlığı bir denetim yapıyor. Onlar eğer bir dernekse İçişleri Bakanlığı denetimi var, vakıfsa Vakıflar Genel Müdürlüğü denetimi var. Eğer herhangi bir eğitimle ilgilenen yönü varsa İçişleri Bakanlığının bir denetimi var. Burada şunu özellikle ifade etmek isterim: FETÖ’yle alakalı, bütün arkadaşlarımız dile getirdi, hem Cumhurbaşkanımızın hem de önceki başkanımızın görevden ayrılırken ki ifadesi çok açık, net, burada bir geç kalmışlık vardır. Çünkü FETÖ terör örgütü ve dinî konularda sapkınlık içerisinde olan gruplarla ilgili elbette Diyanet İşleri Başkanlığının toplumu bilinçlendirme, aydınlatma ve onlara karşı uyarma görevi vardır. Bunu tam yapması lazım. FETÖ raporunun, 15 Temmuzdan sonra değil de daha önce yayınlanmış olması gerekirdi. Ama dikkat ederseniz, FETÖ’yle ilgili konularda –ben polemik olsun diye söylemiyorum- bugüne kadar Türkiye’de cumhuriyet hükûmetlerinden hiçbirisi, AK PARTİ Hükûmetine gelene kadar hiçbir başbakan FETÖ’ye “terör örgütü” demedi, hiçbir bakan da demedi ama ilk defa Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız, bu yaklaşımı ortaya koydu ve daha sonra da ortaya çıkan bu olaylar bu yaklaşımın doğruluğunu ortaya koydu. Kriminal gözle, devlet bütün kurumlarıyla bu örgüte yaklaştı ve bu örgütün suç delillerini ortaya çıkarma konusunda da bir seferberlik var. O yüzden zorluk var FETÖ’yle mücadelede. Çünkü gizliliği esas alıyor ve görüldüğü gibi olmuyor, olduğu gibi görünmüyor. Siz çok laik biri zannediyorsunuz ama adam kendini gizlemiş, laik biri değil; çok dindar biri zannediyorsun, o kendini gizlemiş, başka bir yerde; çok milliyetçi zannediyorsunuz, siz milliyetçisiniz, o sizden daha milliyetçi gözüküyor. O yüzden, bunları tespit etmekte gerçekten çok büyük zorluklar var ama kamu kurumlarımız bu konuda kılı

kırk yararcasına bir faaliyetin içerisinde. Kimseye haksızlık yapmadan, doğru tespitler yaparak devletimiz ve milletimiz için tehdit oluşturan bu terör örgütü ve mensuplarını tehdit ve tehlike olmaktan çıkarmak için mücadele devam etmektedir.

Tabii, Diyanet İşleri Başkanlığı bu olaydan sonra Türkiye’de başka dinî kitap, dergi, yayın veya sohbet, başka şeyler yapan bütün gruplarla ilgili de -buradan çok net söylüyorum- bundan sonra raporlar yayınlayacaktır, onların kitaplarında varsa sapkınlıklar, yanlışlıklar, bunları rapor edecektir. Halk bu raporlara itibar eder etmez; o, vatandaşımızın takdiridir ama Diyanet İşleri Başkanlığının bundan sonra bu alandaki bütün yayınların, bütün çalışmaların üzerinde bir değerlendirme yapıp vatandaşımızı uyarma görevini yapacağını buradan ifade etmek isterim ve bu konudaki çalışmalara da başlamıştır. Bundan sonraki bu çalışmaları siz de yakından göreceksiniz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Devlet yurtlarına yönlendirecek. Çocuklarımızı devletin yurtlarına emanet edecek.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şu anda zaten Kredi ve Yurtlar Kurumu... Biliyorsunuz, 183 bindi Kredi ve Yurtlar Kurumu kapasitesi, en son -rakamda bir yanlışlık olmasın- 680 bine çıktı. Yani biz bunu artırmak için de büyük bir kampanya başlattık.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ortaöğretim yurtlarının sayısı...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ha, ortaöğretimde, dediğiniz doğru, orada da pansiyonları artırmamız lazım. Onun üzerinde de -rakamlar yanında değil ama- Millî Eğitim Bakanlığı size verecektir ama ben de katılıyorum. Oradaki yurtların sayısını da öğrencilerimizin başka yere gitme ihtiyacını duymayacağı şekilde artırmamız gerektiğine ben de inanıyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çünkü, en küçük yerleşim biriminde bile Diyanetin bir tane imamı görev yapıyor. Diğer, “Çocuğumuzu çoluğumuzu, geleceğimizi, bunları Millî Eğitim Bakanlığına, devletin yurtlarına emanet edin.” demesi lazım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Efendim, şimdi, diğer bir konuya gelince. İhtisas merkezleri paralel yapılarla ilgili, Lale Hanım söyledi, başka arkadaşlar da ifade ettiler. Şimdi, bu ihtisas merkezleri kamuoyunda yeterince bilinmiyor. İhtisas merkezleri ayrı bir şey değil yani üniversite gibi akademik eğitim veren bir yer değil, ortaöğretim gibi bir eğitim veren yer değil. Esasında, kurumların eğitim merkezleri var ya -adalet eğitim merkezi veya başka kurumların- meslek içi eğitim veren bir yer. Bir kişi imam-hatip olduğu zaman işte diyanet eğitim merkezleri var, oraya gidiyor. Ama vaizlik veya müftülük görevi yapacaklar buraya gidiyor. Önce vaizlik için bu ihtisas merkezine gidiyor, belli bir süre eğitim alıyor. Daha sonra sınavı kazandığı zaman bu kişi bu sefer müftülük için bu merkezlere gidiyor, oradan sertifika alıyor ve müftü görevi yapıyor. Bunlara doktora veya hatta yüksek lisans payesi verilmiyor, böyle bir titr falan da...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Aynı sertifika programını sosyal bilimler enstitüsü yapabilir üniversitenin altında.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, hayır, bunu yapamıyor onlar. Neden yapamıyor? Şöyle söyleyelim: Şu anda ilahiyat fakültelerinde Arapça tam öğretilmiyor maalesef. Dil konusunda bizim Türkiye’de ciddi sıkıntımız var. İslam’ın orijinal kaynaklarının dili Arapça, Kur’an-ı Kerim ve hadisler.

Şimdi, bir müftü düşünün, Kur’an-ı Kerim’i açıyor fakat onun mealini bilmiyor veya bir hadisi bilmiyor, onun mealini bilmiyor. Şimdi, ilahiyatlarda yetişenlerin büyük bir kısmı -ben çok net söyleyeyim- Kur’an-ı Kerim’i baştan sona açıp bir mealini verme, bilme kabiliyeti Türkçesine bakmadan...

LALE KARABIYIK (Bursa) – İyi eğitilemiyor mu? İyileştirilsinler o zaman.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii, burada sıkıntı var. Şimdi, burası ne yapıyor? Burası Arapçayı öğretiyor müftüye yani onu tam öğretiyor. Kur'an-ı Kerim'i ve hadisleri en azından orijinal dilinden öğrenmek...Ve Pratikte müftü olarak karşılaşacağı sorular, konular yani bir nevi uzman yetiştiriyor, doktorların uzmanlığını yapması gibi herkes tıp fakültesini bitiriyor ama ne yapıyor? Uzman doktor yetiştirmek için de ayrıca bir eğitim. Bu tıpkı onun gibi. Bir uzmanlık eğitimi veriyor ve kaliteli din adamı yetiştirmek için yapıyor. Bu yaşadığımız sıkıntılar yaşanmasın diye yapıyor. Onun için bu son derece önemli bir eğitim ihtisas merkezi, bu paralel bir eğitim merkezi kesinlikle değil. Diyanetin içinde, Diyanetin bünyesinde hizmet içi eğitim veren bir yerdir. Müftü, vaiz yetiştiriyor sadece burası.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Pardon, bir şey söyleyebilir miyim izninizle.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bir de bir şey daha söyleyeyim, siz şunu söylediniz: “Sadece temel İslami bilimler alınıyor.” İlahiyat fakültesi veya İslami bilimler fakültesi mezunu olan herkes sınavlarda, vaizlik sınavında başarılı olması hâlinde buraya zorunlu olarak gidiyor, herkes gidiyor. Dolayısıyla, temel fakültelerdeki bölümlere göre alım değil de mezuniyete göre alım yapılıyor. Bunu da özellikle ifade etmek isterim.

Tabii, Diyanetle ilgili bir Diyanet akademisi kurulması çalışması var. Önümüzdeki günlerde bununla ilgili yasaı Meclise inşallah getireceğiz çünkü burada çok ciddi bir sıkıntımız var bizim. İmam-hatiplerin, Kur'an kursu öğretmenlerinin ve diğer görevlilerin çok iyi şekilde hizmet içi eğitim veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başbakan Yardımcımız, süreniz doldu.

Ek süre veriyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Peki, memnun olurum çünkü bayağı çok soru var.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben burada bir şey sorabilir miyim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, personel, Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesine gelince: Bütçeye tabii baktığımızda hakikaten rakamlar yüksek geliyor ama ben rakamları şöyle bir inceledim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Adil mi efendim?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şöyle baktığımızda, rakamların yüzde 94,08'i sadece personel gideri yani geri kalana bakıyorsunuz, mal ve hizmetler yüzde 3,25; sermaye giderleri yani yatırım şeyi 1,76; cari transferler de binde 41. Şimdi, artışın nedeni nedir diye ben baktım, sadece personel giderleri nedeniyle artış olur, bir artış falan yok, sadece maaş veriyor. “İmamlara maaş vermeyeyim.” diyorsanız o ayrı bir konu ama şu anda yapılan iş sadece Diyanet İşleri Başkanlığı bugün din hizmeti sunan imam-hatip, müezzin kayyım ve diğer görevlilere maaş veriyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Papazlara?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yatırım bütçesi, bir yılda cami yapımı, başka yerlerle ilgili bütün harcadığı para 136 milyon 474 bin TL 2017'deki rakam yani bir şey verdiğimiz yok ama bunu o kadar büyütüyorlar ki, o zaman da işte bütün bu aksamalar oradan çıkıyor. Bizim, daha fazlasını vermemiz lazım. Bakın, şu anda 10 bin civarında imam-hatip açığı var.

Demin Emin Haluk Ayhan Bey de sordu. Camilerde geçici cami görevlisi istihdamı oldu. Bu Toplum Yararına Çalışma Projesi kapsamında bazıları alındı. Şimdi, oradakilerin ismi geçici cami görevlisi istihdamı. İmam-hatip var, sözleşmeli imam-hatip var, vekil imam-hatip var, kadrolu imam-hatip var ama bunların ismi başka, geçici cami görevlisi istihdamı çünkü kadro alamayınca burada

bu yolla geçici cami görevlisi alımı. Onlara “Sizi imam yapacağız, kadrolu imam yapacağız, vekil imam veya ücretli imam, sözleşmeli imam yapacağız.” demiyor. İmamlık nitelikli bir görev olduğu için bunlardan kim ehil, kim ehil değildir bunu tespit etmek için bir sınav yapıyorlar yani bu TYÇP kapsamında imam-hatip olarak çalışacak kişilerin buna ehil olup olmadığını tespit için yapıyor. Bunların aldatılması, kandırılması kesinlikle söz konusu değildir çünkü Diyanet İşleri Başkanlığı bunu -ilanları var, hepsi var- çok açık, çok şeffaf bir şekilde yapmıştır.

Diyanet Vakfına gelince: Diyanet Vakfı da ayrı bir Diyanet değil. Diyanet Vakfı Diyanetle irtibatlı olan, Diyanetle beraber çalışan bir vakıftır. Bu vakfın gelirleri bütçeden aktarılmıyor, bütçeden Diyanet Vakfına bir kuruş para aktarılmıyor, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine de bir kuruş para aktarılmıyor. Buranın gelirlerine baktığınızda, şartlı ve şartsız bağışlar, gayrimenkul ve vakıf işletme ve iştiraklerinden yani tamamen vatandaşın elde ediyor gelirleri. Ne yapıyor parayı? Diyanetin yetişemediği alanlarda hizmet yapıyor. Biz demin söyledik, örneğin yurt dışından şu kadar öğrenci getiriyor. Türk dış politikasına da bunun çok büyük katkısı var. Pek çok yerden, Balkanlar’dan, Orta Asya’dan, Kafkaslardan bunların tamamının giderleri Diyanet Vakfı tarafından karşılanıyor çünkü bütçede böyle bir kalem yok. Yani pek çok işi Diyanet Vakfı üzerinden yapıyoruz. Örneğin, Japonya’da biz bir cami yaptık Diyanet Vakfı üzerinden yani o vakıf kaynaklarıyla yapıldı ve pek çok işte Diyanet Vakfı Diyanete bu noktada yardımcı oluyor ve büyük bir destek sağlayarak bu görevi yerine getiriyor.

Şimdi, bu Başbakanlık bütçesiyle ilgili söylendi, “Fark var.” dendi örtülü ödenekle ilgili. Bu zorunlu bir fark yani siz benden daha iyi cevabı biliyorsunuz. Çünkü örtülü ödeneğin nereye ne kadar harcanacağını önceden kestirme imkânı yok zaten. Türkiye’nin karşı karşıya olduğu risk, tehlike ve tehditler nedeniyle buna ihtiyaç duyulduğunda “Bütçenin binde 5’ine kadar bu kullanılabilir.” diyor ilgili kanunun -5018 sayılı Kanun’un- 24’üncü maddesi. İz bedel gibi bir rakam konuyor ve yıl içinde ihtiyaca göre bu kullanılıyor. Türkiye’nin güvenlik ve başka tehditlere karşı ihtiyacı üzerine bunlar elbette kullanılacaktır. Örtülü ödeneğin örtülü olmasının nedeni budur. Devlet, yaptığı her işi ülkenin ve milletin bekası için açıklamak zorunda değildir; onlar, zaten bilmesi gerekenler onu biliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başbakan Yardımcım, buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Musa Çam Bey söyledi Diyanetin Fatih’teki misafirhanesinde DEAŞ’lı teröristlerin kaldığına ilişkin. Bu kesinlikle doğru bir şey değildir, aslı yok bunun. Yani Diyanet İşleri Başkanlığı DEAŞ terör örgütüne karşı da bir rapor hazırladı. Bugün o raporu da dağıtacaklık ama arkadaşlar getirmeyi unutmuşlar. Onun için DEAŞ’a karşı da en büyük mücadeleyi Diyanetin vermesi gerekiyor ve veriyor. DEAŞ İslam düşmanıdır, Müslüman düşmanıdır, FETÖ gibi şeytanla beraber Müslümanlara ve İslam’a zarar vermek için büyük çaba sarf ediyor ve bunun karşısında bütün Müslümanların uyanık olması lazım. Hep beraber DEAŞ’la da en etkili mücadeleyi yapmamız lazım. Böyle bir şeyin olması asla söz konusu değil. Eğer siz böyle bir şeye buna rağmen “Var.” diyorsanız lütfen onları savcılığa verin, biz de ilgili kişiler hakkında işlem yapalım hiç tereddütsüz. Ama böyle bir şey yok.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başbakan Yardımcımız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hristiyanlarla ilgili, Musevilerle ilgili 10 tane soru sordum, hiçbirisine cevap vermediniz. Ağzınızdan tek kelime çıkmadı.

BAŞKAN – Tutanaklardan bakarsınız Sayın Başbakan Yardımcım, yazılı olarak iletirsiniz arkadaşlarımıza.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Diyanet bütçesinin adaletsiz olmasıyla ilgili... Ayrımcılık böyle bir şey.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Başbakan Yardımcımıza söz hakkı tanıyacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yazılı cevap verecek bu sorularıma Sayın Başbakan Yardımcısı.

BAŞKAN – Şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Başbakan Yardımcımız Recep Akdağ’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Akdağ, süreniz yirmi dakika.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ederim. Arkadaşlarımıza da değerli katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, 20 sayfaya yakın not tuttum, araya arkadaşlarımız notlar da koydular. Yirmi dakikaya bunu nasıl sığdıracağız? Gayret edeceğiz inşallah.

Arkadaşlarımızın bir kısmı Başbakanlığın kendisini feshettiğinden bahsetti konuşmaları sırasında. Aslında Başbakanlık kendisini feshetmedi yani milletin verdiği bir karardan bahsediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 2019’dan sonra.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – İşte 2019 için söylüyorum. Milletin verdiği karara hepimiz saygılı olunması gerektiğini, demokrasinin böyle bir şey olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla bu Başbakanlığın kendisini feshettiği...

MUSA ÇAM (İzmir) – Binali Bey’i kurtarmak için çok uğraştık ama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Millet, yapan millet yani millet yaptı mı buna itiraz olmaz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 2019’dan sonra o, olursa.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tabii canım, zaten ben de 2019’dan bahsediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi devam ediyor Başbakanlık.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şu anda bir fesih yok, şu anda zaten devam. Bakın, biz Başbakanlık bütçesi için buradayız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – E, kimse önemsemiyor, bakın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Olur mu canım? Bakın, ne kadar önemsediniz, herkes burada. Sabah oldu, hâlâ buradasınız. Onun için de size teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama sabah siz Cumhurbaşkanlığı bütçesini görseydiniz...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tamam, bir dahaki sefere sabah bizi çağırın, bakın ne oluyor burası.

Şimdi, iki konu üzerinde çok yoğunlaşıldı: Birincisi TMSF, TMSF’nin Sayıştay raporları; öbürü de Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu meselesi. Şimdi, ben konuşmamı bitireyim, eğer Başkan da uygun görürse teknik açıdan her iki kurumun başkanına da söz hakkı verelim.

Ben, arkadaşlarımın konuşma sırasına göre cevaplarımı vereceğim, yorumlarımı yapacağım, sonra tekrarlar olursa onları tekrarlamamaya da gayret edeceğim.

Şimdi, aslında biraz dersimi çalıştım TMSF’yle beraber ve şunu gördüm: Gerçekten, bu Mevduat Sigorta Fonu, kendisine başlangıçta yüklenen görevlerle beraber bu son FETÖ meselesinden sonra da kayyum işini yani oradan devralınan şirketlerin yönetim işini büyük bir başarıyla gerçekleştirmiş. Benim bütün samimiyetimle söyleyeceğim en önemli cümle budur. Belki dünyada çok fazla örneği de yok ama büyük bir başarı var ortada. Yani 2001 krizinde birçok bankanın batması, o bankaların

TMSF'ye devri ve çok büyük ölçüde de geriye para alınmış. Bugün TMSF gayet güzel yönetiliyor gerçekten yani teknik açıdan. Benim kanaatim bu meseleyle yeni ilgilenmeye başlayan bir kişi olarak kesin olarak bu şekilde şekillendi, bunu özellikle ifade etmek isterim.

Bir de bu Sayıştay ve TMSF arasındaki görüş farklılıkları, hatta Komisyonun bu husustaki görüşünden de Komisyon Başkanımız bahsetmek zorunda kaldı. Bir defa ben şunu anlayamadığımı açıkça ifade edeyim: Burada teknik olarak arkadaşlarımız açıklama yaptılar Sayıştaydan. Bir taraftan “Hukuka aykırılık var.” deniyor, öbür taraftan bunun suç teşkil etmeyeceği söyleniyor. Evet yani bir cezai suç olmayabilir ama hukuka aykırı bir şey varsa orada idari bir yaptırım olur en azından. Sayıştay da bunun için kurulmuş, gerekirse bunun idari yaptırımı için de gerekli mercilere ilgili duyuruları bence yapmak zorundadır çünkü TMSF'yle biz bunu konuştuğumuz zaman onlar ısrarla hukuki açıdan doğru bir şey yaptıklarını söylüyorlar. Prensip olarak bazı hususları tartışabiliriz. Yani bütün kamu görevlileri diyelim ki sağlık harcamaları açısından sosyal güvenlik çatısı altında bu hizmetleri alırken ve genel bütçeden ödemeleri yapılırken Sosyal Güvenlik Kurumu üzerinden, TMSF ya da benzeri bazı kuruluşların, Merkez Bankası gibi...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sağlık harcamaları yönünden sizle bir kere aykırı Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, işte şunu söyleyeceğim, şimdi söyleyeceğim: Merkez Bankası ya da benzeri kuruluşların bu çeşitten harcama yapmalarının prensip olarak yanlış olduğunu konuşabiliriz. O zaman onun hukukunu oluşturmak lazım. Yani burada konuştuğumuz şey hukuk ile bütçe arasındaki ilişkiler olmalı ve malum, Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bir denetleme yapıyor, onu da buraya getiriyor. Neticesinde o denetlemeye karar verecek olan da bu Komisyondur, aşağıda da Genel Kuruldur herhâlde yani başka birinin karar vermesini beklememek lazım.

Sayın Bedia Özgökçe Ertan Milletvekilimiz, daha sonra diğer arkadaşlarımız Diyarbakır Fidanlık Kampı'ndaki Ezidilerin zorla Midyat'a götürüldüğünden bahsettiler. Diyarbakır'da Fidanlık denen bölgede çok zor ve olumsuz şartlarda yaşayan Ezidiler, Mardin Midyat'ta bulunan Ezidi sığınmacıların yanındaki bir kampa taşınmışlardır. Aslında yapılmış olan, oradaki çok kötü şartlarda yaşayan insanların daha iyi şartlara nakledilmiş olmasıdır. Aslında hem bu kampta hem de diğer bütün kamplarda Birleşmiş Milletlerin çatısı altındaki örgütlerin -bunların içinde UNICEF var, bunların içinde Gıda Fonu var, bunların içinde Mülteciler Yüksek Komiserliği var- hepsi bu kamplara sürekli giriyorlar çıkıyorlar, bir anlamda gözetim de demeyelim ama yani onlarla birlikte yapılan bir iştir bu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz niye giremiyoruz? Milletvekilleri niye giremiyor?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şimdi, müsaade edin, onu söyleyeyim. Hani sivil toplum giriyor girmiyor meselesi olduğu zaman hangi sivil toplumun buraya ne kadar girmeye hakkı olduğu her zaman tartışılabilir. Burada Birleşmiş Milletlerin işin içinde olması, Birleşmiş Milletlerin gözünün bu kampların üstünde olması önemlidir ve bana gelen Birleşmiş Milletler yetkililerinin hepsi, istisnasız -bunu yurt dışında da yapıyorlar- Türkiye'deki kamplarda verilen hizmetlerin dünyanın hiçbir yerinde bugüne kadar sığınmacılara verilemediğini ifade ediyorlar. Çok özel bir iş yapıyoruz arkadaşlar, gerçekten çok özel bir iş yapıyoruz. Benim, Sağlık Bakanı olmam hasebiyle, dünyanın birçok yerinde bu çeşitten sıkıntıları olan kriz bölgelerinde insanlarla, kamplarla yüz yüze geldiğim oldu. Hakikaten biz çok büyük bir hizmet veriyoruz.

Bakın, Bangladeş'te Rohingya Müslümanları için bir kamp yapmak istiyoruz, Bangladeş Hükümetinin bir edîşesi var, “Siz burada çok iyi hizmet verirsiniz, bunlar geriye dönmez.” diyorlar, “Siz burada çok iyi bir hizmet verirsiniz, diğer kuruluşlar bu hizmeti veremez, arada bir dengesizlik oluşur.” diyorlar. Onun için elbette bu kamplarda farklı kültürler, farklı insanlar, farklı yapılar... Özellikle ilk kurulduğu dönemlerde birtakım sıkıntılar olmuş olabilir, sonuçta bir şehirden

bahsediyoruz. Evet, yaşayanların büyük çoğunluğu kamplarda yaşamıyor ama neticede kamplarda da sayısı değişmekle beraber 230 bin ile 250 bin arasında insan yaşıyor. Bu, küçük ölçekli bir şehirdir. Burada suç da olur, burada birtakım istismalar da olabilir, yanlış işler de olabilir ama resmin bütününe baktığımızda, verilen hizmetin gerçekten mükemmel bir hizmet olduğunu teslim etmeliyiz ve bunu biz de söylemeliyiz, muhalefetimiz de bunu söylemeli, bununla iftihar etmeliyiz. İnsani amaçlarla yaptık biz bunu, bugün de insani amaçlarla devam ettiriyoruz, başka hiçbir niyetimiz de yok.

Şimdi, bahsedildi, işte “Batılılarla yapılan anlaşmalar çerçevesinde şöyle oldu, böyle oldu, bizi eleştiriyorlar.” Gerçekten ben buna gülümsüyorum yani. Adamlar bir tane mülteciyi ülkelerine almamak için uğraşıyorlar, ondan sonra da mültecilerin hakları hususunda bize akıl öğretecekler, öyle mi? Bunu nasıl kabul edebiliriz yani? Hadi gelsinler, 3 milyonun yarısını verelim bütün bir Avrupa’ya da yarısına da onlar baksınlar. Dikenli teller mi çevirmediler, yapmadıkları edepsizlik kalmadı, af buyurun yani. Burada biz kendi milletimizin karakterinden, tarihinden, kültüründen gelen bir insanilikle bu insanlara kucağımızı açtık. İçinde Ezidiler var, evet, içinde Kürtler var, içinde Türkmenler var, içinde Araplar var, içinde Sünniler var, Şiiiler var, hiçbirini de birbirinden ayırmıyoruz, hepsine de aynı hizmeti veriyoruz, vermeye de devam edeceğiz. Onun için bu hususta Avrupalıların falan bize verecek hiçbir dersi yok, kusura bakmasınlar. Kusura bakmasınlar yani ufak tefek kusurlarımız, hatalarımız da oluyorsa biz bunları gidermek için elimizden gelen her şeyi yapıyoruz, bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz. Özellikle açıkça söylüyorum, Batılı kaynaklardan gelen eleştirileri bu şartlar altında hiçbir zaman çifte standarttan azade bir eleştiri olarak ben görmüyorum. Geri dönüp Batılı ülkelere “Niye kabul etmiyorsunuz bunları?” diye biraz eleştirirler ya. Kolay değil 3 milyon insanı... Hatta söylendi o da, sadece 3 milyon değil, diğer ülkelerden de Türkiye’de olanlarla beraber 4,5 milyona yakın Türkiye’de sığınmacı var. Kolay değil böyle bir şeyi yönetmek ama şükürler olsun ki yönetebiliyoruz. Zaman zaman, biliyorsunuz, kamuoyuna çıkan birtakım şikâyetler oldu, şikâyetler de demeyelim de yani basında haksız birtakım suçlamalar oldu bu kişilerin daha çok suç işlediği vesaire gibi. İşçileri Bakanlığımız bunu açıkladı da kamuoyuna, böyle bir şey de yok. Yani normal, o kadar milyon insanın içinde ne kadar suç olursa o kadar da suç oluyor, belki daha az bile oluyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Daha az.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Daha da az oluyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Mültecilerin suçu Türkiye’de işlenen suçtan çok az.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Evet, oransal olarak da daha az.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Oransal olarak da, sayısal olarak da.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şimdi, yine Sayın Ertan’ın ifadelerinden... Daha sonra da tabii bu çok konuşuldu söylediğim gibi. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu yeni bir kurum, kuruluşunu mayıs ayında tamamlayabilmiş, bitirebilmiş bir kurum. Arkadaşımız, Değerli Başkanımız açıklama da yapacaktır gayretleriyle ilgili olarak. Çok gayretli gördüğüm bir kurum ama bizim onlara daha çok destek olmamız lazım, haklısınız. Bir milletvekili arkadaşımız yerlerine gitmiş, ben de gittim; uygun olmayan bir mekânları var, şimdi daha uygun bir mekâna çıkarmak için yeni bir bina arayışı içerisindeyiz. Burada tabii önemli bir husus da şu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman bütçelerini artıralım Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hayır, şu anda bu bütçe yetiyor çünkü çalışan kişi sayıları da az. Maliye Bakanıyla bizzat ben görüştüm yani oraya verilen 8 milyon bütçeyi biz 16 milyona, 20 milyona sene içerisinde de rahatça çıkarabiliriz, yeter ki çalışan kişi sayısı ve fonksiyonunu geliştirelim, o hususta benim hiçbir endişem yok yani o bütçeyi Maliyeden bu tarafa aktarmak hususunda gayret göstermesi gereken Başbakan Yardımcısı olarak. Önemli olan kurumu

geliştirmek. Kurumdaki arkadaşlarımızın samimiyetle kurumu geliştirme çabalarına ben şahit oldum. Ben de elbette buna elimden gelen desteği vereceğim. Bu Mayıs ayında tamamlandığı için gelen başvuruları genellikle kurumlara yönlendirmişler, daha yönetmelikleri falan da tamamlanmamıştı. Bu Kasım ayında yönetmelikleri tamamlanacak, kurum çok daha güçlü bir biçimde aktif çalışan bir kurum hâline gelecek.

Tabii, bu üye seçimlerinden de bahsedildi, işte, üyelerin liyakatlerinden biraz bahsedildi. Bunu da arkadaşlarımıza haksızlık olarak görürüm doğrusu çünkü zaten üyelik başvurusu yapanlar arasından seçim yapılıyor yani doğrudan doğruya resen bir seçim yapmıyor burada seçiciler. Kişiler kendi CV'leriyle müracaat ediyorlar ve elbette ehliyetli ve liyakatli olan arkadaşlarımız seçiliyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kayyumlarla mı ilgisi var?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok bu KHK'yla alakalı olarak. Aslında kayyumlarla alakalı olarak da TMSF Başkanımız bahsedecektir. Benim söylediğim gibi, orada da gerçekten neredeyse –neredeyse demeyelim yani- bir holding büyüklüğünde bir yönetimin ben çok başarıyla götürüldüğünü görüyorum. Bu bir zaruret yani sonuçta kapatacağınız, daha doğrusu –hani “müsadere” lafları da kullanıldı, “müsadere” diyemeyiz elbette- kayyum yönetimine vereceğiniz birtakım şirketler var terör bağlantıları sebebiyle, bunları bir kurumun yönetmesi lazım. Türkiye’de bu işe en hazır kurum TMSF olduğu için de TMSF tarafından bunların yönetilmesine karar verilmişti ve ben bu işi –tekrar söylüyorum- iyi yürüttüklerine de inanıyorum.

2017 yılında İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna yapılan başvuru sayısı 360. Bu dönemde konusuna binaen önemli ve ivedi hususlar, ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularla ilgili olarak herhangi bir hak kaybı yaşanmaması adına ilgili kurum ve kuruluşlarla gerekli yazışmalar yapılmıştır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O sorulara bağımsız kurul cevap versin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tamam verecek, versin yani ben elimdeki notları kullanayım da.

Şimdi, burada bu kurulun üyelerinin belirlenmesiyle ilgili olarak da -notlarımın arasında var, biraz sonra söyleyeceğim- hani “Bunların, işte, 8’inin Meclis tarafından, geri kalanının Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesi ne kadar böyle bir kurumun yapısına uygun?” Kurum kanunu hazırlanırken 5 ülke örnek olarak alınmış: İngiltere’de kurul üyelerini ve kurul başkanını devlet bakanı -Türkiye’de bunun karşılığı biz oluyoruz yani Başbakan yardımcılarını oluyor- yani Başbakan yardımcılarını tekabül eden “state minister” lar atıyor, İngiltere böyle yapıyor bu işi. Hollanda’da Adalet ve Güvenlik Bakanının teklifi, Kraliyetin onayıyla; Almanya’da 2 üyesi Federal Meclis tarafından, diğer üyeler kurumu finanse eden bakanlıklar -Adalet, Dışişleri, Kalkınma, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı- tarafından seçiliyor; İsveç’te Eşitlik Ombudsmanı Hükûmet tarafından, üyeler de Ombudsman tarafından atanıyor; Fransa’da Ombudsman Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor. Yani, aslında kurulun kanunu yapılırken bu ülkeler de örnek alınmış. Bizim şey öğrendiğim Komisyon açısından da bunu söyleyebilirim: Biz siyaset mekanizmasına burada milletin seçtiği ve iktidara getirdiği, işte, ister Meclis olsun, Meclisteki çoğunluk olsun, ister Cumhurbaşkanı olsun, biraz farklı bir gözle bakıyoruz zaman zaman. Bu gözle bakmaktan vazgeçmeliyiz. Sonuçta millet seçiyor, milletin seçtiği insanlar da bu çeşit kurumlara birilerini seçip görevlendiriyorlar. Sonuçta -biraz önce de söylediğimiz gibi- bunlar ilişkili kuruluşlar ve evet, bütçelerini kullanmalarıyla alakalı kendilerine biraz daha serbesti verilebilir, bunun üzerinde de doğrusu çalışıyoruz.

Bu geçici koruma sağlanan yabancılarla alakalı yine aynı milletvekilimizin bazı ifadeleri olmuştu hani “Birileri sınırdan geçmesin diye uğraşıyorsunuz, sınırdan geçenlerin hepsine geçici koruma vermiyorsunuz.” diye. Bundan daha tabii ne olabilir? Yani, mesela bununla ilgili mevzuat şunu

söylüyor: “Mültecilerin hukukuna dair 1967 protokolüyle değişik falan tarihli mültecilerin hukuki durumuna dair sözleşmesinin 1’inci maddesinin (f) fıkrasında belirtilen fiillerden suçlu olduğuna dair ciddi kanaat bulunanlar kabul edilmez.” diyor. “Türkiye dışında hangi saikte olursa olsun zalimce eylemler yaptığını düşündürecek nedenleri bulunanlar, ülkesinde silahlı çatışmaya katılmış olduğu hâlde bu faaliyetlerini kalıcı olarak sonlandırmayanlar, terör eylemlerinde bulunduğu, planladığı, bu eylemlere iştirak ettiği...” Bunları alalım mı Türkiye’ye yani?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama geri gönderildiğinde idam edileceğini bildiğiniz insanları geri göndermeyin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hayır, ama bunlar uluslararası anlaşmalarla ortaya konmuş şeyler ve kabul edilmeyenler ancak bu şekilde kabul edilmeyenler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İdam edileceğini bildiğinizi göndermemeniz...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Peki, bizim teröristlerin Türkiye’ye girmesine engel olmak için yaptığımız duvarlardan sığınmacıların girmesinin ne alakası olabilir? Sığınmacılar gelir, normal gümrük kapısından içeri girerler; ya alınırlar ya da alınmazlar. Yani, alınmayacaklar belli ki biz bu hususta çok seçici falan davranmış da değiliz yani gelen herkese kucığımızı açmışız. Zaman zaman bu eleştirilerin yanına “Gelen herkesi aldınız, Türkiye’de işte şöyle oldu, böyle oldu, şunlar girdi.” falan diye eleştiriler de yapılıyor. İki eleştirinin aynı taraftan gelmesine de ben hayret ediyorum doğrusu. Ne yapalım, gelenlere hiç bakmadan bu ülkeye biz onları alamayız ki. Sınırlarımızı koruyacağız, evet, duvar da yapacağız sınırlarımıza, oralarda teknolojinin farklı imkânlarını da kullanacağız çünkü biz bu ülkenin insanlarını korumak zorundayız. Yani unuttuk mu kaç tane üst üste bombalama gerçekleşti Türkiye’de? Birini DEAŞ yaptı, öbürünü PKK yaptı; birini PKK yaptı, öbürünü DEAŞ yaptı. Tabii ki vatandaşlarımızı korumak için sınırlarımızı elimizden geldiği kadar yüksek teknolojiyle de donatarak koruyacağız, korumak zorundayız.

Bu Sayıştay raporlarına girmiyorum, arkadaşımız onlar hakkında bilgi verecek.

Yine bir soru da -soru kısmında sorulmuş zannediyorum- Nuriye Gülmen ve Semih Özakça’yla alakalı olarak. Şimdi, ivedi hangi tedbiri almamız lazım? Yani, ortada yargının verdiği kararlar var. Sağlık Bakanlığımız bu vatandaşlarımızı çok yakından takip ediyorlar, hukukun kendisine verdiği çerçevede müdahale etme imkânı buluyorlar ya da müdahale etme şansını bulmaya çalışıyorlar. Müdahale edilmeye çalışıldığında “Siz nasıl müdahale edersiniz bunlara?” itirazlarıyla karşılaşıyoruz yani yine “Bunların göz göre göre ölmelerine müsaade etmeyin.” diyen -sizin için söylemiyorum- çevrelerden bu eleştiriler de geliyor “En tabii hakları, ne karşıyorsunuz?” deniyor. Şimdi, aslında gerçekten bu iki insanın hayatını düşünen herkesin buradaki fiile son verilmesi için onları teşvik etmesi lazım. Türkiye’de geçmişte ölüm oruçları ya da açlık oruçları yapıldığı zaman, birtakım örgütlerin özellikle tutukevlerinde ya da işte cezaevlerinde bunu teşvik ettiğini, insanların ölmesi için gayret ettiğini biliyoruz çünkü onların kendi ideolojileri ya da örgütsel çalışmalarının bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir dakika lütfen.

Buyurunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Size de bize de hepimize düşen bunun sonlandırılması için gayret etmek.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Göreve iade kapısını açabilirsiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ama şimdi şöyle bir şey var yani...

GARO PAYLAN (İstanbul) – OHAL komisyonlarını...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hayır, müsaade edin, bakın, hep söyleniyor “100 bin kişi görevden alındı.” falan deniyor. Bu kişilerin de görevden alınma sebebi, diğer o 100 bin kişi görevden neden alınmışsa o sebeple, terör örgütleriyle irtibatı, iltisakı sebebiyle oluyor. Yani bunun önünü açarsanız o zaman hukuku hiçbir zaman işletemezsiniz ki.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hiç sabıkaları yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hiçbir sabıkaları yok.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ama işte, bu kişilerin...

Bakın, ben bir şey söyleyeyim size: Yani özellikle 2 kişinin üzerine projektör çevirerek -sizin için elbette söylemiyorum, hepinizi tenzih ederim- birilerinin de bu kişileri illa teşvik ederek, hatta belki de zorlayarak bu işlere yönlendirmelerine karşı durun lütfen, biz de duralım, siz de durun. Yapılması gereken ilk iş budur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, ölüm sınırındalar, bunu biliyorsunuz bir hekim olarak.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, ben doğrusu şu andaki klinik durumlara tam vâkıf değilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yani tam vâkıf değilim ama biz bunu... O zaman bunu siz çıkın söyleyin mesela, siz çıkın deyin ki: “Lütfen bu işi sonlandırın, biz istemiyoruz sizin zarar görmenizi.” Bunu söylemek lazım yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, OHAL Komisyonu öncelikli bakabilir. OHAL Komisyonu çalışmaya başladı, öncelikli bakıp bu insanların hayatı kurtulabilir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Evet, yani benim bu husustaki kanaatim, bu işlere bu kişileri teşvik edenlere de bizim fırsat vermememiz gerekiyor.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Kendi iradeleri var Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bu, eski bir alışkanlığı belli örgütlerin. Dolayısıyla bu örgütlerin, kendilerine zarar verebilecek bu insanları kullanma çabalarına bizim karşı durmamız lazım, bu çok önemli bir şeydir. Yani siz nasıl ki bizi bir şeye davet ediyorsanız ben de sizi başka bir şeye davet ediyorum. Bunun üzerinde lütfen siz de düşünün.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Kişileri doğrudan muhatap almanız gerekir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sürekli olarak aynı şey daha önce de söylenmişti başka toplantılarda da, İstanbul’da İl Afet Müdahale Planı kapsamında toplanma alanları var. Bu toplanma alanları imarda belirlenmiş alanlar değil. Dolayısıyla bir imar değişikliğiyle eğer bunlardan bir kısmının yeri değişmişse bunun yerine yenileri konuluyor. Bakın, bize İstanbul belediyelerinin verdiği bilgi... Bunun bir kısmını sahada da takip ettiğimizde, kontrol ettiğimizde bunların doğru olduğunu gördük. Şimdi, bu hassasiyete binaen ben önümüzdeki haftalarda bütün yerleri tek tek bir daha İl Afet Müdürlüğüne de takip ettireceğim. 39 ilçede 2.275 adet toplanma alanı var. Haklısınız, eskiden bir toplanma alanının yeri şimdi başka bir şeye dönmüş olabilir ama yerine başka yeni toplanma alanları belirlenir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama yerleşim yerine yakın değil Sayın Bakan, uzak yerler gösteriliyor yeni toplanma alanı olarak.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hayır, o neresi, hangi semtse orası.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Göstereyim ben size.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ayrıca da şöyle söyleyeyim: 77 alanda toplamda, bunlarla birlikte birtakım depreme dayanıklı hâle getirilmiş olan okullar, öğrenci yurtları, spor tesisleri gibi yerlerde toplamda 1 milyon 500 bin kişinin barındırılabilceği alanlar İstanbul’da belirlenmiş durumda. Ama bu uyarılarınızla da ben bu meseleyi tekrar gözden geçireceğim, arkadaşlarıma talimat verdim, zaten arkamızda oturuyorlar.

Sayın Cumhurbaşkanımızın bahsettiği bu yardım miktarları, bunlar sadece AFAD’ın yardımları değil. Şimdi, burada şöyle bir intiba oluşuyor: “Yani bu yardımların hepsini AFAD yapar.” Hayır, öyle değil, AFAD bu yardımların koordinasyonundan sorumlu. AFAD yapıyor, AFAD’ın yanında Kızılayın yardımları var, onun yanında diğer sivil toplum örgütlerinin yardımları var, uluslararası kuruluşların Türkiye’ye getirerek yani bizim kuruluşlarımız üzerinden yaptıkları yardımlar var, her bir çocuğa okuduğu için yapılan harcama var, her bir ferde sağlık için yapılan harcama var. Mesela, bizim AFAD’dan sağlık için Sağlık Bakanlığına verdiğimiz bütçenin aşağı yukarı 2,5-3 mislini Sağlık Bakanlığı harcıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Totali ne oluyor Sayın Bakan?

GARO PAYLAN (İstanbul) – 30 milyar dolar edecek mi efendim? Bunun hesabını bize verin o zaman, beş yılda 30 milyar dolar mı harcadınız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Üstünde çalışalım, bunların tek tek şu anda dökümü ben de yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben kaç tane soru önergesi verdim Hükûmete, hiçbirine cevap verilmedi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tek tek dökümü yok, o hususta da size bilgi veririz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Verilmiyor efendim. 10 tane soru önergesi verdim, hiçbirine cevap gelmedi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tamam, biz çalışacağız üstünde ve sizi de bilgilendireceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bütçelerde soruyorum, geçen yıl yine burada sordum, yine verilmedi. Bu yıl 30 milyar doları soruyorum, yine verilmiyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şimdi, bunun detaylarına girmeyeyim, kendisi zaten nasıl olsa bahsedecek.

Yine, tabii, müsadere den bahsedildi. Aslında bu kayyuma verilen şirketler müsadere edilmiş olmuyor ancak mahkemeler bir karar verdikten sonra müsadere işlemi olabiliyor. Şimdilik mahkeme edilen yerler olduğu için kayyum altındalar.

“Yardımları hangi kriterlere göre yapıyoruz?” Sayın Çam’ın sorusuydu. Şimdi, burada biz insani yardım taleplerine bakıyoruz, ülkelerden bize talepler geliyor. Bir insani yardım komisyonumuz var, bu komisyon çalışıyor ve kararları veriyor. Bugüne kadar 56 ülkeye yardım yapmış durumdayız. Bunların içinde –şimdi burada ben de listesi var- acil insani yardımlar var, tahliye operasyonları var. Mesela, en son biliyorsunuz, Somali’den çok mükemmel bir tahliye operasyonu yaptık. Dünyada bu işleri yapabilen öyle çok fazla ülke de yok ben size söyleyeyim çünkü önce gönüllünüzü vereceksiniz, sonra teknik bilginiz olacak, tecrübeniz olacak, gönüllü insanların olacak, sadece profesyonellerin profesyonelliğiyle de bu işleri yapmak gerçekten zor. Çünkü bu hizmetleri yurt dışında veren arkadaşlarımız çoğu zaman belli bir risk altına da giriyorlar ve de gönüllü olarak çalışıyorlar. Mesela, UMKE’de çalışan 8 bin kişinin Sağlık Bakanlığında -ki AFAD’la beraber çalışır onlar- hepsi gönüllülerimiz.

Sayın Başkanım, bitiriyorum. Üç dakika daha verirsiniz bitireceğim.

BAŞKAN – Var Sayın Bakanım zaten, tam üç dakikanız var otuz dakikanın dolmasına.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tamam, o zaman beş dakika da kullanabilirim herhâlde.

BAŞKAN – Sayın Bakanım da 1’e alıyor, 3’e satıyor, aradaki yüzde 2’yle idare ediyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bu görüntü araçlarıyla ilgili Bihlun Tamaylıgıl Milletvekilimiz bir husustan bahsettiler. Bunlar yeni teknolojilere geçiş olunca birtakım yazılım güncellemeleri yapılması gerektiği için zaman zaman bekletilmiş ancak şu anda mesela Karaman, Şirvan maden kazalarında aktif olarak kullanılmıştı. Tamamı kullanılır durumda, ihtiyaç anında da hızla alanlara sevk edilebilecek durumda, zaman zaman -söylediğiniz gibi- bekletilme ihtiyacı olabilir.

“Bu hizmet alım ihalelerinde iş deneyim belgesi güncellenmesi neden yapılmamış?” Güncelleştirilmemiş tutar, ihale şartnamesinde istenilen iş deneyim belgesinin tutarından fazla olduğu için yapılmamış ama söyledik, bunları arkadaşlarımız güncellesinler.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası verilerine göre 2014 yılı doğrudan yabancı sermaye girişi 12,8 milyar dolar, 2015’te 17,6 milyar dolar, 2016’da yine 12,9 milyar dolar.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Geriye dönüş var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yani ama işte, ufak tefek oynamalar olabilir tabii.

Son üç yılda ülkemize gelen doğrudan yabancı yatırım miktarı 43,3 milyar dolar. Az değil mi bu rakam? Peki. AK PARTİ iktidara gelinceye kadar Türkiye’ye gelen yabancı yatırım 15 milyar dolar. Biz bazen bunu söyleyince “Ne oluyor, niye böyle kıyaslamalar yapılıyor?” falan deniyor. Seksen yılda 15 milyar dolar yatırım gelmiş, şimdi bir senede 15 milyar yatırım geliyor. Doğru, daha fazla olması lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 40 milyar dolar cari açık veriyorsunuz yılda, her yıl.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Daha fazla olması lazım, kabul ediyorum, bunun için de gayret ediyoruz. Ben, yatırım ortamının iyileştirilmesinden sorumlu Başbakan Yardımcısıyım, o hususta da çok ciddi mesafeler inşallah bu sene alacağız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – OHAL’i kaldırmadan yabancı yatırım gelmez Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, geliyor, gerçekten geliyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gelmez ancak sıcak para gelir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bak, ismini söylemeyeyim, bugün Türkiye’nin çok büyük yatırımcılardan biriyle ben görüştüm, yurt dışına da büyük yatırımları var. Gerçekten söylüyorlar -onlara soruyorlar- diyorlar ki: “Ya, OHAL var, siz bundan dolayı yatırımlarınızda sıkıntı çekiyor musunuz?” “Benim OHAL’den falan hiç haberim yok, ben işime gücüme bakıyorum.” diyor adam. Yani aslında bağışlayın, biz buradan “OHAL var, yatırım olmaz; OHAL var, yatırım olmaz.” diye bağırırken tabii, belki bazıları biraz etkileniyordur. OHAL’den dolayı yatırımın etkilenmesi için bir sebep yok.

Bakın, değerli arkadaşlarım, ben bunu seçimler için de daha önce söyledim ve yürekten inanarak söylüyorum, ben Erzurum Milletvekiliyim ve bizde de maalesef terör eylemleri bazı ilçelerimizde olagelmıştır geçmişte, şimdi tamamen kontrol altında: Eline silah olan birinin olduğu bir yerde demokrasi olmaz. Eğer olağanüstü hâlde o silahı onun elinden alabiliyorsanız o zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen tamamlayalım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bitiriyorum efendim.

Ülkede bombaların patladığı, her gün bir yerde bir cinayetin işlendiği bir ülkeye kim gelir arkadaş ya? Olağanüstü hâl Türkiye’de bunlara engel olan bir olağanüstü hâldir. Onun için ben olağanüstü hâlin yatırımlar açısından hiçbir mahzurunun olduğuna doğrusu inanmıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Güvenlik özgürlük dengesini kurmazsanız maalesef OHAL...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yani, prensip olarak söylediğiniz doğrudur ama OHAL’in varlığı bunu bozan bir şey değil. Bunu daha geniş de konuşabiliriz.

“OHAL’in meşru gerekçesinin süresi doldu.” demişti Sayın Kürkcü, yazmışım buraya ama başından beri siz karşı çıktınız Sayın Kürkcü. Yani, meşru bir gerekçesi varsa baştan OHAL’e olumlu oy verebilirdiniz aslında.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sizin meşru dediğiniz gerekçe...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Belki öyle kastetmişsinizdir ama sizin cümleiniz tam olarak bu şekildeydi, onu hatırlatmam gerekir.

Bizim AFAD’daki kadroların şu anda yüzde 75 doluluk oranı var. Doğru, Maliyeden daha fazla kadro istiyoruz.

Sayın Ayar’ın bir sorusu vardı “TİHEK’e aktivite kazandıracak mısınız?” Bahsettik, kazandırmaya gayret ediyoruz.

Bir de bu Tokat’la ilgili hususları size şahsen de verelim, oradaki binayla ilgili hususları Sayın Durmaz.

Bir de MGK’yla ilgili bir şeyler söylendi. Şimdi, ben MGK’ya yeni girmeye başladım. Sayın Bakanım, siz kaç senedir oradasınız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ben 2011’den beri oradayım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – 2011’den beri... Doğru, biz MGK toplantıları olduğu zaman iktidardaydık ama şöyle bir endişeyle bekliyorduk “Oradan ne çıkar?” falan, ilk yıllarda özellikle. Biliyorsunuz, Millî Güvenlik Kurulu sivil bir ağırlık kazandı. Bunu biz yaptık, AK PARTİ iktidarı yaptı. “Genel Sekreterin Silahlı Kuvvetler mensupları arasından atanacağı” hükmü değiştirildi, burada işte sivil bir Genel Sekreterimiz var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Daha yeni darbe yaşadınız Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Başbakan Yardımcıları kurul üyesi oldu. 16 üyenin sadece 5’i şu anda askerdir ve orada kararlar sivil ağırlıklı olarak, siyaset ağırlıklı olarak verilmektedir. Konu millî güvenlik olduğu için askerlerin de o kurulda bulunmasında elbette bir mahzur da yok çünkü uzmanlık da gerektiren bir alan. Yani, Millî Güvenlik Kurulu eski Millî Güvenlik Kurulu falan değil. Ben hiç öyle bir şey hissetmiyorum oraya girdiğim zaman ama tekrar söylüyorum, iktidarımızın ilk yıllarında “Millî Güvenlik Kurulu ne diyecek?” diye biz de bekliyorduk Kabine olarak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir de millî özgürlük kurulu kurulsaydı Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Doğru söylüyorsunuz, özgürlük ve güvenlik dengesini iyi oluşturmak gerekir. Ama bu ülkede öyle bir tane de değil, başta PKK olmak üzere, DEAŞ’ın, DHKP-C’nin, bilmem kaç tane silahlı örgütün yıllarca cirit attığını ve Allah’a şükürler olsun ki son iki senedir artık bütün etkinliklerinin de büyük ölçüde kaybolduğunu, kaybolmaya başladığını görüyoruz. Yani, burada özgürlük dengesini asla bozmamak lazım ama elinde silahı olana da asla müsaade edemeyiz. Silahın olduğu yerde ne demokrasi olur ne özgürlük olur.

Bakın, ben 12 Eylül öncesinde yaşamış bir insanım. Eline bir tane 7.65 silah alan bir genç bir mahalleyi esir alırdı. O günkü tabirle solcuların mahallesi, sağcıların mahallesi... Ben Ankara’da okudum. O mahalleyi terk edip öbür mahalleye gitmek zorunda kalırdınız. Silah böyle bir şey. Silahı

kullanabilecek olan sadece devletin meşru güçleridir. Başka birisi silahı eline aldı mı onun kafasını ezmek zorundasınız. Aksi takdirde, özgürlük dengesi falan oluşturamazsınız, o size bırakmaz. Bakın, girmedim oraya, başka şeyler de söylendi. Biz Güneydoğu'daki bu çukur siyaseti sırasında insan hakları ihlali yapmışız. Aman, ne olur, söylemeyin bunları, ne olur bunları söylemeyin. Yani, birileri gelecek oradaki halkı esir alacak, rehin alacak, evlerin arasına tüneller yapacak, çukurlar kazacak, âdeta işgal edecek kurtarılmış bölge falan hayalleriyle ve orada insan hakkı ihlali yapmamış olacak da biz onları tepelemeye çalışırken hem de kendi insanımıza, sivilimize en ufak bir halel gelmesin diye uğraşırken biz insan hakkı ihlali yapmış olacağız.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Çok sayıda sivil hayatını kaybetti.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen toparlar mısınız, rica ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Çok sayıda sivil hayatını kaybettiysse o sivillerin hepsi teröristler tarafından öldürüldü.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Lütfen, lütfen, tam konuşacaksak...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Böyle elbette. Yapmayın ne olursunuz. Yani, Allah korusun biz Esed'in yaptığı gibi gidip de insanımızın kafasına bomba falan atmış bir ülke değiliz, bunları söylemeyin lütfen. Son derece iyi yetiştirilmiş ekipler, orada örgütlenmiş, bombayı yığmış, çukuru yapmış, bilmem ne lanet peşinde koşmuş insanlarla mücadele ettiler ve bu mücadeleyi de kazandık Allah'a şükürler olsun. Gidin bakın Güneydoğu'ya, ilk defa insanların gözlerinde bir umut ışığı görüyorsunuz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Meskûn mahalde çatışma olduğu zaman kimin kimi...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ne yapacağız, ne önerirsiniz? Çatışmamayı mı önerirsiniz, oradaki insanların rehin tutulmaya devam edilmesini mi önerirsiniz? Kusura bakmayın, biz bunu yapamayız.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Çözüm sürecine son vermeyecektiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – O ayrı bir tartışma, o tartışmalara girersek sabah namazını buluruz.

Değerli Başkanım, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi öncelikle İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanı Sayın Arslan'a söz vereceğim.

Sayın Arslan, buyurun.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Teşekkür ediyorum. Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

Öncelikle de Sayın Garo Paylan'a teşekkür ediyorum. Uygun bir düzeltmeydi, doğru oldu, katılıyorum yani bizim burada ayrıca kurum adına söz almamız gerekiyordu, usulen doğru olmuştur.

BAŞKAN – Biz usulsüzlük mü yapıyorduk öncesinde?

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Hayır, hayır.

Burada şunu söyleyeyim: Biz genel olarak, ilke olarak, kurum olarak ülkemizin belli bir gerilimden geçtiğini biliyoruz ve şu anda gerilimin tarafı olmaksızın devlet, millet, halk kaynaşmasını sağlamayı önceliyoruz. Tarz olarak da derdimiz üzüm yemek, bağcıyı dövmek gibi bir niyetle hareket etmiyoruz. Siyasetin sonuç almak olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla, biz bu ülkede insan haklarının korunmasını, geliştirilmesini, ayrımcı uygulamaların ortadan kaldırılmasını, eşitliğin tesisini prensip olarak hedef

edinmiş durumdayız. Bunun için de öncelikle diyalog yollarını tercih ediyoruz. Bu noktada ben gerek iktidar gerek muhalefetin dışından birisi olarak iki tarafla da karşılıklı diyalog içerisinde hareket edeceğimizi düşünüyorum. Bu yönde ilerleyen zamanlarda ziyaretlerimiz ve görüşmelerimiz olacaktır. Sizleri de bekliyoruz kurumumuza.

Tabii, şimdi, bugüne kadarki çalışmamız içerisinde şunları hemen ifade edelim: Öncelikle, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu hakikaten 15 Temmuz hain darbe girişiminin mağduru olmuştur. Nasıl olmuştur? Yani, bu kurum 2016 Nisan ayında kanun yürürlüğe girdikten sonra Haziran ayı sonuna kadar kurul üyelerinin adaylıkları süreci başlatılmıştır. Kurul üyeliğine müracaatlar 2 Hazirana kadar devam etmiştir. Biz de o süreç içerisinde müracaat ettik. Sonradan nasıl bir sonuç çıkar diye beklerken birden 15 Temmuz darbe girişimiyle karşılaşmış olduk. Tabii, o darbe girişimi içerisinde kiminle konuştusam dediler ki: “Artık siz bu kurumu unutun.” Yani o günün şartları içerisinde konuşursak artık bir mücbir sebep durumu, kimsenin kimseye güveninin kalmadığı bir durumda. Tabii, biz bunu böyle söyledik ama bir müddet sonra kendimiz de ümidi kesmişken sonuçta kurul olarak göreve seçilmiş olduk. Yani, burada yaklaşık bir yıla yakın bir süre geçmiş oldu. Dolayısıyla, burada bizim de kaybetmiş olduğumuz kanunen, kurumun sahip olduğu, geçici maddeyle verilmiş olan bazı haklar da kaybedilmiş oldu. Örneğin, başka kurumlardan uzman alımı söz konusuydu bir yıllık süre içerisinde, bu süre geçmiş oldu. Bunun düzeltilmesi gerekiyor. Başka kurumlardan uzman almamız lazım, onun sıkıntısını yaşadık.

Şimdi, Sayın Sarıhan’ın söylemiş olduğu bir şey vardı “Ben insan hakları alanında çalışan biri olarak bu kurul üyelerini tanımıyorum.” diye. Yani, şimdi, tanımamış olmak ayrı bir sorundur, o kişisel bir sorundur ama şunu çok rahatlıkla söyleyebilirim ki bu kuruldaki üyelerin her biri insan hakları alanında etkili, yetkili kişilerdir. Şahsen ben kendimden bahsedecek olursam, ben 2005 yılından beri İnsan Hakları Kurumuyla beraber bulunuyorum, çalışıyorum. O zamanlar Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı döneminden itibaren ben İnsan Hakları Başkanlığıyla diyalog içerisinde, sürekli çalışmaların ve faaliyetlerin içerisinde bulunmam söz konusu oldu. Şimdi, burada kişisel olarak tek tek anlatmak istemiyorum ama kurulumuzun içerisinde insan hakları alanında çalışan profesörümüz var, baro başkanlığı yapmış arkadaşımız var, efendim, Dışişleri Bakanlığında insan hakları alanında çalışmış diplomatımız var, sendika temsilcimiz var, gazetecimiz var; çok farklı kesimlerden seçilmiş arkadaşlarımız var. Bu konuda haksızlıkla karşılaşmak istemiyoruz. Tabii, önemli olan zaman içerisinde icraatlarımızdır, inşallah orada da uygun bir şekilde vazifemizi yerine getirmeye çalışacağız.

Şimdi, tabii, bütçemiz konusu, yeterli mi? Yeterli denilemez ama kurumun geçmişi, daha önce yaşanan şeyler dolayısıyla biz bunu Sayın Başbakan Yardımcımızla da görüştük, Maliye Bakanlığıyla da görüştük, önceki tecrübe dolayısıyla bunu da anlayışla karşıladık ve şu sözü de aldık: “Siz çalışın, biz daha fazlasını size vermeye hazırız.” Biz de bu sözü burada da teyit etmiş oluyoruz, hep birlikte bunu göreceğiz inşallah.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Komisyon artırır sizin bütçenizi bence.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Bizim için, inşallah bunu şey yapalım. Yine söylüyorum, bu konuda da diğer şeylerde de bizim eğer gerçekten önümüz kesilecek olursa bu konuda biz sesimizi çıkarmaya hazırız yani o zaman da sesimizi çıkarabiliriz yani biz bağımsız bir kurumuz. İnsan hakları alanında işte Başbakan yardımcısıyla da ilişkimiz sadece bütçesel açıdan, idari açıdandır yani bu konuda da endişeniz olmasın.

Biz toplumsal bir barışa, beraberliğe ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Bu noktada da nasıl olur da hakka, hukuka riayet eden bir toplum hâline geliriz, bunun da çalışmasını yapacağız inşallah. Eğer bu konuda bize... Yani sivil toplumla yakın zaman içerisinde istişari komisyonlarımız oluşacak, onlarla çalışacağız. Şöyle söyleyeyim: Mayıs ayının sonunda ben Başkan olarak göreve başlamış oldum, kurul da o tarihten itibaren yönetmeliklerini hazırlamak durumunda, bu kasım ayı sonuna kadar yönetmelikler hazırlanmış olacak kanunen verilen bir süre olduğu için. Bunu da şey yapıyoruz. Biz

yönetmeliklerimizi hazırladık, görüşe gönderdik ilgili idari kurumlara, Devlet Personel Başkanlığına ve Maliye Bakanlığına, oradan da görüşler geldi, bazı revizyonları yapıyoruz. Ondan sonra, inşallah bu ay sonuna kadar onu da tamamlamış olacağız.

BAŞKAN – Başkanım, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Aralık ayı itibarıyla, malum 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü, aralık ayı da bizim için de kamuoyuna ineceğimiz bir...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İlk işiniz Nuriye ve Semih olur inşallah.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Onlara da bakarız inşallah ama bize bir müracaat gelmedi. Şöyle söyleyeyim: Bizim resen inceleme yetkimiz var, insan hakları alanında resen inceleme yapabilme durumumuz var, onu da değerlendiririz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyin.

Sayın Başkan, siz de toparlar mısınız.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANI SÜLEYMAN ARSLAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, TMSF Başkanı Sayın Gülal’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Gülal.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Sayın Başbakan Yardımcılarım, Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi günün bu erken saatinde saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekillerimin kurumuma getirmiş olduğu eleştiriler nedeniyle kendilerine teşekkür ediyorum. Onlara cevap verme adına da Sayın Başkan, özellikle süre noktasında pozitif ayrımcılık talep ettiğimi de ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Bizim açımızdan mı pozitif ayrımcılık?

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Evet yani çok eleştiri geldi, bunlara bir cevap vermek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Sayın milletvekilleri, TMSF kurulduğu günden bu tarafa şirket yönetimiyle uğraşmakta, 2003’ten bu tarafa. Dolayısıyla on iki-on üç senedir TMSF’mizin işi bu. Şirket yönetiyoruz, şirket satıyoruz, şirket tasfiye ediyoruz. Dolayısıyla burada, TMSF’de ciddi bir “know-how” var ve ciddi bir tecrübe var. Burada Sayın Temizel’in “Tecrübe yok.” ifadesi gerçeği yansıtmıyor.

BAŞKAN – Sayın Başkan, bu şekliyle olmaz.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Tamam Sayın Başkanım.

Dolayısıyla buradaki tecrübe de devamında özellikle kayyumluk marifetiyle yönetilen şirketlerin yönetimine de yansımıştır. Rakamlara baktığımızda, devraldığımız rakamlar ile günümüz rakamları arasında gerek ciro olarak gerek öz kaynak olarak gerekse de aktif büyüklük olarak firmalarda bir büyüme söz konusu. Dolayısıyla bu firmalarda herhangi bir irtifa kaybı söz konusu değil.

Devamında, burada kayyumların nasıl atıldığı, ne ücretler aldığına dair birtakım eleştiriler oldu. Sayın milletvekilleri, şu ana kadar bu şirketlerde 74’ü Fon personeli olmak üzere 320 kayyum görev yapıyor ve bunların içerisinde valilerimiz var, defterdarlarımız var, vergi müdürlerimiz var, TMSF’nin yöneticileri var, ben dâhil bu şirketlerde yöneticiyim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Özür dilerim, bu 1.019 şirketten mi bahsediyorsunuz?

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Evet Sayın Vekilim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – 320 kişi atadınız.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – 320 kişi şu an kayyum olarak görev yapıyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Diğerleri nerede?

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Sayın Vekilim, şöyle izah edeyim: Diyelim ki Boydak grubunda 30 şirket var, 30 şirkete de tek yönetim atıyoruz, dolayısıyla sayı oradan orantısız görünüyor.

BAŞKAN – Ya da 5-6 şirkete tek kayyum atıyorsunuz.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Dolayısıyla altını da kalın harflerle çizmek istiyorum, bu kayyumlar tek şirketten maaş alıyorlar Sayın Vekilim. Dolayısıyla kayyumların bihaber insanlar olduğu ifadesi de çok doğru değil. Valilerimiz var, kaymakamlarımız var, defterdarlarımız var, TMSF çalışanları var vesaire. Ehliyetli ve liyakatli bir ekip tarafından bu firmalar yönetiliyor ve devamında da itirfa kaybı söz konusu olmadığını ifade etmiştim.

TMSF'nin satışlarında değerlemelerin uluslararası standartlara göre yapıldığını ifade etmek isterim. Özellikle uluslararası değerlendirme şirketlerinin değerlendirme raporlarına itibar ediyoruz, yoksa da özellikle SPK denetiminde, SPK lisanslı değerlendirme kuruluşlarının raporlarıyla vaziyet etmek istiyoruz.

Sayın vekillerim, TMSF 30,9 milyar TL rezerve sahip bir kuruluş ve bu rezerve Avrupa'nın hemen hemen en büyük rezervi ve maalesef, biz kamuoyunda aslında bu yönümüzle çok bilinmiyoruz. Biz bu noktada Avrupa'nın en kuvvetli mevduat sigortacılığı kurumlarından bir tanesiyiz. Bir oran vermek istiyorum: Rezervimizin toplam sigortalı mevduatı karşılama oranı 7,4 seviyesinde ve Avrupa'nın hiçbir ülkesinde bu oran yok. İşte, bu noktada Avrupa'nın en büyük mevduat sigortacılığı kurumu olma yolunda da hızla ilerliyoruz.

Yine, bir sayın vekilim “Mahkeme kararı olmadan el konuluyor şirketlere.” gibi bir şey söyledi. Bu, doğru değil, mahkeme kararı olmadan herhangi bir şirkete kayyum atanması söz konusu olmaz. Mahkeme TMSF'yi kayyum olarak atadıktan sonra biz bu şirketlere vaziyet ediyoruz.

Aslında konuşulacak çok şey var ama asıl Sayıştay raporuyla ilgili olarak savunmamızı yapmak isterim sayın vekillerim.

Şimdi, TMSF 2003'ten bu tarafa, özellikle çözümleme faaliyetleri çerçevesinde 22,9 milyar dolar tahsilat sağladı. Dolayısıyla bu manada TMSF bir başarı hikâyesi. 22,9 milyar tahsilatın olduğu yerde birtakım uyuşmazlıkların olmasının da gayet doğal olduğunu düşünüyoruz ama ben üç aylık TMSF Başkanıyım. Plan ve Bütçe Komisyonu söz konusu olduğunda geriye doğru Sayıştay raporlarına bir bakayım dedim; evet, biz hemen hemen 2012'den bu tarafa aynı şeyleri konuşuyoruz ama bunu yaparken tabii, denetim otoritesinin bir bakış açısı var, TMSF'nin de bir bakış açısı var. Biz tahsilatlarımızı yaparken bir mevcut teminat durumumuza bakıyoruz, bir de şayet sıralamada vergi alacaklıları ve SGK alacaklıları bizden önce geldiği için eğer onları ödemek bizim tahsil kabiliyetimizi, tahsil imkânımızı artırıyor ise biz onları ödemekte bir beis görmüyoruz. Sayıştayla da anlaşamadığımız nokta bu. Sayıştay bize diyor ki: Vergi ödeyemezsiniz. Biz de diyoruz ki: Eğer tahsil imkânını fazlalaştıracaksa bu ödemeyi yapmakta bir beis görmüyoruz. Sayın Başbakan Yardımcım sunumunun ilk başında ifade etti. Eğer Sayıştay mantığıyla bakarsak biz 7,4 milyar dolar mevzuata aykırı ödeme yapmış sayılıyoruz. Bu 7,4 milyar doları nereye gönderdik? Maliyeye gönderdik, işçi alacaklarımıza gönderdik vesaire, vesaire. Sayın vekillerim, üzerinde bir takyidat varsa o malı satamazsınız. O takyidatları temizlemeniz icap eder o malın alıcısına sağlıklı bir şekilde ulaştırılması için.

Dolayısıyla, buradan yaklaşılarak aslında buradaki dört konuya hemen hemen cevap vermiş olduk. Yani biz tahsil kabiliyetimizi artırıyor ama kamu alacaklarının ödenmesinde bir beis görmüyoruz. Ama burada, devamında alacaklarımızda bir azalma söz konusu olmuyor çünkü biz bunu borca mahsup etmiyoruz. Orada devletin bir tahsilatı olarak görünüyor ama bizim alacak bakiyemizde onu mahsuplaşmıyoruz.

Yine, Sayıştay raporunda TOKİ'yle alakalı bir eleştiri söz konusu. Orada bir kamu zararı olduğundan falan bahsediyorlar ama sayın vekillerim, biz orada TOKİ'yle hasılat paylaşımı modeliyle bir anlaşma yaptık ama bir şekilde o anlaşma yürümedi. Ama o sözleşmenin içerisine biz TOKİ'ye “Talep ettiğimiz ilk an o taşınmazları bize iade edeceksiniz.” diye bir hüküm koyduk ve o hükme TOKİ'nin de herhangi bir itirazı yok ve biz o taşınmazlar üzerine tekrar bir projelendirme çalışması yapıyoruz, yeni bir imar uygulaması çıktı. Belki tekrar TOKİ üzerinden yürüyeceğimiz için taşınmazlar şu anda TOKİ uhdesinde.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sizin imar yetkiniz var mı?

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Hayır ama belediyelerle bunu müştereken götürüyoruz Sayın Vekilim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamam, anladım yani TOKİ gibi veya özelleştirme...

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Yani TOKİ'nin ismini kullanarak pazarlamada bize daha katkı sağlayacağını düşündüğümüzden Sayın Vekilim... Dolayısıyla, taşınmazlar şu an TOKİ uhdesinde ama ilk talep ettiğimiz anda bize bunlar iade edilecek. Dolayısıyla burada bir kamu zararı söz konusu değil.

Arkadaşların KDV, vergiyle alakalı birtakım eleştirileri var. Sayın vekillerim, TMSF satışlarında KDV muafiyeti var ve biz zaman zaman sıra cetvelinde yine kamu alacaklarının ödenmesi noktasında Sayıştay denetçileriyle uyumsuzluk noktasına düşüyoruz ama yaptığımız işlerin tamamı vergi dairelerinden alınan muktezalara uygun olarak yapılmıştır. Burada da bir vergi kaybı olmadığını düşünüyoruz.

Yine, devamında, tabii, kurumuma getirilen eleştirilerden bir tanesi de... Sayıştay otoritesine kafa tutmakla alakalı değildi, kastımız o değil sayın vekillerim. Yani sürekli burada görüşülmüş, karara bağlanmış konuların tekrar tekrar gündeme getirilmesinin gerek hukuki olarak gerek denetim mantığı açısından doğru olmadığını düşünüyoruz. Ben kendi bakış açımızı kısaca özetlemeye çalıştım.

Devamında sayın vekillerim, örneğin bir kurul üyemizin süresi dolduktan sonra maaş ödemesiyle alakalı bir eleştirileri var. 5411 sayılı Kanun'da şöyle bir hüküm var: “Süresi dolan kurul üyesine iki yıl boyunca tüm özlük hakları ödenir.” Bunu kesen tek şey ya yeni bir göreve atanmasıdır ya da yeni bir işe başlamasıdır. Bunun dışında, kanunda bunu kesen hiçbir şey yok. Dolayısıyla, ayrılan kurul üyelerine biz 5411 sayılı Kanun'un hükümleri çerçevesinde gerekli özlük haklarını ödedik. Devamında yine ayrılacak arkadaşlarımız varsa kanunun bu hükümleri çerçevesinde ödemeye devam edeceğiz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Emekli olduğu zaman da mı ödeyebiliyorsunuz?

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Bir engel yok Sayın Vekilim yani kanun “İki şekilde kesilir.” diyor, ya yeni bir atama olursa kesilir ya da yeni bir işe başlarsa kesilir. E, işe başlamadığı sürece de biz iki yıl boyunca o ödemeyi yapmaya devam ediyoruz.

BAŞKAN – Yalnız değilsiniz bu konuda zaten, değil mi Sayın Savaş?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Uygulama var yani.

BAŞKAN – “BDDK' da var.” diyorsunuz.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Evet Sayın Başkanım. Devamında, personelimizin sağlık ödemeleriyle ilgili olarak Sayın Başkanım, bu hemen hemen 2012’den beri tüm Sayıştay raporlarında yer alıyor. Daha evvel ifade ettiğimiz gibi, biz 5018 sayılı Kanun’a tabi değiliz, özerk bir bütçe yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Özerk bütçe mi yapıyorsunuz? Sözüünüzü kestiler bakın, saat doldu. Toparlarsanız lütfen...

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Tamam Sayın Başkanım.

Dolayısıyla, Sayıştay bize bunun olmayacağına dair hukuki olarak da bir madde koyamadığından, biz personelimiz lehine bu ödemeleri yapıyoruz Sayın Vekilim.

Dolayısıyla, toplamak için ifade edeyim Sayın Başkanım: TMSF, 2003’ten beri önemli işlere imza atmıştır, 22,9 milyar dolar tahsilat sağlamıştır. Bu 2001 yılının, sizin, bizim, hepimizin, milletin cebinden alınan paralardır. 22,9 milyar dolar önemli bir rakamdır. Sayıştay raporuyla alakalı da mantığımızı anlatmaya çalıştım. Dediğim gibi, alacak kurgumuz içerisinde eğer tahsil kabiliyetimizi artıracak bir versiyonsa biz vergi borçlarını, SGK borçlarını ödemekten imtina etmiyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim..

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay denetçisi arkadaşı da dinleyebilir miyiz bu konuyla ilgili?

BAŞKAN – Tabii.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Hangi konuyla ilgili Sayın Vekilim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu TMSF konusuyla ilgili raporu siz düzenlemişsiniz.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Biz ama özel bir şey var mı şu anda sormak istediğiniz, yoksa genel olarak mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genel olarak raporunuzla ilgili, onlarla ilgili. Ondan sonra müsaade ederseniz bir şey söyleyeceğim.

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Ben önce bu emeklilikle ilgili konuya değineyim, sonra meslektaşım Ozan Bey’e bırakacağım lafı.

Emeklilikle ilgili konu, bizim raporumuza dercettiğimiz husus, aslında Bankacılık Kanunu’na aykırı gördüğümüz için dercettiğimiz bir husus çünkü emeklilikle üyeliğin sona ermesi farklı maddelerde düzenlenmiş. Burada kastettiğimiz şey, emeklilik hâlidir ve üyeliğin başka bir şekilde sona ermesi hâli, kanunun başka bir maddesinde düzenlenmiştir. Yani o yüzden, emekli olan kişinin bu ödemeyi iki yıl boyunca alması mümkün değildir.

BAŞKAN – Bu, şey mi? Aynı alanda, aynı işte çalışamayacağından dolayı bir zaruri emekliliktir söz konusu olan. Onu da bu şekilde değerlendirmek gerekir mi acaba?

SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİSİ HÜSEYİN ÇALIŞKAN – Ama 5411 sayılı Kanun emekliliği farklı düzenlemiş, üyeliğin sona ermesini farklı düzenlemiş ve üyeliğin sona ermesi hâlinde bu ödemeyi öngörmüş, emeklilik hâlinde değil.

Diğer konularla ilgili de evet, bizim TOKİ’yle ilgili veya...

BAŞKAN – Tanıtsın arkadaşımız kendini.

SAYIŞTAY BAŞDENETÇİSİ OZAN UYSAL - Efendim, şunu söyleyebilirim öncelikle: Raporumuzun hiçbir yerinde biz “kamu zararı” kavramından bahsetmedik ve bundan özellikle kaçındık çünkü kamu zararı raporu yazma yetkimiz bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, TMSF’nin ödediği borçların sadece kamu alacaklarından oluşmadığını ve AŞ statüsündeki fonun yönetimi veya denetiminde olan veya üzerinde fon haczi bulunan şirketlerin de kamu borcu niteliğinde olmayan borçlarının ödendiğini belirtmeliyim raporda.

Diğer taraftan efendim, TOKİ’yle ilgili bir hususa değindi Sayın Başkan ama ikinci bir husus da TOKİ’ye protokol kapsamında devredilen taşınmazların devredildikten sonra, yine grubun bir şirketinin SGK borcunun ödenmesi için TOKİ tarafından da SGK’ya devredildiği hususu var, bununla ilgili bir açıklama yapılmadı.

Bunun dışında, her yıl tekrar tekrar yazılı da belirtiliyor ama söz konusu hususlar her yıl kendini tekrar eden hususlar. Mesela tedavi harcaması sadece bir kere olmadı; her yıl tekrarlanan 1,5 milyon lira tutarında, mevzuata aykırı, hukuka aykırı bir işlem.

Ayrıca şunu da belirtmek istiyorum son olarak Sayın Başkanım: Biz raporlarımızda tamamen mevzuata ve hukuka uygunluk denetimi tespitlerine yer veriyoruz ve kesinlikle hiçbirimiz bizim kişisel görüşümüz veya bir değerlendirmemiz şeklinde değil, tamamı, bulgularda da belirtildiği üzere mevzuata ve 5411 sayılı Kanun ve 5510 sayılı Kanun’a -özellikle onu belirtmek istiyorum- dayanan ve gerekçeleri sunulan tespitlerdir.

Tedavi konusuna ben bir şey eklemek istiyorum: Buradaki tedavi konusundaki mesele, 5018’e tabi olup olmama durumu değil, 5510 sayılı Kanun’a aykırı bir işlem tesis edilmesi sonucu bütçeden harcama yapılması durumudur. Genel yönetim kapsamında olup olmaması bu anlamda bir kriter değildir. Eğer bu şekilde de değerlendirilirse açıkçası genel yönetim kapsamında olmayan kamu kurumlarının da bu şekilde harcama yapmasının da önünün açılacağını düşünüyorum ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun Ozan Bey.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Söylemek istediğim Sayın Bakanım, kısaca şu: Böyle bir kurum yok kamuda. Başarılı olabilir, şevklerini kırmak istemiyoruz, devam etsinler aynı şekilde ama “İrtifa kaybı yok.” diyor Sayın Başkan, inşallah öyledir ama bunun ölçülmesi lazım. Kamuda prensip budur, her yerde budur, özel sektörde de öyle. Birisi tarafından bu denetlenecek, ölçülecek. Şimdi, bu kurum nasıl ölçülecek, nasıl denetlenecek? Böyle bir şey yok. Ne olduğu, nasıl bir kurum olduğu belli değil. Kamuda böyle bir kurumun örneği yok, böyle bir çalışmanın örneği yok. Sadece, bu şekilde çalışsın ama denetlensin, bunu istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne olduğunu bilelim, adını koyalım. Bakın, yıllardan beri aynı konular geliyor tekrar tekrar, biz karar vermediğimiz için ortada kalıyor. Sadece bunu istiyoruz yoksa TMSF’nin çalışmalarını eleştirmedik. Sayıştayın yaptığı, yazdığı, düzenlediği raporların senelerden beri tekerrür etmesinin sıkıntı olduğu, kurumun nasıl bir kurum olduğunun tanımlanmadığı, personeliyle ilgili olarak da, aynı şekilde özlük haklarıyla ilgili olarak da kamuya uygun bir tanımlama yapamadığımızı belirttik. Buna çözüm bulmamız lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Başbakan Yardımcım, buyurun lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Başkanım, hemen iki cümle...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akdağ.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şimdi, aslında, bu metot açısından gerçekten geç olmasına rağmen yararlı bir tartışma oldu bugün. Şimdi, ortada kamunun iki kurumu var. Sayıştay da Meclis adına hareket eden bir kamu kuruluşu, TMSF de aynı şekilde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yargı...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yargı ama o anlamda bir yargı olmadığını kendileri de söylüyorlar. Biz diyoruz ki: “Yargıysanız o zaman neyse cezasını verin.” “Hayır, bizim yetkimiz yok.” diyorlar. Dolayısıyla ben buradan şunu çıkarıyorum: Ben Sağlık Bakanlığında da benzeri eleştirileri zaman zaman gördüm ve kendi aramızda da bunu çok tartıştık. Aslında Komisyonun, Meclisin bence en önemli görevlerinden biri bu.

Şimdi, burada farklı yorumlanan mevzuat var. Bir taraf farklı yorumluyor, öbürü farklı yorumluyor. O zaman bize iş düşüyor yani. Bu farklı yorumlanıyorsa, siyasi irade hangi yorumu kabul ediyorsa onu berrak hâle getirebilir, tartışmalar da biter, yani bu tartışma ya da benzeri tartışmalar için söylüyorum. Kurumun biri diyor ki: “Ben böyle yorumluyorum, kanun bana göre böyle.” Öbürü “Hayır, bana göre de böyle.” diyor. Biz şimdi burada hangisini doğru buluyorsak siyasi irade olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak -çünkü onlar kanunlara göre hareket ettiğini söylüyorlar- bunu herkesin anlayacağı bir başka kanun hâline dönüştürürüz, tartışma biter.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biz getirirsek teklif oluyor, Hükûmet kabul etmiyor. Onun için sizden tasarı olarak gelirse rahat ederiz Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yani, tasarı, teklif, her neyse...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Biliyorsunuz, zaten Cumhurbaşkanlığı sisteminden sonra biz getiremeyeceğiz, hepsini siz getireceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben konuşma sırasında bir şey sormuştum da onun açıklamasını tam alamadım. Şimdi, mevcutta kayyum atanan veya işte, bir tasarruf ortaya konan şirketler var ama bir KHK’yla yeni bir karar alınıyor ve bu şirketlerin, var olan şirketlerin ortaklarının ve oradaki aynı ve nakdî hakların devredebileceği yeni bir şirket oluşturuluyor yani var olana bir de TMSF bünyesindeyken yenisi oluşturuluyor ve ondan sonra o oluşturulan şirketin veya diğerinin daha önce kefalet vermiş ama kayyum altında olmayan ortaklardan da fonu direkt tahsil etme hakkı veriliyor. Bu yeni şirket kurma ihtiyacı nereden ortaya çıktı? Bu nedir, onun bir açıklamasını istemiştim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sayın Başkanımız cevaplasın.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Sayın Bakanım, müsaade ederseniz...

Sayın Milletvekilim, yeni şirket kurulması ihtiyacı, stratejik öneme sahip bir firmanın satışı sürecinde ortaya çıktı. Şöyle ki o firmanın iştirakleri vardı ve alıcı iştirakleri almak istemedi. Dolayısıyla o iştirakleri içine alabileceğimiz yeni bir şirket kurma ihtiyacı hasıl oldu ve onu özellikle KHK’ya koyduran da benim çünkü o satış sürecini ben yönettim. Tamamen teknik bir ihtiyaçtan doğan bir şeydi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kanun hükmünde kararname mi çıkarttırdınız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – “Teklif ettim.” anlamında söylüyor.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Kanun hükmünde kararnameye yeni şirket kurulabilmesiyle alakalı yetki konuldu.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O iştirakler ne oldu?

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Yeni şirket o iştirakleri yönetiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, anlaşılmıştır.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani şirketleri alıcının tercihinine göre şekillendirip... Benim söylediğim noktaya geliyor. Alıcının tercihinine göre şirket oluşturup ona göre alıcıya hazır şirket veriyorsunuz ve ona göre pazarlık ediyorsunuz. Ortada olan o, benim koyduğum teşhisin aynısı.

TMSF BAŞKANI MUHİDDİN GÜLAL – Sayın Vekilim, tamamen teknik bir ihtiyaçtan hasıl oldu.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teknikten değil, ticari ve oradaki alıcının kendisini yönlendirmesine bağlı.

BAŞKAN – Efendim, ticari şey, tekniği içeriyor tabii ki. Teknik olmadan ticari, ticari olmadan teknik olmuyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O farklı, teknik değil. Kimin işine ne geliyorsa...

BAŞKAN – Bu saatten sonra zaten bu tartışmanın da sonunu bulmamız mümkün değil.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

Başbakanlık bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Başbakanlık 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Gündemimizde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyorum, Sayın Başbakan Yardımcılarımıza teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 1 Kasım Çarşamba günü saat 11.00'de görüşmelere devam etmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 03.01

